

AAP-6 2010

SLOVNÍK TERMÍNŮ A DEFINIC NATO (ANGLICKY A FRANCOUZSKY)

Praha 2010

VOLNÁ STRÁNKA

**ORGANIZACE SEVEROATLANTICKÉ SMLOUVY
AGENTURA PRO STANDARDIZACI NATO (NSA)**

1. Publikace AAP-6(2010) byla schválena Agenturou NATO pro standardizaci (NSA) a v rámci NATO vstupuje v platnost po jejím obdržení.
2. U všech termínů je uvedeno datum (den, měsíc, rok), které udává, kdy byl termín schválen k používání v rámci NATO a zařazen do publikace AAP-6 nebo byl změněn, pokud se již v AAP-6 nacházel.

**ORGANIZACE SEVEROATLANTICKÉ SMLOUVY
AGENTURA NATO PRO STANDARDIZACI (NSA)**

Vyhlášení v rámci NATO

22. března 2010

1. AAP-6(2010) – Slovník termínů a definic NATO (anglicky a francouzsky) je spojeneckou publikací NATO. Dohoda mezi státy o použití této publikace je uvedena ve STANAG 3680
2. AAP-6(2010) je platná okamžikem jejího dodání. Nahrazuje publikaci AAP-6(2009), která musí být zrušena v souladu s platnými postupy pro rušení dokumentace v jednotlivých zemích.
3. Je povoleno vyhotovit kopie nebo používat určité části z této publikace. Nicméně, NSA jako správce publikace AAP-6 musí být písemně požádány pokud by byla publikace reprodukována kýmkoliv mimo NATO. Za žádných okolností nesmí být tato publikace kopírována se změnami bez písemného souhlasu Agentury NSA.

Juan A. MORENO
Vice Admiral, ESP(N)
Ředitel NSA

ZÁZNAM O ZMĚNÁCH

Číslo	Odkaz a datum změny	Datum zápisu	Podpis

VOLNÁ STRÁNKA

PODROBNÝ PŘEHLED ZMĚN

1. NOVÉ TERMÍNY

ČÍSLO NÁVRHU	ANGLICKY / FRANCOUZSKY / ČESKY
1637-005	LEAD-THROUGH OPERATION / OPÉRATION MARITIME DE GUIDAGE / PROVEDENÍ LODÍ MINOVÝM POLEM
1659-003	NON GOVERNMENTAL ORGANIZATION / ORGANISATION NON GOUVERNEMENTALE / NEVLÁDNÍ ORGANIZACE
1665-014	WEAPON CONTROL STATUS / NIVEAU DE CONDUITE DU TIR / STUPEŇ OPERAČNÍ SAMOSTATNOSTI ZBRAŇOVÉHO SYSTÉMU
1669-016	F-HOUR / HEURE F / HODINA F
2008-063	PACKET / RAME / PAKET
2008-101	NATO MILITARY BODY / ORGANISME MILITAIRE DE L'OTAN / VOJENSKÁ INSTITUCE NATO
2009-014	C-DAY / JOUR C / DEN C
2009-015	L-HOUR / HEURE L / HODINA L
2009-017	T-DAY / JOUR T / DEN T
2009-018	Y-HOUR / HEURE Y / HODINA Y
2009-019	G-HOUR / HEURE G / HODINA G
2009-021	T-HOUR / HEURE T / HODINA T

2. ZRUŠENÉ TERMÍNY

ČÍSLO NÁVRHU	ANGLICKY / FRANCOUZSKY
1657-022	OPERATIONAL CONTROL AUTHORITY_OCA / AUTORITÉ DE CONTRÔLE OPÉRATIONNEL
2008-020	SCENE-OF-ACTION COMMANDER / COMMANDANT DE LA ZONE DE CONTACT
2008-021	MERCHANT SHIP COMMUNICATION SYSTEM / SYSTÈME DE TÉLÉCOMMUNICATION POUR NAVIRES MARCHANDS MERCOMM SYSTEM / SYSTÈME MERCOMM
2008-078	SUPPLY POINT / POINT DE RAVITAILLEMENT
2008-083	TEMPORARILY-FILLED MILITARY POST / POSTE MILITAIRE TEMPORAIRE
2008-085	WARBLE / MODULATION DE FRÉQUENCE
2008-087	ZONE OF ACTION / ZONE D'ACTION
2008-090	DISABLED SUBMARINE / SOUS-MARIN DÉSEMPARÉ
2008-098	NBC CONTAMINATION CONTROL / LUTTE CONTRE LA CONTAMINATION NBC
2008-099	NBC HAZARD AVOIDANCE / PRÉVENTION DES DANGERS NBC
2008-100	NBC RELEASE OTHER THAN ATTACK / CONTAMINATION NBC INVOLONTAIRE
2008-103	NUCLEAR, BIOLOGICAL, CHEMICAL CONTROL CENTRE / CENTRE DE COORDINATION NUCLÉAIRE, BIOLOGIQUE ET CHIMIQUE
2008-111	PAYLOAD1 / CHARGE
2008-131	SCHEDULED SPEED / VITESSE TYPE
2009-022	DESIRED GROUND ZERO / POINT ZÉRO DÉSIRÉ

2009-023	ACTUAL GROUND ZERO / POINT ZÉRO RÉEL
2009-033	EXERCISE SPONSOR / OFFICIER PRESCRIVANT L'EXERCICE
2009-077	AIR RAID REPORTING CONTROL SHIP / BÂTIMENT CONTRÔLEUR DES RENSEIGNEMENTS DE RAIDS AÉRIENS
2009-078	AIR SPEED INDICATOR / INDICATEUR DE VITESSE AIR
2009-083	CENTRAL ANALYSIS TEAM / GROUPE D'ANALYSE DE LA DIRECTION D'EXERCICE
2009-105	CIVIL DEFENCE / PROTECTION CIVILE

3. UPRAVENÉ TERMÍNY

ČÍSLO NÁVRHU	ANGLICKY / FRANCOUZSKY / ČESKY
1615-004	THERMAL RADIATION / RAYONNEMENT THERMIQUE / TEPELNÉ ZÁŘENÍ
2008-001	AIRCRAFT / AÉRONEF / LETADLO
2008-006	HEAD-UP DISPLAY / VISUALISATION TÊTE HAUTE / ZOBRAZENÍ VE VÝŠI OČÍ – PRŮHLEDOVÉ ZOBRAZENÍ
2008-023	AIR TO SURFACE GUIDED MISSILE / MISSILE AIR SURFACE / ŘÍZENÁ STŘELA VZDUCH-ZEMĚ
2008-024	ANTISUBMARINE WARFARE / LUTTE ANTI SOUS MARINE / PROTIPONORKOVÝ BOJ
2008-031	GUIDED MISSILE / MISSILE / ŘÍZENÁ STŘELA
2008-059	NATIONALITY UNDETERMINED POST / POSTE SANS ATTRIBUTION DE NATIONALITÉ / NÁRODNĚ NEPŘEDURČENÉ MÍSTO
2008-061	NON QUOTA POST / POSTE HORS QUOTA / TRVALE NEPŘIDĚLENÉ TABULKOVÉ MÍSTO
2008-073	ROTATIONAL POST / POSTE TOURNANT / MÍSTO S ROTAČNÍM OBSAZOVÁNÍM
2008-077	START POINT / POINT INITIAL ³ / VÝCHOZÍ MÍSTO
2008-079	SURFACE TO AIR GUIDED MISSILE / MISSILE SURFACE AIR / ŘÍZENÁ STŘELA ZEMĚ-VZDUCH
2008-080	SURFACE TO SURFACE GUIDED MISSILE / MISSILE SURFACE SURFACE / ŘÍZENÁ STŘELA ZEMĚ-ZEMĚ
2008-084	VERTICAL OR SHORT TAKE OFF AND LANDING AIRCRAFT / AÉRONEF À DÉCOLLAGE ET ATERRISSAGE VERTICAUX OU COURTS / LETADLO S KOLMÝM VZLETEM A PŘISTÁNÍM NEBO S KRÁTKÝM VZLETEM A PŘISTÁNÍM
2008-093	COLLECTIVE NUCLEAR, BIOLOGICAL AND CHEMICAL PROTECTION / PROTECTION NUCLÉAIRE, BIOLOGIQUE ET CHIMIQUE COLLECTIVE / KOLEKTIVNÍ CHEMICKÁ, BIOLOGICKÁ, RADIAČNÍ A RADIOLOGICKÁ OCHRANA
2008-094	CONTAMINATION CONTROL / CONTRÔLE DE CONTAMINATION / SLEDOVÁNÍ ÚROVNĚ KONTAMINACE
2008-095	CONVENTIONAL WEAPON / ARME CONVENTIONNELLE / KONVENČNÍ ZBRAŇ
2008-096	INDIVIDUAL NUCLEAR, BIOLOGICAL AND CHEMICAL PROTECTION / PROTECTION NUCLÉAIRE, BIOLOGIQUE ET CHIMIQUE INDIVIDUELLE / OCHRANA JEDNOTLIVCE PROTI CHEMICKÝM, BIOLOGICKÝM, RADIOLOGICKÝM A JADERNÝM ZBRANÍM
2008-102	NATO MILITARY AUTHORITY / AUTORITÉ MILITAIRE DE L'OTAN / VOJENSKÝ ORGÁN NATO
2008-107	JAMMING / BROUILLAGE INTENTIONNEL / RUŠENÍ

2008-109	OBSTRUCTION ^{1,2} / OBSTACLE ^{1,2} / PŘEKÁŽKA ^{1,2}
2008-110	PRIORITY INTELLIGENCE REQUIREMENTS / BESOINS PRIORITAIRES EN RENSEIGNEMENT / ¹
2008-114	D-DAY / JOUR J / DEN D
2008-115	E-DAY / JOUR E / DEN E
2008-116	G-DAY / JOUR G / DEN G
2008-117	H-HOUR / HEURE H / DEN H
2008-119	M-DAY / JOUR M / DEN M
2009-024	FORMATION ² / FORMATION ² / FORMACE ²
2009-026	FIXED MEDICAL TREATMENT FACILITY / INSTALLATION FIXE DU SERVICE DE SANTÉ / STÁLÉ ZDRAVOTNICKÉ ZARÍZENÍ
2009-027	AIR DEFENCE COMMANDER / COMMANDANT DE LA DÉFENSE AÉRIENNE / VELITEL PROTIVZDUŠNÉ OBRANY
2009-028	CHRONIC RADIATION DOSE / DOSE D'IRRADIATION CHRONIQUE / DLOUHODOBÁ DÁVKA OZÁŘENÍ (PROTRAHOVANÉ OZÁŘENÍ)
2009-034	LAP TURN / RETOURNEMENT / OBRAT PŘI ODMINOVÁNÍ
2009-035	ACOUSTIC WARFARE SUPPORT MEASURES / MESURES DE SOUTIEN DE LA GUERRE ACOUSTIQUE / OPATŘENÍ K ZABEZPEČENÍ BOJOVÉ ČINNOSTI S VYUŽITÍM AKUSTICKÝCH PROSTŘEDKŮ
2009-076	AIR DEFENCE GROUND ENVIRONMENT / RÉSEAU DE DÉFENSE AÉRIENNE / POZEMNÍ PROSTŘEDKY PROTIVZDUŠNÉ OBRANY
2009-079	AIR-TO-AIR GUIDED MISSILE / MISSILE AIR-AIR / ŘÍZENÁ STŘELA VZDUCH-VZDUCH
2009-080	ANTISUBMARINE WARFARE FREE AREA / ZONE D'ACTION ANTI-SOUS-MARINE LIBRE / PROSTOR NEOMEZENÉHO PROTIPONORKOVÉHO BOJE
2009-084	COMBAT CONTROL TEAM / ÉQUIPE DE GUIDAGE / SKUPINA BOJOVÉHO ŘÍZENÍ
2009-085	COMBAT DAY OF SUPPLY / APPROVISIONNEMENT D'UN JOUR DE COMBAT / BOJOVÁ DÁVKA DENNÍ SPOTŘEBY
2009-086	COMPUTER NETWORK ATTACK / ATTAQUE DE RÉSEAU INFORMATIQUE / ÚTOK NA POČÍTAČOVÉ SÍTI
2009-088	CONSULTATION, COMMAND AND CONTROL SYSTEMS / SYSTÈMES DE CONSULTATION, DE COMMANDEMENT ET DE CONTRÔLE / SYSTÉMY KONZULTACÍ, VELENÍ A ŘÍZENÍ NATO
2009-089	CONTAINER ANCHORAGE TERMINAL / TERMINAL DE MOUILLAGE POUR CONTENEURS / KOTVIŠTĚ PRO PŘEKLÁDKU KONTEJNERŮ
2009-090	CONTROL POINT ³ / POSTE DE CONTRÔLE / KONTROLNÍ BOD
2009-094	MANPOWER SCALING GUIDE / NORMES D'UTILISATION DU PERSONNEL / PŘÍRUČKA PRO KALKULACI PERSONÁLU
2009-097	SUBMARINE ACTION AREA / ZONE D'ACTION DE SOUS-MARINS / PROSTOR ČINNOSTI PONOREK
2009-101	CARRIER STRIKING FORCE / FORCE D'ATTAQUE DE PORTE-AVIONS / ÚDERNÉ USKUPENÍ LETADLOVÉ LODĚ
2009-104	OFFICIER ASSURANT LE COMMANDEMENT TACTIQUE / OFFICER IN TACTICAL COMMAND / DŮSTOJNÍK TAKTICKÉHO VELENÍ

---

¹ Poznámka překladatele – patří mezi zrušené

- 2009-107 REMOTELY PILOTED VEHICLE / VÉHICULE TÉLÉGUIDÉ / DÁLKOVĚ OVLÁDANÝ
PROSTŘEDEK
- 2009-533 INTEROPERABILITY / INTEROPÉRABILITÉ / INTEROPERABILITA

Pro níže uvedené TTF se termín odsouhlasení v NATO nezměnil

ČÍSLO NÁVRHU	ANGLICKY / FRANCOUZSKY / ČESKY
1651-004	AIRCRAFT CONTROL UNIT / UNITÉ DE CONTRÔLE TACTIQUE AIR / JEDNOTKA ŘÍZENÍ LETADEL
2008-019	SHIPPING COOPERATION POINT / POINT DE COOPÉRATION POUR LA NAVIGATION COMMERCIALE / MÍSTO STYKU OBCHODNÍCH NÁMOŘNÍCH PLAVIDEL
2008-042	HIGH-DENSITY AIRSPACE CONTROL ZONE / ZONE DE CONTRÔLE DE L'ESPACE AÉRIEN À HAUTE DENSITÉ / OBLAST ŘÍZENÍ VZDUŠNÉHO PROSTORU S VYSOKOU HUSTOTOU PROVOZU
2008-051	MAIN SUPPLY ROUTE / ITINÉRAIRE PRINCIPAL DE RAVITAILLEMENT / HLAVNÍ ZÁSOBOVACÍ CESTA ¹
2008-072	RENDEZVOUS POINT / POINT DE REGROUPEMENT / MÍSTO PŘESKUPENÍ
2008-092	DISTRESSED SUBMARINE / SOUS-MARIN EN DÉTRESSE / PONORKA V TÍSNI
2009-082	BATTLE DAMAGE REPAIR / RÉPARATION AU COMBAT / OPRAVA POŠKOZENÍ V BOJI
2009-087	CONCEPT OF OPERATIONS / CONCEPT DE L'OPÉRATION / ZÁMĚR OPERACE
2009-100	ÉTAT-MAJOR / STAFF / ŠTÁB

4. EDIČNÍ ZMĚNY

Část 2

1. absolute height: vypuštěn příbuzný termín “drop height elevation”
2. adjustment of fire: spot¹
3. administrative control: control²
4. aerodynamic missile / missile aérodynamique, příbuzný termín podle TTF 2008-031
5. airborne¹: air-portable
6. air-cushion vehicle / aéroglisseur
7. air draught: overhead clearance
8. airdrop: low-velocity drop
9. air interception: close-controlled air interception; broadcast-controlled air interception
10. air liaison officer / officier de liaison "air"
11. air movement: low-velocity drop; high-velocity drop
12. air support: on-call mission
13. air-to-air guided missile / missile air-air, TTF 2008-031 related term
14. air-transportable: air-portable
15. ammo, deleted entry see TTF 2008-097
16. ammunition, deleted entry see TTF 2008-097
17. antiradiation missile / missile antiradiations, TTF 2008-031 related term
18. armed reconnaissance / reconnaissance armée
19. ballistic missile / missile balistique, TTF 2008-031 related term
20. calibrated focal length: focal length
21. call for fire: on-call mission
22. chemical agent: biological warfare
23. chemical dose: biological warfare
24. close air support: on-call mission
25. closed area: prohibited area² and deleted related term “closed area”
26. column cover: screen¹
27. combat air patrol: target¹
28. combat identification: identification¹
29. combat patrol: target¹
30. combination circuit: firing circuit^{1,2}
31. command and control system: NATO consultation, command and control systems – communication and information systems
32. command ejection system: ejection systems
33. commander: deleted related term “releasing commander”
34. communication and information systems: NATO consultation, command and control systems – command and control system
35. communication system: NATO consultation, command and control systems – command and control system – communication and information systems
36. comparative cover: screen³
37. component: base¹
38. computed air release point: release point²
39. concealment: screen³
40. connecting route: diversion³
41. contact mine: mine^{1,2}
42. control²: command²; operational command
43. controllable mine: mine^{1,2}
44. controlled interception: close-controlled air interception; broadcast-controlled air interception
45. coordinates: grid coordinate
46. coordinating commander: commander
47. corrective maintenance : preventive maintenance
48. counterfire: fire³
49. countermine: mine^{1,2}
50. counterterrorism: antiterrorism
51. coverage: screen²
52. covering troops: covering force²
53. crash locator beacon: Z-marker beacon and deleted related term “crash locator beacon”
54. creeping mine: mine^{1,2}
55. critical speed: maximum sustained speed
56. decision altitude: deleted related term “decision altitude”

57. deep fording capability: shallow fording capability
58. deep supporting fire: fire³
59. demonstration: diversion²
60. deployment operating base: base¹
61. detection: identification, friend-or-foe
62. diversionary attack: demonstration
63. double flow route: deleted related term “double flow route”
64. economic potential: unit strength
65. embarkation order: operational readiness
66. emergency anchorage: holding anchorage; laying-up position
67. emergency establishment / tableau d’effectifs d’urgence, TTF 2008-032
68. emergency fleet operation base: base¹
69. emergency locator beacon: Z-marker beacon and deleted related term “emergency locator beacon”
70. equipment: base^{1,2}
71. equivalent focal length: focal length
72. establishment²: base¹
73. exercise filled mine: mine^{1,2}
74. exercise mine: mine^{1,2}
75. explosive ordnance: multi-agent munition; improvised explosive device
76. explosive ordnance disposal: mine countermeasures pouncer procedure
77. fighter cover: screen¹
78. final plan: operational readiness
79. fire³: covering fire^{1,2}
80. flank guard: screen⁴
81. flight information region: air traffic control centre
82. force(s): task force^{1,2,3}; covering force^{1,2}; air-portable; NATO forces
83. free drop: low-velocity drop, high-velocity drop
84. friend: identification, friend-or-foe
85. full command: command⁵ and deleted related term “full command”
86. functional command: command⁵
87. fuze: deleted related term “fuze”
88. guard: screen⁴
89. high altitude burst: nuclear underground burst
90. identification²: identification, friend-or-foe
91. immediate air support: on-call mission
92. independent ejection system: ejection systems
93. indirect air support: on-call mission
94. information system: command and control system; NATO consultation, command and control systems; communication and information systems
95. intelligence: replaced “processing” by “exploitation²”
96. intelligence cycle: replaced “processing” by “exploitation²”
97. interceptor: deleted related term “interceptor”
98. joint / interarmées, see TTF 2009-102 change ‘combined’ in related terms to ‘multinational’
99. laying-up position: holding anchorage
100. line of operation / ligne d’opération, addition of an abbreviation from AAP-15
101. line of operation / ligne d’opération, addition of an abbreviation from AAP-15
102. localizer: Z-marker beacon and deleted related term “localizer”
103. low airburst: nuclear underground burst
104. maintenance¹: corrective maintenance
105. major water terminal: “secondary water terminal; water terminal” and deleted related term “major water terminal”
106. merchant shipping: participating merchant ship
107. minefield²: deleted related term “sustained tactical minefield”
108. minefield lane: deleted related term “minefield lane”
109. minimum descent altitude: missed approach procedure
110. mobilizable reinforcing force: reinforcing force
111. movement order: operational readiness
112. multinational operation – *Preferred term: combined operation*: new entry
113. national command: deleted related term “releasing commander”
114. national force commander: deleted related term “releasing commander”
115. national territorial commander: deleted related term “releasing commander”
116. NATO consultation, command and control systems: communication and information systems

117. NATO consultation, command and control systems / systèmes OTAN de consultation, de commandement et de contrôle
118. NATO strategic commander: command¹
119. neutral: identification, friend-or-foe
120. notice to move / préavis de mouvement
121. nuclear airburst: nuclear underground burst
122. nuclear certified: nuclear delivery vehicle
123. nuclear certified delivery unit: nuclear delivery vehicle
124. nuclear delivery unit: nuclear delivery vehicle
125. nuclear surface burst: nuclear underground burst
126. objective area: patrol
127. observer-target line: gun-target line
128. on call: on-call mission
129. operational command: command⁵
130. operational control: command¹
131. operational readiness: operation plan
132. peace enforcement: peace support force
133. personal locator beacon: Z-marker beacon
134. planned maintenance: preventive maintenance
135. platform drop: airdrop platform
136. port: “secondary water terminal; major port”
137. port security: security²
138. preplanned air support: on-call mission
139. primed charge: shaped charge
140. psychological consolidation activities: psychological operation
141. pull-up point: contact point²
142. radio beacon: Z-marker beacon
143. railway line capacity: -deleted, a double entry
144. railway line capacity: route capacity^{1,2}
145. ranging: spot¹
146. readiness time: operational readiness
147. recognition: identification, friend-or-foe
148. reconnaissance patrol : target² and deleted related term “reconnaissance patrol”
149. regeneration: mobilization¹
150. representative downwind speed: representative downwind direction
151. resupply: ground-effect machine
152. route: diversion³
153. salvage¹: salvage procedure¹
154. scale of an exercise / ampleur d’un exercice
155. secondary port: “secondary water terminal; major port”
156. secondary water terminal: added related term “major port” and deleted “secondary water terminal”
157. screen⁴: flank guard
158. sea skimmer / missile à trajectoire rasante, TTF 2008-031 related term
159. semi-active homing guidance: deleted related term “semi-active homing guidance”
160. sequenced ejection system: ejection systems
161. shadower: marker³
162. short take-off and landing aircraft: short take-off and vertical landing aircraft; vertical or short take-off and landing aircraft
163. short take-off and vertical landing aircraft: vertical or short take-off and landing aircraft
164. signal area: ground signal
165. speed: maximum sustained speed
166. spotting line: gun-target line
167. STOVL aircraft, new entry see TTF 2008-076
168. submarine movement advisory authority / autorité consultative pour les mouvements de sous-marins
169. submarine patrol area: prevention of mutual interference³
170. Supreme Allied Commander Transformation: Supreme Allied Commander, Europe
171. tactical air support: on-call mission
172. tactical control: command¹
173. track (to)¹: changed “track (to)¹” to “track¹, v.”
174. track (to)²: modified related term “lock-on” and changed “track (to)²” to “track², v.”
175. track (to)³: changed “track (to)³” to “track³, v.”
176. track¹: changed to “track⁴, n.”
177. track²: changed to “track⁵, n.”

178. track³: changed to “track⁶, n.”
179. track⁴: changed to “track⁷, n.”
180. track⁵: changed to “track⁸, n.”
181. type of burst: nuclear underground burst
182. unit¹: task force^{1,2,3}
183. unknown: identification, friend-or-foe
184. vehicle: ground-effect machine vertical take-off and landing: vertical or short take-off and landing aircraft

Část 4

ACV	air cushion vehicle
FOV	field of view
MC	mission commander
NTM	notice to move
POE	port of embarkation
TR	transit route ¹
USL	underslung load
VTOL	vertical take-off and landing

OBSAH

	Stránka
Titulní stránka	1
Vyhlášení v rámci NATO	3
Záznam o změnách	3
Podrobný přehled změn	5
Obsah	13
Předmluva	15
Část 1	
Organizace a postupy	17
Kapitola 1	
Organizace odpovídající za tvorbu a udržování spojenecké publikace AAP-6, SLOVNÍK TERMÍNŮ A DEFINIC NATO (ANGLICKY A FRANCOUZSKY)	17
Kapitola 2	
Návod k použití	18
Lexikon	19
Část 2	
Anglické termíny a definice v pořadí podle anglické abecedy	21
(V české verzi dokumentu uvedeny A/F/Č termíny v pořadí podle anglické abecedy a jejich A/Č definice)	
Část 3	
Francouzské termíny a definice v pořadí podle francouzské abecedy	-
(V české verze dokumentu není uvedeno)	
Část 4	
Seznam zkratk	439

VOLNÁ STRÁNKA

PŘEDMLUVA

1. Tento slovník je vypracován podle nařízení Vojenského výboru a se schválením Severoatlantické rady NATO.

Jeho účelem je standardizovat: (i) všeobecně platnou vojenskou terminologii, která má specifický význam; (ii) speciální terminologii, u níž je zapotřebí jednotné široké používání v rámci NATO; a dále (iii) ty termíny, které nejsou dostatečně definovány v rámci odkazovaných slovníků².

Definice, které jsou zde uváděné, nijak nemění zásady a doktrínu NATO, ale snaží se je mnohem jasněji vyjádřit.

2. Tento slovník je k dispozici v elektronické formě ve dvou oficiálních jazycích NATO, angličtině a francouzštině. Tyto verze jsou aktualizovány a zpřístupňovány jedenkrát ročně prostřednictvím internetových stránek (<http://www.nato.int/docu/stanag/aap006/aap6.htm>) a intranetu (MINERVA a CRONOS): Webové stránky NSA na Velitelství NATO HQ/ Terminologická konference Vojenského výboru/ Dokumenty MCTC/ AAP-6.

3. V souladu se STANAG 3680 a Směrnicí pro terminologický program NATO C-M (2005)0023, jsou tímto považovány zde obsažené termíny a definice za schválené všemi státy NATO.

4. Slovník je rozdělen do čtyř hlavních částí:

Část 1.

Organizace a postupy

Část 2.

Schválené vojensky významné termíny a definice v angličtině. Odpovídající termíny ve francouzštině následují odděleny lomítkem za výrazy v angličtině a pak česká verze je uvedena za dalším lomítkem, např. **nominal weapon / arme de puissance nominale / jmenovitá zbraň**.

Část 3.

Schválené vojensky významné termíny a definice ve francouzštině (není součástí české verze). Odpovídající termíny ve francouzštině³ následují odděleny lomítkem za výrazy ve francouzštině, např. arme de puissance nominale / nominal weapon.

Část 4. Seznam zkratk

5. Po zavedení zkratk do AAP-6(2008) v souladu s uspořádáním slovníků NATO podle směrnice C-M(2007)0023, Guidance for the Development and Publication of NATO Terminology, se Úřad NATO pro koordinaci terminologie (ONTC), který je zodpovědný za publikování AAP-6, rozhodl změnit seznam zkratk na jednojazyčný (s několika výjimkami) pro vydání AAP-6 v roce 2009.

Po uvážení všech skutečností došel Úřad ONTC k závěru, že dvoujazyčné prezentování, předepsané ve Směrnicí, vede v mnoha případech k matení.

Důsledkem toho bude, že nové vydání této směrnice bude odpovídajícím způsobem upraveno⁴.

Po nalezení termínu odpovídajícímu dané zkratce mohou uživatelé tohoto slovníku NATO nalézt další informace, a to včetně překladu daného termínu do dalšího jazyka, v

---

² Odkazovanými slovníky v rámci NTP jsou Concise Oxford English Dictionary a Le Petit Robert.

³ Takto nedává smysl. Patrně má být ...*Odpovídající termíny v angličtině*...

⁴ Česká verze této úpravě neodpovídá...

částech 2 a 3, kde jsou uvedeny plno-texty jednotlivých hesel.

6. Úřad ONTC by rád využil této příležitosti k veřejnému poděkování Australian Defence College za vyhledání nepřesností v termínech ve stávajícím vydání AAP-6. Zapracování těchto změn zvýšilo soulad mezi jednotlivými hesly v tomto slovníku.

7. Návrhy nových termínů a jejich definic nebo příslušné změny či vypuštění termínů a definic je nutné předkládat v souladu se směrnicí C-M(2005)0023 – Směrnici pro terminologický program NATO, a dále pokyny C-M(2007)0023 – Pokyny pro tvorbu a publikování terminologie NATO s použitím “sledovacího formuláře pro terminologii”, které si lze stáhnout z chráněných internetových stránek NSA.

8. Veškeré připomínky a dotazy ohledně této publikace je třeba zasílat na následující adresu:

NATO Terminology Coordinator

Office of NATO Terminology Coordination
AGENTURA NATO PRO STANDARDIZACI (NSA)
Velitelství NATO.
B – 1110 Brussels
Belgie

Tel : +32 2 707-5530 or +32 2 707-5560

Fax: +32 2 707-5718

Email: terminology@nsa.nato.int

ČÁST 1

ORGANIZACE A POSTUPY

Kapitola 1

TVORBA A UDRŽOVÁNÍ SPOJENECKÉ PUBLIKACE AAP-6, SLOVNÍK TERMÍNŮ A DEFINIC NATO (ANGLICKY A FRANCOUZSKY)

1. AAP-6 je vytvářen a udržován Terminologickou konferencí Vojenského výboru NATO (MCTC) jako součástí Terminologického programu NATO (NTP), který vychází z programu standardizace vojenské terminologie NATO založeného v únoru roce 1954 Stálou skupinou NATO, kterým se:

- a. stanovuje odpovědnost za koordinaci vojenské terminologie NATO Vojenské agentuře pro standardizaci (MAS) (předchůdce Agentury NATO pro standardizaci (NSA));
- b. vymezuje základní postup při rozpracování terminologie;
- c. stanovily základní statutární kompetence (TOR).

Statutární kompetence se periodicky měnily a upravovaly, aby tak bylo možné zapojovat všechny členské státy NATO. V roce 1970 schválila Rada vzdušných sil (AIR BOARD/ MAS) dokument STANAG 3680 – Slovník termínů a definic NATO (anglicky a francouzsky), a to za účelem pomoci ostatním radám jednotlivých druhů ozbrojených sil, pracovním skupinám a jednotlivým expertům projednávat terminologii v rámci svých kompetencí.

Cílem dokumentu STANAG 3680, jak je uvedeno v jeho 5. vydání (příloha A), je "registrovat přijetí spojenecké administrativní publikace číslo 6 (AAP-6) členskými státy". Podrobnosti dohody stanoví, že "účastnické státy souhlasí s používáním publikace AAP-6 a všech jejích doplňujících změn, které jsou periodicky vydávané, jako základní terminologický slovník termínů NATO a jejich definic, používaných ve vojenské terminologii". V roce 2009 byl oficiálně zahájen provoz Systému správy terminologie NATO (NTMS) na chráněných webových stránkách Agentury NSA, čímž převzal od AAP-6 výlučné postavení v oblasti vojenské terminologie. Systém NTMS v sobě kloubí AAP-6 a dalších 20 slovníků a v rámci NTP představuje základní referenční nástroj pro terminologii NATO.

Nicméně, prozatím co NTMS bude přebírat terminologii AAP-6, bude pokračováno v praxi každoročního vydávání tiskových a elektronických kopií tohoto slovníku.

Hesla ke vložení do AAP-6 nesmí být utajovaného charakteru tak, aby spojenecká publikace AAP-6 byla veřejně dostupná prostřednictvím sítě Internet.

Kapitola 2

NÁVOD K POUŽITÍ

Struktura slovníku. Tento slovník je sestaven tak, že v části 2 je každé heslo řazeno podle anglické abecedy a v části 3 je řazení podle francouzské abecedy (část 3 není v české verzi uvedena). Zkratky a jejich plná znění jsou uvedeny v části 4.

Jednovýznamová hesla. Každý pojem (vedle concept označovaný také jako notion) je zařazen v samostatném heslu, které uvádí jeho označení, definici a dalších doprovodná metadata a proto je považován za „jednovýznamový“..

Popis hesla. Každé heslo v části 2 obsahuje nejprve preferovaný termín v angličtině, za ním následuje na stejném řádku za lomítkem ekvivalentní termín ve francouzštině (a v české verzi je ještě za dalším lomítkem termín v českém jazyce), za nimiž na dalších řádcích následují případná synonyma, zkratky, definice, poznámky, odkazy na příbuzné termíny a údaje, zdroj a datum, kterým se dané heslo stalo „Odsouhlaseným pro NATO“ (NATO Agreed), to jest:

preferovaný termín
dovolené (tolerované) synonymum
nevhodné synonymum
zastaralé synonymum
zkratka
Definice
Poznámky
Příklady
Příbuzné výrazy
[zdroj]
datum

Gramatická forma. Gramatické informace, tj. druh slov, jejich rod nebo číslo lze vkládat všude tam kde hrozí riziko nepochopení.

Synonymie. Neupřednostňované termíny jsou rovněž uváděny jako samostatná hesla v abecedním pořadí, mající za úlohu pouze poskytnout odkaz k preferovanému termínu.

Polysémie. Pokud má termín více významů, je každý význam zařazen jako samostatné heslo.

Zkratkové heslo. Heslo v části 4 obsahuje pouze zkratku a její plné znění.

Lexikon

NATO Agreed Terminology

The *terminology* that has been approved in both official languages of NATO by the consensus of the NATO member nations, through the *NATO Terminology Programme*.

[AAP-42]

NATO Agreed

silence procedure

A procedure by which concurrence is achieved unless an objection is received by a given date.

Note: Within NATO, only the member nations may break silence.

[AAP-42]

NATO Agreed

terminology proposal / proposition de terminologie

A formal request to change the body of *NATO Agreed terminology* by adding, modifying or deleting a *terminological entry*.

[NCS]

NATO Agreed

Terminologie odsouhlasená v rámci NATO

Jedná se o takovou terminologii, která byla odsouhlasena v obou oficiálních jazycích NATO konsensuálně všemi členskými státy prostřednictvím Terminologického programu NATO.

[AAP-42]

Odsouhlaseno v NATO

procedura tichého souhlasu

Postup, kterým je souhlas dosažen tak, že do určitého data není vznesena a zaslána žádná připomínka.

Poznámka: V rámci NATO pouze členské státy mohou prolamovat tichou proceduru.

[AAP-42]

Odsouhlaseno v NATO

terminologický návrh

Formální požadavek ke změně obsahu Schválené terminologie NATO doplněním, úpravou nebo vypuštěním terminologického hesla.

[NCS]

Odsouhlaseno v NATO

VOLNÁ STRÁNKA

ČÁST 2

**Anglické termíny a definice v pořadí podle anglické abecedy
(V české verzi dokumentu uvedeny A/F/Č termíny v pořadí podle anglické abecedy
a jejich A/Č definice)**

VOLNÁ STRÁNKA

abac scale / abaque de conversion / konverzní stupnice

A nomogram for obtaining the conversion angle to apply when plotting great circle bearings on a Mercator projection. 1/7/73

Nomogram pro určení převodního úhlu při vynášení hlavních kružnic azimutů v Mercatorově zobrazení (UTM).

abeam / par le travers / vybočení; bočně

Bearing approximately 090° or 270° degrees relative; at right angles to the longitudinal axis of a vehicle. 18/08/98

Směr ve vzájemném úhlu přibližně 90° nebo 270°; v pravém úhlu k podélné ose vozidla.

abeam replenishment / ravitaillement à couple / boční nakládání

The transfer at sea of personnel and/or supplies by rigs between two or more ships proceeding side by side. 1/7/80

Překládání osob a zásob na moři s pomocí lan mezi dvěma nebo více loděmi, které jsou k sobě natočeny bokem.

abort¹ / avorter¹ / zrušit; předčasně ukončit

To terminate a mission for any reason other than enemy action. It may occur at any point after the beginning of the mission and prior to its completion. 1/5/73

Ukončení úkolu z jakéhokoli jiného důvodu, než je činnost protivníka. Může se stát kdykoliv od zahájení plnění úkolu do jeho ukončení.

abort² / avorter² / přerušit

To discontinue aircraft take-off or missile launch. 1/5/73

Přerušení vzletu letadla nebo vypuštění rakety.

abrasion / rayure / odřenina

In photography, a scratch or mark produced mechanically on an emulsion surface or film base. 1/1/73

Škrábance nebo jiné mechanicky způsobené stopy na fotografii, na povrchu emulze nebo na filmu.

absolute filter / filtre absolu / absolutní filtr

A filter capable of cutting off 100 % by weight of solid particles greater than a stated micron size. 1/1/80

Filtr schopný zachytit 100% pevných částic, jejichž váha je větší, než je deklarovaná velikost v mikronech.

absolute height / hauteur absolue / absolutní výška

The height of an aircraft directly above the surface or terrain over which it is flying. *Related terms: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/7/94

Výška letadla přímo nad povrchem nebo terénem, nad kterým letí. *Příbuzné termíny: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

absorbed dose / dose absorbée / absorbovaná dávka

The amount of energy imparted by nuclear (or ionizing) radiation to unit mass of absorbing material. The unit is the rad. 1/2/73

Množství energie předané jadernou (nebo ionizační) radiací jednotce hmoty absorbujícího materiálu. Jednotka je jeden rad.

acceleration error / erreur d'accélération / chyba ze zrychlení

An error caused by the deflection of the vertical reference due to any change in acceleration of the aircraft. 1/2/73

Chyba způsobená odchylkou od vztažné svislice v důsledku změn ve zrychlení letadla.

acceptable product / produit de substitution / přípustný výrobek

One which may be used in place of another for extended periods without technical advice. *Related terms: emergency substitute; standardized product.* 1/2/73

Výrobek, který lze po delší dobu používat místo jiného výrobku bez technické pomoci. *Příbuzné termíny: emergency substitute, standardized product.*

acceptance trial / essai de recette / přejímací zkouška

A trial carried out by nominated representatives of the eventual military users of the weapon or equipment to determine if the specified performance and characteristics have been met. *Related terms: consumer logistics; production logistics.* 4/11/05

Druh zkoušky, která je prováděna stanovenými zástupci finálních vojenských uživatelů zbraně nebo zařízení s cílem zjistit, zda byly dodrženy požadované parametry. *Příbuzné termíny: consumer logistics; production logistics.*

access procedure / procédure d'accès / proces přístupu

Preferred term: explosive ordnance disposal procedures. 9/1/96

Preferovaný termín: explosive ordnance disposal procedures.

accompaniment / accompagnement / námořní doprovod

In naval cooperation and guidance for shipping, the coordinated passage through a specific area of increased risk by one or more merchant ships in company with military assets. Accompaniment takes place under a voluntary arrangement and does not imply direct protection by military assets. *Related terms: merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping.* 2/3/07

V rámci spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva se jedná o koordinované proplutí určitou oblastí se zvýšeným výskytem rizika jedné či více obchodních lodí za doprovodu vojenských plavidel. Námořní doprovod se koná za základě dobrovolného ujednání a neznamená přímou ochranu prostřednictvím vojenských plavidel. *Příbuzné termíny: merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping*

accuracy of fire / justesse de tir / přesnost střelby

The precision of fire expressed by the closeness of a grouping of shots at and around the centre of the target. 1/10/84

Přesnost střelby je vyjádřena blízkostí seskupení střel u středu a kolem středu cíle.

acknowledgement / aperçu / potvrzení

A message from the addressee informing the originator that his communication has been received and is understood. 1/1/74

Zpráva od adresáta informující odesílatele o tom, že jeho sdělení bylo přijato a pochopeno.

acknowledgement signal / signal d'accusé de réception / signál potvrzující příjem

A signal sent to indicate that a message has been received properly. 9/5/00

Signál, jehož vyslání znamená, že zpráva byla správně přijata.

aclinic line / équateur magnétique / magnetický rovník

Preferred term: magnetic equator. 1/2/73

Preferovaný termín: magnetic equator.

acoustic circuit / mise de feu acoustique / akustický obvod

A circuit which responds to the acoustic field of a target. *Related term: mine¹.* 2/5/95

Obvod, který reaguje na akustické pole cíle. *Příbuzný termín: mine¹.*

**acoustic intelligence / renseignement acoustique / zvukoměrný průzkum
ACINT**

Intelligence derived from the collection and processing of acoustic phenomena. 1/11/86

Druh průzkumu založený na sběru a zpracování akustických jevů.

acoustic mine / mine acoustique / akustická mina

A mine with an acoustic circuit which responds to the acoustic field of a ship or sweep. *Related term: mine¹. 1/8/76*

Mina s akustickým obvodem, která reaguje na akustické pole lodi nebo odminovacího zařízení. *Příbuzný termín: mine¹.*

acoustic minehunting / chasse aux mines acoustique / akustické vyhledávání min

The use of a sonar to detect mines or mine-like objects which may be on or protruding from the sea bed, or buried. 1/11/75

Využití sonaru k vyhledání min nebo objektů podobných minám, které mohou ležet na mořském dně, vyčnívat z něho, nebo v něm mohou být skryty.

acoustic warfare / guerre acoustique / bojová činnost s využitím akustických prostředků

In an underwater environment, the use of acoustic energy to provoke, exploit, restrict or prevent hostile use of the acoustic spectrum and the implementation of any measures taken to restrict its use to friendly forces. *Related terms: acoustic warfare counter-countermeasures; acoustic warfare countermeasures; acoustic warfare support measures. 13/12/99*

Využití akustické energie v rámci celého spektra v prostředí pod vodní hladinou k vyprovokování reakce nepřítele, využití, omezení nebo zabránění využití tohoto spektra nepřítelem a přijetí jakýchkoli opatření, umožňujících využití tohoto spektra pouze vlastními silami. *Příbuzné termíny: acoustic warfare counter-countermeasures; acoustic warfare countermeasures; acoustic warfare support measures.*

acoustic warfare counter-countermeasures / contre-contre-mesures de guerre acoustique / následná protiopatření akustickými prostředky

In an underwater environment, those actions taken to ensure effective friendly use of the acoustic spectrum by countering hostile acoustic warfare measures. Acoustic warfare counter-countermeasures involve antiacoustic warfare support measures and antiacoustic warfare countermeasures, and may not involve underwater acoustic emissions. *Related terms: acoustic warfare; acoustic warfare countermeasures; acoustic warfare support measures. 13/12/99*

Akce v podmořském prostředí pro zajištění možnosti využívat akustického spektra vlastními silami uplatňováním takových metod, kterými je čeleno nepřátelskému akustickému napadení. Akustické proti-působící prostředky zahrnují podpůrná opatření vedená protiakustickými způsoby boje a dále bojová protiakustická protiopatření, nemusí ale zahrnovat podvodní akustické vyzářování. *Příbuzné termíny: acoustic warfare; acoustic warfare countermeasures; acoustic warfare support measures.*

acoustic warfare countermeasures / contre-mesures de guerre acoustique / protiopatření akustickými prostředky

In an underwater environment, actions taken to prevent or reduce the use of the acoustic spectrum by hostile forces. Acoustic warfare countermeasures involve intentional underwater acoustic emissions for deception and jamming. *Related terms: acoustic warfare; acoustic warfare counter-countermeasures; acoustic warfare support measures. 13/12/99*

Akce v podmořském prostředí pro zabránění nebo omezení možnosti využívat akustického spektra nepřátelskými silami. Protiopatření akustickými prostředky zahrnují také úmyslné akustické vyzářování pro klamání a rušení. *Příbuzné termíny: acoustic warfare; acoustic warfare counter-countermeasures; acoustic warfare support measures.*

acoustic warfare support measures / mesures de soutien de guerre acoustique / opatření k zabezpečení bojové činnosti s využitím akustických prostředků**AWSM**

In an underwater environment, actions taken to search for, intercept and identify radiated acoustic energy for the purpose of exploiting such radiation.

Note: The use of these measures involves no intentional underwater acoustic emission and is generally not detectable by hostile forces.

Related terms: acoustic warfare; acoustic warfare counter-countermeasures; acoustic warfare countermeasures. 22/01/10

Ve vodním prostředí jde o činnosti prováděné za účelem vyhledání, zachycení a identifikace vyzářované akustické energie s cílem jejího využití.

Poznámka: Použití těchto opatření nezahrnuje úmyslné akustické vyzářování pod vodou a obvykle není zjištělné nepřátelskými silami.

Příbuzné termíny: acoustic warfare; acoustic warfare counter-countermeasures; acoustic warfare countermeasures.

action information centre / centre d'information de combat / bojové informační středisko

Preferred term: combat information centre. 1/3/73

Preferovaný termín: combat information centre.

activate / activer / aktivovat

In military administration, to make active by official order a previously established military organization so that it can function in its assigned capacity. 13/12/99

Oficiálním rozkazem stanovit jednotku, stanoviště, tábor, základnu nebo provedení činnosti na pobřeží, které byly již dříve vytvořeny a označeny názvem, číslem nebo obojím tak, že mohou být využívány v souladu s jejich předpokládanou kapacitou.

activation detector / détecteur de neutrons par activation / aktivační detektor

A device used to determine neutron flux or density by virtue of the radioactivity induced in it as a result of neutron capture. 1/2/73

Zařízení, které se používá pro stanovení toku nebo hustoty neutronů měřením radioaktivity, která v něm vzniká v důsledku zachycení neutronů.

active / actif(ve) / aktivní

In surveillance, an adjective applied to actions or equipments which emit energy capable of being detected. 1/11/75

Přídavné jméno, označující činnost nebo zařízení vysílající energii, kterou je možné detekovat. Používá se v průzkumu.

active air defence / défense aérienne active / aktivní protivzdušná obrana

Active measures taken against attacking enemy forces to destroy or nullify any form of air or missile threat or to reduce the effectiveness of any such attack. *Related terms: air defence; air superiority; air supremacy; counter-air operation; defensive counter-air operation; offensive counter-air operation; passive air defence.*

Aktivní opatření proti útočícím nepřátelským silám přijatá za účelem zničit nebo anulovat jakékoli ohrožení leteckým útokem nebo útokem řízených střel a omezit účinnost jejich útoku. *Příbuzné termíny: air defence; air superiority; air supremacy; counter-air operation; defensive counter-air operation; offensive counter-air operation; passive air defence.*

active defence / défense active / aktivní obrana

Active measures taken against enemy forces to prevent, nullify or reduce the effectiveness of any form of enemy attack. *Related term: passive defence.*

Opatření aktivního charakteru prováděná proti silám nepřítele s cílem zabránit jakékoli formě nepřátelské činnosti, znemožnit ji nebo snížit její účinnost. *Příbuzný termín: passive defence.*

active electronic protective measures / mesures de protection électronique actives / aktivní elektronická ochranná opatření

Detectable measures, such as altering transmitter parameters as necessary, to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. *Related terms: electronic protective measures; passive electronic protective measures.* 20/11/96

Zjistitelná opatření, jako změna parametrů vysílání, pokud je to potřebné, aby se zajistilo vlastní účinné využití elektromagnetického spektra. *Příbuzné termíny: electronic protective measures, passive electronic protective measures.*

active homing guidance / guidage actif / aktivní samonaváděcí systém

A system of homing guidance wherein both the source for illuminating the target, and the receiver for detecting the energy reflected from the target as the result of illuminating the target, are carried within the missile. *Related term: homing guidance.* 1/2/73

Systém navádění, při kterém jsou umístěny v řízené střele jak zdroj pro ozařování cíle, tak i přijímač odražené energie od cíle po jeho ozáření. *Příbuzný termín: homing guidance.*

active material / matière fissile / aktivní materiál

Material, such as plutonium and certain isotopes of uranium, which is capable of supporting a fission chain reaction. 1/2/73

Druh materiálu, jako je například plutonium a některé izotopy uranu, který je schopen podporovat řetězovou štěpnou reakci.

active mine / mine à dispositif actif / aktivní mina

A mine actuated by the reflection from a target of a signal emitted by the mine. *Related term: passive mine*^{1,2}. 1/11/94

Mina uváděná v činnost odrazem signálu, který sama vyslala k cíli. *Příbuzný termín: passive mine*^{1,2}.

active public information policy / attitude active en matière d'information publique / aktivní politika informování veřejnosti

A policy which dictates that attempts will be made to stimulate media/public interest about an issue or activity for the purpose of informing the public. Interest may be stimulated by press advisories, news releases, personal contacts, press conferences or other forms of public presentation. *Related term: passive public information policy*. 1/11/90

Politika, která se pokouší vyvolat zájem médií a veřejnosti o problém a akce zaměřené na informování veřejnosti. Zájem je možno stimulovat doporučeními v tisku, zveřejněním informací, osobními kontakty, tiskovými konferencemi nebo jinými formami veřejných vystoupení. *Příbuzný termín: passive public information policy*.

actuate / déclencher / uvádět v činnost

To operate a firing mechanism by an influence or a series of influences in such a way that all the requirements of the mechanism for firing or for registering a target count are met. *Related term: dormant state*. 9/1/96

Ovládat odpalovací mechanismus působením vnějších podnětů nebo řadou podnětů tak, že jsou splněny všechny požadavky mechanismu pro odpálení nebo pro registrování cílů. *Příbuzný termín: dormant state*.

actuator / servocommande / servomotor – ovladač

A mechanism that furnishes the force required to displace a control surface or other control element. 1/1/80

Mechanismus, který dodává sílu nezbytnou k přesunutí řídicí plochy nebo jiného řídicího prvku.

acute radiation dose / dose d'irradiation aiguë / akutní dávka radiace akutní dávka radiace

Total ionising radiation dose received at one time and over a period so short that biological recovery cannot occur. *Related term: chronic radiation dose*. 1/3/79

Celková dávka ionizačního záření přijatá jednorázově nebo za období tak krátké, že nemůže nastat biologická obnova. *Příbuzný termín: chronic radiation dose*.

add / plus loin / více

In artillery and naval fire support, a correction used by an observer/spotter to indicate that an increase in range along a spotting line is desired. 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem oprava, kterou používá pozorovatel /řídící střelby pro zvětšení dostřelu ve směru záměrné.

**additional military layer / couche militaire additionnelle / doplňková vojenská vrstva
AML**

A unified range of digital geospatial data products designed to satisfy the totality of NATO non-navigational maritime defence requirements.

Sjednocená řada digitálních geoprostorových datových produktů určených k tomu, aby zcela splňovaly požadavky NATO týkající se vojenského námořnictva, které nesouvisí s plavbou.

ad hoc movement / mouvement improvisé / neplánovaný přesun

A movement which may occur at any time, for which necessary or appropriate planning data is not yet available. This movement will be partially or fully planned as soon as the required information has been provided. *Related terms: fully planned movement; partially planned movement*. 1/11/90

Přesun, který může být proveden kdykoli a pro který ještě nejsou k dispozici nezbytné plánovací údaje. Jakmile budou k dispozici požadované informace, bude tento přesun částečně nebo plně plánován. *Příbuzné termíny: fully planned movement, partially planned movement*.

adjust fire¹ / prêt à régler / zastřelení¹

In artillery and naval fire support a method of control transmitted in the call for fire by the observer or spotter to indicate that he will control the adjustment. 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o takový způsob řízení předávaný formou rozkazu pozorovatelem nebo řídicím střelby, který znamená, že bude řídit zastřelení.

adjust fire² / réglage / zastřelení²

In artillery and naval fire support, an order or request to initiate an adjustment of fire. 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o rozkaz nebo požadavek k zahájení palby pro zastřelení.

adjustment of fire / réglage observé de tir / oprava palby

Process used in artillery and naval fire to obtain correct bearing, range and height of burst (if time fuzes are used) when engaging a target by observed fire. *Related term: spot¹*. 1/2/73

Proces používaný při provádění střelby pozemního a námořního dělostřelectva k získání správného odměru, délky střelby a výšky rozprasku (v případě použití časových zapalovačů) podle pozorované střelby. *Příbuzný termín: spot*.

administration / administration / administrativa

The provision and implementation of regulations and procedures related to the management of an organization in support of the accomplishment of its mission. [Approving authority(ies): NCS]. 10/3/04

Tvorba a zavádění normativních aktů a procedurálních postupů, které se týkají správy organizace ke splnění jejich úkolů.

administrative chain of command / voie administrative / služební postup

The normal chain of command for administration. *Related terms: chain of command; operational chain of command*. 1/6/84

Stanovená posloupnost velení pro oblast administrativy. *Příbuzné termíny: chain of command, operational chain of command*.

administrative control / contrôle administratif / administrativní řízení

ADCON

Direction or exercise of authority over subordinate or other organizations in respect to administrative matters such as personnel management, supply, services, and other matters not included in the operational missions of the subordinate or other organizations. *Related terms: command¹; control; full command; operational command; operational control*. 1/4/71

Uplatňování nadřízenosti nebo řízení podřízených a jiných složek v administrativních záležitostech, jako je např. personalistika, zásobování, služby a jiných, které nejsou zahrnuty v operačních úkolech podřízených a jiných organizací. *Příbuzné termíny: command¹; control; full command; operational command; operational control*.

administrative escort / escorteur administratif / administrativní doprovod

A warship or merchant ship under naval control, carrying a convoy commodore and his staff, serving as a platform for simultaneous communication with an operational control authority and a coastal convoy. 1/10/78

Vojenská nebo obchodní loď řízená vojenským námořnictvem, na jejíž palubě je námořní komodor (velitel) a jeho štáb a která slouží jako základna pro současné spojení s orgánem pro operační řízení a pobřežním konvojem.

administrative loading / chargement administratif / organizované nakládání commercial loading

A loading system which gives primary consideration to achieving maximum utilization of troops and cargo space without regard to tactical considerations. Equipment and supplies must be unloaded and sorted before they can be used. 1/2/73

System nakládání, který bere v úvahu především dosažení maximálního využití vojáků a nákladního prostoru bez ohledu na taktické požadavky. Zařízení a zásoby musí být nejdříve vyloženy a roztříděny a teprve pak je možné je použít.

administrative movement / mouvement administratif / organizovaný přesun

A movement in which troops and vehicles are arranged to expedite their movement and conserve time and energy when no enemy interference, except by air, is anticipated. 1/2/73

Přesun, při kterém jsou vojska a vozidla uspořádána tak, aby byl jejich pohyb co nejrychlejší a ušetřil se čas a energie v době, kdy se nepředpokládá působení protivníka kromě vzdušného napadení.

administrative order / ordre administratif / administrativní rozkaz – týlový rozkaz

An order covering traffic, supplies, maintenance, evacuation, personnel and other administrative details. 1/2/73

Rozkaz nebo nařízení, které se týká dopravy, zásob, údržby, evakuace, osob a jiných administrativních otázek.

administrative plan / plan administratif et logistique / organizační plán

A plan, normally relating to and complementing the operation plan or order, which provides information and instructions covering the logistic and administrative support of the operation. 1/9/81

Plán, který se obvykle týká operačního plánu nebo rozkazu a doplňuje je. Obsahuje informace a pokyny, které se týkají logistiky a organizačního zabezpečení operace.

advanced aerodrome / aérodrome avancé / předsunuté letiště

An aerodrome, usually having minimum facilities, in or near an objective area. *Related term: aerodrome.* 20/11/96

Letiště v blízkosti nebo uvnitř cílového prostoru, vybavené minimálním množstvím pozemního zařízení. *Příbuzný termín: aerodrome.*

advanced base / base avancée / předsunutá základna

A base located in or near a theatre of operations whose primary mission is to support military operations. 1/3/81

Základna umístěná na válčišti nebo v jeho blízkosti. Jejím hlavním úkolem je zabezpečení vojenských operací.

advanced fleet anchorage / mouillage avancé de flotte / předsunuté kotviště flotily

A secure anchorage for a large number of naval vessels, mobile support units and auxiliaries located in or near a theatre of operations. *Related term: emergency anchorage.* 1/2/73

Bezpečné kotviště pro velký počet vojenských plavidel, mobilních zabezpečovacích a pomocných jednotek. Je umístěno na válčišti nebo v jeho blízkosti. *Příbuzný termín: emergency anchorage.*

advanced guard / avant-garde / předsunutá hlídka

The leading element of an advancing force. The primary mission is to insure the uninterrupted advance of the main body. It has the following functions:

- a. To find and exploit gaps in the enemy's defensive system.
- b. To prevent the main body of the advancing force running blindly into enemy opposition.
- c. To clear away minor opposition or, if major opposition is met, to cover the deployment of the main body. *Related term: main guard.* 1/2/73

Čelní prvek postupujících vojsk. Jeho nejdůležitějším úkolem je zajistit plynulý postup hlavních sil. Má následující funkce:

- a. Vyhledat a využít mezery v obranném systému protivníka.
- b. Zabránit tomu, aby hlavní síly postupujících vojsk narazily nečekaně na odpor protivníka.
- c. Zlikvidovat slabé síly protivníka. Pokud narazí na větší odpor, zajistit rozvinutí hlavních sil. *Příbuzný termín: main guard.*

advance force / force d'avant-garde / předsunutá síly

A temporary organization within the amphibious task force which precedes the main body to the objective area. Its function is to participate in preparing the objective for the main assault by conducting such operations as reconnaissance, seizure of supporting positions, minesweeping, preliminary bombardment, underwater demolitions, and air support. 1/6/81

Dočasně vytvořený sled v rámci obojživelného úkolového uskupení, který působí v cílovém prostoru před hlavními silami. Jeho hlavním úkolem je podílet se na přípravě cílů pro útok hlavních sil prováděním takových činností, jako jsou průzkum, obsazení postavení, odminování, bombardování, podvodní ničení a letecká podpora.

advance to contact / marche à l'ennemi / postup k navázání dotyku

An offensive operation designed to gain or re-establish contact with the enemy. *Related term: approach march.* 1/10/78

Útočná činnost k navázání nebo obnovení dotyku s nepřítelem. *Příbuzný termín: approach march.*

adversary / adversaire / protivník

A party acknowledged as potentially hostile to a friendly party and against which the use of force may be envisaged. 14/10/00

Strana, která je považována za potenciálně nepřátelskou vůči spojenecké straně a proti které lze zvažovat použití síly.

advisory area / région à service consultatif / poradní oblast

A designated area within a flight information region where air traffic advisory service is available. 1/2/73

Označený úsek v rámci letové informační oblasti, kde je k dispozici poradní služba pro letecký provoz.

advisory control / contrôle consultatif / poradní řízení

A mode of control under which the aircraft commander selects his own speed, altitude and heading, and has freedom of action to accomplish the assigned task. The aircraft control unit will inform the aircraft of the current tactical picture and provide adequate warnings of hazards affecting aircraft safety. 1/11/75

Režim řízení, při kterém velitel letadla volí svou vlastní rychlost, výšku a směr a není omezován v akci při plnění přiděleného úkolu. Řídicí středisko bude informovat letadlo o aktuální taktické situaci a poskytne mu odpovídající varování o případném riziku, které souvisí s bezpečností letadla.

aerial picket / avion piquet-radar / vzdušná hlídka

Preferred term: air picket. 1/8/76

Preferovaný termín: air picket.

aerial reconnaissance / reconnaissance aérienne / vzdušný průzkum

Preferred term: air reconnaissance 1/3/81

Preferovaný termín: air reconnaissance.

aerodrome / aérodrome / letiště

airfield

AD

An area prepared for the accommodation (including any buildings, installations and equipment), landing and take-off of aircraft. *Related terms: advanced aerodrome; aerodrome traffic^{1,2}; air strip; air traffic; alternate aerodrome; diversion⁴; diversion aerodrome; helipad; landing area²; landing site¹; landing zone; main aerodrome; redeployment aerodrome; touchdown zone^{1,2}* 1/10/01

Prostor připravený pro umístění, přistávání a vzlety letadel (včetně budov, technických zařízení a vybavení). *Příbuzné termíny: advanced aerodrome; aerodrome traffic^{1,2}; air strip; air traffic; alternate aerodrome; diversion⁴; diversion aerodrome; helipad; landing area²; landing site¹; landing zone; main aerodrome; redeployment aerodrome; touchdown zone¹*

aerodrome damage repair / réparation des dégâts subis par un aérodrome / oprava poškozeného letiště
ADR

The range of activities required to restore the operational capability of an aerodrome after non-nuclear attack, including:

- a. Reconnaissance to assess the damage and essential recuperative work.
- b. Explosive ordnance disposal.
- c. Restoration of minimum operating surfaces, including aircraft manoeuvring areas and access tracks.
- d. Restoration of services and facilities essential for the conduct of air operations. 3/8/98

Rozsah činností nezbytných k obnovení provozuschopnosti letiště po nejaderném útoku. Zahrnuje mimo jiné:

- a. Provedení rekognoskace (průzkumu) pro zjištění škod a základních obnovovacích prací.
- b. Pyrotechnické zabezpečení.
- c. Obnovení minimálních provozních ploch včetně prostorů pro pojiždění letadel a přístupových drah.
- d. Obnovení služeb a zařízení nezbytných k provádění letecké činnosti.

aerodrome traffic¹ / circulation d'aérodrome¹ / letištní provoz¹

All traffic on the manoeuvring area of an aerodrome. *Related terms: aerodrome; air traffic.* 1/10/01

Veškerý provoz v manévrovacím prostoru letiště. *Příbuzné termíny: aerodrome; air traffic.*

aerodrome traffic² / circulation d'aérodrome² / letištní provoz²

All aircraft flying in the vicinity of an aerodrome. *Related terms: aerodrome; air traffic.* 1/10/01

Všechna letadla létající v blízkosti letiště. *Příbuzné termíny: aerodrome; air traffic.*

aerodynamic missile / missile aérodynamique / aerodynamická střela

A missile which uses aerodynamic forces to maintain its flight path. *Related terms: ballistic missile; guided missile.* 1/11/94

Střela, která využívá aerodynamické síly pro udržení své letové trasy. *Příbuzné termíny: ballistic missile, guided missile.*

aeromedical evacuation / évacuation sanitaire aérienne / letecký zdravotnický odsun
AEROMEDEVAC

The movement of patients to and between medical treatment facilities by air transportation. 2/3/09

Převoz pacientů do lékařských zařízení a mezi nimi s využitím letecké přepravy.

aeromedical evacuation control centre / centre de contrôle des évacuations sanitaires aériennes / středisko řízení vzdušného zdravotnického odsunu
AECC

The control facility established by the commander of an air transport division, air force, or air command. It operates in conjunction with the command movement control centre and coordinates overall medical requirements with airlift capability. It also assigns medical missions to the appropriate aeromedical evacuation elements in the system and monitors patient movement activities. 1/2/73

Středisko řízení vytvořené velitelem dopravní letecké divize, velitelem vzdušných sil nebo velitelem letectva. Působí v součinnosti se střediskem řízení přesunů velitelství a koordinuje všechny požadavky na zdravotnické zabezpečení v rámci možností letecké přepravy. Přiděluje také úkoly příslušným leteckým zdravotnickým odsunovým jednotkám v rámci systému a monitoruje převozy pacientů.

aeromedical evacuation coordinating officer / officier régulateur des évacuations sanitaires aériennes / koordinační důstojník vzdušného zdravotnického odsunu
AECO

An officer of an originating, in-transit, or destination medical facility/ establishment who coordinates aeromedical evacuation activities of the facility/establishment. 1/2/73

Důstojník počátečního, tranzitního nebo cílového lékařského zařízení nebo instituce, který koordinuje vzdušný zdravotnický odsun v rámci daného zařízení nebo instituce.

aeromedical evacuation operations officer / officier responsable des opérations d'évacuations sanitaires aériennes / operační důstojník vzdušného zdravotnického odsunu

An officer of the airlift force or command who is responsible for activities relating to planning and directing aeromedical evacuation operations, maintaining liaison with medical airlift activities concerned, operating an aeromedical evacuation control centre, and otherwise coordinating aircraft and patient movements. 1/2/73

Důstojník letecké přepravy nebo velitelství, který odpovídá za plánování a řízení vzdušného zdravotnického odsunu, udržování součinnosti s příslušnými vzdušnými zdravotnickými jednotkami, pracuje v řídicím středisku vzdušného zdravotnického odsunu a koordinuje další činnost vzdušné přepravy a převozy pacientů.

**aeromedical evacuation system / chaîne d'évacuations sanitaires aériennes / systém vzdušného zdravotnického odsunu
AES**

A system which provides:

- a. control of patient movement by air transport;
- b. specialized medical attendants and equipment for in-flight medical care;
- c. facilities on, or in the vicinity of, air strips and airbases, for the limited medical care of intransit patients entering, en route via, or leaving the system;
- d. communication with destination and en route medical facilities concerning patient airlift movements. 1/2/73

Systém, který zajišťuje:

- a. řízení vzdušné přepravy pacientů;
- b. specializovanou lékařskou obsluhu a vybavení pro poskytování lékařské péče během vzdušné přepravy;
- c. zařízení, umístěná na letišti nebo letecké základně nebo v jejich blízkosti, která poskytují předběžnou lékařskou péči pacientům, kteří vstupují do systému nebo jej opouštějí, a pacientům, kteří právě tímto systémem procházejí;
- d. komunikace mezi cílovým místem a přepravním zdravotnickými zařízeními, které se podílí na vzdušné přepravě pacientů.

aeronautical chart / carte aéronautique / letecká navigační mapa

A chart specifically designed to meet air navigation requirements. *Related terms: aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; chart; map; special aeronautical chart.* 1/11/91

Mapa vytvořená speciálně pro potřeby letecké navigace. *Příbuzné termíny: aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; chart; map; special aeronautical chart.*

aeronautical information overprint / surimpression d'informations aéronautiques / přetisk leteckých navigačních informací

Additional information which is printed or stamped on a map or chart for the specific purpose of air navigation. 1/2/73

Dodatečné informace, které jsou vtištěny nebo nalepeny na mapě nebo plánu pro specifické účely letecké navigace.

aeronautical plotting chart / carte de tracé de route aéronautique / letecká navigační grafická mapa

A chart designed for the graphical processes of navigation. *Related terms: aeronautical chart; aeronautical topographic chart; chart; map; special aeronautical chart.* 1/10/84

Mapa vytvořená pro grafické navigační procesy. *Příbuzné termíny: aeronautical chart; aeronautical topographic chart; chart; map; special aeronautical chart.*

aeronautical topographic chart / carte topographique aéronautique / letecká navigační topografická mapa

A representation of features of the surface of the earth, designed primarily as an aid to visual or radar navigation, which shows selected terrain, cultural or hydrographic features and supplementary aeronautical information. *Related terms: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; chart; map; special aeronautical chart.* 1/2/73

Zobrazení typických znaků na zemském povrchu. Mapa je především určena jako pomůcka pro vizuální nebo radiolokační navigaci a ukazuje vybrané terénní tvary, kulturní nebo hydrografické objekty; je doplněna leteckými navigačními informacemi. *Příbuzné termíny: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; chart; map; special aeronautical chart.*

aeropause / aéropause / vzduchoprázdno

Region in which functional effects of the atmosphere on man and aircraft cease to exist. 1/2/73

Prostor, ve kterém přestaly existovat funkční vlivy ovzduší na člověka a letadlo.

afloat support / soutien logistique à la mer / zabezpečení během plavby

A form of logistic support outside the confines of a harbour in which fuel, ammunition and supplies are provided for operating forces either underway or at anchor. 1/12/74

Forma logistického zabezpečení mimo hranice přístavu, při které jsou zajišťovány PHM, munice a zásoby pro operační síly na moři nebo v přístavu.

afterburning¹ / postcombustion¹ / dohořívání

The characteristic of some rocket motors to burn irregularly for some time after the main burning and thrust has ceased. 1/2/73

Charakteristika některých raketových motorů, které hoří nepravidelně ještě určitou dobu po ukončení hlavního spalování a poté, co tah ustal.

afterburning² / postcombustion² / dodatečné spalování – forsáž

The process of fuel injection and combustion in the exhaust jet of a turbojet engine (aft or to the rear of the turbine). 1/2/73

Proces vstřikování paliva a spalování ve výfukové trysce proudového motoru (u nebo v zadní části turbíny).

**after-flight inspection / vérification après le vol / poletová prohlídka
post flight inspection**

General examination after flight for obvious defects, correction of defects reported by aircraft crews, replenishment of consumable or expendable stores, and securing aircraft. 1/2/73

Celková prohlídka po skončení letu zaměřená na viditelné závady, opravu poruch nahlášených osádkou letadla, doplnění spotřebními hmotami nebo odhazovanými díly a celkové zajištění letadla.

**agency / organisme de renseignement / agentura
collection agency**

In intelligence usage, an organization or individual engaged in collecting and/or processing information. *Related terms:* agent; intelligence cycle; source. 1/9/81

Ve zpravodajství se jedná o organizaci nebo osobu, která se zabývá shromažďováním a zpracováním informací. *Příbuzné termíny:* agent, intelligence cycle, source.

agent / agent / agent

In intelligence usage, one who is recruited, trained, controlled and employed to obtain and report information. *Related terms:* agency; source. 1/9/81

Osoba, využívaná ve zpravodajství, přijatá, vycvičená, řízená a používaná k získávání a předávání informací. *Příbuzné termíny:* agency, source.

age of moon / âge de la lune / fáze měsíce

The elapsed time, usually expressed in days, since the last new moon. 1/2/73

Doba, která uplynula od posledního úplňku. Obvykle je vyjádřena ve dnech.

agonic line / ligne agonale / izočára nulových magnetických deklinací

A line drawn on a map or chart joining points of zero magnetic declination for a specified year date. 1/2/74

Čára nakreslená na mapě nebo plánu spojující body s nulovou magnetickou deklinací v daném ročním období.

agreed point / repère convenu / dohodnutý bod

A predetermined point on the ground, identifiable from the air, and used when aircraft assist in fire adjustment. 1/2/73

Předem stanovený bod na zemi, identifikovatelný ze vzduchu a používaný v případě, že letadlo pomáhá při řízení střelby.

airborne¹ / aéroporté¹ / výsadkový¹

Adjective used to describe troops specially trained to carry out operations, either by paradrop or air landing, following an air movement. *Related terms: airborne force; airborne operation; air portable; air-transportable; operation; paradrop.* 1/10/01

Přídavné jméno, používané k popisu jednotek přepravovaných vzduchem a speciálně vycvičených k provádění operací po vysazení nebo přistání. *Příbuzné termíny: airborne force; airborne operation; air portable; air-transportable; operation; paradrop.*

airborne² / aéroporté² / výsadkový²

Adjective used to describe materiel specially designed for airborne troops. 1/10/01

Přídavné jméno, používané k popisu vojenské techniky speciálně vyvinuté pro výsadkové jednotky.

airborne³ / aéroporté³ / palubní¹

Adjective used to describe aeronautical equipment used to accomplish a particular mission. 1/10/01

Přídavné jméno, používané k popisu leteckého vybavení používaného pro splnění daného úkolu.

airborne⁴ / de bord / palubní² – letounový

Adjective used to describe items forming an integral part of an aircraft. 1/10/01

Přídavné jméno, používané k popisu položek, které tvoří nedílnou součást letadla.

airborne⁵ / en vol / ve vzduchu

Adjective used to describe the state of an aircraft from the instant it becomes entirely sustained by air until it ceases to be so sustained. 1/10/01

Přídavné jméno, používané k popisu stavu letadla od okamžiku, kdy vzlétne, až do okamžiku, kdy přistane.

airborne alert / alerte en vol / bojová pohotovost ve vzduchu

A state of aircraft readiness wherein combat-equipped aircraft are airborne and ready for immediate action. *Related terms: alert¹; fighter cover.* 1/2/73

Stav pohotovosti, při kterém jsou bojová letadla ve vzduchu a jsou připravena k okamžité činnosti. *Příbuzné termíny: fighter cover.*

airborne assault / assaut aéroporté / vysazení vzdušného výsadku

Preferred term: assault phase². 1/2/73

Preferovaný termín: assault phase².

airborne command post / poste de commandement volant / vzdušné velitelské stanoviště ACP

A suitably equipped aircraft used by the commander for the conduct of his operations. 1/10/03

Účelově vybavené letadlo, které velitel používá k řízení operací.

airborne early warning and control / alerte lointaine et contrôle aérien par moyens aéroportés / létající systém včasné výstrahy a řízení

Air surveillance and control provided by airborne early warning aircraft which are equipped with search and height-finding radar and communication equipment for controlling weapon systems. *Related term: air picket.* 1/2/73

Vzdušný průzkum a řízení zajišťované letadly včasné výstrahy, která jsou ve vzduchu a jsou vybavena vyhledávacím a výškoměrným radiolokátorem a spojovacími zařízeními pro ovládání zbraňových systémů. *Příbuzný termín: air picket.*

airborne force / force aéroportée / výsadkové síly – výsadkové vojsko

A force composed primarily of ground and air units organized, equipped and trained for airborne operations. *Related terms: airborne¹; force(s).* 1/2/73

Síly složené především z pozemních a vzdušných sil, organizované, vybavené a vycvičené pro vzdušné výsadkové operace. *Příbuzné termíny: airborne¹; force(s).*

airborne force liaison officer / officier de liaison des forces aéroportées / styčný důstojník výsadkových sil

An officer who is the representative of the airborne units and who works with the air force on aerodromes being used for airborne operations. 1/2/73

Styčný důstojník výsadkových jednotek, který spolupracuje s letectvem na letištích používaných pro vzdušné výsadkové operace.

airborne interception equipment / centrale d'interception / zařízení pro vzdušný přepad

A fire control system, including radar equipment, installed in interceptor aircraft used to effect air interception. 1/8/73

Systém řízení palby, včetně radiolokačního zařízení, instalovaný v přepadovém stíhacím letounu, který provádí vzdušný přepad.

airborne operation / opération aéroportée / vzdušná výsadková operace

An operation involving the movement of combat forces and their logistic support into an objective area by air. *Related terms: airborne¹; air transportable unit.* 1/2/73

Činnost zahrnující přesun bojových sil a jejich logistického zabezpečení do cílového prostoru vzdušnou cestou. *Příbuzné termíny: airborne¹; air transportable unit.*

airborne radio relay / relais radio en vol / vzdušná rádiová retranslace

A technique employing aircraft fitted with radio relay stations for the purpose of increasing the range, flexibility or physical security of communication systems. 1/2/73

Způsob využívající letadlo vybavené radioreléovými stanicemi za účelem zvýšení dosahu, pružnosti nebo bezpečnosti (utajení) spojovacích systémů.

airburst / explosion aérienne / vzdušný výbuch

An explosion of a bomb or projectile above the surface as distinguished from an explosion on contact with the surface or after penetration. *Related term: type of burst.* 1/2/73

Výbuch pumy nebo střely nad povrchem země, na rozdíl od výbuchu při kontaktu s povrchem nebo po jeho průniku. *Příbuzný termín: type of burst.*

air cargo / cargaison aérienne / letecký náklad

Stores, equipment or vehicles, which do not form part of the aircraft, and are either part or all of its payload. *Related term: cargo.* 1/3/81

Materiál, zařízení nebo vozidla, která nejsou součástí letadla. Jsou buď částí nebo celým užitečným nákladem letadla. *Příbuzný termín: cargo.*

air cartographic camera / chambre aérophotogrammétrique / letecká fotogrammetrická kamera mapping camera

A camera having the accuracy and other characteristics essential for air survey or cartographic photography. 1/5/73

Dostatečně přesná kamera s dalšími vlastnostmi nezbytnými pro kartografické a topografické letecké snímkování.

air cartographic photography / photographie aérienne cartographique / letecké (měřičské) snímkování air survey photography

The taking and processing of air photographs for mapping and charting purposes. 1/2/73

Zhotovení a zpracování leteckých měřičských snímků pro mapování a zakreslování do mapy.

air control / contrôle aérien / řízení letového provozu

Preferred terms: air controller; air traffic control centre; airway; area control centre; control and reporting centre; control area; control zone; controlled airspace; interceptor controller; tactical air controller; tactical air control centre; terminal control area. 1/2/73

Preferované termíny: air controller; air traffic control centre; airway; area control centre; control and reporting centre; control area; control zone; controlled airspace; interceptor controller; tactical air controller; tactical air control centre; terminal control area.

air controller / contrôleur aérien / řídící letového provozu

An individual especially trained for and assigned the duty of the control (by use of radio, radar, or other means) of such aircraft as may be allotted to him for operation within his area. *Related terms: air control; tactical air controller.* 1/2/73

Jednotlivec speciálně vycvičený a pověřený úkolem řízení letadel (pomocí rádia, radiolokátoru nebo jiných prostředků), která mu mohou být přidělena pro činnost v jeho prostoru. *Příbuzné termíny: air control; tactical air controller.*

air corridor / corridor aérien / vzdušný koridor

A restricted air route of travel specified for use by friendly aircraft and established for the purpose of preventing friendly aircraft from being fired on by friendly forces. 1/2/73

Vymezená vzdušná trasa, určená pro pohyb vlastních letadel a zřízená za účelem zamezení střelby na vlastní letadla.

aircraft / aéronef / letadlo

A/C

AC (tolerované)

Any machine that can derive support in the atmosphere from the reactions of the air other than the reactions of the air against the earth's surface. (ICAO). 26/8/09

Jakýkoliv prostředek, který může vzlak v atmosféře odvozovat od působení vzduchu jiného než působení vzduchu na zemský povrch. (ICAO)

**aircraft arresting barrier / barrière d'arrêt d'aéronef / zátaras pro zastavení letadla
emergency barrier**

A device, not dependent on an aircraft arresting hook, used to stop an aircraft by absorbing its forward momentum in an emergency landing or aborted take-off. *Related term: aircraft arresting system.* 1/11/94

Zařízení nezávislé na záchytném háku letadla, používané pro zastavení letadla utlumením dopředné pohybové energie při nouzovém přistání nebo nezdařeném startu. *Příbuzný termín: aircraft arresting system.*

**aircraft arresting cable / câble d'arrêt d'aéronef / záchytné lano letadla
aircraft arresting wire**

That portion of an aircraft arresting system which spans the runway surface or flight deck landing area and is engaged by the aircraft arresting hook. *Related term: aircraft arresting system.* 1/7/94

Část zařízení pro zastavení letadla, které je napnuto na povrchu vzletové a přistávací dráhy nebo na palubě letadlové lodi a kterou zachytí záchytný hák letadla. *Příbuzný termín: aircraft arresting system.*

aircraft arresting gear / dispositif d'arrêt d'aéronef / záchytné zařízení letadla

A device used to engage hook equipped aircraft to absorb the forward momentum of a routine or emergency landing, or aborted take-off. *Related term: aircraft arresting system.* 1/1/83

Zařízení pro zachycení letadla vybaveného hákem pro zachycení a utlumení dopředné síly při normálním a nouzovém přistání nebo při přerušném vzletu. *Příbuzný termín: aircraft arresting system.*

**aircraft arresting hook / crosse d'arrêt d'aéronef / záchytný hák letadla
tail hook**

A device fitted to an aircraft to engage arresting gear. *Related term: aircraft arresting system.* 1/7/94

Zařízení připevněné k letadlu k zachycení brzdícího lana. *Příbuzný termín: aircraft arresting system.*

aircraft arresting system / système d'arrêt d'aéronef / záchytný systém letadla

A series of devices used to stop an aircraft by absorbing its momentum in a routine or emergency landing or aborted take-off. *Related terms: aircraft arresting barrier; aircraft arresting cable; aircraft arresting gear; aircraft arresting hook.* 1/11/94

Soubor prvků používaných pro zastavení letadla a utlumení dopředné síly při normálním a nouzovém přistání nebo při přerušném vzletu. *Příbuzné termíny: aircraft arresting barrier, aircraft arresting gear, aircraft arresting hook.*

aircraft arresting wire / câble d'arrêt d'aéronef / záchytné lano letadla

Preferred term: aircraft arresting cable. 1/1/83

Preferovaný termín: aircraft arresting cable

aircraft arrestment / arrêt d'un aéronef / zastavení letadla

Controlled stopping of an aircraft by external means. 1/8/74

Řízené zastavení letadla pomocí vnějších prostředků.

aircraft captain / commandant de bord / velitel letadla

Preferred term: aircraft commander. 1/3/79

Preferovaný termín: aircraft commander.

aircraft climb corridor / couloir de montée pour aéronefs / koridor pro stoupání letadla

Controlled airspace of defined vertical and horizontal dimensions extending from a controlled area that may include an aerodrome, in which an aircraft executes all or part of a climb under positive control. 4/10/00

Řízený vzdušný prostor definovaných vertikálních a horizontálních rozměrů, rozprostírající se od řízeného prostoru, který může zahrnovat letiště, v němž letadlo provádí celé stoupání nebo jeho část a je pasivně řízeno.

**aircraft commander / commandant d'aéronef / velitel letadla
aircraft captain**

The aircrew member designated by a competent authority as being in command of an aircraft and responsible for its safe operation. Note: the aircraft commander may also be the mission commander. *Related term: mission commander.* 1/10/00

Člen osádky letadla, který byl určen odpovědným orgánem jako velitel letadla a zodpovídá za jeho bezpečný provoz. Poznámka: velitel letadla může být současně také velitelem celé akce. *Příbuzný termín: mission commander.*

**aircraft control unit / unité de contrôle tactique air / jednotka řízení letadel
ACU**

A unit with facilities and personnel, including controllers, for conducting aircraft control and which exercises tactical control of aircraft or a unit(s). 01/11/75

Jednotka s technickými prostředky a osobami, včetně řídicích, určená k řízení letadel, která provádí taktické řízení letadel nebo i jednotky(tek).

**aircraft cross-servicing / services mutuels pour aéronefs / vzájemná obsluha letadel
ACS**

Services performed on an aircraft by an organization other than that to which the aircraft is assigned, according to an established operational aircraft cross-servicing requirement, and for which there may be a charge. Aircraft cross-servicing has been divided into two categories:

- a. Stage A cross-servicing: The servicing of an aircraft on an aerodrome/ship, which enables the aircraft to be flown to another aerodrome/ship.
- b. Stage B cross-servicing: The servicing of an aircraft on an aerodrome/ship, which enables the aircraft to be flown on an operational mission. *Related terms: aircraft servicing, aircraft transient servicing; operational aircraft cross-servicing requirement. 1/11/94*

Pozemní obsluha letadla jinou organizací, než ke které bylo letadlo přiděleno, v souladu s operačním požadavkem na vzájemnou obsluhu letadel. Tyto služby mohou být placené. Letištní provozní služba je rozdělena do dvou kategorií:

- a. Stupeň A vzájemné obsluhy: Údržba letadel na letištích nebo na lodích, která umožňuje lety na jiná letiště nebo na jinou loď.
- b. Stupeň B vzájemné obsluhy: Údržba letadel na letištích nebo na lodích, která umožňuje letadlům plnit operační úkoly. *Příbuzné termíny: aircraft servicing, aircraft transient servicing; operational aircraft cross-servicing requirement.*

aircraft dispersal area / aire de dispersion / prostor rozptýlení letadel

An area on a military installation designed primarily for the dispersal of parked aircraft, whereby such aircraft will be less vulnerable in the event of enemy air raid. 1/2/73

Prostor ve vojenském zařízení, vyčleněný především pro rozptýlení zaparkovaných letadel. Letadla tak budou méně zranitelná v případě leteckého útoku nepřítele.

aircraft flat pallet / palette d'aéronef / plochá paleta letadla

A stressed pallet capable of supporting and restraining a specifically rated load. It is specifically designed for tie-down in an aircraft. *Related term: palletized unit load.* 1/2/73

Zesílená plocha schopná zajistit a nést specificky definované zatížení. Je zvlášt' upravená pro ukotvení v letadle.
Příbuzný termín: palletized unit load.

aircraft ground support equipment / matériel de servitude au sol / pozemní zařízení pro zabezpečení údržby letadla

Equipment needed to carry out servicing and maintenance of an aircraft and its associated mission systems. 25/9/98

Zařízení potřebné pro ošetřování a údržbu letadla a jeho přidružené systémy.

aircraft guide / guide d'aéronef / řídicí pozemního provozu letadel

Preferred term: aircraft marshaller. 1/2/73

Preferovaný termín: aircraft marshaller.

aircraft handover / prise en compte successive d'un aéronef / předání letadla

The process of transferring control of aircraft from one controlling authority to another. 1/2/73

Proces předání řízení letadla z jednoho řídicího orgánu na druhý.

aircraft inspection / vérification d'aéronefs / kontrola letadla

The process of systematically examining, checking and testing aircraft structural members, components and systems, to detect actual or potential unserviceable conditions. 1/2/73

Proces systematického provádění kontroly, prohlídky a testování prvků a systémů letadla s cílem odhalit skutečné nebo potenciální podmínky jeho vyřazení z provozu.

aircraft loading table / tableau de fractionnement / seznam položek nákladu

A data sheet used by the force unit commander containing information as to the load that actually goes into each aircraft. 1/2/73

Tabulka s údaji, kterou používá velitel jednotky, obsahující informace o skutečném nákladu každého jednotlivého letadla.

**aircraft marshaller / signaleur / řídicí pozemního provozu letadel
aircraft guide**

A person trained to direct by visual or other means the movement of aircraft on the ground into and out of landing, parking or hovering points. 1/2/73

Osoba vyškolená pro řízení pohybu letadel na zemi do/z místa přistání, parkování nebo vyčkávání s pomocí vizuálních a jiných prostředků.

aircraft marshalling area / aire de manoeuvre des aéronefs / prostor řazení letadel

An area in which aircraft may form up before take-off or assemble after landing. *Related term: manoeuvring area.* 1/2/73

Prostor, ve kterém se letadla mohou zformovat před vzletem nebo shromáždit po přistání. *Příbuzný termín: manoeuvring area.*

**aircraft mission equipment / équipement particulier d'un aéronef / vybavení letadla pro plnění úkolu
aircraft role equipment**

Equipment that must be fitted to an aircraft to enable it to fulfil a particular mission or task. 1/2/73

Zařízení, kterým letadlo musí být vybaveno pro splnění určitého konkrétního úkolu.

aircraft modification / modification d'un aéronef / modifikace letadla

A change in the physical characteristics of aircraft, accomplished either by a change in production specifications or by alteration of items already produced. 1/2/73

Změna fyzikálních vlastností letadla provedená buď změnou požadavků na výrobu nebo úpravou již vyrobených součástí.

aircraft picketing / saisie d'aéronef / ukotvení letadla
aircraft tie-down

Securing aircraft when parked in the open to restrain movement due to the weather or condition of the parking area. 1/12/74

Zajištění letadla při parkování mimo hangár, které slouží k zamezení pohybu při špatném počasí nebo při nevyhovujícím stavu parkovacího prostoru.

aircraft replenishing / ravitaillement d'un aéronef / doplňování letadla

The refilling of aircraft with consumables such as fuel, oil, and compressed gasses to predetermined levels, pressures, quantities or weights. Rearming is excluded. 1/2/73

Doplňování letadla spotřebním materiálem, jako jsou palivo, olej, stlačené plyny na předem stanovenou úroveň, tlak, množství a hmotnost. Netýká se výzbroje.

aircraft role equipment / équipement de soute / vybavení letadla pro plnění úkolu

Preferred term: aircraft mission equipment. 1/2/73

Preferovaný termín: aircraft mission equipment.

aircraft scrambling / ordre de décollage immédiat / povel k okamžitému vzletu letadla

Directing the immediate take-off of aircraft from a ground alert condition of readiness. 1/2/73

Příkaz k okamžitému vzletu letadla ze stavu pohotovosti a připravenosti na zemi.

aircraft servicing / entretien courant pour aéronefs / běžné ošetření letadla

Activities and procedures related to inspection, replenishment of expendables and consumables, cleaning, lubrication, marshalling, parking and securing of aircraft. *Related terms: aircraft cross-servicing; aircraft servicing connector; aircraft transient servicing; cross-servicing; servicing. 2/3/07*

Činnosti a postupy týkající se prohlídky letadla, doplnění jím spotřebovaných látek a materiálů, vyčištění, promazání, přemísťování, zaparkování a zajištění. *Příbuzné termíny: aircraft cross-servicing; aircraft servicing connector; aircraft transient servicing; cross-servicing; servicing.*

aircraft servicing connector / raccord de servitude pour aéronefs / servisní konektor letadla

A device fitted to aircraft and/or ground equipment which enables replenishing and/or servicing to be carried out. *Related terms: aircraft cross-servicing; aircraft servicing; aircraft transient servicing; cross-servicing; servicing. 1/12/79*

Zařízení připevněné k letadlu nebo pozemnímu zařízení, které umožňuje provést doplnění letadla nebo provedení údržby. *Příbuzné termíny: aircraft cross-servicing; aircraft servicing; aircraft transient servicing; cross-servicing; servicing.*

aircraft store / charge emportée par aéronef / zatížení letadla

Any device intended for internal or external carriage and mounted on aircraft suspension and release equipment, whether or not the item is intended to be separated in flight from the aircraft. Aircraft stores are classified in two categories as follows:

- a. Expendable store – An aircraft store normally separated from the aircraft in flight such as a missile, rocket, bomb, nuclear weapon, mine, torpedo, pyrotechnic device, sonobuoy, signal underwater sound device, or other similar items;
- b. Non-expendable store – An aircraft store which is not normally separated from the aircraft in flight such as a tank (fuel and spray), line-source disseminator, pod (refuelling, thrust augmentation, gun, electronic-countermeasures, data link, etc.), multiple rack, target, cargo drop container, drone or other similar items. *Related terms: cluster bomb unit; load. 1/9/81*

Jakýkoli náklad určený pro interní nebo externí dopravu a připevněný na zařízení pro zavěšení a uvolnění, ať už se jedná o věc, která má být uvolněna z letadla za letu nebo ne. Letecké náklady se dělí do dvou kategorií:

- a. Náklad určený ke spotřebě, který se obvykle odděluje od letadla při letu. Je to např. řízená střela, raketa, puma, jaderná zbraň, mina, torpédo, pyrotechnické zařízení, zvuková bóje, signální podvodní zvukové zařízení nebo jiné podobné předměty;
- b. Náklad neurčený ke spotřebě, který se obvykle neodděluje od letadla za letu. Je to např. nádrž, (palivo a postřík), liniový rozprašovač, podvěs (doplňování paliva, zvýšení tahu, kanony, zařízení pro elektronická protiopatření, datový spoj, atd.), několikanásobný závěs, terč, kontejner pro shoz nákladu, bezpilotní prostředek apod. *Příbuzné termíny: cluster bomb unit; load.*

aircraft tie-down / amarrage d'un aéronef / ukotvení letadla

Preferred term: aircraft picketing. 1/2/73

Preferovaný termín: aircraft picketing

aircraft transient servicing / assistance aux aéronefs de passage / údržba tranzitního letounu

Services performed on an aircraft by an organization other than that to which the aircraft is assigned and for which there may be a financial charge. This activity is separate from the established aircraft cross-servicing programme and requires that the transient aircrew supervise the correct application of ground crew procedures. *Related terms: aircraft cross-servicing; aircraft servicing. 1/7/94*

Údržba a opravy, které provádí na letadle jiná organizace, než ke které je letadlo přiděleno, a za které mohou být účtovány poplatky. Tato činnost je nezávislá na existujících leteckých provozních službách a je nutné, aby posádka příslušného letadla dohlížela na správný postup prací prováděných pozemním personálem. *Příbuzné termíny: aircraft cross-servicing; aircraft servicing.*

aircraft vectoring / guidage des appareils par transmission de cap / vektorování letadla

The directional control of in-flight aircraft through transmission of azimuth headings. 1/2/73

Směrové řízení letícího letadla pomocí rádiového předávání azimutu letu.

air cushion vehicle / aéroglisseur / vznášedlo

ACV

A vehicle capable of being operated so that its weight, including its payload, is wholly or significantly supported on a cushion of air generated continuously at higher than ambient pressure. *Related term: ground effect machine. 9/1/96*

Prostředek fungující na principu, že jeho hmotnost včetně nákladu spočívá zcela nebo z větší části na vzduchovém polštáři, jehož tlak je nepřetržitě udržován na vyšší hodnotě než je tlak okolního vzduchu. *Příbuzný termín: ground effect machine.*

air data computer / centrale aérodynamique / palubní počítač

Preferred term: central air data computer. 1/3/81

Preferovaný termín: central air data computer.

air defence / défense aérienne / protivzdušná obrana

AD

All measures designed to nullify or reduce the effectiveness of hostile air action. *Related terms: active air defence; passive air defence. 1/3/85*

Všechna opatření určená ke znemožnění nebo snížení účinnosti činnosti nepřátelských vzdušných prostředků. *Příbuzné termíny: active air defence, passive air defence.*

air defence action area / zone d'action de défense aérienne / oblasti činnosti protivzdušné obrany

An area and the airspace above it within which friendly aircraft or surface-to-air weapons are normally given precedence in operations except under specified conditions. *Related term: air defence operations area. 1/7/93*

Oblast a vzdušný prostor nad ní, kde se při operacích obvykle dává přednost vlastním letadlům nebo protiletadlovým zbraním, s výjimkou zvláštních podmínek. *Příbuzný termín: air defence operations area.*

air defence area / zone de défense aérienne / oblast protivzdušné obrany

ADA

A specifically defined airspace for which air defence must be planned and provided. *Related term: combat air patrol. 1/7/93*

Specificky definovaný vzdušný prostor, pro který je třeba plánovat a zajišťovat PVO. *Příbuzný termín: combat air patrol.*

air defence command / commandement de la défense aérienne / velení PVO

ADC

The authority and responsibility for the air defence of a designated area. 1/11/75

Pravomoc a odpovědnost za protivzdušnou obranu stanovené oblasti.

air defence commander / commandant de la défense aérienne / velitel protivzdušné obrany

A duly appointed commander responsible for the air defence of a designated area. 22/01/10

Řádně jmenovaný velitel odpovědný za protivzdušnou obranu stanoveného prostoru.

**air defence control centre / centre de contrôle de défense aérienne / řídicí středisko PVO
ADCC**

The principal information, communication and operations centre from which all aircraft, antiaircraft operations, air defence artillery, guided missiles and air warning functions of a specific area of air defence responsibility are supervised and coordinated. *Related term: combat information centre. 9/7/97*

Základní informační, spojovací a operační středisko, ze kterého jsou řízeny a koordinovány veškeré vzdušné a protivzdušné operace, protiletadlové dělostřelectvo, řízené střely a fungování letecké výstrahy v určité oblasti odpovědnosti PVO. *Příbuzný termín: combat information centre.*

air defence early warning / alerte lointaine / včasná výstraha PVO

Preferred term: early warning. 1/3/81

Preferovaný termín: early warning

**air defence ground environment / infrastructure électronique de défense aérienne / pozemní prostředky
protivzdušné obrany
ADGE**

The network of ground radar sites and command and control centres within a specific theatre of operations which are used for the tactical control of air defence operations. 22/01/10

Síť pozemních radiolokátorů a středisek velení a řízení v daném operačním prostoru používaná k taktickému řízení operací protivzdušné obrany.

**air defence identification zone / zone d'identification de défense aérienne / identifikační zóna PVO
ADIZ**

Airspace of defined dimensions within which the ready identification, location, and control of aircraft is required. *Related term: air defence operations area. 1/2/73*

Vzdušný prostor se stanovenými rozměry, v jehož rámci je nutná okamžitá identifikace, určení polohy a řízení letadel. *Příbuzný termín: air defence operations area.*

air defence operations area / zone d'opérations de défense aérienne / operační oblast PVO

A geographical area within which procedures are established to minimize interference between air defence operations and other types of operations. It may include one or more of the following:

- a. air defence action area;
- b. air defence area;
- c. air defence identification zone;
- d. firepower umbrella. *Related terms: air defence action area; air defence identification zone. 4/10/00*

Geograficky vymezený prostor, kde jsou stanoveny postupy pro minimalizaci vzájemného rušení mezi operacemi PVO a jinými druhy operací. Může zahrnovat jednu nebo více možností:

- a. oblast činnosti PVO
- b. oblast PVO
- c. identifikační zónu PVO
- d. palebné krytí. *Příbuzné termíny: air defence action area; air defence identification zone.*

**air defence region / région de défense aérienne / region protivzdušné obrany
ADR**

A geographical subdivision of an air defence area. 1/12/74

Geografická část oblasti PVO.

air defence sector / secteur de défense aérienne / sektor protivzdušné obrany

A geographical subdivision of an air defence region. 1/2/73

Geografická část regionu PVO.

air defence ship / bâtiment de défense aérienne / loď protivzdušné obrany

The ship detailed to assume responsibility for air defence. 1/2/73

Loď vyčleněná k převzetí odpovědnosti za protivzdušnou obranu.

air draught / tirant d'air / výška nad hladinou

The vertical distance between the waterline and the highest point of a ship's structure. *Related term: draught; overhead clearance.* 4/10/00

Vertikální vzdálenost mezi vodní hladinou a nejvyšším bodem plavidla. *Příbuzný termín: draught; overhead clearance.*

airdrop / largage¹ / vysazení

Delivery of personnel or cargo from aircraft in flight. *Related terms: airdrop platform; air movement; free drop; high-velocity drop; low-velocity drop; platform drop.* 1/2/73

Vysazení živé síly nebo shoz nákladu z letadla za letu. *Příbuzné termíny: airdrop platform; air movement; free drop; high-velocity drop; low-velocity drop; platform drop.*

airdrop platform / plate-forme de largage / plošina pro shoz za letu

A base on which vehicles, cargo or equipment are loaded for airdrop or low altitude extraction. *Related terms: airdrop; platform drop.* 1/2/73

Plošina, na kterou se umísťují vozidla, náklad nebo zařízení pro shoz za letu nebo pro vytažení za letu v malé výšce. *Příbuzný termín: airdrop; platform drop.*

air evacuation / évacuation par air / vzdušný odsun

Evacuation by aircraft of personnel and cargo. 1/2/73

Vzdušný odsun osob a materiálu.

airfield / terrain d'aviation / letiště

Preferred term: aerodrome. 1/2/73

Preferovaný termín: aerodrome

air freighting / aérotransport de matériel / vzdušná přeprava materiálu

The non-tactical movement of cargo by air. 1/2/73

Netaktická přeprava nákladu vzduchem.

air-ground operations system / système d'opérations air-sol / systém vzdušných a pozemních operací

An Army and/or Air Force system providing the ground commander with the means for receiving, processing and forwarding the requests of subordinate ground commanders for air support missions and for the rapid dissemination of information and intelligence. 1/2/73

Způsob činnosti pozemních sil anebo vojenského letectva poskytující veliteli pozemních sil prostředky pro přijetí, zpracování a předání požadavků podřízených velitelů na leteckou podporu a pro rychlé předávání informací a zpráv.

airhead¹ / tête de pont aérienne¹ / letecké předmostí¹

A designated area in a hostile or threatened territory which, when seized and held, ensures the continuous air landing of troops and matériel and provides the manoeuvre space necessary for projected operations. Normally it is the area seized in the assault phase of an airborne operation. *Related terms: beach-head; bridgehead.* 1/2/73

Určený prostor na území obsazeném nebo ohroženém protivníkem, který po obsazení a udržení zajistí nepřetržité přistávání letadel s vojsky a materiálem a poskytne manévrovací prostor nezbytný pro plánovanou operaci. Obvykle je to prostor obsazený při vzdušně výsadečkové operaci. *Příbuzné termíny: beach head, bridgehead.*

airhead² / tête de pont aérienne² / letecké předmostí²

A designated location in an area of operations used as a base for supply and evacuation by air. *Related terms: beach-head; bridgehead.* 1/2/73

Stanovené místo v operačním prostoru používané jako základna pro zásobování a pro vzdušný odsun. *Příbuzné termíny: beach head, bridgehead.*

air interception / interception aérienne / vzdušný přepad**AI¹**

An operation by which aircraft effect visual or electronic contact with other aircraft. *Related terms: broadcast controlled air interception; close controlled air interception; controlled interception.* 1/12/74

Činnost, při které je letadlo ve vizuálním nebo elektronickém kontaktu s jiným letadlem. *Příbuzné termíny: broadcast-controlled air interception, close-controlled air interception, controlled air interception.*

air interdiction / interdiction aérienne / vzdušná izolace**AI²**

Air operations conducted to divert, disrupt, delay degrade or destroy an enemy's military potential before it can be brought to bear effectively and at such distance that detailed integration of each air mission with the fire and manoeuvre of friendly forces is not required. 2/3/09

Vzdušné operace prováděné s cílem odklonit, narušit, zpomalit, oslabit nebo zničit vojenský potenciál nepřítele, dříve než jím bude schopen účinně působit v takové blízkosti, která nevyžaduje úzkou součinnost letectva s palbou a pohybem vlastních sil .

air landed / posé¹ / přepravený vzduchem

Moved by air and disembarked, or unloaded, after the aircraft has landed or while a helicopter is hovering. *Related terms: air movement; landing area^{1,2}* 1/12/74

Přepravený vzduchem a vyložený po přistání letounu nebo při visu vrtulníku. *Příbuzné termíny: air movement; landing area^{1,2}*

air liaison officer / officier de liaison „air“ / letecký styčný důstojník

A tactical air force or naval aviation officer attached to a ground or naval unit or formation as the advisor on tactical air operation matters. *Related term: ground liaison officer.* 1/11/75

Důstojník taktického nebo námořního letectva přidělený k pozemní nebo námořní jednotce nebo k útvaru jako poradní orgán ve věcech taktických vzdušných operací. *Příbuzný termín: ground liaison officer.*

airlift capability / capacité d'emport instantané / kapacita vzdušné přepravy

The total capacity expressed in terms of number of passengers and/or weight/cubic displacement of cargo that can be carried at any one time to a given destination by the available air transport service. *Related terms: airlift requirement; allowable load; load; loading.* 1/2/73

Celková kapacita vyjádřená počtem osob, případně hmotností či kubickým objemem nákladu, které je možno kdykoli současně přepravovat do daného cílového místa dostupnou vzdušnou přepravou. *Příbuzné termíny: airlift requirement; allowable load; load; loading.*

airlift requirement / capacité d'enlèvement demandé / požadavky na vzdušnou přepravu

The total number of passengers and/or weight/cubic displacement of cargo required to be carried by air for a specific task. *Related terms: airlift capability; load; loading.* 1/2/73

Celkový počet osob, případně hmotnost či kubický objem nákladu, které je třeba přemístit vzduchem ke splnění určitého úkolu. *Příbuzné termíny: airlift capability; load; loading.*

air logistic support operation / opération aérienne de soutien logistique / vzdušná operace logistického zabezpečení

An air operation, excluding an airborne operation, conducted within a theatre of operations to distribute and/or recover personnel, equipment and supplies. 4/10/00

Vzdušná operace, kromě výsadkové operace, prováděná na válčišti s cílem rozmístit a/nebo dostat zpět živou sílu, techniku a zásoby.

airmiss / quasi collision / havarijní vzdálenost

Preferred term: near miss. 1/8/82

Preferovaný termín: near miss.

air mission / mission aérienne / letový úkol

Preferred term: mission². 1/2/73

Preferovaný termín: mission².

airmobile forces / force aéromobile / aeromobilní síly

The ground combat, supporting and air vehicle units required to conduct an airmobile operation. 1/3/79

Pozemní bojové, podpůrné a letecké jednotky určené pro vedení aeromobilních operací.

airmobile operation / opération aéromobile / aeromobilní operace

Činnost, při které bojové jednotky a jejich prostředky manévrují na bojišti s využitím vrtulníků a letounů za účelem zasazení do boje. *Related term: helicopterborne operation. 1/11/92*

Činnost, při níž bojové jednotky a jejich výzbroj manévrují na bojišti ve vrtulnicích za účelem jejich zasazení v boji. *Příbuzný termín: helicopterborne operation.*

airmobility / aéromobilité / aeromobilita / schopnost přepravy vzduchem

A capability of airmobile forces which permits them to move by air while retaining the ability to engage in ground combat. 1/12/77

Schopnost aeromobilních sil, která jim umožňuje přepravu vzduchem a zapojení se do pozemního boje.

air movement / mouvement par voie aérienne / přeprava vzduchem, vzdušná přeprava

Air transport of units, personnel, supplies, equipment and matériel. *Related terms: air landed; airdrop; air trooping; free drop; high-velocity drop; low-velocity drop; release. 1/11/94*

Přeprava jednotek, osob, zásob, vybavení a zbraňových systémů prováděná dopravními letadly. *Příbuzné termíny: air landed; airdrop; air trooping; free drop; high-velocity drop; low-velocity drop; release.*

air movement officer / régulateur / důstojník pro vzdušnou přepravu

An officer trained for duties in air movement/traffic sections. 1/2/73

Důstojník vycvičený k provádění úkolů vzdušné přepravy.

air movement table / tableau d'enlèvement / tabulka vzdušné přepravy

A table prepared by a ground force commander in coordination with an air force commander. This form, issued as an annex to the operation order:

- a. indicates the allocation of aircraft space to elements of the ground units to be airlifted;
- b. designates the number and type of aircraft in each serial;
- c. specifies the departure area, time of loading and take-off. 1/2/73

Tabulka, kterou připravuje velitel pozemních sil ve spolupráci s velitelem vzdušných sil. Tento formulář, vydaný jako příloha k operačnímu rozkazu:

- a. Uvádí přidělení prostoru v letadle pozemním jednotkám, které mají být přepravovány vzduchem.
- b. Stanoví počet a typy letadel v každém sledu.
- c. Stanoví prostor odletu, čas nakládání a vzletu.

air movement traffic section / section trafic des mouvements aériens / sekce vzdušné přepravy

A section located on those aerodromes which serve transport aircraft. It is responsible for the loading and unloading of aircraft, and for the handling of passengers, mail and matériel. 1/2/73

Skupina lidí umístěná na těch letištích, která slouží dopravním letadlům. Odpovídá za nakládku a vykládku letadel a za odbavování cestujících, poštovních zásilek a materiálu.

air observer / observateur aérien / vzdušný pozorovatel

An individual whose primary mission is to observe or take photographs from an aircraft in order to adjust artillery fire or obtain military information. 1/2/73

Osoba, jejímž hlavním úkolem je provádět pozorování a fotografování z letadla s úkolem opravovat palbu dělostřelectva nebo získat vojensky využitelné informace.

air photographic reconnaissance / reconnaissance aérienne photographique / vzdušný fotografický průzkum

The obtaining of information by air photography, divided into three types:

- a. Strategic photographic reconnaissance.
- b. Tactical photographic reconnaissance.
- c. Survey/cartographic photography – air photography taken for survey/ cartographical purposes and to survey/cartographic standards of accuracy. It may be strategic or tactical. 1/2/73

Získávání informací leteckým fotografováním, rozděleným do tří typů:

- a. Strategický fotografický průzkum.
- b. Taktický fotografický průzkum.
- c. Letecké měřické/kartografické (fotogrammetrické) snímkování, prováděné pro měřické (kartografické) účely ve shodě se standardními požadavky na přesnost/kvalitu snímkování. Může být strategické nebo taktické.

**air picket / avion piquet-radar / vzdušná hlídka
aerial picket**

An airborne early warning aircraft positioned primarily to detect, report and track approaching enemy aircraft or missiles and to control intercepts. *Related term: airborne early warning and control.* 1/8/76

Letoun včasné výstrahy nacházející se ve vzduchu a určený především pro zjišťování, hlášení a sledování přibližujících se letadel nebo řízených střel nepřítele a k řízení činnosti vlastních stíhacích letounů. *Příbuzný termín: airborne early warning and control.*

air plot¹ / graphique de navigation aérienne par rapport à l'air¹ / plán letu

A continuous plot used in air navigation of a graphic representation of true headings steered and air distances flown. 1/2/73

Plán letu používaný při letecké navigaci s nepřetržitým grafickým zakreslováním sledovaného zeměpisného kurzu letu a absolvované dráhy letu.

air plot² / graphique de navigation aérienne par rapport à l'air² / nákres letu

A continuous plot of the position of an airborne object represented graphically to show true headings steered and air distances. 1/2/73

Nepřetržité grafické zakreslování polohy letícího objektu s cílem zaznamenat zeměpisný kurz a vzdušné vzdálenosti.

air plot³ / plot air / obrazovka s nákresem letu

Within ships, a display which shows the positions and movements of an airborne object relative to the plotting ship. 1/2/73

Na lodi to je displej, na kterém se zobrazuje poloha a pohyb letícího objektu ve vztahu k dané lodi.

air policing / police aérienne / ochrana vzdušného prostoru

The use of interceptor aircraft, in peacetime, for the purpose of preserving the integrity of a specified airspace. 1/12/74

Použití přepadového stíhacího letounu v době míru pro účely zachování integrity určeného vzdušného prostoru.

air-portable / aéroportable / přepravitelný vzduchem bez úprav

An adjective used to describe materiel or equipment which, loaded either internally or externally, can be transported by air with no more than minor dismantling and reassembling by the user unit. Note: the type of aircraft must be specified to indicate the degree of air portability. *Related terms: airborne¹; air-transportable.* 1/10/01

Adjektivum používané k charakterizování vojenského materiálu nebo zařízení, která mohou být přepravována v letadle nebo na vnějších závěsech, a to jen s velmi malou demontáží a opětovnou montáží obsluhou. Poznámka: každý typ letadla musí přesně specifikovat stupeň schopnosti letecké přepravy bez úprav. *Příbuzné termíny: airborne¹; air-transportable.*

**air position / position air / vypočtená vzdušná poloha letadla
no-wind position**

The calculated position of an aircraft assuming no wind effect. 1/2/73

Vypočtená poloha letadla předpokládající nulový vliv větru.

air priorities committee / comité de priorités aériennes / komise pro stanovení leteckých priorit

A committee set up to determine the priorities of passengers and cargo. *Related term: air transport allocations board.* 1/2/73

Komise vytvořená pro stanovení priorit osob a nákladu. *Příbuzný termín: air transport allocations board.*

**air reconnaissance / reconnaissance aérienne / vzdušný průzkum
aerial reconnaissance**

AR

The collection of information of intelligence interest either by visual observation from the air or through the use of airborne sensors. *Related term: reconnaissance.* 1/3/81

Získávání informací vizuálním pozorováním ze vzduchu nebo pomocí palubních technických prostředků průzkumu (například senzory, fotokamery). *Příbuzný termín: reconnaissance.*

air route / route aérienne / letová trasa

AR

The navigable airspace between two points, identified to the extent necessary for the application of flight rules. 1/2/73

Vzdušný prostor, ve kterém je možné se pohybovat mezi dvěma body identifikovanými tak, jak je nezbytné pro uplatnění zásad letového provozu.

airspace control / contrôle de l'espace aérien / řízení vzdušného prostoru

AC

ASC

The implementation and coordination of the procedures governing airspace planning and organization in order to minimize risk and allow for the efficient and flexible use of airspace. *Related term: airspace control authority.* 22/6/04

Zavádění a koordinování stanovených postupů plánování a organizace vzdušného prostoru kvůli minimalizaci rizik a efektivnímu a pružnému využívání vzdušného prostoru. *Příbuzný termín: airspace control authority.*

airspace control area / zone de contrôle de l'espace aérien / oblast řízení vzdušného prostoru

Airspace which is laterally defined by the boundaries of the area of operations. The airspace control area may be subdivided into airspace control sub-areas. 1/3/81

Vzdušný prostor, který je po stranách vymezen hranicemi operačního prostoru. Oblast řízení v tomto prostoru může být rozdělena na dílčí oblasti řízení vzdušného prostoru.

airspace control authority / autorité de contrôle de l'espace aérien / orgán řízení vzdušného prostoru

ACA

The commander designated to assume overall responsibility for the operation of the airspace control system in his or her assigned area. *Related term: airspace control.* 1/10/01

Velitel, kterému byla svěřena odpovědnost za systém řízení vzdušného prostoru v jemu přidělené oblasti. *Příbuzný termín: airspace control.*

airspace control boundary / limite de contrôle de l'espace aérien / hranice oblasti řízení vzdušného prostoru

The lateral limits of an airspace control area, airspace control sub-area, high density airspace control zone or airspace restricted area. 1/3/81

Boční hranice oblasti řízení vzdušného prostoru, dílčí oblasti vzdušného prostoru, zóny vzdušného prostoru s vysokou hustotou provozu nebo zakázané oblasti vzdušného prostoru.

airspace control system / système de contrôle de l'espace aérien / systém řízení vzdušného prostoru

ACS

An arrangement of those organizations, personnel, policies, procedures and facilities required to perform airspace control functions. 1/9/81

Soubor orgánů, osob, činností, postupů a zařízení, nezbytných k řízení vzdušného prostoru.

airspace restrictions / restrictions de l'espace aérien / omezení vzdušného prostoru

Special restrictive measures applied to segments of airspace of defined dimensions. 1/7/80

Zvláštní omezující opatření, vztahující se na specifikované části vzdušného prostoru.

airspace warning area / zone dangereuse / nebezpečný – ohrožený prostor

Preferred term: danger area. 1/2/73

Preferovaný termín: danger area.

air staging unit / service d'escala aérienne / letištní zabezpečovací (provozní) jednotka

A unit situated at an aerodrome and concerned with reception, handling, servicing and preparation for departure of aircraft and control of personnel and cargo. 1/12/93

Jednotka umístěná na letišti, která zajišťuje převzetí letadla, manipulaci s ním, doplnění, opravy a přípravu letadla na vzlet, kontrolu osob a nákladu.

**air station / point de prise de vue / místo expozice
exposure station**

In photogrammetry, the point in space occupied by the camera lens at the moment of exposure. 1/9/74

Ve fotogrametrii bod v prostoru, ve kterém je umístěna čočka kamery při expozici.

air strip / bande d'atterrissage / nebezpečná vzletová a přistávací dráha

An unimproved surface which has been adapted for take-off or landing of aircraft, usually having minimum facilities.

Related term: aerodrome. 1/2/73

Nezpevněný povrch země, obvykle s minimálním dalším vybavením, přizpůsobený pro vzlet nebo přistání letadel.

Příbuzný termín: aerodrome.

air superiority / supériorité aérienne / vzdušná nadvláda

AS

That degree of dominance in the air battle of one force over another which permits the conduct of operations by the former and its related land, sea and air forces at a given time and place without prohibitive interference by the opposing force. 1/2/73

Stupeň převahy jedné vojenské síly nad druhou ve vzdušném boji, která umožní provádění operací dominující vojenské síle a jejím pozemním, námořním a vzdušným silám v daném čase a prostoru bez narušování činnosti protistojící silou.

air supply / ravitaillement par air / zásobování vzduchem

The delivery of cargo by airdrop or air landing. 1/2/73

Dopravování materiálu, a to buď shozem nebo přistáním letadla.

air support / appui aérien / vzdušná podpora

All forms of support given by air forces on land or sea. *Related terms: close air support; immediate air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support. 1/2/73*

Všechny druhy podpory prováděné letectvem ve prospěch pozemních a námořních sil. *Příbuzné termíny: close air support; immediate air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support.*

air support operations centre / centre d'opérations d'appui aérien / operační středisko vzdušné podpory

ASOC

An agency of a tactical air control system collocated with a corps headquarters or an appropriate land force headquarters, which coordinates and directs close air support and other tactical air support. *Related term: tactical air control centre. 1/1/83*

Středisko taktického řízení letů umístěné na velitelství sboru nebo na velitelství příslušných pozemních sil, které koordinuje a řídí blízkou vzdušnou podporu a další taktickou vzdušnou podporu. *Příbuzný termín: tactical air control centre.*

air supremacy / maîtrise de l'air / vzdušná převaha

That degree of air superiority wherein the opposing air force is incapable of effective interference. 1/2/73

Stupeň vzdušné nadvlády, při kterém vzdušné síly nepřítele nejsou schopny účinné bojové činnosti.

air surface zone / zone air-surface / oblast koordinace použití vzdušných sil a prostředků

A restricted area established for the purpose of preventing friendly surface vessels and aircraft from being fired upon by friendly forces and for permitting antisubmarine operations, unrestricted by the operation of friendly submarines.

Related term: restricted area². 25/9/98

Uzavřená oblast zřízená proto, aby nedošlo k ostřelování hladinových plavidel a letadel vlastními silami a pro umožnění protiponorkových operací, aniž by došlo k omezení činnosti vlastních ponorek. *Příbuzný termín: restricted area².*

air surveillance / surveillance aérienne / pozorování vzdušného prostoru

The systematic observation of air space by electronic, visual or other means, primarily for the purpose of identifying and determining the movements of aircraft and missiles, friendly and enemy, in the air space under observation. *Related term: surveillance. 1/2/73*

Systematické pozorování vzdušného prostoru elektronickými, vizuálními a jinými prostředky, především pro účely identifikace a určení pohybů letadel a řízených střel vlastních a nepřátelských ve sledovaném vzdušném prostoru.

Příbuzný termín: surveillance.

air surveillance officer / officier de surveillance aérienne / důstojník vzdušného průzkumu

An individual responsible for coordinating and maintaining an accurate, current picture of the air situation within an assigned airspace area. 1/1/83

Jednotlivec odpovídající za koordinaci a udržování přesného, aktuálního přehledu o situaci v přidělené oblasti vzdušného prostoru.

air survey photography / photographie topographique aérienne / letecké (měřičské) snímkování

Preferred term: air cartographic photography. 1/2/73

Preferovaný termín: air cartographic photography

air terminal / aérogare / letištní terminál

An installation on an aerodrome with facilities for loading and unloading aircraft and processing traffic (passengers, baggage, cargo and mail). 1/7/87

Technické vybavení na letišti se zařízením pro nakládku a vykládku letadel a odbavování (cestujících, zavazadel, nákladu a poštovních zásilek).

air-to-air missile / missile air-air / střela vzduch-vzduch

AAM

An air-launched missile for use against air targets. *Related term: missile. 22/01/10*

Letecká řízená střela k použití proti vzdušným cílům. *Příbuzný termín: missile.*

air-to-surface missile / missile air-surface / střela vzduch-země

ASM

An air-launched missile for use against surface targets. *Related term: guided missile. 1/8/82*

Letecká střela k použití proti pozemním cílům. *Příbuzný termín: guided missile.*

air traffic / circulation aérienne / letový provoz

All aircraft in flight or operating on the manoeuvring area of an aerodrome. (ICAO) *Related terms: aerodrome; aerodrome traffic^{1,2}. 1/10/01*

Veškerá letadla ve vzduchu nebo provádějící činnost v letištním okrsku. (ICAO) *Příbuzné termíny: aerodrome; aerodrome traffic^{1,2}.*

**air traffic control centre / centre du contrôle de la circulation aérienne / středisko řízení letového provozu
ATCC**

A unit combining the functions of an area control centre and a flight information centre. *Related terms: air control; area control centre; flight information centre; flight information region.* 1/2/73

Jednotka kombinující funkce oblastního střediska řízení a letového informačního střediska. *Příbuzné termíny: air control; area control centre; flight information centre; flight information region.*

air traffic control clearance / autorisation du contrôle de la circulation aérienne / povolení orgánu řízení letového provozu

Authorization by an air traffic control authority for an aircraft to proceed under specified conditions. 1/2/73

Povolení poskytnuté letadlu orgánem řízení letového provozu k pokračování v letu za stanovených podmínek.

air traffic control service / service du contrôle de la circulation aérienne / služba řízení letového provozu

A service provided for the purpose of:

- a. preventing collisions:
  - (1) between aircraft; and
  - (2) on the manoeuvring area between aircraft and obstructions; and
- b. expediting and maintaining an orderly flow of air traffic. 1/11/80

Služba poskytovaná za účelem:

- a. Zabránění kolizím:
  - (1) mezi letadly navzájem;
  - (2) v manévrovací oblasti mezi letadlem a překážkami.
- b. Urychlení a dodržování pravidelného letového provozu.

air-transportable / aérotransportable / přepravitelný vzduchem s úpravami

An adjective used to describe materiel or equipment which can be transported by air, but which requires dismantling and reassembling beyond the capabilities of the user unit. *Related terms: airborne¹; air-portable.* 1/10/01

Adjektivum používané k charakterizování vojenského materiálu nebo zařízení, která mohou být přepravována vzduchem, avšak je nezbytná jejich demontáž a opětovná montáž přesahující možnosti obsluhy. *Příbuzné termíny: air-portable; airborne¹.*

air transportable unit / unité aérotransportable / jednotka přepravitelná vzduchem

A unit, other than airborne, whose equipment is adapted for air movement. *Related terms: airborne⁵; airborne operation.* 1/2/73

Jednotka jiná než výsadková, která je vybavena a přizpůsobena pro přepravu vzduchem. *Příbuzné termíny: airborne⁵; airborne operation.*

air transport allocations board / bureau d'allocations de transports aériens / orgán pro přidělování vzdušné přepravy

The joint agency responsible within the theatre for the establishment of airlift priorities and for space allocation of available aircraft capabilities allotted to the theatre. *Related term: air priorities committee.* 1/2/73

Společný orgán odpovídající na celém válčišti za stanovení priorit vzdušné přepravy a za vyčlenění prostoru v letadlech přidělených danému válčišti z těch, která jsou k dispozici. *Příbuzný termín: air priorities committee.*

air transported force / force aérotransportable / jednotky přepravované vzduchem

A force which is moved by air. *Related term: force(s).* 1/2/73

Síly přepravované vzduchem. *Příbuzný termín: force(s).*

air transport liaison officer / officier de liaison de transport par air / styčný důstojník pro vzdušnou přepravu

An officer attached for air transport liaison duties to a headquarters or unit. 1/2/73

Důstojník přidělený jako styčný orgán pro plnění úkolů vzdušné přepravy u velitelství nebo jednotky.

air transport liaison section / section de liaison de transport aérien / styčná sekce vzdušné přepravy

A sub-unit of the movement control organization deployed to aerodromes and responsible for the control of service movement at the aerodrome in connection with air movement operations and exercises. 1/2/73

Jednotka organizace pro řízení přepravy přidělená letišťům a odpovídající za řízení chodu služby na letišti při provádění leteckých operací a cvičení.

air transport operations / opérations de transport aérien / vzdušná přeprava

Related terms: strategic air transport operations; tactical air transport operations. 1/2/73

Příbuzné termíny: strategic air transport operations; tactical air transport operations.

air trooping / aérotransport de personnel / vzdušný přesun

The non-tactical air movement of personnel. *Related term: air movement. 1/2/73*

Jiný než taktický přesun živé síly vzduchem. *Příbuzný termín: air movement.*

airway / voie aérienne / letová trasa

A control area or portion thereof established in the form of a corridor marked with radio navigational aids. *Related terms: air control; control area; control zone; terminal control area. 1/2/73*

Řízená oblast nebo její část vytvořená ve formě koridoru, který je zabezpečen rádiovými navigačními přístroji (vyznačuje se poskytováním navigační pomoci). *Příbuzné termíny: air control, control area, control zone, terminal control area.*

alert¹ / alerte¹ / bojová pohotovost¹

Readiness for action, defence or protection. 1/2/73

Připravenost k činnosti, obraně nebo ochraně.

alert² / alerte² / varovný signál

A warning signal of a real or threatened danger, such as an air attack. 1/2/73

Varovný signál skutečného nebo hrozícího nebezpečí, např. leteckého útoku.

alert³ / alerte³ / bojová pohotovost²

The period of time during which troops stand by in response to an alarm. 1/2/73

Časový úsek, během něhož je jednotka v pohotovosti jako reakci na poplach.

alert⁴ / alerter⁴ / vyhlásit poplach

To forewarn; to prepare for action. 1/2/73

Pro předběžné varování; pro přípravu k činnosti.

alerting service / service d'alerte / pohotovostní služba

A service provided to notify appropriate organizations regarding aircraft in need of search and rescue aid, and assist such organizations as required. 1/2/73

Služba, která upozorňuje příslušné organizace na potřebu vypátrat letouny v nouzi, poskytnout jim záchranu a na požádání takovým organizacím pomáhat.

alighting area / aire d'amerrissage / plocha pro přistání

A specified surface, reserved for vehicles that depend upon water surfaces for their landing. 1/2/73

Plocha vyhrazená pro dopravní prostředky, jejichž přistání je závislé na vodní hladině.

alignment¹ / alignement / směrová čára – směrník

The bearing of two or more conspicuous objects (such as lights, beacons, etc.) as seen by an observer. 1/2/73

Směr (azimut) na dva nebo více nápadných objektů (jako jsou světla, majáky apod.), jak je vidí pozorovatel.

alignment² / alignement / vytyčení

Representation of a road, railway, etc., on a map or chart in relation to surrounding topographic detail. 1/2/73

Zobrazení silnice, železnice, atd. na mapě nebo náčrtu ve vztahu k okolním topografickým předmětům.

Allied commander / commandant interallié / velitel spojeneckých sil

Preferred term: NATO commander. 1/3/84

Preferovaný termín: NATO commander.

Allied joint operation / opération interarmées interalliée / spojenecká společná operace

An operation carried out by forces of two or more NATO nations, in which elements of more than one service participate. *Related term: joint. 16/7/99*

Vojenská operace ozbrojených sil dvou a více zemí NATO, na které se podílí více než jeden druh ozbrojených sil. *Příbuzný termín: společný.*

**Allied press information centre / centre interallié d'information de la presse / spojenecké tiskové informační středisko
APIC**

A facility established by the public information staff of an Allied military headquarters to provide the media with timely and accurate information on Allied issues, events and operations occurring within the command and to provide other support, advice and assistance. *Related term: press information centre. 1/11/91*

Služba pro informování veřejnosti, vytvořená pracovníky spojeneckého vojenského velitelství, která má za úkol poskytovat sdělovacím prostředkům včasné a přesné informace o spojeneckých záležitostech, událostech a operacích, které se vyskytují v oblasti jeho podřízenosti. Poskytuje také další zabezpečení, pomoc a poradenství. *Příbuzný termín: press information centre.*

allocation¹ / allocation / přidělení¹

In nuclear warfare planning, the specific numbers and types of nuclear weapons allocated to a commander for a stated time period as a planning factor only. 16/7/99

Určité počty a typy jaderných zbraní, které jsou přiděleny veliteli při plánování jaderné války pro stanovené období pouze jako faktor plánování.

allocation² / attribution des ressources / přidělení²

The translation of the apportionment into total numbers of sorties by aircraft type available for each operation or mission. *Related terms: apportionment; mission²; sortie. 16/7/99*

Přidělení celkového počtu bojových letů podle typů letadel, které jsou k dispozici pro každou operaci nebo plněný úkol. *Příbuzné termíny: apportionment; mission²; sortie.*

allotment / détachement pour emploi / dočasné přidělení

The temporary change of assignment of tactical air forces between subordinate commands. The authority to allot is vested in the commander having operational command. 1/6/81

Dočasná změna v přidělení jednotek a útvarů vzdušných sil mezi podřízená velitelství. Oprávnění k dočasnému přidělení má velitel operačního stupně.

allowable load / charge offerte / přípustné zatížení

The total load that an aircraft can transport over a given distance taking into account weight and volume. *Related terms: airlift capability; embarkation; loading. 1/6/84*

Celkový náklad, který může letadlo dopravovat na danou vzdálenost s tím, že je brána v úvahu jeho hmotnost a objem. *Příbuzné termíny: airlift capability; embarkation; loading.*

all-source intelligence / renseignement de toutes sources / všeobecné zpravodajství

Intelligence produced using all available sources and agencies. *Related term: intelligence. 1/12/90*

Zpravodajství prováděné s pomocí všech dostupných zdrojů a prostředků. *Příbuzný termín: intelligence.*

all weather air defence fighter / chasseur de défense aérienne tout temps / stíhací letoun PVO pro každé počasí

A fighter aircraft with equipment and weapons which enable it to engage airborne targets in all weather conditions, day and night. *Related term: fighter.* 17/10/84

Stíhací letoun s vybavením a zbraněmi, které mu umožňují napadat vzdušné cíle za všech povětrnostních podmínek, ve dne i v noci. *Příbuzný termín: fighter.*

alternate aerodrome / aérodrome de dégagement / náhradní – záložní letiště

An aerodrome specified in the flight plan to which a flight may proceed when it becomes inadvisable to land at the aerodrome of intended landing. An alternate aerodrome may be the aerodrome of departure. *Related terms: aerodrome; diversion⁴; main aerodrome.* (ICAO Lexicon (Doc 9294/5 Vol II, 1985)). 1/7/93

Letiště stanovené v letovém plánu, kde se může uskutečnit přistání, pokud není možno přistát na předpokládaném místě určení. Náhradním (záložním) letištěm může být i letiště, odkud letadlo odletělo. *Příbuzné termíny: aerodrome; diversion⁴; main aerodrome.* (ICAO Lexicon (Dokument 9294/5 Díl II, 1985)).

alternate escort operating base / base de remplacement pour escorteurs / záložní operační základna doprovodu

A base providing the facilities and activities required for the support of escort units for short periods of time. 1/2/73

Základna zabezpečující zařízení a činnosti nezbytné pro krátkodobé logistické zabezpečení doprovodných jednotek.

alternate water terminal / terminus maritime auxiliaire / záložní přístavní překladiště

A water terminal with facilities for berthing from two to five ships simultaneously at wharves and/or working anchorages, located within sheltered coastal waters, adjacent to reliable highway and/or rail transportation nets. It covers a relatively small area and is located away from population centres. The scope of operation is such that it is not designated a probable nuclear target. *Related term: water terminal.* 1/2/73

Přístavní terminál se zařízením pro kotvení dvou až pěti lodí současně v docích a/nebo na pracovních kotvištích, umístěný v chráněných pobřežních vodách poblíž provozně spolehlivých dálničních či železničních dopravních sítí. Pokrývá poměrně malou oblast a je umístěn daleko od hustě osídlených míst. Rozsah provozu je takový, že terminál není vytypován jako možný jaderný cíl. *Příbuzný termín: water terminal.*

altimeter / altimètre / výškoměr

An instrument which measures vertical distance with respect to a reference level. 1/11/92

Přístroj, měřící svislou vzdálenost s ohledem na vztaznou hladinu.

altitude / altitude / nadmořská výška

Alt.

The vertical distance of a level, a point or an object considered as a point, measured from mean sea level. *Related terms: absolute height; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height1; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/2/73

Svislá vzdálenost roviny, bodu nebo objektu považovaného za bod měřené od (střední) úrovně hladiny moře. *Příbuzné termíny: absolute height; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height1; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

altitude acclimatization / accoutumance à l'altitude / výšková aklimatizace

A slow physiological adaptation from prolonged exposure to significantly reduced atmospheric pressure. 1/2/73

Pomalé fyziologické přizpůsobování následující po dlouhodobém vystavení organismu podstatnému snížení atmosférického tlaku.

altitude chamber / caisson d'altitude / výšková komora

Preferred term: hypobaric chamber. 1/10/84

Preferovaný termín: hypobaric chamber.

altitude datum / référence d'altitude / vztažná výšková hladina

The arbitrary level from which vertical displacement is measured. The datum for height measurement is the terrain directly below the aircraft or some specified datum; for pressure altitude, the level at which the atmospheric pressure is 29.92 inches of mercury (1013.2 m.bs); and for true altitude, mean sea level. *Related terms: absolute height; altitude; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/2/73

Dohodnutá hladina, od které se měří změny výšky. Vztažnou hladinou pro měření výšky je terén přímo pod letadlem nebo určitá specifikovaná hladina. Vztažnou hladinou pro měření barometrické výšky je hladina, ve které je atmosférický tlak 1013,2 milibarů. Pro měření skutečné výšky je to (střední) hladina moře. *Příbuzné termíny: absolute height; altitude; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

altitude delay / retard de suppression d'écho proche / výškové zpoždění

Synchronization delay introduced between the time of transmission of the radar pulse and the start of the trace on the indicator, for the purpose of eliminating the altitude hole on the plan position indicator-type display. 1/2/73

Synchronizační zpoždění mezi dobou přenosu radiolokačního impulsu a začátkem zobrazování na displeji. Uvádí se pro účely eliminování výškové díry na obrazovce přehledového displeje.

altitude hole / cône mort / výšková díra

The blank area at the origin of a radial display, on a radar tube presentation, the centre of the periphery of which represents the point on the ground immediately below the aircraft. In side-looking airborne radar, this is known as the altitude slot. 1/12/74

Prázdný úsek na začátku radiálního zobrazení na obrazovce radiolokátoru, střed oblasti, který představuje bod na zemi bezprostředně pod letadlem. U leteckého radiolokátoru s bočním vyzařováním je to výšková štěrbin.

altitude tint / coloriage hypsométrique / odstín převýšení

Preferred term: hypsometric tinting. 1/2/73

Preferovaný termín: hypsometric tinting.

ammunition and toxic material open space / parc en plein air pour munitions et matières toxiques / otevřené místo pro munici a toxický materiál

An area especially prepared for storage of explosive ammunition and toxic material. For reporting purposes, it does not include the surrounding area restricted for storage because of safety distance factors. It includes barricades and improvised coverings. 1/2/73

Prostor zvlášť připravený pro skladování výbušné munice a toxických materiálů. Pro účely vykazování nezahrnuje okolní prostor, kde je ukládání omezeno kvůli bezpečné vzdálenosti. Zahrnuje ochranné násypy a improvizované kryty.

ammunition lot / lot de munitions / laborační série munice

A quantity of homogeneous ammunition, identified by a unique lot number, which is manufactured, assembled or renovated by one producer under uniform conditions and which is expected to function in a uniform manner. *Related term: munition.* 1/2/88

Určité množství homogenního střeliva, označené jednoznačným číslem dávky, která je vyrobena, sestavena nebo obnovena jedním výrobcem za stejných podmínek a která má i stejným způsobem fungovat. *Příbuzný termín: munition.*

amphibious assault / assaut amphibie / obojživelný útok

The principal type of amphibious operation which involves establishing a force on a hostile or potentially hostile shore. *Related terms: assault²; amphibious operation.* 1/10/01

Hlavní druh obojživelné operace, která zahrnuje (představuje) vytvoření vojenského uskupení na pobřeží nepřítele nebo na pobřeží potenciálního protivníka. *Příbuzné termíny: assault²; amphibious operation.*

amphibious assault area / zone d'assaut amphibie / prostor obojživelného útoku

Preferred term: landing area¹. 1/7/80

Preferovaný termín: landing area¹.

amphibious chart / carte pour opérations amphibies / mapa pro obojživelnou činnost

A special naval chart designed to meet special requirements for landing operations and passive coastal defence, at a scale of 1:25,000 or larger, and showing foreshore and coastal information in greater detail than a combat chart. *Related term: combat chart. 1/8/79*

Zvláštní námořní mapa vytvořená pro splnění zvláštních požadavků na vylodovací operace a pasivní obranu pobřeží, v měřítku 1:25 000 nebo větším, která poskytuje informace o pobřeží a jeho okolí podrobněji než mapa pro bojovou činnost. *Příbuzný termín: combat chart.*

amphibious command ship / navire de commandement amphibie / velitelská loď obojživelných operací

A naval ship from which a commander exercises control in amphibious operations. 1/2/73

Námořní loď, ze které velitel řídí obojživelné operace.

amphibious control group / groupe de contrôle amphibie / řídicí skupina obojživelných operací

Personnel, ships and craft designated to control the waterborne ship-to-shore movement in an amphibious operation. 1/2/73

Osoby, lodě a plavidla určené pro řízení vylodování při obojživelné operaci.

amphibious demonstration / démonstration amphibie / klamná obojživelná operace

A type of amphibious operation conducted for the purpose of deceiving the enemy by a show of force with the expectation of deluding the enemy into a course of action unfavourable to him. *Related terms: amphibious operation; demonstration. 1/7/83*

Druh obojživelné operace, která se provádí za účelem klamání protivníka demonstrací síly s předpokládaným vtažením protivníka do průběhu boje, který je pro něj nevýhodný. *Příbuzné termíny: amphibious operation; demonstration.*

amphibious force¹ / force amphibie¹ / obojživelné síly¹

A naval force and landing force, together with supporting forces that are trained, organized and equipped for amphibious operations. *Related terms: amphibious task force; landing area¹; task force³. 1/2/73*

Námořní a vylodovací jednotky spolu s podpůrnými silami, které jsou cvičeny, organizovány a vybaveny pro obojživelné operace. *Příbuzné termíny: amphibious task force; landing area¹; task force³.*

amphibious force² / force amphibie² / obojživelné síly²

In naval usage, the administrative title of the amphibious type command of a fleet. *Related term: landing force. 1/2/73*

Ve vojenském námořnictvu administrativní název flotily obojživelného typu. *Příbuzný termín: landing force.*

amphibious group / groupement amphibie / obojživelná skupina

A command within the amphibious force, consisting of the commander and his staff, designed to exercise operational command of assigned units in executing all phases of division-size amphibious operation. 13/12/99

Velitelství v rámci obojživelných sil. Skládá se z velitele a jeho podřízených a je pověřeno operačním velením přiděleným jednotkám při provádění všech fází obojživelné operace na úrovni divize.

amphibious lift / capacité de transport amphibie / celková kapacita vylodovacích plavidel

The total capacity of assault shipping utilized in an amphibious operation, expressed in terms of personnel, vehicles, and measurement or weight tons of supplies. 1/2/73

Celková kapacita vylodovacích plavidel při obojživelné operaci vyjádřená počtem osob, vozidel a velikostí nebo hmotností zásob.

**amphibious objective area / zone des objectifs d'une opération amphibie / cílový prostor obojživelné operace
AOA**

A geographical area, delineated in the initiating directive, for purposes of command and control within which is located the objective(s) to be secured by the amphibious task force. This area must be of sufficient size to ensure accomplishment of the amphibious task force's mission and must provide sufficient area for conducting necessary sea, air and land operations. 1/7/83

Geografický prostor stanovený ve výchozí směrnici pro účely velení a řízení. Je to prostor, ve kterém se nachází cíl (cíle), který má být obsazen obojživelným bojovým uskupením. Tento prostor musí být dostatečně velký, aby bylo zajištěno splnění úkolu obojživelného bojového uskupení a aby poskytoval dostatečnou volnost k vedení nezbytných námořních, leteckých a pozemních operací.

amphibious operation / opération amphibie / obojživelná operace

A military operation launched from the sea by a naval and landing force embarked in ships or craft, with the principal purpose of projecting the landing force ashore tactically into an environment ranging from permissive to hostile. *Related terms: amphibious assault; amphibious demonstration; amphibious raid; amphibious withdrawal.* 14/10/02

Vojenská operace zahajovaná z moře námořními a vyloďovacími jednotkami na lodích nebo plavidlech, jejichž hlavním cílem je taktické vysazení těchto sil do prostředí, které pro ně může být tolerantní až nepřátelské. *Příbuzné termíny: amphibious assault; amphibious demonstration; amphibious raid; amphibious withdrawal.*

amphibious raid / raid amphibie / obojživelný přepad

A type of amphibious operation involving swift incursion into or temporary occupation of an objective followed by a planned withdrawal. *Related term: amphibious operation.* 1/7/87

Typ obojživelné činnosti zahrnující rychlý útok na cíl nebo jeho dočasné obsazení, po kterém následuje plánované stažení. *Příbuzný termín: amphibious operation.*

amphibious reconnaissance / reconnaissance amphibie / obojživelný průzkum

An amphibious landing conducted by minor elements, normally involving stealth rather than force of arms, for the purpose of securing information, and usually followed by a planned withdrawal. 1/10/80

Obojživelné vyloďování provedené menšími složkami, obvykle využívající spíše utajení, než použití síly. Provádí se s cílem získat informace a obvykle následuje plánované stažení.

**amphibious task force / force opérationnelle amphibie / obojživelné úkolové skupení
ATF**

A task organization of naval forces and a landing force, with their organic aviation and other supporting forces, formed for the purpose of conducting an amphibious operation. *Related terms: amphibious force¹, task force^{1,3}.* 1/10/80

Úkolové uskupení námořních a vyloďovaných sil s jejich organickým letectvem a s dalšími podpůrnými jednotkami, vytvořené k vedení obojživelné operace. *Příbuzné termíny: amphibious force¹, task force^{1,3}.*

amphibious transport group / groupe de transport amphibie / obojživelná přepravní skupina

A subdivision of an amphibious task force, composed primarily of transport ships. 1/1/83

Část obojživelného bojového uskupení složená hlavně z dopravních lodí.

amphibious vehicle / véhicule amphibie / obojživelné vozidlo

A wheeled or tracked vehicle capable of operating on both land and water. *Related terms: landing craft; vehicle.* 1/2/73

Kolové nebo pásové vozidlo schopné činnosti jak na souši, tak na vodě. *Příbuzné termíny: landing craft, vehicle.*

amphibious vehicle launching area / zone de mise à l'eau des véhicules amphibies / prostor vyloďování obojživelných vozidel

An area, in the vicinity of and to seaward of the line of departure, to which landing ships proceed and launch amphibious vehicles. 1/2/73

Pobřežní oblast blízko výchozí čáry, do které připlouvají vyloďovací lodě, aby spustily do vody obojživelná vozidla.

amphibious withdrawal / repli amphibie / stažení obojživelných sil

A type of amphibious operation involving the extraction of forces by sea in naval ships or craft from a hostile or potentially hostile shore. *Related term: amphibious operation.* 1/7/87

Druh obojživelné operace, která zahrnuje stažení vojsk po moři z nepřátelského nebo potenciálně nepřátelského pobřeží za pomoci námořních lodí nebo plavidel. *Příbuzný termín: amphibious operation.*

amplifying report / compte rendu supplémentaire de contact / doplňovací hlášení

Preferred term: contact report. 1/2/73

Preferovaný termín: contact report.

analysis¹ / analyse¹ / analýza¹

The study of a whole by examining its parts and their interactions.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. *Related terms: assessment; certification; evaluation¹; validation.* 2/3/07

Rozbor celku zkoumáním jeho částí a jejich vzájemných vazeb. *Příbuzné termíny: assessment; certification; evaluation¹; validation.*

Poznámka: V souvislosti s ozbrojenými silami je hierarchická logická posloupnost následující: předběžné hodnocení (assessment), analýza (analysis), hodnocení (evaluation), ověření (validation) a certifikace (certification).

analysis² / analyse² / analýza²

In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle in which information is subjected to review in order to identify significant facts for subsequent interpretation. *Related term: intelligence cycle.* 1/9/91

Používá se ve zpravodajství a jedná se o etapu zpracování průzkumových zpráv, při které jsou informace prověřovány za účelem přesného zjištění důležitých údajů pro jejich následné využití. *Příbuzný termín: intelligence cycle.*

anchor / crapaud / kotva

Preferred term: sinker. 1/11/75

Preferovaný termín: sinker.

anchor cable / câble de parachutage / kotevní lano

In air transport, a cable in an aircraft to which the parachute static lines or strops are attached. 1/3/82

V letecké dopravě lano v letadle, ke kterému jsou připevněny otvírací lana nebo popruhy padáku.

anchor line extension kit / prolongateur de câble de largage / nástavba kotevního lana

A device fitted to an aircraft equipped with removable clamshell doors to enable paratroopers to exit from the rear. 1/2/73

Vybavení letadla obsahující odstranitelné dveře s čelistovým uzávěrem, které umožňují výsadkářům vyskakovat ze zadní části letadla.

ancillary facilities / moyens d'appoint / doplňková – pomocná zařízení

Those facilities required to supplement existing facilities at any particular location to provide specific minimum requirements for support of the reinforcing forces. 21/11/96

Zařízení nezbytná pro doplnění stávajících zařízení v libovolném místě, za účelem zajištění konkrétních minimálních požadavků na zabezpečení posil.

angle of convergence / convergence oculaire / úhel sbíhavosti

The angle subtended by the eyebase of an observer at the point of focus. 1/11/91

Úhel v ohnisku, ležící v úrovni očí pozorovatele.

angle of depression¹ / angle de dépression¹ / úhel sklonu depression angle

The angle in a vertical plane between the horizontal and a descending line. *Related term: tilt angle.* 1/3/79

Úhel, který ve svislé rovině svírá vodorovná a šikmá přímka. *Příbuzný termín: tilt angle.*

angle of depression² / angle de dépression² / úhel deprese depression angle

In air photography, the angle between the optical axis of an obliquely mounted air camera and the horizontal. *Related term: tilt angle.* 1/3/79

V letecké fotografii úhel mezi optickou osou šikmo připevněné letecké kamery a horizontálou. *Příbuzný termín: tilt angle.*

angle of safety / angle de sécurité / přestřelnost (minimální náměr) safety angle

The minimum permissible angular clearance, at the gun, of the path of a projectile above the friendly troops. It is the angle of clearance corrected to insure the safety of the troops. *Related term: elevation of security.* 1/2/73

U děla minimální povolená úhlové převýšení dráhy střely nad vlastními vojsky. Je to úhel opravený pro zajištění bezpečnosti vojsk. *Příbuzný termín: elevation of security.*

angle of view / angle de vue / zorný úhel

The angle between two rays passing through the perspective centre (rear nodal point) of a camera lens to two opposite corners of the format. *Related term: field of view.* 1/2/73

Úhel sevřený krajními paprsky protilehlých rohů formátu kamery s vrcholem ve středu perspektivy. *Příbuzný termín: field of view.*

angle T / angle d'observation / úhel T – pozorovací úhel

In artillery and naval fire support, the angle formed by the intersection of the gun-target line and the observer-target line. 1/2/73

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem úhel tvořený průsečíkem záměrné děla s osou pozorování.

angular velocity sight / viseur à défilement angulaire / úhlová rychlost zamíření

A sighting system in which the correct release point is determined when the angular velocity of the target relative to the bomb aimer reaches a precomputed value. *Related terms: bomb sighting system; tachometric sights; vector sights.* 1/12/76

Zaměřovací systém, ve kterém se správný bod uvolnění určuje tak, že úhlová rychlost cíle ve vztahu k mířidlům pumy dosáhne předem vypočítané hodnoty. *Příbuzné termíny: bomb sighting system; tachometric sights; vector sights.*

annotated print / épreuve renseignée / tisk s poznámkami

A photograph on which interpretation details are indicated by words or symbols. 1/2/73

Fotografie, na jejímž vyhodnocení jsou podrobnosti uvedeny pomocí slov a symbolů.

annotation / annotation / poznámka

A marking placed on imagery or drawings for explanatory purposes or to indicate items or areas of special importance. 1/2/73

Značka (poznámka) umístěná na obrázcích nebo nákresech za účelem vysvětlení nebo označení zvláště důležitých objektů nebo oblastí.

antenna mine / mine à antennes / mina s tykadly

In naval mine warfare, a contact mine fitted with antennae which, when touched by a steel ship, set up galvanic action to fire the mine. *Related term: mine².* 1/8/76

Při činnosti s použitím námořních min se jedná o kontaktní minu opatřenou tykadly, která při kontaktu s ocelovou lodí uzavře galvanický obvod k odpálení miny. *Příbuzný termín: mine².*

anti-aircraft operations centre / centre d'opérations antiaériennes / středisko protivzdušných operací

The tactical headquarters of an anti-aircraft commander. The agency provided to collect and evaluate information; and disseminate intelligence for the anti-aircraft defence, and through which operational control over subordinate units is exercised. 1/2/73

Velitelství taktické protivzdušné obrany. Jde o středisko pro sběr, vyhodnocení a předávání informací ve prospěch protivzdušné obrany. Používá se k operačnímu řízení podřízených jednotek.

**anti-air warfare / lutte antiaérienne / protivzdušný boj
AAW**

Measures taken to defend a maritime force against attacks by airborne weapons launched from aircraft, ships, submarines and land-based sites. 13/12/99

Opatření realizovaná k obraně námořních jednotek proti veškerým útokům vedeným ze vzduchu zbraněmi odpalovanými z letadel, lodí, ponorek nebo z pozemních základen.

**antiarmour helicopter / hélicoptère antichar / protitankový vrtulník
antitank helicopter**

A helicopter armed primarily for use in the destruction of armoured targets. 1/11/86

Vrtulník s výzbrojí určený pro ničení obrněných cílů.

anticountermining device / dispositif anti-contre-minage / protiodminovací zařízení

A device fitted in an influence mine designed to prevent its actuation by shock. 1/8/76

Zařízení nekontaktní miny, které má za cíl zabránit její aktivaci rázem.

anticrop agent / agent anticultures / protiplodinový prostředek

A living organism or chemical used to cause disease or damage to selected food or industrial crops. 1/2/73

Živý organismus nebo chemická látka, užívané pro vyvolání onemocnění nebo ke zničení vybraných druhů potravin nebo průmyslových plodin.

anticrop operation / opération anticultures / protiplodinová operace

The employment of anticrop agents in military operations to destroy the enemy's source of selected food or industrial crops. 1/2/73

Použití protiplodinových prostředků ve vojenských operacích ke zničení zdrojů vybraných druhů potravin nebo průmyslových plodin nepřítele.

antihandling device / dispositif antimanipulation / zařízení proti zvednutí

A device intended to protect a mine and which is part of, linked to, attached to or placed under the mine and which activates the mine when an attempt is made to tamper with or otherwise intentionally disturb the mine. 14/10/02

Zařízení miny určené k její ochraně, které je její součástí, je s ní spojeno, k ní připevněno nebo je uloženo pod ní a které minu aktivuje při jakémkoli pokusu s ní manipulovat nebo ji jinak záměrně poškodit.

antimateriel agent / agent antimatériel / prostředek poškozující techniku

A living organism or chemical used to cause deterioration of, or damage to, selected materiel. 1/2/73

Živý organismus nebo chemická látka použitá ke znehodnocení nebo poškození určité vojenské techniky.

antimateriel operation / opération antimatériel / činnost poškozující techniku

The employment of antimateriel weapons or agents in military operations. 1/2/73

Použití zbraní nebo prostředků určených k působení na techniku při vojenských operacích.

**antiradiation missile / missile antiradiations / protiradiolokační řízená střela
ARM**

A missile which homes passively on a radiation source. *Related term: missile.* 1/2/73

Řízená střela pasivně naváděná na zdroj vyzařující záření. *Příbuzný termín: missile.*

antirecovery device / dispositif antirécupération / zařízení zabraňující demontáži prevention of stripping equipment

In naval mine warfare, any device in a mine designed to prevent an enemy discovering details of the working of the mine mechanism. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jakékoli zařízení v mině, které zabraňuje protivníkovi zjistit podrobnosti o funkčním mechanismu miny.

antisubmarine action / action de lutte anti-sous-marine / protiponorková činnost

An operation by one or more antisubmarine ships, submarines or aircraft, or a combination thereof, against a particular enemy submarine. *Related term: antisubmarine warfare.* 16/07/96

Činnost jedné nebo více protiponorkových lodí, ponorek, letadel nebo kombinace těchto prostředků proti konkrétní ponorce nepřítel. *Příbuzný termín: antisubmarine warfare.*

antisubmarine barrier / barrage anti-sous-marin² / protiponorkový zátaras

The line formed by a series of static devices or mobile units arranged for the purpose of detecting, denying passage to, or destroying hostile submarines. *Related term: barrier.* 1/2/73

Hranice tvořená řadou pevně instalovaných zařízení nebo mobilních jednotek, vytvořená pro zjišťování, zabránění vniknutí nebo zničení ponorek nepřítel. *Příbuzný termín: barrier.*

antisubmarine carrier group / groupe anti-sous-marin avec porte-avions / skupina protiponorkových letadlových lodí hunter killer group

A formed group of ships consisting of one or more antisubmarine carriers and a number of escort vessels whose primary mission is to detect and destroy submarines. Such groups may be employed in convoy support or hunter/killer roles. 1/2/73

Zformovaná skupina lodí sestávající z jedné nebo více protiponorkových letadlových lodí a určitého počtu doprovodných plavidel, jejichž hlavním úkolem je vyhledávat a ničit ponorky. Takové skupiny mohou být použity jako ozbrojený doprovod konvojů nebo při pronásledování a ničení ponorek.

antisubmarine minefield / champ de mines anti-sous-marins / protiponorkové minové pole

A field laid specifically against submarines. It may be laid shallow and be unsafe for all craft, including submarines, or laid deep with the aim of being safe for a surface ships. *Related term: minefield².* 1/3/77

Pole položené speciálně proti ponorkám. Může být položeno na povrchu a být tak nebezpečné pro všechna plavidla včetně ponorek, nebo může být položeno v hloubce, aby bylo bezpečné pro lodě plovoucí na hladině. *Příbuzný termín: minefield².*

antisubmarine patrol / barrage anti-sous-marin¹ / protiponorková hlídka

The systematic and continuing investigation of an area or along a line to detect or hamper submarines, used when the direction of submarine movement can be established. *Related term: antisubmarine barrier.* 1/2/73

Systematické a neustálé sledování oblasti nebo území podél hranice oblasti s cílem zjistit ponorky nebo omezit jejich pohyb. Používá se, pokud lze stanovit směr pohybu ponorek. *Příbuzný termín: antisubmarine barrier.*

antisubmarine screen / écran anti-sous-marin / protiponorková ochrana

An arrangement of ships and/or aircraft for the protection of a screened unit against attack by a submarine. 1/2/73

Rozmístění lodí anebo letadel za účelem ochrany jednotky proti útoku ponorky.

antisubmarine search / recherche anti-sous-marine / pátrání po ponorkách

Systematic investigation of a particular area for the purpose of locating a submarine known or suspected to be somewhere in the area. Some types of search are also used in locating the position of a distress incident. 1/2/73

Systematické sledování určité oblasti za účelem nalezení zjištěné ponorky nebo ponorky, která by mohla být někde v dané oblasti. Některé druhy pátrání se používají také při vyhledávání míst, kde se ponorka ocitla v tísni.

antisubmarine support operation / opération de soutien anti-sous-marin / protiponorková zabezpečovací operace

An operation conducted by an antisubmarine force in the area around a force or convoy, in areas through which the force or convoy is passing, or in defence of geographic areas. Support operations may be completely coordinated with those of the force or convoy, or they may be independent operations coordinated only to the extent of providing operational intelligence and information. 1/2/73

Operace, kterou provádí protiponorkové jednotky v prostoru kolem vojenské jednotky nebo konvoje, v prostorech, kterými vojenská jednotka nebo konvoj proplouvá nebo při obraně daných geografických prostorů. Zabezpečovací operace mohou být plně koordinovány s operacemi jednotky nebo konvoje nebo mohou být nezávislé, koordinované pouze do té míry, že jim jsou poskytovány operační zprávy a informace.

antisubmarine warfare / lutte anti-sous-marin / protiponorkový boj ASW

Operations conducted with the intention of denying the enemy the effective use of his submarines. *Related terms: antisubmarine action; submarine action area; submarine haven.* 26/08/09

Operace prováděné s cílem zabránit nepříteli v efektivním využití jeho ponorek. *Příbuzné termíny: antisubmarine action; submarine action area; submarine haven.*

antisubmarine warfare free area / zone d'action anti-sous-marin libre / prostor neomezeného protiponorkového boje ASWFA

In naval warfare, a waterspace management area in which no friendly submarines are operating and in which there are no restrictions on the use of antisubmarine weapons. *Related terms: submarine action area; submarine haven; waterspace management.* 22/01/10

Při vedení bojové činnosti na moři jde o oblast spravovaného vodního prostoru, ve kterém se nenachází vlastní ponorky a kde není omezeno používání protiponorkových zbraní.

antisubmarine warfare pouncer operation / opération de renforcement de l'écran anti-sous-marin / posílení protiponorkové obrany pouncer operation

The stationing of a screening ship or antisubmarine warfare aircraft between the screen and main body to strengthen the antisubmarine defence in the direction of advance of the formation. Note: that ship or aircraft is considered part of the antisubmarine screen. *Related term: mine countermeasures pouncer procedure.* 4/10/00

Umístění průzkumné lodě nebo protiponorkového letadla mezi ochranný prostor a jádro vlastních námořních sil k posílení protiponorkové obrany ve směru postupu sestavy. Poznámka: tato loď nebo letadlo je považováno za součást protiponorkového ochranného předvoje. *Příbuzný termín: mine countermeasures pouncer.*

antisurface air operation / opération aérienne antisurface / vzdušná operace proti povrchovým cílům

An air operation conducted in an air/sea environment against enemy surface forces. 1/3/82

Vzdušná operace provedená ve vzdušném anebo námořním prostoru proti pozemním nebo hladinovým silám nepřítele.

antisweep device / dispositif antidrague / zařízení zabraňující odminování

Any device incorporated in the mooring of a mine or obstructor, or in the mine circuits to make the sweeping of the mine more difficult. 1/11/75

Jakékoli zařízení zabudované do ukotvení miny, zábrany nebo do obvodů miny, které znesnadňuje odminování.

antisweeper mine / mine antidragueur / mina proti odminování

A mine which is laid or whose mechanism is designed or adjusted with the specific object of damaging mine countermeasures vessels. *Related term: mine².* 1/11/75

Mína, která je položena, nebo jejíž mechanismus je konstruován nebo nastaven tak, aby došlo k poškození lodě provádějící odminování. *Příbuzný termín: mine².*

antitank helicopter / hélicoptère antichar / protitankový vrtulník

Preferred term: antiarmour helicopter. 1/11/86

Preferovaný termín: antiarmour helicopter.

antitank mine / mine antichar / protitanková mina

A mine designed to immobilize or destroy a tank. *Related term: mine¹. 1/2/73*

Mina určená ke znehybnění nebo zničení tanku. *Příbuzný termín: mine¹.*

antiterrorism / antiterrorisme / antiterorismus

AT

All defensive and preventive measures taken to reduce the vulnerability of forces, individuals and property to terrorism.

Note: such measures include protective and deterrent measures aimed at preventing an attack or reducing its effect(s).

Related term: counterterrorism.

Souhrn přijatých obranných a preventivních opatření proti terorismu, jejichž cílem je snížení zranitelnosti sil, osob a majetku. Poznámka: tato opatření zahrnují ochranná a odstrašující opatření zaměřená na zabránění útoku nebo snížení jeho následků. *Příbuzný termín: counterterrorism.*

antivignetting filter / filtre compensateur / filtr proti odclonění

A filter bearing a deposit which is graduated in density to correct for the uneven illumination given by certain lenses, particularly wide-angle types. 1/2/73

Filtr s odstupňovanou hustotou povlaku, sloužící k opravě nerovnoměrného osvětlení způsobeného zejména širokoúhlými čočkami.

antiwatching device / dispositif antirepérage / zařízení zabráňující vyčnávání miny nad hladinu

A device fitted in a moored mine which causes it to sink should it watch, so as to prevent the position of the mine or minefield being disclosed. *Related term: watching mine. 1/11/75*

Zařízení umístěné v ukotvené mině, které způsobí její ponoření pokud by měla být spatřena, čímž se zabrání odhalení její polohy či polohy celého minového pole. *Příbuzný termín: watching mine.*

apparent horizon / horizon apparent / viditelný horizont

The visible line of demarcation between land/sea and sky. 1/2/73

Viditelná čára oddělující zemi nebo moře od oblohy.

**apparent precession / précession apparente / zdánlivý odklon
apparent wander**

The apparent deflection of the gyro axis, relative to the earth, due to the rotating effect of the earth and not due to any applied force. *Related term: precession. 1/8/74*

Zdánlivá odchylka gyroskopické osy od tížnice, způsobená rotací Země, nikoli však působením jakékoli jiné síly. *Příbuzný termín: precession.*

apparent wander / précession apparente / zdánlivá odchylka

Preferred term: apparent precession. 1/8/74

Preferovaný termín: apparent precession.

apportionment / répartition / rozvržení

The quantification and distribution by percentage of the total expected effort, in relation to the priorities which are to be given to the various air operations in geographic areas for a given period. *Related term: allocation². 9/5/00*

Určení a přidělení celkového předpokládaného úsilí v procentech anebo podle priority, které je třeba věnovat různým vzdušným operacím v jednotlivých geografických oblastech po dané období. *Příbuzný termín: allocation².*

appreciation of the situation / appréciation de la situation / zhodnocení situace

Preferred term: estimate of the situation. 1/2/73

Preferovaný termín: estimate of the situation.

approach end of runway / entrée de piste / práh vzletové a přistávací dráhy (ve směru přiblížení)

That end of the runway nearest to the direction from which the final approach is made. 18/12/97

Konec přistávací dráhy nejbližší ke směru, ze kterého se provádí závěrečné přiblížení.

approach lane / couloir d'approche / dráha přiblížení

An extension of a boat lane from the line of departure toward the transport area. It may be terminated by marker ships, boats or buoys. 1/2/73

Prodloužení lodní dráhy od výchozí čáry směrem k dopravní oblasti. Může být zakončena značkovacími loděmi, čluny či bójemi.

approach march / marche d'approche / postup v předbojové sestavě

Advance of a combat unit when direct contact with the enemy is imminent. Troops are fully or partially deployed. The approach march ends when ground contact with the enemy is made or when the attack position is occupied. *Related term: advance to contact.* 1/8/74

Postup bojové jednotky vpřed v době, kdy hrozí přímý dotyk s nepřítelem. Vojska jsou plně nebo částečně rozvinuta. Postup v předbojové sestavě končí navázáním dotyku s nepřítelem nebo při zaujetí postavení k útoku. *Příbuzný termín: advance to contact.*

approach route / route d'approche / přístupová trasa

A route which joins a port to a coastal or transit route. 1/11/75

Trasa, která spojuje přístav s pobřežní nebo tranzitní cestou.

approach schedule / horaire d'approche / harmonogram přibližování

In amphibious operations, the plan indicating, for each scheduled wave:

- a. the time of departure from the rendezvous area;
- b. the time when the line of departure is to be crossed;
- c. the times when other control points are expected to be crossed;
- d. the estimated time of arrival at the beach. 4/10/00

V rámci obojživelných (vyloďovacích) operací plán, který uvádí u každé plánované vlny:

- a. čas odjezdu ze shromaždiště;
- b. čas, kdy má být překročena výchozí čára;
- c. očekávaný čas průjezdu dalšími kontrolními body;
- d. předpokládaný čas dosažení pobřeží.

approach sequence / séquence d'approche / pořadí přiblížení

The order in which two or more aircraft are cleared for an approach. 1/9/81

Pořadí, ve kterém je dvěma nebo více letadlům povoleno přiblížení.

approach time / heure d'approche / čas přiblížení

The time at which an aircraft commences its final approach preparatory to landing. 1/2/73

Čas, ve kterém letadlo zahájí své závěrečné přiblížení na přistání.

apron / aire de trafic / odbavovací plocha – stojánka

A defined area on an aerodrome, intended for parking, loading, unloading and/or servicing of aircraft. 1/11/92

Vymezený prostor na letišti, určený pro stání, naložení, vyložení a/nebo údržbu letadla.

area bombing / bombardement de zone / plošné bombardování

Bombing of a group of targets constituting an area rather than a pinpoint target. 4/10/00

Bombardování skupiny cílů, které tvoří spíše plochu než bodový cíl.

area clearance / dépollution de zone / odminování

In land operations, the detection and if found, the identification, marking and neutralization, destruction or removal of mines or other explosive ordnance, improvised explosive devices and booby traps in a defined area to allow a military operation to continue with reduced risk. Note: area clearance is normally conducted by military units. *Related terms: explosive ordnance; improvised explosive device; proofing.* 14/10/02

Při pozemních operacích se jedná o vyhledávání a při nalezení také o identifikaci, označení, zajištění, zničení nebo odstranění min či jiného výbušného materiálu, improvizovaných výbušných zařízení nebo nástrah ve stanoveném prostoru tak, aby vojenská operace mohla pokračovat za sníženého rizika. Poznámka: odminování je zpravidla prováděno vojenskými jednotkami. *Příbuzné termíny: explosive ordnance; improvised explosive device; proofing.*

area control centre / centre de contrôle régional / oblastní středisko řízení**ACC**

A unit established to provide air traffic control service to controlled flights in control areas under its jurisdiction. *Related terms: air control; air traffic control centre; flight information region.* 1/2/73

Jednotka určená k poskytování služeb řízení letového provozu pro řízené lety v řízených oblastech v rámci svých pravomocí. *Příbuzné termíny: air control; air traffic control centre; flight information region.*

area damage control / organisation de sécurité d'une zone / opatření k odstraňování škod

Measures taken before, during or after hostile action or natural or man-made disasters, to reduce the probability of damage and minimize its effects. *Related term: damage control.* 1/2/73

Opatření přijatá před nepřátelskou akcí, proti přírodní nebo člověkem způsobené katastrofě, během nich nebo po nich, a to s cílem snížit pravděpodobnost škod a minimalizovat jejich dopady. *Příbuzný termín: damage control.*

area interdiction operation / opération d'interdiction / operace izolování proti bojové činnosti

An operation aimed at preventing or hindering enemy operations in a specified area. 1/6/78

Operace s cílem zamezení nebo ztížení činnosti nepřítele v určitém prostoru.

area of influence / zone d'influence / prostor vlivu – sféra vlivu

A geographical area wherein a commander is directly capable of influencing operations, by manoeuvre or fire support systems normally under his command or control. *Related terms: area of interest; sector.* 1/3/77

Geograficky vymezený prostor, ve kterém je velitel přímo schopen ovlivňovat operace s pomocí manévru nebo systémů palebné podpory, které jsou obvykle pod jeho velením nebo řízením. *Příbuzné termíny: area of interest; sector.*

area of intelligence responsibility / zone de responsabilité de renseignement / prostor zpravodajské odpovědnosti**AIR**

An area allocated to a commander, in which he is responsible for the provision of intelligence, within the means at his disposal. *Related terms: area of interest; area of responsibility¹.* 1/3/82

Prostor přidělený veliteli, který v něm odpovídá za zajištění informací silami a prostředky, které má k dispozici. *Příbuzné termíny: area of interest; area of responsibility¹.*

area of interest / zone d'intérêt / zájmový prostor**AOI**

The area of concern to a commander relative to the objectives of current or planned operations, including his areas of influence, operations and/or responsibility, and areas adjacent thereto. *Related terms: area of intelligence responsibility; area of influence; area of operations; area of responsibility¹.* 13/12/99

Zájmový prostor velitele vzhledem k cílům současné nebo plánované operace, zahrnující jeho prostor vlivu a/nebo odpovědnosti, operační prostor a přiléhající prostory. *Příbuzné termíny: area of intelligence responsibility; area of influence; area of operations; area of responsibility¹.*

area of militarily significant fallout / zone de retombées radioactives d'importance militaire / oblast zvýšeného radioaktivního spadu

Area in which radioactive fallout affects the ability of military units to carry out their normal mission. 1/11/92

Oblast, ve které vliv radioaktivního spadu ovlivňuje schopnost vojenských jednotek plnit své normální úkoly.

area of operational interest / zone d'intérêt opérationnel / prostor operačního zájmu

AOOI

In air defence, an area in which automatic cross-telling of tracks of interest is provided to an adjacent site based on established criteria, such as identity and location. 1/9/74

V PVO prostor, kde je automaticky zajišťována vzájemná výměna informací o důležitých trasách mezi sousedními stanovišti na základě stanovených kritérií, jako je např. příslušnost a poloha.

area of operations / zone d'opérations / prostor činnosti

AOO

An operational area defined by a joint commander for land or maritime forces to conduct military activities. Normally, an area of operations does not encompass the entire joint operations area of the joint commander, but is sufficient in size for the joint force component commander to accomplish assigned missions and protect forces. *Related terms: area of interest; area of responsibility^{1,2}; component command^{1,2}; joint operations area.*

Prostor stanovený velitelem společných sil pro pozemní nebo námořní síly k vedení vojenské činnosti. Prostor činnosti obvykle nezahrnuje celý prostor společných operací, který má velitel společných sil k dispozici, ale je dostatečně velký pro velitele složky společných sil ke splnění uložených úkolů a k ochraně vlastních sil. *Příbuzné termíny: area of interest; area of responsibility^{1,2}; component command^{1,2}; joint operations area.*

area of responsibility¹ / zone de responsabilité¹ / prostor odpovědnosti¹

AOR

The geographical area assigned to the Supreme Allied Commander Europe. *Related terms: area of intelligence responsibility; area of interest; area of operations; joint operations area; NATO strategic commander; operational level; strategic command.*

Geografická oblast přidělená vrchnímu veliteli spojeneckých sil v Evropě. *Příbuzné termíny: area of intelligence responsibility; area of interest; area of operations; joint operations area; NATO strategic commander; operational level; strategic command.*

area of responsibility² / zone de responsabilité² / prostor odpovědnosti²

AOR

In naval operations, a predefined area of enemy terrain for which supporting ships are responsible for covering by fire on known targets or targets of opportunity and by observation. *Related terms: area of intelligence responsibility; area of interest; area of operations; joint operations area; operational level; strategic command.*

V námořních operacích předem stanovený prostor nepřítele, za jehož sledování a palebné přikrytí zjištěných nebo neplánovaných cílů zodpovídají podpůrné lodě. *Příbuzné termíny: area of intelligence responsibility; area of interest; area of operations; joint operations area; operational level; strategic command.*

area operations / opérations de zone / operace v oblasti

In maritime usage, operations conducted in a geographical area and not related to the protection of a specific force. 1/8/79

Námořní operace prováděné v daném prostoru a nevztahující se k ochraně konkrétní jednotky.

area search / recherche sur zone / prohledávání prostoru

A/S

Reconnaissance or search of a specific area to provide new or updated information on general or specific situations and/or activities. 1/9/81

Průzkum nebo prohledávání určitého prostoru s cílem zajistit nové nebo aktualizované informace o obecných nebo specifických situacích a/nebo aktivitách.

area target / objectif non ponctuel / plošný cíl

A target consisting of an area rather than a single point. 1/2/73

Cíl tvořený spíše plochou než jedním bodem.

armed / état de préparation amorcé / odjištěný

Preferred term: state of readiness².

Preferovaný termín: state of readiness²

armed helicopter / hélicoptère armé / vyzbrojený vrtulník – bojový vrtulník

A helicopter fitted with weapons or weapon systems. 1/11/75

Vrtulník vyzbrojený zbraněmi nebo zbraňovými systémy.

armed mine / mine armée / odjištěná mina

A mine from which all safety devices have been withdrawn and, after laying, all automatic safety features and/or arming delay devices have operated. Such a mine is ready to be actuated after receipt of a target signal, influence or contact.

Related term: mine². 2/5/95

Mina, ze které byly odstraněny všechny zabezpečovací prvky a (po uložení) byly aktivovány všechny její automatické zabezpečovací prvky anebo všechna zpoždovací zařízení. Taková mina je připravena k činnosti po přijetí signálu od cíle, působením určitého fyzikálního pole (zvukového, magnetického apod.) anebo po přímém kontaktu. *Příbuzný termín: mine²..*

armed reconnaissance / reconnaissance armée / úderný vzdušný průzkum

An air mission flown with the primary purpose of locating and attacking targets of opportunity, i.e. enemy materiel, personnel, and facilities, in assigned general areas or along assigned ground communication routes, and not for the purpose of attacking specific briefed targets. 1/2/73

Letecký úkol prováděný s cílem zjistit a napadnout příležitostné cíle, tj. techniku, živou sílu a zařízení nepřítele v určených prostorech nebo podél stanovených pozemních komunikací. Jeho cílem není útok na specificky určené cíle.

armed sweep / drague armée / odminovací zařízení s řezači ukotvení

A sweep fitted with cutters or other devices to increase its ability to cut mine moorings. 1/11/75

Odminovací zařízení vybavené řezači nebo jinými zařízeními zvyšujícími schopnost přerušit ukotvení min.

arming / armement / odjištění

As applied to explosives, weapons or weapon systems, the changing from a safe to an armed state of readiness. 2/5/95

Ve vztahu k výbušinám, zbraním nebo zbraňovým systémům jde o přechod z bezpečného stavu do stavu připravenosti ke spuštění.

arming delay device / dispositif de retard d'armement / zpoždovací mechanismus

A device fitted to a mine or any autonomous munition designed to prevent it from being armed for a pre-set time after laying or delivery. *Related term: standby state. 16/7/99*

Zařízení umístěné v mině nebo autonomní munici, které zabraňuje jejich aktivaci po předem stanovenou dobu od položení nebo dopadu. *Příbuzný termín: standby state.*

arming lanyard / fil d'armement / odjišťovací lano

Preferred term: arming wire. 1/7/93

Preferovaný termín: arming wire.

**arming pin / goupille de sécurité / odjišťovací pojistka
safety pin**

A safety device inserted in a munition, which until its removal, prevents the unintentional action of the arming cycle.

Related term: safety device. 2/5/95

Bezpečnostní zařízení, které je součástí munice a které až do svého odstranění zabraňuje neúmyslnému spuštění cyklu odjištění. *Příbuzný termín: safety device.*

**arming wire / fil d'armement / odjišťovací drát
arming lanyard**

A cable, wire or lanyard routed from the aircraft to an expendable aircraft store in order to initiate the arming sequence for the store upon release from the aircraft, when the armed release condition has been selected; it also prevents arming initiation prior to store release and during safe jettison. *Related term: safety wire. 1/7/93*

Kabel, drát nebo lano směřující od letadla k místu uložení nákladu v letadle s cílem iniciovat odjištění pro uvolnění nákladu z letadla, pokud byly zvoleny podmínky vypuštění, a zároveň také zabraňující iniciaci odjištění před uvolněním nebo shozem nákladu. *Příbuzný termín: safety wire.*

army¹ / armée¹ / armáda

A formation larger than an army corps but smaller than an army group. It usually consists of two or more army corps. 1/7/83

Svaz / vojenský celek větší než armádní sbor, ale menší než skupina armád. Obvykle se skládá ze dvou nebo více sborů.

army² / armée² / pozemní síly

In certain nations „army“ is the land component of the armed forces. 1/7/83

V některých státech je to pozemní složka ozbrojených sil.

army³ / armée³ / ozbrojené síly

In certain nations „armée“ covers all the armed forces. 1/7/83

V některých státech „armée“ zahrnuje celé ozbrojené síly.

army corps / corps d'armée / armádní sbor

corps

AC

A formation larger than a division but smaller than an army or army group. It usually consists of two or more divisions together with supporting arms and services. 1/7/83

Svaz / vojenský celek větší než divize, ale menší než armáda nebo skupina armád. Obvykle se skládá ze dvou nebo více divízi a zahrnuje rovněž podpůrné a zabezpečovací jednotky.

army group / groupe d'armées / skupina armád

AG

The largest formation of land forces, normally comprising two or more armies or army corps under a designated commander. 1/7/83

Největší svaz pozemních sil, obvykle se skládající ze dvou nebo více armád nebo armádních sborů pod určeným velitelem.

artificial daylight / jour artificiel / umělé denní světlo

Illumination of an intensity greater than the light of a full moon on a clear night. (The optimum illumination is the equivalent of daylight.) *Related term: battlefield illumination.* 1/2/73

Osvětlení s intenzitou větší než je světlo měsíce v úplňku za jasné noci. (Optimální osvětlení odpovídá dennímu světlu). *Příbuzný termín: battlefield illumination.*

artificial horizon / horizon artificiel / umělý horizont

Preferred term: attitude indicator. 1/8/79

Preferovaný termín: attitude indicator.

artificial moonlight / clair de lune artificiel / umělé měsíční osvětlení

Illumination of an intensity between that of starlight and that of a full moon on a clear night. *Related term: battlefield illumination.* 1/2/73

Osvětlení s intenzitou mezi světlem hvězd a světlem měsíce v úplňku za jasné noci. *Příbuzný termín: battlefield illumination.*

artillery fire plan table / plan de feux d'artillerie / tabulka palby dělostřelectva

A presentation of planned targets giving data for engagement. Scheduled targets are fired in a definite time sequence. The starting time may be on call, at a prearranged time or at the occurrence of a specific event. 1/2/73

Přehled plánovaných cílů s uvedením důležitých údajů k provedení palby. Palba na plánované cíle je vedena ve stanovené časové posloupnosti. Může být zahájena na vyžádání, v předem stanoveném čase nebo na signál.

**artillery manoeuvre area / zone de manoeuvre d'artillerie / prostor činnosti dělostřelectva
AMA**

An area within which artillery is authorized to deploy but which is not reserved for its exclusive use. *Related term: artillery reserved area.* 3/8/98

Prostor, ve kterém se dělostřelectvo může rozmístit, ale který není vyhrazen pouze pro ně. *Příbuzný termín: artillery reserved area.*

artillery preparation / préparation d'artillerie / dělostřelecká příprava

Artillery fire delivered before an attack to disrupt communications and disorganize the enemy's defence. 1/2/73

Dělostřelecká palba vedená před útokem s cílem narušit spojení a organizaci obrany nepřítele.

**artillery reserved area / zone réservée à l'artillerie / prostor vyhrazený pro dělostřelectvo
ARA**

An area reserved exclusively for the positioning of artillery assets. 16/7/99

Prostor určený výhradně pro rozmístění dělostřelectva.

artillery survey control point / point topographique d'artillerie / řídicí bod pro připojení dělostřelectva

A point at which the coordinates and the altitude are known and from which the bearings/azimuths to a number of reference objectives are also known. 1/8/82

Bod, u kterého jsou známy souřadnice a výška a u kterého je také známa poloha a azimut vůči dalším orientačním bodům.

aspect change / fluctuation d'écho / změna vzhledu

The different appearance of a reflecting object viewed by radar from varying directions. It is caused by the change in the effective reflecting area of the target. 1/2/73

Různý vzhled odrazu objektu pozorovaného s pomocí radiolokátoru z různých směrů. Je vyvolán změnou efektivní odrazové plochy cíle.

assault¹ / assaut¹ / zteč – útok¹

The climax of an attack; closing with the enemy in hand-to-hand fighting. 1/3/81

Vyvrcholení útoku; vedení boje muže proti muži.

assault² / assaut² / zteč – útok²

A short, violent, but well-ordered attack against a local objective, such as a gun emplacement, a fort or a machine-gun nest. *Related terms: amphibious assault; assault phase^{1,2}; follow-on echelon; follow-up.* 1/3/81

Krátký, prudký, ale organizovaný útok na dílčí objekt, jako je palebné postavení dělostřelectva, pevnůstka nebo kulometné hnízdo. *Příbuzné termíny: amphibious assault; assault phase^{1,2}; follow-on echelon; follow-up.*

assault aircraft / aéronef de transport d'assaut / výsadkový vzdušný prostředek

A powered aircraft that moves assault troops and/or cargo into an objective area. 1/3/92

Vzdušný prostředek s vlastním pohonem, který dopravuje vysazované jednotky anebo náklad do cílového prostoru.

assault craft / engin d'assaut / útočné plavidlo

A landing craft or amphibious vehicle primarily employed for landing troops and equipment in the assault waves of an amphibious operation. 1/7/80

Vyloďovací plavidlo nebo obojživelné vozidlo používané pro vylodění vojsk a materiálu v útočných vlnách obojživelné operace.

assault echelon / échelon d'assaut / útočný sled

The element of a force which is scheduled for initial assault on the objective area. *Related term: objective area.* 1/8/82

Sled ozbrojených sil, který je plánován pro zahájení útoku do prostoru cíle. *Příbuzný termín: objective area.*

assault phase¹ / phase d'assaut¹ / fáze útoku¹

In an amphibious operation, the period of time between the arrival of the major assault forces of the amphibious task force in the objective area and the accomplishment of their mission. *Related term: assault². 1/9/91*

Při obojživelné operaci časové období mezi příchodem hlavních útočných jednotek obojživelného taktického uskupení do prostoru cíle a splněním úkolu. *Příbuzný termín: assault².*

**assault phase² / phase d'assaut² / fáze útoku²
airborne assault**

In an airborne operation, a phase beginning with delivery by air of the assault echelon of the force into the objective area and extending through attack of assault objectives and consolidation of the initial airhead. *Related term: assault². 1/9/91*

Při vzdušné operaci fáze, která začíná dopravením útočného sledu vzduchem do prostoru cíle, pokračuje rozvinutím v průběhu útoku a upevněním počátečního leteckého předmostí. *Příbuzný termín: assault².*

assault shipping / bâtiments d'assaut / vylod'ovací plavidla

Shipping assigned to the amphibious task force and utilized for transporting assault troops, vehicles, equipment and supplies to the objective area. 1/2/73

Lodní dopravní prostředky přidělené obojživelným silám a použité k přepravě vojsk, vozidel, zařízení a zásob do prostoru cíle.

assault wave / vague d'assaut / útočná vlna

Related term: wave. 1/2/73

Příbuzný termín: wave.

assembly / ensemble / souprava

In logistics, an item forming a portion of an equipment, that can be provisioned and replaced as an entity and which normally incorporates replaceable parts or groups of parts. *Related terms: component; part; sub-assembly. 1/3/92*

V logistice položka tvořící část zařízení, které může být opatřeno a vyměněno jako celek a které obvykle zahrnuje vyměnitelné součásti nebo skupiny součástí. *Příbuzné termíny: component, part, sub assembly.*

assembly anchorage / mouillage de rassemblement / ukotvení soupravy

An anchorage intended for the assembly and onward routing of ships. *Related terms: emergency anchorage; holding anchorage. 1/6/78*

Ukotvení určené pro soupravu a směrování lodí vpřed. *Příbuzné termíny: emergency anchorage; holding anchorage.*

assembly area¹ / aire de montage / montážní prostor

In a supply installation, the gross area used for collection and combining components into complete units, kits, or assemblies. *Related term: rendezvous point. 1/2/73*

Velký prostor v rámci logistického zařízení pro shromáždování a kompletaci součástí do celků, souprav a nebo agregátů. *Příbuzný termín: rendezvous point.*

assembly area² / zone de rassemblement / prostor soustředění

An area in which a command is assembled preparatory to further action. *Related terms: join up; rendezvous point. 1/2/73*

Prostor, kde se vojenské jednotky shromažďují a připravují k další činnosti. *Příbuzné termíny: join up; rendezvous point.*

assessment / appréciation / předběžné hodnocení

The process of estimating the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. *Related terms: analysis¹; certification; evaluation¹; validation. 2/3/07*

Proces předběžného posouzení schopností a výkonnosti organizací, jednotlivců, výzbroje a techniky či systémů. Poznámka: V souvislosti s ozbrojenými silami je hierarchická logická posloupnost následující: předběžné hodnocení (assessment), analýza (analysis), hodnocení (evaluation), ověření (validation) a certifikace (certification). *Příbuzné termíny: analysis¹; certification; evaluation¹; validation.*

assign¹ / affecter¹ / přidělit¹

To place units or personnel in an organization where such placement is relatively permanent, and/or where such organization controls and administers the units or personnel for the primary function, or greater portion of the functions, of the unit or personnel. *Related term: attach^{1,2}. 1/7/80*

Zařadit jednotky nebo osoby do organizační struktury, kde je takové zařazení relativně stálé a/nebo kde taková organizace řídí a spravuje jednotky nebo osoby z hlediska základní funkce nebo i řady dalších funkcí dané jednotky nebo živé síly. *Příbuzný termín: attach^{1,2}*

assign² / affecter² / přidělit²

To detail individuals to specific duties or functions where such duties or functions are primary and/or relatively permanent. *Related term: attach^{1,2}. 1/7/80*

Stanovit jednotlivcům specifické povinnosti nebo funkce tam, kde jsou tyto povinnosti nebo funkce převážně anebo relativně neměnné. *Příbuzný termín: attach^{1,2}.*

associated product / produit connexe / přidružený produkt

In the context of fuels and lubricants, a petroleum or chemical product used as a hydraulic fluid, corrosion preventive, liquid propellant or specialized product, required for the operation, maintenance or storage of military equipment. 1/10/92

V oblasti PHM se jedná o petrochemické či chemické produkty, používané jako hydraulické kapaliny, ochrany před korozi, kapalné pohonné látky nebo specializované produkty, které jsou nezbytné pro provoz, údržbu a skladování vojenských zařízení.

associated support / soutien associé / sdružená podpora**AS**

In naval usage, operations in which a designated unit operates independently of a specified force or group, but is tasked to provide contact information to, receive intelligence from and, if authorized, to cooperate and coordinate operations with the supported force. Tactical control of the unit remains with the assigning authority who coordinates tasking and movement of the unit in response to the requirements of the supported force commander. *Related term: direct support. 25/9/98*

U námořnictva jde o takovou jednotku, která působí samostatně, ale má za úkol poskytovat informace, získávat zprávy, a pokud dostane oprávnění, spolupracovat a koordinovat činnost s podpůrnými silami. Taktické řízení je v odpovědnosti stanoveného velitele, který koordinuje úkoly a pohyb jednotky s požadavky velitele podpůrných sil. *Příbuzný termín: direct support.*

astern refuelling / ravitaillement en combustible en flèche / zadní tankování

The transfer of fuel at sea during which the receiving ship(s) keep(s) station astern of the delivering ship. 1/3/81

Doplnění paliva na moři, během kterého se přijímající loď(i) udržuje(i) v poloze za poskytující (zásobovací) lodí.

astro altitude / hauteur astronomique / výška hvězdy

The arc of the vertical circle measured from the celestial horizon to the body. 1/11/75

Úhel na vertikální/svislé hlavní kružnici, měřený od nebeského horizontu na nebeská tělesa.

astro compass / astrocompas / astrokompas – astronomický kompas

An instrument used primarily to obtain true heading or true bearing by reference to celestial bodies. 1/2/75

Přístroj používaný především pro určování zeměpisného kurzu nebo směrníku ve vztahu k nebeským tělesům.

astro-tracker / astro-poursuiveur / astronavigační zařízení – astronomický navigátor

A navigation equipment which automatically acquires and continuously tracks a celestial body in azimuth and altitude. 1/1/73

Navigační zařízení, které automaticky vyhledává a neustále sleduje azimut a výšku nebeských těles.

asylum seeker / demandeur d'asile / žadatel o azyl

A person who invokes the protection of the 1951 United Nations Convention relating to the Status of Refugees before the national authorities of a State and claims persecution to gain official refugee status in that country. *Related terms: evacuee; internally displaced person; refugee.* 4/10/00

Osoba, která se před národními orgány některého státu dovolává ochrany podle Úmluvy OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a prohlašuje, že je pronásledována, aby v této zemi oficiálně získala status uprchlíka. *Příbuzné termíny: evacuee, internally displaced person, refugee.*

asymmetrical sweep / drague dissymétrique / asymetrické odminování

A sweep whose swept path under conditions of no wind or cross-tide is not equally spaced either side of the sweeper's track. 1/11/75

Odminování, kdy za podmínek bezvětří nebo napříč proudem nepokrývá čištěná cesta stejnou oblast po obou stranách dráhy odminovávací lodi.

asymmetric threat / menace asymétrique / asymetrická hrozba

A threat emanating from the potential use of dissimilar means or methods to circumvent or negate an opponent's strengths while exploiting his weaknesses to obtain a disproportionate result.

Ohrožení vyplývající z možného použití různých prostředků a způsobů činnosti s cílem přelstít nebo neutralizovat protivníka a současně využít jeho slabých stránek k dosažení překvapivě velkého úspěchu.

at my command / à mon commandement / na můj povel

In artillery and naval fire support, the command used when it is desired to control the exact time of delivery of fire. 1/11/75

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem rozkaz používaný v případě potřeby řídit přesný čas zahájení palby.

**atomic demolition munition / charge nucléaire statique / jaderná munice
ADM**

A nuclear device designed or adapted for use as a demolition munition. 1/3/82

Jaderné zařízení vytvořené nebo přizpůsobené pro použití jako demoliční munice.

atomic weapon / arme atomique / jaderná zbraň

Preferred term: nuclear weapon. 1/2/73

Preferovaný termín: nuclear weapon.

attach¹ / détachement pour mise aux ordres¹ / přechodně přiřlenit – přidělit¹

To place units or personnel in an organization where such placement is relatively temporary. Subject to limitations imposed in the attachment order, the commander of the formation, unit, or organization receiving the attachment will exercise the same degree of command and control thereover as he does over the units and persons organic to his command. However, the responsibility for transfer and promotion of personnel will normally be retained by the parent formation, unit, or organization. *Related term: assign^{1,2}.* 1/3/81

Zařadit jednotku nebo živou sílu do organizační struktury, kde je takové zařazení relativně dočasné. V závislosti na omezeních obsažených v rozkazu k přidělení velitel jednotky, útvaru nebo organizace přijímající přidělení bude velet těmto jednotkám na stejném stupni, na jakém provádí velení jednotkám a živé síle, které jsou pod jeho stálým velením. Ovšem odpovědnost za převod a zabezpečení (povyšování) osob je obvykle na zodpovědnosti původního útvaru, jednotky nebo organizace. *Příbuzný termín: assign^{1,2}.*

attach² / détachement pour mise aux ordres² / přechodně přiřlenit – přidělit²

To detail individuals to specific functions where such functions are secondary or relatively temporary, i.e., attach for quarters and rations, attach for flying duty. *Related term: assign^{1,2}*. 1/3/81

Přidělit jednotlivce na specifické funkce v případě, že tyto funkce jsou podružné nebo relativně dočasné, např. přidělit k ubytování a stravování, přidělit ke splnění letové hlídky. *Příbuzný termín: assign^{1,2}*

attack group / groupe d'assaut / úderná (obojživelná) skupina

A subordinate task organization of the navy forces of an amphibious task force. It is composed of assault shipping and supporting naval units designated to transport, protect, land and initially support a landing group. 1/2/73

Podřízená speciální jednotka námořních sil v rámci obojživelného úkolového uskupení. Skládá se z útočných plavidel a zabezpečovacích námořních jednotek, určených pro přepravu, ochranu, vyloštění a počáteční zabezpečení vyloďující se skupiny.

attack helicopter / hélicoptère d'attaque / bitevní vrtulník

AH

A helicopter specifically designed to employ various weapons to attack and destroy enemy targets. 1/11/85

Vrtulník speciálně určený k používání různých zbraňových systémů k útoku na nepřátelské cíle a jejich ničení.

attack position / position d'attaque / výchozí postavení pro útok

Preferred term: forming-up place. 1/3/82

Preferovaný termín: forming-up place.

attenuation¹ / atténuation¹ / útlum¹

Decrease in intensity of a signal, beam, or wave as a result of absorption of energy and of scattering out of the path of a detector, but not including the reduction due to geometric spreading, i.e. the inverse square of distance effect. 1/11/91

Snížení intenzity signálu, paprsku nebo vlny v důsledku pohlcování energie a rozptylu mimo dráhu detektoru. Netýká se snížení v důsledku geometrického šíření, např. vlivu nepřímé závislosti na čtverci vzdálenosti.

attenuation² / atténuation² / útlum²

In mine warfare, the reduction in intensity of an influence as distance from the source increases. 1/11/91

Při bojové činnosti s používáním min se jedná o snížení intenzity vlivu s rostoucí vzdáleností od zdroje.

attenuation³ / atténuation³ / útlum³

tone down

In camouflage and concealment, the process of making an object of surface less conspicuous by reducing its contrast to the surroundings and/or background. 1/11/91

Při maskování a krytí proces snížení nápadnosti povrchu objektu (ve smyslu viditelnosti) snížením kontrastu proti okolí a/nebo pozadí.

attenuation factor / facteur d'atténuation / koeficient zeslabení

The ratio of the incident radiation dose or dose rate to the radiation dose or dose rate transmitted through a shielding material. This is the reciprocal of the transmission factor. 1/2/73

Poměr dopadající dávky ozáření nebo velikosti dávky ozáření vůči dávce záření nebo velikosti dávky, kterou propustí stínící materiál. Je obrácenou hodnotou přenosového faktoru.

attitude¹ / orientation¹ / poloha – orientace v prostoru¹

The position of a body as determined by the inclination of the axes to some frame of reference. If not otherwise specified, this frame of reference is fixed to the earth. 1/1/83

Poloha tělesa určená sklonem jeho os vzhledem k nějaké soustavě souřadnic. Není-li stanoveno jinak, je tato soustava souřadnic vztažena k Zemi.

attitude² / orientation² / poloha – orientace v prostoru²

The grid bearing of the long axis of a target area. 1/1/83

Směrník podélné osy cílové oblasti (úhel sevřený daným směrem na cíl a severní větví kilometrové sítě).

**attitude indicator / indicateur d'assiette / indikátor polohy
artificial horizon**

An instrument which displays the attitude of the aircraft by reference to sources of information which may be contained within the instrument or be external to it. When the sources of information are self-contained, the instrument may be referred to as an artificial horizon. 1/3/79

Přístroj, který zobrazuje polohu letadla vztahenou ke zdroji informací obsažených buď v navigačním přístroji nebo mimo něj. Pokud jsou zdroje informací nezávislé, přístroj je nazýván umělým horizontem.

attrition / attrition / oslabení

The reduction of the effectiveness of a force caused by loss of personnel and materiel. 1/2/73

Snížení účinnosti jednotky způsobené ztrátou živé síly a materiálu.

attrition minefield / champ de mines d'attrition / minové pole ke způsobení ztrát

In naval mine warfare, a field intended primarily to cause damage to enemy ships. *Related term: minefield²*. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o minové pole, určené především k poškození lodí nepřítele. *Příbuzný termín: minefield²*.

attrition rate / taux d'attrition / stupeň oslabení

A factor, normally expressed as a percentage, reflecting the degree of losses of personnel or materiel due to various causes within a specified period of time. 1/2/73

Faktor obvykle vyjádřený v procentech, který vyjadřuje úroveň ztrát živé síly nebo výzbroje a techniky v důsledku nejrůznějších příčin během určitého časového období.

attrition sweeping / dragage d'attrition / odminování pro minimalizaci ztrát

The continuous sweeping of minefields to keep the risk of mines to all ships as low as possible. 1/8/76

Nepřetržitě odminovávání minových polí s cílem udržet na co nejnižší úrovni riziko, které hrozí všem lodím.

augmentation force / force d'appoint / posily

AF

AUF (tolerované)

Any force designated by a nation to strengthen its national forces. *Related term: reinforcing force*. 1/7/87

Jakákoli jednotka určená danou zemí k posílení vlastních ozbrojených sil. *Příbuzný termín: reinforcing force*.

authentic document / document authentique / autentický dokument

A document bearing a signature or seal attesting that it is genuine and official. If it is an enemy document, it may have been prepared for purposes of deception and the accuracy of such document, even though authenticated, must be confirmed by other information, such as conditions of capture. 1/2/73

Dokument, který obsahuje podpis nebo razítko potvrzující, že je pravý a oficiální. Pokud je to dokument nepřítele, je možné, že byl připraven za účelem oklamání. Správnost takového dokumentu, i když je ověřený, je třeba potvrdit dalšími informacemi, jako například podmínkami jeho ukořistění.

authentication¹ / authentification¹ / prověření – oprávnění

Evidence by proper signature or seal that a document is genuine and official. 1/2/73

Doložení vlastním podpisem nebo razítkem, že dokument je pravý a oficiální.

authentication² / authentification² / prověření – oprávnění

A security measure designed to protect a communication system against fraudulent transmissions. 1/2/73

Bezpečnostní opatření s cílem ochránit spojovací systém proti klamnému přenosu.

authenticator / signe d'authentification / opravňovací kóđ

A letter, number or group of letters and/or numbers, attesting to the authenticity of a transmission, a message or data, or to the identity of a net, station or user. 9/5/00

Písmeno, číslice či jejich skupiny, potvrzující pravost zprávy nebo vysílání.

**automatic flight control system / système de contrôle automatique de vol / automatický systém řízení letu
AFCS**

A system which includes all equipment to control automatically the flight of an aircraft or missile to a path or attitude described by references internal or external to the aircraft or missile. 1/2/73

Systém, který zahrnuje veškeré zařízení pro automatické řízení letu letadla nebo řízené střely po dráze nebo do polohy stanovené orientačním bodem uvnitř nebo vně letadla nebo střely.

**automatic search jammer / brouilleur à poursuite automatique / rušič s automatickým vyhledáváním
search jammer**

An intercept receiver and jamming transmitter system which searches for and jams signals automatically which have specific radiation characteristics. 1/2/73

Přehradný přijímací a rušící vysílací systém, který vyhledává a ruší automaticky signály a má specifické vyzařovací charakteristiky.

automatic toss / lancement automatique en cabré / automatický shoz ze strmého stoupání

In a flight control system, a control mode in which the toss bombing manoeuvre of an aircraft is controlled automatically. 1/1/73

Řídicí režim v systému řízení letu letadla (řídící mód), ve kterém je automaticky řízen shoz pum z letadla ze strmého stoupání.

autonomous operation / opération autonome / autonomní operace

One mode of operation of a unit in which the unit commander assumes full responsibility for control of weapons and engagement of hostile targets. This mode may be either directed by higher authority or result from a loss of all means of communication. 1/2/73

Jeden z možných způsobů plnění úkolů jednotkou, při kterém její velitel přebírá plnou odpověďnost za řízení palby a ničení nepřátelských cílů. Tento úkol může být stanoven nadřizujícím velitelem nebo je důsledkem úplné ztráty spojení.

auxiliary contours / courbe auxiliaire / pomocné vrstevnice

Additional contours used to portray unique ground forms not adequately portrayed by the selected contour interval. 1/2/73

Vložené vrstevnice pro vyjádření specifických tvarů zemského povrchu, které nelze adekvátně zobrazit pomocí zvoleného intervalu vrstevnic.

**available supply rate / taux de ravitaillement consenti / dispoziční množství
ASR**

The rate of consumption that can be allocated considering the supplies and facilities available for a planned operation or a given period. 1/10/84

Množství spotřebního materiálu, který je možné přidělit s ohledem na dostupné dodávky a prostředky pro plánovanou operaci nebo na dané období.

average heading / cap moyen / průměrný kurz

The arithmetic mean of the different values of the headings maintained over a certain period of time. 1/1/73

Aritmetická střední hodnota (průměr) různých hodnot kurzů, udržovaných po určité časové období.

average speed / vitesse moyenne / průměrná rychlost

The average distance travelled per hour calculated over the whole journey excluding specifically ordered halts. 1/1/70

Průměrná ujetá vzdálenost za hodinu, vypočítaná z průběhu celé cesty při odečtení doby stanovených zastávek.

aviation medicine / médecine aéronautique / letecké lékařství

The special field of medicine which is related to the biological and psychological problems of flight. 1/2/73

Speciální obor lékařství, který se zabývá biologickými a psychologickými problémy létání.

axial route / pénétrante / osová trasa

A route running through the rear area and into the forward area. *Related term: route.* 1/2/73

Směr probíhající od týlového do předsunutého (frontového) prostoru. *Příbuzný termín: route.*

axis / axe / osa

In land warfare, the general direction of movement, planned or achieved, usually between assigned boundaries. 1/2/89

Při bojové činnosti pozemních sil obecný směr plánovaného nebo uskutečněného pohybu, obvykle v rámci přidělených rozhraní.

azimuth angle / angle d'azimut / azimut

An angle measured clockwise in the horizontal plane between a reference direction and any other line. 1/2/73

Horizontální úhel, měřený ve směru hodinových ručiček od vztažného směru k jakékoli jiné přímce (spojnici stanoviště a jiného bodu).

azimuth guidance / guidage directionnel / vedení v azimutu

Information which will enable the pilot or autopilot of an aircraft to follow the required track. 1/10/80

Informace, které umožní pilotovi nebo automatickému pilotovi letadla sledovat požadovanou dráhu.

azimuth resolution / pouvoir séparateur en azimut / rozlišovací schopnost v azimutu

The ability of radar equipment to separate two reflectors at similar ranges but different bearings from a reference point. Normally the minimum separation distance between the reflectors is quoted and expressed as the angle subtended by the reflectors at the reference point. 1/3/81

Schopnost radiolokačního zařízení rozlišit dva předměty odrážející vlny v přibližně stejné vzdálenosti, ale v různých směrech vzhledem k vztažnému bodu. Obvykle se udává minimální rozlišovací vzdálenost mezi odrazy předmětů vyjádřená jako úhel sevřený odrazy ke vztažném bodu.

B

backfilling / reemplèment / vystřídání

The use of reserves, individually or collectively, to undertake the duties of regulars deployed forward to a theatre of operations. 1/10/01

Využití záloh k převzetí úkolů pravidelných sil rozvinutých v operačním prostoru a to jednotlivě nebo v plném rozsahu.

background count / effet parasite de fond / radiační pozadí

The evidence or effect on a detector of radiation, other than that which it is desired to detect, caused by any agency. In connection with health protection, the background count usually includes radiations produced by naturally occurring radioactivity and cosmic rays. 1/2/73

Účinky působící na detektor záření, které mohou být vyvolány libovolnými činiteli, které nejsou pro detekci žádoucími. V souvislosti s ochranou zdraví obvykle (radiační pozadí) zahrnuje záření pocházející z přirozené radioaktivity a kosmické záření.

background radiation / radioactivité naturelle / přirozená radioaktivita

Nuclear (or ionizing) radiations arising from within the body and from the surrounding to which individuals are always exposed. 1/2/73

Jaderné (nebo jiné ionizující) záření vznikající v těle nebo v jeho okolí, jemuž jsou jedinci trvale vystaveni.

back tell / transfert descendant / přenos informace z vyššího stupně na nižší

Preferred term: track telling. 1/2/73

Preferovaný termín: track telling.

back-up / renvoi au verso / tisk na zadní straně mapy

In cartography, an image printed on the reverse side of a map sheet already printed on one side. Also the printing of such images. 1/2/73

V kartografii tisk na zadní straně mapového listu, který již byl na jedné straně vytištěn. Rovněž se tak nazývá tisk takových obrázků.

balance station zero / plan de référence / vztažná rovina

Preferred term: reference datum. 1/11/68

Preferovaný termín: reference datum.

bale cubic capacity / capacité volumétrique en balles / kapacita kubického prostoru pro náklad

The space available for cargo measured in cubic feet to the inside of the cargo battens, on the frames, and to the underside of the beams. In a general cargo of mixed commodities, the bale cubic applies. The stowage of the mixed cargo comes in contact with the cargo battens and as a general rule does not extend to the skin of the ship. 1/2/73

Prostor, který je k dispozici pro náklad měřený v kubických stopách uvnitř nákladových lišt, na rámech (žebrovi lodi) a pod trámy. Všeobecně se pro smíšený náklad využívá kubického prostoru. Uskladnění smíšeného nákladu dosahuje až k ráům a zpravidla nedosahuje až k plášti lodi.

balisage / balisage de circulation routière / vytyčování (značení) plavební dráhy

The marking of a route by a system of dim beacon lights enabling vehicles to be driven at near day-time speed, under blackout conditions. 1/2/73

Značení trasy systémem majáků s tlumeným světlem, umožňující řízení vozidel za tmy rychlostí blízkou rychlosti za denního světla.

**ballistic missile / missile balistique / balistická střela
BM**

A missile which does not rely upon aerodynamic surfaces to produce lift and consequently follows a ballistic trajectory when thrust is terminated. *Related terms: aerodynamic missile; missile.* 4/10/00

Střela, která nevyužívá aerodynamické plochy k vytvoření vztlaku. Když přestane působit hnací síla, letí po balistické dráze. *Příbuzné termíny: aerodynamic missile, missile.*

ballistics / balistique / balistika

The science or art that deals with the motion, behaviour, appearance, or modification of missiles or other vehicles acted upon by propellants, wind, gravity, temperature, or any other modifying substance, condition, or force. 1/12/74

Vědní obor, který se zabývá pohybem, chováním, vnějšími rysy nebo variantami chování střel nebo jiných prostředků, na které působí hnací síla, vítr, zemská přitažlivost, teplota nebo jiné proměnlivé vlivy, podmínky nebo síly.

ballistic trajectory / trajectoire balistique / balistická dráha

The trajectory traced after the propulsive force is terminated and the body is acted upon only by gravity and aerodynamic drag. 1/2/73

Dráha letu tělesa, na které přestala působit hnací síla a působí na ně pouze zemská přitažlivost a aerodynamický odpor.

balloon reflector / réflecteur-ballon / balonový reflektor

In electronic warfare, a balloon-supported confusion reflector to produce fraudulent echoes. 1/12/74

V rámci elektronického boje reflektor zavěšený pod balonem, který vysílá klamné odrazy.

bank angle / angle d'inclinaison¹ / úhel náklonu

The angle between the aircraft's normal axis and the earth's vertical plane containing the aircraft's longitudinal axis. *Related term: angle of depression¹.* 1/1/80

Úhel mezi kolmou osou letadla a svislou rovinou země obsahující podélnou osu letadla. *Příbuzný termín: angle of depression¹.*

barometric altitude / altitude barométrique / barometrická výška

The altitude determined by a barometric altimeter by reference to a pressure level and calculated according to the standard atmosphere laws. *Related terms: absolute height; altitude; altitude datum; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/11/94

Výška určená barometrickým výškoměrem s odkazem na tlakovou hladinu a vypočtená podle běžných atmosférických zákonů. *Příbuzné termíny: absolute height; altitude; altitude datum; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

barrage fire / tir de barrage / přehradná palba

Fire which is designed to fill a volume of space or area rather than aimed specifically at a given target. 1/2/73

Palba, která je určena spíše k pokrytí prostoru nebo plochy než na stanovený cíl.

barrage jamming / brouillage en barrage / přehradné rušení

Simultaneous electronic jamming over a broad band of frequencies. *Related term: jamming.* 1/3/73

Současné rušení elektronickými prostředky v širokém frekvenčním pásmu. *Příbuzný termín: jamming.*

barrier / système d'obstacles / zátaras

A coordinated series of obstacles designed or employed to detect, channel, direct, restrict, delay or stop the movement of an opposing force, and to impose additional losses in personnel, time and equipment on the opposing force. *Related term: antisubmarine barrier.* 1/11/91

Koordinovaná soustava překážek určená nebo používaná ke zjišťování, nasměrování, omezování, zpomalování nebo zastavování pohybu protivníka a následně vedoucí k dalším ztrátám na jeho živé síle, vojenské technice a k časovému zdržení. *Příbuzný termín: antisubmarine barrier.*

barrier gap / couloir à travers un système d'obstacles / průchod v zátarasu

In land operations, an area within a barrier, free of obstacles and not exposed to the effects of mines, whose width and direction allow a friendly force to pass through in tactical formation. *Related term: phoney minefield.* 31/1/05

V pozemních operacích se jedná o prostor v rámci zátarasu bez překážek a nevystavený minovým účinkům, jehož šířka a směr umožňují vlastním silám průchod v celé taktické formaci. *Příbuzný termín: phoney minefield.*

barrier restricted area / zone d'obstacles réglementée / prostor omezení zatarasování

An area declared by an authorized commander where manoeuvre of friendly forces must not be hindered by barriers. Restrictions imposed may include a complete ban on the emplacement of obstacles in certain areas for specified periods. 9/1/96

Prostor stanovený určeným velitelem, kde manévr vlastních vojsk nesmí být omezen zátarasy. Omezení mohou obsahovat úplný zákaz rozmístění zátarasů v určitém prostoru po stanovenou dobu.

bar scale / échelle des distance / sloupcová stupnice

Preferred term: graphic scale. 1/3/73

Preferovaný termín: graphic scale.

base¹ / base / základna¹

An area or locality containing installations which provide logistic or other support. *Related terms: emergency fleet operating base; deployment operating base; establishment¹.* 1.3.1973

Prostor nebo místo, kde jsou zařízení poskytující logistické nebo jiné zabezpečení. *Příbuzné termíny: emergency fleet operating base; deployment operating base; establishment¹.*

base² / base de départ / základna²

A locality from which operations are projected or supported. 1.3.1973

Prostor, odkud jsou zahajovány a zabezpečovány (podporovány) operace (činnost).

base development / aménagement d'une base / rozšíření základny

The improvement or expansion of the resources and facilities of an area or a location to support military operations. 1/3/73

Zdokonalení nebo rozšíření prostředků, technického vybavení a zařízení v určitém prostoru nebo místě pro zabezpečení vojenských operací.

base ejection shell / obus à éjection par le culot / střela s dnovým výmetem

A type of shell which ejects its load from its base. 1/3/73

Typ střely, která vymete výmetnou náplň přes svoji dnovou část.

base fuze / fusée de culot / dnový zapalovač

Fuze located in the base of a projectile or bomb. *Related term: fuze.* 1/3/73

Zapalovač umístěný ve dnové části střely nebo pumy. *Příbuzný termín: fuze.*

baseline¹ / base géodésique¹ / základní čára – základna¹

In topography, a surveyed line established with more than usual care, to which surveys are referred for coordination and correlation. 1/11/94

V topografii změřená délka s přesností vyšší než obvyklou pro využití ve výpočtech souřadnic.

baseline² / base géodésique² / základní čára – základna²

In photogrammetry, the line between the principal points of two consecutive vertical air photographs. It is usually measured on one photograph after the principal point of the other has been transferred. 1/11/94

Ve fotogrammetrii vzdálenost mezi hlavními body dvou následujících svislých leteckých snímků. Obvykle se měří na jednom snímku po přenosu hlavního bodu na další, sousedící snímek.

baseline³ / base de radionavigation / základní čára – základna³

In radio navigation, the shorter arc of the great circle joining two radio transmitting stations of a navigation system. 1/11/94

V rádiové navigaci část hlavní kružnice spojující dvě vysílací stanice navigačního systému.

baseline⁴ / base de triangulation / základní čára – základna⁴

In triangulation, the side of one of a series of coordinated triangles the length of which is measured with prescribed accuracy and precision and from which lengths of the other triangle sides are obtained by computation. 1/11/94

V rámci topografického vyměřování strana jednoho z trojúhelníků trigonometrické sítě, která byla měřena s předepsanou přesností a z které lze délku dalších stran získat výpočtem.

base map / carte de base / základní mapa – podkladová mapa

A map or chart showing certain fundamental information, used as a base upon which additional data of specialized nature are compiled or overprinted. Also a map containing all the information from which maps showing specialized information can be prepared. *Related term: chart base.* 1/3/74

Mapa nebo námořní mapa zobrazující některé základní informace, jež se používají jako základ, na kterém se sestavují nebo na který se přitiskují dodatečné speciální údaje. Rovněž mapa obsahující veškeré informace, ze které mohou být vyhotoveny mapy zobrazující speciální informace. *Příbuzný termín: chat base.*

**base map symbol / symbole de carte de base / symbol základní mapy – symbol podkladové mapy
base symbol**

A symbol used on a base map or chart as opposed to one used on an overprint to the base map or chart. 1/3/73

Symbol používaný na základní (podkladové) mapě nebo na schématu na rozdíl od symbolu, který se používá na přetisku základní (podkladové) mapy nebo schématu.

base surge / nuage de base / základní (rázová) vlna

A cloud which rolls out from the bottom of the column produced by a subsurface burst of a nuclear weapon. For underwater bursts the surge is, in effect, a cloud of liquid droplets which has the property of flowing almost as if it were a homogeneous fluid. For subsurface land bursts the surge is made up of small solid particles but still behaves like a fluid. 1/3/73

Mrak, který se vine od spodní části sloupce vytvořeného při podzemním jaderném výbuchu. U podvodních výbuchů je tato vlna ve skutečnosti mrakem vodních kapek, které mají schopnost toku jako homogenní kapalina. U podzemních výbuchů je vlna tvořena malými pevnými částicemi, ale chová se stejně jako kapalina.

base symbol / symbole de base / symbol základní mapy – symbol podkladové mapy

Preferred term: base map symbol. 1/3/73

Preferovaný termín: base map symbol.

basic intelligence / renseignement de base / prvotní zpravodajská informace

Intelligence, on any subject, which may be used as reference material for planning and as a basis for processing subsequent information or intelligence. *Related terms: current intelligence; information; intelligence.* 1/11/94

Zpravodajské informace o jakémkoliv subjektu, kterých je možno využít jako podkladového materiálu pro plánování a jako základ pro zpracovávání dalších (následných) informací nebo zpráv. *Příbuzné termíny: current intelligence; information; intelligence.*

basic load / dotation initiale / vezené zásoby

The quantity of supplies required to be on hand within, and which can be moved by, a unit or formation. It is expressed according to the wartime organization of the unit or formation and maintained at the prescribed levels. 1/3/81

Množství zásob, které musí být neustále k dispozici a které může přepravovat jednotka nebo útvar. Stanovuje se podle válečné organizace jednotek a útvarů a udržuje se na předepsané výši.

basic military route network / réseau routier militaire de base / základní síť vojenských silnic

Axial, lateral, and connecting routes designated in peacetime by the host nation to meet the anticipated military movements and transport requirements, both Allied and national. 1/3/79

Hlavní, vedlejší a propojené komunikace, určené v době míru hostitelskou zemí pro předpokládané požadavky na vojenské přesuny a přepravu, a to jak spojeneckých, tak i vlastních vojsk.

basic stocks / stocks initiaux / základní zásoby

Stocks to support the execution of approved operational plans for an initial predetermined period. *Related terms: stock; sustaining stocks.* 1/2/88

Zásoby pro zabezpečení realizace schválených operačních plánů pro předem určené počáteční období. *Příbuzné termíny: stock, sustaining stock.*

basic stopping power / pouvoir d'arrêt élémentaire / zadržovací účinek minového pole

The probability, expressed as a percentage, of a single vehicle being stopped by mines while attempting to cross a minefield. 1/12/79

V procentech vyjádřená pravděpodobnost, že vozidlo bude zastaveno minami při pokusu překonat minové pole.

bathymetric contour / courbe bathymétrique / hloubková vrstevnice

Preferred term: depth contour. 1/3/73

Preferovaný termín: depth contour.

battery¹ / batterie¹ / baterie¹

Bty

Tactical and administrative artillery unit or subunit corresponding to a company or similar unit in other branches of the Army. 1/3/73

Taktická a administrativní (správní) jednotka dělostřelectva nebo část jednotky, která odpovídá rotě nebo podobné jednotce u jiných druhů vojsk.

battery² / batterie² / baterie²

Bty

All guns, torpedo tubes, searchlights or missile launchers of the same size or calibre or used for the same purpose, either installed in one ship or otherwise operating as an entity. 1/3/73

Všechna děla, torpédometry, světlometry nebo odpalovací zařízení řízených střel stejné velikosti, ráže nebo používané ke stejnému účelu, instalované buď na lodi nebo jinak působící jako celek.

battery control centre / central de conduite de tir de batterie / středisko řízení palby baterie

The operations centre from which Hawk missiles are controlled at battery level. 1/11/75

Operační středisko, ze kterého jsou naváděny střely HAWK na stupni baterie.

battle casualty / perte au combat / bojové ztráty

BC

Any casualty incurred as the direct result of hostile action, sustained in combat or relating thereto or sustained going to or returning from a combat mission. *Related terms: casualty; died of wounds received in action; killed in action; non-battle casualty; wounded in action.* 1/6/89

Jakákoli ztráta vzniklá jako přímý důsledek činnosti nepřítele v průběhu boje, při zavázání se do boje nebo při návratu z plnění bojového úkolu. *Příbuzné termíny: casualty; died of wounds received in action; killed in action; non-battle casualty; wounded in action.*

battle damage assessment / évaluation des dommages de combat / vyhodnocení ztrát způsobených bojem

BDA

The assessment of effects resulting from the application of military action, either lethal or non-lethal, against a military objective.

Hodnocení účinků vojenské akce s použitím letálních nebo neletálních prostředků proti vojenským cílům.

battle damage repair / réparation au combat / oprava poškození v boji
BDR

Essential repair, which may be improvised, carried out rapidly in a battle environment in order to return damaged or disabled equipment to temporary service. 01/06/89

Nezbytná oprava, kterou lze improvizovaně provést na bojišti s cílem uvést poškozené nebo provozu neschopné zařízení dočasně zpět do provozu.

battlefield illumination / éclairage du champ de bataille / osvětlení bojiště

The lighting of the battle area by artificial light either visible or invisible to the naked eye. *Related terms: artificial daylight; artificial moonlight; indirect illumination.* 1/3/82

Osvětlení bojiště umělým světlem, které lze nebo nelze vidět prostým okem. *Příbuzné termíny: artificial daylight, artificial moonlight, indirect illumination.*

battlefield psychological activities / activités psychologiques du champ de bataille / psychologická činnost na bojišti
BPA

Planned psychological activities conducted as an integral part of combat operations and designed to bring psychological pressure to bear on enemy forces and civilians under enemy control in the battle area, to assist in achievement of operational and tactical objectives. *Related terms: peace support psychological activities; psychological operation; psychological consolidation activities; strategic psychological activities.* 16/7/99

Plánované psychologické aktivity prováděné jako nedílná součást bojových operací. Jsou určeny pro vytvoření psychologického tlaku na nepřítele a civilní obyvatelstvo pod jeho kontrolou v prostoru bojové činnosti. Mají pomoci k dosažení operačních a taktických cílů. *Příbuzné termíny: peace support psychological activities; psychological operation; psychological consolidation activities; strategic psychological activities.*

battlefield surveillance / surveillance du champ de bataille / pozorování – sledování bojiště

Systematic observation of the battle area for the purpose of providing timely information and combat intelligence. *Related terms: air surveillance; camouflage; countersurveillance; sea surveillance.* 1/8/79

Systematické sledování bojiště s cílem zajistit včasnou informovanost a zprávy z průběhu boje. *Příbuzné termíny: air surveillance; camouflage; countersurveillance; sea surveillance.*

battlespace / espace de bataille / prostor bojové činnosti

The environment, factors and conditions that must be understood to apply combat power, protect a force or complete a mission successfully.

Note: It includes the land, maritime, air and space environments; the enemy and friendly forces present therein; facilities; terrestrial and space weather; health hazards; terrain; the electromagnetic spectrum; and the information environment in the joint operations area and other areas of interest. 8/8/2008

Prostředí, faktory a podmínky, které je nutné pochopit za účelem nasazení bojové síly, ochrany vojsk nebo úspěšného splnění úkolu.

Poznámka: Zahrnuje pozemní, námořní, vzdušné a kosmické prostředí a v nich přítomné nepřátelské a vlastní síly a prostředky; pozemní a kosmické meteorologické podmínky; zdravotnická rizika; terén; elektromagnetické spektrum a informační prostředí v prostoru společných operací a jiných zájmových prostorech.

battlespace awareness / connaissance de l'espace de bataille/ znalost prostoru bojové činnosti

Knowledge and understanding of the battlespace that enable timely, relevant, comprehensive and accurate assessments in order to successfully apply combat power, protect the force and/or complete the mission. 15/1/08

Získání poznatků a informací o prostoru bojové činnosti, které umožňuje provést včasné, relevantní, komplexní a přesné vyhodnocení za účelem úspěšného nasazení bojové síly, zajištění ochrany sil a/nebo splnění úkolu.

beach capacity / capacité de plage / kapacita části pobřeží

An estimate, expressed in terms of measurement tons, or weight tons, of cargo that may be unloaded over a designated strip of shore per day. *Related term: port capacity.* 1/3/73

Odhad vyjádřený pomocí rozměrových nebo hmotnostních tun nákladu, který je možné vyložit za den na stanovenou část pobřeží. *Příbuzný termín: port capacity.*

beach group / groupe de plage / pobřežní skupina

Preferred term: shore party. 1/8/79

Preferovaný termín: shore party.

beachhead / tête de plage / předmostí (na pobřeží)

A designated area on a hostile or potentially hostile shore which, when seized and held, provides for the continuous landing of troops and matériel, and provides manoeuvring space required for subsequent projected operations ashore.

Related terms: airhead^{1,2}; bridgehead. 1/12/93

Stanovený prostor na pobřeží nepřítele nebo potenciálního nepřítele, který po obsazení a udržení umožní nepřetržitě vyloďování vojsk a bojové techniky a zajistí manévrovací prostor nezbytný pro následující plánované operace na břehu. *Příbuzné termíny: airhead^{1,2}, bridgehead.*

beach minefield / champ de mines antidébarquement / minové pole na pobřeží

A minefield in the shallow water approaches to a possible amphibious landing beach. *Related term: minefield^{1,2}. 1/11/77*

Minové pole v mělkých vodách na přístupu k části pobřeží možného obojživelného vyloďování. *Příbuzný termín: minefield^{1,2}.*

beach reserves / réserves de plage / zásoby (umístěné) na pobřeží

In an amphibious operation, an accumulation of supplies of all classes established in dumps in beachhead areas. 1/3/92

Při obojživelné operaci soustředění zásob všeho druhu umístěných ve skladech na předmostí.

beacon / balise / maják; radiomaják

Related terms: crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon. 1/3/73

Příbuzné termíny: crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.

beam rider / guidé sur faisceau / střela naváděná po paprsku

A missile guided by radar or radio beam. 1/3/73

Řízená střela naváděná radiolokačním nebo rádiovým paprskem.

bearing¹ / azimut / azimut¹

The horizontal angle measured clockwise from a reference direction to a specified direction. *Related terms: grid bearing; magnetic bearing; relative bearing; true bearing. 9/1/96*

Horizontální úhel měřený po směru hodinových ručiček od referenčního směru k danému směru. *Příbuzné termíny: grid bearing; magnetic bearing; relative bearing; true bearing.*

bearing² / relèvement / azimut²

Preferred term: true bearing.

Preferovaný termín: true bearing.

before-flight inspection / préparation pour le vol / předletová prohlídka

preflight inspection

Preflight check to ensure general aircraft safety and that disposable loads, e.g., fuel and armament equipment, etc., are correctly adjusted for the particular operation or sortie. 1/4/90

Kontrola před letem pro zajištění celkové bezpečnosti letadla a správné připravenosti jeho užitečného nákladu (palivo, výzbroj atd.) pro konkrétní činnost nebo úkol.

belligerent / belligérant / válčící strana

In time of crisis or war, an individual, entity, military force, or state engaged in conflict.

Jednotlivec, skupina, vojenské síly nebo stát, které jsou zapojeny do konfliktu v době krize nebo války.

bilateral infrastructure / infrastructure bilatérale / dvojí infrastruktura

Infrastructure which concerns only two NATO members and is financed by mutual agreement between them (e.g., facilities required for the use of forces of one NATO member in the territory of another). *Related terms: common infrastructure; infrastructure; national infrastructure.* 1/3/73

Infrastruktura, která se týká pouze dvou členských států NATO a je financována na základě jejich vzájemné dohody (např. zařízení, požadované pro využívání ozbrojenými silami jednoho členského státu NATO na území druhého členského státu). *Příbuzné termíny: common infrastructure; infrastructure; national infrastructure.*

bi-margin format / carte à deux marges / formát mapy se dvěma volnými okraji

The format of a map or chart on which the cartographic detail is extended to two edges of the sheet, normally north and east, thus leaving two margins only. 1/3/73

Formát mapy, na které je kartografický obsah rozšířen do dvou okrajů listu, obvykle severního a východního, volně se ponechávají pouze dva okraje.

binary chemical munition / munition chimique binaire / binární chemická munice

A munition in which chemical substances, held in separate containers, react when mixed or combined as a result of being fired, launched or otherwise initiated to produce a chemical agent. *Related terms: chemical ammunition; multi-agent munition; munition.* 1/11/91

Munice, ve které jsou chemické látky drženy v oddělených kontejnerech. Při jejich smíchání nebo spojení v důsledku výstřelu, vypuštění nebo jiné iniciace reagují a vytvářejí otravnou látku. *Příbuzné termíny: munition, chemical munition, multi agent munition.*

binding / chargement sur palette / vázání

The fastening or securing of items to a movable platform called a pallet. *Related term: palletized unit load.* 1/3/73

Upevnění a zajištění předmětů k přenosné plošině, nazývané paleta. *Příbuzný termín: palletized unit load.*

biological agent / agent biologique / bojová biologická látka (prostředek)

A micro-organism which causes disease in man, plants, or animals or causes the deterioration of materiel. *Related terms: biological environment; biological operation; biological weapon; chemical agent.* 1/3/73

Mikroorganismus, který vyvolává onemocnění lidí, zvířat a rostlin nebo způsobuje zhoršení kvality materiálů. *Příbuzné termíny: biological environment, biological operation, biological weapon, chemical agent.*

biological ammunition / munition biologique / biologická munice

A type of ammunition, the filler of which is primarily a biological agent. 1/3/92

Druh munice, jejíž rozhodující náplň tvoří bojová biologická látka.

biological defence / défense biologique / obrana před účinky biologických zbraní

The methods, plans and procedures involved in establishing and executing defensive measures against attack utilizing biological agents. 1/10/92

Metody, plány a postupy, které se týkají přijímání a provádění obranných opatření proti útoku s použitím biologických zbraní.

biological environment / environnement biologique / prostředí zamořené biologickými zbraněmi

Conditions found in an area resulting from direct or persisting effects of biological weapons. *Related term: biological agent.* 1/11/90

Podmínky v oblasti vytvořené v důsledku přímých nebo dlouhodobých účinků působení biologických zbraní. *Příbuzný termín: biological agent.*

**biological operation / opération biologique / bojová činnost (operace) vedená s použitím biologických zbraní
biological warfare****BW**

Employment of biological agents to produce casualties in man or animals and damage to plants or materiel; or defence against such employment. *Related term: biological agent.* 1/3/73

Bojová činnost vedená za použití bojových biologických látek ke způsobení ztrát, případně k poškození živé síly, zvířat, rostlin a materiálu. Zahrnuje rovněž opatření ochrany proti biologickým zbraním. *Příbuzný termín: biological agent.*

biological warfare / guerre biologique / biologická válka
BW

Preferred term: biological operation. 1/3/73

Preferovaný termín: biological operation.

biological weapon / arme biologique / biologická zbraň

An item of materiel which projects, disperses, or disseminates a biological agent including arthropod vectors. *Related term: biological agent. 1/3/73*

Druh zbraní hromadného ničení, který vrhá, rozptyluje nebo rozsévá biologické látky včetně členovcovitých bacilonosičů. *Příbuzný termín: biological agent.*

blast¹ / souffle¹ / tlaková vlna – silný poryv¹

The brief and rapid movement of air, vapour or fluid away from a centre of outward pressure, as in an explosion or in the combustion of rocket fuel; the pressure accompanying this movement. This term is commonly used for "explosion", but the two terms may be distinguished. 1/3/73

Krátký a rychlý pohyb vzduchu, páry nebo tekutiny od středu tlaku směrem ven, jako při výbuchu nebo při hoření raketového paliva; tlak doprovázející tento pohyb. Tento termín je běžně používán pro "výbuch", ale tyto dva termíny mohou být odlišné.

blast² / souffle² / tlaková vlna – silný poryv²

Related term: blast²

Příbuzný termín: blast²

blast wave / onde de souffle / tlaková vlna

Wave created by the rapid expansion of hot gases in the atmosphere which results from an explosion. The blast wave is initially a shock wave which subsequently decays into a sound wave. *Related terms: blast wave diffraction; shock wave. 1/10/92*

Vlna vytvořená rychlým rozpínáním horkých plynů v atmosféře, které je způsobeno výbuchem. Vlna je původně rázová, ale postupně přechází ve zvukovou vlnu. *blast wave diffraction; shock wave.*

blast wave diffraction / diffraction de l'onde de souffle / ohyb tlakové vlny

The passage around and envelopment of a structure by the nuclear blast wave. *Related terms: blast wave; shock wave. 16/7/99*

Průtok okolím a zahalení stavby tlakovou vlnou jaderného výbuchu. *Příbuzné termíny: blast wave; shock wave.*

bleeding edge / champ vif / obsah mapy přesahující její okraj

That edge of a map or chart on which cartographic detail is extended to the edge of the sheet. 1/8/79

Místo za rámem mapy, kde kartografický obsah mapy tento rám přesahuje.

blind bombing zone / zone de bombardement sans restriction / zóna bombardování na slepo

A restricted area (air, land, or sea) established for the purpose of permitting air operations, unrestricted by the operations or possible attack of friendly forces. 1/3/73

Vyhrazený prostor (vzdušný, pozemní nebo námořní) vytvořený za účelem umožnění činnosti letectva, kde nebudou prováděny operace pozemních sil.

blip / spot / stopa

The luminous image of an object on a visual display. 2/5/95

Světélkující objekt na obrazovce.

blister agent / agent vésicant / zpuchýřující látka
vesicant agent

A chemical agent which injures the eyes and lungs, and burns or blisters the skin. 1/8/76

Otravná látka způsobující poranění očí, plic, popáleniny nebo puchýře na kůži.

blocking and chocking / calage / blokování a klínování

The use of wedges or chocks to prevent the inadvertent shifting of cargo in transit. 1/3/73

Použití klínů nebo špalků k zamezení neúmyslného posunutí nákladu při přepravě.

blocking fire / tir de blocage / blokovácí palba

A concentration of fire intended to deny the enemy access to a given area or to prevent their advance in a given direction.

Soustředěná palba s cílem znemožnit přístup nepříteli do daného prostoru nebo zabránit jeho postupu daným směrem.

blocking position / position d'arrêt / blokující postavení

A defensive position so sited as to deny the enemy access to a given area or to prevent his advance in a given direction. 1/6/78

Obranné postavení umístěné tak, že brání protivníkovi v přístupu do daného prostoru nebo mu brání v postupu v daném směru.

block stowage loading / chargement par destination / nakládání materiálu po blocích

A method of loading whereby all cargo for a specific destination is stowed together. The purpose is to facilitate rapid offloading at the destination, with the least possible disturbance of cargo intended for other points. *Related terms:* *embarkation; loading.* 1/3/73

Způsob nakládání, při kterém je veškerý náklad pro určité místo dodání uložen pohromadě. Cílem je usnadnit rychlou vykládku v místě určení s co nejmenším překládáním nebo narušením nákladu určeného pro jiná místa. *Příbuzné termíny:* *embarkation; loading.*

block time / temps bloc à bloc / celková doba letu včetně pojiždění

The period from the moment the chocks are withdrawn and brakes released, or moorings dropped, to the return to rest or take-up of moorings after the flight. 1/3/73

Časový úsek od okamžiku uvolnění špalků a brzd nebo uvolnění ukotvení do návratu k přestávce nebo upoutání po letu.

blood agent / hémotoxique / všeobecně jedovatá otravná látka

A chemical compound, including the cyanide group, that affects bodily functions by preventing the normal utilization of oxygen by body tissues. 1/11/91

Chemická sloučenina, včetně látek skupiny kyanidů, která ovlivňuje tělesné funkce zabráněním normálního využití kyslíku tělesnými tkáněmi.

blowback¹ / fuite de gaz vers l'arrière / zpětný ráz¹

Escape, to the rear and under pressure, of gases formed during the firing of the weapon. Blowback may be caused by a defective breech mechanism, a ruptured cartridge case or a faulty primer. 1/3/73

Zpětný únik tlakových plynů vytvořených během výstřelu. Může být způsoben vadným závěrovým mechanismem, prasklou nábojnicí nebo vadnou zápalkou.

blowback² / pression des gaz vers l'arrière / zpětný ráz²

Type of weapon operation in which the force of expanding gases acting to the rear against the face of the bolt furnishes all the energy required to initiate the complete cycle of operation. A weapon which employs this method of operation is characterized by the absence of any breech-lock or bolt-lock-mechanism. 1/3/73

Druh funkčního mechanismu zbraně, ve kterém síla rozpinajících se plynů působící dozadu proti čelní ploše západky dodává potřebnou energii na provedení celého funkčního cyklu zbraně. Takto fungující zbraň se vyznačuje tím, že nemá závěr nebo uzamykací závěrový mechanismus.

blue commander / commandant bleu / velitel strany modré

The officer designated to exercise operational control over blue forces for a specific period during an exercise. 1/7/85

Důstojník pověřený po určitou dobu v průběhu cvičení operačním řízením strany modré.

blue forces / forces bleues / síly strany modré

Those forces used in a friendly role during NATO exercises. *Related term: force(s).* 1/10/80

Vojska, která při cvičeních NATO vystupují v úloze vlastních vojsk. *Příbuzný termín: force(s).*

blue key / fond bleu actinique / modrý klíč

A blue image on any medium which is not reproduced when the superimposed work is reproduced, used as a guide for scribing or drawing. *Related terms: drawing key; key.* 1/3/73

Modrý symbol na matrici, který se při reprodukci netiskne. Používá se jako vodítko při psaní nebo kreslení. *Příbuzné termíny: drawing key, key.*

boat lane / couloir de débarquement / lodní dráha

A lane for amphibious assault landing craft, which extends seaward from the landing beaches to the line of departure. The width of a boat lane is determined by the length of the corresponding beach. 1/3/73

Dráha pro vylodovací plavidlo při obojživelném útoku, která směřuje z moře na pobřeží až k čáře vylodění. Šířka lodní dráhy je dána délkou odpovídající části pobřeží.

boattail / tronçon de queue / zadní ogivální část střely

The conical section of a ballistic body that progressively decreases in diameter toward the tail to reduce overall aerodynamic drag. 1/3/73

Kuželovitá část balistického tělesa, u níž se postupně zmenšuje průměr směrem k ocasní části za účelem snížení celkového aerodynamického odporu.

boat wave / vague d'embarcations / vlna lodí – sestava pro vylodění

Related term: wave. 1/3/73

Příbuzný termín: wave.

body of a map or chart / corps d'une carte / hlavní část mapy nebo námořní mapy

That area of a map or chart contained within the neatlines. 1/3/73

Plocha mapy nebo námořní mapy obsažená v základních čárách sítě.

bombing angle / angle de bombardement / úhel bombardování

The angle between the vertical and a line joining the aircraft to what would be the point of impact of a bomb released from it at that instant. 1/3/73

Úhel mezi vertikálou a čarou spojující letadlo s bodem na zemi, kam by dopadla puma, která by byla v tomto okamžiku z letadla uvolněna.

bombing errors¹ / écarts de bombardement¹ / odchylky při bombardování¹

50 % Circular Error – The radius of a circle, with the centre at a desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. 1/3/73

50 % kruhová chyba – Poloměr kruhu se středem v požadovaném středním bodu dopadu, který obsahuje polovinu střel samostatně zamířených na požadovaný střední bod dopadu.

bombing errors² / écarts de bombardement² / odchylky při bombardování²

50 % Deflection Error – Half the distance between two lines, drawn parallel to the aircraft's track and equidistant from the desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. 1/3/73

50 % stranová chyba – Poloviční vzdálenost mezi dvěma přímkami vedenými souběžně s dráhou letadla a stejně vzdálenými od požadovaného středního bodu dopadu, která obsahuje polovinu střel samostatně zamířených na požadovaný střední bod dopadu.

bombing errors³ / écarts de bombardement³ / odchylky při bombardování³

50 % Range Error – Half the distance between two lines drawn perpendicular to the aircraft's track equidistant from the desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. (Note: Above errors should imply overall errors unless otherwise stipulated by inclusion of the word "Random" or "Systematic" as necessary). 1/3/73

50 % dálková chyba – Poloviční vzdálenost mezi dvěma přímkami vedenými kolmo k dráze letadla ve stejné vzdálenosti od požadovaného středního bodu dopadu, která obsahuje polovinu střel samostatně zaměřených na požadovaný střední bod dopadu. (Poznámka: Výše uvedené odchylky by měly být celkovým výčtem chyb, pokud není stanoveno jinak případným doplněním slova "Random" (náhodný) nebo "Systematic" (systematický)).

bombing height / hauteur de bombardement / výška bombardování

In air operations, the height above ground level at which the aircraft is flying at the moment of ordnance release. Bombing heights are classified as follows:

very low: below 100 feet;
low: from 100 to 2,000 feet;
medium: from 2,000 to 10,000 feet;
high: from 10,000 to 50,000 feet;
very high: 50,000 feet and above. 1/1/83

Výška nad zemským povrchem, ve které letí letadlo v okamžiku vypuštění pum při vzdušných operacích. Výšky bombardování jsou obvykle následující:

velmi nízká: méně než 100 stop;
nízká: 100 až 2000 stop;
střední: 2 000 až 10 000 stop;
vysoká: 10 000 až 50 000 stop;
velmi vysoká: 50 000 stop a více.

bombing run / passage de bombardement / průběh bombardování

In air bombing, that part of the flight that begins, normally from an initial point, with the approach to the target, includes target acquisition, and ends normally at the weapon release point. 1/11/83

Při leteckém bombardování ta část letu, která začíná obvykle z výchozího bodu, pokračuje přiblížením k cíli, zahrnuje zaměření cíle a končí obvykle v okamžiku uvolnění pumy.

bomb release line / ligne de largage de bombes / čára odhozu pumy

An imaginary line around a defended area or objective over which an aircraft should release its bomb in order to obtain a hit or hits on an area or objective. 1/3/73

Pomyslná čára okolo bráněného prostoru nebo cíle, nad kterým by letadlo mělo shodit pumu, aby zasáhla cíl.

bomb release point / point de largage de bombes / bod odhozu pumy

The point in space at which bombs must be released to reach the desired point of detonation. 1/3/73

Bod v prostoru, ve kterém musí být pumy odhozeny, aby dosáhly požadovaného bodu výbuchu.

bomb sighting system / viseur de bombardement / zaměřovací systém pro bombardování

Related terms: angular velocity sights; tachometric sights; vector sights. 1/12/76

Příbuzné termíny: angular velocity sights; tachometric sights; vector sights.

bonding / métallisation / elektrické (vodivé) propojení

In electrical engineering, the process of connecting together metal parts so that they make low resistance electrical contact for direct current and lower frequency alternating currents. *Related terms: earthing; grounding.* 1/10/80

V elektrotechnice proces propojení mezi dvěma kovovými součástmi tak, že vytváří elektrický kontakt s nízkým odporem při stejnosměrném proudu a při nízkofrekvenčním střídavém proudu. *Příbuzné termíny: earthing; grounding.*

booby trap / piège / nástraha

A device designed, constructed or adapted to kill or injure, which functions when a person disturbs or approaches an apparently harmless object or performs an apparently safe act. *Related term: proofing.* 1/10/01

Zařízení vyvinuté, zkonstruované nebo přizpůsobované k zabití nebo zranění, které se uvádí do chodu, když se nějaká osoba přiblíží ke zdánlivě neškodnému předmětu nebo s ním zdánlivě bezpečně manipuluje. *Příbuzný termín: proofing.*

booster¹ / propulseur d'appoint / přídavný raketový motor

An auxiliary or initial propulsion system which travels with a missile or aircraft and which may or may not separate from the parent craft when its impulse has been delivered. A booster system may contain, or consist of, one or more units. 1/1/91

Pomocný nebo počáteční pohonný systém, který vynáší raketu nebo letadlo a který se může nebo nemusí oddělit po splnění svého úkolu. Systém se může skládat z jednoho nebo více prvků.

booster² / renforteur d'amorçage / počínová náplň

A high-explosive element sufficiently sensitive so as to be actuated by small explosive elements in a fuze or primer and powerful enough to cause detonation of the main explosive filling. *Related terms: booster¹; charge^{1,2}.* 1/1/91

Vysoce výbušný prvek dostatečně citlivý na to, aby byl aktivován malými výbušnými prvky v zapalovačích a iniciátorech a dostatečně citlivý k vyvolání detonace hlavní výbušné náplně. *Příbuzné termíny: booster¹; charge^{1,2}.*

border / marge intérieure / mezilehlé údaje

In cartography, the area of a map or chart lying between the neatline and the surrounding framework. 1/3/73

V kartografii část plochy listu mapy mezi jejím vnitřním a vnějším rámem.

border break / crevé / obsah za rámem mapy

A cartographic technique used when it is required to extend a portion of the cartographic detail of a map or chart beyond the sheetlines into the margin. 1/3/73

Kartografická technika, která se používá při rozšíření kartografického obsahu mapy za její rám.

border crosser / frontalier / osoba překračující hranici

An individual, living close to a frontier, who normally has to cross the frontier frequently for legitimate purposes. 1/3/73

Osoba, která žije blízko hranice a musí často oprávněně překračovat hranici.

boresafe fuze / fusée à sûreté de trajet dans l'âme / zapalovač s hlavňovou jistotou

Type of fuze having an interrupter in the explosive train that prevents a projectile from exploding until after it has cleared the muzzle of a weapon. *Related term: fuze.* 1/3/73

Typ zapalovače, který má ve výbušném řetězci přerušovač, který zabrání výbuchu střely před opuštěním ústí hlavně. *Příbuzný termín: fuze.*

**bottom mine / mine de fond / mina umístěná na dně
ground mine**

A mine with negative buoyancy which remains on the seabed. *Related term: mine^{1,2}.* 1/12/76

Mína s negativním vztlakem, která zůstává na mořském dně. *Příbuzný termín: mine^{1,2}.*

bottom sweep / drague de fond / odminování ze dna

A sweep, either wire or chain, used either to sweep mines close to the bottom or to remove mines from a channel by dragging. 1/12/76

Odminování prováděné buď drátem nebo řetězem, které se používá při zneškodnění min, které jsou blízko u dna nebo při odstranění min z kanálu tažením.

bound / bond / přískok

In land warfare, a single movement, usually from cover to cover, made by troops often under enemy fire. 1/9/91

Při pozemní bojové činnosti jednorázový pohyb, obvykle od krytu ke krytu, který provádějí jednotky často pod palbou nepřítele.

boundary / limite / rozhraní

In land warfare, a line by which areas of responsibility between adjacent units/formations are defined. 1/6/78

Při pozemní bojové činnosti čára, která rozděluje prostory odpovědnosti sousedních jednotek a útvarů.

boundary disclaimer / non-reconnaissance de frontière / autorizace hranice mapy

A statement on a map or chart that the status and/or alignment of international or administrative boundaries is not necessarily recognized by the government of the publishing nation. 1/3/73

Vyjádření na mapě, že statut nebo průběh státních nebo administrativních hranic nemusel být uznán zemí, ve které byla mapa publikována.

bouquet mine / mine bouquet / buketová (kyticová) mina

In naval mine warfare, a mine in which a number of buoyant mine cases are attached to the same sinker, so that when the mooring of one mine case is cut, another mine rises from the sinker to its set depth. *Related term: mine²*. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o takovou minu, u které je několik plovoucích minových pouzder připojeno ke stejné kotvě. Pokud je odříznuto ukotvení jednoho minového pouzdra, jiná mina vystoupá od kotvy na hloubku, na kterou je nastavena. *Příbuzný termín: mine²*.

bracketing / réglage percutant par encadrement sur la ligne d'observation / rámování

A method of adjusting fire in which a bracket is established by obtaining an over and a short along the spotting line, and then successively splitting the bracket in half until a target hit or desired bracket is obtained. 1/3/73

Způsob zastřílení, kdy rám je získán "dlouhou" a "krátkou" v ose střelby. Pak je rám snižován na polovinu, dokud není cíl zasažen nebo dokud není získáno požadované rámování.

branch / branche / odbor; úsek

Part of a NATO headquarters division responsible for a major functional area. *Related terms: cell; division²; section*. 1/7/88

Část velitelství NATO, která odpovídá za danou odbornost. *Příbuzné termíny: cell, division², section*.

breakaway / séparation de l'onde de choc / odtržení

The onset of a condition in which the shock front moves away from the exterior of the expanding fireball produced by the explosion of a nuclear weapon. 1/3/73

Počátek stavu, v němž tlaková vlna přichází zvenčí od zvětšující se ohnivé koule vytvořené výbuchem jaderné zbraně.

break-off position / point de séparation / prostor pro oddělení

The position at which a leaver or leaver section breaks off from the main convoy to proceed to a different destination. 1/3/79

Prostor, ve kterém se loď nebo skupina lodí odděluje od hlavního konvoje a pokračuje na jiné místo určení.

break-up¹ / éclatement¹ / rozdělení

In detection by radar, the separation of one solid return into a number of individual returns which correspond to the various objects or structure groupings. This separation is contingent upon a number of factors including range, beam width, gain setting, object size and distance between objects. 1/12/74

V radiolokační detekci rozdělení jednoho celistvého odrazu do několika jednotlivých odrazů, které odpovídají různým objektům nebo seskupení celé struktury. Toto rozdělení se liší v závislosti na různých faktorech, jako je vlnové pásmo, šířka paprsku, nastavené zesílení, velikost objektu a vzdálenost mezi objekty.

break-up / éclatement / rozrušení**split-up**

In imagery interpretation, the result of magnification or enlargement which causes the imaged item to lose its identity and the resultant presentation to become a random series of tonal impressions. 1/12/74

Při výkladu zobrazení výsledek zvětšení, které způsobuje, že zobrazený objekt ztrácí svou identitu. Výsledné zobrazení se skládá z náhodných sérií odstínů.

brevity code / code abrégé / zkrácený kód

A code which provides no security but which has as its sole purpose the shortening of messages rather than the concealment of their content. 1/3/73

Kód, který nezajišťuje žádnou bezpečnost. Jeho jediným účelem je spíše zkrácení zpráv, než utajení jejich obsahu.

bridgehead / tête de pont / předmostí

An area of ground, in a territory occupied or threatened by the enemy, which must be held or at least controlled, so as to permit the continuous embarkation, landing or crossing of troops and material, and/or to provide manoeuvre space requisite for subsequent operations. *Related terms: airhead¹; beachhead.* 1/3/82

Prostor na území obsazeném nebo ohrožovaném protivníkem, který musí být obsazen nebo alespoň kontrolován, aby bylo možné trvalé vyloďování, přistávání nebo převoz vojsk a materiálu nebo pro zajištění manévrovacího prostoru nezbytného pro následující operace. *Příbuzné termíny: airhead¹, beachhead.*

bridgehead line / limite de tête de pont / hranice předmostí

The limit of the objective area in the development of the bridgehead. *Related term: objective area.* 1/3/73

Konec cílového prostoru při vytváření předmostí. *Příbuzný termín: objective area.*

briefing / exposé / instruktáž, brífink

The act of giving in advance specific instructions or information. 4/10/00

Akt předběžného předávání zvláštních pokynů a informací.

broadcast-controlled air interception / interception aérienne basée sur émission en l'air / rádiem řízený vzdušný přepad

An interception in which the interceptor is given a continuous broadcast of information concerning an enemy raid and effects interception without further control. *Related terms: air interception; close-controlled air interception.* 1/3/73

Vzdušný přepad, při kterém jsou stíhacímu letounu předávány rádiem informace o protivníkovi. Letoun pak provádí přepad samostatně bez dalšího řízení. *Příbuzné termíny: air interception, close controlled air interception.*

buffer distance / marge de sécurité / bezpečnostní vzdálenost

In nuclear warfare:

- a. the horizontal distance which, when added to the radius of safety will give the desired assurance that the specified degree of risk will not be exceeded. The buffer distance is normally expressed quantitatively in multiples of the delivery error;
- b. the vertical distance which is added to the fallout safe-height of burst in order to determine a desired height of burst which will provide the desired assurance that militarily significant fallout will not occur. It is normally expressed quantitatively in multiples of the vertical error. 1/3/73

V jaderné válce:

- a. Horizontální vzdálenost, která, pokud ji přičteme k bezpečnostnímu poloměru, poskytuje nezbytnou záruku, že nebude překročena stanovená úroveň bezpečnosti. Nárazníková vzdálenost je obvykle vyjádřena kvantitativně v násobcích odchylky dopadu.
- b. Vertikální vzdálenost, která se přičítá k bezpečné výšce vzhledem ke spadu nad místem výbuchu pro určení potřebné výšky nad místem výbuchu. Tato zaručí s požadovanou jistotou, že nevznikne spad důležitý z vojenského hlediska. Obvykle je vyjádřena kvantitativně v násobcích vertikální odchylky.

build-up / alignement sur le tableau d'effectifs / soustředování vojenských sil

The process of attaining prescribed strength of units and prescribed levels of vehicles, equipment, stores and supplies. Also may be applied to the means of accomplishing this process. 1/3/73

Proces získání stanovené síly jednotek, počtů vozidel, vybavení, skladových zásob a zásobování. Může se vztahovat také na prostředky k provádění tohoto procesu.

bulk petroleum product / produit pétrolier en vrac / objemový ropný produkt

A liquid petroleum product transported by various means and stored in tanks or containers having an individual fill capacity greater than 250 litres. 1/8/82

Tekutý ropný produkt dopravovaný různými prostředky a uložený v nádržích nebo kontejnerech, které mají individuální plnicí kapacitu větší než 250 litrů.

burial / inhumation / pohřeb

Preferred term: emergency burial. 1/3/73

Preferovaný termín: emergency burial.

burn-out / fin de combustion / bod dohoření paliva

The point in time or in the missile trajectory when combustion of fuels in the rocket engine is terminated by other than programmed cut-off. 1/3/73

Časový bod nebo bod na dráze střely, kdy je ukončeno spalování paliva v raketovém motoru jinak než naprogramovaným přerušením.

burn-out velocity / vitesse de fin de combustion / rychlost v bodě dohoření

The velocity attained by a missile at the point of burn-out. 20/11/96

Rychlost dosažená střelou v bodě dohoření paliva.

C

calibrated airspeed / vitesse corrigée / opravená rychlost letu rectified airspeed

Indicated airspeed corrected for instrument and installation errors. 1/3/73

Udávaná rychlost letu opravená o chyby přístrojů a zařízení.

calibrated altitude / altitude corrigée / opravená výška

Indicated altitude corrected for instrument and installation errors. *Related terms: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Přístrojová výška opravená o chyby přístrojů a zařízení. *Příbuzné termíny: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

calibrated focal length / distance focale mesurée / opravená ohnisková vzdálenost

An adjusted value of the equivalent focal length, so computed as to equalize the positive and negative values of distortion over the entire field used in a camera. *Related terms: equivalent focal length; focal length; nominal focal length.* 1/3/73

Opravená hodnota ekvivalentu ohniskové vzdálenosti vypočítaná s cílem vyrovnat kladné a záporné hodnoty zkreslení optického pole zobrazení kamery. *Příbuzné termíny: equivalent focal length; focal length; nominal focal length.*

call for fire / demande de tir / vyžádání palby

A request for fire containing data necessary for obtaining the required fire on a target. *Related terms: on call; on-call mission.* 1/3/73

Žádost o palbu obsahující údaje potřebné pro provedení požadované palby na cíl. *Příbuzné termíny: on call; on-call mission.*

call sign / indicatif d'appel / volací znak

C/S

Any combination of characters or pronounceable words, which identifies a communication facility, a command, an authority, an activity, or a unit; used primarily for establishing and maintaining communications. *Related terms: collective call sign; indefinite call sign; international call sign; net call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.* 1/3/73

Kombinace znaků nebo vyslovitelných slov, která označuje spojovací zařízení, velitelství, orgán, činnost nebo jednotku. Používá se především pro zřizování a udržování spojení. *Příbuzné termíny: collective call sign; indefinite call sign; international call sign; net call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.*

camera axis / axe focal / osa kamery

An imaginary line through the optical centre of the lens perpendicular to the negative photo plane. 1/3/73

Pomyslná čára procházející optickým středem čočky, kolmá na negativní fotografickou rovinu.

camera axis direction / direction de prise de vue / směr osy kamery

Direction on the horizontal plane of the optical axis of the camera at the time of exposure. This direction is defined by its azimuth expressed in degrees in relation to true/magnetic north. 1/3/73

Směr horizontální roviny optické osy kamery v okamžiku expozice. Tento směr je definován ve stupních jeho zeměpisným geodetickým (pravým) azimutem nebo zeměpisným azimutem magnetickým.

camera calibration / étalonnage d'un appareil photographique / kalibrace kamery

The determination of the calibrated focal length, the location of the principal point with respect to the fiducial marks and the lens distortion effective in the focal plane of the camera referred to the particular calibrated focal length. 1/3/73

Stanovení kalibrované ohniskové vzdálenosti, umístění hlavního bodu vzhledem k rámovým značkám a určení skutečného zkreslení objektivu v ohniskové rovině kamery, které se vztahuje k dané kalibrované ohniskové vzdálenosti.

camera cycling rate / vitesse de prises de vues / cyklický poměr kamery

The frequency with which camera frames are exposed, expressed as cycles per second. 1/11/75

Frekvence v cyklech za sekundu, se kterou jsou exponovány snímky v kameře.

camera magazine / magasin / zásobník kamery

A removable part of a camera in which the unexposed and exposed portions of film are contained. *Related term: cassette.* 1/3/73

Oddělitelná část kamery, ve které je uložena exponovaná a neexponovaná část filmu. *Příbuzný termín: cassette.*

camera nadir / nadir de l'appareil de prise de vue / nejnižší bod umístění kamery

Preferred term: photo nadir. 1/3/73

Preferovaný termín: photo nadir.

camera window / hublot de prise de vue / rám kamery

A window in the camera compartment through which photographs are taken. 1/3/73

Rám kamery, který tvoří formát snímku.

camouflage / camouflage / maskování

The use of natural or artificial material on personnel, objects or tactical positions with the aim of confusing, misleading or evading the enemy. *Related term: countersurveillance.* 1/12/77

Využití přírodních nebo umělých materiálů pro zamaskování živé síly, objektů nebo taktických postavení s cílem dezorientovat, oklamat protivníka nebo mu uniknout. *Příbuzný termín: countersurveillance.*

camouflage detection photography / photographie anticamouflage / fotografie pro odhalení maskování

Photography utilizing a special type of film (usually infrared) designed for the detection of camouflage. *Related term: false colour film.* 1/12/74

Fotografie využívající zvláštní druh filmu (obvykle infračerveného) určeného pro odhalení maskování. *Příbuzný termín: false colour film.*

camouflet / camouflet / sklípek (hluchý podkop)

The resulting cavity in a deep underground burst when there is no rupture of the surface. 1/3/73

Výsledná dutina při hlubokém podzemním výbuchu, při kterém nevznikne trhлина na povrchu země.

campaign / campagne / vojenské tažení – vojenská operace

A set of military operations planned and conducted to achieve a strategic objective within a given time and geographical area, which normally involve maritime, land and air forces. 16/7/99

Souhrn vojenských opatření, plánovaných a prováděných za účelem dosažení strategického cíle v daném čase a na daném území, která obvykle zahrnují námořní, pozemní a vzdušné síly.

cancel / annulé / zrušit

In artillery and naval fire support, the term cancel, when coupled with a previous order, other than an order for a quantity or type of ammunition, rescinds that order. 1/12/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem tento termín, spojený s předcházejícím povel, povel ruší, kromě nařízení pro množství nebo druh munice.

cannibalize / cannibaliser / kanibalizovat

To remove serviceable assemblies, sub-assemblies or components from a repairable or serviceable item of equipment in order to install them on another. *Related term: salvage².* 4/10/00

Demontovat provozuschopné sestavy, jejich části nebo součástky z opravitelné nebo provozuschopné techniky a namontovat je do jiné. *Příbuzný termín: salvage².*

cannot observe / ne suis pas en mesure d'observer / nepozorováno

A type of fire control which indicates that the observer or spotter will be unable to adjust fire, but believes a target exists at the given location and is of sufficient importance to justify firing upon it without adjustment or observation. 1/3/77

Způsob řízení palby, při kterém pozorovatel nebo řídící střelby nebude schopen řídit zastřílení. Pozorovatel se přesto domnívá, že se cíl nalézá v daném místě a je tak důležitý, že je možné zdůvodnit palbu na cíl bez zastřílení nebo pozorování.

capsule¹ / capsule¹ / hermetizovaná kabina

A sealed pressurized cabin for extremely high altitude or space flight which provides an acceptable environment for man, animal or equipment. 1/3/73

Utěsněná kabina s vyrovnaným tlakem pro let v extrémně velké výšce nebo v kosmu, která zajišťuje přijatelné prostředí pro člověka, zvíře nebo zařízení.

capsule² / capsule² / vzduchotěsná vystřelovací kabina

An ejectable sealed cabin having automatic devices for safe return of the occupants to the surface. 1/3/73

Vystřelovací utěsněná kabina s automatickým zařízením pro bezpečný návrat posádky na zemský povrch.

captive firing / essai au banc / statická zkouška

A firing test of short duration, conducted with the missile propulsion system operating while secured to a test stand. 1/3/73

Krátká zkouška hoření raketového pohonného systému upevněného na zkušebním zařízení.

**cardinal point effect / effet de renforcement d'échos / efekt kolmého dopadu
normal impact effect**

The increased intensity of a line or group of returns on the radarscope occurring when the radar beam is perpendicular to the rectangular surface of a line or group of similarly aligned features in the ground pattern. 1/3/73

Rostoucí intenzita čáry nebo skupiny odrazů na obrazovce radiolokátoru, které vznikají, pokud je radiolokační paprsek kolmý k pravoúhlému povrchu čáry nebo skupiny podobně seřazených tvarů na zemi.

cargo / cargaison / náklad

Commodities and supplies in transit. *Related terms: air cargo; controlled dangerous air cargo; dangerous cargo; essential supply; general air cargo; immediately vital cargo; restricted dangerous air cargo; unwanted cargo; valuable cargo.* 1/3/81

Přepřavované zboží a zásoby. *Příbuzné termíny: air cargo; controlled dangerous air cargo; dangerous cargo; essential supply; general air cargo; immediately vital cargo; restricted dangerous air cargo; unwanted cargo; valuable cargo.*

cargo sling / élingue de suspension / vázací prostředky

A strap, chain, or other material used to hold cargo items securely which are to be hoisted, lowered, or suspended. 1/3/73

Páska, řetěz nebo jiný materiál, který se používá pro bezpečné upevnění částí nákladu, které mají být zdvihány, pokládány nebo zavěšovány.

carpet bombing / bombardement en tapis / kobercové bombardování

The progressive distribution of a mass bomb load upon an area defined by designated boundaries, in such manner as to inflict damage to all portions thereof. 1/3/73

Postupné shazování mnoha pum ve stanoveném prostoru tak, aby byly zasaženy všechny jeho části.

carriage / affût / lafeta

Preferred term: gun carriage. 1/3/73

Preferovaný termín: gun carriage.

carrier air group / groupe aérien embarqué / letecká skupina letadlové lodi
CAG

A group of aircraft squadrons placed under a single command for administrative and tactical control of operations from an aircraft carrier. 4/10/00

Skupina leteckých jednotek pod velením jednoho velitele pro administrativní a taktické řízení operací z letadlové lodi.

carrier striking force / force aéronavale de projection de puissance / úderné uskupení letadlové lodě
CARSTRIKFOR

A naval task force composed of one or more aircraft carriers, supporting combatant ships and submarines, capable of conducting offensive operations. 22/01/10

Úkolové uskupení vojenského námořnictva složené z jedné nebo více letadlových lodí, podpůrných bojových plavidel a ponorek schopných vést útočné operace.

cartesian coordinates / coordonnées cartésiennes / kartézské souřadnice

A coordinate system in which locations of points in space are expressed by reference to three mutually perpendicular planes, called coordinate planes. The three planes intersect in three straight lines called coordinate axes. *Related term: coordinates.* 1/3/73

Souřadnicový systém, v němž jsou polohy bodů v prostoru vztaženy ke třem vzájemně kolmým rovinám (souřadným vztažným rovinám). Tyto tři roviny se protínají ve třech přímkách – souřadných osách. *Příbuzný termín: coordinates.*

cascade image intensifier / amplificateur d'images à plusieurs étages / kaskádní zesilovač obrazu

An optoelectronic amplifier capable of increasing the intensity of a radiant image by two or more stages. 1/11/75

Optoelektronický zesilovač schopný zvýšit intenzitu záření obrazu předmětu o dva a více stupňů.

cassette / chargeur / kazeta

In photography, a reloadable container for either unexposed or exposed sensitized materials which may be removed from the camera or darkroom equipment under lightened conditions. *Related term: camera magazine.* 1/3/73

Ve fotografii obal, který lze opakovaně naplnit exponovanými nebo neexponovanými citlivými materiály. Kazetu je možno vyjmout z fotoaparátu v temné komoře. *Příbuzný termín: camera magazine.*

casualty / perte / ztráty

In relation to personnel, any person who is lost to his organization by reason of having been declared dead, wounded, diseased, detained, captured or missing. *Related terms: battle casualty; died of wounds received in action; killed in action; non-battle casualty; wounded in action.* 1/6/89

Ve vztahu k živé síle každá osoba, která je ztracena pro svou jednotku z důvodu prohlášení za mrtvou, zraněnou, nemocnou, zadrženu, zajatou nebo pohřešovanou. *Příbuzné termíny: battle casualty; died of wounds received in action; killed in action; non-battle casualty; wounded in action.*

casualty staging unit / unité de transit des malades et blessés / jednotka CSU (odsunová sběrna raněných a nemocných)
CSU

A medical unit caring for in-transit patients under medical personnel supervision. *Related term: in-transit evacuation facility.*

Zdravotnická jednotka, která zajišťuje odsun raněných a nemocných pod lékařským dohledem. *Příbuzný termín: in-transit evacuation facility.*

catapult / catapulte / katapult

A structure which provides an auxiliary source of thrust to a missile or aircraft; must combine the functions of directing and accelerating the missile during its travel on the catapult; serves the same functions for a missile as does a gun tube for a shell. 1/3/73

Zařízení, které poskytuje pomocný zdroj tahu pro raketu nebo letadlo; musí spojovat funkce směrování a zrychlování rakety během jejího pohybu na katapultu; poskytuje raketě stejné funkce jako hlaveň střele.

caution area / zone à restrictions / omezený vzdušný prostor

An air space of defined dimensions within which restrictions to the flight of aircraft may exist at specified times. 1/3/73

Vzdušný prostor stanovených rozměrů, ve kterém mohou v určitém čase existovat omezení pro provoz letadel.

caveat / restriction / omezení

In NATO operations, any limitation, restriction or constraint by a nation on its military forces or civilian elements under NATO command and control or otherwise available to NATO, that does not permit NATO commanders to deploy and employ these assets fully in line with the approved operation plan. Note: a caveat may apply inter alia to freedom of movement within the joint operations area and/or to compliance with the approved rules of engagement.

V rámci operací NATO jakékoliv vymezení, restrikce nebo vynučení státem vůči svým ozbrojeným silám nebo civilním složkám pod velením a řízením NATO či jinak k NATO přiřazeným, které nedovoluje velitelům NATO rozvinout a použít tyto prvky v plné šíři podle schváleného plánu bojové činnosti. Poznámka: omezení se mimo jiné může týkat volnosti pohybu v rámci oblasti společných operací a/nebo pravidel vedení bojové činnosti.

C-day / jour C / den C

The day on which deployment for an operation commences or is due to commence. *Related terms:* D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour. 26/8/09

Den, ve kterém jsou nebo mají být nasazeny síly k zahájení operace. *Příbuzné termíny:* D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.

cease engagement / cessez l'engagement / palbu zastavit

In air defence, a fire control order used to direct units to stop the firing sequence against a designated target. Guided missiles already in flight will continue to intercept. *Related terms:* engage; hold fire. 1/7/83

V protivzdušné obraně rozkaz v řízení palby nařizující jednotkám zastavení palby na stanovený cíl. Řízené střely, které jsou již v letu, budou pokračovat ve stíhání. *Příbuzné termíny:* engage; hold fire.

cease loading / ne pas recharger / nenabíjet

In artillery and naval fire support, the command used during firing of two or more rounds to indicate the suspension of inserting rounds into the weapon. 1/3/73

Při provádění palebné podpory pozemním nebo námořním dělostřelectvem povel, který se používá během palby dvěma a více ranami k nařízení zastavit nabíjení.

celestial sphere / sphère céleste / nebeská sféra

An imaginary sphere of infinite radius concentric with the earth, on which all celestial bodies except the earth are imagined to be projected. 1/3/73

Pomyslná koule o nekonečném poloměru, soustředná se zemí, na kterou se promítají všechna viditelná nebeská tělesa s výjimkou Země.

cell / cellule / buňka

Part of a NATO headquarters section which produces work of a specific nature within a major functional area. *Related terms:* branch; division²; section. 1/7/88

Část sekce velitelství NATO, která plní specifický úkol v rámci větší funkční oblasti. *Příbuzné termíny:* branch; division²; section.

centigray / centigray / centigray

A unit of absorbed dose of radiation (one centigray equals one rad). 1/7/87

Jednotka obdržené dávky záření (1 centigray = 1 rad).

**central air data computer / centrale de bord / hlavní palubní počítač
air data computer**

A device which computes altitude, vertical speed, air speed and mach number from inputs of pitot and static pressure and temperature. 1/2/74

Zařízení, které vypočítává výšku, vertikální rychlost, rychlost letu a Machovo číslo z údajů Pitotovy trubice a ze statického tlaku a teploty.

centralized control¹ / contrôle centralisé¹ / centralizované řízení¹

The retention of authority by a commander to direct actions to achieve his objectives. *Related term: decentralized execution.* 22/6/04

Zachování velitelské pravomoci k řízení bojové činnosti pro dosažení stanovených cílů. *Příbuzný termín: decentralized execution.*

centralized control² / contrôle centralisé² / centralizované řízení²

In air defence, the control mode whereby a higher echelon makes direct target assignments to fire units. *Related term: decentralized control.* 22/6/04

V protivzdušné obraně se jedná o způsob řízení, při kterém vyšší stupeň přímo přiděluje cíle palebným jednotkám. *Příbuzný termín: decentralized control.*

central planning team / groupe central de planification / hlavní skupina pro plánování planning staff

A team composed of representatives of two or more NATO or national commands, responsible for the production of an exercise operation order in accordance with the exercise specification and/or exercise planning directive. 1/3/81

Skupina složená z představitelů dvou nebo více velitelství NATO nebo jednotlivých států, která odpovídá za vytvoření operačního rozkazu pro cvičení v souladu s jeho charakterem a směrnicí pro plánování.

centre of burst / point d'éclatement moyen / epicentrum výbuchu

Preferred term: mean point of impact. 1/10/78

Preferovaný termín: mean point of impact.

centre of gravity / centre de gravité / těžiště COG

Characteristics, capabilities or localities from which a nation, an alliance, a military force or other grouping derives its freedom of action, physical strength or will to fight. 25/9/98

Charakteristiky, možnosti a prostory, ze kterých stát, aliance, ozbrojené síly nebo jiná organizace odvozují volnost činnosti, fyzické úsilí nebo vůli bojovat.

centre of gravity limits / limites de centrage / rozmezí těžiště

The limits within which an aircraft's centre of gravity must lie to ensure safe flight. The centre of gravity of the loaded aircraft must be within these limits at take-off, in the air, and on landing. In some cases, take-off and landing limits may also be specified. 1/3/73

Meze, v rámci kterých musí ležet těžiště letadla pro zajištění bezpečného letu. Těžiště naloženého letadla musí být v rámci těchto mezí při vzletu, během letu i při přistání. V některých případech mohou být také stanoveny meze pro vzlet a přistání.

certification / certification / certifikace

The process of officially recognizing that organizations, individuals, materiel or systems meet defined standards or criteria. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. *Related terms: analysis¹; assessment; evaluation¹; validation.*

Proces oficiálního uznání, že organizace, jedinci, výzbroj a technika nebo systémy vyhovují definovaným normám či kritériím. Poznámka: V souvislosti s ozbrojenými silami je hierarchická logická posloupnost následující: předběžné hodnocení (assessment), analýza (analysis), hodnocení (evaluation), ověření (validation) a certifikace (certification). *Příbuzné termíny: analysis; assessment; evaluation; validation.*

certificate of security clearance / certificat de sécurité / bezpečnostní certifikát

Preferred term: security certificate.

Preferovaný termín: security certificate.

chaff / paillettes / rušící dipóly

Strips of frequency-cut metal foil, wire, or metallized glass fibre used to reflect electromagnetic energy, usually dropped from aircraft or expelled from shells or rockets as a radar countermeasure. 1/3/81

Velmi úzké proužky kovové fólie, drát nebo pokovované optické vlákno používané pro odrazení elektromagnetické energie, obvykle shazované z letadla nebo uvolňované ze střel nebo raket jako opatření proti radiolokátorům.

**chain of command / chaîne de commandement / služební postup
command channel**

The succession of commanding officers from a superior to a subordinate through which command is exercised. *Related terms: administrative chain of command; operational chain of command.* 1/3/73

Pořadí velitelů od nejvyššího k nejnižšímu, ve kterém se provádí rozkaz. *Příbuzné termíny: administrative chain of command; operational chain of command.*

chalk commander / chef de transport / velitel přepravy

The commander of all troops embarked under one chalk number. *Related terms: chalk number; chalk troops.* 1/3/73

Velitel vojsk, která se vylodila pod jedním registračním číslem. *Příbuzné termíny: chalk number; chalk troops.*

chalk number / numéro-repère / registrační číslo přepravy

The number given to a complete load and to the transporting carrier. *Related terms: chalk commander; chalk troops.* 1/3/73

Číslo přidělené nákladu a přepravujícímu vozidlu. *Příbuzné termíny: chalk commander; chalk troops.*

chalk troops / troupe numérotée / registrované jednotky

A load of troops defined by a particular chalk number. *Related terms: chalk commander; chalk number.* 1/3/73

Naložení vojsk pod určitým registračním číslem. *Příbuzné termíny: chalk commander, chalk number.*

challenge / procédé d'identification / zjišťování

Any process carried out by one unit or person with the object of ascertaining the friendly or hostile character or identity of another. *Related terms: countersign; password; reply.* 1/3/73

Proces, který provádí jednotka nebo osoba s cílem ověřit přátelský nebo nepřátelský charakter či identitu jiné jednotky nebo osoby. *Příbuzné termíny: countersign, password, reply.*

**change of operational control / changement de contrôle opérationnel / změna operačního řízení
CHOP**

The date and time (Greenwich Mean Time/Greenwich Civil Time) at which the responsibility for operational control of a force or unit passes from one operational control authority to another. 1/3/73

Datum a čas (GMT/GCT), ve kterém odpovědnost za operační řízení jednotky nebo útvaru přechází z jedné osoby s pravomocí k operačnímu řízení na druhou osobu se stejnou pravomocí.

characteristic actuation probability / probabilité caractéristique d'interception / pravděpodobnost iniciace

The average probability of a mine of a given type being actuated by one run of the sweep within the characteristic actuation width. 1/11/75

Průměrná pravděpodobnost, že mina daného typu bude iniciována při jednom přejezdu odminovacího zařízení v rámci charakteristické šířky iniciace.

characteristic actuation width / intercept caractéristique / charakteristická šířka iniciace

The width of path over which mines can be actuated by a single run of the sweep gear. 1/11/75

Šířka stopy, na kterou lze miny iniciovat při jednom přejezdu odminovacího zařízení.

characteristic detection probability / probabilité caractéristique de détection / pravděpodobnost zjištění

The ratio of the number of mines detected on a single run to the number of mines which could have been detected within the characteristic detection width. 1/11/75

Poměr počtu zjištěných min při jednom přejezdu k počtu min, které by mohly být zjištěny v celé stanovené šířce.

characteristic detection width / intercept caractéristique de détection / charakteristická šířka zjištění

The width of path over which mines can be detected on a single run. 1/11/75

Šířka stopy, kde mohou být zjištěny miny při jednom přejezdu.

charge¹ / charge¹ / náplň

A given quantity of explosive, either in bulk or contained in a bomb, a projectile, a mine or similar device, or used as a propellant. *Related terms: primed charge; priming charge; shaped charge.* 22/6/04

Dané množství výbušiny, a to volně uložené nebo obsažené v jednotlivých bombách, střelách, minách či podobných prostředcích anebo používané jako hnací náplň. *Příbuzné termíny: primed charge; priming charge; shaped charge.*

charge² / charge² / nálož

A quantity of explosive prepared for demolition purposes. *Related terms: booster²; cutting charge; cratering charge; inert filling.* 22/6/04

Množství výbušiny připravené pro demoliční účely. *Příbuzné termíny: booster²; cutting charge; cratering charge; inert filling.*

charged demolition target / ouvrage miné / objekt připravený k ničení

A demolition target on which all charges have been placed and which is in the state of readiness, either state 1 – safe, or state 2 – armed. *Related terms: state of readiness¹; state of readiness².* 1/10/92

Objekt určený k demolici, k němuž byly umístěny nálože a který je připraven ke zničení, a to buď ve stavu – 1 – bezpečný, nebo ve stavu 2 – odjištěný. *Příbuzné termíny: state of readiness¹; state of readiness².*

charged weapon / arme chargée / nabitá zbraň (a zajištěná)

A loaded weapon, ready to fire except for the operation of the safety catch, when fitted. *Related terms: loaded weapon; uncharged weapon; unloaded weapon.* 1/10/01

Nabitá zbraň připravená ke střelbě a zajištěná, pokud je vybavena pojistkou. *Příbuzné termíny: loaded weapon; uncharged weapon; unloaded weapon.*

charging point / prise de ravitaillement / plnicí bod – místo filler point

A connection on an aircraft, or aircraft component, through which the aircraft or aircraft component can be replenished with a specific commodity, e.g., oxygen, air or hydraulic fluid, etc. 1/ 3/73

Přípojka na letadle nebo na jeho součásti, s jejíž pomocí může letadlo nebo jeho součást doplnit specifickou látku, například kyslík, vzduch nebo hydraulickou kapalinu atd.

chart / carte spécialisée / mapa

A special purpose map, generally designed for navigation or other particular purposes, in which essential map information is combined with various other data critical to the intended use. *Related terms: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; map; special aeronautical chart.* 16/07/96

Mapa pro speciální účely, všeobecně určená pro navigaci nebo jiné dílčí úkoly, na níž jsou důležité mapové informace kombinovány s různými údaji potřebnými pro široké využití. *Příbuzné termíny: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; map; special aeronautical chart.*

chart base / carte de base² / podkladová mapa topographic base

A chart used as a primary source for compilation or as a framework on which new detail is printed. *Related terms: aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; amphibious chart; chart; combat chart; fire capabilities chart; hydrographic chart; map; map index; map series; map sheet; mine warfare chart; nautical plotting chart; non-submarine contact chart.* 1/3/73

Podkladová mapa se základními informacemi, do které jsou přitiskem doplňovány nové podrobnosti. *Příbuzné termíny: aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; amphibious chart; chart; combat chart; fire capabilities chart; hydrographic chart; map; map index; map series; map sheet; mine warfare chart; nautical plotting chart; non-submarine contact chart.*

chart index / carte index / rejstřík mapy

Preferred term: map index. 1/3/73

Preferovaný termín: map index.

chart series / série de cartes / série map

Preferred term: map series. 1/3/73

Preferovaný termín: map series.

chart sheet / carte / list mapy

Preferred term: map sheet. 1/3/73

Preferovaný termín: map sheet.

check firing / halte au tir / přerušení palby

In artillery and naval fire support, a command to cause a temporary halt in firing. 1/7/87

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem povel, který vede k dočasnému zastavení palby.

checkout / vérification systématique / technická kontrola

A sequence of functional, operational, and calibrational tests to determine the condition and status of a weapon system or element thereof. 1/3/73

Pořadí funkčních, provozních a kalibračních testů pro určení stavu zbraňového systému nebo jeho části.

checkpoint¹ / point de référence¹ / kontrolní bod¹

A predetermined point on the surface of the earth used as a means of controlling movement, a registration target for fire adjustment, or reference for location. *Related term: contact point¹. 1/3/73*

Předem stanovený bod na povrchu země, který se používá jako kontrolní stanoviště přesunu nebo jako měřický, pevný/vztažný bod pro opravu prvků střelby. *Příbuzný termín: contact point¹.*

checkpoint² / point de reference² / kontrolní bod²

Geographical location on land or water above which the position of an aircraft in flight may be determined by observation or by electrical means. 1/3/73

Geografické místo na zemi nebo ve vodě, nad kterým může být pozorováním nebo elektronickými prostředky stanovena poloha letadla za letu.

checkpoint³ / centre d'impact / kontrolní bod³

Centre of impact; a burst centre. 1/3/73

Střední bod dopadu; střed výbuchu.

checkpoint⁴ / poste de contrôle de la circulation / kontrolní bod⁴

A place where military police check vehicular or pedestrian traffic in order to enforce circulation control measures and other laws, orders and regulations. 1/3/73

Místo, kde vojenská policie kontroluje provoz vozidel a chodců s cílem prosadit opatření v oblasti kontroly pohybu a jiné zákony, nařízení a směrnice.

check sweeping / dragage de vérification / kontrolní odminování

In naval mine warfare, sweeping to check that no moored mines are left after a previous clearing operation. 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min odminování s cílem zjistit, zda po předchozím odminování nezůstaly ještě nějaké ukotvené miny.

chemical agent / agent chimique / otravná látka

A chemical substance which is intended for use in military operations to kill, seriously injure, or incapacitate personnel through its physiological effects. The term excludes riot control agents, herbicides and substances generating smoke and flame. *Related terms: biological agent; biological environment; biological operation; biological warfare; biological weapon; chemical defence; chemical dose; chemical environment; incapacitating agent; riot control agent.* 1/12/93

Chemická látka, která při bojovém použití svými fyziologickými účinky usmrcuje, způsobuje vážná poranění osob nebo je zneschopňuje. Termín nezahrnuje látky k potlačování nepokojů, herbicidy, dýmotvorné a zápalné látky. *Příbuzné termíny: biological agent; biological environment; biological operation; biological warfare; biological weapon; chemical defence; chemical dose; chemical environment; incapacitating agent; riot control agent.*

chemical ammunition / munition chimique / chemická munice

A type of ammunition, the filler of which is primarily a chemical agent. *Related terms: binary chemical munition; multi-agent munition; munition.* 1/3/73

Druh munice, která je plněna otravnými látkami. *Příbuzné termíny: binary chemical munition; multi-agent munition; munition.*

chemical, biological and radiological operation / opération chimique, biologique et nucléaire / činnost s použitím chemických, biologických a radiologických látek

A collective term used only when referring to a combined chemical, biological, and radiological operation. 1/3/73

Souhrnný termín, který se používá pouze v souvislosti s kombinovanou chemickou, biologickou a radiologickou operací.

chemical defence / défense contre agents chimiques / protichemická ochrana

The methods, plans and procedures involved in establishing and executing defensive measures against attacks utilizing chemical agents. *Related term: chemical agent.* 1/11/91

Metody, plánování a postupy používané k provádění opatření proti zasažení otravnými látkami. *Příbuzný termín: chemical agent.*

chemical dose / dose chimique / dávka otravné látky

The amount of chemical agent, expressed in milligrams, that is taken or absorbed by the body. *Related terms: biological agent; biological environment; biological operation; biological warfare; biological weapon; chemical agent; chemical defence; chemical environment; incapacitating agent; riot control agent.* 1/2/88

Množství otravné látky vdechnuté nebo absorbované tělem, vyjádřené v miligramech. *Příbuzné termíny: biological agent; biological environment; biological operation; biological warfare; biological weapon; chemical agent; chemical defence; chemical environment; incapacitating agent; riot control agent.*

chemical environment / environnement chimique / chemická situace

Conditions found in an area resulting from direct or persisting effects of chemical weapons. *Related term: chemical agent.* 1/11/90

Podmínky zamoření zjištěné v daném prostoru, vzniklé v důsledku přímých nebo dlouhodobých účinků chemických zbraní. *Příbuzný termín: chemical agent.*

chemical horn / corne chimique / ochranná olověná čepička – rohovitý výstupek (u zakotvených ponorných min) Hertz-Horn

In naval mine warfare, a mine horn containing an electric battery, the electrolyte for which is in a glass tube protected by a thin metal sheet. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min čepička/rohovitý výstupek miny obsahující elektrickou baterii, jejíž elektrolyt je ve skleněné trubici chráněn tenkým plechem.

chemical mine / mine chimique / chemická mina

A mine containing a chemical agent designed to kill, injure, or incapacitate personnel or to contaminate materiel or terrain. *Related term: mine¹.* 1/8/76

Mína obsahující otravnou látku určenou k usmrcení, poranění nebo zneschopnění živé síly, ke kontaminaci materiálu nebo terénu. *Příbuzný termín: mine¹.*

chemical monitoring / veille chimique / chemické monitorování

The continued or periodic process of determining whether or not a chemical agent is present. *Related term: chemical survey.* 1/2/88

Nepřetržitý nebo periodický proces zjišťování přítomnosti otravné látky. *Příbuzný termín: chemical survey.*

**chemical operation / opération chimique / použití otravných látek
chemical warfare**

Employment of chemical agents to kill, injure, or incapacitate for a significant period of time, man or animals, and deny or hinder the use of areas, facilities or materiel; or defence against such employment. 1/8/79

Použití otravných látek k usmrcení, poranění nebo zneschopnění osob nebo zvířat, ke znemožnění přístupu do daného prostoru nebo jeho omezení po určitou dobu, k poškození zařízení nebo materiálu nebo k obraně před takovým použitím.

chemical survey / reconnaissance chimique / chemický průzkum

The directed effort to determine the nature and degree of chemical hazard in an area and to delineate the perimeter of the hazard area. *Related term: chemical monitoring.* 1/9/81

Přímé úsilí vedoucí k určení povahy a stupně chemického nebezpečí v daném prostoru a k načrtnutí obvodu nebezpečného prostoru. *Příbuzný termín: chemical monitoring.*

chemical warfare / guerre chimique / chemická válka – bojová činnost s použitím chemických zbraní

Preferred term: chemical operation. 1/3/73

Preferovaný termín: chemical operation

chop / chop / střídání

Preferred term: change of operational control. 1/3/73

Preferovaný termín: change of operational control.

chronic radiation dose / dose d'irradiation chronique / dlouhodobá dávka ozáření (protrahované ozáření)

A dose of ionising radiation received either continuously or intermittently over a prolonged period.

Note: A chronic radiation dose may be high enough to cause radiation sickness and death but if it is received at a low dose rate, a significant portion of the acute cellular damage may be repaired.

Related terms: acute radiation dose; radiation dose; radiation dose rate. 22/01/10

Dávka ionizujícího záření obdržena během delší doby kontinuálně nebo přerušovaně.

Poznámka: dlouhodobá dávka ozáření (protrahované ozáření) může být dostatečně vysoké, aby vyvolalo nemoc z ozáření a smrt, ale pokud je obdržena v dávkách nízké intenzity, může být podstatná část akutního poškození buněk vyléčena.

Related terms: acute radiation dose; radiation dose; radiation dose rate.

chuffing / toux d'une fusée / "kašláni" (raketového paliva), "bafání" (motoru)

The characteristic of some rockets to burn intermittently and with an irregular noise. 1/3/73

Charakteristický nepravidelný zvuk vznikající při hoření paliva v motoru některých raket.

circling approach / approche indirecte / přiblížení po okruhu

An extension of an instrument approach procedure which provides for visual circling of the aerodrome prior to landing. (ICAO). *Related term: minimum descent height.* 4/10/00

Prodloužení postupu přiblížení podle přístrojů, které umožňuje let po okruhu letiště před přistáním (ICAO). *Příbuzný termín: minimum descent height.*

**circular error probable / écart circulaire probable / pravděpodobná kruhová odchylka
CEP**

An indicator of the accuracy of a missile/projectile, used as a factor in determining probable damage to a target. It is the radius of a circle within which half of the missiles/projectiles are expected to fall. *Related terms: convoy dispersal point; delivery error; deviation²; dispersion⁶; dispersion error; horizontal error.* 1/3/73

Ukazatel přesnosti dopadu rakety nebo střely na cíl, používaný jako faktor určující pravděpodobný stupeň vyřazení cíle. Je to poloměr kružnice, uvnitř které se očekává dopad poloviny raket nebo střel. *Příbuzné termíny: convoy dispersal point; delivery error; deviation²; dispersion⁶; dispersion error; horizontal error.*

civil disturbance / troubles publics / občanské nepokoje

Group acts of violence and disorder prejudicial to public law and order. 1/3/73

Skupinové násilí a porušování zákonů a pořádku.

civilianization / civilisation / převod do civilní kompetence

The transfer of responsibilities, functions or posts from military personnel to civilian staff. 15/1/08

Převod odpovědností, funkcí nebo míst z vojenských na civilní osoby

civilian preparedness for war / préparation civile pour le temps de guerre / připravenost obyvatelstva na válku

All measures and means taken in peacetime, by national and Allied agencies, to enable a nation to survive an enemy attack and to contribute more effectively to the common war effort. 1/3/73

Veškerá opatření a prostředky, které přijímají v době míru národní a spojenecké orgány s cílem umožnit obyvatelstvu přežít útok nepřítele a účinněji přispět ke společnému válečnému úsilí.

**civil-military cooperation / coopération civilo-militaire / civilně – vojenská spolupráce
CIMIC**

The coordination and cooperation, in support of the mission, between the NATO Commander and civil actors, including the national population and local authorities, as well as international, national and non-governmental organizations and agencies. 14/10/02

Koordinace činnosti a spolupráce mezi velitelem NATO a civilními představiteli, včetně místního obyvatelstva a místních orgánů a rovněž mezinárodních, národních i nevládních organizací a agentur ve prospěch plnění úkolu.

clandestine operation / opération clandestine / utajovaná činnost

Operation related to intelligence, counter-intelligence and other similar activities, sponsored or conducted in such a way as to assure secrecy or concealment. 4/10/00

Zpravodajské, kontrazpravodajské a jiné podobné činnosti prováděné nebo řízené způsobem zajišťujícím jejich utajení nebo ukrytí.

classification of bridges and vehicles / classification des ponts et véhicules / klasifikace mostů a vozidel

Preferred term: military load classification. 1/12/79

Preferovaný termín: military load classification.

classified matter / sujet classifié / utajovaná záležitost

Official information or matter in any form or of any nature which requires protection in the interests of national security. *Related term: unclassified matter.* 1/3/73

Oficiální informace nebo záležitost v jakékoli formě nebo jakékoli povahy, která vyžaduje ochranu v zájmu národní bezpečnosti. *Příbuzný termín: unclassified matter.*

cleansing station / station de décontamination / místo speciální očisty

Preferred term: decontamination station. 1/3/73

Preferovaný termín: decontamination station.

clearance diving / déminage par plongeur / odminování v rámci potápění

The process involving the use of divers for locating, identifying and disposing of mines. 1/8/76

Proces zahrnující využití potápěčů pro nalezení, identifikaci a likvidaci min.

clearance rate / vitesse de déblaiement / míra odminování

The area which would be cleared per unit time with a stated minimum percentage clearance, using specific minehunting and/or minesweeping procedures. 1/8/76

Ve vztahu k prostoru, který by měl být odminován za jednotku času se stanoveným minimálním procentem odminování s použitím specifických postupů vyhledávání min a odminování.

clearway / prolongement dégagé / předpolí

A defined rectangular area on the ground or water at the end of a runway in the direction of take-off and under control of the competent authority, selected or prepared as a suitable area over which an aircraft may make a portion of its initial climb to a specified height. 1/7/80

Stanovený pravoúhlý prostor na zemském povrchu nebo ve vodě na konci vzletové a přistávací dráhy ve směru vzletu, řízený odpovědným orgánem, vybraný nebo připravený jako vhodný prostor, nad kterým může letadlo provést část svého počátečního stoupání na určenou výšku.

clear weather air defence fighter / chasseur de défense aérienne temps clair / stíhací letoun PVO pro použití za jasného počasí

A fighter aircraft with equipment and weapons which enable it to engage airborne targets by day and by night, but in clear weather conditions only. *Related terms: all weather air defence fighter; day air defence fighter; interceptor; fighter; fighter interceptor.* 1/10/84

Stíhací letoun s výzbrojí a vybavením, které mu umožňují útočit na vzdušné cíle ve dne i v noci, ale jen za podmínek jasného počasí. *Příbuzné termíny: all weather air defence fighter; day air defence fighter; interceptor; fighter; fighter interceptor.*

climb mode / montée automatique / režim stoupání

In a flight control system, a control mode in which aircraft climb is automatically controlled to a predetermined programme. 1/3/73

V systému řízení letů režim, při kterém je stoupání letadla automaticky řízeno podle předem stanoveného programu.

**close air support / appui aérien rapproché / blízká vzdušná podpora
CAS**

Air action against hostile targets which are in close proximity to friendly forces and which require detailed integration of each air mission with the fire and movement of those forces. *Related terms: immediate air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support.* 1/3/73

Činnost letectva proti nepřátelským cílům, které se nachází v těsné blízkosti vlastních vojsk. To vyžaduje úzkou součinnost bojových činností letectva s palbou a pohybem těchto vojsk. *Příbuzné termíny: immediate air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support.*

close control / contrôle serré / přímé řízení

A form of aircraft mission control in which the aircraft is continuously controlled for altitude, speed and heading, to a position from which the mission can be accomplished. *Related terms: air interception; broadcast-controlled air interception; close-controlled air interception.* 1/11/90

Způsob řízení letů, při kterém jsou výška, rychlost a směr letadla neustále řízeny až do místa, ze kterého je možné splnit daný úkol. *Příbuzné termíny: air interception; broadcast-controlled air interception; close-controlled air interception.*

close-controlled air interception / interception aérienne en contrôle serré / přímo řízený vzdušný přepad

An interception in which the interceptor is continuously controlled to a position from which the target is within visual range or radar contact. *Related terms: air interception; broadcast-controlled air interception; close control.* 1/3/73

Přepad, při kterém je stíhací letoun neustále řízen až do místa, ze kterého je cíl vidět nebo je v dosahu jeho radiolokátoru. *Příbuzné termíny: air broadcast-controlled air interception; close control.*

closed area / zone fermée / zakázaný prostor

A designated area in or over which passage of any kind is prohibited. *Related terms: air surface zone; danger area; prohibited area²; restricted area^{1,2,3}.* 1/3/73

Stanovený prostor, ve kterém nebo nad nímž je zakázán jakýkoli pohyb. *Příbuzné termíny: air surface zone; danger area; prohibited area²; restricted area^{1,2,3}.*

**close support / appui rapproché / blízká podpora
CS**

That action of the supporting force against targets or objectives which are sufficiently near the supported force as to require detailed integration or coordination of the supporting action with the fire, movement, or other actions of the supported force. *Related terms: cross-servicing; mutual support; support.* 1/3/73

Činnost podpůrných sil proti cílům nebo objektům nepřítele, které jsou tak blízko podporované jednotky, že tato činnost vyžaduje těsné propojení a součinnost podpůrné činnosti s palbou, pohybem nebo s jinou činností podporované jednotky. *Příbuzné termíny: cross-servicing; mutual support; support.*

close supporting fire / tir d'appui rapproché / blízká palebná podpora

Fire placed on enemy troops, weapons, or positions which, because of their proximity present the most immediate and serious threat to the supported unit. *Related terms: fire³; supporting fire.* 1/3/73

Palba vedená na nepřátelská vojska, zbraně nebo postavení, která svou blízkostí představují pro podporovanou jednotku bezprostřední a vážnou hrozbu. *Příbuzné termíny: fire³; supporting fire.*

closure minefield / champ de mines d'interdiction / závěrné minové pole

In naval mine warfare, a minefield which is planned to present such a threat that water-borne shipping is prevented from moving. *Related term: minefield².* 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min minové pole, které je plánováno tak, aby znamenalo takovou hrozbu, že zabrání námořní plavbě. *Příbuzný termín: minefield².*

**cloud amount / couverture nuageuse / množství oblačnosti
cloud cover**

The proportion of sky obscured by cloud, expressed as a fraction of sky covered. 1/7/80

Část oblohy pokrytá mraky; vyjadřuje se zlomkem.

cloud cover / couverture nuageuse / množství oblačnosti

Preferred term: cloud amount. 1/7/80

Preferovaný termín: cloud amount.

cluster¹ / grappe¹ / svazek světlic

Fireworks signal in which a group of stars burns at the same time. 1.3.1981

Pyrotechnický signál při němž skupina světlic hoří současně.

cluster² / grappe² / svazek pum

Group of bombs released together. A cluster usually consists of fragmentation or incendiary bombs. 1.3.1981

Skupina pum uvolněných současně. Skupina se obvykle skládá z tříštivých nebo zápalných pum.

cluster³ / grappe³ / svazek padáků

Two or more parachutes for dropping light or heavy loads. 1.3.1981

Dva nebo více padáků pro vysazení lehkého nebo těžkého nákladu.

cluster⁴ / grappe⁴ / skupina min

In land mine warfare, a component of a pattern-laid minefield. It may be antitank, anti-personnel or mixed. It consists of one to five mines and no more than one antitank mine. 1.3.1981

Při bojové činnosti s použitím pozemních min část struktury minového pole. Může být protitanková, protipěchotní nebo smíšená. Skládá se z jedné až pěti min a ne více než jedné protitankové miny.

cluster⁵ / 5 grappe⁵ / skupina pravděpodobných kontaktů

In minehunting, designates a group of mine-like contacts. 1.3.1981

Při odminování označuje skupinu kontaktů podobných minám.

cluster⁶ / grappe⁶ / skupina min

In naval mine warfare, a number of mines laid in close proximity to each other as a pattern or coherent unit. They may be of mixed types. 1.3.1981

Při bojové činnosti s použitím námořních min určitý počet min položených v těsné blízkosti jedna vedle druhé jako skupina nebo souvislý útvar. Mohou být různého druhu.

cluster⁷ / groupe énérgétique / skupina motorů

Two or more engines coupled together so as to function as one power unit. 1.3.1981

Dva nebo více motorů spojených tak, aby fungovaly jako jedna pohonná jednotka.

**cluster bomb unit / arme à dispersion / kazetová puma, pumový kontejner
CBU**

An expendable aircraft store composed of a dispenser and submunitions. *Related terms: dispenser; submunition.* 4/10/00

Jednorázově použitelné zařízení letadla, skládající se z výmetného kontejneru a submunice. *Příbuzné termíny: dispenser; submunition.*

coarse mine / mine coriace / nekontaktní mina se sníženou citlivostí

In naval mine warfare, a relatively insensitive influence mine. *Related term: mine².* 1/11/75

V bojové činnosti s použitím námořních min relativně necitlivá nekontaktní mina. *Příbuzný termín: mine².*

**coastal refraction / réfraction côtière / pobřežní zlom
land effect
shore line effect**

The change of the direction of travel of a radio ground wave as it passes from land to sea or from sea to land. *Related term: shore line effect.* 1/3/73

Změna směru šíření přízemní rádiové vlny při přechodu z pevniny nad moře nebo z moře na pevninu. *Příbuzný termín: shore line effect.*

**cocooning / coconisation / ochranné balení
plastic spray packaging**

An operation consisting in covering equipment with a wrapping to protect it against the action of atmospheric factors. 1/10/01

Pracovní postup, sestávající se z postupného aplikování balicích vrstev na zařízení za účelem jeho ochrany před působením atmosférických vlivů.

code word¹ / mot-code¹ / kódový znak (slovo)¹

A word which has been assigned a classification and a classified meaning to safeguard intentions and information regarding a classified plan or operation. 1/8/76

Slovo, kterému bylo přidělen stupeň utajení a utajený význam k zajištění bezpečnosti záměrů a informací, týkajících se utajovaného plánu nebo operace.

code word² / mot-code² / kódový znak (slovo)²

A cryptonym used to identify sensitive intelligence data. 1/8/76

Kryptonym (krycí název) používaný k označení důležitých zpravodajských informací.

collapse depth / immersion d'écrasement / kritická hloubka ponoru

The design depth, referenced to the axis of the pressure hull, beyond which the hull structure or hull penetrations are presumed to suffer catastrophic failure to the point of total collapse. 1/3/81

Navržená hloubka, která se vztahuje k ose tlaku v trupu. Pokud bude překročena, předpokládá se narušení struktury trupu nebo průnik vody. Následkem by bylo úplné zborcení trupu.

collateral damage / dommages collatéraux / doprovodné škody

Inadvertent casualties and destruction in civilian areas caused by military operations.

Ztráty na živé síle a další škody, které byly neúmyslně způsobeny vojenskou činností v civilních oblastech.

collation / regroupement / porovnávání, srovnávání

In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle in which the grouping together of related items of information provides a record of events and facilitates further processing. *Related term: intelligence cycle.* 1/2/88

Ve zpravodajství se jedná o krok ve fázi zpracování během zpravodajského cyklu, při kterém seskupení vzájemně souvisejících informací zajistí reprodukci události a ulehčí další zpracování. *Příbuzný termín: intelligence cycle.*

collection / recherche / shromažďování

Preferred term: intelligence cycle. 1/3/73

Preferovaný termín: intelligence cycle.

collection agency / organisme de renseignement / orgán pro sběr informací

Preferred term: agency. 1/9/81

Preferovaný termín: agency.

collection management / gestion de la recherche / řízené shromažďování

In intelligence usage, the process of converting intelligence requirements into collection requirements, establishing, tasking or coordinating with appropriate collection sources or agencies, monitoring results and retasking, as required. *Related terms: intelligence; intelligence cycle.* 1/11/90

Ve zpravodajství proces přeměny zpravodajských požadavků na požadavky sběru, zjišťování, zadávání úkolů nebo koordinaci příslušných zdrojů nebo orgánů pro shromažďování informací, monitorování výsledků a případné další rozdělování úkolů. *Příbuzné termíny: intelligence, intelligence cycle.*

collection plan / plan de recherche / plán shromažďování**CP**

A plan for collecting information from all available sources to meet intelligence requirements and for transforming those requirements into orders and requests to appropriate agencies. *Related terms: information; information requirements; intelligence cycle.* 1/7/93

Plán pro shromažďování informací z dostupných zdrojů pro naplnění požadavků zpravodajství, zpracování rozkazů a nařízení podřízeným a požadavků nadřízeným a příslušným agenturám. *Příbuzné termíny: information, information requirements, intelligence cycle.*

collective call sign / indicatif d'appel collectif / oběžníkový volací znak

Any call sign which represents two or more facilities, commands, authorities, or units. The collective call sign for any of these includes the commander thereof and all subordinate commanders therein. *Related terms: call sign; indefinite call sign; international call sign; net call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.* 1/3/73

Každý volací znak určený pro dvě a více zařízení, velitelství, orgány nebo jednotky. Oběžníkový volací znak se týká nadřízeného velitele a jeho podřízených. *Příbuzné termíny: call sign; indefinite call sign; international call sign; net call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.*

**collective chemical, biological, radiological and nuclear protection / protection chimique, biologique, radiologique et nucléaire collective - protection nucléaire, radiologique, biologique et chimique collective / kolektivní chemická, biologická, radiační a radiologická ochrana
COLPRO**

Protection provided to a group of individuals in a chemical, biological, radiological and nuclear environment, which permits relaxation of individual chemical, biological, radiological and nuclear protection. 26/08/09

Ochrana poskytovaná skupině osob v prostředí kontaminovaném chemickými, biologickými, radiologickými a radioaktivními látkami, která dovoluje odložit prostředky individuální ochrany.

**collimating mark / repère de fond de chambre / kolimační značka
fiducial mark**

An index mark, rigidly connected with the camera body, which forms an image on the negative. This image is used to determine the position of the optical centre or principal point of the imagery. 1/3/73

Indexová značka, pevně připojená k tělu kamery, která tvoří zobrazení na exponovaném negativu. Toto zobrazení se používá pro určení polohy optického středu nebo hlavního bodu obrazu.

collocation / co-implantation / umístění, kolokace

The physical placement of two or more detachments, units, organizations, or facilities at a specifically defined location. 1/7/80

Fyzické umístění dvou a více odloučených částí, jednotek, organizací nebo zařízení ve specificky určeném prostoru.

column cover / couverture de colonne / ochrana kolony

Cover of a column by aircraft in radio contact therewith, providing for its protection by reconnaissance and/or attack of air or ground targets which threaten the column. *Related terms: airborne alert; alert²; concealment; coverage; fighter cover; screen¹.* 1/3/73

Ochrana kolony letadlem, které s ní má rádiové spojení, zajišťuje její ochranu při průzkumu a/nebo při útoku vzdušných nebo pozemních sil, které ohrožují kolonu. *Příbuzné termíny: airborne alert; alert²; concealment; coverage; fighter cover; screen¹.*

column formation / formation en ligne de file / sestava v proudu

A formation in which elements are placed one behind the other. *Related terms: trail formation; transport stream.* 1/3/73

Tvar, ve kterém jsou prvky rozmístěny jeden za druhým. *Příbuzné termíny: trail formation, transport stream.*

column gap / créneau / rozestup kolony

The space between two consecutive elements proceeding on the same route. It can be calculated in units of length or in units of time measured from the rear of one element to the front of the following element. 1/12/79

Prostor mezi dvěma prvky, které jsou za sebou a postupují po stejné trase. Je možné jej vypočítat v délkových nebo časových jednotkách, měřených od konce jednoho prvku k čelu následujícího prvku.

column length / longueur d'encombrement / délka kolony

The length of the roadway occupied by a column or a convoy in movement. *Related term: road space.* 1/10/80

Délka trasy obsazené pohybující se kolonou nebo konvojem. *Příbuzný termín: road space.*

**combat air patrol / patrouille aérienne de combat / střeh ze vzduchu
CAP**

An aircraft patrol provided over an objective area, the force protected, the critical area of a combat zone, or in an air defence area, for the purpose of intercepting and destroying hostile aircraft before they reach their targets. *Related terms: air defence area; bridgehead line; combat patrol; objective; objective area; offshore patrol; patrol; reconnaissance patrol; standing patrol; target¹.* 4/10/00

Letecké hlídkování prováděné nad cílovým prostorem, chráněnými silami, důležitým prostorem bojové činnosti nebo v prostoru protivzdušné obrany s cílem stíhat a zničit letadla nepřítele dříve, než dosáhnou svých cílů. *Příbuzné termíny: air defence area; bridgehead line; combat patrol; objective; objective area; offshore patrol; patrol; reconnaissance patrol; standing patrol; target¹.*

combat available aircraft / aéronef disponible pour le combat / bojeschopné letadlo

An aircraft capable of fulfilling its normally assigned mission. It will have its primary weapon system serviceable but may require to be fuelled, armed or have combat ready crews. *Related term: combat ready aircraft.* 1/12/93

Letadlo schopné plnit stanovený úkol. Bude mít bojeschopný hlavní zbraňový systém, ale může vyžadovat doplnění palivem, municí nebo bojeschopnou posádkou. *Příbuzný termín: combat ready aircraft.*

combat chart / carte de combat / mapa pro bojovou činnost

A special naval chart, at a scale of 1:50.000, designed for naval fire support and close air support during coastal or amphibious operations and showing detailed hydrography and topography in the coastal belt. *Related terms: amphibious chart; chart.* 1/10/80

Speciální námořní mapa v měřítku 1:50 000, určená pro námořní palebnou a přímou leteckou podporu v průběhu pobřežních nebo obojživelných operací. Zobrazuje podrobně hydrografii a topografii pobřežního pásma. *Příbuzné termíny: amphibious chart; chart.*

**combat control team / équipe de guidage au sol / skupina bojového řízení
CCT**

A team of specially trained personnel who can be airdropped to provide local air traffic control and to advise on all aspects of landing, airdrop, and/or extraction zone requirements. 22/01/10

Skupina speciálně vycvičeného personálu, která může být vysazena ze vzduchu za účelem zabezpečení zajištění místního řízení letového provozu a poskytování informací ve všech aspektech požadavků na prostory přistání, vysazení vzdušných výsadků nebo shozu nákladu vytažením.

**combat day of supply / journée de combat / bojová denní dávka spotřeby
CDOS**

The total amount of supplies required to support one day of combat, calculated by applying the intensity factor to a standard day of supply. *Related terms: one day's supply; standard day of supply.* 22/01/10

Celkové množství zásob požadovaných pro zabezpečení jednoho dne boje, stanovené s použitím faktoru intenzity vzhledem k standardní denní dávce spotřeby⁵. *Příbuzné termíny: one day's supply; standard day of supply.*

combat identification / identification au combat / identifikace v boji

The use of identification measures to reduce friendly fire and increase the operational effectiveness of forces and weapon systems. *Related term: identification¹.* 5/9/07

Použití identifikačních příznaků k omezení palby vlastních vojsk a ke zvýšení operační účinnosti vlastních sil a zbraňových systémů. *Příbuzný termín: identification¹.*

combat information / renseignement brut de combat / informace z bojové činnosti

That frequently perishable data gathered in combat by, or reported directly to, units which may be immediately used in battle or in assessing the situation. Relevant data will simultaneously enter intelligence reporting channels. *Related term: combat intelligence.* 1/8/82

Dočasné údaje shromážděné v boji a během boje nebo nahlášené přímo jednotkám, které je mohou ihned použít opět v boji nebo ve vyhodnocování situace. Důležité informace budou současně uváděny ve zpravodajských hlášeních. *Příbuzný termín: combat intelligence.*

**combat information centre / centre d'information de combat / bojové informační středisko
action information centre
CIC**

The agency in a ship or aircraft manned and equipped to collect, display, evaluate, and disseminate tactical information for the use of the embarked flag officer, commanding officer, and certain control agencies. Certain control, assistance and coordination functions may be delegated by command to the combat information centre. *Related term: air defence control centre.* 1/3/73

Středisko na lodi nebo v letadle s posádkou a zařízením pro sběr, zobrazení, vyhodnocení a šíření taktických informací, které využívá důstojník vojenského námořnictva na palubě, velitel a některé řídicí orgány. Bojovému informačnímu středisku mohou být rozkazem stanoveny řídicí, pomocné a koordinační funkce. *Příbuzný termín: air defence control centre.*

combat intelligence / renseignement de combat / zpravodajské zabezpečení boje

That intelligence concerning the enemy, weather, and geographical features required by a commander in the planning and conduct of combat operations. *Related terms: combat information; intelligence; tactical intelligence.* 1/9/81

Získávání informací o nepříteli, o počasí a topografické údaje, které jsou zapotřebí veliteli při plánování a vedení bojových operací. *Příbuzné termíny: combat information, intelligence, tactical intelligence.*

---

⁵ Jinde uvedeno jako **standardní denní dávka**.

combat load / charge de combat / bojový náklad
CL

The total warlike stores carried by an aircraft. *Related terms: aircraft store; airlift capability; airlift requirement; load; payload1; transport capacity.* 22/6/04

Celkové bojové zásoby, které nese letadlo. *Příbuzné termíny: aircraft store; airlift capability; airlift requirement; load; payload1; transport capacity.*

combat loading / chargement de combat / naložení vzhledem k taktickým požadavkům

The arrangement of personnel and the stowage of equipment and supplies in a manner designed to conform to the anticipated tactical operation of the organization embarked. Each individual item is stowed so that it can be unloaded at the required time. *Related terms: embarkation; loading; selective loading.* 1/3/73 /

Umístění živé síly, zařízení a zásob způsobem, který odpovídá předpokládané taktické činnosti vysazované jednotky. Každá položka je uložena tak, aby ji bylo možné v potřebném čase vyložit. *Příbuzné termíny: embarkation; loading; selective loading.*

combat patrol / patrouille de combat / bojová hlídka
fighting patrol

For ground forces, a tactical unit sent out from the main body to engage in independent fighting; detachment assigned to protect the front, flank, or rear of the main body by fighting if necessary. *Related terms: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; objective; objective area; offshore patrol; patrol; reconnaissance patrol; standing patrol; target¹.* 1/3/82

Pro pozemní síly taktická jednotka vyčleněná z hlavních sil k samostatnému zasazení v boji; odloučená jednotka určená k ochraně čela, boků nebo týlu hlavních sil, v případě nutnosti bojem. *Příbuzné termíny: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; objective; objective area; offshore patrol; patrol; reconnaissance patrol; standing patrol; target¹.*

combat power / puissance de combat / bojová síla

The total means of destructive and/or disruptive force which a military unit/formation can apply against the opponent at a given time. 1/8/74

Celkové prostředky pro ničení nebo narušování, které může vojenská jednotka nebo útvar použít vůči protivníkovi v daném čase.

combat readiness / prêt au combat / bojová pohotovost

Preferred term: combat ready^{1,2}. 1/9/80

Preferovaný termín: combat ready^{1,2}.

combat ready¹ / prêt au combat¹ / bojeschopný¹

As applied to organizations or equipment: available for combat operations. 9/1/96

Být k dispozici pro bojovou činnost (ve vztahu k organizaci nebo zařízení).

combat ready² / prêt au combat² / bojeschopný²

As applied to personnel: qualified to carry out combat operations in the unit to which they are assigned. 9/1/96

Způsobilost pro provádění bojové činnosti v jednotce, ke které jsou přiděleni (ve vztahu k živé síle).

combat ready aircraft / aéronef prêt au combat / bojeschopné letadlo

A combat available aircraft which is fuelled, armed and has a combat ready aircrew available. *Related term: combat available aircraft.* 1/12/93

Letadlo, které je k dispozici pro boj, je doplněno palivem, vyzbrojeno a má bojeschopnou posádku. *Příbuzný termín: combat available aircraft.*

**combat search and rescue / recherche et sauvetage de combat / pátrání a záchrana v boji
CSAR**

The detection, location, identification and rescue of downed aircrew in hostile territory in time of crisis or war and, when appropriate, isolated military personnel in distress, who are trained and equipped to receive combat search and rescue support. *Related term: search and rescue.* 1/10/03

Zjišťování, lokalizace, identifikace a záchrana osádek letadel, které byly v době krize nebo války sestřeleny nebo musely nouzově přistát na nepřátelském území, případně vojenských osob, které jsou vycvičeny a vybaveny pro vlastní záchranu v případě osamocení a nouze. *Příbuzný termín: search and rescue.*

**combat service support / soutien logistique du combat / logistické zabezpečení boje
CSS**

The support provided to combat forces, primarily in the fields of administration and logistics. 1/12/74

Zabezpečení bojových jednotek, zejména v oblasti správy a logistiky.

**combat support / appui tactique / bojová podpora
CS**

Fire support and operational assistance provided to combat elements. 1/11/94

Palebná podpora a operační činnost ve prospěch bojových prvků.

combat support engineering / appui au combat du génie / ženíjná podpora boje

Military engineering tasks associated with the direct support to current or imminent operations.

Note: They are conducted by the military engineers of any service or component to support land, air, maritime, information, space and special forces operations, with the emphasis on speed of execution. 2/3/09

Úkoly ženíjního zabezpečení související s přímou podporou probíhajících nebo bezprostředně nadcházejících operací.

Poznámka: Tyto úkoly jsou prováděny ženíjnými jednotkami jakékoliv služby nebo složky k podpoře pozemních, vzdušných, námořních, informačních a kosmických operací a operací speciálních sil s důrazem na rychlost provedení.

combat survival / mesure de survie en zone de combat / přežití v boji

Those measures to be taken by service personnel when involuntarily separated from friendly forces in combat, including procedures relating to individual survival, evasion, escape, and conduct after capture. 1/3/73

Opatření, která musí vojáci provést, když jsou v boji nedobrovolně odděleni od vlastních vojsk, včetně postupů, které se týkají individuálního přežití, úniku, útěku a chování v případě zajetí.

**combat zone¹ / zone de combat¹ / prostor boje (bojová zóna)¹
CZ**

That area required by combat forces for the conduct of operations. *Related term: communication zone.* 1/7/83

Prostor, který potřebují bojové jednotky k provádění operací. *Příbuzný termín: communications zone.*

**combat zone² / zone de combat² / prostor boje (bojová zóna)²
CZ**

The territory forward of the army group rear boundary.

It is divided into:

- a. The forward combat zone, comprising the territory forward of the corps rear boundary.
- b. The rear combat zone, usually comprising the territory between the corps rear boundary and the army group rear boundary. *Related term: communication zone.* 1/7/83

Území před rozhraním týlového prostoru skupiny armád.

Dělí se na:

- a. Přední bojový prostor, který obsahuje území před rozhraním týlového prostoru armádního sboru.
- b. Týlový prostor, obvykle obsahující území mezi rozhraním týlového prostoru armádního sboru a skupiny armád. *Příbuzný termín: communications zone.*

combination circuit / mise de feu combinée / kombinovaný obvod

Firing circuit actuated by two or more influences received either simultaneously or at a predetermined interval. *Related term: firing circuit*^{1,2}. 25/9/98

Odpalovací okruh, který potřebuje ke spuštění dva nebo více podnětů obdržených buď současně nebo v předem stanoveném intervalu. *Příbuzný termín: firing circuit*^{1,2}.

combination firing circuit / circuit combiné de mise de feu / sdružená roznětová síť

An assembly comprising two independent firing systems, one non-electric and one electric, so that the firing of either system will detonate all charges. *Related term: dual firing circuit*. 1/3/81

Soustava složená ze dvou nezávislých odpalovacích systémů, jeden elektrický a druhý neelektrický, takže spuštění jednoho systému odpálí všechny nálože. *Příbuzný termín: dual firing circuit*.

**combination influence mine / mine à influences combinées / kombinovaná nekontaktní mina
combined influence mine**

A mine designed to actuate only when two or more different influences are received either simultaneously or in a predetermined order. 1/11/94

Mína uzpůsobená tak, že je aktivována pouze po přijetí dvou nezávislých podnětů buď současně nebo v předem stanoveném pořadí.

combined / multinational / mnohonárodní

Preferred term: multinational.

Preferovaný termín: multinational.

combined airspeed indicator / badin combiné / kombinovaný indikátor rychlosti letu

An instrument which displays both indicated airspeed and mach number. 1/3/81

Přístroj, který zobrazuje jak udávanou rychlost ve vzduchu, tak odpovídající Machovo číslo.

combined force / force multinationale / mnohonárodní síly

A force composed of elements of two or more nations. 25/9/98

Vojenské síly složené z prvků dvou nebo více států.

combined influence mine / mine combinée/ kombinovaná nekontaktní mina

Preferred term: combination influence mine. 1/11/94

Preferovaný termín: combination influence mine.

combined joint operation / opération interarmées multinationale / společná mnohonárodní operace

An operation carried out by forces of two or more nations, in which elements of at least two services participate. *Related terms: combined; joint; multinational*. 16/7/99

Operace prováděná ozbrojenými silami dvou a více států za účasti nejméně dvou druhů ozbrojených sil. *Příbuzné termíny: combined; joint; multinational*.

combined logistic support / soutien logistique multinational / mnohonárodní logistické zabezpečení

The pooling of specified resources by member nations for use by NATO nations as decided by a coordinating authority. *Related terms: logistic assistance; mutual aid; reallocation of resources; reallocation authority*. 1/11/94

Sloučení specifických prostředků členských zemí pro využití členskými státy NATO podle rozhodnutí vedoucích představitelů. *Příbuzné termíny: logistic assistance; mutual aid; reallocation of resources; reallocation authority*.

**combined operation / opération multinationale / mnohonárodní operace
multinational operation (tolerované)**

An operation conducted by forces of two or more nations acting together. 2/3/09

Operace vedená silami dvou nebo více spolupracujících států.

combustor / dispositif combustor / spalovací komora

A name generally assigned to the combination of flame holder or stabilizer, igniter, combustion chamber, and injection system of a ramjet or gas turbine. 1/3/73

Název obvykle přidělený kombinaci stabilizátoru plamene, zažehovači, spalovacímu prostoru a vstřikovacímu systému náporového motoru nebo plynové turbíny.

command¹ / commandement¹ / velení¹

The authority vested in an individual of the armed forces for the direction, coordination, and control of military forces. 29/5/02

Pravomoc stanovená příslušníku ozbrojených sil pro vydávání nařízení, součinnost a kontrolu vojenských sil.

command² / commandement² / velení²

An order given by a commander; that is, the will of the commander expressed for the purpose of bringing about a particular action. 29/5/02

Rozkaz vydaný velitelem, vyjadřující jeho vůli splnit stanovené poslání.

command³ / commandement³ / velení³

A unit, group of units, organization or area under the authority of a single individual. 29/5/02

Jednotka, útvar, svazek nebo prostor v podřízenosti určeného velitele.

command⁴ / commander¹ / velení⁴

To dominate an area of situation. 29/5/02

Zvládnout situaci.

command⁵ / commander² / velení⁵

To exercise command. *Related terms: administrative control; full command; functional command; national command; operational command.* 29/5/02

Velet. *Příbuzné termíny: administrative control; full command; functional command; national command; operational command.*

command and control communication system / système de communication de commandement et de contrôle / spojovací systém velení a řízení C2CS

A communication system which conveys information between military authorities for command and control purposes. 29/5/02

Spojovací systém, který předává informace mezi odpovědnými vojenskými orgány pro velení a řízení.

command and control protection / protection du commandement et du contrôle / ochrana velení a řízení

The defensive aspect of command and control warfare aimed at preventing an adversary from influencing, degrading or destroying friendly command and control capabilities. *Related terms: command and control warfare; counter-command and control.* 29/5/02

Obranné hledisko informační války, jehož cílem je bránit protivníkovi v ovlivnění, snížení účinnosti nebo likvidaci spojeneckých (koaličních) systémů velení a řízení. *Příbuzné termíny: command and control warfare; counter-command and control.*

command and control system / système de commandement et de contrôle / systém velení a řízení C2S

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, that enables commanders and their staffs to exercise command and control. *Related terms: communication and information systems; communication system; information system; NATO consultation, command and control systems.* 14/10/02

Soustava prostředků, metod a postupů, a v případě nutnosti také osob, která umožňuje velitelům a jejich štábům velet a řídit. *Příbuzné termíny: communication and information systems; communication system; information system; NATO consultation, command and control systems.*

**command and control warfare / guerre du commandement et du contrôle / informační válka
C2W**

The integrated use of all military capabilities including operations security, deception, psychological operations, electronic warfare and physical destruction, supported by all-source intelligence and communication and information systems, to deny information to, influence, degrade or destroy an adversary's command and control capabilities while protecting friendly command and control capabilities against similar actions. *Related terms: command and control protection; counter-command and control.* 4/10/00

Integrované využití všech vojenských možností, které zahrnuje zajištění bezpečnosti, klamání, psychologické operace, elektronický boj a ničení. Podílejí se na něm všechny druhy průzkumu, spojovací a informační systémy. Jeho cílem je bránit informačnímu toku, ovlivňovat a snižovat účinnost nebo likvidovat systém velení a řízení protivníka a současně chránit vlastní systémy velení a řízení před podobnými akcemi ze strany protivníka. *Příbuzné termíny: command and control protection; counter-command and control.*

command axis / axe de déplacement des postes de commandement / směr přemísťování velitelství

A line along which a headquarters will move. 1/3/73

Předpokládaná čára, podél které se bude přemísťovat velitelství.

command channel / chaîne de commandement / služební postup

Preferred term: chain of command. 1/3/73

Preferovaný termín: chain of command.

command controlled stocks / stocks contrôlés par un commandement / podřízené sklady

Stocks which are placed at the disposal of a designated NATO commander in order to provide him with a flexibility with which to influence the battle logistically. "Placed at the disposal of" implies responsibility for storage, maintenance, accounting, rotation or turnover, physical security and subsequent transportation to a particular battle area. 1/3/84

Sklady dané k dispozici určenému veliteli NATO, aby mu poskytly pružnost, kterou může ovlivnit boj logistickým zabezpečením. „Právo disponovat“ znamená zodpovědnost za sklad, údržbu, účetnictví, pravidelné doplňování, vydávání nebo obrát, fyzickou bezpečnost a následnou dopravu do určitého prostoru na bojišti.

command destruct signal / signal de destruction télécommandé / signál příkazu k ničení

A signal used to operate intentionally the destruction signal in a missile. 1/3/73

Signál, který se používá pro záměrné ovládání signálu pro ničení v raketě.

command-detonated munition / munition télécommandée / munice iniciovaná povelom

A munition that is deliberately and remotely detonated by the person in control of that munition.

Munice, která je iniciovaná na dálku osobou, jež aktivaci řídí.

command ejection system / système d'éjection commandée / povelový katapultážní systém

Related terms: ejection systems; independent ejection system; sequenced ejection system. 1/3/81

Příbuzné termíny: ejection systems; independent ejection system; sequenced ejection system.

**commander / commandant / velitel
COM**

Related terms: executing commander; exercise commander; national command; national force commander; national territorial commander. 1/3/73

Příbuzné termíny: executing commander; exercise commander; national command; national force commander; national territorial commander.

**commander's required date / date exigée par le commandant / požadované datum velitele
CRD**

The latest date, calculated from G-day, established by the theatre commander, on which forces are required to be complete in their final destination and organized to meet the commander's operational requirement. *Related terms: designation of days and hours; D-day; E-day; G-day; H-hour; K-day; latest arrival date.* 29/5/02

Velitelem válčiště stanovené nejzazší datum, vztažené ke dni G, ke kterému mají být síly úplně v místě jejich konečného určení a organizovány tak, aby splnily operační požadavek velitele. *Příbuzné termíny: designation of days and hours; D-day; E-day; G-day; H-hour; K-day; latest arrival date.*

command guidance / guidage télécommandé / povelové navádění

A guidance system wherein intelligence transmitted to the missile from an outside source causes the missile to traverse a directed flight path. 1/3/73

Systém navádění, v němž informace přenášené z vnějších zdrojů způsobují, že raketa přechází na dráhu řízeného letu.

command net / réseau de commandement / síť velení

A communication network which connects an echelon of command with some or all of its subordinate echelons for the purpose of command control. 1/3/73

Spojovací síť, která propojuje stupně velení s některými nebo všemi podřízenými za účelem velení.

command of the sea / maîtrise de l'espace maritime / ovládání námořní oblasti

The freedom to use the sea and to deny its use to an adversary in the sub-surface, surface and above-water environments. *Related terms: sea control; sea denial.* 13/12/99

Volné využívání námořního prostoru a zabránění protivníkovi v jeho využívání a to nad hladinou, na hladině a pod ní. *Příbuzné termíny: sea control; sea denial.*

**command post / poste de commandement / místo velení
CP**

A unit's or subunit's headquarters where the commander and the staff perform their activities. In combat, a unit's or subunit's headquarters is often divided into echelons; the echelon in which the unit or subunit commander is located or from which he operates is called a command post. 1/3/73

Velitelství jednotky nebo velitelství podřízené jednotky, na kterém velitel a štáb vyvíjejí činnost. V boji je velitelství jednotky nebo velitelství podřízené jednotky zpravidla rozděleno na části. Část velitelství, na kterém se nachází velitel jednotky nebo velitel podřízené jednotky a z kterého velí, se nazývá místem velení.

**command post exercise / exercice de poste de commandement / velitelsko štábní cvičení
CPX**

An exercise in which the forces are simulated, involving the commander, his staff, and communications within and between headquarters. *Related terms: exercise; field exercise.* 1/11/83

Cvičení, při kterém jsou vojska simulována; zúčastňuje se velitel, štáb a spojovací prostředky pro spojení uvnitř a mezi velitelskými stanovišti. *Příbuzné termíny: exercise; field exercise.*

command select ejection system / système d'éjection à commande sélective / povelový výběrový katapultážní systém

Related term: ejection systems. 1/3/81

Příbuzný termín: ejection systems.

commercial loading / chargement administratif / obchodní nakládání

Preferred term: administrative loading. 1/3/73

Preferovaný termín: administrative loading.

**commercial off-the-shelf / commercial sur étagère/ komerční výrobek
COTS**

Pertaining to a commercially marketed product which is readily available for procurement and normally used without modification. *Related terms: government off-the-shelf; NATO off-the-shelf.* 1/10/01

Týká se komerčně pořizovaného výrobku, který je okamžitě k dispozici pro volný nákup a je běžně používán bez jakýchkoliv úprav. *Příbuzné termíny: government off-the-shelf; NATO off-the-shelf.*

commodity loading / chargement séparé par produit / nakládání podle druhu materiálu

A method of loading in which various types of cargoes are loaded together, such as ammunition, rations, or boxed vehicles, in order that each commodity can be discharged without disturbing the others. *Related terms: allowable load; block stowage loading; combat loading; convoy loading; embarkation; horizontal loading; loading; selective loading; selective unloading; unit loading; vertical loading.* 1/3/73

Způsob nakládání, při které jsou různé druhy materiálu nakládány společně, jako například munice, zásoby nebo uložená vozidla, aby bylo možné tento materiál vyložit bez nutnosti manipulovat s jiným nákladem. *Příbuzné termíny: allowable load; block stowage loading; combat loading; convoy loading; embarkation; horizontal loading; loading; selective loading; selective unloading; unit loading; vertical loading.*

commonality / communauté / shodnost

The state achieved when the same doctrine, procedures or equipment are used. *Related terms: common user item; compatibility; force interoperability, interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.* 4/10/00

Stav dosažený tehdy, když je používána stejná doktrína, postupy nebo zařízení. *Příbuzné termíny: common user item; compatibility; force interoperability, interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.*

common infrastructure / infrastructure commune / společná infrastruktura

Infrastructure essential to the training of NATO forces or to the implementation of NATO operational plans which, owing to its degree of common use or interest and its compliance with criteria laid down from time to time by the North Atlantic Council, is commonly financed by NATO members. *Related terms: bilateral infrastructure; infrastructure; national infrastructure.* 1/3/73

Infrastruktura důležitá pro výcvik vojsk NATO nebo pro zavádění operačních plánů NATO. Vzhledem ke svému stupni obecného využití nebo zájmu a vzhledem k tomu, že splňuje kritéria, která čas od času stanoví Rada NATO, je tato infrastruktura společně financovaná členskými státy NATO. *Příbuzné termíny: bilateral infrastructure; infrastructure; national infrastructure.*

common user item / article d'usage commun / společná uživatelská položka

An item of an interchangeable nature which is in common use by two or more nations or services of a nation. *Related terms: commonality; compatibility; force interoperability, interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.* 1/7/82

Položka zaměnitelné povahy, která je ve společném užívání více zemí nebo druhů ozbrojených sil jedné země. *Příbuzné termíny: commonality; compatibility; force interoperability, interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.*

communication and information systems / systèmes d'information et de communication / komunikační a informační systémy**CIS**

Collective term for communication systems and information systems. *Related terms: command and control system; communication system; information system; NATO consultation, command and control systems.* 29/5/02

Souhrnné označení pro komunikační a informační systémy. *Příbuzné termíny: command and control system; communication system; information system; NATO consultation, command and control systems.*

communication centre / centre des communications / spojovací středisko signal centre

An organization responsible for handling and controlling communications traffic, normally comprising a message centre, a cryptographic centre, and transmitting and receiving stations. Note: transmitting and receiving stations are not normally located in the communication centre but the remote controls for these facilities are located there. 1/10/03

Organizace odpovědná za vedení a řízení spojovacího provozu, která obvykle zahrnuje podací stanici, oddělení kryptografické ochrany informací, vysílací a přijímací prostředky. Poznámka: vysílací a přijímací prostředky obvykle nejsou umístěny ve spojovacím středisku, jsou z něho však dálkově ovládány.

**communication reporting gate / seuil de compte rendu / komunikační ohlašovací brána
CRG**

A geographical reference point or line at which merchant ships are required to call the naval cooperation and guidance for shipping organization in order to establish initial contact or to update previous information. *Related terms: merchant ship; naval cooperation and guidance for shipping.*

Zeměpisný referenční bod nebo linie, kde je od obchodních lodí požadováno navázat spojení s příslušnou organizací v rámci spolupráce vojenského a obchodního námořnictva za účelem navázání prvotního kontaktu či aktualizace předchozí informace. *Příbuzné termíny: merchant ship; naval cooperation and guidance for shipping.*

**communications intelligence / renseignement transmissions / rádiový průzkum
COMINT**

Intelligence derived from electromagnetic communications and communication systems by other than intended recipients or users. 1/10/01

Průzkum, který využívá přenosu elektromagnetické energie a spojovací systémy jiným způsobem než předpokládání příjemci a uživateli.

communication system / système de communication / komunikační systém

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information transfer functions. Notes: 1. A communication system provides communication between its users and may embrace transmission systems, switching systems and user systems. 2. A communication system may also include storage or processing functions in support of information transfer. *Related terms: command and control system; communication and information systems; information system; NATO consultation, command and control systems.* 29/5/02

Soubor zařízení, metod a postupů, případně i obsluhy organizovaný tak, aby plnil funkce přenosu informací. Poznámky: 1. Komunikační systém poskytuje spojení mezi jeho uživateli a může zahrnovat systémy přenosu, přepojovací systémy a uživatelské systémy. 2. Komunikační systém může rovněž zahrnovat paměťové nebo zpracovatelské funkce při zabezpečování přenosu informace. *Příbuzné termíny: command and control system; communication and information systems; information system; NATO consultation, command and control systems.*

**communication zone / zone des communications / komunikační zóna
COMMZ**

Rear part of a theatre of operations (behind but contiguous to the combat zone) which contains the lines of communications, establishments for supply and evacuation, and other agencies required for the immediate support and maintenance of the field forces. *Related term: combat zone^{1,2}.* 1/3/73

Týlová část bojiště (za bojovou zónou, ale sousedící s ní), která obsahuje komunikace, zařízení pro zabezpečení, odsun a další zařízení nezbytná pro zabezpečení a udržování vojsk v poli. *Příbuzný termín: combat zone^{1,2}.*

comparative cover / couverture de comparaison / srovnávací pokrytí

Coverage of the same area or object taken at different times, to show any changes in details. *Related terms: airborne alert; column cover; concealment; fighter cover; screen³.* 13/12/99

Pokrytí stejné oblasti nebo objektu provedené v různém čase. Používá se pro odhalení jakýchkoli změn v podrobnostech. *Preferované termíny: airborne alert; column cover; concealment; fighter cover; screen³.*

compartment marking / marquage de soute / označení oddělení

In an aircraft, a system of marking a cabin into compartments for the positioning of loads in accordance with the weight and balance requirements. 1/3/73

V letadle způsob rozdělení kabiny na oddělení pro umístění nákladu v souladu s požadavky na hmotnost a vyvážení.

compass direction / direction de compas / směr podle kompasu (azimut)

The horizontal direction expressed as an angular distance measured clockwise from compass north. 1/3/73

Horizontální směr vyjádřený úhlem měřeným od magnetického severu ve směru hodinových ručiček.

compass north / nord du compas / sever podle kompasu

The uncorrected direction indicated by the north seeking end of a compass needle. *Related term: magnetic north.* 1/3/73

Neopravený směr daný střílkou kompasu, která ukazuje na magnetický sever. *Příbuzný termín: magnetic north.*

compass rose / rose du compas / růžice kompasu

A graduated circle, usually marked in degrees, indicating directions and printed or inscribed on an appropriate medium. 1/3/73

Dělený kruh, obvykle ve stupních, který udává směry vytištěné nebo napsané na příslušném nosiči.

compatibility / compatibilité / slučitelnost

The suitability of products, processes or services for use together under specific conditions to fulfil relevant requirements without causing unacceptable interactions. *Related terms: commonality; common user item; force interoperability; interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.* (ISO-IEC); [Approving authority(ies): NCS]. 4/10/00

Vhodnost výrobků, postupů nebo služeb pro společné použití za stanovených podmínek ke splnění důležitých požadavků bez vzájemného ovlivňování. *Příbuzné termíny: commonality; common user item; force interoperability; interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.* (ISO-IEC).

compilation / compilation / kompilace, výběr mapových prvků

Selection, assembly, and graphic presentation of all relevant information required for the preparation of a map or chart. Such information may be derived from other maps or charts or from other sources. 1/3/73

Výběr, shromažďování a grafické vyjádření veškerých důležitých informací nezbytných pro tvorbu map. Takové informace mohou být získány z jiných map nebo z jiných zdrojů.

compilation diagram / carton des références / diagram pro výběr mapových prvků

A diagram giving details of the source material from which the map or chart has been compiled; this does not necessarily include reliability information. *Related terms: information box; reference box; reliability diagram* 1/3/73

Diagram, který uvádí podrobnosti o zdrojovém materiálu, ze kterého byla mapa sestavena; nemusí obsahovat spolehlivé informace. *Příbuzné termíny: information box; reference box; reliability diagram*

complete round / coup complet / úplný náboj

Ammunition which contains all the components necessary for it to function. 1/9/81

Munice, která obsahuje veškeré součásti nezbytné pro svoji funkci.

component / composant / součástka

In logistics, a part or combination of parts, having a specific function, which can be installed or replaced only as an entity. *Related terms: assembly; base¹; deployment operating base; emergency fleet operating base; equipment; establishment¹; part; sub-assembly; supplies; unit equipment.* 1/3/92

V logistice součástka nebo kombinace součástí, které mají specifickou funkci a mohou být instalovány nebo zaměněny pouze jako celek. *Příbuzné termíny: assembly; base¹; deployment operating base; emergency fleet operating base; equipment; establishment¹; part; sub-assembly; supplies; unit equipment.*

component command¹ / commandement de composante¹ / velitelství složky sil¹

CC

In the NATO military command structure, a third-level command organization with specific air, maritime or land capabilities that is responsible for operational planning and conduct of subordinate operations as directed by the NATO commander. *Related terms: component commander¹; NATO strategic commander.* 15/1/08

V rámci velitelské struktury NATO se jedná o třetí úroveň organizace velení se specifickými vzdušnými, námořními nebo pozemními schopnostmi, která odpovídá za operační plánování a vedení dílčích operací podle nařízení velitele NATO. *Příbuzné termíny: component commander¹; NATO strategic commander*

component command² / commandement de composante² / velitelství složky sil²
CC

A functional component command or service component command responsible for the planning and conduct of a maritime, land, air, special or other operation as part of a joint force. *Related term: component commander². 14/10/02*

Je to určené velitelství složky nebo velitelství složky druhu ozbrojených sil, které odpovídá za plánování a provádění námořních, pozemních, vzdušných, speciálních nebo jiných operací v rámci společných sil. *Příbuzný termín: component commander².*

component commander¹ / commandant de composante¹ / velitel složky¹
CC

A single-service or functional component commander at the third level of the NATO military command structure. *Related terms: component command¹; NATO strategic commander. 29/5/02*

Velitel určitého druhu vojsk nebo velitel součásti na třetím stupni vojenské velitelské struktury NATO. *Příbuzné termíny: component command¹; NATO strategic commander.*

component commander² / commandant de composante² / velitel složky²
CC

A designated commander responsible for the planning and conduct of a maritime, land, air, special or other operation as part of a joint force. *29/5/02*

Určený velitel zodpovědný za plánování a provádění námořních, pozemních, vzdušných, speciálních nebo jiných operací v rámci společných sil.

component life / durée de vie d'un composant / životnost součástky

The period of normal usage of a component after which the likelihood of failure sharply increases. *4/10/00*

Období normálního používání určité součástky, po jehož překročení prudce vzrůstá pravděpodobnost její poruchy.

compound helicopter / hélicoptère hybride / vrtulník s dodatečným dopředným tahem

A helicopter with an auxiliary propulsion system which provides thrust in excess of that which the rotor alone could produce, thereby permitting increased forward speeds; wings may or may not be provided to reduce the lift required from the rotor system. *1/12/76*

Vrtulník s přidavným pohonným systémem, který zajišťuje dodatečný tah kromě tahu, který může zajistit pouze rotor a tím umožňuje zvýšit dopřednou rychlost. Pro snížení zdvihu z rotorového systému mohou a nemusí být potřebná křídla.

compression chamber / caisson de compression / přetlaková komora
CC

Preferred term: hyperbaric chamber. 1/10/84

Preferovaný termín: hyperbaric chamber.

compromised / compromis / ztráta utajení prozrazením

A term applied to classified matter, knowledge of which has, in whole or in part, passed to an unauthorized person or persons, or which has been subject to risk of such passing. *1/3/73*

Termín používaný pro utajovanou záležitost, kdy část informace o této záležitosti nebo informace celá přešla na neoprávněnou osobu, osoby nebo takové riziko nastalo.

computed air release point / point de largage calculé / vypočítaný bod leteckého vysazení
CARP

A computed air position where the first paratroop or cargo item is released to land on a specified impact point. *Related term: release point². 1/3/73*

Vypočítaná poloha letadla, kdy je vysazen první výsadkář nebo položka nákladu, aby dopadli ve stanoveném prostoru. *Příbuzný termín: release point.*

**computer network attack / attaque de réseaux informatiques / útok na počítačové síti
CNA**

Action taken to disrupt, deny, degrade or destroy information resident in a computer and/or computer network, or the computer and/or computer network itself.

Note: A computer network attack is a type of cyber attack. 22/01/10

Činnost prováděná za účelem narušit, blokovat, znehodnotit nebo zničit informace uložené v počítači a/nebo na počítačové síti, nebo zničit počítač a/nebo počítačovou síť samotnou.

Poznámka: Útok na počítačové síti je druhem kybernetického útoku.

**computer network exploitation / exploitation de réseau informatique / využití počítačové sítě
CNE**

Action taken to make use of a computer or computer network, as well as the information hosted therein, in order to gain advantage.

Činnost realizovaná za účelem využití počítače nebo počítačové sítě, stejně jako informací v nich uložených, s cílem získat výhodu.

concealment / dissimulation / skrytí, maskování

The protection from observation or surveillance. *Related terms: airborne alert; column cover; coverage; fighter cover; screen*³. 1/11/75

Ochrana před pozorováním nebo sledováním. *Příbuzné termíny: airborne alert; column cover; coverage; fighter cover; screen*³.

concentrated fire¹ / tir de concentration¹ / soustředěná palba¹

The fire of the batteries of two or more ships directed against a single target. 1/3/73

Palba baterií dvou nebo více lodí vedená na jeden cíl.

concentrated fire² / tir de concentration² / soustředěná palba²

Fire from a number of weapons directed at a single point or small area. 1/3/73

Palba z více zbraní zaměřená do jednoho místa nebo do malého prostoru.

concentration area¹ / zone de concentration¹ / prostor soustředění¹

An area, usually in the theatre of operations, where troops are assembled before beginning active operations. 1/3/73

Prostor, obvykle na bojišti, kde se vojska soustřeďují před zahájením aktivní činnosti.

concentration area² / zone de concentration² / prostor soustředění²

A limited area on which a volume of gunfire is placed within a limited time. 1/3/73

Prostor, na který je po určité době soustředěna palba z děl.

concept / concept / pojem, koncepce, koncept, záměr

A notion or statement of an idea, expressing how something might be done or accomplished, that may lead to an accepted procedure. 1/11/83

Představa/názor nebo vyjádření myšlenky, jak je možné něco udělat nebo splnit. Může vést k přijetí postupu.

**concept of operations / concept de l'opération / záměr operace
CONOPS**

A clear and concise statement of the line of action chosen by a commander in order to accomplish his mission. 01/03/82

Jasný a stručný popis provázaných činností stanovených velitelem ke splnění úkolu.

conduct of operations / conduite des opérations / vedení operací

The art of directing, coordinating, controlling and adjusting the actions of forces to achieve specific objectives.

Umění řídit, koordinovat, ovládat a usměrňovat činnost ozbrojených sil k dosažení stanovených cílů.

cone of silence / cône de silence / hluchý kužel

An inverted cone-shaped space directly over the aerial towers of some forms of radio beacons in which signals are unheard or greatly reduced in volume. *Related terms: beacon; fan marker beacon; radio beacon; Z-marker beacon.* 1/3/73

Obrácený kuželovitý prostor přímo nad anténními stožáry některých druhů radiomajáků, ve kterém nejsou signály slyšet nebo jsou velmi zeslabené. *Příbuzné termíny: beacon; fan marker beacon; radio beacon; Z-marker beacon.*

conflict prevention / prévention des conflits / předcházení konfliktům

A peace support operation employing complementary diplomatic, civil, and – when necessary – military means, to monitor and identify the causes of conflict, and take timely action to prevent the occurrence, escalation, or resumption of hostilities. *Related terms: peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support operation; peace support force.* 14/10/02

Mírová operace využívající vzájemně se doplňujících diplomatických, civilních a v případě nutnosti také vojenských prostředků pro sledování a odhalování příčin konfliktu a pro přijetí včasných opatření k předejití vzniku, stupňování nebo obnovy nepřátelství. *Příbuzné termíny: peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support operation; peace support force.*

confusion reflector / réflecteur-brouilleur / odrazná plocha pro klamání

A reflector of electromagnetic radiations used to create echoes for confusion purposes. Radar confusion reflectors include such devices as chaff, rope and corner reflectors. 1/3/73

Reflektor elektromagnetického záření, který se používá pro vytvoření odrazů pro účely klamání protivníka. Mezi reflektory pro klamání radiolokátorů patří taková zařízení, jako staniolové pásy, proužky a koutové odrážče.

connecting route / itinéraire de raccordement / spojovací trasa

A route connecting axial and/or lateral routes. *Related terms: axial route; controlled route; despatch route; diversion³; double flow route; lateral route; limited access route; main supply route; open route; reserved route; route; route classification; single flow route; supervised route.* 1/6/78

Trasa spojující základní nebo postranní trasy. *Příbuzné termíny: axial route; controlled route; despatch route; diversion³; double flow route; lateral route; limited access route; main supply route; open route; reserved route; route; route classification; single flow route; supervised route.*

console¹ / console / ovládací panel¹

A long-range radio aid to navigation, the emissions of which, by means of their radio frequency modulation characteristics, enable bearings to be determinate. 1/3/73

Rádiová pomoc při dálkové navigaci, jejíž vysílání pomocí charakteristik rádiové frekvence umožňuje určování polohy

console² / pupitre de commande / ovládací panel²

A grouping of controls, indicators, and similar electronic or mechanical equipment, used to monitor readiness of, and/or control specific functions of, a system, such as missiles check-out, countdown, or launch operations. 1/3/73

Seskupení řídicích, indikačních a jednoduchých elektronických nebo mechanických zařízení používaných pro sledování pohotovosti a specifických řídicích funkcí takových systémů, jako je kontrola raket, odpočítávání nebo vypouštění.

consolidation of position / organisation d'une position conquise / upevnění postavení

Organizing and strengthening a newly captured position so that it can be used against the enemy. 1/3/73

Organizace a posilování nově obsazeného postavení tak, aby ho mohlo být využito proti nepříteli.

constant of the cone / constante du cône / konstanta kuželového zobrazení

For Lambert Conical Orthomorphic projection. 1/3/73

Používá se pro Lambertovo kuželové, stejnoúhlé zobrazení nebo kartografickou projekci.

consultation / consultation / konzultace

The exchange of views and the conduct of deliberations amongst the highest authorities of the Alliance and member nations aiming at harmonizing positions and formulating recommendations on issues of common concern. Note: consultation may involve international organizations, Partner nations and, as required, other non-NATO nations. 1/10/01

Výměna názorů a diskuse mezi nejvyššími orgány Aliance a členskými zeměmi za účelem sladění vzájemných postojů a formulace doporučení k otázkám společného zájmu. Poznámka: konzultací se mohou zúčastnit také mezinárodní organizace, členské země programu PfP a je-li to nezbytné, pak také další státy, které nejsou členy NATO.

consumer logistics / logistique de consommation / spotřební logistika

That part of logistics concerning the reception, storage, transport, maintenance and disposal of materiel, as well as the provision of support and services. *Related terms: acceptance trial; production logistics.* 22/6/04

Část logistiky, která se zabývá přebíráním, skladováním, přepravou, údržbou a vyřazováním výzbroje, techniky a materiálu, stejně jako poskytováním příslušného zabezpečení a služeb. *Příbuzné termíny: acceptance trial; production logistics.*

consumption rate / taux de consommation / průměrná spotřeba

The average quantity of an item consumed or expended during a given time interval, expressed in quantities by the most appropriate unit of measurement per applicable stated basis. 1/3/73

Průměrné množství materiálu spotřebovaného nebo vyčerpaného za dané časové období, vyjádřené v množství nejvhodnější měrné jednotky na přesně stanoveném základě.

contact / contact / dotyk

Any discrete airborne, surface or subsurface object detected by electronic, acoustic, and/or visual sensors. 16/7/96

Každý jednotlivý vzdušný, pozemní (hladinový) nebo podzemní (pod hladinou) objekt, objevený elektronickými či akustickými senzory nebo vizuálně.

contact lost / contact perdu / ztráta dotyku

A target tracking term used to signify that a target believed to be still within sensor coverage is temporarily lost but the termination of track plotting is not warranted. 9/1/96

Termín používaný při sledování cíle v situaci, kdy cíl, o němž se má za to, že je dosud v dosahu senzoru, je dočasně ztracen, ale ukončení grafického zobrazení dráhy (sledování) není zaručeno.

contact mine / mine à contact / kontaktní mina

A mine detonated by physical contact. *Related term: mine^{1,2}.* 1/3/77

Mína, která exploduje po fyzickém dotyku. *Příbuzný termín: mine^{1,2}.*

contact point¹ / point de jonction¹ / bod (místo) styku, bod navázání spojení¹

In land warfare, a point on the terrain, easily identifiable, where two or more units are required to make contact. *Related terms: checkpoint¹; control point³; coordinating point.* 1/12/76

V pozemní bojové činnosti snadno zjištělný bod v terénu, kde se mají setkat. dvě nebo více jednotek. *Příbuzné termíny: checkpoint¹; control point³; coordinating point.*

contact point² / point de jonction² / bod (místo) styku, bod navázání spojení²

In air operations, the position at which a mission leader makes radio contact with an air control agency. *Related terms: control point²; coordinating point; pull-up point; turn-in point.* 1/12/76

U vzdušné operace poloha, ve které velitel plní úkol naváže rádiové spojení s orgánem řízení letů. *Příbuzné termíny: control point²; coordinating point; pull-up point; turn-in point.*

contact print / tirage contact / kontaktní tisk

A print made from a negative or a diapositive in direct contact with sensitized material. 1/3/73

Kopie, která se vyhotoví z negativu nebo diapozitivu v přímém kontaktu s citlivým materiálem.

**contact report / compte rendu de contact / hlášení o navázání dotyku s nepřítelem
amplifying report
initial contact report**

A report indicating any detection of the enemy. 1/12/79

Hlášení udávající jakékoliv zjištění nepřítele.

contain / contenir / vázat – zadržet

To stop, hold, or surround the forces of the enemy or to cause the enemy to centre his activity on a given front and to prevent his withdrawing any part of his forces for use elsewhere. 1/3/73

Zastavit, zadržet nebo obklíčit síly protivníka nebo zabránit, aby soustředil svoji činnost do daného prostoru, což mu znemožní stažení části sil a jejich použití jinde.

**container anchorage terminal / mouillage abrité pour transbordement / kotviště pro překládku kontejnerů
CAT**

A sheltered anchorage other than a port with the appropriate facilities for the transshipment of containerized cargo from container ships to other vessels. 22/01/10

Chráněné kotviště jiné než přístav s příslušnými zařízeními pro překládku kontejnerového nákladu z kontejnerových lodí na jiná plavidla.

contamination / contamination / kontaminace

The deposit, absorption or adsorption of radioactive material or of biological or chemical agents on or by structures, areas, personnel or objects. *Related terms: induced radiation; initial radiation; residual radiation.* 1/11/94

Uložení nebo pohlcení radioaktivních a otravných látek nebo biologických prostředků ve struktuře materiálu; týká se terénu, živé síly nebo objektů. *Příbuzné termíny: induced radiation; initial radiation; residual radiation.*

contamination control / contrôle de contamination / sledování úrovně kontaminace

The employment of policies, doctrine, equipment and procedures, to avoid, contain, reduce, remove or render harmless radiological, biological or chemical contaminants. 26/08/09

Použití zásad, doktríny, vybavení a postupů k vyhnutí se, snížení, odstranění nebo zneškodnění radiologických, biologických nebo chemických kontaminantů.

contamination control line / ligne de contrôle de contamination / hranice zamoření

A line established by competent authority identifying the area contaminated to a specific level of the contaminant of interest. 1/3/73

Čára určená oprávněným orgánem, která vymezuje prostor zamořený stanovenou úrovní určité látky.

contamination control point / point de contrôle de contamination / kontrolní stanoviště zamoření

That portion of the contamination control line used by personnel to control entry to and exit from the contaminated area. 1/3/73

Část hranice regulování kontaminace, používaná obsluhou pro regulaci vstupu a výstupu z kontaminované oblasti.

**contingency plan / plan de circonstance / plán pro nepředvídatelné události
CONPLAN**

A plan which is developed for possible operations where the planning factors have been identified or can be assumed. This plan is produced in as much detail as possible, including the resources needed and deployment options, as a basis for subsequent planning. 25/9/98

Plán, který je připravován pro možné operace, kdy jsou důležité okolnosti pro plánování známy nebo mohou být předpokládány. Plán je zpracováván co nejpodrobněji, včetně potřebných východisek a možností rozvíjení jako základu pro další plánování.

continuous fire¹ / tir continu¹ / metodická palba¹

Fire conducted at a normal rate without interruption for application of adjustment corrections or for other reasons. 9/1/96

Palba vedená normálním tempem bez přerušení k provedení oprav nebo z jiného důvodu.

continuous fire² / tir continu² / metodická palba²

In artillery and naval fire support, the procedural term used to order the guns to load and to fire at a specified time interval or as rapidly as possible consistent with accuracy within the prescribed maximum rate of fire for the weapon. 9/1/96

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem jde o procedurální termín používaný v rozkazu k nabíjení a vedení palby ve stanovených časových intervalech nebo maximálním tempem a s ohledem na přesnost v rámci předepsané rychlosti palby pro danou zbraň.

continuous illumination fire / tir éclairant continu / metodická osvětlovací palba

A type of fire in which illuminating projectiles are fired at specified time intervals to provide uninterrupted lighting on the target or specified area. *Related term: coordinated illumination fire.* 1/3/73

Druh palby, při které jsou ve stanovených časových intervalech vystřelovány osvětlovací náboje pro zajištění nepřetržitého osvětlení cíle nebo daného prostoru. *Příbuzný termín: coordinated illumination fire.*

continuously-computed release point / calcul continu du point de largage / nepřetržitě vypočítávaný bod uvolnění CCRP

Solution of the weapon delivery release point by continuous prediction of the release point for a given set of ballistics, altitudes and airspeeds. 1/11/75

Řešení bodu uvolnění dopravovaných zbraní nepřetržitým předpovídáním bodu uvolnění pro danou balistiku, výšku a rychlosti letu.

continuous processor / machine à traitement continu / automatická vývojka – kopírka

Equipment which processes film or paper in continuous strips. 1/3/73

Zařízení, které zpracovává film nebo papír v nepřetržitých pruzích.

continuous strip camera / appareil photographique à défilement continu / kamera pro řadové snímkování, synchronizovaná kamera

A camera in which the film moves continuously past a slit in the focal plane, producing a photograph in one unbroken length by virtue of the continuous forward motion of the aircraft. 1/3/73

Letecká kamera s kontinuálně přetáčeným filmem, pořizující snímky synchronně s rychlostí letu letadla.

continuous strip imagery / bande d'image continue / řadové snímkování

Imagery of a strip of terrain in which the image remains unbroken throughout its length, along the line of flight. 1/8/76

Snímání pásma terénu nepřerušenými řadovými záběry pořizovanými po celou dobu letu.

continuous strip photography / photographie en défilement continu / řadové snímky

Photography of a strip of terrain in which the image remains unbroken throughout its length, along the line of flight. 1/3/73

Snímky pásma terénu pořízené nepřerušenými řadovými záběry po celou dobu letu.

contour interval / équidistance / interval vrstevnic

Difference in elevation between two adjacent contour lines. 1/3/73

Rozdíl ve výšce mezi dvěma sousedními vrstevnicemi.

contour line / courbe de niveau / vrstevnice

A line on a map or chart connecting points of equal elevation. 1/3/73

Čára na mapě spojující body se stejnou nadmořskou výškou.

control¹ / contrôle / řízení, kontrola, ovládání

That authority exercised by a commander over part of the activities of subordinate organizations, or other organizations not normally under his command, which encompasses the responsibility for implementing orders or directives. All or part of this authority may be transferred or delegated. 1/9/81

Pravomoc uplatňována velitelem nad částí činností podřízených nebo jiných součástí, které obvykle nespádají pod jeho velení. Zahrnuje odpovědnost za vykonávání rozkazů nebo nařízení. Celá pravomoc nebo její část může být přenesena nebo předána.

control² / réseau de points de contrôle / vlícování

In mapping, charting and photogrammetry, a collective term for a system of marks or objects on the earth or on a map or a photograph, whose positions or elevations, or both, have been or will be determined. *Related terms: administrative control; command²; full command; operational command; operational control; operational control; tactical control.* 1/9/81

V mapování a fotogrammetrii vlícování jako souhrnný termín pro systém značek nebo objektů na zemi, na mapě nebo na fotografii, jejichž umístění, výšky, nebo obojí byly či budou zjištěny. *Příbuzné termíny: administrative control; command²; full command; operational command; operational control; operational control; tactical control.*

**control and reporting centre / centre de détection et de contrôle / středisko řízení a uvědomování
CRC**

A subordinate air control element of the tactical air control centre from which radar control and warning operations are conducted within its area of responsibility. *Related term: air control.* 1/3/73

Podřízený prvek ve středisku řízení taktického letectva, ze kterého se provádí radiolokační kontrola a varování v rámci prostoru jeho odpovědnosti. *Příbuzný termín: air control.*

**control and reporting system / réseau de détection et de contrôle / systém řízení a uvědomování
CRS**

An organization set up for:

- early warning, tracking, and recognition of aircraft and tracking of surface craft, and
- control of all active air defences. It consists primarily of a chain of radar reporting stations and control centres and an observer organization, together with the necessary communication network. 1/3/73

Organizace vytvořená pro:

- Včasnou výstrahu, sledování a rozpoznávání letadel a hladinových plavidel.
- Řízení veškeré činnosti PVO. Využívá především sestavu radiolokačních hlásných stanic, středisek řízení a orgánů průzkumu, spolu s nezbytnou spojovací sítí.

control area / région de contrôle / řízený prostor

A controlled airspace extending upwards from a specified limit above the earth. *Related terms: air control; air controller; air traffic control centre; airway; area control centre; control and reporting centre; control zone; controlled airspace; interceptor controller; tactical air controller; tactical air control centre; terminal control area.* 1/7/80

Řízený vzdušný prostor počínaje určitou hranicí nad zemí. *Příbuzné termíny: air control; air controller; air traffic control centre; airway; area control centre; control and reporting centre; control zone; controlled airspace; interceptor controller; tactical air controller; tactical air control centre; terminal control area.*

controllable mine / mine contrôlable / řízená mina

A mine which after laying can be controlled by the user, to the extent of making the mine safe or live, or to fire the mine. *Related term: mine^{1,2}.* 1/11/91

Mina, kterou je možné po položení řídit do té míry, že ji lze zajistit, odjistit nebo odpálit. *Příbuzný termín: mine^{1,2}.*

controlled airspace / espace aérien contrôlé / řízený vzdušný prostor

An airspace of defined dimensions within which air traffic control service is provided to controlled flights. *Related terms: air control; control area; control zone; terminal control area.* 1/3/73

Vzdušný prostor se stanovenými rozměry v jehož rámci je zajištěna služba řízení provozu pro řízené lety. *Příbuzné termíny: air control; control area; control zone; terminal control area.*

controlled dangerous air cargo / cargaison aérienne dangereuse contrôlée / sledovaný nebezpečný letecký náklad

Cargo which is regarded as highly dangerous and which may only be carried by cargo aircraft operating within specific safety regulations. *Related terms: cargo; dangerous cargo; essential supply; general air cargo; immediately vital cargo; restricted dangerous air cargo; unwanted cargo; valuable cargo.* 1/7/82

Náklad, který je považován za vysoce nebezpečný a který může být převážen pouze v dopravních letadlech používaných v rámci zvláštních bezpečnostních opatření. *Příbuzné termíny: cargo; dangerous cargo; essential supply; general air cargo; immediately vital cargo; restricted dangerous air cargo; unwanted cargo; valuable cargo.*

controlled exercise / exercice dirigé / řízené cvičení

An exercise characterized by the imposition of constraints on some or all of the participating units by planning authorities with the principal intention of provoking types of interaction. *Related term: free play exercise.* 1/8/76

Cvičení charakterizované tím, že plánující orgány uloží některým nebo všem zúčastněným jednotkám omezení s hlavním cílem vytvořit charakteristické znaky vzájemného působení. *Příbuzný termín: free play exercise.*

controlled interception / interception aérienne contrôlée / řízený přepad

An aircraft intercept action wherein the friendly aircraft are controlled from a ground, ship, or airborne station. *Related terms: air interception; broadcast-controlled air interception; close-controlled air interception.* 1/3/73

Přepad letadlem, při kterém je vlastní letadlo řízeno ze země, z lodi nebo ze vzdušného řídicího stanoviště. *Příbuzné termíny: air interception; broadcast-controlled air interception; close-controlled air interception.*

controlled item / article contrôlé / kontrolovaná – řízená položka

Preferred term: regulated item. 1/11/91

Preferovaný termín: regulated item

controlled mosaic / mosaïque contrôlée / kontrolovaný řadový snímek

A mosaic corrected for scale, rectified and laid to ground control to provide an accurate representation of distances and direction. *Related terms: mosaic; rectification.* 1/3/73

Mozaika (řadový snímek) s přesným měřítkem, složená a umístěná u pozemní kontroly s cílem zajistit přesné uvedení vzdáleností a směru. *Příbuzné termíny: mosaic; rectification.*

controlled passing / croisement contrôlé / řízený – kontrolovaný průjezd

A traffic movement procedure whereby two lines of traffic travelling in opposite directions are enabled to traverse alternately a point or section of route which can take only one line of traffic at a time. 1/3/73

Postup přesunu, při kterém dva směry přesunů z opačných směrů mohou přecházet střídavě určitým bodem nebo částí trasy, kde je v každém okamžiku možný pouze jednosměrný provoz.

controlled port / port contrôlé / řízený přístav

A harbour or anchorage at which entry and departure, assignment of berths, and traffic within the harbour or anchorage are controlled by military authorities. 1/3/73

Přístav nebo kotviště, kde je vstup a výstup, přidělení kotvišť a provoz uvnitř přístavu nebo kotviště řízeno vojenskými orgány.

controlled route / itinéraire réglementé / řízená trasa

A route, the use of which is subject to traffic or movement restrictions, which may be supervised. *Related term: route.* 1/6/84

Trasa, jejíž používání podléhá omezením provozu nebo pohybu, které může být kontrolováno. *Příbuzný termín: route.*

control point¹ / point de reference / pořádkové stanoviště

A point located by ground survey with which a corresponding point on a photograph is matched as a check, in marking mosaics. *Related terms: contact point¹; field control; ground control.* 1/3/73

Vztažný/měříčský bod na povrchu terénu, jemuž odpovídá tzv. lícovací/vlicovací bod na leteckém (řadovém) snímku. Používá se při fotogrammetrickém vyhodnocování nebo tvorbě řadového snímku. *Příbuzné termíny: contact point¹, ground control, field control.*

control point² / point repère / kontrolní bod¹

A position marked by a buoy, boat, aircraft, electronic device, conspicuous terrain feature, or other identifiable object which is given a name or number and used as an aid to navigation or control of ships, boats, or aircraft. *Related term: contact point². 1/3/73*

Poloha označená bójkou, lodí, letadlem, elektronickým zařízením, nápadným bodem terénu nebo jiným identifikovatelným objektem, který je označen názvem nebo číslem a používá se jako pomůcka pro navigaci, řízení lodí nebo letadel. *Příbuzný termín: contact point².*

**control point³ / poste de contrôle / kontrolní bod²
CP**

A position along a route of march at which personnel are stationed to give information and instructions for the regulation of supply or traffic. *Related terms: contact point¹; field control. 22/01/10*

Místo na pochodové ose, kde je rozmístěn personál za účelem poskytování informací a pokynů pro regulaci zásobování nebo dopravy. *Příbuzné termíny: contact point¹; field control.*

**control zone / zone de contrôle / řízená oblast
CTZ**

A controlled airspace extending upwards from the surface of the earth to a specified upper limit. *Related terms: air control; airway; control area; controlled airspace; terminal control area. 1/7/80*

Řízený vzdušný prostor, který se rozkládá nad povrchem země až do stanovené horní hranice. *Příbuzné termíny: air control; airway; control area; controlled airspace; terminal control area.*

conventional weapon / arme conventionnelle / konvenční zbraň

A weapon that is neither chemical, biological, radiological nor nuclear. *2/3/09*

Zbraň, která není chemická, biologická, radiologická ani jaderná.

converge / en convergence / sevřený vějíř

In artillery and naval fire support, a command or request used in a call for fire to indicate that the observer/spotter desires the planes of fire to intersect at a point. *1/3/82*

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem rozkaz nebo požadavek na palbu. Uvádí, že pozorovatel nebo řídící požaduje, aby se roviny střelby protínaly v určitém bodě.

convergence / convergence / sbíhavost, konvergence

Related terms: convergence factor; grid convergence; grid convergence factor; map convergence; true convergence. 1/3/73

Příbuzné termíny: convergence factor; grid convergence; grid convergence factor; map convergence; true convergence.

convergence factor / facteur de convergence / faktor sbíhavosti

The ratio of the angle between any two meridians on the chart to their actual change of longitude. *Related terms: convergence; grid convergence; grid convergence factor; map convergence; true convergence. 1/3/73*

Poměr velikosti úhlů dvou poledníků zobrazených na mapě v závislosti na změnách jejich zeměpisných délek. *Příbuzné termíny: convergence; grid convergence; grid convergence factor; map convergence; true convergence.*

conversion angle / angle de conversion / převodní úhel

The angle between a great circle (orthodromic) bearing and a rhumb line (loxodromic) bearing of a point, measured at a common origin. *1/3/73*

Úhel mezi směrem hlavní kružnice (ortodromy) daného místa a směrem rumbové čáry (loxodromy), měřený v jejich společném počátku.

conversion scale / échelle de conversion / převodní stupnice

A scale indicating the relationship between two different units of measurement. *Related terms: bar scale; graphic scale; photographic scale; principal scale. 1/3/73*

Stupnice, která uvádí vztah mezi dvěma různými měříčskými soustavami. *Příbuzné termíny: bar scale; graphic scale; photographic scale; principal scale.*

convoy¹ / convoi¹ / konvoj**Cvy**

A number of merchant ships or naval auxiliaries, or both, usually escorted by warships and/or aircraft, or a single merchant ship or naval auxiliary under surface escort, assembled and organized for the purpose of passage together.

Related term: naval supervision of merchant ships. 1/3/73

Skupina obchodních lodí nebo pomocných námořních plavidel, obvykle doprovázených válečnými loděmi, případně jedna obchodní loď nebo doprovodné námořní plavidlo, doprovázené hladinovou lodí. Tato skupina je složená a organizovaná pro účely společné plavby. *Příbuzný termín: naval supervision of merchant ships.*

convoy² / convoi² / pochodový proud**Cvy**

A group of vehicles organized for the purpose of control and orderly movement with or without escort protection. 1/3/73

Skupina vozidel organizovaná pro účely řízení a uspořádání přesunu s ochranným doprovodem nebo bez něj.

convoy assembly port / port de rassemblement de convois / přístav pro shromáždění konvojů

A port from which convoys sail. 8/8/08

Přístav, ze kterého vyplouvají konvoje.

convoy commodore / commodore de convoi / velitel konvoje

A naval officer, or master of one of the ships in a convoy, designated to command the convoy, subject to the orders of the officer in tactical command. If no surface escort is present, he takes entire command. 1/12/74

Námořní důstojník nebo velitel jedné z lodí v konvoji, pověřený velením konvoje, podléhající rozkazům velitele taktického stupně. Pokud není k dispozici hladinový doprovod, přebírá celkové velení.

convoy dispersal point / point de dislocation d'un convoi / místo rozdělení konvoje

The position at sea where a convoy breaks up, each ship proceeding independently thereafter. *Related terms: circular error probable; delivery error; dispersion error; disposition²; horizontal error.* 1/6/78

Místo na moři, kde se konvoj rozděluje a každá loď pak pokračuje samostatně. *Příbuzné termíny: circular error probable; delivery error; dispersion error; disposition²; horizontal error.*

convoy escort / escorte de convoi / doprovod konvoje

An escort to protect a convoy of vehicles from being scattered, destroyed or captured. *Related term: escort^{1,3}.* 1/3/79

Doprovod pro ochranu konvoje vozidel, aby nebyl rozprášen, zničen nebo zajat. *Příbuzný termín: escort^{1,3}.*

convoy joiner / navire ralliant un convoi / loď, která se připojila ke konvoji

Preferred term: joiner. 1/6/78

Preferovaný termín: joiner. 1/6/78

convoy leaver / navire quittant un convoi / loď, která opouští konvoj

Preferred term: leaver. 1/10/78

Preferovaný termín: leaver.

convoy route / route de convoi / trasa konvoje

The specific route assigned to each convoy by the appropriate routing authority. 1/3/73

Specifická trasa přidělená každému konvoji příslušným orgánem, který odpovídá za trasy.

convoy schedule / plan de convois / plán plavby konvoje

Planned convoy sailings showing the shipping lanes, assembly, and terminal areas, scheduled speed, and sailing interval. 1/3/79

Plán pohybu konvoje. Ukazuje dráhy námořní přepravy, oblasti shromáždění a ukončení plavby, plánovanou rychlost a interval navigace.

convoy title / baptême de convoi / název konvoje

A combination of letters and numbers that gives the port of departure and arrival, speed, and serial number of each convoy. 1/10/78

Kombinace písmen a číslic, která udává přístav vyplutí a cílový přístav, rychlost a pořadové číslo každého konvoje.

coordinated attack / attaque coordonnée / koordinovaný útok

A carefully, planned and executed offensive action in which the various elements of a command are employed in such a manner as to utilize their powers to the greatest advantage to the command as a whole. 1/3/73

Pečlivě plánovaná a provedená útočná akce, ve které jsou různé složky velení zapojeny takovým způsobem, aby se jejich síly jako celek využily co nejlépe.

coordinated draft plan / projet de plan coordonné / návrh koordinovaného plánu

A plan for which a draft plan has been coordinated with the nations involved. It may be used for future planning and exercises and may be implemented during an emergency. *Related terms: draft plan; final plan; initial draft plan; operation plan.* 1/3/79

Plán, jehož návrh byl koordinován se zainteresovanými zeměmi. Může být také použit při budoucím plánování a cvičení a může být realizován v případě nouze. *Příbuzné termíny: draft plan, final plan, initial draft plan, operation plan.*

coordinated illumination fire / tir éclairant coordonné / koordinovaná osvětlovací palba

A type of fire in which the firing of illuminating and high-explosive projectiles is coordinated to provide illumination of the target and surrounding area only at the time required for spotting and adjusting the fire. *Related term: continuous illumination fire.* 4/10/00

Druh palby, při které je koordinováno použití osvětlovacích a tříštivých střel za účelem osvětlení cíle a jeho okolí pouze po dobu potřebnou pro řízení a opravy palby. *Příbuzný termín: continuous illumination fire.*

coordinates / coordonnées / souřadnice

Linear or angular quantities which designate the position that a point occupies in a given reference frame or system. Also used as a general term to designate the particular kind of reference frame or system such as plane rectangular coordinates or spherical coordinates. *Related terms: cartesian coordinates; geographic coordinates; georef; grid coordinate; grid coordinate system.* 1/3/73

Lineární nebo úhlové veličiny udávající polohu v daném referenčním nebo souřadnicovém systému. Rovněž se používá pro označení specifického druhu referenčního geodetického systému nebo systému rovinných, případně elipsoidických nebo sférických souřadnic. *Příbuzné termíny: cartesian coordinates; geographic coordinates; georef; grid coordinate; grid coordinate system.*

coordinating authority / autorité de coordination / součinnostní orgán**CA**

The authority granted to a commander or individual assigned responsibility for coordinating specific functions or activities involving forces of two or more countries or commands, or two or more services or two or more forces of the same service. He has the authority to require consultation between the agencies involved or their representatives, but does not have the authority to compel agreement. In case of disagreement between the agencies involved, he should attempt to obtain essential agreement by discussion. In the event he is unable to obtain essential agreement he shall refer the matter to the appropriate authority. 1/7/85

Velitel nebo jednotlivec, jemuž byla svěřena pravomoc a který převzal odpovědnost za koordinování specifických funkcí nebo činností zahrnujících jednotky dvou či více zemí, velitelství nebo dvou či více jednotek stejného druhu ozbrojených sil. Má právo žádat konzultace od zainteresovaných orgánů nebo jejich zástupců, ale nemá právo přinutit je k dohodě. V případě neshody mezi zainteresovanými orgány by se měl velitel pokusit dosáhnout základní dohody formou jednání. V případě, že nebude schopen dosáhnout základní dohody, bude hlásit záležitost příslušnému orgánu.

coordinating commander / commandant coordonnateur / velitel organizující součinnost

In nuclear warfare, the regional commander who coordinates the activities of nuclear delivery and supporting units. *Related terms: commander; executing commander.* 9/1/96

V jaderné válce velitel regionálního velitelství, koordinující činnost jednotek pro zabezpečení jadernou municí. *Příbuzné termíny: commander; executing commander.*

coordinating point / point de coordination / bod pro součinnost

Designated point at which, in all types of combat, adjacent units/formations must make contact for purposes of control and coordination. *Related term: contact point^{1,2}. 1/3/73*

Stanovený bod, ve kterém musí sousední jednotky udržovat součinnost pro účely řízení a koordinace nezávisle na druhu boje. *Příbuzný termín: contact point^{1,2}.*

copy negative / copie négative¹ / negativní kopie

A negative produced from an original not necessarily at the same scale. 1/12/74

Negativ vytvořený z originálu. Může být i zvětšený nebo zmenšený.

**core planning team / noyau d'état major de planification / jádro plánovací skupiny
central planning team (zastaralé)
CPT**

A team responsible for the detailed planning, coordination and preparation of an exercise. 26/08/09

Tým zodpovědný za detailní plánování, koordinaci a přípravu cvičení.

corner reflector¹ / réflecteur polyédrique / koutový odražeč¹

A device, normally consisting of three metallic surfaces or screens perpendicular to one another, designed to act as a radar target or marker. 1/7/80

Zařízení, které se obvykle skládá ze tří navzájem kolmých kovových povrchů obrazovek, vytvořených s cílem působit jako cíl radiolokátoru nebo jako značka.

corner reflector² / réflecteur à écho renforcé / koutový odražeč²

In radar interpretation, an object which, by means of multiple reflections from smooth surfaces, produces a radar return of greater magnitude than might be expected from the physical size of the object. 1/7/80

Objekt v radiolokátoru, který s pomocí více odrazů od hladkých povrchů vytváří radiolokační odraz o větší velikosti než je možné očekávat na základě fyzické velikosti objektu.

corps / corps / sbor

Preferred term: army corps. 1/7/83

Preferovaný termín: army corps.

corps troops / élément organique de corps d'armée / sborové svazky, útvary a jednotky

Troops assigned or attached to a corps, but not a part of one of the divisions that make up the corps. 1/3/73

Svazky, útvary a jednotky přidělené nebo připojené ke sboru, které však nejsou součástí jedné z divizí, ze kterých se sbor skládá.

corrective maintenance / maintenance corrective / údržba po poruše

Maintenance carried out after fault recognition and intended to restore equipment to a state in which it can perform a required function. *Related terms: examination; maintenance¹; planned maintenance; preventive maintenance. 1/10/01*

Údržba, která je prováděna po zjištění závady s cílem vrátit dané zařízení do stavu, v němž může plnit požadovanou funkci. *Příbuzné termíny: examination; maintenance¹; planned maintenance; preventive maintenance.*

correlation / corrélation / korelace

In air defence, the determination that an aircraft appearing on a detection or display device or visually, is the same as that on which information is being received from another source. 2/5/95

V protivzdušné obraně nařízení, že letadlo, které se objevilo na obrazovce radiolokátoru, na desce grafického zobrazení nebo vizuálně, je stejné jako to, o němž máme informace z jiného zdroje.

**correlation factor / facteur de corrélation / korelační faktor
restitution factor**

The ratio of a ground dose rate reading to a reading taken at approximately the same time at survey height over the same point on the ground. 1/3/73

Poměr mezi zjištěnou dávkou na zemi a zjištěnou dávkou přibližně ve stejné době v pozorované výšce nad stejným bodem na zemi.

**counter-aggression / contre-agression / opatření proti agresí
CA**

A stage of the NATO Precautionary System marking the transition from a condition of preparation and development of readiness to one of authorization for the employment of NATO forces against a nation, or nations, and against forces which are conducting or actively supporting aggression against NATO territory and/or forces. 1/10/01

Etapa v rámci systému preventivních opatření NATO, která znamená přechod ze stavu připravenosti a pohotovosti ke stavu, který umožňuje použití sil NATO proti zemi, skupině zemí a silám, které vedou nebo aktivně podporují agresí proti území členských států NATO nebo jejich ozbrojeným silám.

**counter-air operation / opération de supériorité aérienne / protivzdušná operace
CAO**

An air operation directed against the enemy's air offensive and defensive capability in order to attain and maintain a desired degree of air superiority. 1/8/79

Vzdušná operace vedená proti vzdušné útočné a obranné schopnosti nepřítele s cílem dosáhnout a udržet potřebný stupeň vzdušné nadvlády.

counter-attack / contre-attaque / protiútok

Attack by a part or all of a defending force against an enemy attacking force, for such specific purposes as regaining ground lost or cutting off or destroying enemy advance units, and with the general objective of denying to the enemy the attainment of his purpose in attacking. In sustained defensive operations, it is undertaken to restore the battle position and is directed at limited objectives. *Related term: countermove.* 1/1/60

Útok části nebo všech obranných sil proti útočícím silám nepřítele a to s takovými specifickými cíli, jako je znovudobyti ztraceného území nebo odříznutí či zničení postupujících jednotek nepřítele. Obecným záměrem je zabránit nepříteli v dosažení cílů útoku. V boji na zdrženou se útok podniká pro obnovení bojového postavení a řídí se omezenými cíli. *Příbuzný termín: countermove.*

counterbattery fire / tir de contrebatterie / protibaterijní palba

Fire delivered for the purpose of destroying or neutralizing the enemy's fire support system. Note: counterbattery fire can be either proactive or reactive. 29/5/02

Palba vedená za účelem zničení nebo umlčení nepřátelského systému palebné podpory. Pozn.: protibaterijní palba může být buď preventivní nebo odvetná.

counter-command and control / contre commandement et contrôle / opatření proti velení a řízení

The offensive aspect of command and control warfare aimed at denying an adversary the effective use of his command and control capabilities by influencing, degrading or destroying them. *Related terms: command and control protection; command and control warfare.* 29/5/02

Aktivní aspekt informační války prováděný s cílem bránit protivníkovi účelně využívat systém velení a řízení a to jejich ovlivňováním, snižováním účinnosti nebo likvidací. *Příbuzné termíny: command and control protection; command and control warfare.*

counter-espionage / contre-espionnage / protišpionážní

Action designed to detect and counteract espionage. *Related term: counter-intelligence.* 1/3/81

Akce prováděná s cílem zjistit a působit proti špionáži. *Příbuzný termín: counter-intelligence.*

counterfire / tir contre armes à feu / odvetná palba

Fire intended to destroy or neutralize enemy weapons. *Related term: fire³.* 1/3/73

Palba s cílem zničit nebo umlčet zbraně nepřítele. *Příbuzný termín: fire³.*

counter-guerrilla warfare / lutte antiguérilla / protipartyzánská válka

Operations and activities conducted by armed forces, paramilitary forces, or non-military agencies against guerrillas. 1/11/90

Operace a aktivity prováděné ozbrojenými silami, polovojskými nebo nevojskými silami proti partyzánům.

counter-insurgency / mesure anti-insurrectionnelle / protipovstalecký COIN

Those military, paramilitary, political, economic, psychological, and civic actions taken to defeat insurgency. 1/3/73

Vojenské, polovojské, politické, ekonomické, psychologické a civilní akce, které jsou prováděny s cílem zabránit povstání.

counter-intelligence / contre-ingérence / kontra-zpravodajství (opatření proti zpravodajské činnosti) CI

Those activities which are concerned with identifying and counteracting the threat to security posed by hostile intelligence services or organizations or by individuals engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. *Related terms: clandestine operation; counter-espionage; counter-sabotage; counter-subversion; operations security; protective security; security^{1,2,3}; security intelligence; tactical security.* 1/7/80

Činnosti, které se týkají identifikace a působení proti ohrožení bezpečnosti zpravodajskými službami, organizacemi nebo jednotlivci nepříteli, které se zabývají špionáží, sabotážemi, rozvratnými akcemi nebo terorismem. *Příbuzné termíny: clandestine operation; counter-espionage; counter-sabotage; counter-subversion; operations security; protective security; security^{1,2,3}; security intelligence; tactical security.*

countermarker / bâtiment en contre-marquage / ukazatel polohy vzhledem k návštěidlu

In naval operations, a unit maintaining contact on a marker from a position which enables it to counter the threat presented by the marker. 1/10/01

Při námořních operacích se jedná o jednotku, která udržuje kontakt vzhledem k ukazateli polohy (návěstidla), což jí umožňuje čelit hrozbě představované tímto návěstidlem.

countermine / contre-miner / odminování výbuchem

To explode the main charge in a mine by the shock of a nearby explosion of another mine or independent explosive charge. The explosion of the main charge may be caused either by sympathetic detonation or through the explosive train and/or firing mechanism of the mine. *Related term: mine.* 1/11/91

Slouží pro odpálení hlavní nálože v mině rázem od blízkého výbuchu jiné miny nebo nezávislé výbušné nálože. Výbuch hlavní nálože může být způsoben buď přenosem detonace nebo přes detonační řetězec anebo odpalovacím mechanismem v mině. *Příbuzný termín: mine.*

countermine operation / opération de contre-minage / odminovací operace

In land mine warfare, an operation to reduce or eliminate the effects of mines or minefields. *Related terms: demining; proofing.* 1/11/94

V bojové činnosti s použitím pozemních min opatření k omezení nebo vyloučení účinků min nebo minových polí. *Příbuzné termíny: demining; proofing.* 1/11/94

countermove / contre-mouvement / odvetná akce

An operation undertaken in reaction to or in anticipation of a move by the enemy. *Related term: counter-attack.* 1/3/82

Činnost prováděná jako reakce na prováděný nebo předpokládaný přesun protivníka. *Příbuzný termín: counter attack.*

counterpreparation fire / tir de contre-préparation / palebná protipříprava

Intensive prearranged fire delivered when the imminence of the enemy attack is discovered. 1/3/73

Intenzivní předem připravená palba v případě, že byla zjištěna hrozba útoku nepříteli.

counter-sabotage / contre-sabotage / činnost proti sabotážím

Action designed to detect and counteract sabotage. *Related term: counter-intelligence.* 1/3/81

Akce zaměřená na zjištění a zabránění sabotážím. *Příbuzný termín: counter intelligence.*

countersign / signal d'identification convenu / zvolání a ohlas

A secret challenge and its reply. *Related terms: challenge; password; reply.* 1/3/73

Utajovaná výzva a odpověď na ni. *Příbuzné termíny: challenge; password; reply.*

counter-subversion / contre-subversion / protipodvratná činnost

Action designed to detect and counteract subversion. *Related terms: counter-intelligence; subversion.* 1/3/81

Zjišťování podvratné činnosti a působení proti ní. *Příbuzné termíny: counter-intelligence; subversion.*

countersurveillance / contre-surveillance / opatření proti průzkumu protivníka

All measures, active or passive, taken to counteract hostile surveillance. *Related term: air surveillance.* 1/9/81

Veškerá opatření, aktivní nebo pasivní, provedená s cílem zabránit sledování protivníkem. *Příbuzný termín: air surveillance.*

counterterrorism / contre-terrorisme / protiteroristická opatření

CT

All offensive measures taken to neutralize terrorism before and after hostile acts are carried out. Note: such measures include those counterforce activities justified for the defence of individuals as well as containment measures implemented by military forces or civilian organizations. *Related term: antiterrorism.* 1/10/03

Souhrn aktivních opatření přijatých s cílem neutralizovat teroristickou činnost před i po uskutečnění nepřátelských činů. Poznámka: tato opatření zahrnují taková protiopatření, která jsou oprávněná kvůli nutné obraně osob, stejně jako soubor opatření uskutečňovaných vojskem nebo civilními organizacemi. *Příbuzný termín: antiterrorism.*

country cover diagram / schéma de surface couverte¹ / schéma plošného pokrytí

A small scale index, by country, depicting the existence of air photography for planning purposes only. 1/12/74

Přehled schémat malého měřítka s vyznačením území, kde bylo provedeno letecké snímkování výhradně pro plánování.

course / route à suivre / traťový úhel

The intended direction of movement in the horizontal plane. 1/10/78

Předpokládaný směr pohybu v horizontální rovině.

course of action / mode d'action / způsob činnosti

COA

In the estimate process, an option that will accomplish or contribute to the accomplishment of a mission or task, and from which a detailed plan is developed. *Related term: estimate of the situation.* 29/5/02

Varianta zvolená v průběhu hodnocení situace, která povede nebo přispěje ke splnění bojového poslání nebo úkolu a která je podkladem pro podrobné plánování. *Příbuzný termín: estimate of the situation.*

cover¹ / couverture¹ / krytí¹

The action by land, air, or sea forces to protect by offence, defence, or threat of either or both. *Related terms: airborne alert; column cover; comparative cover; concealment; fighter cover.* 1/3/81

Činnost pozemních, vzdušných nebo námořních sil prováděná s cílem chránit vlastní vojska pomocí útoku, obrany nebo hrozby útokem či obranou nebo oběma způsoby. *Příbuzné termíny: airborne alert; column cover; comparative cover; concealment; fighter cover.*

cover² / couverture² / krytí²

Those measures necessary to give protection to a person, plan, operation, formation or installation from the enemy intelligence effort and leakage of information. 1/3/81

Opatření nezbytná pro zajištění ochrany osob, plánu, operace, sestavy nebo zařízení před úsilím nepřátelského průzkumu a únikem informací.

cover³ / veille radio / krytí¹

The act of maintaining a continuous receiver watch with transmitter calibrated and available, but not necessarily available for immediate use. 1/3/81

Nepřetržitý příjem, kdy je vysílač nastaven a je k dispozici, ale nemusí být připraven k okamžitému použití.

cover⁴ / abri / kryt – úkryt

Shelter or protection, either natural or artificial. 1/3/81

Přírodní nebo umělý kryt, úkryt.

coverage / couverture³ / pokrytí (zobrazení území)

The ground area represented on imagery, photomaps, mosaics, maps, and other geographical presentation systems.

Related terms: airborne alert; column cover; concealment; fighter cover; screen². 1/3/81

Oblast na povrchu země, zobrazená na snímcích, fotomapách, fotosnímčích, mapách nebo na jiných zeměpisných systémech (zobrazení). *Příbuzné termíny: airborne alert; column cover; concealment; fighter cover; screen².*

covering fire¹ / tir de protection¹ / krycí palba¹

Fire used to protect troops when they are within range of enemy small arms. 1/3/73

Palba používaná pro ochranu jednotek, pokud jsou v dosahu ručních zbraní protivníka.

covering fire² / tir de protection² / krycí palba²

In amphibious usage, fire delivered prior to the landing to cover preparatory operations such as underwater demolition or minesweeping. 1/3/73

Při obojživelné operaci palba před vyložením pro krytí přípravných operací, jako jsou například podvodní demolice nebo odminování.

covering force¹ / force de couverture / krycí síly¹

A force operating apart from the main force for the purpose of intercepting, engaging, delaying, disorganizing, and deceiving the enemy before he can attack the force covered. 1/3/73

Síly působící odděleně od hlavních sil s cílem zastavit, vázat, zdržet, dezorganizovat a oklamat nepřítele dříve, než může zaútočit na chráněné jednotky.

**covering force² / force de sécurité / krycí síly²
covering troops**

Any body or detachment of troops which provides security for a larger force by observation, reconnaissance, attack, or defence, or by any combination of these methods. 1/3/73

Jakákoli část vojsk, která zajišťuje bezpečnost pro větší jednotku s pomocí sledování, průzkumu, útoku nebo obrany, nebo kombinací těchto způsobů.

covering force area / zone des forces de couverture / prostor krycích sil

The area forward of the forward edge of the battle area out to the forward positions initially assigned to the covering forces. It is here that the covering forces execute assigned tasks. 1/7/83

Prostor před předním okrajem obrany až k předstutým postavením krycích jednotek. Zde plní krycí jednotky stanovené úkoly.

covering troops / troupes de couverture / krycí vojska

Preferred term: covering force². 1/12/74

Preferovaný termín: covering force².

cover search / recherche de couverture / hledání krytí

In air photographic reconnaissance, the process of selection of the most suitable existing cover for a specific requirement. 1/3/73

Ve vzdušném fotografickém průzkumu proces výběru nejvhodnějšího existujícího nafočení pro specifické účely.

covertrace / calque de surface couverte / krycí zobrazení

One of a series of overlays showing all air reconnaissance sorties covering the map sheet to which the overlays refer. 1/2/74

Jedna ze sérií vrstev, které zobrazují lety vzdušného průzkumu. Pokrývá mapu, ke které se daná vrstva vztahuje.

crab angle / angle de dérive / vybočení letecké fotografie vzhledem ke směru letu

The angle between the aircraft track or flight line and the fore and aft axis of a vertical camera, which is in line with the longitudinal axis of the aircraft. 1/12/74

Úhel mezi dráhou letadla nebo dráhou letu a podélnou osou svislé kamery, která je v rovině s podélnou osou letadla.

crash locator beacon / radiobalise de repérage d'aéronef accidenté / maják pro vyhledávání místa havárie

An automatic emergency radio locator beacon to help searching forces locate a crashed aircraft. *Related terms: beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.* 1/7/87

Automatický rádiový maják pro vyhledání v případě havárie. Pomáhá pátracím jednotkám najít havarované letadlo. *Příbuzné termíny: beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.*

cratering charge / charge enterrée / podkop (pro vytvoření nálevky)

A charge placed at an adequate depth to produce a crater. *Related term: charge².* 1/3/79

Nálož umístěná v odpovídající hloubce pro vytvoření kráteru. *Příbuzný termín: charge².*

creeping mine / mine rampante / plovoucí mina

In naval mine warfare, a buoyant mine held below the surface by a weight, usually in the form of a chain, which is free to creep along the seabed under the influence of stream or current. *Related term: mine^{1,2}.* 1/11/75

V bojové činnosti s použitím námořních min plovoucí mina, která je držena pod hladinou pomocí závaží, obvykle řetězu. Pohybuje se podél mořského dna vlivem proudu. *Příbuzný termín: mine^{1,2}.*

crest / masque / kryt

A terrain feature of such altitude that it restricts fire or observation in an area beyond, resulting in dead space, or limiting the minimum elevation, or both. 1/8/76

Útvár v terénu tak vysoký, že omezuje pozorování palby v okolním prostoru v důsledku čehož vzniká hluchý prostor nebo omezení minimální elevace či obojí.

crested / masqué / překážka v podobě hřebenu

In artillery and naval fire support, a report which indicates that engagement of a target or observation of an area is not possible because of an obstacle or intervening crest. 1/3/77

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem zpráva, která uvádí, že zasažení cíle nebo pozorování prostoru není možné z důvodu překážky nebo bránícího hřebene.

**crisis establishment/ tableau d'effectifs du temps de crise / krizové tabulky počtů
CE**

A table setting out the authorized redistribution of manpower and augmentation of personnel for a unit, formation or headquarters under crisis conditions. 8/8/08

Related terms: emergency establishment; peacetime establishment.

Tabulka, udávající schválené přerozdělení osob a navýšení počtů pro jednotky, uskupení nebo velitelství za krizové situace.

**crisis management / gestion des crises / krizové řízení
CM**

The coordinated actions taken to defuse crises, prevent their escalation into an armed conflict and contain hostilities if they should result. 2/5/95

Koordinovaná činnost prováděná za účelem utlumení krize, předejití její eskalace do ozbrojeného konfliktu a zastavení nepřátelství, které by mělo být jejím výsledkem.

crisis response shipping / transport maritime de crise / námořní přeprava v době krize

All shipping employed in support of allied military operations, including ships taken up from trade, chartered shipping and, when appropriate, national prepositioned ships. 3/8/98

Veškerá námořní přeprava pro zabezpečení spojeneckých vojenských operací, včetně obchodních lodí, charterové plavby a pokud to bude potřebné, plavidel jednotlivých států.

critical altitude / altitude critique / kritická výška (nadmořská)

The altitude beyond which an aircraft or air-breathing guided missile ceases to perform satisfactorily. *Related terms: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Výška, nad kterou letadlo nebo řízená střela, která při svém letu využívá kyslík, nebude uspokojivě fungovat. *Příbuzné termíny: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

critical item / article critique / kritický prvek

An item, the lack or failure of which would cause the loss of a mission-essential operational capability. *Related terms: controlled item; critical supplies and matériel; regulated item.* 1/7/93

Prvek, jehož nepřítomnost nebo selhání způsobí ztrátu operačních schopností nezbytných pro plnění úkolu. *Příbuzné termíny: controlled item, regulated item, critical supplies and materiel.*

critical speed / allure vibratoire / kritická rychlost

A speed or range of speeds which a ship cannot sustain due to vibration or other similar phenomena. *Related terms: convoy speed; declared speed; endurance speed; hypersonic; maximum sustained speed; pace; pace setter; rate of march; scheduled speed; speed of advance; speed of sound; transonic.* 1/6/78

Rychlost nebo rychlosti, které loď nemůže vydržet z důvodu vibrace nebo podobného jevu. *Příbuzné termíny: convoy speed; declared speed; endurance speed; hypersonic; maximum sustained speed; pace; pace setter; rate of march; scheduled speed; speed of advance; speed of sound; transonic.*

critical supplies and matériel / approvisionnement critique / nezbytné zásoby a materiál

Those supplies vital to the support of operations, which owing to various causes are in short supply or are expected to be in short supply. *Related terms: controlled item; critical item; regulated item.* 1/10/92

Dodávky důležité pro zabezpečení operací, které jsou z různých důvodů nedostatkové nebo se očekává, že budou nedostatkové. *Příbuzné termíny: controlled item; critical item; regulated item.*

crossing area / zone de franchissement / úsek násilného překonání vodní překážky

A number of adjacent crossing sites under the control of one commander. 1/12/77

Určitý počet vzájemně sousedících přechodových míst pod kontrolou jednoho velitele.

cross-servicing / services mutuels / vzájemné služby

That servicing performed by one service or national element for other services or national elements and for which the other services or national elements may be charged. *Related terms: aircraft servicing, close support; mutual support; support.* 1/10/78

Poskytování služeb jedním druhem služby nebo národním prvkem pro další druhy služeb nebo jiné národní prvky, které se těmto dalším druhům služeb či národním prvkům mohou účtovat. *Příbuzné termíny: aircraft servicing, close support; mutual support; support.*

cross tell / transfert latéral / vzájemné sdílení

Related term: track telling. 1/3/73

Příbuzný termín: track telling.

cruising altitude / altitude de croisière / letová nadmořská výška

A level determined by vertical measurement from mean sea level, maintained during a flight or portion thereof. *Related terms: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Výška vertikálně měřená od střední hladiny moře, udržovaná během letu nebo během části letu. *Příbuzné termíny: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

cruising level / niveau de croisière / cestovní hladina

A level maintained during a significant portion of a flight. *Related terms: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Letová hladina, udržovaná v průběhu podstatné části letu. *Příbuzné termíny: absolute height; altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

cryptanalysis / analyse cryptographique / kryptoanalýza, teorie a řešení šifrovacích soustav

The study of encrypted texts. The steps or processes involved in converting encrypted text into plain text without initial knowledge of the key employed in the encryption. 1/3/73

Studium zašifrovaných textů. Použité kroky nebo procesy při přeměně zašifrovaného textu na čitelný text bez úvodní znalosti klíče použitého při zašifrování.

cryptomaterial / matériel de cryptographie / kryptomateriál

All material, including documents, devices or equipment that contains crypto information and is essential to the encryption, decryption or authentication of telecommunications. 1/3/73

Materiál včetně dokumentů, přístrojů nebo zařízení, který obsahuje šifrované informace a je základním předpokladem pro šifrování, dešifrování nebo ověřování v telekomunikacích.

culture / caractéristique artificielle / umělé terénní předměty

A feature of the terrain that has been constructed by man. Included are such items as roads, buildings, and canals; boundary lines, and in a broad sense, all names and legends on a map. 1/3/73

Terénní předměty, vytvořené činností civilizace. Zahrnují např. komunikace, budovy, kanály, hranice; v širším pojetí pak názvosloví a veškeré popisy na mapě.

currency / fiabilité / platnost

The up-to-dateness of a map or chart as determined by comparison with the best available information at a given time. 1/3/73

Aktuálnost mapy určená srovnáním s nejlepšími dostupnými informacemi v daném čase.

current intelligence / renseignement de situation / aktuální zpravodajství

Intelligence which reflects the current situation at either strategic or tactical level. *Related terms: basic intelligence; intelligence.* 1/9/81

Zpravodajství, které odráží současnou situaci buď na strategické nebo taktické úrovni. *Příbuzné termíny: basic intelligence, intelligence.*

curve of pursuit / courbe de poursuite / dráha pronásledování, ("psí" křivka)

The curved path described by a fighter plane making an attack on a moving target while holding the proper aiming allowance. 1/3/73

Zakřivená trasa, kterou opisuje stíhací letoun útočící na pohyblivý cíl, při dodržení odpovídajícího předstihu k bodu střetu.

customer ship / bâtiment ravitaillé / zásobovací loď

The ship in a replenishment unit that receives the transferred personnel and/or supplies. 1/6/80

Lod' v zásobovací jednotce, která přebírá přepravovanou živou sílu nebo zásoby.

cut-off / arrêt du réacteur / vypnutí

The deliberate shutting off of a reaction engine. 1/3/73

Úmyslné vypnutí reaktivního motoru.

cut-off velocity / vitesse à l'arrêt de propulsion / rychlost v bodě vypnutí

The velocity attained by a missile at the point of cut-off. 1/3/73

Rychlost, kterou dosáhne raketa v bodě vypnutí.

cutter / cisailles / stříhací zařízení

In naval mine warfare, a device fitted to a sweep wire to cut or part the moorings of mines or obstructors; it may also be fitted in the mooring of a mine or obstructors to part a sweep. 1/12/76

V bojové činnosti s použitím námořních min zařízení připevněné k odminovacímu drátu, odstřihující nebo rozdělující část ukotvení min nebo zábran. Může být také připevněno k ukotvení miny nebo zábranám s cílem rozdělit odminovač.

cutting charge / charge coupante / usměrněná táhlá nálož

A charge which produces a cutting effect in line with its plane of symmetry. *Related term: charge².* 1/11/90

Nálož, která má usměrněný účinek podle své roviny symetrie. *Příbuzný termín: charge².*

D

damage area / zone de choc / prostor poškození

In naval mine warfare, the plan area around a minesweeper inside which a mine explosion is likely to interrupt operations. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min specifikovaný prostor v okolí minolovky, ve kterém by výbuch miny pravděpodobně narušil vedení bojové činnosti.

damage assessment / évaluation des dommages / hodnocení poškození

DA

The determination of the effect of attacks on targets. 1/3/73

Zjištění účinku útoků na cíle.

damage control / organisation sécurité / technická opatření na lodi k odstranění následků poškození

DAMCON

In naval usage, measures necessary aboard ship to preserve and re-establish water-tight integrity, stability, manoeuvrability and offensive power; to control list and trim; to effect rapid repairs of materiel; to limit the spread of, and provide adequate protection from, fire; to limit the spread of, remove the contamination by, and provide adequate protection from, toxic agents; and to provide for care of wounded personnel. *Related term: area damage control.* 1/3/73

Nezbytná opatření na palubě lodi při bojové činnosti vojenského námořnictva vedoucí k ochraně a obnovení vodotěsnosti, stability, ovladatelnosti a útočné síly, k řízení nahnutí lodi na bok a podélného vyvážení, k provedení rychlých oprav vojenského materiálu, k omezení šíření ohně a zajištění odpovídající protipožární ochrany, k omezení šíření zamoření a odmoření a k zajištění odpovídající ochrany proti toxickým látkám a k poskytnutí péče zraněným. *Příbuzný termín: area damage control.*

damage radius / rayon de choc / dosah poškození

In naval mine warfare, the average distance from a ship within which a mine containing a given weight and type of explosive must detonate if it is to inflict a specified amount of damage. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min průměrná vzdálenost od lodi, v rámci níž mina, obsahující dané množství a druh výbušiny, musí explodovat, má-li způsobit specifikovanou míru poškození.

damage threat / probabilité d'avarie / nebezpečí vzniku poškození

The probability that a target ship passing once through a minefield will explode one or more mines and sustain a specified amount of damage. 1/8/76

Pravděpodobnost, že cílová loď proplouvající minovým polem způsobí výbuch jedné nebo více min a utrpí specifikovanou míru poškození.

danger area / zone dangereuse / nebezpečný prostor – ohrožený prostor airspace warning area

In air traffic control, an airspace of defined dimensions within which activities dangerous to the flight of aircraft may exist at specified times. *Related terms: closed area; prohibited area¹; restricted area¹* 1/7/80

V řízení letového provozu vzdušný prostor vymezených rozměrů, uvnitř kterého může v daném čase probíhat činnost ohrožující let letadla. *Příbuzné termíny: closed area; prohibited area¹; restricted area¹.*

danger close / amis à proximité / nebezpečná blízkost

In artillery and naval fire support, information in a call for fire to indicate that friendly forces are within 600 metres of the target. 1/3/73

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o informaci při vyžádání palby, která specifikuje, že se vlastní síly se nacházejí ve vzdálenosti ne větší než 600 metrů od cíle.

dangerous cargo / cargaison dangereuse / nebezpečný náklad

Cargo which, because of its dangerous properties, is subject to special regulations for its transport. *Related term: cargo.* 1/3/73

Náklad, který vzhledem ke svým nebezpečným vlastnostem podléhá zvláštním přepravním pravidlům. *Příbuzný termín: cargo.*

dangerously exposed waters / zone maritime menacée / ohrožené vodní plochy

The sea area adjacent to a severely threatened coastline. *Related terms: evacuation of dangerously exposed waters; ocean convoy severely threatened coastline.* 1/2/89

Prostor na moři přiléhající k vážně ohroženým úsekům pobřeží. *Příbuzné termíny: evacuation of dangerously exposed waters; ocean convoy severely threatened coastline.*

dan runner / bâtiment longe-bouées dan / tahač bójek

A ship running a line of dan buoys. 1/12/76

Lod' vlekoucí řadu signalizačních bójek.

data block / légende² / datová skupina

Additional data displayed on a photographic, electro-optical or radar image with the aim of improving its exploitation. 1/12/93

Doplňkové údaje zobrazené na fotografickém, elektrooptickém nebo radiolokačním snímku za účelem jeho lepšího využití.

date line / ligne de changement de date / datová hranice

Preferred term: international date line. 1/3/73

Preferovaný termín: international date line.

date-time group / groupe date-heure / skupina datum-čas

DTG

A group of six digits with a zone time suffix and the standardized abbreviation for the month. The first pair of digits represents the day; the second pair the hour; the third pair the minutes. After the month may be added the last two digits of the year. 1/3/81

Skupina šesti číslic s indexem (sufixem) pro časovou zónu a standardizovanou zkratkou pro měsíc. První dvojice číslic představuje den; druhá hodiny; třetí dvojice pak minuty. Za měsícem je možné doplnit dvě poslední číslice označující rok.

datum / donnée / číselný kód

Any numerical or geometrical quantity or set of such quantities which may serve as reference or base for other quantities. Where the concept is geometric, the plural form is "datums" in contrast to the normal plural "data". 1/3/73

Jakákoli číselná nebo geometrická řada čísel nebo soubor takových hodnot, která mohou sloužit jako vztažný údaj nebo základ pro jiné hodnoty. Tam, kde je určen základ geometrický, je v angličtině množné číslo "datums", na rozdíl od normálního množného čísla "data".

datum dan buoy / bouée dan repère / orientační bójka

In naval mine warfare, a dan buoy intended as a geographical reference or check, which needs to be more visible and more securely moored than a normal dan buoy. 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min signalizační bójka, která má sloužit jako geografický orientační nebo kontrolní bod a musí být proto viditelnější a bezpečněji ukotvená, než normální signalizační bójka.

datum level / niveau de référence / vztažná systémová hladina

A surface to which elevations, heights or depths on a map or chart are related. *Related terms: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Plocha, ke které jsou na mapách vztažena převýšení, výšky nebo hloubkové údaje. *Příbuzné termíny: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

datum point / datum / vztažený (systémový) bod

Any reference point of known or assumed coordinates from which calculation or measurements may be taken. *Related term: pinpoint*¹. 1/3/73

Jakýkoli orientační bod se známými nebo předpokládanými souřadnicemi, od kterého je možné provádět výpočty nebo měření dalších bodů. *Příbuzné termíny: pin point*¹.

day air defence fighter / chasseur de défense aérienne de jour / denní stíhač PVO

A fighter aircraft with equipment and weapons which enable it to engage airborne targets, but in clear weather conditions and by day only. *Related terms: all weather air defence fighter; clear weather air defence fighter; interceptor; fighter; fighter interceptor*. 1/10/84

Stíhací letoun s výzbrojí a vybavením, které mu umožňují útočit proti vzdušným cílům, ale pouze za jasného počasí a pouze ve dne. *Příbuzné termíny: all weather air defence fighter; clear weather air defence fighter; interceptor; fighter; fighter interceptor*.

D-day / jour J / den D

The day on which an operation, whether hostilities or any other operation, commences or is due to commence. *Related terms: C-day; E-day; F-hour; G-day; G hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour*. 26/08/09

Den, ve kterém má začít nebo začíná bojová nebo jiná operace. *Příbuzné termíny: C-day; E-day; F-hour; G-day; G hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour*.

deadly force / force létale / smrtící síla

Force intended or likely to cause death, or serious injury resulting in death. *Related term: non-deadly force*. 1/10/01

Síla, jejíž použití způsobí jistě nebo pravděpodobně smrt nebo vážné zranění končící smrtí. *Příbuzný termín: non-deadly force*.

dead mine / mine inerte¹ / neaktivní mina

A mine which has been neutralized, sterilized or rendered safe. *Related terms: disarmed mine; drill mine; instructional mine; mine²; practice mine^{1,2}*. 1/8/76

Mina, která byla neutralizována, sterilizována nebo zajištěna. *Příbuzné termíny: disarmed mine; drill mine; instructional mine; mine²; practice mine^{1,2}*.

**dead space¹ / zone en angle mort¹ / hluchý prostor¹
dead zone**

An area within the maximum range of a weapon, radar, or observer, which cannot be covered by fire or observation from a particular position because of intervening obstacles, the nature of the ground, or the characteristics of the trajectory, or the limitations of the pointing capabilities of the weapon. 1/3/82

Prostor v rámci maximálního dosahu zbraně, radiolokátoru nebo pozorovatele, který není možné pokrýt palbou nebo pozorováním z daného místa, protože tomu brání překážky, tvar povrchu země nebo charakteristiky dráhy letu střely, případně omezení možností zamíření zbraně.

dead space² / zone en angle mort³ / hluchý prostor²

The volume of space above and around a gun or guided missile system into which it cannot fire because of mechanical or electronic limitations. 1/3/82

Prostor nad a kolem hlavňového nebo raketového zbraňového systému, do kterého není možné střílet z důvodu mechanických nebo elektronických omezení.

dead space³ / zone en angle mort² / hluchý prostor³

An area or zone which is within range of a radio transmitter, but in which a signal is not received. 1/3/82

Oblast nebo zóna, která je v rámci dosahu rádiového vysílače, ale ve které není možné přijmout signál.

dead zone / zone non battue / hluchý prostor

*Preferred term: dead space*¹. 1/3/73

*Preferovaný termín: dead space*¹.

debarkation / débarquement / vylodění

The unloading of troops with their supplies and equipment from a ship. *Related terms: embarkation; port of debarkation; port of embarkation.* 1/3/73

Vyložení jednotek se zásobami, výzbrojí a výstrojí z lodi. *Příbuzné termíny: embarkation; port of debarkation; port of embarkation.*

**debarkation schedule / horaire de débarquement / plán vylodění
disembarkation schedule**

A schedule which provides for the timely and orderly debarkation of troops and equipment and emergency supplies for the water-borne ship-to-shore movement. 1/3/73

Plán, který zajišťuje včasné a organizované vylodění jednotek, výzbroje a výstroje a pomocného materiálu potřebného pro přesun z lodi na břeh.

decca / decca / systém určování polohy

A radio phase-comparison system which uses a master and slave stations to establish a hyperbolic lattice and provide accurate ground position-fixing facilities. *Related term: hyperbolic navigation system.* 1/12/74

Systém srovnávání rádiové fáze, který používá hlavní a podřízená stanice pro zjišťování hyperbolické struktury a pro zajištění přesných podkladů pro zařízení, které určuje polohu. *Příbuzný termín: hyperbolic navigation system.*

decentralized control / contrôle décentralisé / decentralizované řízení

In air defence, the normal mode whereby a higher echelon monitors unit actions, making direct target assignments to units only when necessary to insure proper fire distribution or to prevent engagement of friendly aircraft. *Related term: centralized control².* 1/3/73

V protivzdušné obraně normální režim, při kterém vyšší stupeň velení monitoruje činnost jednotek. Přímé přidělování cílů jednotkám provádí pouze v případech, kdy je nutné zajistit správné rozložení palby, případně zabránit útoku na vlastní letoun. *Příbuzný termín: centralized control².*

decentralized execution / exécution décentralisée / decentralizované plnění úkolů

Delegation of the appropriate authority to subordinate commanders to execute their assigned tasks and missions. *Related terms: centralized control¹; delegation of authority; transfer of authority.* 22/6/04

Udělení příslušné pravomoci podřízeným velitelům ke splnění stanovených úkolů. *Příbuzné termíny: centralized control¹; delegation of authority; transfer of authority.*

deception / déception / klamání

Those measures designed to mislead the enemy by manipulation, distortion, or falsification of evidence to induce him to react in a manner prejudicial to his interests. 1/3/73

Opatření přijatá s cílem oklamat nepřítele zmanipulováním, zkrácením nebo pozměněním reality a donutit jej reagovat způsobem, který poškozuje jeho zájmy.

decision altitude / altitude de décision / výška rozhodnutí

An altitude related to the highest elevation in the touchdown zone, specified for a glide slope approach, at which a missed-approach procedure must be initiated if the required visual reference has not been established. *Related terms: decision height; minimum descent altitude; minimum descent height; missed approach procedure.* 1/8/76

Nadmořská výška vztažená k nejvyšší nadmořské výšce v dotykové zóně, určená pro přiblížení klouzavým letem, ve které musí být zahájeny postupy po nezdařeném přiblížení, pokud nebyl navázán požadovaný vizuální kontakt. *Příbuzné termíny: decision height; minimum descent altitude; minimum descent height; missed approach procedure.*

decision height / hauteur de décision / výška rozhodnutí

A height above the highest elevation in the touchdown zone, specified for a glide slope approach, at which a missed-approach procedure must be initiated if the required visual reference has not been established. *Related terms: decision altitude, minimum descent altitude; minimum descent height; missed approach procedure.* 1/6/78

Výška nad nejvyšší nadmořskou výškou v dotykové zóně určená pro přiblížení klouzavým letem, ve které musí být zahájeny postupy po nezdařeném přiblížení, pokud nebyl navázán požadovaný vizuální kontakt. *Příbuzné termíny: decision altitude, minimum descent altitude; minimum descent height; missed approach procedure.*

decision point / point de prise de decision / bod rozhodnutí

A point in space and time, identified during the planning process, where it is anticipated that the commander must make a decision concerning a specific course of action. 6/1/06

Bod v čase a prostoru určený v průběhu procesu plánování, ve kterém se předpokládá, že velitel musí přijmout rozhodnutí o konkrétním způsobu činnosti.

decisive point / point décisif / rozhodující bod

A point from which a hostile or friendly centre of gravity can be threatened. This point may exist in time, space or the information environment. 13/12/99

Bod, ze kterého může být ohroženo nepřátelské nebo vlastní těžiště. Tento bod může existovat v čase, prostoru nebo v informačním prostředí.

declared speed / vitesse déclarée / vyhlášená rychlost

The continuous speed which a master declares his ship can maintain on a forthcoming voyage under moderate weather conditions having due regard to her present condition. *Related term: scheduled speed.* 1/12/77

Kapitánem oznámená stálá rychlost, kterou jeho loď může udržovat během nastávající plavby za mírných povětrnostních podmínek s nutným přihlédnutím k aktuálnímu stavu lodi. *Příbuzný termín: scheduled speed.*

declassify / déclassifier / odtajnit

To cancel the security classification of an item of classified matter. *Related term: downgrade.* 1/3/73

Zrušit stupeň utajení utajovaného dokumentu. *Příbuzný termín: downgrade.*

declination / déclinaison astronomique / deklinace

The angular distance to a body on the celestial sphere measured north or south through 90 from the celestial equator along the hour circle of the body. Comparable to latitude on the terrestrial sphere. 1/3/73

Úhlová vzdálenost k tělesu na nebeské sféře měřená v rozmezí 0- 90° severně nebo jižně od nebeského rovníku podél hodinového kruhu. Lze ji srovnat se zeměpisnou šířkou na zeměkouli.

decompression chamber / caisson de décompression / podtlaková komora

Preferred term: hypobaric chamber. 1/10/84

Preferovaný termín: hypobaric chamber.

decontamination / décontamination / dekontaminace

The process of making any person, object, or area safe by absorbing, destroying, neutralizing, making harmless, or removing, chemical or biological agents, or by removing radioactive material clinging to or around it. *Related terms: immediate decontamination; operational decontamination; thorough decontamination.* 1/3/73

Proces záchranu jakékoli osoby, předmětu nebo prostoru absorbováním, zničením, neutralizací, zneškodněním nebo odstraněním chemických či biologických látek, případně odstraněním radioaktivního materiálu nacházejícího se na předmětu odmořování nebo v jeho okolí. *Příbuzné termíny: immediate decontamination, operational decontamination, thorough decontamination.*

**decontamination station / station de décontamination / dekontaminační stanice
cleansing station**

A building or location suitably equipped and organized where personnel and materiel are cleansed of chemical, biological or radiological contaminants. 1/11/75

Budova nebo místo vhodně zařízené a upravené tak, aby tam bylo možno odmořovat živou sílu a materiál od chemického, biologického nebo radioaktivního zamoření.

**decoy / leurre / klamný cíl
dummy**

An imitation of a person, object or phenomenon, which is intended to deceive hostile surveillance or detection systems or mislead the adversary. 15. Jan. 2008

Napodobení osoby, objektu / předmětu nebo jevu s cílem oklamat nepřátelské průzkumné a detekční systémy nebo zmást protivníka.

**decoy ship / navire-piège / lod' – návnada
Q-ship**

A ship camouflaged as a non-combatant ship with its armament and other fighting equipment hidden and with special provisions for unmasking its weapons quickly. 1/3/82

Lod' zamaskovaná jako nebojová, jejíž zbraně a další bojové vybavení jsou ukryty zvláštním způsobem umožňujícím jejich rychlé odmaskování.

dedicated mine countermeasures asset / moyens spécialisés de lutte contre les mines / vyčleněný odminovací prostředek

In naval mine warfare, a platform, unit or system designed exclusively or primarily for mine countermeasures. *Related term: mine warfare group.* 6/1/06

Při námořním použití min se jedná o nástavbu, jednotku či systém výhradně nebo prvořadě určené pro odminování. *Příbuzný termín: mine warfare group.*

deep fording capability / aptitude à franchir un gué profond / schopnost hlubokého brodění

The characteristic of a self-propelled gun or ground vehicle equipped with built-in waterproofing and/or a special waterproofing kit, to negotiate a water obstacle with its wheels or tracks in contact with the ground. *Related terms: shallow fording capability; wading crossing.* 1/8/73

Charakteristika samohybného děla nebo terénního vozidla vybaveného zabudovaným vodotěsným anebo speciálním vodotěsným zařízením, které mu umožňuje zdolávat vodní překážky jízdou po dně. *Příbuzné termíny: shallow fording capability; wading crossing.*

deep minefield / champ de mines profond / hloubkové minové pole

An antisubmarine minefield which is safe for surface ships to cross. *Related term: minefield².* 1/8/76

Protiponorkové minové pole, kterým mohou bezpečně proplouvat hladinové lodě. *Příbuzný termín: minefield².*

deep supporting fire / tir d'appui en profondeur / palebná podpora v hloubce

Fire directed on objectives not in the immediate vicinity of our forces, for neutralizing and destroying enemy reserves and weapons, and interfering with enemy command, supply, communications and observations. *Related terms: fire³; supporting fire.* 1/3/73

Palba na cíle, které nejsou v bezprostřední blízkosti vlastních vojsk, vedená k umlčení a ničení záloh a výzbroje nepřítele a k narušení velení, zásobování, spojení a pozorování. *Příbuzné termíny: fire³; supporting fire.*

deep water / grands fonds / hluboká voda

Water having a depth greater than 200 metres.

Voda, jejíž hloubka je větší než 200 metrů.

de facto boundary / frontière de fait / hranice de facto

An international or administrative boundary whose existence and legality is not recognized but which is a practical division between separate national and provincial administering authorities. 1/9/81

Mezinárodní nebo administrativní hranice, jejíž existence a právoplatnost není sice uznávána, která však v praxi představuje praktické rozdělení mezi jednotlivé národní a provinční správní orgány.

defector / transfuge / zběh

A person who repudiates his or her country when beyond its jurisdiction or control. 1/9/91

Osoba, která se zřiká příslušnosti ke své zemi tím, že se nachází mimo její jurisdikci nebo moc.

defence area / zone de défense / prostor obrany

For any particular command, the area extending from the forward edge of the battle area to its rear boundary. It is here that the decisive defensive battle is fought. 1/7/83

Pro jakýkoli stupeň velení se jedná o prostor sahajícím od předního okraje bojiště až po jeho zád'. Zde probíhá rozhodující obranný boj.

defence in depth / défense en profondeur / obrana v hloubce

The siting of mutually supporting defence positions designed to absorb and progressively weaken attack, prevent initial observations of the whole position by the enemy, and to allow the commander to manoeuvre his reserve. 1/3/83

Zaujetí vzájemně se podporujících obranných postavení vytvořených s cílem zachytit a postupně oslabit útok nepřítele, zabránit mu v pozorování celého postavení před bojem a umožnit veliteli provést manévry zálohami.

**defence readiness condition / état de préparation¹ / stav připravenosti k obraně
state of readiness³**

A number or code word indicating the readiness posture of a unit for actual operations or exercises. *Related terms:* evaluation²; operational readiness; readiness; readiness time. 1/2/73

Číslo nebo kódový znak označující stav připravenosti jednotky ke konkrétní bojové činnosti nebo cvičení. *Příbuzné termíny:* evaluation²; operational readiness; readiness; readiness time.

defence shipping authority / autorité des transports maritimes / krizový úřad pro námořní přepravu

The NATO civil wartime agency activated in time of crisis or war responsible for the allocation of merchant ships assigned to the Allied ocean shipping pool to achieve the greatest possible efficiency in support of the common effort. 1/10/78

Civilní válečný orgán NATO aktivovaný v době krize nebo války, který odpovídá za přidělování vyčleněných obchodních lodí do podřízenosti Spojeneckého oceánského námořnictva k dosažení nejvyšší možné efektivity podpory společného úsilí.

defensive coastal area / zone côtière de défense / pobřežní obranný prostor

A part of a coastal area and of the air, land, and water area adjacent to the coast line within which defence operations may involve land, sea, and air forces. 1/2/73

Část pobřeží a vzdušný, pozemní a vodní prostor přiléhající k pobřežní čáře, kde se mohou pozemní, námořní a letecké síly podílet na obranných operacích.

defensive counter-air operation / opération défensive contre le potentiel aérien / obranná protivzdušná operace

Active and passive defensive measures designed to detect, identify, intercept, and destroy or make ineffective forces attempting to attack or to penetrate friendly airspace. *Related terms:* active air defence; air defence; air superiority; air supremacy; counter-air operation; offensive counter-air operation; passive air defence. 20/6/06

Aktivní a pasivní obranná opatření ke zjišťování, identifikaci, zastavení a zničení nebo snížení účinnosti sil, které se pokoušejí napadnout náš vzdušný prostor nebo do něj proniknout. *Příbuzné termíny:* active air defence; air defence; air superiority; air supremacy; counter-air operation; offensive counter-air operation; passive air defence.

defensive fire / tir défensif / obranná palba**DF**

Fire delivered by supporting units to assist and protect a unit engaged in a defensive action. 1/11/75

Palba, kterou vedou podpůrné jednotky ve prospěch a k ochraně bránících se vojsk.

defensive mine countermeasures / mesures de protection contre les mines / obranná opatření proti minám

Countermeasures intended to reduce the effect of enemy minelaying. 1/8/76

Protiopatření zaměřená na snížení účinků zaminování provedeného nepřítelem.

defensive minefield / champ de mines défensif / obranné minové pole

In naval mine warfare, a minefield laid in international waters or international straits with the declared intention of controlling shipping in defence of sea communications. *Related term:* minefield². 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o minové pole položené v mezinárodních vodách nebo mezinárodních úžinách s deklarovaným záměrem kontrolovat lodní dopravu při obraně námořních komunikací. *Příbuzný termín:* minefield².

defilade¹ / défilement¹ / skryt¹

Protection from hostile observation and fire provided by an obstacle such as a hill, ridge, or bank. 1/3/73

Ochrana před průzkumem a palbou nepřítele představovaná překážkou jako je kopec, hřeben nebo násep.

defilade² / défilement² / skryt²

A vertical distance by which a position is concealed from enemy observation. 1/3/73

Vertikální vzdálenost, kterou je postavení ukryto před pozorováním nepřítele.

defilade³ / défilement³ / skryt³

To shield from enemy fire or observation by using natural or artificial obstacles. 1/3/73

Ukrytí se před palbou a pozorováním nepřítele s využitím přírodních nebo umělých překážek.

defoliant operation / opération de défoliation / defoliální operace

The employment of defoliating agents on vegetated areas in support of military operations. 1/3/73

Použití defoliantů v oblastech s vegetací s cílem vytvořit podmínky pro vojenské operace.

defoliating agent / agent défoliant / defoliant

A chemical which causes trees, shrubs, and other plants to shed their leaves prematurely. 1/3/73

Chemická látka, která způsobuje předčasné opadání listů stromů, křovin a jiných rostlin.

degree of nuclear risk / risque nucléaire / stupeň jaderného rizika

As specified by the commander, the risk to which friendly forces may be subjected from the effects of the detonation of a nuclear weapon used in the attack of a close-in enemy target; acceptable degrees of risk under differing tactical conditions are emergency, moderate, and negligible. *Related terms: emergency nuclear risk; moderate nuclear risk; negligible nuclear risk.* 1/8/76

Stanovuje ho velitel. Je to riziko, kterému mohou být vystaveny vlastní síly v důsledku výbuchu jaderné zbraně použité při napadení blízkého nepřátelského cíle; přijatelné stupně rizika za různých taktických podmínek jsou: vysoké riziko, střední riziko a zanedbatelné riziko. *Příbuzné termíny: emergency nuclear risk, moderate nuclear risk, negligible nuclear risk.*

de jure boundary / frontière de droit / právně uznaná hranice / hranice de jure

An international or administrative boundary whose existence and legality is recognized. 1/9/81

Mezinárodní nebo administrativní hranice, jejíž existence a právoplatnost je uznávána.

delaying operation / manoeuvre retardatrice / boj na zdrženou

An operation in which a force under pressure trades space for time by slowing down the enemy's momentum and inflicting maximum damage on the enemy without, in principle, becoming decisively engaged. 1/7/83

Činnost, při které se jednotka v důsledku situace vědomě vzdává prostoru, aby získala čas. Cílem je zpomalit postup nepřítele a způsobit mu maximální škody, aniž by jednotka v zásadě usilovala o rozhodující střet.

delay release sinker / crapaud à prise d'immersion différée / závaží se zpožděným uvolněním

A sinker which holds a moored mine on the seabed for a predetermined time after laying. 1/8/76

Závaží, které drží ukotvenou minu na mořském dně po předem určenou dobu od jejího položení.

delegation of authority / délégation de pouvoirs / předání odpovědnosti

An action by which a commander assigns to a subordinate commander a clearly stated part of his authority. *Related terms: decentralized execution; transfer of authority.* 4/10/00

Akt, kterým velitel postupuje podřízenému veliteli jasně stanovenou část svých pravomocí nebo kompetencí. *Příbuzné termíny: decentralized execution; transfer of authority.*

deliberate attack / attaque délibérée / útok s úplnou přípravou

A type of offensive action characterized by preplanned coordinated employment of fire power and manoeuvre to close with and destroy or capture the enemy. *Related term: hasty attack.* 1/6/78

Druh útočné činnosti charakterizovaný předem plánovaným koordinovaným použitím palebné síly a manévru pro přiblížení se k nepříтели a jeho zničení nebo zajetí. *Příbuzný termín: hasty attack.*

deliberate breaching / ouverture de brèche préparée / vytvoření plánovaného průchodu

The creation of a lane through a minefield or a clear route through a barrier or fortification, which is systematically planned and carried out. 1/1/91

Vytváření průchodu minovým polem, zátarasy nebo opevněním, které je systematicky plánováno a prováděno.

deliberate crossing / franchissement préparé / plánované překonání vodní překážky

The crossing of an inland water obstacle that requires extensive planning and detailed preparations. *Related term: hasty crossing.* 1/7/87

Překonání vnitrozemské vodní překážky, které vyžaduje rozsáhlé plánování a podrobné přípravy. *Příbuzný termín: hasty crossing.*

deliberate defence / défense préparée / připravená obrana

A defence normally organized when out of contact with the enemy or when contact with the enemy is not imminent and time for organization is available. It normally includes an extensive fortified zone incorporating pillboxes, forts, and communication systems. *Related term: hasty defence.* 1/3/73

Obrana vybudovaná za normálních okolností mimo dotyk s nepřítelem nebo nehrozí-li bezprostředně dotyk s nepřítelem a je k dispozici čas pro přípravu obrany. Obvykle představuje rozsáhlé opevněné pásmo s palebnými kryty, pevnostkami a spojovacími systémy. *Příbuzný termín: hasty defence.*

delivering ship / bâtiment ravitailleur / zásobovací loď

In replenishment at sea, the ship that delivers the rig(s). *Related term: receiving ship.* 4/10/00

Při doplňování zásob na moři loď, která dodává materiál. *Příbuzný termín: receiving ship.*

delivery error / dispersion globale / chyba přesnosti palby

The inaccuracy associated with a given weapon system resulting in a dispersion of shots about the aiming point. *Related terms: circular error probable; deviation²; dispersion^{1,2}; dispersion error; horizontal error.* 1/10/84

Nepřesnost spojená s daným zbraňovým systémem způsobující rozptyl zásahů kolem záměrného bodu. *Příbuzné termíny: circular error probable; deviation²; dispersion^{1,2}; dispersion error; horizontal error.*

demilitarized zone / zone démilitarisée / demilitarizované pásmo DMZ

A defined area in which the stationing, or concentrating of military forces, or the retention or establishment of military installations of any description, is prohibited. 1/3/73

Vymezený prostor, ve kterém je zakázáno rozmísťování nebo soustřeďování vojenských jednotek nebo udržování či zřizování jakýchkoli vojenských zařízení.

demining / dépollution à des fins civiles / odminování

The removal of all unexploded mines, explosive ordnance, improvised explosive devices and booby traps from a defined area to make the area safe for civilians. Note: demining is not normally conducted by military units. *Related terms: countermine operation; improvised explosive device; unexploded explosive ordnance.* 29/5/02

Odstraňování nevybuchlých min, výbušnin, munice, improvizovaných výbušných zařízení a nástrah z vymezeného prostoru tak, aby byl zpřístupněn civilnímu obyvatelstvu. Poznámka: Odminování obvykle neprovádí vojenské jednotky. *Příbuzné termíny: countermine operation; improvised explosive device; unexploded explosive ordnance.*

demolition / destruction / destrukce; demolice; ničení

The destruction of structures, facilities or materiel by use of fire, water, explosives, mechanical, or other means. *Related terms: technical neutralization; uncharged demolition target.* 1/7/93

Zničení staveb, zařízení nebo materiálu pomocí ohně, vody, výbušnin, mechanických nebo jiných prostředků. *Příbuzné termíny: technical neutralization; uncharged demolition target.*

demolition chamber / chambre de destruction / náložná odbočka

Space intentionally provided in a structure for the emplacement of explosive charges. 1/11/94

Prostor v nějaké budově záměrně vyčleněný pro umístění výbušných náloží.

demolition firing party / équipe de mise a feu du dispositif de destruction / destrukční odřad; destrukční skupina

The party at the site which is technically responsible for the demolition. *Related term: demolition guard.* 1/3/73

Skupina osob, které na daném místě odpovídají za technické provedení demolice. *Příbuzný termín: demolition guard.*

demolition guard / détachement de protection d'un dispositif de destruction / roznětná hlídka

A local force positioned to ensure that a target is not captured by an enemy before orders are given for its demolition and before the demolition has been successfully fired. The commander of the demolition guard is responsible for the operational command of all troops at the demolition site, including the demolition firing party. He is responsible for transmitting the order to fire to the demolition firing party. *Related term: demolition firing party.* 1/3/73

Místní jednotka umístěná tak, aby zajistila, že objekt nebude obsazen nepřítelem dříve, než budou vydána nařízení k demolici, a dříve, než bude demolice úspěšně provedena. Velitel roznětné hlídky zodpovídá za operační velení všem jednotkám v místě demolice, včetně demoliční skupiny. Odpovídá za předání rozkazu k odpálení demoliční skupině. *Příbuzný termín: demolition firing party.*

demolition kit / lot de destruction / souprava pro trhání

The demolition tool kit complete with explosives. 1/1/91

Kompletní souprava demoličních nástrojů a výbušin.

demolition target / ouvrage à détruire / objekt k ničení

A target of known military interest identified for possible future demolition. 1/11/92

Znáмый objekt vojenského zájmu určený k možné budoucí demolici.

demolition tool kit / lot d'artificier / souprava pomůcek pro trhání

The tools, materials and accessories of a non-explosive nature necessary for preparing demolition charges. *Related term: demolition kit.* 1/1/91

Nástroje, technické prostředky a nevýbušné příslušenství, nezbytné pro přípravu demoličních náloží. *Příbuzný termín: demolition kit.*

demonstration / démonstration / demonstrace síly – demonstrační činnost

An attack or show of force on a front where a decision is not sought, made with the aim of deceiving the enemy. *Related terms: amphibious demonstration; amphibious operation; amphibious raid; amphibious withdrawal; diversion²; diversionary attack.* 1/3/73

Útok nebo ukázka síly na frontě, kde se nepředpokládá rozhodující činnost, s cílem oklamat nepřítele. *Příbuzné termíny: amphibious demonstration; amphibious operation; amphibious raid; amphibious withdrawal; diversion²; diversionary attack.*

denial measure / mesure d'interdiction / opatření k ochromení činnosti nepřítele

An action to hinder or deny the enemy the use of space, personnel, or facilities. It may include destruction, removal, contamination, or erection of obstructions. *Related term: secure.* 1/3/73

Činnost s cílem překážet nebo zabránit nepříтели ve využívání prostoru, živé síly nebo zařízení. Může zahrnovat zničení, odstranění, zamoření nebo budování zátarasů. *Příbuzný termín: secure.*

density altitude / densité-altitude / tlaková výška

An atmospheric density expressed in terms of the altitude which corresponds with that density in the standard atmosphere. 1/3/73

Hustota atmosféry vyjádřená ve formě výšky, která odpovídá této hustotě ve standardní atmosféře.

departure end / fin de bande / konec vzletové dráhy

That end of a runway nearest to the direction in which initial departure is made. 1/8/79

Zakončení vzletové a přistávací dráhy nejbliže ke směru počátečního vzletu.

departure point¹ / point d'origine¹ / místo odletu¹

A navigational check point used by aircraft as a marker for setting course. 1/7/80

Navigační orientační bod používaný letadly jako určující bod pro stanovení kurzu.

departure point² / point d'origine² / místo odletu²

In amphibious operations, an air control point at the seaward end of the helicopter approach lane system from which helicopter waves are dispatched along the selected helicopter approach lane to the initial point. 1/7/80

U obojživelných operací vzdušný kontrolní bod na konci průletového přibližovacího koridoru pro vrtulníky blíže k moři, ze kterého jsou odesílány sledy vrtulníků podél zvolených průletových koridorů do výchozího bodu.

deployment¹ / déploiement¹ / rozvinutí¹

In naval usage, the change from a cruising approach or contact disposition to a disposition for battle. *Related term: disposition².* 1/2/88

Při použití v námořnictvu přechod ze sestavy konvoje k zaujetí bojové sestavy. *Příbuzný termín: disposition².*

deployment² / déploiement² / přemístění

The movement of forces within areas of operations. *Related terms: deployment⁴; disposition^{1,2,3}.* 1/2/88

Přesun vojsk v rámci prostorů bojové činnosti. *Příbuzné termíny: deployment⁴; disposition^{1,2,3}.*

deployment³ / déploiement³ / rozvinutí²

The positioning of forces into a formation for battle. *Related terms: deployment⁴; disposition^{1,2,3}.* 1/2/88

Zaujetí bojové sestavy. *Příbuzné termíny: deployment⁴; disposition^{1,2,3}.*

deployment⁴ / redéploiement / nasazení

The relocation of forces to desired areas of operations. *Related terms: deployment^{2,3}; disposition¹.* 1/2/88

Přemístění vojsk do požadovaných prostorů bojové činnosti. *Příbuzné termíny: deployment^{2,3}; disposition¹.*

deployment operating base / base de redéploiement / operační rozvinovaná základna

A base, other than the peacetime base, having minimum essential operational and support facilities, to which a unit or part of a unit will deploy to operate from in time of tension or war. *Related terms: base¹; emergency fleet operating base.* 1/9/75

Rámcově vytvořená základna, která obsahuje minimální množství nezbytných operačních a zabezpečovacích zařízení, do které se určitá jednotka nebo část jednotky přemístí a operuje z ní v době napětí nebo války. *Příbuzné termíny: base¹, emergency fleet operating base.*

depression angle / angle de dépression / úhel sklonu

Preferred term: angle of depression². 1/8/79

Preferovaný termín: angle of depression².

depth / profondeur / hloubka

In maritime/hydrographic use, the vertical distance from the plane of the hydrographic datum to the bed of the sea, lake, or river. 1/3/73

Při použití v námořnictvu a hydrografii vertikální vzdálenost od hydrografické nulové roviny ke dnu moře, jezera nebo řeky.

**depth contour / ligne bathymétrique / hloubková vrstevnice
bathymetric contour
depth curve**

A line connecting points of equal depth below the hydrographic datum. 1/3/73

Čára spojující body se stejnou hloubkou vztahované ke společnému hydrografickému / výškovému systému.

depth curve / ligne des fonds / hloubková vrstevnice

Preferred term: depth contour. 1/3/73

Preferovaný termín: depth contour.

derived information / information dérivée / odvozená informace

A parameter such as angle, range, position, velocity, etc. is said to be derived in the first receiver or other sensor in which that parameter exists or is capable of existing without reference to further information. 1/11/77

Parametr, jako například úhel, rozsah / dosah / dostřel, poloha, rychlost atd., který je údajně získán prvním příjemcem informace nebo jiným senzorem a u kterého takový parametr existuje nebo je schopen existovat bez odkazování se na další informace.

description of target / description de l'objectif / popis cíle target description

In artillery and naval fire support, an element in the call for fire in which the observer or spotter describes the installation, personnel, equipment or activity to be taken under fire. 1/8/73

Při pozemní a námořní palebné podpoře prvek vyžádání palby, ve kterém pozorovatel popisuje zařízení a objekty, živou sílu, výzbroj nebo činnost, proti kterým má být palba vedena.

descriptive name / terme descriptif / popis mapových značek

Written indication on maps and charts, used to specify the nature of a feature (natural or artificial) shown by a general symbol. 1/3/73

Písemný údaj na mapách a nákresech používaný ke specifikaci povahy terénního prvku (přírodního nebo umělého) označeného všeobecnou značkou.

designated merchant ship / navire marchand désigné / určené obchodní plavidlo

A merchant ship with a special status that may give it priority over other ships for higher level naval cooperation and guidance for shipping activities and, when it is placed under the naval supervision of merchant ships, compels it to comply with military orders. *Related terms: merchant ship; naval cooperation and guidance for shipping; naval supervision of merchant ships.* 2/3/07

Obchodní loď se speciálním statutem, jíž může být dáována přednost před ostatními loděmi pro její vyšší úroveň v rámci aktivit spolupráce vojenského a obchodního námořnictva a která, pokud je umístěna pod námořní dozor nad obchodními loděmi, je nucena plnit jeho vojenské rozkazy. *Příbuzné termíny: merchant ship; naval cooperation and guidance for shipping; naval supervision of merchant ships.*

designation of days and hours / désignation des jours et des heures / označení dnů a hodin

The following designations have the meaning shown:

D-day - The day on which an operation commences or is due to commence. This may be the commencement of hostilities or any other operation.

E-day - The day on which a NATO exercise commences.

G-day - The day on which an order, normally national, is given to deploy a unit.

M-day - The day on which mobilization commences or is due to commence.

H-hour - The specific time at which an operation or exercise commences, or is due to commence (this term is used also as a reference for the designation of days/hours before or after the event).

Related terms: commander's required date; latest arrival date. 01/10/01

Níže uvedená označení mají následující význam:

Den D - Den, kdy je nebo má být zahájena operace. Může to být zahájení nepřátelských akcí nebo jakékoliv jiné činnosti.

Den E - Den, kdy je zahájeno cvičení NATO.

Den G - Den, kdy je vydán rozkaz, zpravidla k rozmístění národní jednotky.

Den M - Den, kdy je nebo má být zahájena mobilizace.

Hodina H - Konkrétní čas, kdy je nebo má být zahájena operace nebo cvičení.

(Tento termín se používá také jako odkaz na označení dnů / hodin před nebo po události).

Příbuzné termíny: commander's required date; latest arrival date.

despatch route / itinéraire gardé / regulovaná trasa přesunů

In road traffic, a roadway over which full control, both as to priorities of use and the regulation of movement of traffic in time and space is exercised. Movement credit is required for its use, even by a single vehicle. *Related term: route.* 9/5/00

V silničním provozu vozovka, která je plně regulována jak z hlediska priorit využití, tak z hlediska regulace provozu v čase a prostoru. K jejímu použití je požadováno povolení k přesunu i pro jednotlivá vozidla. *Příbuzný termín: route.*

destruction fire mission / mission de destruction / palebný úkol ničení

In artillery, fire delivered for the purpose of destroying a point target. *Related term: fire¹*. 1/8/82

U dělostřelectva palba vedená s cílem zničit bodový cíl. *Příbuzný termín: fire¹*.

destruction radius / rayon de destruction / poloměr ničení (miny)

In mine warfare, the maximum distance from an exploding charge of stated size and type at which a mine will be destroyed by sympathetic detonation of the main charge, with a stated probability of destruction, regardless of orientation. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím min maximální vzdálenost od explodující nálože dané velikosti a typu, ve které bude mina zničena přenosem detonace na hlavní nálož, se stanovenou pravděpodobností zničení, bez ohledu na její orientaci.

detachment¹ / détachement¹ / samostatná jednotka – odloučená jednotka – odřad¹

A part of a unit separated from its main organization for duty elsewhere. 1/3/73

Část jednotky, která je vyčleněná z hlavní organizace k plnění úkolů v jiném místě.

detachment² / détachement² / samostatná jednotka – odloučená jednotka – odřad²

A temporary military or naval unit formed from other units or parts of units. 1/3/73

Dočasná vojenská nebo námořní jednotka vytvořená z jiných jednotek nebo jejich částí.

detail / détail / detail

The basic graphic representation of features. 1/3/73

Základní grafické zobrazení vlastností objektů.

detailed photographic report / compte rendu détaillé d'interprétation photographique / podrobná fotografická zpráva

A comprehensive, analytical, intelligence report written as a result of the interpretation of photography usually covering a single subject, a target, target complex, and of a detailed nature. 1/3/73

Komplexní analytické zpravodajské hlášení sestavené na základě analýzy fotografie, podrobně popisující obvykle jeden předmět, cíl nebo komplex cílů.

detecting circuit / détecteur / detekční okruh

The part of a mine firing circuit which responds to the influence of a target. 1/3/770

Část odpalovacího okruhu miny, který reaguje na aktivní působení cíle.

detection / détection / zjišťování – detekce

The discovery by any means of the presence of a person, object or phenomenon of potential military significance. *Related terms: friend; hostile; identification²; identification, friend-or-foe; neutral; recognition; unknown*. 1/12/76

Odhalení přítomnosti osoby, objektu nebo jevu potenciálního vojenského významu za použití jakýchkoliv prostředků. *Příbuzné termíny: friend; hostile; identification²; identification, friend-or-foe; neutral; recognition; unknown*.

detection and tactical control system / système de détection et de contrôle tactique / detekční a taktický řídicí systém

In air usage, a complete, mobile and autonomous system (equipment and personnel) permitting the coordination of all assets used in a given airspace above the battlefield. 20/11/96

Při použití v letectvu se jedná o kompletní, autonomní a mobilní systém (vybavení a obsluha), který umožňuje koordinovat činnost všech prostředků použitých v daném vzdušném prostoru nad bojištěm.

detention / detention / zadržení, vazba

The act of holding in custody for lawful purposes such as prosecution, maintenance of public safety, or pursuant to legal order. 22/6/04

Akt zadržení z právních důvodů, jakými jsou vedení trestního řízení, udržení veřejného bezpečí nebo na základě soudního nařízení.

deterioration limit / limite de détérioration / maximální přípustné snížení kvality

A limit placed on a particular product characteristic to define the minimum acceptable quality requirement for the product to retain its NATO code number. 1/8/79

Limit stanovený pro konkrétní vlastnost produktu s cílem definovat minimální přípustné požadavky na kvalitu tohoto produktu, aby mohl být nadále označen číselným kódem NATO.

deterrence / dissuasion / odstrašování

The convincing of a potential aggressor that the consequences of coercion or armed conflict would outweigh the potential gains. This requires the maintenance of a credible military capability and strategy with the clear political will to act. 9/1/96

Přesvědčování potenciálního agresora, že důsledky použití násilí nebo ozbrojeného konfliktu by mohly převážit nad jeho případnými úspěchy. To vyžaduje udržovat spolehlivou vojenskou sílu, zachovávat strategii a zároveň ukazovat jasnou politickou vůli jednat.

detonating cord / cordeau détonant / bleskovice

A waterproof flexible fabric tube containing a high explosive designed to transmit the detonation wave. 1/11/94

Vodotěsná, ohebná, tkaninová hadice obsahující trhavinu, určená pro přenos detonační vlny.

detonating cord amplifier / relais d'amorçage / bleskovicová počinka

A device attached to a detonating cord which allows for the ignition of a charge and the simultaneous transmission of a detonating wave to another charge. 1/12/77

Zařízení připojené k bleskovici, které umožňuje iniciaci nálože a zároveň přenos detonační vlny na další nálož.

detonator / détonateur / rozbuška

A device containing a sensitive explosive intended to produce a detonation wave. 1/7/80

Zařízení, které obsahuje citlivou výbušinu určenou pro vytvoření detonační vlny.

detour / détour / objížďka

Deviation from those parts of a route, where movement has become difficult or impossible, to ensure continuity of movement to the destination. The modified part of the route is known as a detour. 1/8/73

Odhýlení se od těch částí trasy, kde se pohyb stal obtížným nebo nemožným, s cílem zajistit nepřetržitý pohyb do místa určení. Pozměněná část trasy se nazývá objížďka.

deviation¹ / déviation / oprava busoly

The angular difference between magnetic and compass headings. 1/3/73

Úhlový rozdíl mezi magnetickým severem a směrem kompasu (oprava busoly).

deviation² / écart / odchylka

The distance by which a point of impact or burst misses the target. *Related terms: circular error probable; delivery error; dispersion^{1,2}; dispersion error; horizontal error.* 1/3/73

Vzdálenost mezi bodem dopadu nebo výbuchu a cílem. *Příbuzné termíny: circular error probable; delivery error; dispersion^{1,2}; dispersion error; horizontal error.*

diaphragm / diaphragme / clona – diafragma

The physical element of an optical system which regulates the quantity of light traversing the system. The quantity of light determines the brightness of the image without affecting the size of the image. 1/3/73

Fyzikální prvek optického systému regulující množství světla, které prochází systémem. Množství světla určuje jas obrazu bez ovlivnění jeho velikosti.

diapositive / diapositive / diapozitiv

A positive photograph on a transparent medium. *Related terms: plate²; transparency.* 1/3/73

Pozitivní fotografie na průsvitném médiu. *Příbuzné termíny: plate²; transparency.*

died of wounds received in action / décédé des suites de blessures de guerre / zemřelý na následky zranění v boji

A battle casualty who dies of wounds or other injuries received in action, after having reached a medical treatment facility. *Related terms: battle casualty; casualty; killed in action; non-battle casualty; wounded in action.* 1/12/79

Oběť boje, která zemře po převozu do zdravotnického zařízení na následky zranění nebo na následky jiných úrazů z bojové akce. *Příbuzné termíny: battle casualty; casualty; killed in action; non-battle casualty; wounded in action.*

differential ballistic wind / vent balistique différentiel / diferenční balistický vítr

In bombing, a hypothetical wind equal to the difference in velocity between the ballistic wind and the actual wind at a release altitude. 1/3/73

Při bombardování hypotetický vítr odpovídající rozdílu rychlosti mezi balistickým větrem a skutečným větrem ve výšce odhození.

diffraction loading / force de diffraction / difrakční zatížení – ohybové zatížení

The total force which is exerted on the sides of a structure by the advancing shock front of a nuclear explosion. 1/4/90

Celková síla, která působí na stěny stavby při postupu tlakové vlny jaderného výbuchu.

dip / surimmersion / ponoření

In naval mine warfare, the amount by which a moored mine is carried beneath its set depth by a current or tidal stream acting on the mine casing and mooring. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o hodnotu, o kterou ukotvená mina klesne pod svoji nastavenou hloubku vlivem proudění nebo přílivu, jenž působí na plášť miny a její kotvení.

diplomatic authorization / autorisation obtenue par voie diplomatique / diplomatické povolení

Authority for overflight or landing obtained at government-to-government level through diplomatic channels. 1/3/73

Svolení k přeletu nebo přistání získané na mezivládní úrovni diplomatickou cestou.

dip needle circuit / mise de feu à aiguille aimantée / okruh s inkliniční magnetkou – okruh s magnetickou střelkou

In naval mine warfare, a mechanism which responds to a change in the magnitude of the vertical component of the total magnetic field. 1/6/78

Při bojové činnosti s použitím námořních min mechanismus, který reaguje na změnu velikosti vertikální složky magnetického pole.

direct action / action directe / přímá akce

DA

A short-duration strike or other small-scale offensive action by special operations forces or special operations-capable units to seize, destroy, capture, recover or inflict damage to achieve specific, well-defined and often time-sensitive results. 1/10/01

Rychlý úder nebo jiná omezená útočná akce provedená silami pro speciální operace nebo jednotkami pro tuto činnost vycvičenými s cílem zmoctit se, zničit, zajmout, znovu získat nebo způsobit škodu, aby se dosáhlo konkrétních, přesně stanovených a často i časově důležitých výsledků.

direct action fuze / fusée percutante / okamžitý zapalovač

Preferred term: impact action fuze. 1/3/73

Preferovaný termín: impact action fuze.

direct damage assessment / évaluation directe des dommages / přímé vyhodnocení způsobených škod – přímé zjištění škod – přímý odhad stupně zničení

A direct examination of an actual strike area by air observation, air photography, or by direct observation. 1/03/73

Bezprostřední zkoumání prostoru, na který byl veden úder, pomocí vzdušného pozorování, vzdušného fotografování nebo přímým pozorováním.

direct fire / tir direct / přímá palba

Fire directed at a target which is visible to the aimer. *Related term: fire³.* 1/3/73

Palba vedená na viditelný cíl. *Příbuzný termín: fire³.*

direct illumination / éclairage direct / přímé osvětlení

Illumination provided by direct light from pyrotechnics or searchlights. 1/3/73

Osvětlení zajištěné přímým světlem pyrotechnických osvětlovacích prostředků nebo reflektorů.

**directing staff / état-major de direction d'exercice / řídicí štáb
DISTAFF**

Preferred term: exercise directing staff. 1/3/81

Preferovaný termín: exercise directing staff.

direction¹ / gisement d'observation / směr¹

In artillery and naval fire support, a term used by a spotter/observer in a call for fire to indicate the bearing of the spotting line. 1/1/83

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem jde o termín, který používá pozorovatel při vyžádání palby pro označení záměrné.

direction² / orientation / směr²

Preferred term: intelligence cycle. 1/1/83

Preferovaný termín: intelligence cycle.

directive¹ / directive¹ / směrnice – nařízení¹

A military communication in which policy is established or a specific action is ordered. 1/3/73

Vojenské sdělení stanovující způsob činnosti nebo nařizující určitou činnost.

directive² / directive² / směrnice – nařízení²

A plan issued with a view to putting it into effect when so directed, or in the event that a stated contingency arises. 1/3/73

Plán vydaný s výhledem na splnění v případě, že tak bude nařízeno, nebo v případě, že nastanou podmínky pro jeho realizaci.

directive³ / directive³ / směrnice – nařízení³

Broadly speaking, any communication which initiates or governs action, conduct, or procedure. 1/3/73

V širším slova smyslu jakékoliv sdělení zahajující nebo určující činnost, způsob jednání nebo postup.

direct laying / pointage à vue / přímé zamíření

Laying in which the sights of weapons are aligned directly on the target. 1/8/74

Zamiřování, při kterém jsou mířidla zbraní zamířena přímo na cíl.

**direct support¹ / appui direct / přímá podpora¹
DS**

The support provided by a unit not attached to or under the command of the supported unit or formation, but required to give priority to the support required by that unit or formation. *Related term: in support of.* 22/6/04

Podpora poskytovaná jednotkou, která není přidělena do podřízenosti podporované jednotky nebo útvaru, ale požádaná o poskytnutí priority vyžadované podpoře. *Příbuzný termín: in support of.*

**direct support² / soutien direct¹ / přímá podpora²
DS**

In maritime usage, operations related to the protection of a specific force by other units, normally under the tactical control of that force. *Related term: associated support.* 1/11/94

Při použití v námořnictvu činnosti vztahující se k ochraně specifického uskupení sil jinými jednotkami, za normálních okolností pod taktickým řízením tohoto uskupení. *Příbuzný termín: associated support.*

direct support³ / soutien direct² / přímá podpora³
DS

In land operations, a primary tactical task given to an artillery unit to provide fire requested by a supported unit other than an artillery unit, without specifying the command relationship. *Related term: general support reinforcing.*

Při pozemních operacích se jedná o základní úkol vydávaný dělostřelecké jednotce k vedení palby podle požadavku podporované jednotky jiné než dělostřelecké bez specifikace vzájemné podřízenosti. *Příbuzný termín: general support reinforcing.*

direct supporting fire / tir d'appui direct / přímá palebná podpora

Fire delivered in support of part of a force, as opposed to general supporting fire which is delivered in support of the force as a whole. *Related terms: fire³; supporting fire. 1/3/73*

Palba vedená k podpoře části sil, na rozdíl od všeobecné palebné podpory, která je vedena k podpoře uskupení sil jako celku. *Příbuzné termíny: fire³, supporting fire.*

disabling fire / tir désemparant / ochromující palba

Fire directed at a vessel so as to impair its manoeuvrability but not its seaworthiness.

Palba vedená na plavidlo tak, aby narušila jeho manévrovací schopnost, nikoliv však jeho schopnost plavby.

disarmed mine / mine désarmée / zajištěná mina

A previously armed mine which has been returned to a safe state. *Related terms: dead mine; inert mine. 9/5/00*

Původně odjištěná mina, která byla opět navracena do stavu zajištění. *Příbuzné termíny: dead mine, inert mine.*

discriminating circuit / circuit d'analyse / rozlišovací obvod

That part of the operating circuit of a sea mine which distinguishes between the response of the detecting circuit to the passage of a ship and the response to other disturbances (e.g. influence sweep, countermining, etc.). 1/8/76

Část funkčního okruhu námořní miny, která rozlišuje mezi reakcí detekčního obvodu na proplouvající loď a reakcí na jiné podněty (např. nekontaktní odminování, protiminová opatření apod.).

disembarkation schedule / horaire de débarquement / plán vylodění

Preferred term: debarkation schedule. 1/3/73

Preferovaný termín: debarkation schedule.

dispenser / distributeur / kontejner

In air armament, a container or device which is used to carry and release submunitions. *Related terms: cluster bomb unit; submunition. 1/7/80*

V letecké výzbroji kontejner nebo zařízení používané pro přepravu a vypuštění submunice. *Příbuzné termíny: cluster bomb unit; submunition.*

dispersal / dispersion⁶ / rozptyl
dispersion⁶ (tolerované)

In naval control of shipping, reduction of the concentration of shipping by re-berthing within a port area or at working/holding anchorages in the vicinity. *Related terms: holding anchorage; naval cooperation and guidance for shipping; working anchorage. 3/8/98*

Při řízení námořní přepravy rozpuštění soustředění v rámci prostoru přístavu a zřízení nebo využití kotviště v jeho blízkosti. *Příbuzné termíny: holding anchorage; naval cooperation and guidance for shipping; working anchorage.*

dispersed movement pattern / dispositif dispersé / rozptýlená forma přesunu

A pattern for ship-to-shore movement which provides additional separation of landing craft both laterally and in depth. This pattern is used when nuclear weapon threat is a factor. 1/3/73

Forma přesunu z lodí na břeh, zajišťující dodatečné rozptýlení vylodovacích plavidel jak do stran, tak i do hloubky. Tento model se používá, hrozí-li použití jaderné zbraně.

dispersed site / site isolé / odloučené stanoviště

A site selected to reduce concentration and vulnerability by its separation from other military targets or a recognized threat area. 1/7/87

Stanoviště vybrané tak, že je snížena úroveň soustředění a zranitelnosti oddělením od ostatních vojenských cílů nebo předpokládaného prostoru ohrožení.

dispersion¹ / dispersion¹ / rozptyl¹

A scattered pattern of hits around the mean point of impact of bombs and projectiles dropped or fired under identical conditions. 1/9/81

Rozložení zásahů okolo středního bodu zásahu pum a střel odhozených nebo odpálených za stejných podmínek.

dispersion² / dispersion² / rozptyl²

In anti-aircraft gunnery, the scattering of shots in range and deflection about the mean point of explosion. 1/9/81

V protiletadlovém dělostřelectvu rozložení střel pokud jde o vzdálenost a odchýlení se od středního bodu výbuchu.

dispersion³ / dispersion³ / rozptyl³

The spreading or separating of troops, materiel, establishments, or activities which are usually concentrated in limited areas to reduce vulnerability. 1/9/81

Rozptýlení nebo oddělení jednotek, materiálu, zařízení nebo činností, které jsou obvykle soustřeďovány v omezených prostorech s cílem snížit zranitelnost.

dispersion⁴ / dispersion⁴ / rozptyl⁴

In chemical and biological operations, the dissemination of agents in liquid or aerosol form. 1/9/81

V chemických a biologických operacích šíření látek v tekuté nebo aerosolové formě.

dispersion⁵ / dispersion⁵ / rozptyl⁵

In airdrop operations, the scatter of personnel and/or cargo on the drop zone. 1/9/81

Ve výsadekových operacích rozptýlení živé síly nebo nákladu v prostoru vysazení.

dispersion⁶ / dispersion⁶ / rozptyl⁶

Preferred term: dispersal. 1/9/81

Preferovaný termín: dispersal.

dispersion error / écart de dispersion / chyba rozptylu

The distance from the point of impact or burst of a round to the mean point of impact or burst. *Related terms: circular error probable; convoy dispersal point; delivery error; deviation²; horizontal error.* 1/3/73

Vzdálenost mezi bodem dopadu nebo výbuchu střely a středním bodem dopadu nebo výbuchu. *Příbuzné termíny: circular error probable; convoy dispersal point; delivery error; deviation²; horizontal error.*

dispersion pattern / schéma de dispersion / obrazec rozptylu

The distribution of a series of rounds fired from one weapon or a group of weapons under conditions as nearly identical as possible; the points of burst or impact being dispersed about a point called the mean point of impact. 1/3/73

Rozdělení sérií výstřelů vypálených z jedné zbraně nebo skupiny zbraní za podmínek, které jsou co nejvíce identické; body výbuchů nebo dopadů, které jsou rozptýleny kolem bodu nazývaného střední bod dopadu.

disposition¹ / dispositif¹ / bojová sestava¹

Distribution of the elements of a command within an area, usually the exact location of each unit headquarters and the deployment of the forces subordinate to it. *Related term: deployment^{2,3}.* 1/3/73

Rozmístění prvků velení jednotky v rámci prostoru, obvykle přesné umístění velitelství každé jednotky a rozvinutí sil, které jsou mu podřízeny. *Příbuzný termín: deployment^{2,3}*

disposition² / dispositif² / bojová sestava²

A prescribed arrangement of the stations to be occupied by the several formations and single ships of a fleet, or major subdivisions of a fleet, for any purpose, such as cruising, approach, maintaining contact, or battle. *Related terms: deployment¹; dispersal.* 1/3/73

Předepsané uspořádání sestavy, kterou má zaujmout několik skupin a jednotlivé lodě flotily nebo hlavní části flotily, a to z jakéhokoli důvodu, například při křížování, přiblížení se, udržování kontaktu nebo z důvodu boje. *Příbuzné termíny: deployment¹; dispersal.*

disposition³ / dispositif³ / bojová sestava³

A prescribed arrangement of all the tactical units composing a flight or group of aircraft. *Related term: deployment^{2,3}.* 1/3/73

Předepsané uspořádání všech taktických jednotek, ze kterých se skládá roj nebo skupina letadel. *Příbuzný termín: deployment^{2,3}.*

disruptive pattern / dessin de camouflage / deformovaný obrys

In surveillance, an arrangement of suitably coloured irregular shapes which, when applied to the surface of an object, is intended to enhance its camouflage. 1/12/74

Při pozorování objektů se jedná o takové uspořádání vhodně zbarvených nepravidelných tvarů, že pokud jsou nanášeny na určitý objekt, dojde ke zvýšení maskovacích účinků.

dissemination / diffusion / šíření

Related term: intelligence cycle. 1/3/73

Příbuzný termín: intelligence cycle.

DISSUB personnel / personnel d'un sous-marin en stress / posádka ponorky v tísní

Preferred term: distressed submarine personnel. 18/12/97

Preferovaný termín: distressed submarine personnel.

**distressed submarine / sous marin en détresse / ponorka v tísní
DISSUB**

A disabled submarine on the seabed unable to surface. 16/07/00

Neovladatelná ponorka na mořském dně, která se není schopna vynořit.

**distressed submarine personnel / personnel d'un sous-marin en détresse / posádka ponorky v tísní
DISSUB personnel (tolerované)**

Survivors of a distressed submarine who have not escaped or been rescued. 18/12/97

Členové posádky, kteří přežili havárii ponorky, ale neunikli nebo nebyli zachráněni.

distributed fire / tir sur zone / palba s rozdělením – palba náložmo

Fire so dispersed as to engage most effectively an area target. *Related term: fire³.* 1/3/73

Palba rozptýlená tak, aby co nejefektivněji zasáhla prostorový cíl. *Příbuzný termín: fire³.*

**distribution point / point de distribution / výdejní místo
DP**

A point at which supplies and/or ammunition, obtained from supporting supply points by a division or other unit, are broken down for distribution to subordinate units. Distribution points usually carry no stocks; items drawn are issued completely as soon as possible. 1/3/73

Místo, ve kterém zásoby anebo munice z nadřazených zásobovacích míst či od jiných dodavatelů jsou dále rozdělovány pro další výdej podřízeným jednotkám. Výdejní místa obvykle nic neskladují; získané zásoby jsou co nejdříve a úplně vydány.

diversion¹ / diversion¹ / manévr k odvrácení pozornosti (nepřítele)

The act of drawing the attention and forces of an enemy from the point of the principal operation. 1/7/80

Činnost, při které se odvádí pozornost nepřítele a jeho sil od hlavní operace.

diversion² / diversion² / odklonění – odklon¹

An attack, or alarm, or feint which diverts attention. *Related term: demonstration.* 1/7/80.

Útok, poplach nebo klamný útok, který odvádí pozornost. *Příbuzný termín: demonstration.*

diversion³ / déroutement¹ / odklonění – odklon²

A change made in a prescribed route for operational or tactical reasons. Except in the case of aircraft, a diversion order will not constitute a change of destination. *Related term: emergency movement.* 1/7/80

Změna provedená ve stanovené trase z operačních nebo taktických důvodů. S výjimkou letadel odklon nemá za následek změnu původního cíle. *Příbuzný termín: emergency movement.*

diversion⁴ / déroutement² / odklonění – odklon³

In air traffic control, the act of proceeding to an aerodrome other than one at which a landing was intended. *Related terms: aerodrome; alternate aerodrome; diversion aerodrome.* 1/7/80

V řízení letového provozu pokračování letu na jiné letiště než na to, na kterém bylo přistání původně plánováno. *Příbuzné termíny: aerodrome; alternate aerodrome; diversion aerodrome.*

diversion⁵ / déroutement³ / odklonění – odklon⁴

The act of deflecting or turning persons or objects from their planned route. *Related term: emergency movement.* 1/10/01

Akt odklonění nebo odvrácení osob či objektů od přesunu po plánované trase. *Příbuzný termín: emergency movement.*

diversion⁶ / déviation² / odklonění – odklon⁵

In naval mine warfare, a route or channel bypassing a dangerous area. A diversion may connect one channel to another or it may branch from a channel and rejoin it on the other side of the danger. *Related term: route.* 14/10/02

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o trasu či průjezd, který obchází nějakou nebezpečnou oblast. Odklonění může propojovat jednotlivé průjezdní trasy a napojovat se na přístupové trasy nebo se znovu napojovat za nebezpečnou oblastí. *Příbuzný termín: route.*

diversion aerodrome / aérodrome de déroutement / záložní letiště

An aerodrome with at least minimum essential facilities, which may be used as an emergency aerodrome or when the main or deployment aerodrome is not usable or as required to facilitate tactical operations. *Related terms: aerodrome; alternate aerodrome; diversion⁴.* 1/11/94

Letiště s minimálním množstvím základního vybavení, které může být použito jako nouzové letiště nebo v případě, kdy je hlavní nebo pohotovostní letiště nepoužitelné nebo podle požadavků k usnadnění vedení taktických operací. *Příbuzné termíny: aerodrome; alternate aerodrome; diversion⁴.*

diversionary attack / attaque de diversion / útok k odvrácení pozornosti – útok na pomocném směru

An attack wherein a force attacks, or threatens to attack, a target other than the main target for the purpose of drawing enemy defences away from the main effort. *Related terms: amphibious demonstration; amphibious operation; amphibious raid; amphibious withdrawal; diversion; demonstration.* 1/3/73

Útok, při kterém jednotka útočí nebo hrozí útokem na jiný než hlavní cíl s úmyslem odvést obranu nepřítele od směru hlavního úsilí. *Příbuzné termíny: amphibious demonstration; amphibious operation; amphibious raid; amphibious withdrawal; diversion; demonstration.*

diving chamber / caisson de plongée / potápěčská komora

Preferred term: hypobaric chamber. 1/10/84

Preferovaný termín: hypobaric chamber.

division¹ / division¹ / divize

A tactical unit/formation as follows:

- a. a major administrative and tactical unit/ formation which combines in itself the necessary arms and services required for sustained combat, larger than a regiment/brigade and smaller than a corps.
- b. a number of naval vessels of similar type grouped together for operational and administrative command, or a tactical unit of a naval aircraft squadron, consisting of two or more sections.
- c. an air division is an air combat organization normally consisting of two or more wings with appropriate service units. The combat wings of an air division will normally contain similar type units. 1/3/73

Taktický svazek s následujícími charakteristikami:

- a. hlavní organizační stupeň soustřeďující nezbytné druhy vojsk a služeb pro vedení boje. Je větší než pluk nebo brigáda a menší než sbor.
- b. určitý počet námořních plavidel podobného typu, seskupených pro operační a administrativní velení nebo taktická jednotka letky námořního letectva, skládající se ze dvou nebo více rojů .
- c. letecká divize je letecké uskupení vytvořené pro vedení vzdušného boje, které se obvykle skládá ze dvou a více letek s příslušnými jednotkami služeb. Bojové letky letecké divize se budou obvykle skládat z jednotek podobného typu.

division² / division² / oddělení

An organizational part of a headquarters that handles military matters of a particular nature, such as personnel, intelligence, plans, and training, or supply and evacuation. *Related terms: branch; cell; section.* 1/3/73

Organizační část velitelství, která za normálních okolností řeší vojenské záležitosti určité povahy, jako například personalistiku, zpravodajství, plánování, výcvik nebo zásobování a odsun. *Příbuzné termíny: branch, cell, section.*

division³ / division³ / záloha obsluhy

A number of personnel of a ship's complement grouped together for operational and administrative command. 1/3/73

Určitý počet osob doplňujících posádku lodi, seskupený pro účely operačního a administrativního velení.

doctrine / doctrine / doktrína

Fundamental principles by which the military forces guide their actions in support of objectives. It is authoritative but requires judgement in application. 1/3/73

Základní principy, podle kterých se řídí činnost ozbrojených sil při plnění dlouhodobých úkolů. Jsou závazné, ale v praxi vyžadují uvážlivost.

dome / dôme / kopule

Preferred term: spray dome. 1/3/73

Preferovaný termín: spray dome.

door bundle / colis d'accompagnement / balík shazovaný dveřmi letadla

A bundle for manual ejection in flight normally followed by parachutists. 1/3/73

Balík určený k ručnímu shoení za letu; za ním obvykle následuje seskok výsadkářů.

Doppler effect / effet Doppler / Dopplerův jev

The phenomenon evidenced by the change in the observed frequency of a sound or radio wave caused by a time rate of change in the effective length of the path of travel between the source and the point of observation. 1/3/73

Jev projevující se změnou sledované frekvence zvuku nebo rádiové vlny, která je vyvolána rychlostí časové změny skutečné délky dráhy mezi zdrojem a místem sledování.

Doppler radar / radar Doppler / Dopplerův radiolokátor

Any form of radar which detects motion relative to a reflecting surface by measuring the frequency shift of reflected radio energy due to the motion of the observer or of the reflecting surface. 1/12/76

Jakýkoliv radiolokátor, který zjišťuje pohyb vzhledem k odraznému povrchu měřením změny frekvence odražené rádiové energie v důsledku pohybu pozorovatele nebo odrazného povrchu.

dormant / insensible / neaktivní

In mine warfare, the state of a mine with an arming delay device functioning, thus preventing it from being actuated. 2/5/95

Při bojové činnosti s použitím min stav miny s fungujícím zpozdřovačem zabraňujícím její aktivaci.

dormant state / état dormant / klidový stav

In mine warfare, the transitory state of a mine during which design features prevent it from being actuated. *Related term: actuate.* 4/10/00

Při bojové činnosti s použitím min jde o přechodný stav, kdy konstrukční řešení miny brání její aktivaci. *Příbuzný termín: actuate.*

**dose rate contour line / courbe(s) d'isointensité¹ / izočára ozáření
isodose rate line**

A line on a map, diagram, or overlay joining all points at which the radiation dose rate at a given time is the same. 1/3/73

Čára na mapě, nákresu nebo oleátě spojující všechny body, ve kterých je dávka ozáření v daném čase stejná.

dosimetry / dosimétrie / dozimetrie

The measurement of radiation doses. It applies to both the devices used (dosimeters) and to the techniques. 1/3/73

Měření dávek záření. Týká se jak používaných zařízení (dozimetrů), tak způsobů měření.

double flow route / itinéraire à double courant / dvouproudová komunikace

A route of at least two lanes allowing two columns of vehicles to proceed simultaneously, either in the same direction or in opposite directions. *Related terms: route; single flow route.* 1/11/80

Komunikace skládající se minimálně ze dvou jízdních pruhů, které umožňují, aby se dva proudy vozidel přesunovaly současně buď ve stejném směru, nebo opačným směrem. *Příbuzné termíny: route; single flow route.*

down¹ / plus bas¹ / níže¹

In artillery and naval fire support, a term used in a call for fire to indicate that the target is at a lower altitude than the reference point used in identifying the target. 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o termín používaný ve vyžádání palby pro udání, že cíl se nachází v nižší výšce než vztahný bod použitý při identifikaci cíle.

down² / plus bas² / níže²

In artillery and naval fire support a correction used by an observer/spotter in time fire to indicate that a decrease in height of burst is desired. 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o opravu, kterou používá pozorovatel nebo řídící v době palby pro udání, že je zapotřebí snížit výšku výbuchu.

downgrade / déclasser / snížit stupeň utajení

To reduce the security classification of a classified document or an item of classified matter or material. *Related term: declassify.* 1/3/73

Snížit bezpečnostní stupeň utajení utajovaného dokumentu, materiálu nebo předmětu utajení. *Příbuzný termín: declassify.*

down lock / verrou train sorti / blokovací zařízení podvozku při přistání

A device for locking retractable landing gear in the down or extended position. 1/7/80

Zařízení pro zajištění zatahovacího podvozku v přistávací nebo vysunuté poloze.

draftee / isolé / odvedenec – nováček

Preferred term: transient. 1/3/73

Preferovaný termín: transient.

draft plan / projet de plan / koncept plánu – návrh plánu

A plan for which a draft plan has been coordinated and agreed with the other military headquarters and is ready for coordination with the nations involved, that is those nations who would be required to take national action to support the plan. It may be used for future planning and exercises and may form the basis for an operation order to be implemented in time of emergency. *Related terms: coordinated draft plan; final plan; initial draft plan; operation plan.* 1/3/79

Plán, jehož koncept byl sladěn a schválen jinými vojenskými velitelstvími a je připraven ke koordinaci se zúčastněnými státy, to znamená s těmi státy, od kterých bude vyžadováno provedení opatření na podporu tohoto plánu. Může být použit pro budoucí plánování a výcvik a může být základem operačního rozkazu, který bude realizován za mimořádných okolností. *Příbuzné termíny: coordinated draft plan; final plan; initial draft plan; operation plan.*

drag loading / pression résultante / čelní odporové zatížení

The force on an object or structure due to transient winds accompanying the passage of a blast wave. It is the product of the dynamic pressure and the drag coefficient, which is dependent upon the shape or geometry of the object or structure. *Related term: dynamic pressure.* 3/8/98

Síla působící na objekt nebo budovu v důsledku krátkodobého proudění vzduchu doprovázejícího přechod tlakové vlny. Tato síla je součinem dynamického tlaku a koeficientu čelního odporu, který závisí na tvaru nebo geometrii daného objektu nebo stavby. *Příbuzný termín: dynamic pressure.*

drainage system / réseau hydrographique / odtokový systém

Rivers, streams, and other inland water features. 1/3/73

Řeky, potoky a další vnitrozemské vodní prvky.

draught / tirant d'eau / ponor

The vertical distance between the waterline and the lowest point of a ship. *Related term: air draught.* 4/10/00

Svislá vzdálenost mezi čarou ponoru a nejnižším bodem plavidla. *Příbuzný termín: air draught.*

drawing key / fond provisoire / náčrtek

An image or preliminary drawing used as a guide for scribing or drawing. *Related terms: blue key; key.* 1/3/73

Obrázek nebo předběžný nákres používaný jako předloha pro rýsování nebo kreslení. *Příbuzné termíny: blue key; key.*

drift / dérive / derivate (střely)

In ballistics, a shift in projectile direction due to gyroscopic action which results from gravitational and atmospheric induced torques on the spinning projectile. 1/4/74

V balistice změna směru letu střely v důsledku gyroskopického působení gravitačních a atmosférických momentů indukovaných na rotující střele.

drift angle / angle de dérive / úhel snosu

The angle measured in degrees between the heading of an aircraft or ship and the track made good. 1/3/73

Ve stupních měřený úhel mezi stanoveným kurzem letounu nebo plavidla a jeho skutečnou trasou.

drifting mine / mine dérivante¹ / unášená mina

A buoyant or neutrally buoyant mine free to move under the influence of waves, wind, current or tide. *Related term: floating mine.* 1/3/73

Plovoucí mina, která se volně pohybuje vlivem vln, větru, proudění nebo přílivu a odlivu. *Příbuzný termín: floating mine.*

drill mine / mine d'entraînement¹ / cvičná mina

An inert-filled mine, or mine-like body, used in loading, laying or discharge practice and trials. *Related terms: practice mine^{1,2}.* 1/1/91

Mina s inertní náplní nebo těleso podobné mině používané pro nácvičení a zkoušky nakládání, kladení nebo vypouštění min. *Příbuzný termín: practice mine^{1,2}.*

drone / drone / bezpilotní letoun – bezpilotní prostředek

An unmanned vehicle which conducts its mission without guidance from an external source. *Related terms: remotely piloted vehicle; unmanned aerial vehicle.* 1/2/88

Létající prostředek bez lidské posádky plnící svoje úkoly, aniž by byl řízen z vnějšího zdroje. *Příbuzné termíny: remotely piloted vehicle; unmanned aerial vehicle.*

droop stop / butées centrifuges / zábrana proti svěšení

A device to limit downward vertical motion of helicopter rotor blades upon rotor shutdown. 1/3/81

Zařízení pro omezení sestupného vertikálního pohybu listů rotoru vrtulníku po zastavení rotoru.

drop / plus près / méně

In artillery and naval fire support, a correction used by an observer/spotter to indicate that a decrease in range along a spotting line is desired. 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem jde o korekci, kterou používá pozorovatel pro sdělení informace, že je zapotřebí snížit dálku střelby podél záměrné.

drop altitude / altitude de largage / výška shozu – výška seskoku – výška vysazení

The altitude above mean sea level at which airdrop is executed. *Related terms: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Výška nad střední úrovní hladiny moře, ve které se provádí vysazení nebo shoz. *Příbuzné termíny: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop height; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

drop height / hauteur de largage / výška shozu – výška seskoku – výška vysazení

The vertical distance between the drop zone and the aircraft. *Related terms: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Vertikální vzdálenost mezi prostorem seskoku či shozu a letadlem. *Příbuzné termíny: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; elevation; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

drop message / message lesté / shozená zpráva

A message dropped from an aircraft to a ground or surface unit. 1/3/73

Zpráva shozená z letounu pozemní nebo hladinové jednotce.

**drop zone / zone de largage / prostor vysazení osob a shozu nákladu na padácích
DZ**

A specified area upon which airborne troops, equipment, or supplies are airdropped. 1/3/73

Stanovený prostor, ve kterém je prováděn výsadek výsadkových jednotek a shoz výzbroje a výstroje nebo zásob.

dry gap bridge / pont sur brèche sèche / most přes suchou překážku

A bridge, fixed or portable, which is used to span a gap that does not normally contain water, e.g., antitank ditches, road craters, etc. 1/3/73

Pevný nebo mobilní most, který se používá k přemostování prostorů, které obvykle neobsahují vodu, např. protitankových příkopů, kráterů na pozemních komunikacích atd.

dual capable unit / unité à double capacité / jednotka s dvojí způsobilostí

A nuclear certified delivery unit capable of executing both conventional and nuclear missions. 1/10/84

Jednotka kvalifikovaná pro dopravu jaderných zbraní na cíl, která je schopná plnit současně úkoly jak s konvenční tak i s jadernou municí.

dual firing circuit / circuit double de mise de feu / zdvojený roznět

An assembly comprising two independent firing systems, both electric or both non-electric, so that the firing of either system will detonate all charges. *Related term: combination firing circuit.* 1/3/81

Sestava, která se skládá ze dvou nezávislých roznětných systémů, elektrických nebo neelektrických. Odpálení jednoho z nich přivede k výbuchu všechny nálože. *Příbuzný termín: combination firing circuit.*

dud / raté¹ / selhaná munice

Explosive munition which has not been armed as intended or which has failed to explode after being armed. 1/3/83

Výbušná munice, která nebyla správně odjištěna nebo která neexplodovala poté, co byla odjištěna.

dummy / leurre / atrapa, maketa

Preferred term: decoy. 1/11/73

Preferovaný termín: decoy.

dummy ammunition / munition factice / školní munice**dummy munition** (tolerované)

A completely inert ammunition that resembles an operational or practice item but is designed not to incorporate or be used in combination with energetic material nor to be delivered in or by a weapon system.

Notes:

1. It is used in activities such as assembly, handling, instruction, training, gauging or maintenance.
2. A colour scheme is used to differentiate this ammunition from other types of ammunition.

5/9/07

Zcela inertní druh munice, která je podobná ostré nebo výcvikové munici, avšak její konstrukce je taková, že neobsahuje ani není používána společně s energetickými materiály a ani není dopravována žádným zbraňovým systémem.

Poznámky:

1. Je používána k takovým činnostem, jakým jsou sestavení, manipulace, vydávání instrukcí, výcvik, měření či údržba.
2. Je na ní použito odlišné barevné označení tak, aby se lišila od jiných kategorií munice.

dummy message / message de volume / klamná zpráva

A message sent for some purpose other than its content, which may consist of dummy groups or may have a meaningless text. 1/3/73

Zpráva odeslaná s úmyslem, který neodpovídá jejímu obsahu. Může obsahovat fiktivní skupiny nebo nesmyslný text.

dummy minefield / champ de mines factice / klamné minové pole

In naval mine warfare, a minefield containing no live mines and presenting only a psychological threat. *Related term: minefield².* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minové pole neobsahující žádné ostré miny a představující pouze psychologickou hrozbu. *Příbuzný termín: minefield².*

dump / dépôt temporaire / polní sklad

A temporary storage area, usually in the open, for bombs, ammunition, equipment, or supplies. 1/3/73

Dočasný prostor pro skladování, obvykle pod širým nebem, určený pro pumy, munici, výzbroj a výstroj nebo zásoby materiálu.

duplicate negative / copie négative² / rozmnožený negativ – duplikátní negativ

A negative reproduced from a negative or diapositive. 1/8/73

Negativ reprodukováný z negativu nebo diapozitivu.

durable materiel / matériel non consommable / trvanlivý materiál

Preferred term: non-expendable supplies and materiel. 1/1/80

Preferovaný termín: non expendable supplies and materiel.

dwelt at/on / restez sur les éléments / opakovat palbu po čase; přenos palby na jinou část cíle

In artillery and naval fire support, this term is used when fire is to continue for an indefinite period at specified time or on a particular target or targets. 1/8/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se tento termín používá, má-li palba ve stanoveném čase pokračovat po nespecifikovaný časový úsek nebo na konkrétní cíl nebo cíle.

dynamic pressure / pression dynamique / dynamický tlak

Pressure resulting from some medium in motion, such as the air following the shock front of a blast wave. *Related term: drag loading.* 1/3/73

Tlak, který je způsoben určitým médiem v pohybu, například vzduchem následujícím za čelem tlakové vlny vzniklé při výbuchu. *Příbuzný termín: drag loading.*

E

early resupply / premiers ravitaillements / předběžné doplňování zásob

The shipping of supplies during the period between D-day and the beginning of planned resupply. *Related terms: element of resupply; improvised early resupply; initial early resupply; planned resupply; resupply of Europe.* 1/3/73

Lodní přeprava zásob v období mezi dnem D a zahájením plánovaného doplňování zásob. *Příbuzné termíny: element of resupply; improvised early resupply; initial early resupply; planned resupply; resupply of Europe.*

early warning / alerte lointaine / včasná výstraha – varování air defence early warning

EW

Early notification of the launch or approach of unknown weapons or weapons carriers. 1/3/81

Včasné oznámení o vypuštění nebo přiblížení se neznámých zbraní nebo zbraňových nosičů.

earmarked for assignment / forces prévues pour affectation / vyčleněné pro přidělení

The status of forces which nations have agreed to assign to the operational command or operational control of a NATO commander at some future date. In designating such forces, nations should specify when these forces will be available in terms currently agreed by the Military Committee. 1/12/74

Statut jednotek, které se státy zavázaly k určitému budoucímu datu přidělit pod operační velení nebo operační řízení velitele NATO. Při určování těchto jednotek by měly státy upřesnit, kdy budou k dispozici ve lhůtách aktuálně schválených Vojenským výborem.

earmarking of stocks / désignation de stocks / vyčlenění zásob

The arrangement whereby nations agree, normally in peacetime, to identify a proportion of selected items of their war reserve stocks to be called for by specified NATO commanders. 1/3/84

Dohoda, uzavřená obvykle v době míru, v níž státy souhlasí s tím, že vyčlení část vybraných položek válečných zásob, které si mohou vyžádat určení velitelé NATO.

earthing / mise à la terre / uzemnění

The process of making a satisfactory electrical connection between the structure, including the metal skin, of an object or vehicle, and the mass of the earth, to ensure a common potential with the earth. *Related terms: bonding; grounding.* 1/7/80

Proces vytvoření dostatečného elektrického spojení mezi konstrukcí, včetně kovového pláště, určitého objektu nebo vozidla a hmotou zemského povrchu s cílem zajistit shodné napětí se zemí. *Příbuzné termíny: bonding, grounding.*

easting / vers l'est / východní orientace souřadnicové osy

Eastward (that is from left to right) reading of grid values on a map. 1/3/73

Čtení údajů souřadnicové sítě na mapě směrem k východu (to znamená zleva doprava).

echelon¹ / échelon¹ / sled¹

A subdivision of a headquarters, i.e., forward echelon, rear echelon. 1/3/73

Část velitelství, tj. předsunutý sled, týlový sled.

echelon² / échelon² / stupeň velení

Separate level of command. As compared to a regiment, a division is a higher echelon, a battalion is a lower echelon. 1/3/73

Samostatný stupeň velení. Ve srovnání s plukem představuje divize vyšší stupeň, prapor stupeň nižší.

echelon³ / échelon³ / sled²

A fraction of a command in the direction of depth, to which a principal combat mission is assigned; i.e., attack echelon, support echelon, reserve echelon. 1/3/73

Část velení ve směru do hloubky, kterému je přidělen stěžejní bojový úkol, např. útočný, podpůrný, záložní sled.

echelon⁴ / en échelon / sled bojové sestavy

A formation in which its subdivisions are placed one behind another, with a lateral and even spacing to the same side. 1/3/73

Sestava, jejíž dílčí součásti jsou umístěny za sebou. Udržují stejné boční a souběžné rozestupy.

echeloned displacement / déplacement par échelons / přemístění po sledech

Movement of a unit from one position to another without discontinuing performance of its primary function. 1/3/73

Přesun jednotky z jednoho postavení do jiného bez přerušení výkonu její základní funkce.

economic mobilization / mobilisation économique / hospodářská mobilizace

The process of preparing for and carrying out such changes in the organization and functioning of the national economy as are necessary to provide for the most effective use of resources in a national emergency. 1/3/73

Proces přípravy a provádění takových změn v organizaci a fungování národního hospodářství, které jsou nezbytné pro zajištění co nejefektivnějšího využití zdrojů v podmínkách ohrožení státu.

economic potential / potentiel économique / ekonomický potenciál

The total capacity of a nation to produce goods and services. *Related terms: strength; unit strength.* 1/3/73

Celková schopnost země vyrábět zboží a poskytovat služby. *Příbuzné termíny: strength; unit strength.*

economic shipping / transports maritimes à but économique / obchodní lodní přeprava

Civil shipping operating commercially not in support of the military. 3/8/98

Komerčně provozovaná civilní námořní přeprava, která není prováděna ve prospěch ozbrojených sil.

E-day / jour E / den E

The day on which a NATO exercise commences or is due to commence. *Related terms: C-day; D-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.* 26/08/09

Den, kdy má začít nebo začíná cvičení NATO. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.*

edition / édition / vydání

In cartography, a particular issue of a map or chart which is different from other issues. 1/3/73

V kartografii (tvorbě map) nové vydání mapy nebo námořní mapy, které se liší od ostatních vydání.

edition designation / désignation d'édition / označení vydání

The number, letter, date, or symbol distinguishing one edition from another. 1/3/73

Číslo, písmeno, datum nebo symbol, odlišující jedno vydání od druhého.

ejection¹ / éjection¹ / katapultám

Escape from an aircraft by means of an independently propelled seat or capsule. 1/7/83

Únik z letadla pomocí nezávisle poháněné sedačky nebo katapultovací kabiny pilota.

ejection² / éjection² / vymrštění – vyhození – vystřelení

In air armament, the process of forcefully separating an aircraft store from an aircraft to achieve satisfactory separation. 1/7/83

U letecké výzbroje proces rázného oddělení zásobníku od letadla za účelem dosažení účinného oddělení.

ejection systems / systèmes d'éjection / katapultážní systémy

- a. Command ejection system. – A system in which the pilot of an aircraft or the occupant of the other ejection seat(s) initiates ejection resulting in the automatic ejection of all occupants;
  - b. Command select ejection system. – A system permitting the optional transfer from one crew station to another of the control of a command ejection system for automatic ejection of all occupants;
  - c. Independent ejection system. – An ejection system which operates independently of other ejection systems installed in one aircraft;
  - d. Sequenced ejection system. – A system which ejects the aircraft crew in sequence to ensure a safe minimum total time of escape without collision. 1/3/81
- a. Povelový katapultážní systém – Systém, při kterém pilot letadla nebo osoba sedící na jiné vystřelovací sedačce spustí katapultáž a v důsledku toho proběhne automatická katapultáž celé osádky.
  - b. Povelový výběrový katapultážní systém – Systém, který umožňuje volitelný přenos řízení automatické katapultáže celé osádky z jednoho místa do druhého.
  - c. Nezávislý katapultážní systém – Katapultážní systém, který pracuje nezávisle na jiných katapultážních systémech instalovaných v jednom letadle.
  - d. Systém postupné katapultáže – Systém, který katapultuje osádku letadla postupně, přičemž zajišťuje minimální bezpečný čas úniku bez kolize.

electrode sweep / drague à électrode / elektrodové odminování

In naval mine warfare, a magnetic cable sweep in which the salt water and the seabed form part of the electric circuit. 4/10/00

Při bojové činnosti s použitím námořních min odminování pomocí magnetických kabelů, kdy slaná voda a mořské dno tvoří součást elektrického obvodu.

electromagnetic compatibility / compatibilité électromagnétique / elektromagnetická kompatibilita EMC

The ability of equipment or a system to function in its electromagnetic environment without causing intolerable electromagnetic disturbances to anything in that environment. *Related term: electromagnetic vulnerability.* 9/5/00

Schopnost zařízení nebo systému pracovat v rámci svého elektromagnetickém prostředí bez toho, aniž by to způsobovalo nepřípustné elektromagnetické rušení dalších zařízení v tomto prostředí. *Příbuzný termín: electromagnetic vulnerability.*

electromagnetic environment / environnement électromagnétique / elektromagnetické prostředí

The totality of electromagnetic phenomena existing at a given location. 1/7/93

Souhrn elektromagnetických jevů existujících v dané lokalitě.

electromagnetic interference / interférence électromagnétique / elektromagnetické rušení EMI

Any electromagnetic disturbance, whether intentional or not, which interrupts, obstructs, or otherwise degrades or limits the effective performance of electronic or electrical equipment. 1/7/87

Jakákoli elektromagnetická porucha, úmyslná nebo neúmyslná, která přerušuje, blokuje nebo jinak znehodnocuje nebo omezuje efektivní výkon elektronického nebo elektrického zařízení.

electromagnetic radiation hazard / risque lié au rayonnement électromagnétique / nebezpečí elektromagnetického záření

A condition which would expose personnel, equipment, munitions or fuel to a dangerous level of electromagnetic radiation. 1/11/90

Situace, kdy mohou být osoby, zařízení, munice nebo palivo vystaveny nebezpečné úrovni elektromagnetického záření.

electromagnetic vulnerability / vulnérabilité électromagnétique / elektromagnetická zranitelnost

The characteristics of a system that cause it to suffer degradation in performance of, or inability to perform, its specified task as a result of electromagnetic interference. *Related term: electromagnetic compatibility.* 1/7/87

Charakteristické rysy systému, které způsobují, že u systému v důsledku elektromagnetického rušení dojde ke snížení výkonu nebo neschopnosti plnit daný úkol. *Příbuzný termín: electromagnetic compatibility.*

**electronic countermeasures / contre-mesures électroniques / elektronické protiopatření
ECM**

That division of electronic warfare involving actions taken to prevent or reduce an enemy's effective use of the electromagnetic spectrum through the use of electromagnetic energy. There are three subdivisions of electronic countermeasures: electronic jamming, electronic deception and electronic neutralization. *Related terms: barrage jamming; electronic jamming; jamming; spot jamming; sweep jamming.* 9/1/96

Část elektronického boje, zahrnující aktivity uskutečněné za použití elektromagnetické energie s cílem prevence nebo redukce možnosti protivníka efektivně využít elektromagnetické spektrum. Rozeznáváme tři oblasti elektronických protiopatření: elektronické rušení/rušení elektronickými prostředky, elektronické klamání a elektronickou neutralizaci. *Příbuzné termíny: barrage jamming; electronic jamming; jamming; spot jamming; sweep jamming.*

**electronic deception / déception électronique / elektronické klamání, klamání elektronickými prostředky
ED**

In electronic countermeasures, the deliberate radiation, re-radiation, alteration, absorption or reflection of electromagnetic energy in a manner intended to confuse, distract or seduce an enemy or his electronic systems. 9/1/96

V rámci elektronických protiopatření záměrné vyzařování, opětné vyzařování, změna, pohlcování nebo odražení elektromagnetické energie způsobem, který předpokládá klamání, rozptýlení nebo odvedení pozornosti nepřítele nebo jeho elektronických systémů.

**electronic intelligence / renseignement électronique / radiotechnický průzkum
ELINT**

Intelligence derived from electromagnetic non-communications transmissions by other than intended recipients or users. 9/1/96

Způsob získávání informací, který využívá přenosu elektromagnetické energie (kromě spojení) jinými než předpokládanými příjemci nebo uživateli.

**electronic jamming / brouillage électronique / elektronické rušení
EJ**

The deliberate radiation, reradiation or reflection of electromagnetic energy with the object of impairing the effectiveness of hostile electronic devices, equipment or systems. *Related terms: barrage jamming; electronic countermeasures; jamming; spot jamming; sweep jamming.* 13/12/99

Záměrné vyzařování, opětné vyzařování nebo odražení elektromagnetické energie s cílem narušit účinnost elektronických zařízení, přístrojů nebo systémů nepřítele. *Příbuzné termíny: barrage jamming; electronic countermeasures; jamming; spot jamming; sweep jamming.*

electronic masking / camouflage électronique / elektronické maskování

The controlled radiation of electromagnetic energy on friendly frequencies in a manner to protect the emissions of friendly communications and electronic systems against enemy electronic warfare support measures/signals intelligence, without significantly degrading the operation of friendly systems. 1/11/91

Řízené vyzařování elektromagnetické energie na vlastních kmitočtech tak, aby chránilo vysílání vlastních spojovacích a elektronických systémů proti elektronickým opatřením nepřítele / jeho rádiovému průzkumu bez podstatného negativního vlivu na činnost vlastních systémů.

**electronic neutralization / neutralisation électronique / elektronická neutralizace
EN**

In electronic countermeasures, the deliberate use of electromagnetic energy to either temporarily or permanently damage enemy devices which rely exclusively on the electromagnetic spectrum. 20/11/96

V rámci elektronických protiopatření záměrné využití elektromagnetické energie s cílem buď dočasně, nebo trvale poškodit prostředky nepřítele, které pracují výhradně v oblasti elektromagnetického spektra.

electronic order of battle / ordre de bataille électronique / bojová sestava elektronických prostředků; elektronická situace

EOB

A list of emitters used by a force or in a scenario with specific information on the electromagnetic characteristics, parameters, locations and platforms of these emitters. 1/10/03

Přehled vysílačů, používaných vojsky nebo uvedených v plánu bojové činnosti, obsahující informace o elektromagnetických charakteristikách, parametrech, rozmístění a nosičích vysílačů.

electronic protective measures / mesures de protection électronique / elektronická ochranná opatření

EPM

That division of electronic warfare involving actions taken to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum despite the enemy's use of electromagnetic energy. There are two subdivisions of electronic protective measures: active electronic protective measures and passive electronic protective measures. *Related terms: active electronic protective measures; passive electronic protective measures.* 20/11/96

Část elektronického boje zahrnující opatření vedoucí k zajištění účinného využití elektromagnetického spektra vlastními prostředky navzdory využívání elektromagnetické energie nepřítelem. Existují dvě dílčí součásti elektronických ochranných opatření: aktivní elektronická ochranná opatření a pasivní elektronická ochranná opatření. *Příbuzné termíny: active electronic protective measures, passive electronic protective measures.*

electronic warfare / guerre électronique / elektronický boj

EW

Military action to exploit the electromagnetic spectrum encompassing: the search for, interception and identification of electromagnetic emissions, the employment of electromagnetic energy, including directed energy, to reduce or prevent hostile use of the electromagnetic spectrum, and actions to ensure its effective use by friendly forces. *Related terms: electronic countermeasures; electronic protective measures; electronic warfare support measures; operations security.* 9/1/96

Vojenská činnost využívající elektromagnetické spektrum, která zahrnuje vyhledávání, zachycování a identifikaci elektromagnetického vyzařování, využívání elektromagnetické energie včetně směrového vyzařování energie s cílem omezit nebo zabránit využívání elektromagnetického spektra nepřítelem a opatření zajišťující jeho efektivní využití vlastními silami. *Příbuzné termíny: electronic countermeasures; electronic protective measures; electronic warfare support measures; operations security.*

electronic warfare support measures / mesures de soutien de guerre électronique / elektronická podpůrná opatření

ESM

That division of electronic warfare involving actions taken to search for, intercept and identify electromagnetic emissions and to locate their sources for the purpose of immediate threat recognition. It provides a source of information required for immediate decisions involving electronic countermeasures, electronic protective measures and other tactical actions. 9/1/96

Část elektronického boje zahrnující činnosti, jejichž účelem je vyhledat, zachytit a identifikovat elektromagnetické vyzařování a upřesnit jeho zdroje s cílem okamžitě rozpoznat hrozící nebezpečí. Poskytuje zdroje informací nezbytných pro okamžitá rozhodnutí, týkající se elektronických protiopatření, elektronických ochranných opatření a dalších taktických činností.

electro-optics / optoélectronique / optoelektronika

EO

The technology associated with those components, devices and systems which are designed to interact between the electromagnetic (optical) and the electric (electronic) state. 1/11/86

Technologie spojená s těmi prvky, zařízeními a systémy, které jsou určeny pro vzájemné působení mezi elektromagnetickým (optickým) a elektrickým (elektronickým) stavem.

element of resupply / élément de réapprovisionnement / prvek doplňování zásob

Related terms: early resupply; improvised early resupply; initial early resupply; planned resupply; resupply of Europe. 1/3/73

Příbuzné termíny: early resupply; improvised early resupply; initial early resupply; planned resupply; resupply of Europe.

elevation / élévation / nadmořská výška

The vertical distance of a point or level, on, or affixed to, the surface of the earth, measured from mean sea level. *Related terms: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.* 1/3/73

Vertikální vzdálenost bodu nebo roviny na zemském povrchu nebo k němu vztažených, měřená od (střední) hladiny moře. *Příbuzné termíny: altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; height¹; high altitude; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.*

elevation guidance / guidage en altitude / výškové navádění

Information which will enable the pilot or auto-pilot of an aircraft to follow the required glide path. 1/10/80

Informace, které umožňují pilotovi letadla nebo autopilotu sledovat požadovanou sestupovou dráhu.

elevation of security / hausse de sécurité / bezpečná výška

Minimum elevation permissible for firing above friendly troops without endangering their safety. This concept can only be applied to certain equipment having a flat trajectory. *Related term: angle of safety.* 1/3/73

Minimální výška přípustná pro vedení palby nad vlastními jednotkami bez ohrožení jejich bezpečnosti. Toto pojetí lze aplikovat pouze pro určitou bojovou techniku využívající plochou dráhu letu střely. *Příbuzný termín: angle of safety.*

elevation tint / coloriage hypsométrique / odstín nadmořské výšky

Preferred term: hypsometric tinting. 1/3/73

Preferovaný termín: hypsometric tinting.

embarkation / embarquement / naložování – nakládání – nastupování

The process of putting personnel and/or vehicles and their associated stores and equipment into ships or aircraft. Note: In French, the word "embarquement" applies to rail and road transport in addition to ships and aircraft. *Related terms: allowable load; block stowage loading; combat loading; commodity loading; convoy loading; horizontal loading; loading; selective loading; selective unloading; unit loading; vertical loading.* 1/10/92

Proces nastupování osob nebo nakládání vozidel, příslušných zásob, výzbroje a výstroje na loď nebo do letadla. Poznámka: Ve francouzštině se termín "embarquement" kromě letadel a lodí vztahuje i k železniční a silniční přepravě. *Příbuzné termíny: allowable load; block stowage loading; combat loading; commodity loading; convoy loading; horizontal loading; loading; selective loading; selective unloading; unit loading; vertical loading.*

embarkation area / zone d'embarquement / naložovací prostor – nakládací prostor

An area ashore, including a group of embarkation points, in which final preparations for embarkation are completed and through which assigned personnel and loads for craft and ships are called forward to embark. 1/3/73

Prostor na břehu, včetně míst naložování, kde se provádějí poslední přípravy pro naložení/nástup a kterým příslušné osoby a náklad procházejí, když se naložují.

embarkation order / ordre d'embarquement / rozkaz k naložení – rozkaz k naložení – rozkaz k nastoupení

An order specifying dates, times, routes, loading diagrams and methods of movement to shipside or aircraft for troops and their equipment. *Related terms: coordinated draft plan; draft plan; final plan; initial draft plan; movement order; notice to move; operational readiness; operation order; operation plan; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order.* 1/3/79

Rozkaz přesně stanovující datum, čas, trasy, harmonogramy nakládání a způsoby přesunu jednotek a jejich výzbroje a výstroje k lodi nebo letadlu. *Příbuzné termíny: coordinated draft plan; draft plan; final plan; initial draft plan; movement order; notice to move; operational readiness; operation order; operation plan; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order.*

emergency anchorage / mouillage auxiliaire / dočasné kotviště – nouzové kotviště

An anchorage, which may have a limited defence organization, for naval vessels, mobile support units, auxiliaries, or merchant ships. *Related terms: advanced fleet anchorage; assembly anchorage; holding anchorage; laying-up position; waiting position; working anchorage.* 1/3/73

Kotviště, kde může být omezena organizace obrany námořních plavidel, mobilních zabezpečovacích jednotek, pomocných prostředků nebo obchodních lodí. *Příbuzné termíny: advanced fleet anchorage; assembly anchorage; holding anchorage; laying-up position; waiting position; working anchorage.*

emergency barrier / barrière d'arrêt d'aéronef / nouzový zátaras

Preferred term: aircraft arresting barrier. 1/11/94

Preferovaný termín: aircraft arresting barrier.

**emergency burial / inhumation d'urgence / nouzové pohřbení
burial**

A burial, usually on the battlefield, when conditions do not permit either evacuation for interment in a cemetery or burial according to national or international legal regulations. 1/10/80

Pohřbení, obvykle na bojišti, kdy podmínky neumožňují ani odsun k provedení pohřbu na hřbitově, ani pohřbení v souladu s národními nebo mezinárodními právními předpisy.

emergency complement / tableau d'effectifs en temps de crise / nouzové tabulky počtů

Preferred term: emergency establishment. 1/11/75

Preferovaný termín: emergency establishment.

emergency destruction of nuclear weapons / destruction d'urgence d'armes nucléaires / nouzové zničení jaderných zbraní

The destruction of nuclear munitions, components, and associated classified material, without significant nuclear yield, to render the weapon tactically useless, to prevent the disclosure of classified design information, and to prevent salvage of the weapon for reprocessing. 1/11/75

Zničení jaderné munice, komponentů a souvisejícího utajovaného materiálu bez podstatné jaderné výtěžnosti s cílem učinit zbraň takticky nepoužitelnou, zamezit odhalení utajovaných informací týkajících se konstrukce a předejít ukořisťení zbraně a jejího opětového použití regeneraci.

**emergency establishment / tableau d'effectifs d'urgence / válečné tabulky počtů
emergency complement (zastaralé)**

EE

A table setting out the authorized redistribution of manpower and augmentation of personnel for a unit, formation or headquarters under emergency conditions. *Related terms: crisis establishment; peacetime establishment.* 8/8/08

Tabulka, udávající schválené přerozdělení osob a navýšení počtů pro jednotku, uskupení nebo velitelství za mimořádných podmínek. *Příbuzné termíny: crisis establishment; peacetime establishment.*

emergency fleet operating base / base logistique de secours pour une flotte / dočasná operační základna flotily

A base providing logistic support for fleet units operating in an area for limited periods. *Related terms: base¹; deployment operating base.* 1/3/73

Základna zajišťující logistické zabezpečení pro jednotky flotily operující po omezenou dobu v určité oblasti. *Příbuzné termíny: base¹, deployment operating base.*

emergency in war / état de crise en temps de guerre / nouzový stav v době války

An operational contingency in a limited area caused by a critical aggravation of combat operations and requiring special and immediate action by National and Allied Commanders. The existence of such an emergency shall be determined by the Allied Commander responsible for the limited area involved, in consultation with the National Commander concerned. 1/3/73

Nepředvídatelné operační okolnosti v určité omezené oblasti vyvolané kritickým zhoršením situace při vedení bojových operací a vyžadující konkrétní okamžitou činnost ze strany velitelů národních a spojeneckých sil. O vyhlášení nouzového stavu rozhodne velitel spojeneckých sil odpovídající za danou vymezenou oblast po dohodě s příslušným velitelem národních sil.

emergency locator beacon / radiobalise de repérage de détresse / nouzový naváděcí maják

A generic term for all radio beacons used for emergency locating purposes. *Related terms: beacon; crash locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.* 1/6/87

Obecně používaný název pro všechny rádiové majáky používané pro účely nouzového zaměřování. *Příbuzné termíny: beacon; crash locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.*

emergency movement / mouvement d'urgence / nouzový manévr

In naval cooperation and guidance for shipping, the execution of diversion, port evacuation, area evacuation and subsequent movements in order to preserve ships and cargoes when attack is imminent. *Related terms: diversion^{3,5}; naval cooperation and guidance for shipping; port evacuation of cargoes; port evacuation of shipping.* 2/3/07

V rámci spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva se jedná o provedení změny kurzu, vyklizení přístavu, opuštění prostoru a následné přesunutí s cílem chránit loď a náklad tehdy, hrozí-li bezprostřední nebezpečí útoku. *Příbuzné termíny: diversion^{3,5}; naval cooperation and guidance for shipping; port evacuation of cargoes; port evacuation of shipping.*

emergency nuclear risk / risque nucléaire exceptionnel / mimořádné jaderné riziko

A degree of nuclear risk where anticipated effects may cause some temporary shock, casualties, or both and may significantly reduce the unit's combat efficiency. *Related terms: degree of nuclear risk; moderate nuclear risk; negligible nuclear risk.* 1/3/73

Stupeň jaderného rizika, při kterém mohou předpokládané účinky vyvolat dočasný šok, ztráty nebo obojí a mohou výrazně snížit bojovou účinnost jednotky. *Příbuzné termíny: degree of nuclear risk; moderate nuclear risk; negligible nuclear risk.*

emergency substitute / produit de remplacement d'urgence / dočasná náhrada

A product which may be used, in an emergency only, in place of another product, but only on the advice of technically qualified personnel of the nation using the product, who will specify the limitations. *Related terms: acceptable product; standardized product.* 1/3/73

Produkt, který může být použit místo jiného produktu pouze v mimořádném případě a pouze na radu technicky kvalifikovaného národního personálu užívajícího daný produkt, který specifikuje konkrétní omezení. *Příbuzné termíny: acceptable product, standardized product.*

**emission control / contrôle d'émission / řízení vyzářování
EMCON**

Selective control of emitted electromagnetic or acoustic energy. The aim may be twofold:
a. to minimize the enemy's detection of emissions and exploitation of the information so gained,
b. to reduce electromagnetic interference thereby improving friendly sensor performance. 1/11/94

Výběrové řízení vyzářované elektromagnetické nebo akustické energie. Může mít dvojitý cíl:
a. minimalizovat možnost zjištění vyzářování protivníkem i využití takto získaných informací,
b. redukovat elektromagnetické rušení a tím zlepšit výkon vlastních senzorů.

emplacement¹ / emplacement / palebné stanoviště

A prepared position for one or more weapons or pieces of equipment, for protection against hostile fire or bombardment, and from which they can execute their tasks. 1/6/81

Stanoviště připravené pro jednu nebo více zbraní nebo kusů techniky za účelem ochrany před palbou nebo bombardováním nepřítele, z něhož mohou plnit zadané úkoly.

emplacement² / mise en batterie / zaujímání palebného postavení

The act of fixing a gun in a prepared position from which it may be fired. 1/6/81

Umístění děla do připraveného postavení, odkud může vést palbu.

end item / matériel complet / kompletní díl

In logistics, a final combination of assemblies, components and/or parts ready for its intended use. 1/11/94

V logistice se jedná o konečné sestavení montážních celků, konstrukčních prvků anebo jejich součástí připravených pro plánované použití.

**end of mission / cessez le feu ! / palbu stav – konec úkolu
EOM**

In artillery and naval fire support, an order given to terminate firing on a specific target. 1/9/74

Při vedení pozemní a námořní palebné podpory dělostřelectva rozkaz vydaný pro ukončení palby na určitý cíl.

end state / état final / koncový stav – konečný stav – výsledný stav

The political and/or military situation to be attained at the end of an operation, which indicates that the objective has been achieved. 4/10/00

Politická a/nebo vojenská situace, již má být dosaženo na konci operace, která svědčí o tom, že cíl operace byl splněn. 15/7/00

endurance / autonomie / doba letu (maximální) – (maximální doba provozu – vytrvalost)

The time an aircraft can continue flying, or a ground vehicle or ship can continue operating, under specified conditions e.g., without refuelling. *Related term: endurance distance.* 1/3/73

Doba, po kterou může letadlo pokračovat v letu nebo vozidlo či loď pokračovat v provozu za stanovených podmínek, např. bez doplňování paliva. *Příbuzný termín: endurance distance.*

endurance distance / distance franchissable d'endurance / dojezd

Total distance that a ground vehicle or ship can be self-propelled at any specified endurance speed. *Related term: endurance.* 1/3/73

Celková vzdálenost, kterou vozidlo nebo loď může urazit stanovenou dlouhodobě stálou rychlostí při použití vlastního pohonu. *Příbuzný termín: endurance.*

endurance speed / vitesse d'endurance / stálá rychlost

The nautical miles per hour a ship will travel through the water under average conditions of hull, sea in temperate weather, and wartime readiness. Endurance speeds in each case will correspond with specific engine speeds. 1/3/73

Průměrná rychlost v námořních mílích za hodinu, kterou loď popluje za normálního stavu lodi, za středních povětrnostních podmínek na moři a v bojové sestavě. Průměrné rychlosti budou v každém případě odpovídat specifickým otáčkám motoru.

endurance time / endurance / doba plavby stálou rychlostí

The total time for which any specified endurance speed of a ship can be maintained. If this value is dependent on factors other than fuel, it shall be so indicated. 1/3/73

Celková doba, po kterou může být udržována stanovená stálá rychlost lodi. Závisí-li tato hodnota na jiných faktorech, než je palivo, musí být tato skutečnost uvedena.

energetic material / matière énergétique / energetický materiál

A substance or mixture of substances that, through chemical reaction, is capable of rapidly releasing energy. 2/3/09

Látka nebo směs látek, která je schopna prostřednictvím chemické reakce velmi rychle uvolnit energii.

engage / engagez / napadnout

In air defence, a fire control order used to direct or authorize units and/or weapon systems to fire on a designated target. *Related terms: cease engagement; hold fire.* 1/11/80

V protivzdušné obraně rozkaz řízení palby, který přikazuje jednotkám a/nebo zbraňovým systémům vést palbu na určený cíl nebo je k tomu opravňuje. *Příbuzné termíny: cease engagement, hold fire.*

engagement¹ / engagement¹ / boj (aktivní opatření)¹

In the context of rules of engagement, action taken against a hostile force with intent to deter, damage or neutralize it. 29/5/02

V souvislosti s pravidly bojového nasazení se jedná o akci vedenou proti nepřátelským silám s cílem je odstrašit, poškodit nebo umlčet.

engagement² / engagement² / boj (aktivní opatření)²

In the context of rules of engagement, action taken against an aircraft with intent to destroy it. 29/5/02

V souvislosti s pravidly bojového nasazení se jedná o akci vedenou proti letadlu s cílem jej zničit.

engagement control / contrôle d'interception / řízení boje

In air defence, that degree of control exercised over the operational functions of an air defence unit that are related to detection, identification, engagement, and destruction of hostile targets. 1/3/73

V rámci protivzdušné obrany řízení operačních funkcí jednotky PVO, které se týkají zjištění, identifikace, napadení a ničení cílů nepřitele.

engineer commander / commandant du génie militaire / ženijní náčelník

In land warfare, a combat engineer officer who advises an appropriate commander on engineer matters, proposes engineer operations, commands engineer operations as directed, and supervises engineer operations by troops not directly under his command. In some armies, these responsibilities may be divided between two individuals. 1/12/93

V pozemním boji důstojník ženijního vojska, který poskytuje informace příslušnému veliteli v oblasti ženijního zabezpečení, navrhuje a řídí je v souladu s nařízením a dohlíží na opatření ženijního zabezpečení prováděné jednotkami, které nespádají přímo pod jeho velení. V některých armádách může být tato odpovědnost rozdělena mezi dvě osoby.

envelopment / enveloppement / obchvat

An offensive manoeuvre in which the main attacking force passes around or over the enemy's principal defensive positions to secure objectives to the enemy's rear. *Related term: turning movement.* 1/10/78

Druh manévru, při kterém hlavní uskupení útočících sil obchází nebo překonávají nejdůležitější obranná postavení nepřitele s cílem obsadit prostor v jeho týlu. *Příbuzný termín: turning movement.*

environment / environnement / prostředí

The surroundings in which an organization operates, including air, water, land, natural resources, flora, fauna, humans, and their interrelation.

Prostor zahrnující vzduch, vodu, souš, přírodní zdroje, flóru a faunu, lidi a jejich vzájemné vztahy, ve kterém určitý subjekt působí.

equal area projection / projection équivalente / stejnoplochá projekce

One in which equal areas on the ground are represented by equal areas on the map. 1/3/73

Zobrazení, při kterém jsou stejné plochy terénu zobrazovány stejnými plochami na mapě.

equipment / équipement / výzbroj a výstroj

All non-expendable items needed to outfit/equip an individual or organization. *Related terms: assembly; base^{1,2}; component; deployment operating base; emergency fleet operating base; establishment¹; part; sub-assembly; supplies; unit equipment.* 1/10/92

Všechny nespotřební položky nespotřební povahy potřebné k vyzbrojení a vybavení jednotlivce nebo organizace. *Příbuzné termíny: assembly; base^{1,2}; component; deployment operating base; emergency fleet operating base; establishment¹; part; sub-assembly; supplies; unit equipment.*

equipment casualty evacuation / évacuation du matériel endommagé / odsun poškozené techniky

The movement within the logistic system of an equipment requiring maintenance. 4/10/00

Přesouvání techniky vyžadující údržbu v rámci systému logistických opravářských prostředků.

equivalent focal length / distance focale équivalente / ekvivalentní ohnisková vzdálenost

The distance measured along the optical axis of the lens from the rear nodal point to the plane of best average definition over the entire field used in a camera. *Related terms: calibrated focal length; focal length; nominal focal length.* 1/3/73

Vzdálenost měřená podél optické osy čočky od zadního uzlového bodu k rovině nejlepší průměrné ostrosti nad celým polem použitým v kameře. *Příbuzné termíny: calibrated focal length; focal length; nominal focal length.*

escort¹ / escorte¹ / doprovod (ozbrojený)¹

A combatant unit(s) assigned to accompany and protect another force or convoy. *Related term: convoy escort^{1,2}. 1/12/79*

Bojová(é) jednotka(y) přidělená(é) jako doprovod a ochrana jiné jednotky nebo konvoje. *Příbuzný termín: convoy escort^{1,2}.*

escort² / escorte² / doprovod (ozbrojený)²

Aircraft assigned to protect other aircraft during a mission. *Related term: convoy escort¹. 1/12/79*

Letadlo určené k ochraně jiného letadla v průběhu plnění úkolu. *Příbuzný termín: convoy escort¹.*

escort³ / escorte³ / doprovod (ozbrojený)³

An armed guard that accompanies a convoy, a train, prisoners, etc. *Related term: convoy escort². 1/12/79*

Ozbrojená stráž, která doprovází konvoj, vlak, vězně atd. *Příbuzný termín: convoy escort².*

escort⁴ / escorte⁴ / doprovod (ozbrojený)⁴

An armed guard accompanying persons as a mark of honour. 1/12/79

Ozbrojená stráž, která doprovází osoby na znamení pocty.

essential cargo / cargaison essentielle / nepostradatelný náklad – důležitý náklad

Preferred term: essential supply. 1/3/73

Preferovaný termín: essential supply.

**essential supply / approvisionnement essentiel / nepostradatelné zásoby – důležité zásoby
essential cargo**

A commodity which is essential for the prosecution of the war in the survival period, or for national survival in that period, and which should be discharged as soon as circumstances permit. This will comprise such things as food, refined petroleum, oils, and lubricants, and medical stores. *Related term: cargo. 1/3/73*

Produkty, které jsou nezbytné pro vedení války v období, kdy se jedná o přežití státu nebo jeho záchranu a jež by měly být vyloženy ihned, jakmile to okolnosti umožní. Tyto produkty zahrnují položky, jako jsou potraviny, rafinovaná ropa, oleje, maziva a zásoby zdravotnického materiálu. *Příbuzný termín: cargo.*

establishment¹ / organisme / vojenské zařízení

An installation, together with its personnel and equipment, organized as an operating entity. 1/3/73

Vojenské zařízení včetně osob, výzbroje a výstroje uspořádané jako organický celek.

**establishment² / tableau d'effectifs et de / tabulky počtů
table of organization
table of organization and equipment**

The table setting out the authorized numbers of men and major equipment in a unit/formation; sometimes called table of organization or table of organization and equipment. *Related terms: base¹; equipment; unit equipment. 1/3/73*

Tabulka uvádějící schválené počty osob a hlavních druhů techniky u jednotky/útvary; někdy se nazývá organizační tabulka nebo tabulka počtů osob a techniky *Příbuzné termíny: base¹; equipment; unit equipment.*

**estimate of the situation / appréciation de la situation / hodnocení situace
appreciation of the situation**

A logical process of reasoning by which a commander considers all the circumstances affecting the military situation and arrives at a decision as to the course of action to be taken in order to accomplish his mission. *Related term: course of action. 1/3/73*

Logický proces, při kterém velitel zvažuje veškeré okolnosti mající vliv na vojenskou situaci a který vyústí uje v rozhodnutí o činnostech nezbytných pro splnění stanoveného úkolu. *Příbuzný termín: course of action.*

evacuation control ship / bâtiment contrôleur d'évacuation sanitaire / řídicí loď pro odsun raněných

In an amphibious operation, a ship designated as a control point for landing craft, amphibious vehicles, and helicopters evacuating casualties from the beaches. Medical personnel embarked in the evacuation control ship effect distribution of casualties throughout the attack force in accordance with ship's casualty capacities and specialized medical facilities available, and also perform emergency surgery. 1/3/73

V průběhu obojživelných operací loď určená jako řídicí stanoviště vylodovacích plavidel, obojživelných vozidel a vrtulníků, které provádějí odsun raněných a padlých z pobřeží. Zdravotnický personál na řídicí lodi pro odsun raněných rozmisťuje raněné z útočících sil s ohledem na kapacitu lodi a množství specializovaných lékařských zařízení, která jsou k dispozici a provádí také nouzové chirurgické zákroky.

evacuation of port equipment / évacuation de l'équipement portuaire / odsun přístavního zařízení

The transfer of mobile/movable equipment from a threatened port to another port or to a working anchorage. 1/11/94

Přesun mobilní nebo přepravitelné techniky z ohroženého přístavu do jiného přístavu nebo pracovního kotviště.

evacuee / évacué / odsunovaná osoba

A person who has been ordered or authorized to move from a place of danger by competent authorities, and whose movements and accommodation are planned, organized and controlled by such authorities. *Related terms: asylum seeker; internally displaced person; refugee.* 4/10/00

Osoba, které bylo nařízeno nebo schváleno přesunout se pryč z nebezpečného území odpovědnými orgány a jejíž přesun a ubytování jsou plánovány, organizovány a řízeny těmito orgány. *Příbuzné termíny: asylum seeker; internally displaced person; refugee.*

evaluation¹ / évaluation¹ / hodnocení¹

The structured process of examining activities, capabilities and performance against defined standards or criteria. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. *Related terms: analysis¹; assessment; certification; validation.*

Strukturovaný proces posuzování činností, schopností a výsledků na základě stanovených norem a kritérií. Poznámka: V souvislosti s ozbrojenými silami je hierarchická logická posloupnost následující: předběžné hodnocení (assessment), analýza (analysis), hodnocení (evaluation), ověření (validation) a certifikace (certification). *Příbuzné termíny: analysis; assessment; certification; validation.*

evaluation² / évaluation² / vyhodnocení²

In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle constituting appraisal of a item of information in respect of the reliability of the source, and the credibility of the information. *Related term: intelligence cycle.* 1/9/81

Při zpravodajské činnosti jeden z kroků fáze zpracování ve zpravodajském cyklu zahrnující posouzení jednotlivých informací s ohledem na spolehlivost zdrojů a věrohodnost informací. *Příbuzný termín: intelligence cycle.*

evasion / évasion² / odpoutání se

Measures taken either to avoid or escape detection, or to break contact with a hostile or potentially hostile unit. 1/10/01

Opatření prováděná s cílem buď se vyhnout nebo uniknout zjištění, popřípadě se odpoutat od nepřátelské činnosti nebo potenciálně nepřátelské jednotky.

evasion and escape / évasion¹ / vyhnutí a únik

The procedures and operations whereby military personnel and other selected individuals are enabled to emerge from an enemy-held or hostile area to areas under friendly control. 9/1/96

Postupy a činnosti, jimiž je vojenským osobám a jiným vybraným jednotlivcům umožněno dostat se z prostoru ovládaného nepřítelem nebo z nepřátelského prostoru do prostoru pod kontrolou vlastních vojsk.

exaggerated stereoscopy / hyperstéréoscopie / zvýrazněná stereoskopie

Preferred term: hyperstereoscopy. 1/3/73

Preferovaný termín: hyperstereoscopy.

examination / inspection / prohlídka

In maintenance, a comprehensive scrutiny supplemented by measurement and physical testing in order to determine the condition of an item. *Related term: maintenance*^{1,3}. 1/11/90

Kompletní podrobná prověrka v rámci technického zabezpečení/údržby, doplněná měřeními a fyzickou zkouškou s cílem zjistit stav určitého předmětu. *Příbuzný termín: maintenance*^{1,3}.

exceptional transport / transport exceptionnel / mimořádná – zvláštní přeprava

In railway terminology, transport of a load whose size, weight, or preparation entails special difficulties vis-à-vis the facilities or equipment of even one of the railway systems to be used. *Related term: ordinary transport*. 1/11/94

V železniční terminologii přeprava nákladu, jehož velikost, váha nebo příprava způsobují zvláštní obtíže vzhledem k vlastnostem nebo vybavení byť i jediného ze železničních zařízení, která mají být použita. *Příbuzný termín: ordinary transport*.

executing commander / commandant utilisateur / velitel (odpovídající za použití jaderných zbraní)

In nuclear warfare, the NATO strategic commander to whom nuclear weapons are released for delivery against specific targets or in accordance with approved plans. *Related terms: commander; coordinating commander*. 9/1/96

V jaderné válce velitel NATO, kterému jsou dány do podřízenosti jaderné zbraně, jež jsou určeny k použití proti stanoveným cílům nebo k použití v souladu se schválenými plány. *Příbuzné termíny: commander; coordinating commander*.

exercise / exercice / cvičení**EX**

A military manoeuvre or simulated wartime operation involving planning, preparation, and execution. It is carried out for the purpose of training and evaluation. It may be a combined, joint, or single service exercise, depending on participating organizations. *Related terms: command post exercise; field exercise*. 1/3/81

Činnost vojsk v terénu nebo simulovaná válečná činnost zahrnující plánování, přípravu a provedení. Uskutečňují se za účelem procvičení a hodnocení. Může se jednat o cvičení mnohonárodní (více států), společná (více druhů sil) nebo jednotlivých druhů ozbrojených sil v závislosti na organizačních stupních, které se cvičení účastní. *Příbuzné termíny: command post exercise; field exercise*.

exercise area / zone d'exercice / výcvikový prostor

A geographical area specifically delineated in time and space for the conduct of training activities. Note: an exercise area is delineated in coordination with the host nations. 1/10/01

Geografická oblast speciálně vymezená v čase a prostoru k provádění výcviku. Poznámka: výcvikový prostor vymezený ve spolupráci s hostitelskými zeměmi.

exercise commander / commandant participant / velitel cvičení

A commander taking part in the exercise who will issue appropriate operation orders to forces placed under his control. He may be allocated responsibilities regarding controlling, conducting, and/or directing the exercise in addition to that of command. *Related term: commander*. 1/6/84

Velitel, který se účastní cvičení a který vydává příslušné bojové rozkazy vojskům přiděleným do jeho podřízenosti. Kromě toho mu může být svěřena odpovědnost za kontrolu, provádění a/nebo řízení cvičení. *Příbuzný termín: commander*.

exercise directing staff / état-major de direction d'exercice / řídicí štáb cvičení directing staff

A group of officers who by virtue of experience, qualifications, and a thorough knowledge of the exercise instructions, are selected to direct or control an exercise. 1/3/81

Skupina důstojníků, kteří jsou vzhledem ke svým zkušenostem, kvalifikaci a důkladným znalostem směrnic pro cvičení vybráni, aby prováděli řízení nebo kontrolu cvičení.

exercise filled mine / mine d'exercice à compteur d'influences / mina s cvičnou náplní

In naval mine warfare, a mine containing an inert filling and an indicating device. *Related terms: dead mine; explosive filled mine; fitted mine; inert mine; mine*^{1,2}. 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minu obsahující netečnou náplň a indikační zařízení. *Příbuzné termíny: dead mine, explosive filled mine, fitted mine, mine*^{1,2}.

exercise incident / incident en cours d'exercice / navozená situace při cvičení

An occurrence injected by directing staffs into the exercise which will have an effect on the forces being exercised, or their facilities, and which will require action by the appropriate commander and/or staff being exercised. 1/6/81

Událost, vložená řídicími štáby do cvičení, která ovlivní činnost cvičících vojsk nebo jejich zařízení a která bude vyžadovat reakci příslušného cvičícího velitele a/nebo štábu.

exercise mine / mine d'exercice / cvičná mina

In naval mine warfare, a mine suitable for use in mine warfare exercises, fitted with visible or audible indicating devices to show where and when it would normally fire. *Related terms: mine^{1,2}; practice mine².* 1/10/78

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minu vhodnou pro použití při procvičování ostrého minování v boji. Je opatřena viditelnými nebo slyšitelnými zařízeními, která ukazují, kde a kdy by za normálních okolností vybuchla. *Příbuzné termíny: mine^{1,2}, practice mine².*

exercise planning directive / directive pour la planification de l'exercice / směrnice pro plánování cvičení

The exercise specification as developed by the officer scheduling the exercise, designed to provide further guidance to the planners of a particular exercise. 1/11/75

Koncepce cvičení, která byla připravena důstojníkem plánujícím cvičení. Slouží jako zdroj informací důstojníkům pro plánování konkrétního cvičení.

**exercise specifications / spécifications d'un exercice / koncepce cvičení
EXSPEC**

The fundamental requirements for an exercise, providing in advance an outline of the concept, form, scope, setting, aim, objectives, force requirements, political implications, analysis arrangements and costs. 1/6/84

Základní požadavky na cvičení, které předem poskytují přehled o záměru, způsobu, rozsahu, prostředí, cíli, požadavcích na vojska, politických důsledcích, analytických opatřeních a nákladech.

exercise study / étude théorique / štábní nácvik

An activity which may take the form of a map exercise, a war game, a series of lectures, a discussion group, or an operational analysis. 1/11/83

Činnost, která může mít formu cvičení na mapách, válečné hry, série přednášek, diskusní skupiny nebo operační analýzy.

expeditionary operation / opération expéditionnaire / expediční operace

The projection of military power over extended lines of communications into a distant operational area to accomplish a specific objective.

Vyslání vojenských sil do vzdálené operační oblasti za účelem splnění zvláštního úkolu.

expendable supplies and materials / approvisionnement consommable / spotřební materiál

Items which are consumed in use, such as ammunition, or which lose their identity such as certain repair parts, or which are of low intrinsic value, unworthy of full accounting procedures. 1/3/73

Položky, které jsou užíváním spotřebovávány, jako je munice nebo položky, které ztrácejí svoji identitu, např. některé náhradní součástky nebo které mají tak nízkou vnitřní hodnotu, že není účelné je v plném rozsahu účetně evidovat.

exploder / exploseur / roznětnice

A device assigned to generate an electric current in a firing circuit after deliberate action by the user in order to initiate an explosive charge or charges. 1/7/80

Zařízení určené pro vytvoření elektrického proudu v odpalovacím obvodu s cílem aktivovat výbušnou nálož nebo nálože.

exploitation¹ / exploitation¹ / využívání – rozvíjení¹

Taking full advantage of success in battle and following up initial gains. 1/3/81

Plné využití úspěchu v boji a jeho další rozvíjení.

exploitation² / exploitation² / využívání – rozvíjení²

Taking full advantage of any information that has come to hand for tactical or strategic purposes. *Related term: intelligence cycle.* 1/3/81

Plné využití jakékoli získané informace vhodné pro taktické nebo strategické účely. *Příbuzný termín: intelligence cycle.*

exploitation³ / exploitation³ / využívání – rozvíjení³

An offensive operation that usually follows a successful attack and is designed to disorganize the enemy in depth. 1/3/81

Útočná bojová činnost, která obvykle následuje po úspěšném útoku a která je zaměřena na dezorganizaci protivníka v hloubce.

exploratory hunting / chasse d'exploration / vyhledávání a odstraňování námořních min

In naval mine warfare, a parallel operation to search sweeping, in which a sample of the route or area is subjected to minehunting procedures to determine the presence or absence of mines. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min souběžná operace pátrání a odminování. V části trasy nebo prostoru jsou realizovány postupy vyhledávání min s cílem potvrdit nebo vyloučit jejich přítomnost.

explosive / explosif / výbušina

A substance or mixture of substances which, under external influences, is capable of rapidly releasing energy in the form of gases and heat. 1/6/89

Látka nebo směs látek, která je schopna působením vnějších vlivů prudce uvolnit energii ve formě plynů a tepla.

explosive filled mine / mine chargée / mina s výbušnou náplní

In mine warfare, a mine containing an explosive charge but not necessarily the firing train needed to detonate it. *Related terms: exercise filled mine; fitted mine.* 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím min jde o minu obsahující výbušnou nálož, avšak nemusí nutně obsahovat roznětku s rozbuškou pro její detonaci. *Příbuzné termíny: exercise filled mine, fitted mine.*

explosive ordnance / explosifs et munitions / muniční materiál – výbušný materiál

All munitions containing explosives, nuclear fission or fusion materials and biological and chemical agents. This includes bombs and warheads; guided and ballistic missiles; artillery, mortar, rocket and small arms ammunition; all mines, torpedoes and depth charges, demolition charges; pyrotechnics; clusters and dispensers; cartridge and propellant actuated devices; electro-explosive devices; clandestine and improvised explosive devices; and all similar or related items or components explosive in nature. *Related terms: area clearance; binary chemical munition; fixed ammunition; multi-agent munition; improvised explosive device; semi-fixed ammunition; munition; proofing; separate loading ammunition.* 1/9/74

Veškerá munice obsahující výbušiny, materiál pro jaderné štěpení nebo termonukleární reakci a biologické a chemické látky. Tato munice zahrnuje pumy, bojové hlavice, řízené a balistické rakety; dělostřeleckou, minometnou, raketovou municí a municí do ručních zbraní; veškeré miny, torpéda a hlubinné nálože, demoliční nálože, signální střelivo, kontejnerovou municí a rozptylovače, zařízení aktivovaná náložkami a střeliviny, elektrovýbušná zařízení, utajovaná a improvizovaná výbušná zařízení a veškeré obdobné nebo související výrobky nebo komponenty výbušné povahy. *Příbuzné termíny: area clearance; binary chemical munition; fixed ammunition; multi-agent munition; improvised explosive device; semi-fixed ammunition; munition; proofing; separate loading ammunition.*

explosive ordnance disposal / neutralisation des explosifs et munitions / pyrotechnická asanace EOD

The detection, identification, on-site evaluation, rendering safe, recovery and final disposal of unexploded explosives ordnance. It may also include explosives ordnance which has become hazardous by damage or deterioration. *Related terms: antisubmarine warfare pouncer operation; mine countermeasures pouncer procedure.* 1/6/89

Zjištění, identifikace, vyhodnocení na místě, zajištění, vyproštění a konečná likvidace nevybuchlých výbušných materiálů. Může zahrnovat výbušné materiály, které se staly nebezpečnými z důvodu poškození nebo znehodnocení. *Příbuzné termíny: antisubmarine warfare pouncer operation; mine countermeasures pouncer procedure.*

explosive ordnance disposal incident / incident de neutralisation de munition explosive / případ pyrotechnické asanace

The suspected or detected presence of unexploded explosive ordnance, or damaged explosive ordnance, which constitutes a hazard to operations, installations, personnel or material. Not included in this definition are the accidental arming or other conditions that develop during the manufacture of high explosive material, technical service assembly operations or the laying of mines and demolition charges. 1/12/74

Předpokladaná nebo zjištěná přítomnost nevybuchlého nebo poškozeného výbušného materiálu, který představuje riziko pro bojovou činnost, zařízení, osoby nebo vojenský materiál. V této definici není zahrnuto náhodné odjištění nebo jiné situace, ke kterým dochází během výroby tříštivých materiálů, při montážních úkonech technické služby nebo při kladení min a demoličních náloží.

explosive ordnance disposal procedures / procédures d'élimination des explosifs / postupy při pyrotechnické asanaci

Those particular courses or modes of action taken by explosive ordnance disposal personnel for access to, diagnosis, rendering safe, recovery and final disposal of explosive ordnance or any hazardous material associated with an explosive ordnance disposal incident.

- a. access procedures. Those actions taken to locate exactly and to gain access to unexploded explosive ordnance.
  - b. diagnostic procedures. Those actions taken to identify and evaluate unexploded explosive ordnance.
  - c. render-safe procedures. The portion of the explosive ordnance disposal procedures involving the application of special explosive ordnance disposal methods and tools to provide for the interruption of functions or separation of essential components of unexploded explosive ordnance to prevent an unacceptable detonation.
  - d. recovery procedures. Those actions taken to recover unexploded explosive ordnance.
  - e. final disposal procedures. The final disposal of explosive ordnance which may include demolition or burning in place, removal to a disposal area or other appropriate means. *Related terms: final disposal procedures; recovery procedure.*
- 1/10/80

Jednotlivé druhy a způsoby činností, které provádí pyrotechnický personál s cílem umožnit manipulaci s výbušnými materiály, zajistit, obnovit a konečným způsobem zneškodnit výbušný nebo nebezpečný materiál a všechny ostatní součásti s ním související.

- a. postupy rekognoskace okolí nálezu. Činnost prováděná s cílem přesně zjistit umístění a získat přístup k nevybuchlému výbušnému materiálu.
- b. diagnostické postupy. Činnost prováděná s cílem zjistit a vyhodnotit nevybuchlý výbušný materiál.
- c. bezpečnostní zásady. Část postupů zneškodnění výbušného materiálu zahrnující použití zvláštních metod pyrotechnické asanace a nástrojů pro přerušení funkce nebo oddělení podstatných komponentů nevybuchlého výbušného materiálu s cílem zabránit nežádoucí detonaci.
- d. postupy při vyzvednutí. Kroky vedoucí k vyproštění nevybuchlého výbušného materiálu.
- e. postupy konečné likvidace. Závěrečná likvidace výbušného materiálu, která může zahrnovat demolici nebo hoření na místě, odsun do místa likvidace nebo jiné vhodné prostředky. *Příbuzné termíny: final disposal procedures; recovery procedure.*

explosive ordnance reconnaissance / reconnaissance de munition explosive / pyrotechnický průzkum EOR

Reconnaissance involving the investigation, detection, location, marking, initial identification and reporting of suspected unexploded explosive ordnance, by explosive ordnance reconnaissance agents, in order to determine further action. 1/3/73

Průzkum zahrnující zkoumání, detekci, umístění, označení, prvotní identifikaci a hlášení o podezřelém nevybuchlém výbušném materiálu pomocí prostředků pyrotechnického průzkumu, vedoucí ke stanovení další činnosti.

explosive train / chaîne de mise à feu / detonační řetězec

A succession of initiating and igniting elements arranged to cause a charge to function. 1/12/79

Soubor počinových a rozněcovacích prvků uspořádaných tak, aby způsobily odpálení nálože.

exposure dose / dose d'exposition / dávka ozáření

The exposure dose at a given point is a measurement of radiation in relation to its ability to produce ionization. The unit of measurement of the exposure dose is the roentgen. 1/3/73

Dávka ozáření v daném místě představující úroveň radiace ve vztahu k možnosti záření způsobovat ionizaci. Měrná jednotka dávky ozáření je rentgen.

exposure station / point de prise de vue / místo expozice

Preferred term: air station. 1/3/73

Preferovaný termín: air station.

extent of a military exercise / importance d'un exercice militaire / rozsah vojenského cvičení

The scope of an exercise in relation to the involvement of NATO and/or national commands. *Related terms: inter-command exercise; intra-command exercise; NATO-wide exercise; scale of an exercise. 1/11/85*

Rozsah cvičení ve vztahu k zapojení NATO a/nebo národních velitelství. *Příbuzné termíny: inter-command exercise; intra-command exercise; NATO-wide exercise; scale of an exercise.*

external reinforcing force / force de renfort extérieure / vnější posily

A reinforcing force which is principally stationed in peacetime outside its intended Major NATO Command area of operations. 1/6/84

Posily, které jsou v době míru dislokovány převážně mimo prostor bojové činnosti daných jednotek v souladu se záměrem vyššího velitelství NATO.

extraction drop / largage par extraction / shoz vytažením

The dropping of loads by means of one or more extraction parachutes. *Related terms: extraction parachute; gravity extraction; platform drop. 15/7/00*

Shoz nákladu pomocí jednoho nebo několika vytahovacích padáků. *Příbuzné termíny: extraction parachute; gravity extraction; platform drop.*

extraction parachute / parachute extracteur / vytahovací padák

An auxiliary parachute used to release lashings, pull cargo out of an aircraft or deploy one or more cargo parachutes. *Related term: extraction drop. 4/10/00*

Pomocný padák používaný k uvolnění vypouštěcích vazáků, k vytažení nákladu z letadla nebo otevření jednoho nebo více nákladních padáků. *Příbuzný termín: extraction drop.*

extraction zone / zone de largage à faible hauteur / prostor shozu nákladu vytažením

EZ

A specified drop zone used for the delivery of supplies and/or equipment by means of an extraction technique from an aircraft flying very close to the ground. 1/7/80

Stanovený prostor shozu, používaný pro dodávku zásob a/nebo výzbroje a výstroje prostřednictvím techniky vytažení z letadla letícího velmi nízko nad zemí.

F

face of a map or chart / recto d'une carte / líc mapy nebo námořní – navigační mapy

The side on which the printed image of the map or chart appears. 1/3/73

Strana, na které je vytištěno zobrazení mapy nebo námořní (navigační) mapy.

fair drawing / dessin final / čistá kresba

A drawing complete in all respects in the style and form specified for reproduction. 1/3/73

Kompletní kresba ve všech ohledech stylu a formy stanovených pro reprodukci.

fallout contours / courbe(s) d'isointensité² / ohraničení spadu

Lines joining points which have the same radiation intensity that define a fallout pattern, represented in terms of roentgens per hour. 1/3/73

Čáry spojující body se stejnou intenzitou záření, které vymezují radioaktivní stopu a jsou vyjádřené v rentgenech za hodinu.

fallout pattern / diagramme des retombées radioactives / stopa (radioaktivního) spadu

The distribution of fallout as portrayed by fallout contours. 1/3/73

Rozložení spadu zobrazené pomocí spadových vrstevnic.

fallout wind vector plot / graphique de vectorisation des vents pour le calcul des retombées / zakreslení vektoru větru při spadu

A wind sector diagram based on the wind structure from the surface of the earth to the highest altitude of interest. 1/3/73

Diagram vektoru větru založený na struktuře větru od povrchu země po nejvyšší zájmovou výšku.

false colour film / film à spectre décalé / film se změněným zobrazením barev

A colour film with at least one emulsion layer sensitive to radiation outside the visible region of the spectrum (e.g. infrared), in which the representation of colours is deliberately altered. *Related term: camouflage detection photography.* 1/3/73

Barevný film s minimálně jednou emulzní vrstvou citlivou na záření mimo viditelnou oblast spektra (např. infračervené), ve které je zobrazení barev záměrně změněno. *Příbuzný termín: camouflage detection photography.*

false origin / fausse origine / stanovený počátek odečtu souřadnic

A fixed point to the south and west of a grid zone from which grid distances are measured eastward and northward. 1/3/73

Pevný bod v jihozápadním rohu rovinné souřadnicové sítě, od něhož jsou východně a severně odečítány údaje souřadnic.

false parallax / parallaxe fausse / klamná paralaxa

The apparent vertical displacement of an object from its true position when viewed stereoscopically, due to movement of the object itself as well as to change in the point of observation. 1/3/81

Zdánlivé vertikální posunutí objektu z jeho skutečné polohy, vzniklé při stereoskopickém zobrazení jak v důsledku pohybu samotného objektu, tak v důsledku změny místa sledování.

fan camera photography / faisceau de photographies / panoramatické fotografování

Photography taken simultaneously by an assembly of three or more cameras, systematically installed at fixed angles relative to each other so as to provide wide lateral coverage with overlapping images. *Related terms: fan cameras; tri-camera photography.* 1/3/73

Pořizování fotografických snímků současně souborem tří a více kamer, systematicky uspořádaných v pevně daných úhlech jedna ke druhé tak, aby umožnily široké boční pokrytí s přesahem obrazů. *Příbuzné termíny: fan cameras; tri-camera photography.*

fan cameras / faisceau d'appareils photo / souprava fotografických kamer

An assembly of three or more cameras systematically disposed at fixed angles relative to each other so as to provide wide lateral coverage with overlapping images. *Related terms: fan camera photography; tri-camera photography.* 1/3/73

Soubor tří a více kamer systematicky uspořádaných v pevně daných úhlech jedna vůči druhé tak, aby umožnily široké boční pokrytí s přesahem obrazů. *Příbuzné termíny: fan camera photography; tri-camera photography.*

fan marker beacon / radioborne en éventail / maják s vějířovitým vysíláním

A type of radio beacon, the emissions of which radiate in a vertical, fan-shaped pattern. The signal can be keyed for identification purposes. *Related terms: beacon; radio beacon; Z-marker beacon.* 1/3/73

Typ rádiového majáku, který vyzařuje ve vertikálně vějířovitém tvaru. Signál je možné opatřit šifrovým klíčem pro účely identifikace. *Příbuzné termíny: beacon, radio beacon, Z-marker beacon.*

feature / détail cartographique / znak – terénní předmět – prvek

In cartography, any object or configuration of ground or water represented on the face of the map or chart. 1/3/73

V kartografii/tvorbě map jakýkoli objekt, uspořádání terénu nebo vodstva zobrazených na mapě nebo na námořní (navigační) mapě.

feature line overlap / couverture de ligne caractéristique du terrain / překryt (snímků) linie znaků

A series of overlapping air photographs which follow the line of a ground feature, e.g., river, road, railway, etc. 1/3/73

Série překrývajících se leteckých snímků, které sledují charakteristický znak na povrchu země např. řeku, silnici, železnici atd.

F-hour / heure F / hodina F

The time at which aviation operations beyond the forward line of own troops commence or are due to commence. *Related terms: C-day; D-day; E-day; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.* 26/8/09

Čas, při kterém začíná nebo má začít letecká operace před předním okrajem vlastních sil. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.*

fiducial mark / repère de cliché / rámová značka

Preferred term: collimating mark. 1/3/73

Preferovaný termín: collimating mark.

field control / réseau trigonométrique / základní triangulační síť terénu

A series of points whose relative positions and elevations are known. These positions are used in basic data in mapping and charting. Normally, these positions are established by survey methods, and are sometimes referred to as trig control or trigonometrical net(work). *Related terms: control point¹, ground control.* 1/8/79

Síť geodetických bodů, jejichž vzájemné polohy a výšky jsou známy a jsou využívány jako výchozí údaje při tvorbě map. Obvykle jsou tyto polohy určovány zeměměřičskými metodami a někdy se nazývá trigonometrická základní triangulační síť nebo trigonometrická síť. *Příbuzné termíny: control point¹, ground control.*

field exercise / exercice de combat à simple action / cvičení

An exercise conducted in the field under simulated war conditions in which troops and armament of one side are actually present, while those of the other side may be imaginary or in outline. *Related terms: command post exercise; exercise.* 1/3/73

Cvičení prováděné v poli v podmínkách simulované války, ve které jsou na jedné straně skutečné jednotky a výzbroj, ale jednotky a výzbroj na druhé straně mohou být imaginární nebo značkované. *Příbuzné termíny: command post exercise, exercise.*

field fortification / fortification de campagne / opeňovací stavby

An emplacement or shelter of a temporary nature which can be constructed with reasonable facility by units requiring no more than minor engineer supervisory and equipment participation. 1/3/73

Palebná postavení nebo dočasná úkryty, které mohou být budovány jen s nezbytným zařízením samotnými jednotkami vyžadující pouze ženijním dozor a se zapůjčením ženijní techniky.

field of fire / champ de tir / postřelovaný terén

The area which a weapon or a group of weapons may cover effectively with fire from a given position. 1/3/73

Plocha, kterou může zbraň nebo skupina zbraní pokrýt účinnou palbou z daného postavení.

field of view / angle de champ / zorné pole**FOV**

In photography, the angle between two rays passing through the perspective centre (rear nodal point) of a camera lens to the two opposite sides of the format. Not to be confused with angle of view. *Related term: angle of view.*

Při fotografování úhel mezi dvěma paprsky, které protínají perspektivní osu (zadní uzlový bod) čočky kamery směrem ke dvěma protilehlým stranám formátu. Nezaměňovat se zorným úhlem. *Příbuzný termín: angle of view.*

field of vision / angle de vision / zorné pole

The total solid angle available to the gunner from his normal position. 1/5/73

Celkový prostorový úhel, který je k dispozici mířiči z jeho normálního postavení.

fighter / chasseur / stíhací letoun – stíhač

A generic term to describe a type of fast and manoeuvrable fixed wing aircraft capable of tactical air operations against air and/or surface targets. *Related terms: all weather air defence fighter; clear weather air defence fighter; day air defence fighter; interceptor; fighter interceptor.* 1/2/89

Obecný název popisující druh rychlých a manévru schopných letadel s pevným křídlem, schopných plnit taktické vzdušné úkoly proti vzdušným anebo pozemním cílům. *Příbuzné termíny: all weather air defence fighter; clear weather air defence fighter; day air defence fighter; interceptor; fighter interceptor.*

fighter cover / couverture aérienne / stíhací ochrana

The maintenance of a number of fighter aircraft over a specified area or force for the purpose of repelling hostile air activities. *Related terms: airborne alert; column cover; concealment; coverage; screen¹.* 1/7/93

Udržování určitého počtu stíhacích letounů nad stanoveným prostorem nebo uskupením sil za účelem odražení vzdušné činnosti nepřítele. *Příbuzné termíny: airborne alert; column cover; concealment; coverage; screen¹.*

fighter direction aircraft / aéronef directeur d'avions de combat / vedoucí stíhací letoun

An aircraft equipped and manned for directing fighter aircraft. 1/7/93

Letadlo s posádkou a vybavením pro řízení činnosti stíhacích letounů.

fighter interceptor / chasseur d'interception / přepadový stíhací letoun – přepadový stíhač

Preferred term: interceptor. 1/3/73

Preferovaný termín: interceptor.

fighter sweep / sweep / vyčištění vzdušného prostoru stíhacími letouny

An offensive mission by fighter aircraft to seek out and destroy enemy aircraft or targets of opportunity in an allotted area of operations. 1/3/73

Útočný úkol prováděný stíhacími letouny s cílem vyhledat a zničit letadla nepřítele nebo nově objevené síle v přiděleném prostoru operací

fighting patrol / patrouille de combat / bojová hlídka

Preferred term: combat patrol. 1/3/73

Preferovaný termín: combat patrol.

filler point / prise de remplissage / doplňovací místo

Preferred term: charging point. 1/3/73

Preferovaný termín: charging point.

film badge / dosiphote / filmový dozimetr

A photographic film packet to be carried by personnel, in the form of a badge, for measuring and permanently recording (usually) gamma-ray dosage. 1/3/73

Krabička fotografického filmu, kterou nosí jednotlivci u sebe jako dozimetr pro měření a nepřetržitě zaznamenávání (obvykle) dávky záření gama.

filter / filtre / filtr

In electronics, a device which transmits only part of the incident energy and may thereby change the spectral distribution of energy:

- a. high pass filters transmit energy above a certain frequency;
- b. low pass filters transmit energy below a certain frequency;
- c. band pass filters transmit energy of a certain bandwidth;
- d. band stop filters transmit energy outside a specific frequency band. 1/3/77

Elektronické zařízení, které přenáší pouze část dopadající energie, a proto může měnit spektrální rozložení energie:

- a. horní propusti přenášejí energii přesahující určitý kmitočet;
- b. dolní propusti přenášejí energii nepřesahující určitý kmitočet;
- c. pásmové propusti přenášejí energii v rámci určité šířky pásma;
- d. pásmové zádrže přenášejí energii mimo určité kmitočtové pásmo.

filtering / filtrage / vyhodnocování (vzdušné, námořní) situace

The process of interpreting reported information on movements of aircraft, ships, and submarines in order to determine their probable true tracks and, where applicable, heights or depths. 1/3/73

Proces zobrazení hlášených informací o pohybech letadel, lodí a ponorek s cílem určit jejich pravděpodobné trasy a tam, kde je to možné, jejich výšku nebo hloubku.

final approach / approche finale / konečná fáze přiblížení – konečný přímočarý sestup

That part of an instrument approach procedure in which alignment and descent for landing are accomplished.

- a. In a non-precision approach it normally begins at the final approach fix or point and ends at the missed approach point or fix.
- b. In a precision approach the final approach is deemed to commence at the glide path intercept point and ends at the decision height/altitude. 1/11/83

Jedná se o tu část přiblížení podle přístrojů, kde se provádí vyrovnání do směru a klesání na přistání.

- a. Při nepřesném přiblížení normálně začíná ve fixu nebo bodu konečného přiblížení a končí v bodě nebo ve fixu nezdařeného přiblížení.
- b. Při přesném přiblížení se za počátek konečného přiblížení považuje průsečík dráhy letu se sestupovou dráhou a končí ve výšce rozhodnutí nad letištěm (DA) nebo nad mořem (DH).

final disposal procedures / procédé de destruction définitive / postupy pro konečnou likvidaci

Related term: explosive ordnance disposal procedures. 1/11/74

Příbuzný termín: explosive ordnance disposal procedures.

final plan / plan final / konečný plán

A plan for which drafts have been coordinated and approved and which has been signed by or on behalf of a competent authority. *Related terms: coordinated draft plan; draft plan; embarkation order; initial draft plan; movement order; notice to move; operational readiness; operation order; operation plan; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order. 1/7/80*

Plán, jehož návrhy byly koordinovány a schváleny a který byl podepsán orgánem s příslušnou pravomocí nebo v jeho zastoupení. *Příbuzné termíny: coordinated draft plan; draft plan; embarkation order; initial draft plan; movement order; notice to move; operational readiness; operation order; operation plan; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order.*

**final protective fire / tir d'arrêt / poslední ochranná palba
FPF**

An immediately available prearranged barrier of fire designed to impede enemy movement across defensive lines or areas. 1/12/79

Okamžitě dostupná, předem připravená přehradná palba určená k zadržení postupu nepřítele přes obranné čáry nebo prostory.

fire¹ / feu / pal!

The command given to discharge a weapon(s). 1/11/75

Povel vydaný k odpálení zbraně(i).

fire² / tirer / odpálit

To detonate the main explosive charge by means of a firing system. 1/11/75

Odpálit hlavní výbušnou nálož pomocí odpalovacího systému.

fire³ / tir / palba

Related terms: barrage fire; close supporting fire; concentrated fire^{1,2}; counterfire; counterpreparation fire; covering fire^{1,2}; deep supporting fire; destruction fire mission; direct fire; direct supporting fire; distributed fire; grazing fire; harassing fire; indirect fire; interdiction fire; neutralization fire; observed fire; preparation fire; radar fire; registration fire; searching fire; suppression fire; supporting fire; unobserved fire. 1/11/75

Příbuzné termíny: barrage fire; close supporting fire; concentrated fire^{1,2}; counterfire; counterpreparation fire; covering fire^{1,2}; deep supporting fire; destruction fire mission; direct fire; direct supporting fire; distributed fire; grazing fire; harassing fire; indirect fire; interdiction fire; neutralization fire; observed fire; preparation fire; radar fire; registration fire; searching fire; suppression fire; supporting fire; unobserved fire.

fireball / boule de feu / ohnivá koule

The luminous sphere of hot gases which forms a few millionths of a second after detonation of a nuclear weapon and immediately starts expanding and cooling. 1/3/73

Svítící oblast horkých plynů, která se vytvoří několik milióntin vteřiny po výbuchu jaderné zbraně a ihned se začne rozšiřovat a ochlazovat.

fire capabilities chart / carte des possibilités de tir / schéma palebných možností

A chart, usually in the form of an overlay, showing the areas which can be reached by the fire of the bulk of the weapons of a unit. *Related term: chart. 1/8/73*

Schéma, obvykle ve formě oleáty, zobrazující prostory, které mohou být zasaženy palbou z převážné části zbraní jednotky. *Příbuzný termín: chart.*

fire control / conduite de tir / řízení palby**FC**

The control of all operations in connection with the application of fire on a target. 1/3/77

Řízení veškerých činností souvisejících s vedením palby na cíl.

fire-control radar / radar de conduite de tir / radiolokátor pro řízení palby**FCR**

Radar used to provide target information inputs to a weapon fire control system. 1/3/77

Radiolokátor používaný k získávání informací o cíli, které slouží jako vstupní údaje pro systém řízení palby.

fire-control system / système de conduite de tir / systém řízení palby**FCS**

A group of interrelated fire control equipment and/or instruments designed for use with a weapon or group of weapons. 6/1/06

Skupina zařízení a/nebo přístrojů propojených pro řízení palby a určených k použití s jednotlivými zbraněmi či skupinou zbraní.

fire coordination / coordination des tirs / koordinace palby

Preferred term: fire support coordination. 1/8/79

Preferovaný termín: fire support coordination.

fire coordination area / zone de coordination des feux / prostor koordinace palby

An area with specified restraints into which fires in excess of those restraints will not be delivered without approval of the authority establishing the restraints. 1/8/74

Prostor s přesně stanovenými omezeními, na které není možné vést palbu překračující toto omezení bez schválení orgánem ustavujícím tato omezení.

fire direction centre / poste central de tir / středisko řízení palby

That element of a command post, consisting of gunnery and communication personnel and equipment, by means of which the commander exercises fire direction and/or fire control. The fire direction centre receives target intelligence and requests for fire, and translates them into appropriate fire direction. 1/8/76

Určená část velitelského stanoviště, tvořeného osobami a zařízeními pro vydávání palebných povelů a pro spojení, prostřednictvím nichž velitel vydává palebné úkoly a kontroluje jejich průběh. Středisko řízení palby přijímá informace o průzkumu cílů a požadavky na poskytování paleb a tyto převádí do odpovídající formy palebných úkolů.

fire for effect¹ / tir d'efficacité¹ / účinná palba¹**FFE**

Fire which is delivered after the mean point of impact or burst is within the desired distance of the target or adjusting/ranging point. 1/3/73

Palba, která se vede jakmile je střední náraz nebo rozprask v požadované vzdálenosti od cíle nebo záměrného bodu.

fire for effect² / tir d'efficacité² / účinná palba²**FFE**

Term in a call for fire to indicate the adjustment/ranging is satisfactory and fire for effect is desired. 1/3/73

Palebná činnost dělostřelectva spojená s dosažením požadovaného účinku v cíli.

fire mission¹ / mission de tir¹ / palebný úkol¹

Specific assignment given to a fire unit as part of a definite plan. 1/3/73

Specifický úkol zadaný palebné jednotce jako součást závazného plánu.

fire mission² / mission de tir² / palebný úkol²

Order used to alert the weapon/battery area and indicate that the message following is a call for fire. 1/3/73

Povel používaný pro upozornění palebného postavení zbraně nebo baterie a sdělující, že následující zpráva je žádost o palbu.

fire plan / plan d'emploi des feux / plán paleb

A tactical plan for using the weapons of a unit or formation so that their fire will be coordinated. 1/3/73

Taktický plán pro použití zbraní jednotky nebo bojové sestavy tak, aby jejich palba byla koordinována.

firepower¹ / puissance de feu¹ / palebná síla¹

The amount of fire which may be delivered by a position, unit, or weapon system. 1/3/73

Objem palby, která může být uskutečněna z daného palebného postavení, jednotkou nebo zbraňovým systémem.

firepower² / puissance de feu² / palebná síla²

Ability to deliver fire. 1/3/73

Schopnost vést palbu.

fire-power umbrella / zone de tir contre-avions / palebné krytí

An area of specified dimensions defining the boundaries of the airspace over a naval force at sea within which the fire of ships anti-aircraft weapons can endanger aircraft, and within which special procedures have been established for the identification and operation of friendly aircraft. 1/3/73

Oblast se stanovenými rozměry, které udávají hranici vzdušného prostoru nad námořními silami na moři, v jejímž rámci může palba z protiletadlových zbraní lodě ohrozit letadlo, a kde byly vytvořeny zvláštní postupy pro identifikaci a činnost vlastních letadel.

firestorm / tempête de feu / požární bouře

Stationary mass fire, generally in built-up urban areas, generating strong, inrushing winds from all sides; the winds keep the fires from spreading while adding fresh oxygen to increase their intensity. 1/3/81

Rozsáhlý statický požár, obvykle v zastavěných městských oblastech, který vytváří silné nárazové větry vanoucí ze všech stran. Větry zabraňují šíření ohně, ale dodávají ohni čerstvý kyslík, který zvyšuje jeho intenzitu.

fire support / appui-feu / palebná podpora**FS**

The application of fire, coordinated with the manoeuvre of forces, to destroy, neutralize or suppress the enemy. *Related term: naval fire support.* 1/11/94

Použití palby a koordinovaného manévru vojsk s cílem zničit, umlčet nebo zatlačit nepřítele. *Příbuzný termín: naval fire support.*

fire support area / zone de tirs d'appui / prostor rozmístění dělostřelectva**FSA**

An appropriate manoeuvre area assigned to fire support ships from which to deliver gun-fire support of an amphibious operation. *Related term: naval support area.* 1/3/73

Odpovídající manévrovací prostor určený pro lodi palebné podpory, z nichž je prováděna dělostřelecká palebná podpora obojživelných operací. *Příbuzný termín: naval support area.*

fire support coordination / coordination des tirs d'appui / koordinace palebné podpory**fire coordination****FSC**

The planning and executing of fire so that targets are adequately covered by a suitable weapon or group of weapons. 1/3/73

Plánování a provádění palby tak, aby cíle byly dostatečně pokryty určitou zbraní nebo skupinou zbraní.

fire support coordination centre / centre de coordination des feux d'appui / koordinační středisko palebné podpory supporting arms coordination centre**FSCC****SACC**

A single location in which are centralized communication facilities and personnel incident to the coordination of all forms of fire support. 1/8/79

Určené místo, kde jsou soustředěny osoby a spojovací prostředky pro koordinaci všech forem palebné podpory.

fire support coordination line / ligne de coordination des feux d'appui / čára koordinace palebné podpory**FSCCL**

Within an assigned area of operations, a line established by a land or amphibious force commander to denote coordination requirements for fires by other force elements which may affect the commander's current and planned operations. The fire support coordination line applies to fires of air, ground or sea weapons using any type of ammunition against surface or ground targets. The establishment of the fire support coordination line must be coordinated with the appropriate commanders and supporting elements. Attacks against surface or ground targets short of the fire support coordination line must be conducted under the positive control or procedural clearance of the associated land or amphibious force commander. Unless in exceptional circumstances, commanders of forces attacking targets beyond the fire support coordination line must coordinate with all affected commanders in order to avoid fratricide and to harmonize joint objectives. Note: in the context of this definition the term "surface targets" applies to those in littoral or inland waters within the designated area of operations. 4/10/00

Čára, která je stanovena v rámci přiděleného prostoru bojové činnosti velitelem pozemních nebo obojživelných (vyloďovacích) sil za účelem vymezení požadavků na koordinaci paleb vedených jinými složkami sil, které mohou ovlivnit plánovanou a probíhající bojovou činnost. Čára koordinace palebné podpory platí pro vedení paleb leteckými, pozemními nebo námořními zbraněmi s využitím jakéhokoliv druhu munice proti pozemním nebo povrchovým cílům. Její vytvoření musí být sladěno s příslušnými veliteli a se všemi podpůrnými složkami. Útoky na povrchové nebo pozemní cíle v blízkosti čáry koordinace palebné podpory musí být vedeny se souhlasem nebo s povolením velitele daných pozemních nebo vyloďovacích jednotek. Kromě mimořádných případů musí velitelé jednotek útočících na cíle za čarou koordinace palebné podpory postupovat v těsné součinnosti se všemi veliteli tak, aby se zabránilo střelbě do vlastních řad a aby se sladilo dosažení společných cílů. Poznámka: povrchový cíl je takový cíl, který se nachází na hladině pobřežních nebo vnitrozemských vodních ploch v rámci stanovené oblasti bojové činnosti.

fire support group / groupement de tirs d'appui / skupina palebné podpory

A temporary grouping of ships under a single commander charged with supporting troop operations ashore by naval fire. A fire support group may be further subdivided into fire support units and fire support elements. 1/3/73

Dočasné uskupení lodí pod jedním velitelem určené k palebné podpoře činnosti vojsk na pobřeží. Skupina palebné podpory se může dále dělit na jednotky a složky palebné podpory.

fire unit / unité de tir / palebná jednotka

The smallest artillery or mortar organization, consisting of one or more weapon systems, capable of being employed to execute a fire mission. 20/11/96

Nejmenší organizační součást jednotek dělostřelectva či minometných jednotek, skládající se z jednoho nebo více zbraňových systémů, která je schopná plnit palebný úkol.

firing / mise à feu / palba

Actuation of the firing system. *Related term: firing system.* 25/9/98

Aktivace palebného systému. *Příbuzný termín: firing system.*

firing area / aire d'explosion / oblast odpálení

In a sweeper – sweep combination, the horizontal area at the depth of a particular mine in which the mine will detonate. The firing area has exactly the same dimensions as the interception area but will lie astern of it unless the mine detonates immediately when actuated. 1/12/76

Při odminování jde o horizontální oblast v hloubce konkrétní miny, ve které tato mina exploduje. Oblast odpálení má přesně stejné rozměry jako oblast zachycení, ale bude ležet vzadu za lodí, pokud mina nevybuchne okamžitě po iniciaci.

**firing circuit¹ / circuit de mise de feu¹ / roznětový okruh¹
firing mechanism**

In land operations, an electrical circuit and/or pyrotechnic loop designed to detonate connected charges from a firing point. 1/7/80

V pozemních operacích elektrický obvod anebo pyrotechnická smyčka, určené k odpálení připojených náloží z místa pro odpálení.

**firing circuit² / circuit de mise de feu² / roznětový okruh²
firing mechanism**

In naval mine warfare, that part of a mine circuit which either completes the detonator circuit or operates a ship counter. 1/7/80

Při bojové činnosti s použitím námořních min část obvodu miny, která buď doplňuje detonační okruh nebo slouží jako snímač přítomnosti lodí.

firing mechanism / mécanisme de mise de feu / roznětová síť

Preferred term: firing circuit^{1,2}. 1/7/80

Preferovaný termín: firing circuit^{1,2}.

firing point / point de mise de feu / bod roznětu

That point in the firing circuit where the device employed to initiate the detonation of the charges is located. 1/3/79

Místo v roznětovém okruhu, kde je umístěno zařízení k iniciaci detonace nálože.

firing system / mise de feu / roznětový systém

System designed to actuate an explosive, electric or other train, in order to cause the explosion of a charge. *Related term: firing.* 25/9/98

Systém určený k iniciaci výbušného, elektrického nebo jiného řetězce k odpálení nálože. *Příbuzný termín: firing.*

fission / fission / štěpení

The process whereby the nucleus of a heavy element splits into (generally) two nuclei of lighter elements, with the release of substantial amounts of energy. 1/11/75

Proces, při kterém se jádro těžkého prvku rozdělí na (obecně) dvě jádra lehkých prvků, přičemž se uvolní značné množství energie.

fission products / produits de fission / produkty štěpení

A general term for the complex mixture of substances produced as a result of nuclear fission. 1/3/73

Obecný termín pro složitou směs látek vytvořených jako důsledek jaderného štěpení.

fission to yield ratio / rapport "fission/puissance" / poměr štěpení k tritolovému ekvivalentu energie

The ratio of the yield derived from nuclear fission to the total yield; it is frequently expressed in %. 1/3/73

Poměr energetického výtěžku získaného z jaderného štěpení k celkovému tritolovému ekvivalentu; často se vyjadřuje v procentech.

fitted mine / mine disponible / úplná mina

In naval mine warfare, a mine containing an explosive charge, a primer, detonator and firing system. *Related terms: exercise filled mine; explosive filled mine.* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min mina obsahující výbušnou nálož, počínovou náplň, rozbušku a roznětný systém. *Příbuzné termíny: exercise filled mine, explosive filled mine.*

fix / point / určení polohy

A position determined from terrestrial, electronic, or astronomical data. 1/3/73

Poloha určená z pozemních, elektronických nebo astronomických údajů.

fixed ammunition / munition encartouchée / jednotná munice

Ammunition in which the cartridge case is permanently attached to the projectile. *Related term: munition.* 1/3/73

Munice, ve které je nábojnice trvale spojena se střelou. *Příbuzný termín: munition.*

fixed medical treatment facility / installation fixe du service de santé / stálé zdravotnické zařízení

A medical treatment facility designed to operate for an extended period at a specific site. 22/01/10

Zdravotnické zařízení určené k dlouhodobé činnosti na stanoveném místě.

fixed station patrol / barrage fixe / hlídka s pevným stanovištěm

One in which each scout maintains station relative to an assigned point on a barrier line while searching the surrounding area. Scouts are not stationary but remain underway and patrol near the centre of their assigned stations. A scout is a surface ship, submarine, or aircraft. 1/3/73

Hlídka, při které hlídkující udržuje své stanoviště vzhledem k určenému bodu na dané linii a přitom kontroluje okolní prostor. Hlídkující nesetrvávají na jednom místě, ale pohybují se a hlídkují poblíž středu přidělených stanovišť. Jako hlídkující prvek může být hladinové plavidlo, ponorka nebo letadlo.

**fixer network / réseau de détermination de position / zaměřovací síť pro stanovení polohy
fixer system**

A combination of radio or radar direction-finding installations which, operating in conjunction, are capable of plotting the position relative to the ground of an aircraft in flight. 1/3/73

Kombinace rádiových nebo radiolokačních zaměřovacích zařízení, která jsou v součinnosti schopna zobrazit polohu letadla za letu vzhledem k zemi.

fixer system / système de détermination de position / zaměřovací systém pro stanovení polohy

Preferred term: fixer network. 1/3/73

Preferovaný termín: fixer network.

flame-thrower / lance-flammes / plamenomet

A weapon that projects incendiary fuel and has provision for ignition of this fuel. 1/3/73

Zbraň, která vrhá zápalnou látku a jejíž součástí je zařízení pro zapálení této látky.

flank guard / flanc-garde / boční zajištění – boční voj

A security element operating to the flank of a moving or stationary force to protect it from enemy ground observation, direct fire, and surprise attack. *Related terms: guard; screen*⁴. 1/8/76

Zajišťovací prvek operující stranou od pohybující se nebo stojící jednotky s cílem chránit ji proti pozemnímu sledování protivníkem, přímé střelbě a překvapivému útoku. *Příbuzné termíny: guard, screen*⁴.

flanking attack / attaque de flanc / útok do boku

An offensive manoeuvre directed at the flank of an enemy. *Related term: frontal attack*. 1/7/83

Útočný manévr směřovaný do boku bojové sestavy nepřítele. *Příbuzný termín: frontal attack*.

flare / arrondi / postupné snižování strmosti dráhy (přistávajícího letadla) roundout

The change in the flight path of an aircraft so as to reduce the rate of descent for touchdown. 1/3/73

Změna letové trasy letadla tak, aby se snížila rychlost klesání pro přistání.

flash blindness / aveuglement par l'éclair / oslepení zábleskem

Impairment of vision resulting from an intense flash of light. It includes temporary or permanent loss of visual functions and may be associated with retinal burns. 1/11/83

Zhoršení vidění v důsledku intenzivního záblesku světla. Zahrnuje dočasnou nebo trvalou ztrátu zrakových funkcí a může být spojeno s popálením sítnice.

flash burn / brûlure par l'éclair / spálení tepelným zářením

A burn caused by excessive exposure (of bare skin) to thermal radiation. 1/3/73

Popálenina způsobená nadměrným vystavením (nechráněné kůže) tepelnému záření.

flash suppressor / cache-flamme / tlumič záblesku

Device attached to the muzzle of the weapon which reduces the amount of visible light or flash created by burning propellant gases. 1/3/73

Zařízení připojené k ústí hlavně na zbrani, které snižuje množství viditelného světla nebo záblesk vytvořený hořícími prachovými plyny.

flash-to-bang time / intervalle éclair-son / doba mezi zábleskem a třeskem

The time from light being first observed until the sound of the nuclear detonation is heard. 1/7/88

Doba, která uplyne mezi prvním zpozorováním světla a zjištěním zvuku jaderného výbuchu.

flat / noncontrasté / nekontrastní

In photography, lacking in contrast. 1/3/77

Ve fotografii nedostatek kontrastu.

flight following / contrôle en vol / sledování letu

The task of maintaining contact with specified aircraft for the purpose of determining en route progress and/or flight termination. 1/3/73

Úkol udržovat kontakt s určitým letadlem s cílem stanovit pokračování nebo ukončení letu.

flight information centre / centre d'information de vol / letové informační středisko

A unit established to provide flight information service and alerting service. 1/3/73

Jednotka zřízená s cílem zabezpečovat letovou informační a leteckou pohotovostní službu.

**flight information region / région d'information de vol / letová informační oblast
FIR**

An airspace of defined dimensions within which flight information service and alerting service are provided. *Related terms: air traffic control centre; area control centre.* 1/3/73

Vzdušný prostor vymezených rozměrů, v jehož rámci je zabezpečena letová informační a letecká pohotovostní služba. *Příbuzné termíny: air traffic control centre, area control centre.*

**flight information service / service d'information de vol / letová informační služba
FIS**

A service provided for the purpose of giving advice and information useful for the safe and efficient conduct of flights. 1/2/88

Služba zajišťovaná s cílem poskytovat rady a informace užitečné pro bezpečné a efektivní provádění letů.

flight path / trajectoire de vol / dráha letu

The line connecting the successive positions occupied, or to be occupied, by an aircraft, missile or space vehicle as it moves through air or space. 1/10/80

Křivka spojující jednotlivá po sobě jdoucí místa, kterými se pohybuje letadlo, raketa či vesmírný prostředek při svém pohybu vzdušným či vesmírným prostorem.

flight plan / plan de vol / letový plán

Specified information provided to air traffic services units, relative to an intended flight or portion of a flight of an aircraft. 1/3/73

Specifické informace poskytované jednotkám služeb letového provozu, které se vztahují k celému plánovanému letu letadla nebo jen části letu.

flight readiness firing / essai au point fixe / testování připravenosti k odpálení

Short duration tests relating to a rocket system, carried out with the propulsion device in operation, the rocket being fixed on the launcher. Such tests are carried out in order to define the state of preparation of the rocket system and of the launching facilities before the flight test. 1/3/73

Krátkodobé testy, které se týkají raketového systému a které jsou prováděné se spuštěným pohonným systémem. Raketa je přitom upevněna na odpalovacím zařízení. Tyto testy se provádějí s cílem určit stav připravenosti raketového systému a odpalovacích zařízení před testováním za letu.

flight surgeon / médecin de l'air / letecký lékař

A physician who is specially trained and holds a current qualification in aviation medicine. 15/1/08

Lékař, který je speciálně vycvičen a má platnou kvalifikaci v oblasti leteckého zdravotnictví.

flight test / essai en vol / zkouška za letu

Test of an aircraft, rocket, missile, or other vehicle by actual flight or launching. Flight tests are planned to achieve specific test objectives and gain operational information. 1/3/73

Test letounu, rakety, řízené střely nebo jiného prostředku skutečným letem nebo odpálením. Zkoušky za letu se plánují za účelem dosáhnout cílů specifických testů a získat informace o provozu.

floatation / flottabilité / plavbyschopnost

The capability of a vehicle to float in water. 1/3/73

Schopnost dopravního prostředku plavat na vodě.

floating base support / bâtiment de soutien logistique / zabezpečení z plovoucí základny

A form of logistic support in which supplies, repairs, maintenance and other services are provided in harbour or at an anchorage for operating forces from ships. 1/12/74

Forma logistického zabezpečení, při kterém je v přístavu nebo v kotvišti z lodí zajišťováno zásobování, opravy, údržba a další služby pro bojové jednotky.

floating lines / ligne flottante / spojnice vzájemné viditelnosti

In photogrammetry, lines connecting the same two points of detail on each print of a stereo pair, used to determine whether or not the points are intervisible. The lines may be drawn directly on to the prints or superimposed by means of strips of transparent material. 1/3/73

Ve fotogrammetrii čáry spojující dva stejné body detailu na každém z obou z výtisků stereoskopické dvojice, které se používají k určení, zda jsou nebo nejsou tyto body vzájemně viditelné. Čáry se mohou vynášet přímo do snímkových kopií nebo mohou být překládány pomocí proužků z průsvitného materiálu.

floating mark or dot / marque repère / vyhodnocovací značka nebo tečka

A mark seen as occupying a position in the three dimensional space formed by the stereoscopic fusion of a pair of photographs, used as a reference mark in examining or measuring a stereoscopic model. 1/3/73

Značka, viděná jako by byla umístěna v trojrozměrném prostoru vytvořeném stereoskopickým spojením dvojice snímků. Používá se jako vztažná značka při vyhodnocování nebo měření stereoskopického modelu.

floating mine / mine flottante / plovoucí mina

In naval mine warfare, a mine visible on the surface. *Related terms: drifting mine; free mine; mine²; watching mine.* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minu viditelnou na hladině. *Příbuzné termíny: drifting mine; free mine; mine²; watching mine.*

floating reserve / réserve non débarquée / záloha při vylod'ovacích operacích

In an amphibious operation, reserve troops which remain embarked until needed. 1/3/73

Při obojživelné operaci jde o záložní jednotky, které zůstávají na palubách lodí, dokud nejsou zapotřebí.

flooder / dispositif de sabordage / zařízení k potopení miny

In naval mine warfare, a device fitted to a buoyant mine which, on operation after a pre-set time, floods the mine case and causes it to sink to the bottom. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min zařízení připevněné k mině plovoucí na hladině, které po uplynutí předem nastavené doby zaplaví pouzdro miny a způsobí tak její klesnutí ke dnu.

**fluxgate / fluxmètre / gyroinduktor (citlivý prvek magnetometru)
fluxvalve**

A detector which gives an electrical signal proportional to the intensity of the external magnetic field acting along its axis. 1/1/80

Detektor poskytující elektrický signál, úměrný intenzitě vnějšího geomagnetického pole, působící ve směru jeho osy.

fluxvalve / fluxmètre / gyroinduktor

Preferred term: fluxgate. 1/1/80

Preferovaný termín: fluxgate.

focal length / distance focale / ohnisková vzdálenost

Preferred terms: calibrated focal length; equivalent focal length; nominal focal length. 1/3/73

Preferovaný termín: calibrated focal length; equivalent focal length; nominal focal length.

focal plane / plan focal / ohnisková rovina

The plane, perpendicular to the optical axis of the lens, in which images of points in the object field of the lens are focused. 1/3/73

Rovina kolmá k optické ose čočky, ve které jsou zaostřeny obrazy bodů v zorném poli čočky.

folded optics / système à trajet optique replié / složená optika

Any optical system containing reflecting components for the purpose of reducing the physical length of the system or for the purpose of changing the path of the optical axis. 1/6/78

Jakýkoli optický systém, který obsahuje odrazné komponenty za účelem snížení fyzické délky systému nebo za účelem změny dráhy optické osy.

follow-on echelon / échelon de premier renfort / následný sled

In amphibious operations, that echelon of the assault troops, vehicles, aircraft equipment, and supplies which, though not needed to initiate the assault, is required to support and sustain the assault. *Related terms: assault²; amphibious assault; amphibious operation; assault phase¹; follow-up.* 1/3/82

Při obojživelných operacích sled, skládající se z útočných jednotek, vozidel, letecké techniky a materiálu, který, sice není zapotřebí k vlastnímu zahájení útoku, ale je zapotřebí pro podporu a rozvíjení zteče pobřeží. *Příbuzné termíny: assault²; amphibious assault; amphibious operation; assault phase¹; follow-up.*

follow-on mine countermeasures / opérations ultérieures de lutte contre les mines / následné odminování

Mine countermeasures operations carried out after the initial amphibious landing during the amphibious assault and post-assault phases in order to expand the areas cleared during the pre-assault mine countermeasures operations. 1/10/01

Odminovací operace, uskutečněné po obojživelném vysazení během obojživelného útoku a bezprostředně po jeho ukončení za účelem rozšíření oblastí odminovaných během odminovacích operací předcházejících vlastnímu útoku.

follow-up / renfort-soutien / vylodění posil a zásob

In amphibious operations, the landing of reinforcements and stores after the assault and follow-on echelons have been landed. *Related terms: assault²; amphibious assault; amphibious operation; assault phase¹; follow-on echelon.* 1/3/82

Při obojživelných operacích se jedná o vylodění posil a zásob po vylodění útočných a následných sledů. *Příbuzné termíny: assault²; amphibious assault; amphibious operation; assault phase¹; follow-on echelon.*

follow-up echelon / échelon de renforcement / druhý sled

In air transport operations, elements moved into the objective area after the assault echelon. 1/7/83

Při vzdušné přepravě jde o jednotky, přesunované do cílového prostoru za útočným sledem.

force interoperability / interopérabilité des forces / interoperabilita sil

The ability of the forces of two or more nations to train, exercise and operate effectively together in the execution of assigned missions and tasks. *Related terms: commonality; common user item; compatibility; interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.* 6/1/06

Schopnost sil dvou nebo více zemí vést výcvik, provádět společná cvičení a společně působit při plnění stanovených úkolů. *Příbuzné termíny: commonality; common user item; compatibility; interchangeability; interoperability; military interoperability; standardization.*

force protection / protection des forces / ochrana vojsk**FP**

All measures and means to minimize the vulnerability of personnel, facilities, equipment and operations to any threat and in all situations, to preserve freedom of action and the operational effectiveness of the force. 22/1/04

Souhrn opatření a prostředků určených k minimalizaci zranitelnosti osob, zařízení, výzbroje a techniky a činností před jakýmkoliv ohrožením za každé situace a k zachování akceschopnosti a bojeschopnosti vojsk.

force ratio / rapport de forces / poměr sil

The qualitative and quantitative ratio between friendly and hostile forces at a specific time and location. 1/10/01

Kvalitativní a kvantitativní poměr mezi vlastními a nepřátelskými silami v daném prostoru a čase.

**force rendezvous / point de rendez-vous des forces / bod setkání
group rendezvous**

A checkpoint at which formations of aircraft or ships join and become part of the main force. 1/3/81

Pomocný orientační/kontrolní bod, v němž se spojují sestavy letadel nebo lodí a stávají se součástí hlavních sil.

force(s) / force(s) / síly – vojska

Related terms: airborne force; airborne operation; air-portable; air transportable unit; air transported force; blue forces; combined force; covering force^{1,2}; forces allocated to NATO; garrison force; national forces for the defence of the NATO area; NATO assigned forces; NATO command forces; NATO earmarked forces; NATO forces; opposing forces; other forces for NATO; purple forces; task force^{1,2,3}; underway replenishment force; white forces. 1/7/94

Příbuzné termíny: airborne force; airborne operation; air-portable; air transportable unit; air transported force; blue forces; combined force; covering force^{1,2}; forces allocated to NATO; garrison force; national forces for the defence of the NATO area; NATO assigned forces; NATO command forces; NATO earmarked forces; NATO forces; opposing forces; other forces for NATO; purple forces; task force^{1,2,3}; underway replenishment force; white forces. 1/7/94

forces allocated to NATO / forces allouées à l'OTAN / síly určené pro NATO

Those forces made available to NATO by a nation under the categories of:

- a. NATO command forces;
- b. NATO assigned forces;
- c. NATO earmarked forces;
- d. Other forces for NATO. *Related term: force(s). 1/8/79*

Síly, které dá určitá země k dispozici NATO podle následujících kategorií:

- a. Jednotky pod velením NATO;
- b. Jednotky přidělené k NATO;
- c. Jednotky vyčleněné pro NATO;
- d. Jiné jednotky pro NATO. *Příbuzný termín: forces(s).*

forces in being / forces constituées / síly plně schopné zasazení

Forces classified as being in state of readiness "A" or "B" as prescribed in the appropriate Military Committee document. 1/3/85

Síly klasifikované jako síly ve stavu pohotovosti "A" nebo "B", jak je předepsáno v příslušném dokumentu Vojenského výboru.

force support engineering / appui génie d'une force / ženíjná podpora vojsk

In military engineering, the deliberate, long-term preparation for and indirect support to ongoing or future operations, the sustainment of a force throughout all stages of an operation. 2/3/09

V oblasti ženíjního zabezpečení plánovitá, dlouhodobá příprava a nepřímá podpora probíhajících či budoucích operací a ženíjná opatření k udržení sil (jednotek) v průběhu všech etap boje.

format¹ / format¹ / formát¹

In photography, the size and/or shape of a negative or of the print therefrom. 1/3/73

Ve fotografování velikost a/nebo tvar negativu nebo jeho kopie.

format² / format² / formát²

In cartography, the shape and size of a map or chart. 1/3/73

V kartografii tvar a velikost mapy nebo námořní/navigační mapy.

formation¹ / formation¹ / bojová sestava – formace¹

An ordered arrangement of troops and/or vehicles for a specific purpose. 1/10/80

Nařizené uspořádání jednotek a/nebo vozidel ke specifickému účelu.

formation² / formation² / formace²

An ordered arrangement of two or more ships, units, or aircraft proceeding together under a commander. 26/08/09

Nařizené uspořádání dvou nebo více lodí, jednotek nebo letadel působících společně pod jedním velitelem.

formatted message text / texte de message formaté / formátovaný text zprávy

A message text composed of several sets ordered in a specified sequence, each set characterized by an identifier and containing information of a specified type, coded and arranged in an ordered sequence of character fields in accordance with the NATO message text formatting rules. It is designed to permit both manual and automated handling and processing. *Related terms: free form message text; structured message text. 1/7/87*

Text zprávy složený z několika oddílů uspořádaných ve stanoveném pořadí, kde je každý oddíl charakterizován identifikátorem a obsahuje stanovené informace, zakódované a uspořádané v nařízeném sledu polí znaků v souladu s pravidly NATO pro formátování textů. Je určen k tomu, aby umožnil ruční i automatizované zpracování a manipulaci. *Příbuzné termíny: free form message text, structured message text.*

**forming-up place / zone de démarrage / východiště
attack position**

The last position occupied by the assault echelon before crossing the start line/line of departure. 1/3/73

Poslední postavení, které útočný sled zaujímá před překročením výchozí čáry nebo čáry odjezdu.

form lines / courbe figurative / pomocné vrstevnice

Lines resembling contours, but representing no actual elevations, which have been sketched from visual observation or from inadequate or unreliable map sources, to show collectively the configuration of the terrain. 1/3/73

Čáry podobné vrstevnicím, které však nepředstavují skutečné výškové údaje a které byly načrtnuty na základě vlastního vizuálního pozorování nebo na základě informací ze zastaralých nebo nespolehlivých mapových zdrojů, které společně zobrazují charakter a uspořádání terénu.

form overlay / cadre de surimpression / oleáta

A pattern, such as a report form, grid or map, used as background image. 5/9/00

Vzorový podklad, jakým je třeba formulář pro hlášení, souřadnicová síť anebo mapa, použité jako podklad na pozadí.

forward aeromedical evacuation / évacuation sanitaire aérienne de l'avant / předsunutý letecký zdravotnický odsun

That phase of evacuation which provides airlift for patients between points within the battlefield, from the battlefield to the initial point of treatment, and to subsequent points of treatment within the combat zone. 1/3/73

Etapa odsunu, během které je prováděna vzdušná přeprava pacientů mezi jednotlivými místy na bojišti, z bojiště do místa prvotního zdravotnického ošetření a do dalších míst provádění léčby v rámci oblasti bojů.

**forward air controller / contrôleur air avancé / předsunutý letecký návodčí
FAC**

A qualified individual who, from a forward position on the ground or in the air, directs the action of combat aircraft engaged in close air support of land forces. 1/8/82

Kvalifikovaná osoba, která z předsunutého stanoviště na zemi nebo ve vzduchu řídí činnost bojového letadla, které je zasazeno k provádění přímé letecké podpory pozemních vojsk.

**forward edge of the battle area / limite avant de la zone de bataille / přední okraj prostoru bojové činnosti
FEBA**

The foremost limits of a series of areas in which ground combat units are deployed, excluding the areas in which the covering or screening forces are operating, designated to coordinate fire support, the positioning of forces, or the manoeuvre of units. 1/7/83

Přední hranice prostorů, ve kterých jsou rozvinuty pozemní bojové jednotky, kromě prostorů činnosti krycích nebo zajišťovacích jednotek. Jsou určeny ke koordinaci palebné podpory, rozmístění sil nebo manévru jednotek.

**forward line of own troops / ligne avant des forces amies / přední okraj vlastních vojsk
FLOT**

A line which indicates the most forward positions of friendly forces in any kind of military operation at a specific time. 1/3/91

Čára, která označuje v určitém čase předsunutá postavení vlastních vojsk v jakémkoliv druhu vojenské činnosti.

**forward observer / observateur avancé / předsunutý pozorovatel
FO**

An observer with forward troops trained to call for and adjust supporting fire and pass battlefield information. 1/3/81

Pozorovatel u předsunutých jednotek, vycvičený pro vyžadování a slad'ování palebné podpory a k předávání informací z bojiště.

forward overlap / recouvrement longitudinal / podélný překryt

Related term: overlap¹. 1/3/73

Příbuzný termín: overlap¹.

forward slope / glacis / přivrácený svah

Any slope which descends towards the enemy. 1/3/73

Jakýkoli svah, který se svažuje směrem k protivníkovi.

forward tell / transfert ascendant / hlášení nadřiznému

Related term: track telling. 1/3/73

Příbuzný termín: track telling.

found shipment / marchandise non manifestée / nalezený náklad

Freight received but not listed or manifested. 1/3/73

Náklad, který byl přijat, ale nebyl uveden na seznamu ani evidován.

fragmentary order / ordre simplifié / dílčí rozkaz

FRAGO

An abbreviated form of an operation order, issued as required, that eliminates the need for restating information contained in a basic operation order. It may be issued in sections. 1/3/91

Zkrácená forma bojového rozkazu, vydaného v případě potřeby, která eliminuje nutnost přeformulování informací obsažených v základním bojovém rozkazu. Může být vydáván po částech.

frame / cliché / rámeček

In photography, any single exposure contained within a continuous sequence of photographs. 1/3/73

Ve fotografování jakýkoli jednotlivý snímek obsažený v průběhové sekvenci fotografií.

free air overpressure / surpression incidente / přetlak volného vzduchu

The unreflected pressure, in excess of the ambient atmospheric pressure, created in the air by the blast wave from an explosion. 1/3/73

Jakýkoli neodražený tlak, převyšující úroveň okolního atmosférického tlaku, vytvořený ve vzduchu tlakovou vlnou po výbuchu.

free drop / largage en chute libre / volný shoz – shození bez padáku

The dropping of equipment or supplies from an aircraft without the use of parachutes. *Related terms: air landed; airdrop; air movement; air trooping; extraction drop; extraction parachute; free fall; gravity extraction; high-velocity drop; low-velocity drop; landing area²; landing site¹; landing zone; platform drop. 1/3/73*

Shoz výzbroje a výstroje nebo zásob z letadla bez použití padáků. *Příbuzné termíny: air landed; airdrop; air movement; air trooping; extraction drop; extraction parachute; free fall; gravity extraction; high-velocity drop; low-velocity drop; landing area²; landing site¹; landing zone; platform drop.*

free fall / saut en commandé / volný pád

A parachute manoeuvre in which the parachute is opened, either manually or automatically, at a predetermined altitude.

Related terms: air landed; airdrop; air movement; air trooping; extraction drop; extraction parachute; free drop; gravity extraction; high velocity drop; low velocity drop; landing area²; landing site¹; landing zone; platform drop. 1/3/71

Manévr při seskoku s padákem, při kterém se padák otvírá buď ručně nebo automaticky v předem stanovené výšce.

Příbuzné termíny: air landed; airdrop; air movement; air trooping; extraction drop; extraction parachute; free drop; gravity extraction; high velocity drop; low velocity drop; landing area²; landing site¹; landing zone; platform drop.

free form message text / texte de message libre / text zprávy s volnou formou

A message text without prescribed format arrangements. It is intended for fast drafting as well as manual handling and processing. *Related terms:* formatted message text; structured message text. 1/7/87

Text zprávy bez předepsaného formátu. Je určen pro rychlé sestavení, stejně jako pro ruční manipulaci a zpracování.

Příbuzné termíny: formatted message text, structured message text.

free mine / mine dérivante² / uvolněná mina

In naval mine warfare, a moored mine whose mooring has parted or been cut. *Related terms:* floating mine; mine². 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min ukotvená mina, jejíž ukotvení bylo uvolněno nebo odřezáno. *Příbuzné termíny:* floating mine, mine².

free play exercise / exercice à libre action / cvičení s volnou rozehrou

An exercise to test the capabilities of forces under simulated contingency and/or wartime conditions, limited only by those artificialities or restrictions required by peacetime safety regulations. *Related term:* controlled exercise. 1/6/84

Cvičení prováděné s cílem prověřit schopnosti jednotek se simulovanými nahodilými anebo válečnými podmínkami, omezené pouze na ty umělé prvky nebo omezení, které jsou dány bezpečnostními předpisy, platnými v době míru.

Příbuzný termín: controlled exercise.

friend / ami / vlastní

In identification, the designation given to a track, object or entity belonging to a declared, presumed or recognized friendly nation, faction or group. *Related terms:* detection; hostile; identification²; identification, friend-or-foe; neutral; recognition; unknown.

Při identifikaci označení trasy, cíle nebo objektu, které patří určitému státu, organizačnímu celku nebo skupině a které jsou prohlášeny nebo považovány či uznány jako spřátelené. *Příbuzné termíny:* detection; hostile; identification²;

identification, friend-or-foe; neutral; recognition; unknown.

front¹ / front¹ / fronta¹

The lateral space occupied by an element measured from the extremity of one flank to the extremity of the other flank. 1/3/73

Prostor obsazený jednotkou, měřený od konce jednoho křídla ke konci druhého křídla.

front² / front² / fronta²

The direction of the enemy. 1/3/73

Směr protivníka.

front³ / front³ / fronta³

The line of contact of two opposing forces. 1/3/73

Čára dotyku protistojících vojsk.

front⁴ / front⁴ / fronta⁴

When a combat situation does not exist or is not assumed, the direction toward which the command is faced. 1/3/73

Pozornost velení zaměřená do prostoru, kde není vedena bojová činnost, ani se nepředpokládá její vedení.

frontal attack / attaque frontale / čelní útok

An offensive manoeuvre in which the main action is directed against the front of the enemy forces. *Related term: flanking attack.* 1/12/77

Útočný manévr, při němž je hlavní činnost namířena proti přednímu okraji nepřátelských sil. *Příbuzný termín: flanking attack.*

full beam spread / faisceau ouvert / rozptyl dálkového světla

Related term: indirect illumination. 1/11/75

Příbuzný termín: indirect illumination.

full command / commandement intégral / úplné velení

The military authority and responsibility of a commander to issue orders to subordinates. It covers every aspect of military operations and administration and exists only within national services. Note: the term “command” as used internationally, implies a lesser degree of authority than when it is used in a purely national sense. No NATO or coalition commander has full command over the forces assigned to him since, in assigning forces to NATO, nations will delegate only operational command or operational control. *Related terms: administrative control; command²; functional command; national command; operational command; operational control.* 4/10/00

Vojenská pravomoc a odpovědnost velitele vydávat rozkazy podřízeným. Týká se všech aspektů vojenských operací a administrativy a existuje pouze v rámci národních ozbrojených sil. Poznámka: termín velení v mezinárodním pojetí obsahuje nižší stupeň pravomoci než v pojetí čistě národním. Žádný velitel NATO nebo koaliční velitel nemá možnost úplného velení jednotkám jemu přiděleným, protože při vyčleňování jednotek do NATO jednotlivé země pouze předají operační velení nebo operační řízení. *Příbuzné termíny: administrative control; command²; functional command; national command; operational command; operational control.*

fully planned movement / mouvement entièrement planifié / plně plánovaný přesun

A movement which is prepared in detail, based on definite data and for which all necessary movement and transportation support will be arranged as required or agreed. This type of movement can be executed on declaration of alert measures or on call. *Related terms: ad hoc movement; partially planned movement.* 1/11/90

Přesun, který se podrobně připravuje na základě přesných údajů a pro nějž bude sjednáno veškeré nezbytné zabezpečení přesunu a přepravy v souladu s požadavky nebo dohodami. Tento druh přesunu lze provádět při vyhlášení pohotovostních opatření nebo na vyžádání. *Příbuzné termíny: ad hoc movement, partially planned movement.*

functional command / commandement fonctionnel / funkční velení

A command organization based on military functions rather than geographic areas. *Related terms: administrative control; command²; full command; operational command; operational control; tactical control.* 1/3/73

Organizace velení založená spíše na vojenských funkcích než na geografických prostorech. *Příbuzné termíny: administrative control; command²; full command; operational command; operational control; tactical control.*

fusion¹ / fusion / syntéza (jader)

The process whereby the nuclei of light elements combine to form the nucleus of a heavier element, with the release of tremendous amounts of energy. 1/11/91

Proces, při němž se jádra lehkých prvků sloučí a vytvoří jádro těžšího prvku, přičemž dochází k uvolnění ohromného množství energie.

fusion² / fusionnement / fúze – splynutí

In intelligence usage, the blending of intelligence and/or information from multiple sources or agencies into a coherent picture. The origin of the initial individual items should then no longer be apparent. 1/11/91

Při použití ve zpravodajství se jedná o slučování zpravodajských informací anebo informací z různých zdrojů nebo agentur do jediného obrazu. Původ počátečních jednotlivých položek by pak již neměl být zřejmý.

fuze / fusée / rozněcovač – zapalovač – rozbuška

A device which initiates an explosive train. *Related terms: base fuze; boresafe fuze; direct action fuze; impact action fuze; proximity fuze; safety fuze; self-destroying fuze; shuttered fuze; time fuze.* 1/10/80

Zařízení, které uvádí v činnost roznětnou soustavu. *Příbuzné termíny: base fuze; boresafe fuze; direct action fuze; impact action fuze; proximity fuze; safety fuze; self-destroying fuze; shuttered fuze; time fuze*

fuze cavity / alvéole d'amorçage / rozbušková jímka

A recess in a charge for receiving a fuze. 1/12/79

Vybrání v náloži pro umístění rozbušky.

G

gap-filler radar / radar de couverture complémentaire / vykrývací radiolokátor – pomocný radiolokátor GFR

A radar used to supplement the coverage of the principal radar in areas where coverage is inadequate. 1/12/74

Radiolokátor používaný k doplnění pokrytí hlavního radiolokátoru v prostorech, kde je toto pokrytí nedostatečné.

gap marker / marqueur d'extrémité de couloir / značka k vytyčení průchodu

In land mine warfare, markers used to indicate a minefield gap. Gap markers at the entrance to, and exit from, the gap will be referenced to a landmark or immediate marker. *Related terms: lane marker; minefield lane; row marker; strip marker.* 1/3/81

Při bojové činnosti s použitím pozemních min značky používané k vyznačení průchodu v minovém poli. Tyto značky se při vstupu a výstupu budou vztahovat k nějakému orientačnímu bodu nebo nejbližší značce. *Příbuzné termíny: lane marker; minefield lane; row marker; strip marker.*

garnishing / garnissage de camouflage / maskovací materiál

In surveillance, natural or artificial material applied to an object to achieve or assist camouflage. 1/12/74

Při pozorování přírodní nebo umělý materiál pokládáný na nějaký objekt (předmět) s cílem dosáhnout nebo zlepšit maskování.

garrison force / garnison / posádka

All units assigned to a base or area for defence, development, operation, and maintenance of facilities. *Related term: force(s).* 1/3/73

Veškeré jednotky přidělené k základně nebo prostoru pro obranu, budování, provoz a údržbu zařízení. *Příbuzný termín: force(s).*

G-day / jour G / den G

The day on which an order is or is due to be given to deploy a unit.

Note: Such an order is normally a national one.

Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour. 26/08/09

Den, kdy má být nebo je vydán rozkaz k nasazení jednotky.

Poznámka: Tento rozkaz je obvykle národní povahy.

Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.

general air cargo / cargaison aérienne ordinaire / běžný letecký náklad – náklad obecné povahy

Cargo without hazardous or dangerous properties and not requiring extra precautions for air transport. *Related term: cargo.* 1/7/87

Náklad bez rizikových nebo nebezpečných vlastností a nevyžadující zvláštní bezpečnostní opatření pro vzdušnou přepravu. *Příbuzný termín: cargo.*

general stopping power / pouvoir d'arrêt général / bojová účinnost minového pole

The percentage of a group of vehicles in battle formation likely to be stopped by mines when attempting to cross a minefield. 1/9/81

Celkové procento ze skupiny vozidel v bojové sestavě, která budou pravděpodobně zastavena minami při pokusu překročit minové pole.

general support / action d'ensemble / všeobecná podpora

That support which is given to the supported force as a whole and not to any particular subdivision thereof. 1/8/76

Taková podpora, která je poskytována podporovaným vojskům jako celku, ne pouze jednotlivým součástem.

general support reinforcing / action d'ensemble et renforcement / posílení všeobecné palebné podpory

A tactical task in which an artillery unit fires in support of the force as a whole and, on a secondary basis, provides reinforcing fire for another artillery unit. 30/6/05

Úkol taktického stupně, při kterém dělostřelectvo provádí palebnou podporu vojsk a jako další úkol je přibíráno k palbě jinou dělostřeleckou jednotkou.

general unloading period / phase de déchargement général / hlavní fáze vykládání

In amphibious operations, that part of the ship-to-shore movement in which unloading is primarily logistic in character, and emphasizes speed and volume of unloading operations. It encompasses the unloading of units and cargo from the ships as rapidly as facilities on the beach permit. It proceeds without regard to class, type, or priority of cargo, as permitted by cargo handling facilities ashore. *Related term: initial unloading period.* 1/3/82

Při vylodovacích operacích ta část postupu vylodovacích plavidel k pobřeží (vylodění), při níž má vykládání převážně logistický charakter, a která klade důraz na rychlost a rozsah vykládací činnosti. Zahrmuje vykládání jednotek a nákladu z lodí tak rychle, jak to zařízení na břehu dovolí. Probíhá bez ohledu na třídu, druh nebo prioritu nákladu podle toho, jak to umožní zařízení pro manipulaci s nákladem na břehu. *Příbuzný termín: initial unloading period.*

**generic plan / plan générique / všeobecný plán
GEP**

A basic plan which is developed for possible operations where some planning factors have not yet been fully identified or cannot be assumed. It identifies at this stage the general capabilities required. 25/9/98

Základní plán vypracovaný pro možné operace, kde nejsou některé plánovací faktory dosud plně identifikovány nebo je nelze předpokládat. V této etapě jsou specifikovány pouze obecně požadované úkoly.

geocoded image / image géocodée / geokódovaný snímek

In photogrammetry, an orthorectified image encoded with grid or geographical coordinates so as to define the position of its pixels in relation to the surface of the earth. *Related terms: geographic coordinates; georeferenced image; grid coordinate system; mosaic; orthorectification.* 14/10/98

Ve fotogrammetrii je to ortorektifikovaný snímek, který je zakódován do rovinných pravouhlych nebo zeměpisných souřadnic tak, aby určovaly polohu jeho pixelů ve vztahu k povrchu Země. *Příbuzné termíny: geographic coordinates; georeferenced image; grid coordinate system; mosaic; orthorectification.*

geographic coordinates / coordonnées géographiques / zeměpisné souřadnice

The quantities of latitude and longitude which define the position of a point on the surface of the earth with respect to the reference spheroid. *Related terms: geocoded image; coordinates.* 1/3/73

Veličiny zeměpisné šířky a délky, které určují polohu bodu na zemském povrchu vzhledem k referenčnímu sféroidu. *Příbuzné termíny: geocoded image; coordinates.*

geomatics / géomatique / geomatika

The science and technology of geospatial information management, including the acquisition, storage, analysis and processing, display and dissemination of georeferenced information. *Related term: geospatial.* 16/7/99

Vědní obor a technologie řízení geoprostorových informací, včetně získávání, ukládání, analýzy a zpracovávání, zobrazování a distribuce georeferenčních dat. *Příbuzný termín: geospatial.*

georef / géoref / hlásná geografická síť – hlásný geografický systém

A worldwide position reference system that may be applied to any map or chart graduated in latitude and longitude regardless of projection. It is a method of expressing latitude and longitude in a form suitable for rapid reporting and plotting. (This term is derived from the words "The World Geographic Reference System"). *Related term: coordinates.* 1/3/73

Celosvětový systém určování polohy, který lze aplikovat na jakoukoliv mapu nebo námořní mapu s vyznačenou zeměpisnou šířkou a délkou bez ohledu na zobrazení. Je to metoda vyjádření zeměpisné šířky a délky ve formě vhodné pro rychlé hlášení a zakreslování (vynášení hodnot). (Tento termín je odvozen od slov "The World Geographic Reference System"). *Příbuzný termín: coordinates*

georeferenced image / image géoréférencée / georeferenční snímek

In photogrammetry, an image which has been processed such that its pixels are assigned map coordinates, and then resampled to conform to a map projection system. *Related terms: geocoded image; projection.*

Ve fotogrametrii je to snímek, který byl zpracován tak, že jeho pixelům jsou přiděleny mapové souřadnice a pak jsou znovu vybrány tak, aby se přizpůsobily kartografickému zobrazení mapy. *Příbuzné termíny: geocoded image; projection.*

geospatial / géospatial / geoprostorový

Of or related to any entity whose position is referenced to the Earth. *Related term: geomatics. 13/12/99*

Patřící nebo týkající se jakékoliv entity, jejíž poloha se vztahuje k Zemi. *Příbuzný termín: geomatics.*

G-hour / heure G / hodina G

The time at which an order is given, or is due to be given, to deploy a unit.

Note: Such an order is normally a national one.

Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour. 26/8/09

Čas, ve kterém je vydán nebo má být vydán rozkaz k nasazení jednotky.

Poznámka: Zpravidla je tento rozkaz národní povahy.

Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.

go around / remise de gaz / nezdařené přiblížení – přerušené přiblížení

Preferred term: overshoot. 1/8/79

Preferovaný termín: overshoot.

go no-go / go no-go / funkční zkouška

The condition or state of operability of a component or system: "go", functioning properly; or "no-go", not functioning properly. 1/3/82

Podmínka nebo stav funkční schopnosti komponentu nebo systému: "go", fungující dobře; nebo "no-go", fungující špatně.

government off-the-shelf / gouvernemental sur étagère / výrobek na státní zakázku**GOTS**

Pertaining to a product developed for a national government and made available for authorized use, normally without modification. *Related terms: commercial off-the-shelf; NATO off-the-shelf. 1/10/01*

Výrobek vyrobený na objednávku státních orgánů, který je k dispozici jen pro autorizované použití a zpravidla bez jakýchkoliv úprav. *Příbuzné termíny: commercial off-the-shelf; NATO off-the-shelf.*

gradient circuit / mise de feu à gradient / gradientní obvod

In mine warfare, a circuit which is actuated when the rate of change, with time, of the magnitude of the influence is within predetermined limits. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím min obvod, který je spuštěn, když je rychlost změny intenzity vlivu v závislosti na čase, v předem stanovených mezích.

graphic / document graphique / grafika – grafické znázornění

Any and all products of the cartographic and photogrammetric art. A graphic may be either a map, chart, or mosaic or even a film-strip that was produced using cartographic techniques. 1/3/73

Jakékoliv a všechny produkty kartografického a fotogrammetrického umění. Grafickým znázorněním může být buď mapa, námořní mapa, nebo mozaika (z leteckých snímků), nebo dokonce filmový pás, který byl vytvořen za pomoci kartografických technik.

graphic scale / échelle graphique / grafické měřítko (mapy)

bar scale

linear scale

A graduated line by means of which distances on the map, chart, or photograph may be measured in terms of ground distance. *Related term: scale.* 1/2/74

Dílkovaná čára, pomocí níž lze měřit vzdálenosti na mapě, námořní mapě nebo snímku z hlediska topografické vzdálenosti. *Příbuzný termín: scale.*

grapnel / grappin / malá kotva – hák

In naval mine warfare, a device fitted to a mine mooring designed to grapple the sweep wire when the mooring is cut. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min zařízení připevněné k zakotvení miny a určené k uvolnění odminovacího drátěného zátarasu v případě, že je zakotvení odříznuto.

graticule¹ / graticule¹ / zeměpisná (čtvercová) síť

In cartography, a network of lines representing the earth's parallels of latitude and meridians of longitude. *Related terms: image map; neatlines.* 1/11/77

V kartografii, síť čar představujících rovnoběžky zeměpisné šířky a poledníky zeměpisné délky. *Příbuzné termíny: image map; neatlines.*

graticule² / graticule² / nitkový kříž

Preferred term: reticle.

Preferovaný termín: reticule.

graticule ticks / amorce de réseau géographique / rysky zeměpisné sítě

In cartography, short lines indicating where selected meridians and parallels intersect. 1/3/73

V kartografii krátké čáry označující místo, kde se protínají vybrané poledníky a rovnoběžky.

gravity extraction / largage par gravité / gravitační vykládání

The extraction of cargoes from the aircraft by influence of their own weight. *Related term: extraction drop.* 1/3/73

Vykládání nákladu z letadla působením jeho vlastní váhy (gravitace). *Příbuzný termín: extraction drop.*

grazing fire / tir rasant / razantní (plochá) palba

Fire approximately parallel to the ground where the centre of the cone of fire does not rise above one metre from the ground. *Related term: fire³.* 1/3/73

Palba přibližně rovnoběžná se zemí, kdy střed rozptylu nevystupuje nad jeden metr od země. *Příbuzný termín: fire³.*

great circle route / orthodromie / dráha po hlavní kružnici – ortodromická dráha letu

The route which follows the shortest arc of a great circle between two points. 1/3/73

Dráha, která opisuje nejkratší oblouk hlavní kružnice mezi dvěma body (nejkratší spojnice dvou míst na zeměkouli).

grid / grille / souřadnicová síť

Preferred term: military grid. 1/3/73

Preferovaný termín: military grid.

grid bearing / azimut grille / směrník (souřadnicové sítě)

Bearing measured with reference to grid north. *Related terms: magnetic bearing; relative bearing; true bearing.* 9/1/96

Orientační směr měřený s ohledem na sever rovinné souřadnicové sítě. *Příbuzné termíny: magnetic bearing, relative bearing, true bearing.*

grid convergence / convergence de la grille / meridiánová konvergence

The horizontal angle at a point between true north and grid north. *Related terms: convergence; convergence factor; grid convergence factor; map convergence; true convergence.* 1/3/73

Horizontální úhel v bodě mezi zeměpisným severem a severem rovinné souřadnicové sítě. *Příbuzný termín: convergence; convergence factor; grid convergence factor; map convergence; true convergence.*

grid convergence factor / facteur de convergence de la grille / faktor meridiánové konvergence

The ratio of the grid convergence angle to the longitude difference. In the Lambert Conical Orthomorphic projection this ratio is constant for all charts based on the same two standard parallels. *Related Related terms: constant of the cone; convergence; convergence factor; grid convergence; map convergence; true convergence.* 1/3/73

Poměr úhlu meridiánové konvergence k rozdílu zeměpisných délek. V Lambertově kuželové úhlojevné projekci je tento poměr konstantní pro všechny mapy založené na dvou stejných standardních rovnoběžkách. *Příbuzné termíny: constant of the cone; convergence; convergence factor; grid convergence; map convergence; true convergence.*

grid coordinate / coordonnées de carroyage / síťové / rovinné pravoúhlé) souřadnice

Coordinates of a grid coordinate system to which numbers and letters are assigned for use in designating a point on a gridded map, photograph, or chart. *Related term: coordinates.* 1/12/74

Souřadnice rovinného souřadnicového systému, jimž jsou přidělena čísla a písmena pro použití při vyznačení bodu na mapě, snímku nebo námořní mapě opatřené souřadnicovou sítí. *Příbuzný termín: coordinates*

grid coordinate system / système de carroyage / systém rovinných souřadnic

A plane-rectangular coordinate system usually based on, and mathematically adjusted to, a map projection in order that geographic positions (latitudes and longitudes) may be readily transformed into plane coordinates and the computations relating to them may be made by the ordinary method of plane surveying. *Related terms: geocoded image; coordinates.* 1/3/73

Rovinný pravoúhlý souřadnicový systém obvykle založený na, a matematicky přizpůsobený, kartografickém zobrazení tak, aby zeměpisné polohy (zeměpisné šířky a délky) mohly být ihned převedeny na rovinné souřadnice a s nimi související výpočty mohly být provedeny pomocí obvyklé metody nižší (rovinné) geodézie. *Příbuzné termíny: geocoded image; coordinates.*

grid interval / intervalle d'un quadrillage / interval (souřadnicové) sítě

The distance represented between the lines of a grid. 1/3/73

Vzdálenost zobrazená mezi čarami souřadnicové sítě.

grid magnetic angle / déclinaison magnétique du carroyage / magnetická deklinace**grid variation****grivation**

Angular difference in direction between grid north and magnetic north. It is measured east or west from grid north. *Related term: isogriv.* 1/3/73

Úhlový rozdíl ve směru mezi severem rovinné souřadnicové sítě a magnetickým severem. Měří se východně nebo západně od severu rovinné souřadnicové sítě. *Příbuzný termín: isogriv.*

grid navigation / navigation-grille / souřadnicová navigace

A method of navigation using a grid overlay for direction reference. *Related term: navigational grid.* 1/12/74

Metoda navigace používající průsvitku se souřadnicovou sítí pro určení směru. *Příbuzný termín: navigational grid.*

grid north / nord de la grille / sever rovinné souřadnicové sítě

The northerly or zero direction indicated by the grid datum of directional reference. 1/3/73

Severní nebo nulový směr udávaný souřadnicovým systémem směrového odkazu.

grid ticks / amorce d'un quadrillage / rysky kilometrové sítě

Small marks on the neatline of a map or chart indicating additional grid reference systems included on that sheet. Grid ticks are sometimes shown on the interior grid lines of some maps for ease of referencing. 1/3/73

Malé značky na rámové vnitřní čáře mapy nebo námořní mapy označující další souřadnicové referenční systémy uvedené na daném mapovém listě. Rysky kilometrové sítě jsou někdy zobrazeny na vnitřních kilometrových čarách některých map pro usnadnění při odkazování.

grid variation / carroyage / deklinace souřadnicové sítě

Preferred term: grid magnetic angle. 1/3/73

Preferovaný termín: grid magnetic angle

gripper edge / bord d'entraînement / okraj listu k uchopení

The edge by which paper or other printing material is drawn into the printing machine. 1/3/73

Okraj, pomocí něhož je papír nebo jiný tiskový materiál vtahován do tiskařského stroje.

grivation / déclinaison magnétique du carroyage / zkratka pro grid variation – deklinace souřadnicové sítě

Preferred term: grid magnetic angle. 1/3/73

Preferovaný termín: grid magnetic angle.

gross weight¹ / poids total en charge¹ / celková (hrubá) hmotnost – váha¹

Weight of a vehicle, fully equipped and serviced for operation, including the weight of the fuel, lubricants, coolant, vehicle tools and spares, crew, personal equipment and load. *Related term: net weight¹. 1/3/82*

Hmotnost/váha vozidla plně vybaveného a ošetřeného pro provoz včetně hmotnosti pohonných hmot, maziv, chladící kapaliny, nářadí a náhradních dílů vozidla, posádky, osobní výstroje a výzbroje a nákladu. *Příbuzný termín: net weight¹.*

gross weight² / poids total en charge² / celková (hrubá) hmotnost – váha²

Weight of a container or pallet including freight and binding. *Related term: net weight². 1/3/82*

Hmotnost/váha kontejneru nebo palety včetně nákladu a vázání. *Příbuzný termín: net weight².*

ground alert / alerte au sol / bojová pohotovost na zemi

That status in which aircraft on the ground/deck are fully serviced and armed, with combat crews in readiness to take off within a specified short period of time (usually 15 minutes) after receipt of a mission order. 1/4/74

Stav, při němž jsou letadla na zemi/palubě plně ošetřena a vyzbrojena, s bojovými posádkami připravena vzletnout ve stanoveném krátkém čase (obvykle 15 minut) po obdržení bojového rozkazu.

ground control / cheminement par triangulation / geodetický podklad mapování

A system of accurate measurements used to determine the distances and directions or differences in elevation between points on the earth. *Related terms: control point¹; field control; traverse². 1/3/73*

Systém přesných měření, který se používá k určení vzdáleností a směrů nebo výškových rozdílů mezi body na zemském povrchu. *Příbuzné termíny: control point¹; field control; traverse².*

ground-controlled approach procedure / procédure d'approche contrôlée du sol / postup přiblížení řízeném ze země

The technique for talking down, through the use of both surveillance and precision approach radar, an aircraft during its approach so as to place it in a position for landing. 13/12/99

Způsob, který umožňuje navádění letadla během jeho přiblížování pomocí přehledového a přibližovacího radiolokátoru až do bodu, kde bude schopno zahájit přistávání.

**ground-controlled interception / interception contrôlée du sol / přepad řízený ze země
GCI**

A technique which permits control of friendly aircraft or guided missiles for the purpose of effecting interception. 1/8/73

Způsob, který umožňuje řízení vlastních letadel nebo řízených střel s cílem provést přepad.

ground-effect machine / appareil à effet de sol / vznášedlo

GEM

A machine which normally manoeuvres within the zone of the ground effect or on an air cushion. *Related terms: air cushion vehicle; vehicle.* 1/11/94

Stroj, který obvykle manévruje v pásmu přízemního účinku nebo na vzduchovém polštáři. *Příbuzné termíny: air cushion vehicle; vehicle.*

grounding / mise à la masse / uzemnění (vodivé spojení se zemí)

The bonding of an equipment case, frame or chassis, to an object or vehicle structure to ensure a common potential.

Related terms: bonding; earthing. 1/7/80

Vodivé propojení pláště, rámu nebo podvozku zařízení s rámem nebo konstrou vozidla s cílem zajistit společný potenciál. *Příbuzné termíny: bonding, earthing.*

ground liaison officer / officier de liaison de l'armée de terre / styčný důstojník pozemních sil (u letectva)

GLO

An officer especially trained in air reconnaissance and/or offensive air support activities. These officers are normally organized into teams under the control of the appropriate ground force commander to provide liaison to air force and navy units engaged in training and combat operations. *Related term: air liaison officer.* 1/3/73

Důstojník speciálně vycvičený ve vzdušném průzkumu a/nebo v činnostech spojených s útočnou leteckou podporou. Tito důstojníci tvoří týmy pod velením příslušného velitele pozemních sil s cílem zabezpečit spojení s jednotkami vzdušných sil a námořnictva, které se účastní výcviku a bojových operací. *Příbuzný termín: air liaison officer.*

ground liaison section / section de liaison des forces terrestres / sekce styčných důstojníků pozemních sil

A ground unit responsible for ground-air liaison under control of the ground headquarters. 1/3/82

Pozemní jednotka odpovědná za spojení mezi pozemními a vzdušnými silami pod velením velitelství pozemních sil.

ground mine / mine de fond / mina usazená na dně

Preferred term: bottom mine. 1/11/75

Preferovaný termín: bottom mine.

ground nadir / nadir au sol / nejnižší/nejhlubší bod na zemi

The point on the ground vertically beneath the perspective centre of the camera lens. On a true vertical photograph this coincides with the principal point. 1/3/73

Bod na zemi kolmo pod perspektivním středem objektivu kamery. Na skutečném vertikálním snímku splývá s hlavním bodem.

ground observer organization / corps d'observateurs terrestres / organizace – uskupení pozemních pozorovatelů

A corps of ground watchers deployed at suitable points throughout an air defence system to provide visual and aural information of aircraft movements. 1/3/73

Skupina pozemních pozorovatelů rozmístěných na vhodných místech v systému protivzdušné obrany s cílem poskytovat vizuální a zvukové informace o pohybu letadel.

ground position / point sol / poloha na zemi

The position on the earth vertically below an aircraft. 1/3/73

Poloha na zemi kolmo pod letadlem.

ground position indicator / indicateur de position-sol / indikátor skutečné polohy

An instrument which determines and displays automatically the ground position of an aircraft. 1/3/73

Přístroj, který určuje a automaticky zobrazuje polohu letadla vzhledem k zemi.

ground return / écho de sol / zemní odraz/ozvěna (rušivé odrazy od země – radiolokačního signálu)

The radar reflection from the terrain as displayed and/or recorded as an image. 9/5/00

Odraz od terénu zobrazený a/nebo zaznamenaný jako obraz.

ground signal / signal de trafic / pozemní signály (znamení – signalizace ze země)

A visual signal displayed on an aerodrome to give local air traffic rules information to flight crews in the air. *Related term: signal area.* 1/3/73

Vizuální signál umístěný na letišti s cílem poskytovat posádkám letadel ve vzduchu informace o místních pravidlech letového provozu. *Příbuzný termín: signal area.*

ground speed / vitesse sol / traťová rychlost (rychlost vůči zemi)

The horizontal component of the speed of an aircraft relative to the earth's surface. 1/11/75

Horizontální složka rychlosti letadla vzhledem k zemskému povrchu.

ground zero / point zéro / epicentrum (jaderného výbuchu)

surface zero

GZ

SZ (tolerované)

The point on the surface of the earth at, or vertically below or above, the centre of a planned or actual nuclear detonation. *Related terms: actual ground zero; desired ground zero.* 1/9/81

Místo na zemském povrchu nebo bod získaný vertikálním průmětem nad nebo pod tímto místem, střed plánovaného nebo skutečného jaderného výbuchu. *Příbuzné termíny: actual ground zero, desired ground zero.*

group of targets / groupe d'objectifs / skupina cílů

Two or more targets on which fire is desired simultaneously. A group of targets is designated by a letter/number combination or a nickname. 1/8/76

Dva nebo více cílů, na něž se palba plánuje současně. Skupina cílů je označena kombinací písmen/čísel nebo krycím jménem.

group rendezvous / point de rendez-vous des forces / místo setkání skupin

Preferred term: force rendezvous. 1/8/76

Preferovaný termín: force rendezvous.

guard / élément de protection / odřad / zajišťovací voj

A security element whose primary task is to protect the main force by fighting to gain time, while also observing and reporting information. *Related terms: flank guard, screen⁴.* 1/3/81

Zajišťovací jednotka, jejímž hlavním úkolem je chránit hlavní síly. Vede boj s cílem získat čas, přičemž provádí také pozorování a podává informace. *Příbuzné termíny: flank guard, screen⁴.*

guarded frequency / fréquence gardée / chráněná frekvence

An enemy frequency used as a source of information, on which jamming is therefore controlled. 9/1/96

Nepřátelská frekvence využívaná jako zdroj informací, jejíž rušení je proto kontrolováno.

guard-ship / bâtiment de garde / strážní loď

A ship detailed for a specific duty for the purpose of enabling other ships in company to assume a lower degree of readiness. 1/3/73

Lod' pověřená zvláštním úkolem s cílem umožnit ostatním lodím ve skupině zaujmout nižší stupeň pohotovosti.

guerilla warfare / guérilla / partyzánská válka

Military and paramilitary operations conducted in enemy held or hostile territory by irregular, predominantly indigenous forces. 1/3/73

Vojenské a polovojenské operace prováděné nepravidelnými, převážně domorodými silami na nepřátelském území.

guidance coverage / zone de guidage / oblast navádění

That volume of space in which guidance information (azimuth and/or elevation and/or distance) is provided to aircraft to the specified performance and accuracy. This may be specified either with relation to aerodrome/airstrip geometry, making assumptions about deployment of ground equipment or with relation to the coverage provided by individual ground units. 1/9/81

Ta část prostoru, v níž jsou letadlu poskytovány informace pro navádění (azimut a/nebo výška a/nebo vzdálenost) potřebné pro specifikovaný výkon a přesnost. Lze ji specifikovat buď ve vztahu ke geometrii letiště/vzletové a přistávací dráhy, s ohledem na rozmístění pozemní techniky nebo ve vztahu k rozsahu informací poskytovaných jednotlivými pozemními jednotkami.

guidance station equipment / équipement de guidage au sol / zařízení naváděcí stanice

The ground-based portion of a missile guidance system necessary to provide guidance during missile flight. 1/3/73

Pozemní část naváděcího systému řízených střel, která je nezbytná pro zajištění navádění během letu řízené střely.

guide signs / signal indicateur / vytyčovací a směrové značky (informativní značky)

Signs used to indicate locations, distances, directions, routes, and similar information. 1/3/73

Značky používané k označování míst, vzdáleností, směrů, drah a podobných informací.

guide specification / spécification-type / vodítka pro specifikaci (typová specifikace)

Minimum requirements to be used as a basis for the evaluation of a national specification covering a fuel, lubricant or associated product proposed for standardization action. 1/10/84

Minimální požadavky, které se mají používat jako základ pro vyhodnocení národní specifikace zahrnující pohonné hmoty, maziva nebo přidružený produkt navržený ke standardizaci.

guinea-pig / cobaye / razič průchodů zátarasy (proti podmořským minám)

In naval mine warfare, a ship used to determine whether an area can be considered safe from influence mines under certain conditions, or, specifically, to detonate pressure mines. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min loď používaná pro zjištění, zda lze danou oblast za určitých podmínek považovat za bezpečnou z hlediska výskytu nekontaktních min, nebo výslovně využíváná pro iniciaci tlakových min.

gull / leurre flottant / klamný reflektor (cíle na moři)

In electronic warfare, a floating radar reflector used to simulate a surface target at sea for deceptive purposes. 1/12/73

V elektronickém boji, plovoucí radiolokační reflektor používaný k simulaci hladinového cíle na moři pro klamně účely.

gun carriage / affût de canon / lafeta děla carriage

A mobile or fixed support for a gun. It sometimes includes the elevating and traversing mechanisms. 1/3/73

Mobilní nebo pevná podpora pro dělo. Někdy zahrnuje náměrový a odměrový mechanismus.

gun clear / pièce vide / vybito!

Preferred term: gun empty.

Preferovaný termín: gun empty.

gun direction / direction de tir / řízení palby děla

The distribution and direction of the gun-fire of a ship. 1/3/73

Rozdělení a řízení palby děla na lodi.

**gun empty / pièce vide / vybito!
gun clear**

In artillery and naval fire support, the procedural term used to indicate that a gun is empty as ordered. 16/07/96

Při palebné podpoře prováděné pozemním a námořním dělostřelectvem termín používaný ke sdělení, že dělo je vybito, jak bylo nařízeno.

gun-target line / ligne pièce-but / záměrná

An imaginary straight line from gun to target. *Related terms: observer-target line; spotting line.* 2/5/95

Pomyslná rovná čára od děla k cíli. *Příbuzné termíny: observer-target line; spotting line.*

gun-type weapon / arme nucléaire type canon / hlavňová zbraň (jaderná)

A device in which two or more pieces of fissionable material, each less than a critical mass, are brought together very rapidly so as to form a supercritical mass which can explode as the result of a rapidly expanding fission chain. 1/3/79

Zařízení, v němž dochází k velmi rychlému spojení dvou nebo více kusů štěpného materiálu, pokaždé v menším než kritickém množství, tak, aby se vytvořilo nadkritické množství, které může explodovat následkem rychle se šířícího štěpného řetězce.

gyromagnetic compass / compas gyromagnétique / gyromagnetický kompas

A directional gyroscope whose azimuth scale is maintained in alignment with the magnetic meridian by a magnetic detector unit. 1/12/79

Směrový gyroskop, jehož azimutová stupnice se pomocí magnetické detekční jednotky udržuje v rovině s magnetickým poledníkem.

H

hachuring / hachures / šrafování

A method of representing relief upon a map or chart by shading in short disconnected lines drawn in the direction of the slopes. 1/3/73

Metoda zobrazení reliéfu terénu na mapě nebo námořní mapě prostřednictvím stínování krátkými přerušovanými čarami nakreslenými ve směru sklonu terénu.

half-life / période radioactive / poločas rozpadu

The time required for the activity of a given radioactive species to decrease to half of its initial value due to radioactive decay. The half-life is a characteristic property of each radioactive species and is independent of its amount or condition. The effective half-life of a given isotope is the time in which the quantity in the body will decrease to half as a result of both radioactive decay and biological elimination. 1/3/73

Čas potřebný pro činnost dané radioaktivní látky, během něž se sníží její počáteční hodnota na polovinu vlivem radioaktivního rozpadu. Poločas rozpadu je charakteristickou vlastností každé radioaktivní látky a je nezávislý na jejím množství nebo stavu. Účinný poločas rozpadu daného izotopu je čas, v němž se množství látky v těle sníží o polovinu následkem jak radioaktivního rozpadu, tak biologické eliminace.

half-residence time / demi-vie des produits contaminants dans l'atmosphère / poločas setrvání kontaminující látky v ovzduší

As applied to delayed fallout, it is the time required for the amount of weapon debris deposited in a particular part of the atmosphere, to decrease to half of its initial value. 1/3/73

Používá se v souvislosti s opožděným spadem. Je to čas potřebný k tomu, aby se množství odpadních látek ze zbraní usazených v určité části ovzduší snížilo na polovinu své počáteční hodnoty.

half thickness / demi-épaisseur / polotlošťka (polopohlcující vrstva)

Thickness of absorbing material necessary to reduce by one-half the intensity of radiation which passes through it. 1/3/73

Tloušťka/vrstva pohlcujícího materiálu nezbytná k tomu, aby se o polovinu snížila intenzita záření, které přes ni prochází.

half-tone / demi-teinte / polotón

Any photomechanical printing surface or the impression therefrom in which detail and tone values are represented by a series of evenly spaced dots of varying size and shape, varying in direct proportion to the intensity of the tones they represent. *Related term: half-tone screen.* 1/3/73

Jakákoliv fotomechanická tisková plocha nebo otisk z ní, na níž jsou detaily a tónové hodnoty představovány řadou stejnoměrně vzdálených teček různé velikosti a tvaru; liší se přímo úměrně intenzitě tónů, které představují. *Příbuzný termín: half tone screen.*

half-tone screen / trame de demi-teinte / polotónový rastr

A series of regular spaced opaque lines on glass, crossing at right angles, producing transparent apertures between intersections. Used in a process camera to break up a solid or continuous tone image into a pattern of small dots. *Related terms: half-tone; screen².* 1/3/73

Řada pravidelně vzdálených tmavých čar na skle protínajících se v pravých úhlech a vytvářejících transparentní otvory mezi průsečíky. Používá se ve fotoreprodukčních přístrojích (velkoformátových kamerách) k rozložení celistvého nebo souvislého tónového obrazu do obrazce malých teček. *Příbuzné termíny: half-tone; screen².*

handover line / ligne de recueil / čára předání

A control feature, preferably following easily defined terrain features, at which responsibility for the conduct of combat operations is passed from one force to another. 1/7/85

Kontrolní terénní předmět, nejlépe takový, který kopíruje snadno rozpoznatelné terénní předměty, kde odpovědnost za vedení bojových operací přechází z jedné jednotky na druhou.

hang fire / long feu / zpožděný výstřel

An undesired delay in the functioning of a firing system. 1/10/78

Nežádoucí zpoždění ve fungování odpalovacího systému.

harassing fire / tir de harcèlement / rušivá palba

Fire designed to disturb the rest of the enemy troops, to curtail movement and, by threat of losses, to lower morale.

*Related term: fire*³. 1/3/73

Palba vedená s cílem narušovat činnost zbytku nepřátelských jednotek, omezit pohyb a pod hrozbou ztrát, snížit jejich morálku. *Příbuzný termín: fire*³.

harassment / harcèlement / cílené znepokojujování

Repeated, deliberate and intimidating activities intended to discourage, impede and disrupt.

Opakované, záměrně prováděné a zstrašující aktivity s úmyslem odradit, zabránit a rozvrátit.

harbour defence / défense portuaire / obrana přístavu

The defence of a harbour or anchorage and its water approaches against external threats such as:

- a. submarine, submarine borne, or small surface craft attack;
- b. enemy minelaying operations; and
- c. sabotage.

The defence of a harbour from guided or dropped missiles while such missiles are airborne is considered to be a part of air defence. *Related term: port security*. 1/12/74

Obrana přístavu nebo kotviště a vodních přístupových cest k nim proti vnějším hrozbám, jako jsou:

- a. ponorky, útok vedený z ponorek nebo útok malých hladinových plavidel;
- b. nepřátelské (za)minovací operace;
- c. sabotáže.

Obrana přístavu proti řízeným nebo neřízeným střelám, pokud jsou odpalovány ze vzduchu, je považována za součást protivzdušné obrany. *Příbuzný termín: port security*.

hardened site / site durci / kryt, zpevněné – zodolněné stanoviště

A site, normally constructed under rock or concrete cover, designed to provide protection against the effects of conventional weapons. It may also be equipped to provide protection against the side-effects of a nuclear attack and against a chemical or a biological attack. 1/3/81

Stanoviště, obvykle vybudované pod skalnatým nebo betonovým krytem, určené k zajištění ochrany před účinky konvenčních zbraní. Může být také vybaveno k poskytování ochrany před druhotnými účinky jaderného úderu a před chemickým a biologickým útokem.

hard missile base / base durcie pour missiles / zpevněné odpalovací stanoviště řízených střel

A launching base that is protected against a nuclear explosion. 1/7/85

Odpalovací stanoviště, které je chráněno proti jadernému výbuchu.

hard stand¹ / aire de stationnement / zpevněná plocha (tvrdá plošinka)¹

A paved or stabilized area where vehicles are parked. 1/3/73

Dlážděná nebo zpevněná plocha, kde parkují vozidla nebo letouny.

hard stand² / aire de stockage / zpevněná plocha (tvrdá plošinka)²

Open ground area having a prepared surface and used for the storage of material. 1/3/73

Otevřená prostranství s připraveným povrchem a používané ke skladování materiálu.

hasty attack / attaque improvisée / útok z chodu

In land operations, an attack in which preparation time is traded for speed in order to exploit an opportunity. *Related term: deliberate attack*. 1/7/83

Útok pozemních sil, při kterém je zkrácena doba přípravy, s cílem využít příležitosti. *Příbuzný termín: deliberate attack*.

hasty breaching / ouverture de brèche rapide / ražení průchodů z chodu

The rapid creation of a route through a minefield, barrier or fortification by any expedient method. 1/7/80

Rychlé zřízení průchodu v minovém poli, zátarasu nebo opevnění jakoukoliv účelnou metodou.

hasty crossing / franchissement dans la foulée / přechod – překonání vodní překážky – vodního toku z chodu

The crossing of an inland water obstacle using the crossing means at hand or those readily available, and made without pausing for elaborate preparations. *Related term: deliberate crossing.* 1/1/91

Překročení vnitrozemské vodní překážky za použití takových prostředků k přechodu, které jsou k dispozici nebo těch, které jsou snadno dostupné, a prováděné bez žádné zastávky k důkladné přípravě. *Příbuzný termín: deliberate crossing.*

hasty defence / défense improvisée / spěšně zaujatá – vybudovaná obrana

A defence normally organized while in contact with the enemy or when contact is imminent and time available for the organization is limited. It is characterized by improvement of the natural defensive strength of the terrain by utilization of foxholes, emplacements, and obstacles. *Related term: deliberate defence.* 1/3/73

Obrana zpravidla připravovaná v dotyku s nepřítelem nebo když dotyk bezprostředně hrozí a čas na její přípravu je omezen. Lze ji charakterizovat zlepšením přirozené obranné síly terénu s využitím střeleckých okopů, palebných postavení a překážek. *Příbuzný termín: deliberate defence.*

heading / cap / kurz, směr (letu)

The direction in which the longitudinal axis of an aircraft or ship is pointed, usually expressed in degrees clockwise from north (true, magnetic, compass or grid). 1/3/73

Směr podélné osy letadla nebo lodi, vyjádřený obvykle ve stupních a měřený obvykle od severu ve směru hodinových ručiček (zeměpisného, magnetického, určeného podle kompasu nebo rovinné souřadnicové sítě).

heading indicator / répéteur de cap / ukazatel kurzu – směru letu

An instrument which displays heading transmitted electrically from a remote compass system. 1/11/80

Přístroj, který zobrazuje kurz letu tím že jej přenáší elektricky z dálkově umístěnému systému kompasu.

headroom / hauteur libre² / světlá výška

The vertical distance between the top of the superstructure of a vehicle or the head of a person and any obstruction above them. *Related terms: air draught; overhead clearance.* 4/10/00

Svislá vzdálenost mezi horní konstrukcí vozidla nebo hlavou osoby a jakoukoliv překážkou nad nimi. *Příbuzné termíny: air draught; overhead clearance.*

head-up display / visualisation tête haute / zobrazení ve výši očí – průhledové zobrazení**HUD**

A display of flight, navigation, attack, or other information superimposed upon the pilot's forward field of view.

Related term: horizontal situation display. 26/8/09

Zobrazení informací letových, navigačních, o útoku nebo jiných, které jsou umístěny v čelním zorném poli pilota.

health and medical support / soutien sanitaire / zdravotnické a lékařské zabezpečení

A set of actions which contribute to the preparation and preservation of the human potential by full and coherent care. 30/6/05

Soubor aktivit, které přispívají k přípravě a zachování lidského potenciálu poskytnutím úplné, souvislé a provázané zdravotní péče.

heat radiation / tepelné záření

Preferred term: thermal radiation.

Preferovaný termín: thermal radiation.

heavy RAS / doplňování těžkým nákladem

Preferred term: heavy replenishment at sea.

Preferovaný termín: heavy replenishment at sea.

heavy replenishment at sea / ravitaillement lourd à la mer / doplňování těžkým nákladem
heavy RAS

Replenishment at sea involving the transfer of solid cargo weighing more than 2,000 kg (4,410 lb) and up to 6,000 kg (13,216 lb) including the container. *Related term: replenishment at sea. 5/9/07*

Doplňování na moři, zahrnující přesun pevného nákladu o hmotnosti více než 2000 kg (4 410 liber) až po 6000 kg (13216 liber). *Příbuzný termín: replenishment at sea.*

health service support / soutien santé / zdravotnické zabezpečení

All services provided directly or indirectly to contribute to the health and well-being of patients or a population. 13/12/99

Veškeré přímo nebo nepřímo poskytované služby, které přispívají ke zlepšení zdraví a tělesné i duševní pohody pacientů nebo populace. 13/12/99

heavy-lift-ship / bâtiment transporteur de charges lourdes / loď pro přepravu těžkého nákladu

A ship specially designed and capable of loading and unloading heavy and bulky items. It has booms of sufficient capacity to accommodate a single lift of 100 tons. 1/3/73

Loď speciálně zkonstruovaná a schopná nakládání a vykládání těžkých a objemných kusů nákladu. Ramena jejích jeřábů mají dostatečnou nosnost na to, aby mohla zdvihnout náklad o hmotnosti 100 tun.

height¹ / hauteur / výška¹

The vertical distance of a level, a point, or an object considered as a point, measured from a specified datum. (ICAO). *Related terms: altitude; elevation. 1/3/73*

Vertikální vzdálenost hladiny, bodu nebo objektu považovaného za bod, měřená od daného výchozího/nulového bodu. *Příbuzné termíny: altitude, elevation.*

height² / hauteur / výška²

The vertical dimension of an object. 1/3/73

Vertikální rozměr objektu.

height of burst / hauteur d'explosion / výška výbuchu, rozprasku
HOB

The vertical distance from the earth's surface or target to the point of burst. *Related terms: optimum height of burst; safe burst height. 1/3/73*

Vertikální vzdálenost od povrchu země nebo cíle k bodu rozprasku (výbuchu). *Příbuzné termíny: optimum height of burst, safe burst height.*

helicopter approach route / itinéraire d'accès d'hélicoptères / trasa přiblížení vrtulníku

The track or series of tracks along which helicopters move to a specific landing site or landing zone. *Related terms: helicopter lane; helicopter retirement route. 1/10/80*

Dráha nebo řada drah, po nichž se vrtulníky pohybují ke konkrétnímu přistávacímu místu nebo pásu. *Příbuzné termíny: helicopter lane, helicopter retirement route.*

helicopter assault force / force d'assaut d'hélicoptères / vrtulníkové úderné uskupení

A task organization combining helicopters, supporting units, and helicopter-borne troop units for use in helicopter-borne assault operations. 1/3/73

Úkolové uskupení složené z vrtulníků, podpůrných jednotek a vrtulníkových výsadek pro použití ve vrtulníkových operacích s bojem.

helicopterborne operation / opération héliportée / vrtulníkové výsadekové operace

An operation in which helicopters act in support of a formation, unit or organization to accomplish the movement of troops, supplies and/or equipment. *Related term: airmobile operation. 20/11/96*

Operace, při které vrtulníky podporují určitou sestavu, jednotku nebo organizaci s cílem přepravit jednotky, zásoby anebo techniky. *Příbuzný termín: airmobile operation.*

**helicopter direction centre / centre de direction des hélicoptères / středisko pro řízení vrtulníkových operací
HDC**

In amphibious operations, the primary direct control agency for the helicopter group/unit commander operating under the overall control of the tactical air control centre. 1/3/82

Při obojživelných operacích hlavní řídicí orgán pro velitele vrtulníkového uskupení nebo jednotky, operujícího pod celkovým velením centra řízení taktického letectva.

helicopter lane / couloir d'hélicoptères / vyčleněný koridor pro vrtulníky

A safety air corridor in which helicopters fly to or from their destination during helicopter operations. *Related terms: helicopter approach route; helicopter retirement route.* 1/3/73

Vzdušný bezpečnostní koridor, v němž vrtulníky létají do nebo ze svého místa určení během vrtulníkových operací. *Příbuzné termíny: helicopter approach route, helicopter retirement route.*

helicopter retirement route / itinéraire de sortie d'hélicoptères / dráha vzletu – stoupání vrtulníku

The track or series of tracks along which helicopters move from a specific landing site or landing zone. *Related terms: helicopter approach route; helicopter lane.* 1/10/80

Dráha nebo řada drah, po nichž se vrtulníky pohybují z konkrétního přistávacího místa nebo pásma. *Příbuzné termíny: helicopter approach route, helicopter lane.*

helicopter support team / groupe de soutien des hélicoptères / vrtulníkový zabezpečovací tým

A task organization formed and equipped for employment in a landing zone to facilitate the landing and movement of helicopter-borne troops, equipment and supplies, and to evacuate selected casualties and prisoners of war. 1/8/79

Úkolové uskupení vytvořené a vybavené pro použití v přistávacím pásmu s cílem usnadnit přistání a pohyb vrtulníkových výsadků, vyložení techniky a zásob, a provést odsun vybraných raněných a válečných zajatců.

helicopter wave / vague d'hélicoptères / sled vrtulníků

Preferred term: wave. 1/3/73

Preferovaný termín: wave.

helipad / aire de manœuvre d'hélicoptères / přistávací plocha pro vrtulníky

A prepared area, including landing and hover points, designated and used for take-off and landing of helicopters. *Related term: aerodrome.* 30/6/05

Připravený prostor, včetně míst pro přistání a vis, určený a využívaný pro vzlety a přistání vrtulníků. *Příbuzný termín: aerodrome.*

heliport / héliport / heliport, letiště pro vrtulníky (vrtulníkové letiště – základna)

A facility designated for operating, basing, servicing, and maintaining helicopters. 1/3/73

Zařízení určené pro provoz, umístění, opravy a údržbu vrtulníků.

Hertz-Horn / corne Hertz / Hertzova čepička – rohovitý výstupek

Preferred term: chemical horn. 1/11/75

Preferovaný termín: chemical horn.

H-hour¹ / heure H¹ / hodina H¹

The specific time at which an operation or exercise commences or is due to commence.

Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour. 26/08/09

Konkrétní čas, kdy má začít nebo začíná operace nebo cvičení. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.*

H-hour² / heure H² / hodina H²

The time at which the line of departure is or is due to be crossed by the leading element in an attack. *Related terms:* C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour. 26/08/09

Čas, kdy má být nebo je výchozí čára překročena vedoucím prvkem při útoku. *Příbuzné termíny:* C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.

H-hour³ / heure H³ / hodina H³

In amphibious operations, the time at which the first waterborne wave of an amphibious assault lands or is due to land on a beach. *Related terms:* C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour. 26/08/09

V obojživelných operacích čas, ve kterém první obojživelný výsadek má dosáhnout nebo dosáhne břehu. *Příbuzné termíny:* C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.

high altitude / haute altitude / velká výška

Conventionally, an altitude above 10,000 metres (33,000 feet). *Related terms:* altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level. 1/3/73

Obvykle výška nad 10 000 metrů (33 000 stop). *Příbuzné termíny:* altitude; altitude datum; barometric altitude; calibrated altitude; critical altitude; cruising altitude; cruising level; datum level; drop altitude; drop height; elevation; height¹; minimum safe altitude; pressure-altitude; transition altitude; transition level.

high altitude burst / explosion nucléaire à haute altitude / výbuch ve velké výšce

The explosion of a nuclear weapon which takes place at a height in excess of 100,000 feet (30,000 metres). *Related terms:* airburst; low airburst; nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst. 1/3/73

Výbuch jaderné zbraně, k němuž dojde ve výšce přesahující 100 000 stop (30 000 metrů). *Příbuzné termíny:* airburst; low airburst; nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst.

high angle / tir vertical / vrchní skupina úhlů

In artillery and naval fire support, an order or request to obtain high angle fire. 1/9/74

Při palebné podpoře prováděné pozemním a námořním dělostřelectvem, rozkaz nebo požadavek provést palbu vrchní skupinou úhlů.

high angle fire / tir vertical (ou courbe) / palba vrchní skupinou úhlů

Fire delivered at angles of elevation greater than the elevation that corresponds to the maximum range of the gun and ammunition concerned; fire, the range of which decreases as the angle of elevation is increased. 1/8/79

Palba vedená pod úhly náměru, které jsou větší než náměr, který odpovídá maximálnímu dostřelu dané zbraně a munice; palba a jejíž dosah se zmenšuje úměrně se zvětšením úhlu náměru.

high-density airspace control zone / zone de contrôle de l'espace aérien à haute densité / oblast řízení vzdušného prostoru s vysokou hustotou provozu HDACZ

Airspace of defined dimensions, designated by the airspace control authority, in which there is a concentrated employment of numerous and varied weapons/airspace users. 01/09/81

Vzdušný prostor určených rozměrů, stanovený orgánem řízení vzdušného prostoru, ve kterém se současně nachází velký koncentrovaný počet různých uživatelů vzdušného prostoru a zbraňových systémů.

high pay-off target / objectif à haut rendement / velmi důležitý cíl / vysoce důležitý cíl HPT

A target of significance and value to an adversary, the destruction, damage or neutralization of which may lead to a disproportionate advantage to friendly forces. 8/8/08

Důležitý cíl nepřítele, jehož zničení, poškození nebo umlčení umožňuje získat vlastním silám značnou výhodu.

high-velocity drop / largage à vitesse de descente élevée / shoz s vysokou rychlostí

A drop procedure in which the drop velocity is greater than 30 feet per second (low-velocity drop) and lower than free-drop velocity. *Related terms: airdrop; air movement; free drop; release.* 1/3/73

Způsob shozu, při němž je rychlost shozu vyšší než 30 stop za sekundu (shoz s nízkou rychlostí) a nižší než rychlost volného shozu. *Příbuzné termíny: airdrop; air movement; free drop; release.*

hill shading / estompage / stínování (převýšení), tónování (reliéfu v mapě)

A method of representing relief on a map by depicting the shadows that would be cast by high ground if light were shining from a certain direction. *Related term: shaded relief.* 1/3/73

Metoda znázornění reliéfu na mapě pomocí zobrazení stínů, které by vrhal vyvýšený terén, pokud by světlo svítilo z určitého směru. *Příbuzný termín: shaded relief*

hoist / treuil / palubní zvedací naviják (vrtulníku)

In helicopters, the mechanism by which external loads may be raised or lowered vertically. 1/3/82

U vrtulníků mechanismus, pomocí něhož lze vertikálně zvedat nebo spouštět vnější náklad.

hold¹ / cale / nákladový prostor

A cargo stowage compartment aboard ship. 1/3/73

Prostor na palubě lodi pro uložení nákladu.

hold² / tenir / udržet

In land operations, to maintain possession of a position or area by force. 1/10/01

Při bojové činnosti pozemních sil se jedná o udržení postavení nebo prostoru vojsky

hold³ / fixer / poutat, zdržovat (nepřítele)

In an attack, to exert sufficient pressure to prevent movement or redispotion of enemy forces. 1/3/73

Při útoku vyvinout dostatečný tlak s cílem zabránit přesunu nebo přemístění nepřátelských jednotek.

hold⁴ / maintenir en attente / "vyčkávej!" (let.); vyčkávat, udržovat ve vyčkávacím postavení

As applied to air traffic, to keep an aircraft within a specified space or location which is identified by visual or other means in accordance with Air Traffic Control instructions. 1/3/73

V letovém provozu udržovat letadlo ve stanoveném prostoru nebo místě, které je označeno vizuálními nebo jinými prostředky v souladu s pokyny pro řízení letového provozu.

holdee / isolé / odvedenec – nováček

Preferred term: transient. 1/3/73

Preferovaný termín: transient.

hold fire / halte au feu / zdržet palbu

In air defence, an emergency order to stop firing. Missiles already in flight must be prevented from intercepting, if technically possible. *Related terms: cease engagement; engage.* 1/7/83

U protivzdušné obrany, nouzový rozkaz k zastavení palby. Pokud je to technicky možné, musí se již vypuštěným řízeným střelám zabránit v provedení přepadu. *Příbuzné termíny: cease engagement; engage.*

holding anchorage / mouillage d'attente¹ / vyčkávací kotviště

An anchorage where ships may lie:

- a. if the assembly or working anchorage, or port, to which they have been assigned is full;
- b. when delayed by enemy threats or other factors from proceeding immediately on their next voyage;
- c. when dispersed from a port to avoid the effects of a nuclear attack. *Related terms: assembly anchorage; dispersal; emergency anchorage; working anchorage.* 1/6/78

Kotviště, kde mohou kotvit lodě:

- a. pokud shromažďovací nebo pracovní kotviště, nebo přístav, k němuž byly přiděleny, je plný;
- b. pokud byly zdrženy nepřátelskými hrozbami nebo jinými faktory od okamžitého pokračování v jejich další plavbě;
- c. pokud jsou rozptýleny mimo přístav, aby se vyhnuly účinkům jaderného útoku. *Příbuzné termíny: assembly anchorage; dispersal; emergency anchorage; working anchorage.*

holding attack / action de fixation / útok k poutání záloh nepřítele, útok k upoutání sil; útok na vedlejším směru

An attack designed to hold the enemy in position, to deceive him as to where the main attack is being made, to prevent him from reinforcing the elements opposing the main attack and/or to cause him to commit his reserves prematurely at an indecisive location. 1/3/73

Útok s cílem zdržovat nepřítele v jeho postavení, oklamat ho, pokud jde o místo provedení hlavního úderu, zabránit mu v posílení jeho jednotek čelících hlavnímu úderu anebo ho přinutit k zasazení jeho záloh předčasně a na místě, které není rozhodující.

holding point / point d'attente / vyčkávací místo (bod/prostor); navigační bod pro vyčkávání

A geographically or electronically defined location used in stationing aircraft in flight in a predetermined pattern in accordance with air traffic control clearances. *Related term: orbit point.* 1/10/84

Geograficky nebo elektronicky určené místo využívané pro vyčkávání letadla za letu podle předem daného plánu v souladu s letovým povolením. *Příbuzný termín: orbit point.*

holding position / position d'attente¹ / vyčkávací stanoviště

A specified location on the aerodrome, close to the active runway and identified by visual means, at which the position of a taxiing aircraft is maintained in accordance with air traffic control instructions. 1/3/79

Specifikované místo na letišti v blízkosti aktivní vzletové a přistávací dráhy a označené vizuálními prostředky, v němž se poloha pojiždějícího letadla udržuje v souladu s pokyny pro řízení letového provozu.

holiday / blanc / prázdné (vynechané) místo

In naval mine warfare, a gap left unintentionally during sweeping or minehunting arising from errors in navigation, station-keeping, dan laying, breakdowns or other causes. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min, neúmyslně ponechaná mezera v průběhu odminování nebo vyhledávání min vyplývající z chyb při navigaci, udržování polohy, kladení bójek, z poruch nebo jiných příčin.

hollow charge / charge perforante / tvarová nálož

A shaped charge producing a deep cylindrical hole of relatively small diameter in the direction of its axis of rotation. 1/12/77

Usměrněná nálož vytvářející hluboký válcový otvor s relativně malým poloměrem ve směru své osy otáčení.

homing / processus de ralliement / navádění na cíl

The technique whereby a mobile station directs itself, or is directed, towards a source of primary or reflected energy, or to a specified point. 1/3/79

Postup, pomocí něhož se mobilní stanice sama navádí, nebo je naváděna směrem ke zdroji primární nebo odražené energie nebo ke specifikovanému bodu.

homing adaptor / adaptateur de radioralliement / navigační přídavné zařízení

A device which, when used with an aircraft radio receiver, produces aural and/or visual signals which indicate the direction of a transmitting radio station with respect to the heading of the aircraft. 1/3/73

Přístroj, který, pokud se používá spolu s rádiovým přijímačem letadla, vydává zvukové nebo vizuální signály, které udávají směr vysílací radiostanice vzhledem ke směru letu (kurzu) letadla.

homing guidance / guidage de collision / samonaváděcí soustava (automatické/samočinné navedení na cíl)

A system by which a missile steers itself towards a target by means of a self-contained mechanism which is activated by some distinguishing characteristics of the target. *Related terms: active homing guidance; passive homing guidance; semi-active homing guidance.* 1/3/73

Systém, pomocí něhož se řízená střela sama navádí na cíl prostřednictvím samostatného mechanismu, který je aktivován některými rozlišovacími charakteristikami cíle. *Příbuzné termíny: active homing guidance, passive homing guidance, semi active homing guidance.*

homing mine / mine à tête chercheuse / samonaváděcí mina

In naval mine warfare, a mine fitted with propulsion equipment which homes on to a target. *Related term: mine².* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min mina vybavená pohonným zařízením, které ji navádí na cíl. *Příbuzný termín: mine².*

hook operation / transport sous élingue / přeprava nákladu na háku

In helicopter operations, any transport of underslung loads. *Related term: underslung load.* 1/7/88

Při bojové činnosti vrtulníků, jakákoliv přeprava zavěšeného nákladu. *Příbuzný termín: underslung load.*

horizontal action mine / mine à action horizontale / mina s horizontálním účinkem

In land mine warfare, a mine designed to produce a destructive effect in a plane approximately parallel to the ground. *Related term: mine¹.* 1/1/91

Při bojové činnosti s použitím pozemních min, mina určená k vyvolání ničivého účinku v rovině přibližně rovnoběžné se zemí. *Příbuzný termín: mine¹.*

horizontal error / écart probable horizontal / horizontální chyba – odchylka probable error

The error in range, deflection, or in radius, which a weapon may be expected to exceed as often as not. Horizontal error of weapons making a nearly vertical approach to the target is described in terms of circular error probable. Horizontal error of weapons producing elliptical dispersion pattern is expressed in terms of probable error. *Related terms: circular error probable; delivery error; deviation²; dispersion error.* 1/3/73

Dálková, stranová nebo poloměrová odchylka, u níž lze očekávat, že ji zbraň velmi často přesáhne. Horizontální odchylka u zbraní přibližujících se k cíli téměř vertikálně je popisována z hlediska střední/pravděpodobné kruhové odchylky. Horizontální odchylka u zbraní vytvářejících eliptický obrazec rozptylu je vyjádřena z hlediska pravděpodobné odchylky. *Příbuzné termíny: circular error probable; delivery error; deviation²; dispersion error.*

horizontal loading / chargement à l'horizontale / horizontální nakládání

Loading of items of like character in horizontal layers throughout the holds of a ship. *Related term: loading.* 1/3/73

Nakládání položek podobného charakteru v horizontálních vrstvách do nákladových prostorů lodě. *Příbuzný termín: loading.*

horizontal situation display / visualisation de la situation horizontale / horizontální zobrazení situace

An electronically generated display on which navigation information and stored mission and procedural data can be presented. Radar information and television picture can also be displayed either as a map overlay or as a separate image. *Related term: head-up display.* 1/11/80

Elektronicky vytvořené zobrazení, obsahující navigační informace a uložená data týkající se plněního úkolu a letové údaje. Lze také zobrazit zprávy z radiolokátorů a televizní obraz buď jako mapovou průsvitku nebo jako samostatný obraz. *Příbuzný termín: head up display.*

horizontal situation indicator / plateau de route / horizontální ukazatel situace (ukazatel kurzu – směru letu)

An instrument which may display bearing and distance to a navigation aid, magnetic heading, track/course and track/course deviation. 1/11/73

Přístroj, který může zobrazit směr – polohu a vzdálenost vzhledem k navigační pomůcce, magnetickému kurzu, trase/kurzu a odchylce od trasy/kurzu.

horn / corne / rohovitý výstupek

In naval mine warfare, a projection from the mine shell of some contact mines which, when broken or bent by contact, causes the mine to fire. *Related term: switch horn.* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min výstupek z pláště miny u některých kontaktních min, který, pokud se při dotyku ulomí nebo ohne, způsobí explozi miny. *Příbuzný termín: switch horn.*

horse collar / sangle de sauvetage / záchranný popruh

Preferred term: rescue strop. 1/6/84

Preferovaný termín: rescue strop.

hostile / hostile / nepřátelský

In identification, the designation given to a track, object or entity whose characteristics, behaviour or origin indicate that it is a threat to friendly forces. Designation as hostile does not necessarily imply clearance to engage. *Related terms: friend; identification^{1,2}; neutral; unknown.* 1/10/03

Při identifikaci označení trasy, cíle nebo objektu, jejichž vlastnosti, chování nebo původ naznačují, že se jedná o hrozbu pro vlastní síly. Označení jako nepřátelský ještě nedává samo o sobě oprávnění k zásahu. *Příbuzné termíny: friend; identification^{1,2}; neutral; unknown.*

hostile track / piste hostile / nepřátelské příznaky

A track determined to be a threat in accordance with established criteria. 4/10/00

Příznaky, které jsou podle stanovených kritérií vyhodnoceny jako ohrožení.

host nation / pays hôte / hostitelská země**HN**

A nation which, by agreement:

- a. receives forces and materiel of NATO or other nations operating on/from or transiting through its territory;
- b. allows materiel and/or NATO organizations to be located on its territory; and/or
- c. provides support for these purposes. *Related term: host-nation support.* 4/10/00

Země, která na základě dohody:

- a. přijímá jednotky a vojenskou techniku NATO nebo jiných zemí operujících na jejím / z jejího území a nebo procházejících přes její území;
- b. umožňuje rozmístění techniky a / nebo organizací NATO na svém území;
- c. poskytuje zabezpečení pro tyto účely. *Příbuzný termín: host-nation support.*

host nation post / poste tenu par un ressortissant local / služební místo – stanoviště hostitelské země

A post which has been agreed by the local national authorities and should be permanently filled by them in view of its administrative/national nature. 1/11/75

Místo, které bylo odsouhlaseno místními správními orgány a mělo by být jimi neustále doplňováno s ohledem na jeho administrativní – národní charakter.

host-nation support / soutien fourni par le pays hôte / zabezpečení hostitelským státem (zemí)**HNS**

Civil and military assistance rendered in peace, crisis or war by a host nation to NATO and/or other forces and NATO organizations which are located on, operating on/from, or in transit through the host nation's territory. *Related term: host nation.* 4/10/00

Civilní a vojenská pomoc poskytovaná hostitelským státem (zemí) v době míru, krize nebo ve válce silám NATO anebo jiným silám a organizacím NATO, které jsou na území hostitelského státu (země) rozmístěny, operují z něj nebo přes něj projíždí. *Příbuzný termín: host nation.*

hot spot / point chaud / horké – žhavé místo (místo nejvyšší aktivity)

Region in a contaminated area in which the level of radioactive contamination is considerably greater than in neighbouring regions in the area. 1/3/73

Oblast v zamořeném prostoru, kde je úroveň radioaktivního zamoření podstatně vyšší než v sousedních oblastech tohoto prostoru.

hovering / plongée statique / vznášení se na místě – visení (vrtulníku nebo ponorky)

A self-sustaining manoeuvre whereby a fixed, or nearly fixed, position is maintained relative to a spot on the surface of the earth or underwater. 1/3/73

Samostatný manévr, při němž se udržuje stálá nebo téměř stálá poloha vzhledem k místu na povrchu země nebo pod vodou.

hovering ceiling / plafond de vol stationnaire / maximální výška visení – statický dostup (vrtulníku)

The highest altitude at which the helicopter is capable of hovering in standard atmosphere. It is usually stated in two figures: hovering in ground effect and hovering out of ground effect. 1/3/73

Nejvyšší výška, v níž je vrtulník schopen vznášet se na místě ve standardní atmosféře. Obvykle se uvádí ve dvou režimech: vznášení s přízemním účinkem a vznášení bez přízemního účinku.

**human intelligence / renseignement humain / agenturní průzkum (průzkum – zpravodajství prováděné lidmi)
HUMINT**

A category of intelligence derived from information collected and provided by human sources. 1/1/83

Kategorie zpravodajství odvozená od informací shromažďovaných a poskytovaných lidskými zdroji.

**humanitarian assistance / assistance humanitaire / humanitární pomoc
HA**

As part of an operation, the use of available military resources to assist or complement the efforts of responsible civil actors in the operational area or specialized civil humanitarian organizations in fulfilling their primary responsibility to alleviate human suffering. *Related terms: humanitarian aid; humanitarian operation.* 22/6/04

Využití dostupných vojenských zdrojů, jako součásti operace, k podpoře místně příslušných civilních orgánů v operačním prostoru nebo specializovaných civilních humanitárních organizací při plnění jejich základního úkolu zmírnit lidské utrpení. *Příbuzné termíny: humanitarian aid; humanitarian operation.*

humanitarian operation / opération humanitaire / humanitární operace

An operation specifically mounted to alleviate human suffering where responsible civil actors in an area are unable or unwilling to adequately support a population. It may precede, parallel, or complement the activity of specialized civil humanitarian organizations. *Related terms: humanitarian aid; humanitarian assistance.* 22/6/04

Operace speciálně zaměřená na zmírnění lidského utrpení tam, kde místní odpovědní civilní představitelé nejsou schopni nebo nechtějí odpovídajícím způsobem zabezpečit obyvatelstvo. Může předcházet, probíhat současně nebo doplňovat činnost specializovaných civilních humanitárních organizací. *Příbuzné termíny: humanitarian aid; humanitarian assistance.*

hung store / charge d'armement suspendue / blokována (letecká) výzbroj

An aircraft store that has failed to separate from an aircraft or a launcher although actuated for employment or jettison. 20/6/06

Prostředek na letadle, který se nepodařilo od letadla nebo vypouštěcího zařízení oddělit, ačkoliv bylo iniciováno jeho použití nebo nouzový odhoz.

hunter-killer group / groupe hunter-killer / skupina protiponorkových plavidel a letounů

Preferred term: antisubmarine carrier group. 1/3/73

Preferovaný termín: antisubmarine carrier group.

**hunter track / route du chasseur / trasa detektoru min
sweeper track**

In naval mine warfare, the track to be followed by the hunter (or sweeper) to ensure that the hunting (or sweeping) gear passes over the lap track. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min trasa, která má být použita detektorem min (nebo minolovkou) s cílem zajistit, že vyhledávací (nebo odminovávací) zařízení překročí střední čáru úseku pro odklizení min.

hydrogen bomb / bombe à hydrogène / vodíková puma

Preferred term: thermonuclear weapon. 1/11/75

Preferovaný termín: thermonuclear weapon.

**hydrographic chart / carte hydrographique / hydrografická mapa
nautical chart**

A nautical chart showing depths of water, nature of bottom, contours of bottom and coastline, and tides and currents in a given sea or sea and land area. *Related term: chart.* 1/3/73

Námořní mapa zobrazující hloubku vody, charakter dna, obrysy dna a pobřeží, příliv a odliv a mořské proudy v daném moři nebo mořské a pobřežní oblasti. *Příbuzný termín: chart.*

hydrography / hydrographie / hydrografie

The science which deals with the measurements and description of the physical features of the oceans, seas, lakes, rivers, and their adjoining coastal areas, with particular reference to their use for navigational purposes. 1/3/73

Věda, která se zabývá měřením a popisem fyzických vlastností oceánů, moří, jezer, řek a k nim přiléhajících pobřežních prostorů, se zvláštním zřetelem na jejich využití pro navigační účely.

**hyperbaric chamber / caisson hyperbare / přetlaková komora
compression chamber (tolerované)
diving chamber (tolerované)
recompression chamber (tolerované)**

A chamber used to induce an increase in ambient pressure as would occur in descending below sea level, in a water or air environment.

Note: It is the only type of chamber suitable for use in the treatment of decompression sickness in flying or diving. 5/9/07

Komora, která se používá pro vyvolání zvýšení tlaku okolního vzduchu, které by nastalo při sestupu pod mořskou hladinu v prostředí vody nebo vzduchu.

Poznámka: Jedná se o jediný typ komory k léčení problémů nemoci z přetlaku během letu nebo potápění.

hyperbolic navigation system / système de navigation hyperbolique / hyperbolický navigační systém

A radio navigation system which enables the position of an aircraft equipped with a suitable receiver to be fixed by two or more intersecting hyperbolic position lines. The system employs either a time difference measurement of pulse transmissions or a phase difference measurement of phase-locked continuous wave transmissions. *Related term: decca.* 1/12/74

Radionavigační systém, který umožňuje stanovit polohu letadla vybaveného vhodným přijímačem prostřednictvím dvou nebo více protínajících se hyperbolických polohových čar. Tento systém využívá buď měření časového rozdílu při přenosech impulsů nebo měření fázového rozdílu u fázově řízených přenosů netlumených/stálých vln. *Příbuzný termín: decca.*

hyperfocal distance / distance hyperfocale / hyperfokální vzdálenost

The distance from the lens to the nearest object in focus when the lens is focused at infinity. 1/3/73

Vzdálenost od čoček k nejbližšímu objektu v ohnisku, kdy jsou čočky zaměřeny na nekonečno.

hypergolic fuel / carburant hypergolique / hypergolické (samovznítivé) palivo

Fuel which will spontaneously ignite with an oxidizer, such as aniline with fuming nitric acid. It is used as the propulsion agent in certain missile systems. 1/3/73

Palivo, které se spontánně vznítí při styku s oxidizovadlem, jako např. anilin s dýmavou kyselinou dusičnou. Používá se jako pohonná látka v určitých systémech řízených střel.

hypersonic / hypersonique / hypersonický, vysoce nadzvukový

Of or pertaining to speeds equal to, or in excess of, 5 times the speed of sound. *Related term: speed of sound.* 1/3/73

Označuje nebo týká se rychlosti, která se rovná, nebo je vyšší než, pětinašobku rychlosti zvuku. *Příbuzný termín: speed of sound.*

**hyperstereoscopy / hyperstéréoscopie / hyperstereoskopie
exaggerated stereoscopy**

Stereoscopic viewing in which the relief effect is noticeably exaggerated, caused by the extension of the camera base. 1/3/73

Stereoskopické vidění, při němž je nápadně zvýrazněn reliéfový efekt vlivem vysunutí základny kamery.

hypobaric chamber / caisson hypobare / podtlaková komora

altitude chamber (tolerované)

decompression chamber (tolerované)

A chamber used to induce a decrease in ambient pressure as would occur in ascending to altitude. Note: This type of chamber is primarily used for training and experimental purposes. 5/9/07

Komora, která se používá pro vyvolání snížení tlaku okolního vzduchu, které by nastalo při vystoupení do příslušné výšky. Poznámka: Tento druh komory je hlavně využíván pro výcvik a pro pokusné účely.

hypsometric tinting / coloriage hypsométrique / hypsometrická metoda

altitude tint

elevation tint

layer tint

A method of showing relief on maps and charts by colouring in different shades those parts which lie between selected levels. 1/3/73

Metoda zobrazování reliéfu na mapách nebo námořních mapách pomocí použití různých barev pro určité intervaly hodnot výšek.

I

identification¹ / identification¹ / identifikace¹

The indication by any act or means of one's own friendly character or individuality. 15/7/00

Rozpoznání vlastního prostředku nebo charakteru činnosti prostřednictvím stanoveného postupu či prostředku.

identification² / identification² / identifikace²

The process of attaining an accurate characterization of a detected entity by any act or means so that high confidence real-time decisions, including weapons engagement, can be made. *Related terms: detection; friend; hostile; identification, friend or foe; neutral; recognition; unknown.* 1/10/03

Proces umožňující přesné určení charakteru zjištěného objektu s využitím jakékoliv činnosti nebo prostředků tak, aby bylo možné přijímat vysoce spolehlivá rozhodnutí v reálném čase včetně použití zbraní. *Příbuzné termíny: detection; friend; hostile; identification, friend or foe; neutral; recognition; unknown.*

identification³ / identité / identifikace³

identity

In imagery interpretation, the discrimination between objects within a particular type or class. 15/7/00

Při vyhodnocování snímků – obrazového materiálu rozlišení mezi objekty v rámci jednotlivých typů a tříd.

identification, friend-or-foe / identification ami/ennemi / rozpoznávání (identifikace) vlastní nebo cizí IFF

A system using electromagnetic transmissions to which equipment carried by friendly forces automatically responds, for example, by emitting pulses, thereby distinguishing themselves from enemy forces. *Related terms: detection; friend; hostile; identification²; neutral; recognition; unknown.* 1/8/82

System využívající elektromagnetických přenosů, na něž technika vlastních vojsk automaticky reaguje, např. vysláním impulsů, čímž se vlastní jednotky odlišují od nepřátelských. *Příbuzné termíny: detection; friend; hostile; identification²; neutral; recognition; unknown.*

identity / identité / totožnost – identita

Preferred term: identification³. 1/11/75

Preferovaný termín: identification³

igniter / allumeur / roznětka

A device designed to produce a flame or a spark to initiate an explosive train. 18/12/97

Zařízení určené k vyvolání plamene nebo jiskry s cílem iniciovat výbušnou část zapalovače.

illumination by diffusion / éclairage par diffusion / osvětlení rozptylem

Preferred term: indirect illumination. 1/11/75

Preferovaný termín: indirect illumination

illumination by reflection / éclairage par réflexion / osvětlení odrazem

Preferred term: indirect illumination. 1/11/75

Preferovaný termín: indirect illumination.

illumination fire / tir éclairant / osvětlovací palba

Fire designed to illuminate an area. 1/3/73

Palba určená k osvětlování prostoru.

image degradation / affaiblissement de l'image / degradace – zhoršení obrazu

The reduction of the inherent optimum potential of individual sensor systems caused by error in sensor operations, processing procedures or incorrect film handling. Reduction in quality caused by unavoidable factors not associated with the sensor system, i. e. atmospheric, snow, cover, etc., are not associated with the term. 1/11/75

Snížení inherentního optimálního potenciálu jednotlivých senzorových systémů způsobené chybou v činnosti senzoru, ve způsobech zpracování nebo nesprávnou manipulací s filmem. Snížení kvality způsobené nevyhnutelnými faktory nesouvisejícími se senzorovým systémem, tj. atmosférické poruchy, sníh, zastření, atd., se tohoto termínu netýká.

image displacement / déformation de l'image / přemístění obrazového bodu

In a photograph, any dimensional or positional error. 1/3/73

Jakákoliv rozměrová nebo polohová chyba na fotografii.

image map / iconocarte / snímková mapa

In photogrammetry, a map made from an image or image mosaic, usually overlaid with a grid or graticule, and cartographically enhanced to aid interpretation. Note: it may be in hard or soft copy format and be capable of substituting a conventional map product. *Related terms: graticule^{1,2}; military grid; mosaic; photomap.*

Ve fotogrametrii je to mapa zhotovená z jednoho snímku nebo z mozaiky snímků, která je obvykle doplněna o rovinnou pravouhlou souřadnicovou síť nebo zeměpisnou síť, a kartograficky upravena pro potřeby interpretace. Poznámka: může být v tištěné i digitální podobě a může být schopná nahradit klasický mapový produkt. *Příbuzné termíny: graticule^{1,2}; military grid; mosaic; photomap.*

image motion compensation / compensation de filé / kompenzace pohybu obrazu

Movement intentionally imparted to film at such a rate as to compensate for the forward motion of an air or space vehicle when photographing ground objects. 1/3/73

Pohyb záměrně udělený filmu v takové rychlosti, aby kompenzoval dopředný pohyb vzdušného nebo kosmického prostředku při fotografování pozemních objektů.

imagery / imagerie / obrazový materiál

Collectively, the representations of objects reproduced electronically or by optical means on film, electronic display devices, or other media. 1/3/73

Souhrnné označení pro zobrazování objektů snímaných elektronicky nebo pomocí optických prostředků na film, elektronická zobrazovací zařízení, nebo jiná média.

imagery collateral / documents d'interprétation / pomocné prostředky pro vyhodnocování snímků/obrazového materiálu

The reference materials which support the imagery interpretation function. 1/6/78

Dokumentační podklady, které napomáhají vyhodnocovat obrazový materiál.

imagery correlation / corrélation de représentation / korelace snímků – obrazového materiálu

The mutual relationship between the different signatures on imagery from different types of sensors in terms of position and the physical characteristics signified. 1/11/75

Vzájemný vztah mezi různými značkami na snímcích z různých typů senzorů, pokud jde o polohu a vyznačené fyzikální vlastnosti/charakteristiku.

imagery data recording / enregistrement des données de représentation / zapisování obrazových dat

The transposing of information relating to the airborne vehicle, and sensor, such as speed, height, tilt, position and time, to the matrix block on the sensor record at the moment of image acquisition. 1/12/76

Přepisování informací týkajících se vzdušného prostředku, a senzoru, jako je rychlost, výška, náklon, poloha a čas, do maticového bloku na záznamu senzoru v okamžiku pořízení snímku.

imagery exploitation / exploitation photographique / zužitkování – využití snímků/obrazového materiálu

The cycle of processing and printing imagery to the positive or negative state, assembly into imagery packs, identification, interpretation, mensuration, information extraction, the preparation of reports and the dissemination of information. 1/9/74

Cyklus zpracování a tisku obrazového materiálu na pozitiv nebo negativ, shromažďování do sad obrazového materiálu, zjišťování, vyhodnocování, měření, získávání informací, příprava zpráv a rozšiřování informací.

imagery interpretation¹ / interprétation d'une représentation / vyhodnocování obrazového materiálu¹

The process of location, recognition, identification, and description of objects, activities, and terrain represented on imagery. 1/12/74

Proces zjištění polohy, rozpoznání, identifikace a popisu objektů, činností a terénu zobrazeného na snímku.

**imagery interpretation² / interprétation photographique / vyhodnocování obrazového materiálu¹
photographic interpretation**

The extraction of information from photographs or other recorded images. 1/12/74

Získávání informací z fotografií nebo jiných zaznamenaných obrazů.

**imagery interpretation key / clé d'interprétation / klíč k vyhodnocování obrazového materiálu
photo interpretation key**

Any diagram, chart, table, list, or set of examples, etc., which is used to aid imagery interpreters in the rapid identification of objects visible on imagery. 1/3/73

Jakýkoliv diagram, graf, tabulka, seznam, nebo soubor příkladů, atd., který se používá jako pomůcka pro vyhodnocovače obrazového materiálu při rychlé identifikaci objektů viditelných na snímku.

imagery pack / dossier de représentation d'objectif / sada obrazového materiálu

An assembly of the records from different imagery sensors covering a common target area. 1/12/74

Soubor záznamů z různých zobrazovacích senzorů pokrývajících obvyklou cílovou plochu.

**imagery sortie / sortie de reconnaissance photographique / let s fotografickým průzkumem
photographic sortie**

One flight by one aircraft for the purpose of recording air imagery. 1/3/73

Jeden let prováděný jedním letadlem za účelem pořízení leteckého snímku.

immediate air support / appui aérien immédiat / okamžitá vzdušná podpora

Air support to meet specific requests which arise during the course of a battle and which by their nature cannot be planned in advance. *Related terms: close air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support.* 1/3/73

Vzdušná podpora prováděná s cílem splnit specifické požadavky, které vyvstávají v průběhu boje a které vzhledem k jejich povaze není možné plánovat předem. *Příbuzné termíny: close air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support.*

immediate decontamination / décontamination immédiate / okamžitá dekontaminace

Decontamination carried out by an individual upon becoming contaminated, to save life and minimize casualties. This may include decontamination of some personal clothing and/or equipment. *Related terms: decontamination; operational decontamination; thorough decontamination.* 1/11/91

Dekontaminace prováděná jednotlivcem okamžitě po kontaminování, jejímž cílem je záchrana života a minimalizace ztrát. Může zahrnovat dekontaminaci částí výstroje a/nebo výzbroje. *Příbuzné termíny: decontamination, operational decontamination, thorough decontamination.*

**immediately vital cargo / cargaison immédiatement vitale / spěšný důležitý náklad
IVC**

A cargo already loaded which the consignee country regards as immediately vital for the prosecution of the war or for national survival, notwithstanding the risk to the ship. If the cargo is carried in a ship of another nation, then that nation must agree to the delivery of the cargo. The use of this term is limited to the period of implementation of the shipping movement policy. *Related term: cargo.* 1/3/73

Již naložený náklad, který cílová (přijímající) země považuje za velmi důležitý pro pokračování války nebo pro přežití státu nehledě na riziko pro loď. Pokud je tento náklad převážen na lodi jiné země, pak musí tato země s přepravou nákladu souhlasit. Používání tohoto termínu platí jen pro dobu zavádění zásad lodní přepravy. *Příbuzný termín: cargo.*

immediate operational readiness / situation paré à combattre / okamžitá operační pohotovost

The state in which an armed force is ready in all respects for instant combat. *Related terms: nuclear weapon exercise; nuclear weapon manoeuvre.* 1/3/81

Stav, v němž jsou ozbrojené síly po všech stránkách připraveny k okamžitému boji. *Příbuzné termíny: nuclear weapon exercise, nuclear weapon manoeuvre.*

**impact action fuze / fusée percutante / nárazový zapalovač
direct action fuze**

A fuze that is set in action by the striking of a projectile or bomb against an object, e. g., percussion fuze, contact fuze. *Related term: fuze.* 1/3/73

Zapalovač, který je uveden do chodu nárazem střely nebo pumy proti objektu, např. nárazový zapalovač, kontaktní zapalovač. *Příbuzný termín: fuze.*

impact area / zone d'impact / prostor dopadu

An area having designated boundaries within the limits of which all ordnance is to make contact with the ground. 1/3/73

Prostor, který má vyznačené hranice, v jejichž rámci by měla dopadnout na zem veškerá munice.

impact point / point d'impact / bod – místo dopadu

Preferred term: point of impact². 1/12/74

Preferovaný termín: point of impact².

impact pressure / pression d'impact / dynamický – náporový tlak

The difference between pitot pressure and static pressure. 1/8/79

Rozdíl mezi tlakem v Pitotově trubici a statickým tlakem.

implementation / mise en application / zavedení

In NATO standardization, the performance of an obligation laid down in a NATO standardization agreement. *Related terms: NATO standardization agreement; ratification; reservation.* [Approving authority(ies): NCS]. 20/5/05

V rámci NATO splnění závazku zakotveného v rámci dané standardizační dohody NATO. *Příbuzné termíny: NATO standardization agreement; ratification; reservation.*

implosion weapon / arme à implosion / zbraň s vnitřním výbuchem

A device in which a quantity of fissionable material, less than a critical mass, has its volume suddenly decreased by compression, so that it becomes supercritical and an explosion can take place. The compression is achieved by means of a spherical arrangement of specially fabricated shapes of ordinary high explosive which produce an inwardly-directed implosion wave, the fissionable material being at the centre of the sphere. 1/11/85

Zařízení, v němž množství štěpného materiálu, menší než kritické množství, najednou zmenší svůj objem vlivem stlačení tak, že se stane nadkritickým a může dojít k explozi. Stlačení se dosáhne prostřednictvím sférického uspořádání speciálně sestavených součástí běžné výbušiny, které vyvolají dovnitř směřovanou implozní vlnu, přičemž se štěpný materiál nachází ve středu sféry.

imprint / référence de publication / tiráž – imprint (technické a vydavatelské údaje)

Brief note in the margin of a map giving all or some of the following: date of publication, printing, name of publisher, printer, place of publication, number of copies printed, and related information. 1/3/73

Krátká poznámka na okraji mapy uvádějící všechny nebo některé z následujících údajů: datum vydání, náklad, jméno vydavatele, tiskárna/tiskař, místo vydání, počet vytištěných kopií a další s tím související informace.

improvised early resupply / ravitaillement improvisé / improvizované včasné doplnění zásob

The onward movement of commodities which are available on land and which can be readily loaded into ships. *Related terms: early resupply; element of resupply; initial early resupply; planned resupply; resupply of Europe.* 1/3/73

Další přesun zásob, které jsou k dispozici na zemi a které lze ihned nakládat na loď. *Příbuzné termíny: early resupply; element of resupply; initial early resupply; planned resupply; resupply of Europe.*

improvised explosive device / dispositif explosif de circonstance / improvizované výbušné zařízení IED

A device placed or fabricated in an improvised manner incorporating destructive, lethal, noxious, pyrotechnic or incendiary chemicals and designed to destroy, incapacitate, harass or distract. It may incorporate military stores, but is normally devised from non-military components. *Related terms: area clearance; demining; proofing.* 1/10/92

Zařízení umístěné nebo vyrobené improvizovaným způsobem a obsahující destruktivní, smrtelně nebezpečné, škodlivé, pyrotechnické nebo zápalné chemické látky a určené k ničení, zneschopnění, provádění rušivé činnosti nebo odvedení pozornosti. Může obsahovat vojenský materiál, ale zpravidla je sestaveno z nevojenských součástí. *Příbuzné termíny: area clearance; demining; proofing*

incapacitating agent / agent incapacitant / zneschopňující (paralyzující) bojová látka

A chemical agent which produces temporary disabling conditions which (unlike those caused by riot control agents) can be physical or mental and persist for hours or days after exposure to the agent has ceased. Medical treatment, while not usually required, facilitates a more rapid recovery. *Related terms: chemical agent; riot control agent.* 1/3/82

Chemická látka, která vyvolává stavy dočasného poškození, které (na rozdíl od poškození způsobeného látkami k potlačení nepokojů) může být fyzické nebo mentální a trvá ještě hodiny nebo dny poté, co daná látka přestala působit. Lékařské ošetření, přestože se obvykle nevyžaduje, usnadňuje rychlejší zotavení. *Příbuzné termíny: chemical agent, non control agent.*

inclination angle / assiette longitudinale / úhel (podélného) sklonu (směrový úhel)

Preferred term: pitch angle. 1/12/79

Preferovaný termín: pitch angle

indefinite call sign / indicatif d'appel indéfini / neurčitý volací znak – značka

A call sign which does not represent a specific facility, command, authority, activity, or unit, but which may represent any one or any group of these. *Related terms: call sign; collective call sign; international call sign; net call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.* 1/3/73

Volací znak, který není určen pro konkrétní zařízení, velitelství, orgán, činnost, nebo jednotku, ale který může zastupovat kohokoliv nebo jakoukoliv z těchto uvedených skupin. *Příbuzné termíny: call sign; collective call sign; international call sign; net call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.*

independent / indépendant / nezávislý, samostatný

A merchant ship under naval control sailed singly and unescorted by a warship. *Related term: military independent.* 1/6/78

Obchodní loď podléhající námořní kontrole, která pluje samostatně a není doprovázena válečnou lodí. *Příbuzný termín: military independent.*

independent ejection system / système d'éjection indépendant / nezávislý katapultážní systém

Related terms: command ejection system; ejection systems; sequenced ejection system. 1/3/81

Příbuzné termíny: command ejection system; ejection systems; sequenced ejection system.

independent mine / mine autonome / nezávislá mina

A mine which is not controlled by the user after laying. *Related term: mine². 1/11/94*

Mina, která po svém uložení není kontrolována uživatelem. *Příbuzný termín: mine².*

index contour line / courbe maîtresse / hlavní vrstevnice (zesílená)

A contour line accentuated by a heavier line weight to distinguish it from intermediate contour lines. Index contours are usually shown as every fifth contour with their assigned values, to facilitate reading elevations. *Related term: intermediate contour line. 1/3/73*

Vrstevnice zesílená větší tloušťkou čáry s cílem odlišit ji od pomocných vrstevnic. Hlavní vrstevnice se obvykle zobrazují jako každá pátá vrstevnice se svými přidělenými hodnotami, aby se usnadnilo čtení výšek. *Příbuzný termín: intermediate contour line.*

index to adjoining sheets / carton index / seznam sousedních mapových listů

Preferred term: inter-chart relationship diagram. 1/11/91

Preferovaný termín: inter-chart relationship diagram.

indicator / indice / indikátor, ukazatel

In intelligence usage, an item of information which reflects the intention or capability of a potential enemy to adopt or reject a course of action. *1/3/81*

Při použití ve zpravodajství, část informace, která odráží záměr nebo schopnost potenciálního nepřítele přijmout nebo odmítnout variantu bojové činnosti.

indirect air support / appui aérien indirect / nepřímá vzdušná podpora

Support given to land or sea forces by air action against objectives other than enemy forces engaged in tactical battle. It includes the gaining and maintaining of air superiority interdiction, and harassing. *Related terms: close air support; immediate air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support. 1/3/73*

Podpora poskytovaná pozemním nebo námořním silám při bojové činnosti vzdušných sil namířené proti jiným cílům než jsou nepřátelské síly účastníci se boje na taktickém stupni. Zahrnuje získání a udržení vzdušné nadvlády a provádění rušivé činnosti. *Příbuzné termíny: close air support; immediate air support; on-call mission; preplanned air support; tactical air support.*

indirect fire / tir indirect / nepřímá střelba

Fire delivered at a target which cannot be seen by the aimer. *Related term: fire³. 1/3/73*

Palba vedená na cíl, který nemůže mířič (střelec) pozorovat. *Příbuzný termín: fire³.*

indirect illumination / éclairage indirect / nepřímé osvětlení

Battlefield illumination provided by employing searchlight or pyrotechnic illuminants using diffusion or reflection.

a. Illumination by diffusion: illumination of an area beneath and to the flank of a slightly elevated searchlight or of pyrotechnic illuminants, by the light scattered from atmospheric particles.

b. Illumination by reflection: illumination of an area by reflecting light from low cloud. Either or both of these effects are present when a searchlight is used in defilade or with its beam spread to maximum width. *Related term: battlefield illumination. 1/11/75*

Osvětlování bojiště za pomoci světlometu nebo pyrotechnických osvětlovacích prostředků využívajících rozptylu nebo odrazu.

a. Osvětlení rozptylem: osvětlení prostoru pod a po stranách mírně vyvýšeného reflektoru nebo pyrotechnických osvětlovacích prostředků, při němž se světlo rozptyluje pomocí atmosférických částic.

b. Osvětlení odrazem: osvětlení prostoru odrazem světla od nízkých mraků. Kterýkoli z těchto jevů nebo oba dva fungují při použití reflektorů z boku nebo při nastavení rozptylu jejich paprsků na maximální šířku. *Příbuzný termín: battlefield illumination.*

individual chemical, biological, radiological and nuclear protection / mesures individuelles de protection chimique, biologique, radiologique et nucléaire – mesures individuelles de protection nucléaire, radiologique, biologique et chimique / ochrana jednotlivce proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným zbraním

Protection provided to an individual in a chemical, biological, radiological and nuclear environment by protective clothing and equipment. 26/08/09

Ochrana poskytovaná jednotlivci v prostředí kontaminovaném chemickými, biologickými, radiologickými nebo radioaktivními látkami použitím ochranného oděvu a/nebo osobní výstroje.

individual protective equipment / équipement individuel de protection / ochranné vybavení jednotlivce IPE

In nuclear, biological and chemical warfare, the personal clothing and equipment required to protect an individual from biological and chemical hazards and some nuclear effects. 1/7/93

Při bojové činnosti s použitím jaderných, biologických a chemických zbraní osobní výstroj potřebná k ochraně jednotlivce před biologickým a chemickým nebezpečím a některými účinky jaderných zbraní.

induced precession / précession induite / indukovaná – vyvolaná precese

A precession resulting from a torque, deliberately applied to a gyroscope. *Related term: precession.* 1/8/76

Precese vyplývající z točivého momentu, záměrně aplikovaná na gyrokompas. *Příbuzný termín: precession.*

induced radiation / radiation induite / indukované záření

Radiation produced as a result of exposure to radioactive materials, particularly the capture of neutrons. *Related terms: contamination; initial radiation; residual radiation.* 1/3/73

Záření vyvolané v důsledku vystavení vlivu radioaktivních látek, zejména zachycením neutronů. *Příbuzné termíny: contamination; initial radiation; residual radiation.*

induction circuit / mise de feu à induction / indukční obvod

In naval mine warfare, a circuit actuated by the rate of change in a magnetic field due to the movement of the ship or the changing current in the sweep. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min obvod uvedený v činnost rychlostí změny v magnetickém poli vlivem pohybu lodi nebo měnicího se proudu při odminování.

inert filling / charge inerte / inertní náplň

A prepared non-explosive filling of the same weight as the explosive filling. *Related term: charge².* 1/11/75

Připravená nevýbušná náplň o stejné hmotnosti jako výbušná náplň. *Příbuzný termín: charge².*

inertial navigation system / système de navigation à inertie / inerční navigační systém INS

A self-contained navigation system using inertial detectors, which automatically provides vehicle position, heading and velocity. 1/10/80

Samostatný navigační systém používající inerční detektory, který automaticky udává polohu dopravního prostředku, jeho směr/kurs a rychlost.

inert mine / mine inerte² / inertní mina

A mine or replica of a mine incapable of producing an explosion. *Related terms: disarmed mine; drill mine; instructional mine; mine²; practice mine^{1,2}.* 1/11/86

Mina nebo její maketa, která není neschopná vyvolat explozi. *Příbuzné termíny: disarmed mine; drill mine; instructional mine; mine²; practice mine^{1,2}.*

infill / teinte de remplissage / tónování (kolorování)

In cartography, the filling of an area or feature with colour, e. g., roads, town shapes, lakes, etc. 1/3/73

V kartografii vyplnění plochy nebo symbolu barvou, např. cesty, obrysy měst, jezera, atd.

infiltration / infiltration / infiltrace – pronikání

A technique and process in which a force moves as individuals or small groups over, through or around enemy positions without detection. 1/8/82

Způsob a postup, při němž se síly jako jednotlivci nebo malé skupiny nepozorovaně přesunují přes, skrze nebo kolem nepřátelských postavení aniž by došlo k jejich prozrazení.

in-flight report / compte rendu en vol / hlášení za letu

A standard form of message whereby air crews report mission results while in flight. It is also used for reporting any other tactical information sighted of such importance and urgency that the delay, if reported by normal debriefing, would negate the usefulness of the information. 1/3/73

Standardní forma hlášení, pomocí něhož osádka letadel hlásí za letu výsledky plnění úkolu. Používá se také pro hlášení jakýchkoliv jiných zjištěných taktických informací takové důležitosti a naléhavosti, že jejich opožděné nahlášení v případě použití normálního poletového hlášení by popřelo jejich užitečnost.

influence field / champ d'influence / pole – oblast vlivu

The distribution in space of the influence of a ship or minesweeping equipment. 1/12/76

Rozestavení v prostoru vlivu lodi nebo odminovacího zařízení.

influence mine / mine à influence / nekontaktní mina

A mine actuated by the effect of a target on some physical condition in the vicinity of the mine or on radiations emanating from the mine. *Related term: mine²*. 1/11/94

Mína uvedená v činnost působením cíle na nějaký fyzikální stav v blízkosti miny nebo na záření vycházející z miny. *Příbuzný termín: mine²*.

influence release sinker / crapaud à largage à influence / nekontaktní uvolňovací kotva miny

In naval mine warfare, a sinker which holds a moored or rising mine at the seabed and releases it when actuated by a suitable target influence. *Related term: sinker*. 4/10/00

Při bojové činnosti s použitím námořních min kotva miny, která drží zakotvenou ponornou minu nebo stoupající minu na mořském dně a uvolní ji, pokud je tato mina uvedena v činnost vlivem vhodného cíle. *Příbuzný termín: sinker*.

influence sweep / drague à influence / odminování imitováním cíle

In naval mine warfare, a sweep designed to produce an influence similar to that produced by a ship and thus actuate mines. 4/10/00

Při bojové činnosti s použitím námořních min způsob odminování, při kterém se vyvolá vliv podobný tomu, jenž vyvolává loď, a tím dojde k aktivaci min.

information / renseignement brut / informace

Unprocessed data of every description which may be used in the production of intelligence. *Related terms: basic intelligence; collection plan; intelligence cycle*. 1/11/91

Nezpracované údaje všeho druhu, které lze použít při vytváření zpráv. *Příbuzné termíny: basic intelligence; collection plan; intelligence cycle*.

information box / cadre d'informations / informační rámeček

A space on an annotated overlay, mosaic, map, etc., which is used for identification, reference, and scale information. *Related terms: compilation diagram; reference box; reliability diagram*. 1/7/88

Místo na průsvitce s poznámkami, mozaice z leteckých snímků, mapě atd., které se používá pro identifikaci, odkazy a informace o měřítku. *Příbuzné termíny: compilation diagram; reference box; reliability diagram*.

information requirements / besoins en information / požadavky na informace**IR**

Those items of information regarding the enemy and his environment which need to be collected and processed in order to meet the intelligence requirements of a commander. *Related terms: collection plan; priority intelligence requirements*. 1/7/80

Ty části informace týkající se nepřítele a jeho prostředí, které je třeba shromážďovat a zpracovávat s cílem uspokojit zpravodajské požadavky velitele. *Příbuzné termíny: collection plan; priority intelligence requirements*.

information system / système d'information / informační systém

IS

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information processing functions. *Related terms: command and control system; communication and information systems; communication system; NATO consultation, command and control systems.* 14/10/02

Soustava prostředků, metod a postupů, a v případě nutnosti také osob, organizovaných k plnění úkolů v oblasti zpracování informací. *Příbuzné termíny: command and control system; communication and information systems; communication system; NATO consultation, command and control systems.*

infrared film / film infrarouge / film citlivý k infračervenému záření

Film carrying an emulsion especially sensitive to the near infrared portion of the electromagnetic spectrum. 1/11/77

Film nesoucí emulzi obzvláště citlivou na blízkou infračervenou část elektromagnetického spektra.

infrared linescan system / analyseur infrarouge à balayage linéaire / systém s infračerveným snímáním řádků
IRLS

A passive airborne infrared recording system which scans across the ground beneath the flight path, adding successive lines to the record as the vehicle advances along the flight path. *Related term: laser linescan system.* 1/12/79

Pasivní palubní infračervený záznamový systém, který snímá povrch země pod letovou dráhou a přidává řádek po řádku do záznamu, zatímco se prostředek pohybuje po letové dráze. *Příbuzný termín: laser linescan system.*

infrastructure / infrastructure / infrastruktura

A term generally applicable for all fixed and permanent installations, fabrications, or facilities for the support and control of military forces. *Related terms: bilateral infrastructure; common infrastructure; national infrastructure.* 1/3/73

Termín obecně aplikovatelný na všechny pevné a trvalé instalace, stavby nebo zařízení pro zabezpečení a řízení ozbrojených sil. *Příbuzné termíny: bilateral infrastructure, common infrastructure, national infrastructure.*

initial approach / approche initiale / počáteční přiblížení

a. That part of an instrument approach procedure in which the aircraft has departed an initial approach fix or point and is manoeuvring to enter the intermediate or final approach. It ends at the intermediate fix or point or, where no intermediate segment is established, at the final approach fix or point.

b. That part of a visual approach of an aircraft immediately prior to arrival over the aerodrome of destination, or over the reporting point from which the final approach to the aerodrome is commenced. 1/6/84

a. Část postupu přiblížení pomocí přístrojů, ve které letadlo opouští polohu nebo bod počátečního přiblížení a manévruje s cílem provést průběžné nebo závěrečné přiblížení. Končí v mezilehlé poloze nebo bodu, případně tam, kde nebyla stanovena mezilehlá část v poloze nebo bodu závěrečného přiblížení.

b. Část vizuálního přiblížení letadla bezprostředně před přiletem na cílové letiště nebo nad ohlašovacím bodem, ze kterého začíná konečné přiblížení k letišti.

initial approach area / aire d'approche initiale / prostor počátečního přiblížení

An area of defined width lying between the last preceding navigational fix or dead reckoning position and either the facility to be used for making an instrument approach or a point associated with such a facility that is used for demarcating the termination of initial approach. 1/3/73

Prostor vymezené šířky ležící mezi posledním předchozím navigačním bodem nebo přibližně vypočítanou polohou a buď zařízením používaným pro provedení přístrojového přiblížení, nebo bodem spojeným s takovým zařízením, které se používá pro stanovení ukončení počátečního přiblížení.

initial contact report / compte rendu initial de contact / hlášení o navázání dotyku

Preferred term: contact report. 1/3/73

Preferovaný termín: contact report.

initial draft plan / projet de plan initial / prvotní návrh plánu

A plan which has been drafted and coordinated by the originating headquarters, and is ready for external coordination with other military headquarters. It cannot be directly implemented by the issuing commander, but it may form the basis for an operation order issued by the commander in the event of an emergency. *Related terms: coordinated draft plan; draft plan; final plan; operation plan.* 1/3/79

Plán, který byl navržen a zkoordinován odpovědným velitelstvím, a je připraven pro vnější koordinaci s ostatními vojenskými velitelstvími. Nemůže být přímo realizován vydávajícím velitelem, ale může tvořit základ pro operační rozkaz vydaný velitelem v případě nouze. *Příbuzné termíny: draft plan, coordinated draft plan, final plan, operation plan.*

initial early resupply / ravitaillement initial / počáteční včasné doplnění zásob

The onward movement of ships which are already loaded with cargoes which will serve the requirements after D-day. This includes such shipping evacuation from major ports/major water terminals and subsequently dispersed to secondary ports/alternate water terminals and anchorages. *Related terms: early resupply; element of resupply; improvised early resupply; planned resupply; resupply of Europe.* 1/3/73

Další přesun lodí, které jsou již naloženy nákladem, který poslouží požadavkům po dni D. To zahrnuje např. odsun obchodních lodí z větších přístavů/hlavních vodních terminálů a jejich následné rozptýlení do menších přístavů/náhradních vodních terminálů a kotvišť. *Příbuzné termíny: early resupply; element of resupply; improvised early resupply; planned resupply; resupply of Europe.*

initial path sweeping / dragage d'une bande initiale / počáteční odminování trasy

In naval mine warfare, initial sweeping to clear a path through a mined area dangerous to the following minesweepers. *Related term: precursor sweeping.* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min počáteční odminování s cílem uvolnit cestu přes zaminovaný prostor nebezpečný pro následující minolovky. *Příbuzný termín: precursor sweeping.*

initial point¹ / point initial¹ / výchozí – počáteční bod¹

IP

A well-defined point, easily distinguishable visually and/or electronically, used as a starting point for the run to the target. 1/9/74

Výrazně definovaný bod, snadno rozlišitelný vizuálně anebo elektronicky, používaný jako výchozí bod pro přilet k cíli (nálet na cíl).

initial point² / point initial² / výchozí – počáteční bod²

IP

A pre-selected point on the surface of the earth which is used as a reference. *Related term: target approach point.* 1/9/74

Předem zvolený bod na povrchu země, který se používá jako vztažný bod. *Příbuzný termín: target approach point.*

initial point³ / trace origine / počáteční stopa

IP

The first point at which a moving target is located on a plotting board. 1/9/74

První bod, v němž je pohybující se cíl zachycen na vyhodnocovací tabuli.

initial point⁴ / point d'orientation (air) / orientační bod

IP

In air transport operations, a navigational checkpoint over which the final turn into the drop zone/landing zone is made. 1/9/74

V operacích letecké dopravy se jedná o navigační kontrolní místo, nad kterým se provádí konečná obrátka před zónou vysazení výsadku nebo před přistáním.

initial point⁵ / point de contrôle¹ / kontrolní bod

IP

An air control point in the vicinity of the landing zone from which individual flights of helicopters are directed to their prescribed landing sites. 1/9/74

Místo pro řízení letů v blízkosti prostoru přistání výsadku, odkud jsou jednotlivé lety vrtulníků směřovány k jejich předem stanoveným přistávacím místům.

initial programmed interpretation report / compte rendu initial d'interprétation / úvodní vyhodnocovací zpráva programu IPIR

A standardized imagery interpretation report providing information on programmed mission objectives or other vital intelligence information which can be readily identified near these objectives, and which has not been reported elsewhere. 1/9/81

Standardizovaná zpráva s vyhodnocením obrazového materiálu poskytující informace o programovaných cílech daného úkolu nebo jiné důležité zpravodajské informace, které lze ihned identifikovat z těchto cílů a které nebyly nikde jinde hlášeny.

initial radiation / rayonnement initial / pronikavá (počáteční) radiace

The radiation, essentially neutrons and gamma rays, resulting from a nuclear burst and emitted from the fireball within one minute after burst. *Related terms: contamination; induced radiation; residual radiation.* 1/3/73

Záření, především neutrony a gama paprsky, vycházející z jaderného výbuchu a vyzařované z ohnivé koule (centra jaderného výbuchu) do jedné minuty po výbuchu. *Příbuzné termíny: contamination; induced radiation; residual radiation.*

initial unloading period / phase de déchargement initial / počáteční fáze vykládání

In amphibious operations, that part of the ship-to-shore movement in which unloading is primarily tactical in character and must be instantly responsive to landing force requirements. All elements intended to land during this period are serialized. *Related term: general unloading period.* 1/6/81

Při vylodovacích operacích ta část postupu vylodovacích plavidel k pobřeží (vylodění), při níž má vykládání převážně taktický charakter a musí okamžitě reagovat na požadavky vylodovacích sil. Veškeré jednotky, které se mají během tohoto období vylodit, jsou řazeny postupně podle pořadových čísel. *Příbuzný termín: general unloading period.*

initiation¹ / amorçage¹ / iniciace – roznět

The action of a device used as the first element of an explosive train which, upon receipt of the proper impulse, causes the detonation or burning of an explosive item. 1/9/81

Činnost zařízení používaného jako první článek roznětné soustavy, která po obdržení vhodného impulsu vyvolá detonaci nebo hoření výbušné položky.

initiation² / amorçage² / spuštění – termojaderné reakce

(nuclear) The action which sets off a chain reaction in a fissile mass which has reached the critical state (generally by the emission of a "spurt" of neutrons). 1/9/81

Činnost, která spouští řetězovou reakci ve štěpné hmotě, která dosáhla kritického stavu (obvykle emisí proudu neutronů).

in-place force / force en place / místní síly IPF

A NATO assigned force which, in peacetime, is principally stationed in the designated combat zone of the NATO Command to which it is committed. 1/7/85

Síly přidělené NATO, které jsou v době míru rozmístěny především v určené bojové zóně velitelství NATO, jemuž jsou podřízeny.

inset / carton intérieur / podrobná mapka, vedlejší mapka, detail (na větší mapě)

In cartography, a separate map positioned within the neatline of a larger map. Three forms are recognized:

- an area geographically outside a sheet but included therein for convenience of publication, usually at the same scale;
- a portion of the map or chart at an enlarged scale;
- a smaller scale map or chart of surrounding areas, included for location purposes. 1/3/73

V kartografii oddělená mapka umístěná na rámovém vnitřním okraji větší mapy. Rozeznáváme tři formy:

- oblast geograficky mimo mapu, ale zahrnutou v ní pro potřeby publikace, obvykle ve stejném měřítku;
- část mapy nebo námořní mapy ve zvětšeném měřítku;
- mapu nebo námořní mapu okolních oblastí v menším měřítku, zahrnutou pro účely lokalizace.

inshore patrol / défense littorale / pobřežní hlídka

A naval defence patrol operating generally within a defence coastal area and comprising all elements of harbour defences, the coastal lookout system, patrol craft supporting bases, aircraft, and Coast Guard stations. 1/3/73

Námořní hlídka operující obvykle v pobřežním prostoru a zahrnující veškeré prvky obrany přístavu, pobřežní pozorovací systém, zabezpečovací základny pro hlídková plavidla, letadla a stanoviště pobřežní stráže.

instructional mine / mine d'instruction² / školní mina

An inert mine used for instruction and normally sectionalized for this purpose. *Related terms: dead mine; drill mine; inert mine; practice mine¹.* 1/10/84

Inertní mina používaná pro výuku a zpravidla rozdělena na části pro tento účel. *Příbuzné termíny: dead mine; drill mine; inert mine; practice mine¹.*

instrument approach procedure / procédure d'approche aux instruments / postup pro přiblížení podle přístrojů IAP

A series of predetermined manoeuvres for the orderly transfer of an aircraft under instrument flight conditions from the beginning of the initial approach to a landing or to a point from which a landing may be made visually or the missed approach procedure is initiated. 1/9/81

Řada předem stanovených manévrů pro systematický přechod letadla v podmínkách letu podle přístrojů od zahájení počátečního přiblížení k přistání nebo k bodu, z něhož lze provést přistání vizuálně nebo z něhož je zahájen postup pro nezdařené přiblížení.

instrument flight / vol aux instruments / let podle přístrojů

Flight in which the path and attitude of the aircraft are controlled solely by reference to instruments. 1/3/73

Let, při němž jsou dráha a letová poloha letadla řízeny výhradně podle přístrojů.

instrument landing system / système d'atterrissage aux instruments / systém přístrojového přistání ILS

A system of radio navigation intended to assist aircraft in landing which provides lateral and vertical guidance, which may include indications of distance from the optimum point of landing. *Related term: localizer.* 1/1/80

Systém rádiové navigace určený pro pomoc letadlu při přistání, který zajišťuje boční a svislé navádění, což může zahrnovat údaje o vzdálenosti od optimálního místa přistání. *Příbuzný termín: localizer.*

instrument recording photography / enregistrement photographique des instruments / fotografie záznamů na přístrojích

Photography of the presentation of instrument data. 1/3/73

Fotografie zobrazující údaje na přístrojích.

in support of / en appui de / na podporu čeho

Term designating the support provided to another unit, formation or organization while remaining under the initial command. *Related term: support^{1,2,3}.* 25/9/98

Termín označující podporu poskytovanou jiné jednotce, formaci nebo organizaci, avšak původní velení zůstává zachováno. *Příbuzný termín: support^{1,2,3}.*

insurgency / sédition / povstání

An organized movement aimed at the overthrow of a constituted government through use of subversion and armed conflict. 1/7/80

Organizované hnutí usilující o svržení ustanovené vlády za pomoci podvratné činnosti a ozbrojeného konfliktu.

**integrated logistic support / soutien logistique intégré / integrované logistické zabezpečení
ILS**

The management and technical process through which supportability and logistic support considerations are integrated into the design and taken into account throughout the life cycle of systems/equipment and by which all elements of logistic support are planned, acquired, tested and provided in a timely and cost-effective manner. *Related term: combined logistic support. 1/11/94*

Řízení a technický proces, pomocí něhož jsou hlediska zabezpečitelnosti a celkové zásady logistického zabezpečení začleněny již do konstrukce systémů a techniky, jsou brány v úvahu v průběhu jejich celého životnostního cyklu a jsou s jeho pomocí všechny prvky logistického zabezpečení plánovány, pořizovány, zkoušeny a rovněž jsou včas a nákladově efektivním způsobem poskytovány. *Příbuzný termín: combined logistic support.*

integrated staff / état-major intégré / integrovaný štáb

A staff in which one officer only is appointed to each post on the establishment of the headquarters, irrespective of nationality and service. *Related terms: joint staff; staff. 1/3/73*

Štáb, v němž je po zřízení velitelství do každé funkce ustanoven pouze jeden důstojník, bez ohledu na národnost a složku ozbrojených sil. *Příbuzné termíny: joint staff; staff.*

integrating circuit / mise de feu à intégration / integrační okruh

A circuit whose actuation is dependent on the time integral of a function of the influence. 1/11/75

Okruh, jehož aktivace závisí na celkovém čase funkčního působení.

integration¹ / superposition / sjednocení, zapojení¹

In photography, a process by which the average radar picture seen on several scans of the time base may be obtained on a print, or the process by which several photographic images are combined into a single image. 1/7/94

Ve fotografii proces, při kterém je možné získat nebo vytisknout průměrný obraz radiolokátoru na několika snímcích z časové základny nebo pomocí procesu, při kterém je několik fotografií složeno do jednoho obrazu.

integration² / synthèse / sjednocení, zapojení²

In intelligence usage, a step in processing phase of the intelligence cycle whereby analyzed information and/or intelligence is selected and combined into a pattern in the course of the production of further intelligence. *Related term: intelligence cycle. 1/7/94*

Ve zpravodajství jedna fáze zpravodajské činnosti, při které jsou analyzované informace vybírány a kombinovány jako zprávy do určitého modelu v průběhu jeho tvorby. *Příbuzný termín: intelligence cycle.*

intelligence / renseignement / zpravodajská informace (zpráva)

Int.

INTEL (tolerované)

The product resulting from the processing of information concerning foreign nations, hostile or potentially hostile forces or elements, or areas of actual or potential operations. The term is also applied to the activity which results in the product and to the organizations engaged in such activity. *Related terms: agency; all-source intelligence; analysis²; agent; basic intelligence; collation; collection; collection management; current intelligence; direction²; dissemination; evaluation²; exploitation²; information; information requirements; integration²; intelligence cycle; interpretation; operational intelligence; operational level; priority intelligence requirements; source; strategic intelligence; strategic level; tactical intelligence. 1/3/81*

Produkt vzniklý zpracováním informací, které se týkají cizích zemí, vojsk nebo jejich částí u nepřítele nebo potenciálního nepřítele, prostorů současných nebo potenciálních operací. Tento termín se také používá ve vztahu k činnosti, v důsledku které vzniká tento produkt a ve vztahu k organizacím, které se zabývají podobnou činností. *Příbuzné termíny: agency; all-source intelligence; analysis²; agent; basic intelligence; collation; collection; collection management; current intelligence; direction²; dissemination; evaluation²; exploitation²; information; information requirements; integration²; intelligence cycle; interpretation; operational intelligence; operational level; priority intelligence requirements; source; strategic intelligence; strategic level; tactical intelligence.*

intelligence cycle / cycle du renseignement / zpravodajský cyklus

The sequence of activities whereby information is obtained, assembled, converted into intelligence and made available to users. This sequence comprises the following four phases:

- a. direction – Determination of intelligence requirements, planning the collection effort, issuance of orders and requests to collection agencies and maintenance of a continuous check on the productivity of such agencies.
- b. collection – The exploitation of sources by collection agencies and the delivery of the information obtained to the appropriate processing unit for use in the production of intelligence.
- c. processing – The conversion of information into intelligence through collation, evaluation, analysis, integration and interpretation.
- d. dissemination – The timely conveyance of intelligence, in an appropriate form and by any suitable means, to those who need it.

Related terms: agency; all-source intelligence; analysis²; agent; basic intelligence; collation; collection; collection management; current intelligence; direction²; dissemination; evaluation²; exploitation²; information; information requirements; integration²; intelligence; interpretation; operational intelligence; operational level; priority intelligence requirements; source; strategic intelligence; strategic level; tactical intelligence. 1/9/81

Řetězec postupných, vzájemně navazujících a cyklicky se opakujících činností, při nichž jsou informace získávány, shromažďovány, zpracovávány do formy zpravodajské informace a dány k dispozici uživatelům. Zpravodajský cyklus vyjadřuje proces, kterým je realizována zpravodajská činnost. Je složen ze čtyř základních fází:

- a. řízení,
- b. shromažďování informací a zpravodajských informací od zdrojů a center,
- c. zpracování informací a tvorba zpravodajských informací,
- d. šíření informací a zpravodajských informací jejich uživatelům.

Příbuzné termíny: agency; all-source intelligence; analysis²; agent; basic intelligence; collation; collection; collection management; current intelligence; direction²; dissemination; evaluation²; exploitation²; information; information requirements; integration²; intelligence; interpretation; operational intelligence; operational level; priority intelligence requirements; source; strategic intelligence; strategic level; tactical intelligence.

intelligence estimate / appréciation renseignement / hodnocení záměru nepřítele

The appraisal, expressed in writing or orally, of available intelligence relating to a specific situation or condition with a view to determining the courses of action open to the enemy or potential enemy and the order of probability of their adoption. 1/7/83

Písemné či ústní vyhodnocení dostupných informací, které se týkají určité situace nebo podmínek s ohledem na zjištění postupu, který může přijmout nepřítel nebo potenciální nepřítel, a pořadí pravděpodobnosti přijetí tohoto postupu.

intensity factor / coefficient d'intensité / faktor intenzity

A multiplying factor used in planning activities to evaluate the foreseeable intensity or the specific nature of an operation in a given area for a given period. It is applied to the standard day of supply in order to calculate the combat day of supply. 1/9/81

Násobící faktor používaný při plánování s cílem zhodnotit předvídatelnou intenzitu nebo specifickou povahu operace v daném prostoru pro dané období. Používá se jako termín pro standardní zásobovací den⁶ za účelem kalkulace zásob na den boje⁷.

intensity mine circuit / mise de feu à intensité / okruh intenzity miny

A circuit whose actuation is dependent on the field strength reaching a level differing by some pre-set minimum from that experienced by the mine when no ships are in the vicinity. 1/11/75

Obvod, jehož spuštění je závislé na dosažení síly pole určité úrovně, odlišujícího se od určité předem nastavené minimální úrovně, která působí na minu pokud v okolí miny nejsou žádné lodě.

intercepting search / recherche d'interception / pátrání pro zadržení

A type of search designed to intercept an enemy whose previous position is known and the limits of whose subsequent course and speed can be assumed. 1/3/73

Druh pátrání, prováděného s cílem zadržet protivníka, jehož předchozí poloha je známá a omezení následného kurzu i jeho rychlost je možné předvídat.

⁶ Přeloženo jinak, než termín na příslušném místě (standardní denní dávka spotřeby)

⁷ Přeloženo jinak, než termín na příslušném místě (bojová denní dávka spotřeby)

**interceptor / intercepteur / přepadový stíhací letoun
fighter interceptor**

A manned aircraft utilized for identification and/or engagement of airborne objects. *Related terms: all weather air defence fighter; clear weather air defence fighter; day air defence fighter; fighter.* 1/4/73

Letadlo s posádkou používané pro identifikaci a/nebo napadení vzdušných objektů. *Příbuzné termíny: all weather air defence fighter; clear weather air defence fighter; day air defence fighter; fighter.*

interceptor controller / contrôleur d'interception aérienne / radarový řídicí bojového použití

An officer who controls fighter aircraft allotted to him for interception purposes. *Related term: air control.* 1/4/73

Důstojník navádějící stíhací letoun, který je mu přidělen k provedení přepadu. *Příbuzný termín: air control.*

intercept point / point d'interception / bod přepadu

The point to which an airborne vehicle is vectored or guided to complete an interception. 1/4/73

Místo, do kterého je vzdušný prostředek naváděn nebo řízen pro provedení přepadu.

intercept receiver / détecteur d'interception radioélectrique / přijímač pro odposlech

A receiver designed to detect and provide visual and/or aural indication of electromagnetic emissions occurring within the particular portion of the electromagnetic spectrum to which it is tuned. 1/4/73

Přijímač určený ke zjištění a poskytnutí vizuálního a/nebo zvukového signálu elektromagnetického vyzařování vznikajícího v určité části elektromagnetického spektra, na které je naladěn.

interchangeability / interchangeabilité / zaměnitelnost

The ability of one product, process or service to be used in place of another to fulfil the same requirements. *Related terms: commonality; common user item; compatibility; force interoperability; interoperability; military interoperability; standardization.* [ISO/IEC Guide 2:1996] [Approving authority(ies): NCS] 4/10/00

Schopnost jednoho výrobku, postupu nebo služby být použit místo jiného (jiné) ke splnění daných požadavků. *Příbuzné termíny: commonality; common user item; compatibility; force interoperability; interoperability; military interoperability; standardization.*

**inter-chart relationship diagram / carton index / diagram souvislosti mezi jednotlivými mapami
index to adjoining sheets**

A diagram on a map or chart showing names and/or numbers of adjacent sheets in the same (or related) series. *Related term: map index.* 1/12/74

Diagram na mapě nebo na námořní mapě uvádějící názvy anebo čísla sousedních mapových listů ve stejné (nebo související) sérii. *Příbuzný termín: map index.*

inter-command exercise / exercice inter-commandements / společné velitelské cvičení

An exercise involving the two NATO strategic commands and/or their subordinate commands. *Related terms: extent of a military exercise; intra-command exercise; NATO-wide exercise; scale of an exercise.* 4/10/00

Cvičení zahrnující dvě strategická velitelství NATO anebo jejich podřízená velitelství. *Příbuzné termíny: extent of a military exercise; intra-command exercise; NATO-wide exercise; scale of an exercise.*

intercount dormant period / période d'insensibilisation après avance / období nečinnosti před uvedením do chodu

In naval mine warfare, the period after the actuation of a ship counter before it is ready to receive another actuation. 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o časovou periodu po uvedení do chodu snímače daného typu lodě ještě předtím, než obdrží údaje pro další snímání.

interdiction fire / tir d'interdiction¹ / zabraňovací palba

Fire placed on an area or point to prevent the enemy from using the area or point. 1/4/73

Palba do určitého prostoru nebo místa s cílem zabránit protivníkovi používat tento prostor nebo místo.

**inter-look dormant period / période d'insensibilisation entre impulsions / neaktivní mezidoba
ILDPA**

In mine warfare, the time interval after each look in a multi-look mine, during which the firing mechanism will not register. 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím min časový interval po každém sledování v mině s vícenásobným snímacím zařízením, během kterého odpalovací mechanismus nebude provádět záznam.

intermediate approach / approche intermédiaire / bezprostřední přiblížení

That part of an instrument approach procedure in which aircraft configuration, speed and positioning adjustments are made. It blends the initial approach segment into the final approach segment. It begins at the intermediate fix or point and ends at the final approach fix or point. 1/6/84

Část přiblížení podle přístrojů, kdy letadla přizpůsobují svoji konfiguraci, rychlost a polohu. Navazuje na počáteční přiblížení a po něm následuje závěrečné přiblížení. Začíná přímo ve střední poloze nebo v bodu a končí v poloze nebo v bodu závěrečného přiblížení.

intermediate area illumination / éclairage de la zone intermédiaire / osvětlení mezilehlého prostoru

Illumination in the area, extending in depth from the far boundary of the close-in (about 2,000 metres) to the maximum effective range of the bulk of division artillery weapons (about 10,000 metres). 1/4/73

Osvětlení prostoru, který se rozprostírá v hloubce od zadní hranice přímé palebné podpory (přibližně 2 000 metrů) do oblasti maximálního účinného dostřelu převážné části divizního dělostřelectva (přibližně 10 000 metrů).

intermediate contour line / courbe de niveau normale / pomocná vrstevnice

A contour line drawn between index contours. Depending on the contour interval there are three or four intermediate contours between the index contours. *Related term: index contour line.* 1/4/73

Vrstevnice nakreslená mezi indexovými vrstevnicemi. V závislosti na vzdálenosti jsou mezi indexovými vrstevnicemi tři nebo čtyři mezilehlé vrstevnice. *Příbuzný termín: index contour line.*

intermediate marker / marqueur intermédiaire / mezilehlá značka

In land mine warfare, a marker, natural, artificial or specially installed, which is used as a point of reference between the landmark and the minefield. *Related terms: gap marker; lane marker; marker^{1,2}; minefield lane; minefield breaching; row marker; strip marker.* 1/4/73

Při bojové činnosti s použitím pozemních min přírodní, umělá nebo speciálně instalovaná značka, která se používá jako vztažný bod mezi orientačním bodem a minovým polem. *Příbuzné termíny: gap marker; lane marker; marker^{1,2}; minefield lane; minefield breaching; row marker; strip marker.*

intermediate objective / objectif intermédiaire / mezilehlý cíl

In land warfare, an area or feature between the line of departure and an objective which must be seized and/or held. 1/2/88

Při vedení pozemní bojové činnosti prostor nebo charakteristický znak terénu mezi místem zahájení útoku a cílem, který je třeba obsadit nebo držet.

intermittent arming device / dispositif de réceptivité intermittente / časová pojistka

A device included in a mine so that it will be armed only at set times. 1/11/75

Zařízení obsažené v mině, které umožňuje její aktivaci pouze v nastaveném čase.

intermittent illumination / éclairage intermittent / nesouvislé osvětlení

A type of fire in which illuminating projectiles are fired at irregular intervals. 1/3/74

Druh palby, při které jsou v nepravidelných intervalech vystřelovány osvětlovací náboje.

**internally displaced person / personne déplacée / interně vysídlená osoba
IDP**

A person who, as part of a mass movement, has been forced to flee his or her home or place of habitual residence suddenly or unexpectedly as a result of armed conflict, internal strife, systematic violation of human rights, fear of such violation, or natural or man-made disasters, and who has not crossed an internationally recognized State border. *Related terms: asylum seeker; evacuee; refugee. 4/10/00*

Osoba, která byla v rámci masového přesunu donucena náhle či neočekávaně uprchnout ze svého domova či místa obvyklého pobytu v důsledku ozbrojeného konfliktu, vnitřních bojů, soustavného porušování lidských práv, obav z takového porušování či v důsledku přírodních katastrof nebo katastrof způsobených lidskou činností, a která nepřekročila mezinárodně uznávané státní hranice. *Příbuzné termíny: asylum seeker; evacuee; refugee.*

internal radiation / rayonnement interne / vnitřní radiace

Nuclear radiation (alpha and beta particles and gamma radiation) resulting from radioactive substances in the body. 1/4/73

Jaderné záření (ALFA, BETA částice a GAMA záření), které je způsobené radioaktivními látkami v tělese.

international actual strength / effectif international réel / současná mezinárodní síla

The total number of military and civilian personnel currently filling international posts. 1/12/76

Celkový počet vojenských a civilních osob, které v současné době zastávají mezinárodní funkce.

**international call sign / indicatif d'appel international / mezinárodní volací znak
signal letters**

A call sign assigned in accordance with the provisions of the International Telecommunications Union to identify a radio station. The nationality of the radio station is identified by the first or the first two characters. (When used in visual signalling, international call signs are referred to as signal letters). *Related term: call sign. 1/4/73*

Volací znak přidělený v souladu s ustanoveními Mezinárodní telekomunikační unie k identifikaci rádiové stanice. Stát, kterému přísluší rádiová stanice, je označen prvním znakem nebo prvními dvěma znaky. (Při použití ve vizuální signalizaci mají mezinárodní znaky význam jako signální písmena). *Příbuzný termín: call sign.*

**international civilian personnel with NATO status / personnel civil international à statut OTAN / mezinárodní
civilní personál NATO**

Civilian persons assigned or appointed to authorized NATO international civilian posts. 1/10/78

Civilní osoby přidělené nebo jmenované na schválená mezinárodní civilní místa NATO.

international cooperative logistics / coopération logistique internationale / mezinárodní spolupráce v logistice

Cooperation and mutual support in the field of logistics through the coordination of policies, plans, procedures, development activities and the common supply and exchange of goods and services arranged on the basis of bilateral and multilateral agreements with appropriate cost reimbursement provisions. 1/7/85

Spolupráce a vzájemné zabezpečení v oblasti logistiky prostřednictvím koordinace záměrů, plánů, postupů, vývojových aktivit, společných dodávek, výměny zboží a služeb. Je organizovaná na základě dvoustranných a vícestranných dohod s příslušnými ustanoveními o krytí nákladů.

**international date line / ligne internationale de changement de date / mezinárodní datová hranice
date line**

The line coinciding approximately with the antimeridian of Greenwich, modified to avoid certain habitable land. In crossing this line there is a date change of one day. 1/4/73

Čára shodující se přibližně s greenwickským poledníkem, upravená tak, aby se vyhnula určitým obydleným oblastem. Při překročení této čáry se mění datum o jeden den.

international identification code / indice international d'identification / mezinárodní identifikační kód

In railway terminology, a code which identifies a military train from point of origin to final destination. The code consists of a series of figures, letters, or symbols indicating the priority, country of origin, day of departure, national identification code number and country of destination of the train. 1/3/81

V železniční terminologii kód, který označuje vojenský vlak z místa jeho vypravení do konečného místa určení. Tento kód se skládá ze série čísel, písmen nebo symbolů, které označují prioritu, stát původu, den vypravení, národní identifikační kódové číslo a stát cílového určení vlaku.

international job description / fiche de poste international / popis mezinárodní pracovní funkce

A delineation of the specific duties, responsibilities and qualification pertaining to a specific international post. 1/11/75

Stanovení specifických povinností, odpovědností a kvalifikace, které přísluší k určité mezinárodní funkci.

international loading gauge / gabarit international de chargement / mezinárodní norma pro náklady

PPI gauge (tolerované)

PPI (zastaralé)

The loading gauge upon which international railway agreements are based. A load whose dimensions fall within the limits of this gauge may move without restriction on most of the railways of Continental Western Europe. GIC is an abbreviation for "gabarit international de chargement". 1/7/85

Norma pro rozměr nákladu, na které jsou založeny mezinárodní železniční dohody. Náklad, jehož rozměry jsou v rámci limitů této normy, se může bez omezení převážet po většině železnic kontinentální západní Evropy. GIC je zkratka pro "gabarit international de chargement".

international manpower ceiling / maximum autorisé en effectifs internationaux / limit mezinárodních pracovních sil

The total number of international posts, military and civilian, which has been authorized for each international organization. 1/11/75

Celkový počet mezinárodních míst vojenských a civilních, který byl schválen pro každou mezinárodní organizaci.

international map of the world / carte internationale du monde / mezinárodní mapa světa

PPI gauge

A map series at 1: 1,000. 000 scale published by a number of countries to common internationally agreed specifications. 1/8/74

Série map v měřítku 1: 1 000 000, která je vydaná v některých zemích v souladu s obecnými mezinárodně dohodnutými specifikacemi.

international military personnel / personnel militaire international / mezinárodní vojenský personál

Military persons assigned or appointed to authorized international military posts. 1/11/77

Vojenské osoby přidělené nebo jmenované na schválené mezinárodní vojenské funkce.

international military post / poste militaire international / mezinárodní vojenská funkce

An international post authorized to be filled by a military person whose pay and allowances remain the responsibility of the parent nation. 1/8/76

Mezinárodní funkce, pro níž je schváleno obsazení vojenskou osobou a jejíž plat a pravidelný příjem jsou hrazeny vysílající zemí.

international organization / organisation internationale / mezinárodní organizace

IO

An intergovernmental, regional or global organization governed by international law and established by a group of states, with international juridical personality given by international agreement, however characterized, creating enforceable rights and obligations for the purpose of fulfilling a given function and pursuing common aims.

Note: Exceptionally, the International Committee of the Red Cross, although a non-governmental organization formed under the Swiss Civil Code, is mandated by the international community of states and is founded on international law, specifically the Geneva Conventions, has an international legal personality or status on its own, and enjoys some immunities and privileges for the fulfilment of its humanitarian mandate.

Mezivládní, regionální nebo globální organizace zřízená skupinou států a řídicí se mezinárodním právem, s vymezenou mezinárodněprávní subjektivitou vyplývající z mezinárodní smlouvy, jež vytváří vymahatelná práva a závazky za účelem naplňování svých funkcí a dosahování společných cílů.

Poznámka: Výjimkou je Mezinárodní výbor Červeného kříže, neboť i když se jedná o nevládní organizaci zřízenou podle švýcarského občanského zákoníku, je zmocněn mezinárodním společenstvím států a je založen na mezinárodním právu, zejména na Ženevských úmluvách, má mezinárodněprávní subjektivitu neboli svůj vlastní status, požívá některé imunity a výsady za účelem naplňování svého humanitárního mandátu. 8/8/2008

international personnel / personnel international / mezinárodní personál

Military and civilian persons assigned or appointed to authorized international posts. 1/11/75

Vojenské a civilní osoby přidělené nebo jmenované na mezinárodní funkce.

international post / poste international / mezinárodní funkce

A post, position, job or billet, authorized in a peacetime establishment or emergency establishment which carries a specific international job description, whose incumbent is responsible to international authority. 1/11/75

Funkce, místo, pracovní místo nebo určení, které je schválené v rámci organizace v době míru nebo ohrožení. Existuje pro něj určitý mezinárodní popis práce a jeho nositel podléhá mezinárodnímu orgánu.

interoperability / interopérabilité / interoperabilita

The ability to act together coherently, effectively and efficiently to achieve Allied tactical, operational and strategic objectives. *Related terms: commonality; common user item; compatibility; force interoperability; interchangeability; military interoperability; standardization.* 09/012/09 [Approving authority(ies): EWG]

Schopnost jednat koordinovaně, efektivně a účinně pro dosažení spojeneckých taktických, operačních a strategických cílů. *Related terms: commonality; common user item; compatibility; force interoperability; interchangeability; military interoperability; standardization.*

interpretability / possibilité d'interprétation / možnost vyhodnocení

Suitability of imagery for interpretation with respect to answering adequately requirements on a given type of target in terms of quality and scale.

- a. poor – Imagery is unsuitable for interpretation to answer adequately requirements on a given type of target.
  - b. fair – Imagery is suitable for interpretation to answer requirements on a given type of target but with only average detail.
  - c. good – Imagery is suitable for interpretation to answer requirements on a given type of target in considerable detail.
  - d. excellent – Imagery is suitable for interpretation to answer requirements on a given type of target in complete detail.
- 1/12/79

Vhodnost zobrazení pro vyhodnocení vzhledem k požadavkům na odpovídající vypovídací schopnost o daném typu cíle z hlediska kvality a měřítka.

- a. Špatná – zobrazení není vhodné pro vyhodnocení, které by přiměřeně odpovídalo požadavkům na daný typ cíle.
- b. Dostí dobrá – zobrazení je vhodné pro vyhodnocení, které by přiměřeně odpovídalo požadavkům na daný typ cíle, ale pouze s průměrnými podrobnostmi.
- c. Dobrá – zobrazení je vhodné pro vyhodnocení, které by přiměřeně odpovídalo požadavkům na daný typ cíle s velkými podrobnostmi.
- d. Výborná – zobrazení je vhodné pro vyhodnocení, které by přiměřeně odpovídalo požadavkům na daný typ cíle s úplnými podrobnostmi.

interpretation / interprétation / vyhodnocení

In intelligence usage, the final step in the processing phase of the intelligence cycle in which the significance of information and/or intelligence is judged in relation to the current body of knowledge. *Related term: intelligence cycle.* 1/7/94

Ve zpravodajství poslední krok ve zpracovatelské fázi zpravodajské činnosti. Vyhodnocením je odhadován význam informací s ohledem na aktuální úroveň znalostí. *Příbuzný termín: intelligence cycle.*

interrupted line / ligne discontinue / přerušovaná čára

A broken, dashed, or pecked line usually used to indicate the indefinite alignment or area of a feature on the chart. 1/4/73

Přerušovaná, čárkovaná nebo tečkovaná čára na mapě, která je obvykle používána pro označení neupřesněného prostoru s charakteristickými rysy.

interval¹ / intervalle¹ / interval¹

The space between adjacent groups of ships or boats measured in any direction between the corresponding ships or boats in each group. 1/4/73

Prostor mezi sousedními skupinami lodí nebo člunů měřený v jakémkoli směru mezi odpovídajícími loděmi nebo čluny v každé skupině.

interval² / intervalle² / interval²

The space between adjacent individuals, ground vehicles, or units in a formation that are placed side by side, measured abreast. 1/4/73

Prostor měřený do stran mezi sousedními jednotlivci, vozidly nebo jednotkami ve tvaru, které jsou umístěny jedna vedle druhé, bokem k sobě.

interval³ / intervalle³ / interval³

The space between adjacent aircraft measured from front to rear in units of time or distance. 1/4/73

Prostor mezi sousedními letadly měřený od čela k zadní části v časových nebo délkových jednotkách.

interval⁴ / intervalle⁴ / interval⁴

The time lapse between photographic exposures. 1/4/73

Časový interval mezi fotografickými expozicemi.

interval⁵ / intervalle⁵ / interval⁵

At battery right or left, an interval ordered in seconds is the time between one gun firing and the next gun firing. Five seconds is the standard interval. 1/4/73

U baterie interval zprava nebo zleva. Je to doba mezi výstřelem jednoho děla a výstřelem následujícího děla. Standardní interval je pět sekund. Uvádí se v rozkazu a je vyjádřen v sekundách.

interval⁶ / intervalle⁶ / interval⁶

At rounds of fire for effect the interval is the time in seconds between successive rounds from each gun. 1/4/73

Při účinné palbě interval, který uvádí čas v sekundách mezi následujícími výstřely z každého děla.

intervention / intervention / intervence

Action taken to exert influence over, modify or control a specific activity. 1/10/01

Činnost realizovaná za účelem ovlivňování, měnění nebo ovládnutí určité činnosti.

intra-command exercise / exercice intra-commandement / cvičení v rámci jednoho velitelství

An exercise which involves part of a NATO strategic command or subordinate command. *Related terms: extent of a military exercise; inter-command exercise; NATO-wide exercise; scale of an exercise.* 4/10/00

Cvičení, které zahrnuje část strategického velitelství NATO nebo jemu podřízené velitelství. *Příbuzné termíny: extent of a military exercise; inter-command exercise; NATO-wide exercise; scale of an exercise.*

in-transit evacuation facility / centre de transit pour évacuation sanitaire / mezikapové odsunové zdravotnické zařízení**IEF**

A medical facility that has all the functions of a casualty staging unit, but with an expandable holding capacity for national medical evacuation. *Related term: casualty staging unit.* 22/6/04

Zdravotnické zařízení, které zastává všechny funkce sběrného a odsunového zdravotnického zařízení (jednotka CSU), má však i schopnost rozšířit svoji kapacitu při provádění hromadných odsunů do příslušných národních zdravotnických zařízení. *Příbuzný termín: casualty staging unit.*

intruder / intrus / narušitel

An individual, unit, weapon system or tactical track in or near an operational or exercise area, which presents a threat of intelligence gathering or disruptive activity. 9/1/96

Jednotlivec, jednotka nebo zbraňový systém v prostoru cvičení nebo v jeho blízkosti, které znamenají ohrožení z hlediska sběru zpravodajských informací nebo rušivé činnosti.

intruder operation / opération d'intruder / operace proti narušiteli

An offensive operation by day or night over enemy territory with the primary object of destroying enemy aircraft in the vicinity of their bases. 1/4/73

Útočná operace ve dne nebo v noci nad územím protivníka s hlavním cílem zničit letadla v blízkosti jejich základen.

inventory control / gestion et administration du matériel / řízení zásob
inventory management
materiel control
materiel management
supply management

That phase of military logistics which includes managing, cataloguing, requirements determination, procurement, distribution, overhaul, and disposal of materiel. *Related term: stock control.* 1/4/73

Fáze vojenské logistiky, která zahrnuje správu, katalogizaci, zjišťování požadavků, opatřování, distribuci, podrobné prohlídky a manipulaci s materiálem. *Příbuzný termín: stock control.*

inventory management

Preferred term: inventory control.

Preferovaný termín: inventory control.

inverter / onduteur / měnič

In electrical engineering, a device for converting direct current into alternating current. *Related term: rectifier.* 1/7/83

V elektrotechnice zařízení pro změnu stejnosměrného proudu na střídavý proud. *Příbuzný termín: rectifier.*

ionization / ionisation / ionizace

The process of producing ions by the removal of electrons from, or the addition of electrons to, atoms or molecules. 1/4/73

Proces vytváření iontů odstraněním elektronů nebo přidáním elektronů do atomů nebo molekul.

irregular outer edge / contour extérieur irrégulier du champ de mines / doplnění nepravidelného vnějšího okraje

In land mine warfare, short mine rows or strips laid in an irregular manner in front of a minefield facing the enemy, to deceive the enemy as to the type or extent of the mine field. Generally, the irregular outer edge will only be used in minefields with buried mines. 1/1/91

Při bojové činnosti s použitím pozemních min krátké minové řady nebo pásy položené nepravidelně před minovým polem směrem k protivníkovi s cílem oklamat jej o druhu a velikosti minového pole. Obvykle se bude nepravidelný vnější okraj používat pouze u minových polí se zapuštěnými minami.

isocentre / isocentre / izostřed

The point on a photograph intersected by the bisector of the angle between the plumb-line and the photograph perpendicular. 1/8/74

Místo na fotografii, kterým prochází přímka půlicí úhel mezi svislicí a kolmicí fotografie.

isodose rate line / courbe(s) d'isointensité / izočára dávky

Preferred term: dose rate contour line. 1/3/73

Preferovaný termín: dose rate contour line

isogriv / isogrille / izogrív

A line on a map or chart which joins points of equal angular difference between grid north and magnetic north. *Related term: grid magnetic angle.* 1/8/74

Čára na mapě nebo na námořní mapě, která spojuje body se stejnou úhlovou odchylkou mezi souřadnicovým severem a magnetickým severem. *Preferovaný termín: grid magnetic angle.*

J

jamming / brouillage intentionnel / rušení

Deliberate interference, caused by emissions intended to render unintelligible or falsify the whole or part of a wanted signal. *Related terms: barrage jamming; electronic countermeasures; electronic jamming; spot jamming; sweep jamming.* 22/01/10 [50(713)IEC: 1998]

Záměrné rušení způsobené vyzářováním s cílem učinit signál, nebo jeho část, nesrozumitelným nebo zkresleným. *Příbuzné termíny: barrage jamming; electronic countermeasures; electronic jamming; spot jamming; sweep jamming.*

jettison / délestage / odhození nákladu

Deliberate release of an aircraft store from an aircraft to effect aircraft safety or prepare for air combat. 1/7/83

Záměrné uvolnění nákladu z letadla pro jeho záchranu nebo přípravu na vzdušný boj.

jettisoned mines / mines rejetées à la mer / odhozené miny

Mines which are laid as quickly as possible in order to empty the minelayer of mines, without regard to their condition or relative positions. *Related term: mine².* 1/10/78

Míny, které jsou co nejrychleji položeny kvůli vyprázdnění vrhačů min bez ohledu na jejich stav nebo relativní polohu. *Příbuzný termín: mine².*

joiner / navire ralliant un convoi / loď, která se připojí na moři convoy joiner

An independent merchant ship sailed to join a convoy. *Related terms: joiner convoy; joiner section.* 1/6/78

Samostatná obchodní loď plující tak, aby se připojila ke konvoji. *Příbuzné termíny: joiner convoy, joiner section.*

joiner convoy / convoi ralliant / konvoj, který se připojí

A convoy sailed to join the main convoy. *Related terms: joiner; joiner section.* 1/10/78

Konvoj, který pluje tak, aby se připojil k hlavnímu konvoji. *Příbuzné termíny: joiner, joiner section.*

joiner section / section ralliant un convoi / skupina, která se připojí

A joiner or joiner convoy, after rendezvous, and while manoeuvring to integrate with the main convoy. *Related terms: joiner; joiner convoy.* 1/6/78

Loď nebo konvoj manévrující tak, aby se připojily po setkání k hlavnímu konvoji. *Příbuzné termíny: joiner, joiner convoy.*

joint / interarmées / společný multiservice

Adjective used to describe activities, operations and organisations in which elements of at least two services participate. *Related terms: allied joint operation; multinational.* 16/7/99

Adjektivum, které popisuje aktivity, činnosti a organizace, ve kterých jsou zapojeny alespoň dva druhy ozbrojených sil. *Příbuzné termíny: allied joint operation; multinational.*

joint air attack team / groupe d'attaque aérienne interarmées / společná vzdušná útočná skupina

A combination of attack and/or reconnaissance rotary-wing aircraft and fixed-wing close air support aircraft, operating together to locate and attack high-priority targets and targets of opportunity. Joint air attack team operations are coordinated and conducted to support the ground commander's scheme of manoeuvre. Note: the joint air attack team normally operates as a coordinated effort supported by fire support, air defence artillery, naval surface fire support, intelligence, surveillance, and reconnaissance systems, electronic warfare systems, and ground manoeuvre forces.

Společná skupina bitevních a průzkumných vrtulníků spolu s letouny blízké vzdušné podpory, která operuje za účelem lokalizace a útoku na cíle s vysokou prioritou ničení nebo na nově objevené cíle. Operace společné vzdušné útočné skupiny jsou koordinovány a vedeny s cílem poskytnout pozemnímu veliteli vzdušnou podporu při uskutečňování plánovaného manévru. Poznámka: společná vzdušná útočná skupina obvykle působí jako koordinované úsilí podporované palbou protiletadlového dělostřelectva a námořnictva, zpravodajskými, průzkumnými a sledovacími systémy, prostředky elektronického boje a manévrem. pozemních sil.

joint fires / tirs interarmées / společná palba

Fires applied during the employment of forces from two or more components, in coordinated action toward a common objective.

V rámci součinnosti sil se jedná o palbu vedenou dvěma nebo více složkami za účelem dosažení společného cíle.

**joint force engineer / conseiller génie d'une force interarmées / náčelník ženíjního vojska společných sil
JFENGR**

The principal advisor to a joint force commander on all military engineering issues. 2/3/09

Hlavní poradce velitele společných sil v oblasti ženíjního zabezpečení.

**joint operations area / zone d'opérations interarmées / prostor společných operací
JOA**

A temporary area defined by the Supreme Allied Commander Europe, in which a designated joint commander plans and executes a specific mission at the operational level of war. A joint operations area and its defining parameters, such as time, scope of the mission and geographical area, are contingency- or mission-specific and are normally associated with combined joint task force operations. *Related terms: area of operations; area of responsibility^{1,2}; operational level.* 17/1/05

Dočasný prostor stanovený vrchním velitelem spojeneckých sil v Evropě, v rámci kterého velitel společných sil plánuje a plní stanovený úkol na operační úrovni války. Prostor společné operace a jeho definované parametry, jakými jsou doba, rozsah plnění úkolu a geografická poloha, jsou předem plánované nebo jsou pro daný úkol vytvářené a jsou obvykle spojované s operacemi společného mnohonárodního úkolového skupení. *Příbuzné termíny: area of operations; area of responsibility^{1,2}; operational level.*

**joint staff / état-major interarmées / společný štáb
J**

A staff formed of two or more of the services of the same country. *Related terms: integrated staff; staff.* 1/3/81

Štáb tvořený dvěma nebo více sdruby ozbrojených sil jednoho státu. *Příbuzné termíny: integrated staff, staff.*

joint subregional command / commandement interarmées sous-régional / společné subregionální velitelství

A subregional command organization at the third level of the NATO military command structure with no permanently allocated area of responsibilities. This command is characterized as follows:

- a. it contains a combination of appropriate specific tri-service capabilities;
- b. it assumes subregional responsibilities for training and exercises; and
- c. it provides a permanent planning and command and control capability for the conduct of joint operations, allowing it to undertake or contribute to all Alliance missions as directed by the NATO regional commander. 4/10/00

Subregionální velitelská organizace na třetím stupni vojenské velitelské struktury NATO bez trvale přiděleného prostoru odpovědnosti. Toto velitelství je charakterizováno takto:

- a. spojuje vhodné specifické schopnosti všech tří druhů ozbrojených sil;
- b. bere na sebe subregionální odpovědnost za výcvik a cvičení;
- c. trvale zabezpečuje plánování, velení a řízení pro vedení společných operací a umožňuje zabezpečit nebo se podílet na všech úkolech Aliance podle nařízení regionálního velitele NATO.

join up / rassemblement / soustředění, uskupení

To form separate aircraft or groups of aircraft into a specific formation. 1/8/76

Vytvoření zvláštního uskupení z jednotlivých letadel nebo jejich skupin.

jump speed / vitesse de largage / seskoková rychlost

The airspeed at which parachute troops can jump with comparative safety from an aircraft. 1/4/74

Vzdušná rychlost, při které mohou být výsadkáři vysazeni z letadla s dostačující bezpečností.

K

key / clé / klíč

In cartography, a term sometimes loosely used as a synonym for "legend". *Related terms: blue key; drawing key; legend.* 1/4/73

V kartografii jde o termín, který je někdy volně používán pro nahrazení slova "legenda". *Příbuzné termíny: blue key, drawing key, legend.*

key point / point sensible / důležitý bod

A concentrated site or installation, the destruction or capture of which would seriously affect the war effort or the success of operations. 1/4/73

Důležité místo nebo zařízení, jehož zničení nebo obsazení by mohlo výrazně ovlivnit válečné úsilí nebo úspěch operace.

key symbol / symbole clé / klíčový symbol

In psychological operations, a simple, suggestive, repetitive element (rhythm, sign, colour, etc.) which has an immediate impact on a target audience and which creates a favourable environment for the acceptance of a psychological theme. 1/4/73

V rámci psychologických operací se jedná o jednoduché, podnětné, opakující se prvky (rytmus, znak, barva, atd.), které mají okamžitý vliv na konečné rozhodnutí a které vytvářejí výhodné prostředí pro přijetí psychologických námětů.

key terrain / position clé / důležitý prostor

Any locality, or area, the seizure or retention of which affords a marked advantage to either combatant. 1/4/73

Jakékoliv místo nebo prostor, jehož obsazení nebo držení poskytuje značnou výhodu dané bojující straně.

killed in action / tué au combat / zabit v boji (akci)

KIA

A battle casualty who is killed outright or who dies as a result of wounds or other injuries before reaching a medical treatment facility. *Related terms: casualty; died of wounds received in action; non-battle casualty; wounded in action.* 1/12/79

Bojové ztráty jsou tvořeny těmi, co byli přímo zabití v boji nebo kteří zemřeli na následky zranění nebo dalšího poškození dříve, než byli dopraveni do zdravotnického zařízení. *Příbuzné termíny: casualty; died of wounds received in action; non-battle casualty; wounded in action.*

kill probability / probabilité de destruction / pravděpodobnost zničení

Pk

A measure of the probability of destroying a target. 1/4/73

Míra pravděpodobnosti zničení cíle.

kiloton weapon / arme kilotonnique / kilotonová zbraň

A nuclear weapon, the yield of which is measured in terms of thousands of tons of trinitrotoluene explosive equivalents, producing yields from 1 to 999 kilotons. *Related terms: megaton weapon; nominal weapon; subkiloton weapon.* 1/4/73

Jaderná zbraň, jejíž množství jaderné energie uvolněné výbuchem je měřeno v tisících tun TNT a její účinek je 1 až 999 KT. *Příbuzné termíny: megaton weapon; nominal weapon; subkiloton weapon.*

kite / plongeur / stabilizační plovák

In naval mine warfare, a device which when towed, submerges and planes at a predetermined level without sideways displacement. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min se jedná o zařízení, které se při vlečení ponoří a dorovná na předem stanovenou úroveň bez vybočení.

L

laid life / durée d'activation / doba možné iniciace

In land mine warfare, the period of time throughout which the fuzing system of a mine may be activated. 16/7/99

Při bojové činnosti s používáním pozemních min doba, během níž může být roznětný systém miny aktivován.

land effect / effet de terre / přízemní efekt

Preferred term: coastal refraction. 1/3/73

Preferovaný termín: coastal refraction.

landing aid / aide à l'atterrissage / přistávací prostředek

Any illuminating light, radio beacon, radar device, communicating device, or any system of such devices for aiding aircraft in an approach and landing. 1/4/73

Jakékoliv osvětlovací těleso, rádiový maják, radiolokátor, spojovací prostředek nebo jakýkoli jiný systém, jehož zařízení pomáhá letadlu v přiblížení a přistání

landing approach / approche d'atterrissage / přiblížení na přistání

The continuously changing position of an aircraft in space directed toward effecting a landing on a predetermined area. 1/4/73

Plynulá řízená změna polohy letadla k uskutečnění přistání v předem stanoveném prostoru.

landing area¹ / zone de mise à terre¹ / prostor vysazení¹ amphibious assault area

The part of the objective area within which the landing operations of an amphibious force are conducted. Note: it includes the beach, the approaches to the beach, the transport areas, the fire support areas, the airspace occupied by aircraft in close support and the land included in the advance inland to the initial objective. *Related terms: amphibious force¹; fire support area; landing site²; objective area. 30/6/05*

Část cílového prostoru, ve kterém jsou vedeny výsadkové operace. Poznámka: zahrnuje pobřeží, přístupy k němu, přepravní prostor, prostor palébné podpory, prostor činnosti letadel blízké podpory a území včetně předmostí. *Příbuzné termíny: amphibious force¹; fire support area; landing site²; objective area.*

landing area² / zone de mise à terre² / prostor vysazení²

The area used for air landing of troops and materiel. *Related terms: aerodrome; air landed; landing zone. 30/6/05*

Prostor využívaný pro vysazení jednotek a vojenské techniky. *Příbuzné termíny: aerodrome; air landed; landing zone.*

landing beach / plage de débarquement / úsek mořského pobřeží určený pro vysazení

The portion of a shoreline required for landing a battalion landing team, which can also be used as a tactical locality over which a force larger or smaller than a battalion landing team may be landed. 1/10/01

Část pobřežního pásu nutného pro vysazení praporečnického vylodovacího uskupení, který také může být využit jako taktický prostor, kde se mohou vylodit síly větší nebo menší než praporečnické vylodovací uskupení.

landing craft / engin de débarquement / vylodovací plavidlo

A craft employed in amphibious operations, specifically designed for carrying troops and their equipment and for beaching, unloading and retracting. It is also used for resupply operations. *Related terms: amphibious vehicle; resupply. 4/10/00*

Plavidlo používané při vylodovacích operacích, speciálně určené pro přepravu jednotek a jejich techniky a pro přistání u pobřeží, vylodění a odvoz zpět. Používá se také pro operace spojené s doplňováním zásob. *Příbuzné termíny: amphibious vehicle; resupply.*

landing diagram / présentation graphique du plan de mise à terre / grafikon vylodění

A graphic means of illustrating the plan for the ship-to-shore movement. *Related term: plan for loading. 1/4/73*

Grafický prostředek pro zobrazení pohybu z lodí na břeh. *Příbuzný termín: plan for loading.*

landing force / force de débarquement / výsadkové a vylod'ovací síly

LF

The task organization of ground and aviation units assigned to an amphibious operation. *Related term: amphibious force*². 1/10/01

Úkolové uskupení pozemních a leteckých jednotek určených pro výsadkovou obojživelnou operaci. *Příbuzný termín: amphibious force*².

landing group / groupe de débarquement / výsadková skupina

A subordinate task organization of the landing force capable of conducting landing operations, under a single tactical command, against a position or group of positions. 1/7/80

Podřízená organizační struktura výsadkových vojsk (sil) schopná provést výsadkovou operaci pod jedním taktickým velením proti jednomu nebo více postavení.

landing mat / grille d'atterrissage (ou de débarquement) / rohož pro zpevnění terénu

A prefabricated, portable mat so designed that any number of planks (sections) may be rapidly fastened together to form surfacing for emergency runways, landing beaches, etc. 1/4/73

Přenosná rohož z prefabrikátů připravená tak, že k ní může být rychle připevněn jakýkoliv počet desek tak, aby vytvořily plochu pro nouzové vzletové a přistávací dráhy, břehy pro vysazení atd.

landing point / point d'atterrissage² / bod – místo dotyku – dosednutí (bod přistání)

LP

A point within a landing site where one helicopter or vertical take-off and landing aircraft can land. 1/10/80

Bod v rámci přistávacího místa, kde může přistát jeden vrtulník nebo letadlo s kolmým vzletem a přistáním.

landing roll / course à l'atterrissage / pojíždění po přistání

The movement of an aircraft from touchdown through deceleration to taxi speed or full stop. 1/7/80

Pohyb letadla z místa dotyku až do zpomalení na pojížděcí rychlost nebo ke konečnému zastavení.

landing ship / bâtiment de débarquement / vylod'ovací plavidlo

An assault ship which is designed for long sea voyages and for rapid unloading over and on to a beach. 1/4/73

Útočné vylod'ovací plavidlo předurčené pro delší námořní trasy a pro rychlé vylodění u nebo na pobřeží.

landing ship dock / bâtiment de transport de chalands de débarquement / loď pro přepravu vylod'ovacích plavidel

LSD

A ship designed to transport and launch loaded amphibious craft and/or amphibian vehicles with their crews and embarked personnel and/or equipment and to render limited docking and repair services to small ships and craft. 1/4/73

Plavidlo předurčené pro přepravu vylod'ovacích obojživelných plavidel nebo vozidel s jejich osádkami, naloženými osobami a výzbrojí, k poskytnutí omezeného útočiště a opravárenských služeb pro malá plavidla a lodě.

landing site¹ / site d'atterrissage / plocha, úsek přistání¹

A site within a landing zone containing one or more landing points. *Related terms: aerodrome; landing point; landing zone*. 30/6/05

Plocha v prostoru přistání, obsahující jedno nebo více míst pro přistání. *Příbuzné termíny: aerodrome; landing point; landing zone*.

landing site² / site de débarquement / plocha, úsek přistání²

In amphibious operations, a continuous segment of coastline over which troops, equipment and supplies can be landed by surface means. *Related terms: aerodrome; landing point; landing zone*. 30/6/05

Při obojživelných operacích souvislý úsek pobřeží, na které mohou být hladinovými prostředky vysazena vojska, výzbroj a zásoby. *Příbuzné termíny: aerodrome; landing point; landing zone*.

landing zone¹ / zone d'amerrissage / pásmo přistání¹**LZ**

A specified zone used for the landing of aircraft on water. 30/6/05

Vyhrazená oblast používaná pro přistávání letadel na vodní hladině.

landing zone² / zone d'appontage² / pásmo přistání²**LZ**

A specified zone used for the landing of aircraft on the deck of a ship. 30/6/05

Vyhrazená oblast používaná pro přistávání letadel na palubě lodi.

landing zone³ / zone d'atterrissage / pásmo přistání³**LZ**

A specified zone used for the landing of aircraft on land. 30/6/05

Vyhrazená oblast používaná pro přistávání letadel na zemi.

landing zone control party / groupe de contrôle de zone de débarquement / skupina pro řízení přistání

Personnel specially trained and equipped to establish and operate communication devices from the ground for traffic control of aircraft/helicopters for a specific landing zone. 1/9/81

Osoby speciálně vycvičené a vybavené pro zřízení a provoz pozemních spojovacích prostředků pro řízení letového provozu letadel nebo vrtulníků ve vymezeném prostoru přistání.

landmark / repère terrestre / orientační bod

A feature, either natural or artificial, that can be accurately determined on the ground from a grid reference. 1/4/73

Přírodní nebo umělý objekt, jehož poloha na zemi může být přesně určena pomocí souřadné soustavy.

land mine warfare / guerre des mines terrestre / bojová činnost s použitím pozemních min

Preferred term: mine warfare. 1/4/73

Preferovaný termín: mine warfare.

lane marker / marqueur de cheminement / znak pro vytýčení průchodu

In land mine warfare, sign used to mark a minefield lane.

Note: Lane markers, at the entrance to and exit from the lane, may be referenced to a landmark or intermediate marker. *Related terms: gap marker; lane marker; minefield lane; row marker; strip marker. 1/6/84*

Při bojové činnosti s používáním pozemních min, značka použitá pro označení průchodu v minovém poli.

Poznámka: Značky, umístěné na začátku a konci minového pole mají být umístěny vzhledem k orientačnímu bodu nebo střední značce. *Příbuzné termíny: gap marker; lane marker; minefield lane; row marker; strip marker.*

lap / bande / pás (pruh)

In naval mine warfare, that section or strip of an area assigned to a single sweeper or formation of sweepers for a run through the area. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min se jedná o část nebo pás prostoru vymezeného pro jednu nebo skupinu minolovek k propátrání celého prostoru.

lap course / route de dragage / pás – pruh určený pro odminování

In naval mine warfare, the true course desired to be made good during a run along a lap. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min se jedná o skutečnou dráhu, kterou je potřebné odminovat během jednoho průjezdu.

lap track / rail / středová čára

In naval mine warfare, the centre line of a lap; ideally, the track to be followed by the sweep or detecting gear. 1/8/76

Při bojové činnosti s používáním námořních min středová čára dráhy. Ideálně by měla dráhu sledovat minolovka nebo detekční zařízení.

lap turn / retournement / obrat při odminování

In naval mine warfare, the manoeuvre a minesweeper carries out between the completion of one run and the commencement of the run immediately following. 22/01/10

Při bojové činnosti s použitím námořních min, jde o manévry prováděný minolovkou mezi ukončením jednoho průjezdu dráhy a zahájením průjezdu bezprostředně následujícího.

lap width / largeur de bande interceptée / šířka pásu – pruhu

In naval mine warfare, the swept path of the ship or formation divided by the percentage coverage being swept to. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min jde o dráhu pátrání lodi nebo formace lodí, dělené procentem pokrytí stávající plochy.

large ship / grand bâtiment / velká loď

A ship of over 137 metres (or 450 feet) in length. *Related term: small ship.* 1/11/75

Loď o délce větší než 450 stop (137 metrů). *Příbuzný termín: small ship.*

laser designator / marqueur laser / laserový označovač**laser illuminator****laser target marker**

A device that emits a beam of laser energy which is used to mark a specific place or object. 31/5/00

Zařízení, které vysílá paprsek laserové energie. Je používáno pro označení určitého místa nebo objektu.

laser guidance unit / dispositif de guidage par laser / laserová naváděcí jednotka

A system fitted with a laser seeker to compute trajectory data for use by the control system of a missile, projectile or bomb. *Related term: laser seeker.* 4/10/00

Zařízení opatřené laserovým vyhledávačem k výpočtu dráhy letu, které je využíváno řídicím systémem rakety, střely nebo pumy. *Příbuzný termín: laser seeker.*

laser guided weapon / arme guidée par laser / zbraň naváděná laserem

A weapon which utilizes a seeker to detect laser energy reflected from a laser marked/designated target and through signal processing provides guidance commands to a control system which guides the weapon to the point from which the laser energy is being reflected. *Related terms: infrared linescan system; laser linescan system; laser seeker.* 1/12/79

Zbraň využívající laserový vyhledávač pro detekci laserové energie odražené od laserem označeného/vybraného cíle a prostřednictvím zpracovaného signálu dává povely řídicímu systému zbraně k zaměření na místo, odkud je laserová energie odrážena. *Příbuzné termíny: infrared linescan system; laser linescan system; laser seeker.*

laser illuminator / illuminateur laser / laserový ozařovač

Preferred term: laser designator. 13/12/99

Preferovaný termín: laser designator.

laser linescan system / analyseur laser à balayage linéaire / laserový čárový snímací systém

An active airborne imagery recording system which uses a laser as the primary source of illumination to scan the ground beneath the flight path, adding successive across-track lines to the record as the vehicle advances. *Related terms: infrared linescan system; laser guided weapon; laser seeker.* 1/3/81

Aktivní záznamový systém na palubě letadla, který používá laseru jako primárního zdroje ozařování ke snímání území pod dráhou letu, přidává postupně dráhy napříč pro zaznamenání pohybu vozidel. *Příbuzné termíny: infrared linescan system; laser guided weapon; laser seeker.*

laser pulse duration / durée d'impulsion laser / doba trvání laserového impulsu

The time during which the laser output pulse power remains continuously above half its maximum value. 1/1/80

Doba během níž zůstává výstupní síla laserového impulsu bez přerušení vyšší než je polovina jeho maximální hodnoty.

laser range-finder / télémètre laser / laserový dálkoměr

A device that uses a laser to determine the distance from the device to a place or object. 4/11/05

Zařízení, které využívá laser pro určení vzdálenosti od přístroje k nějakému místu nebo objektu.

laser seeker / chercheur laser / laserový pátrač

A device based on a direction sensitive receiver which detects the energy reflected from a laser designated target and defines the direction of the target relative to the receiver. *Related terms: infrared linescan system; laser guided weapon; laser linescan system.* 1/8/79

Zařízení založené na citlivém směrovém přijímači, který zjišťuje energii odraženou od laserem označeného cíle a určuje směr cíle ve vztahu k přijímači. *Příbuzné termíny: infrared linescan system; laser guided weapon; laser linescan system.*

**laser target designating system / système marqueur d'objectif à laser / systém pro označování cílů laserem
laser target marking system**

A system which is used to direct (aim or point) laser energy at a target. The system consists of the laser designator or laser target marker with its display and control components necessary to acquire the target and direct the beam of laser energy thereon. 1/11/75

Systém, který je používán k usměrnění energie laseru na cíl. Skládá se z označovače cílů s displejem a řídicích prvků potřebných pro zachycení cíle a směrování paprsku laserové energie na tento cíl.

laser target marker / marqueur laser / laserový označovač cílů

Preferred term: laser designator. 1/11/75

Preferovaný termín: laser designator.

laser target marking system / système marqueur d'objectif à laser / systém pro laserové označování cílů

Preferred term: laser target designating system. 1/7/80

Preferovaný termín: laser target designating system.

laser tracker / appareil de poursuite laser / sledovací laser

A device which locks on to the reflected energy from a laser marked/designated target and defines the direction of the target relative to itself. 1/7/80

Zařízení, které sleduje odraženou energii od laserem označeného cíle a určuje směr k cíli.

lashing / arrimage / úvaz

Preferred term: tie down. 1/12/74

Preferovaný termín: tie down.

lashing point / point d'arrimage / úvaziště

Preferred term: tie down point. 1/8/79

Preferovaný termín: tie down point.

late / retard / zpoždění (pozdní)

In artillery and naval fire support, a report made to the observer or spotter, whenever there is a delay in reporting "shot" by coupling a time in seconds with the report. 1/8/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem zpráva předaná pozorovateli, že došlo ke zpoždění při hlášení "výstřel" s uvedením času v sekundách.

lateral gain / gain latéral / postranní zisk

The amount of new ground covered laterally by successive photographic runs over an area. 1/4/73

Množství nově pokrytého postranního pásma při postupném fotografování při přeletu nad prostorem.

lateral route / rocade / postranní trasa

A route generally parallel to the forward edge of the battle area, which crosses, or feeds into, axial routes. *Related term: route.* 1/4/73

Trasa, která je všeobecně souběžná s předním okrajem obrany, která přechází nebo vede k hlavním trasám. *Příbuzný termín route.*

latest arrival date / date limite d'arrivée / nejzazší datum příjezdu

In movement planning, the latest date, calculated from G-day, on which an organization or unit is required to arrive at the designated ports of debarkation. *Related terms: designation of days and hours; commander's required date; D-day; E-day; G-day; H-hour; K-day.* 1/10/01

Při plánování přesunů se jedná o takovou dobu, počítanou od dne G, kdy se nejpozději má organizační složka či jednotka dostavit do určeného přístavu pro vylodění. *Příbuzné termíny: designation of days and hours; commander's required date; D-day; E-day; G-day; H-hour; K-day.*

**latitude band / zone de latitude / pás zeměpisné šířky
latitudinal band**

Any latitudinal strip, designated by accepted units of linear or angular measurement, which circumscribes the earth. 1/4/73

Pás zeměpisné šířky, obepínající zeměkouli, vyhrazený pro jednotné zpracování délkových a úhlových měření příslušných tomuto pásu.

latitudinal band

Preferred term: latitude band.

Preferovaný termín: latitude band.

lattice / canevas / souřadnicová síť

A network of intersecting positional lines printed on a map or chart from which a fix may be obtained. 1/4/73

Souřadnicová síť pro udávání a identifikaci polohy – souřadnic bodů, jeden z geometrických prvků obsahu mapy.

launcher / rampe de lancement / odpalovací zařízení

A structural device designed to support and hold a missile in position for firing. 1/4/73

Konstrukční zařízení určené k podepření a držení rakety v poloze pro odpálení.

launching site / site de lancement / místo (stanoviště) pro odpálení

Any site or installation with the capacity of launching missiles from surface to air or surface to surface. 1/4/73

Jakékoliv místo nebo objekt, které je schopné odpálit střely země – vzduch nebo střely země-země.

launch pad / aire de lancement / odpalovací rampa

A concrete or other hard surface area on which a missile launcher is positioned. 1/4/73

Podklad z betonu nebo jiného pevného materiálu, na kterém je umístěno odpalovací zařízení.

laydown bombing / bombardement en vol rasant / bombardování z přízemního letu

A very low level bombing technique wherein delay fuses and/or devices are used to allow the attacker to escape the effects of his bomb. 1/4/73

Způsob bombardování z velmi malé výšky, při kterém se používají zpožděné zapalovače a/nebo zařízení, které umožní útočícímu letadlu uniknout před účinky vlastních pum.

layer tint / coloriage hypsométrique / výškové zabarvení (výškové rozdíly)

Preferred term: hypsometric tinting. 1/4/73

Preferovaný termín: hypsometric tinting.

laying-up position / mouillage d'attente² / vyčkávací stanoviště

Any suitable position where naval units can berth, camouflage and replenish in preparation for forthcoming operations. *Related terms: advanced fleet anchorage; assembly anchorage; emergency anchorage; holding anchorage; waiting position; working anchorage.* 1/10/84

Jakékoliv vhodné postavení, kde mohou námořní jednotky zakotvit, zamaskovat se a provést doplnění při přípravě na nadcházející operace. *Příbuzné termíny: advanced fleet anchorage; assembly anchorage; emergency anchorage; holding anchorage; waiting position; working anchorage.*

**lay reference number / numéro de référence de mouillage / identifikační číslo položené námořní miny
LRN**

In naval mine warfare, a number allocated to an individual mine by the minefield planning authority to provide a simple means of referring to it. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min číslo přidělené jednotlivé mině v minovém poli nadřazeným ke stanovení jejího jednoduchého označení.

lead aircraft¹ / avion leader¹ / vedoucí letadlo¹

An airborne aircraft designated to provide certain command and air control functions. 1/4/73

Letadlo ve vzduchu určené k zabezpečení některých funkcí velení a řízení.

lead aircraft² / avion leader² / vedoucí letadlo²

An aircraft in the van of two or more aircraft. 1/4/73

Letadlo v čele dvou a více letadel.

lead collision course / cap de collision / přepadový kurz

A vector which, if maintained, would result in a collision between an interceptor and a target. 1/10/01

Pokud bude udržován kurz přepadového stíhacího letounu, bude jeho výsledkem střetnutí s cílem.

lead pursuit / cap de poursuite / nadběh

An interceptor vector designed to maintain a course of flight at a predetermined point ahead of a target. 1/12/74

Vektor směru přepadového stíhacího letounu určený k udržení směru letu do předem určeného bodu před cíl.

lead-through operation / opération maritime de gidage / provedení lodí minovým polem

A maritime operation in which a guide ship leads other ships or submarines in their passage through channels established in a mined area. 29/8/09

Námořní operace, při níž vedoucí loď vede plavbu dalších lodí nebo ponorek průchody vytvořenými v minových polích.

leapfrog / progression par bonds / postup po skocích

Form of movement in which like supporting elements are moved successively through or by one another along the axis of movement of supported forces. 1/4/73

Způsob přesunu, kdy se zabezpečovací prvky pohybují postupně přes nebo po sobě podél osy pohybu zabezpečovaných vojsk.

**leaver / navire quittant / loď opouštějící konvoj
convoy leaver (zastaralý)**

A merchant ship which breaks off from a convoy to proceed to a different destination and becomes independent. *Related terms: leaver convoy; leaver section.* 1/9/89

Obchodní loď, která se odpoutává od hlavního konvoje, pokračuje v jiném úkolu a stává se tím samostatnou. *Příbuzné termíny: leaver convoy, leaver section.*

leaver convoy / convoi détaché / konvoj, který opustil hlavní konvoj

A convoy which has broken off from the main convoy and is proceeding to a different destination. *Related terms: leaver, leaver section.* 1/6/78

Konvoj, který opustil hlavní konvoj a pokračuje v plnění jiného úkolu. *Příbuzné termíny: leaver, leaver section.*

leaver section / section à détacher d'un convoi / skupina, která opouští hlavní konvoj

LS

A group of ships forming part of the main convoy which will subsequently break off to become leavers or a leaver convoy. *Related terms: leaver; leaver convoy.* 1/6/78

Skupina plavidel, která tvoří část hlavního konvoje se postupně oddělí, aby se připojila k lodi nebo ke konvoji, který opustil hlavní konvoj. *Příbuzné termíny: leaver, leaver convoy.*

left (or right)¹ / gauche (ou droite)¹ / levý (nebo pravý)¹

Terms used to establish the relative position of a body of troops. The person using the terms left or right is assumed to be facing in the direction of the enemy regardless of whether the troops are advancing towards or withdrawing from the enemy. 1/8/73

Termín používaný k určení relativní polohy jednotky. O osobě, která používá termín levý nebo pravý se předpokládá, že je čelem k protivníkovi bez ohledu na to, zda vojska postupují k protivníkovi nebo od něj ustupují.

**left (or right)² / gauche (ou droite)² / levý (nebo pravý)²
right (or left)**

Correction used in adjusting fire to indicate that a lateral shift of the mean point of impact perpendicular to the reference line or spotting line is desired. 1/8/73

Termín používaný při opravě palby požadující boční posun středního bodu zásahu kolmo k referenční čáře nebo čáře pozorování.

legend / légende¹ / legenda

An explanation of symbols used on a map, chart, sketch, etc., commonly printed in tabular form at the side of the map, etc. *Related term: key.* 1/12/93

Vysvětlivky k symbolice použité na mapách, grafech, náčrtcích a pod., které se běžně uvádějí ve formě tabulky na bočním okraji mapy. *Příbuzný termín: key.*

lens coating / couche antireflet / povrchová vrstva čočky

A thin transparent coating applied to a surface of a lens element. 1/7/70

Tenká průsvitná vrstva na povrchu čočky.

lens distortion / distorsion / zkreslení čočky

Image displacement caused by lens irregularities and aberrations. 1/7/70

Posun obrazu způsobený nepravidelnostmi a vadami čočky.

lethal weapon / arme létale / letální zbraň

Any weapon that can be used to cause death or serious bodily injury.

Jakákoliv zbraň, která může být použita k usmrcení nebo ke způsobení vážného tělesného poranění.

level-of-effort munitions / stocks de soutien en munitions / pohyblivé zásoby munice

In stockpile planning, munitions stocked on the basis of expected daily expenditure rate, the number of combat days and the attrition rate assumed, to counter targets the number of which is unknown. *Related term: threat-oriented munitions.* 1/2/88

Při plánování zásob materiálu je to úroveň zásob munice udržovaná na základě předpokládané denní spotřeby, počtu dnů vedení boje, předpokládaného množství munice potřebné k působení na cíle, jejichž počet není znám. *Příbuzný termín: threat-oriented munitions.*

level of supply / niveau des approvisionnements / úroveň zásobování

The quantity of supplies or materiel authorized or directed to be held in anticipation of future demands. 1/4/73

Schválené nebo nařízené množství zásob materiálu skladovaných pro zabezpečení předpokládaných budoucích požadavků.

L-hour / heure L / hodina L

In amphibious or airmobile operations, the time at which the first helicopter of a heliborne assault wave touches down or is due to touch down in the landing zone. *Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.* 26/8/09

Při obojživelných nebo aeromobilních operacích čas, ve kterém první vrtulník útočné vlny vrtulníkoveho výsadku dosedne nebo má dosednout v zóně přistání. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.*

liaison / liaison¹ / spojení, styk

That contact or intercommunication maintained between elements of military forces to ensure mutual understanding and unity of purpose and action. 1/4/71

Kontakt nebo vzájemné spojení udržované mezi prvky vojenských sil pro zajištění vzájemného porozumění, jednoty cílů a činnosti.

liberated territory / territoire libéré / osvobozené území

Any area, domestic, neutral or friendly, which, having been occupied by an enemy, is retaken by friendly forces. 1/4/73

Každé území, ať už domácí, neutrální nebo vlastní, které bylo okupováno nepřítelem a které bylo znovu obsazeno vlastními vojsky.

light damage / dégât léger / lehké poškození

Preferred term: nuclear damage. 1/11/75

Preferovaný termín: nuclear damage.

lightening / allègement / odlehčování

The operation (normally carried out at anchor) of transferring crude oil cargo from a large tanker to a smaller tanker, so reducing the draught of the larger tanker to enable it to enter port. 1/3/79

Činnost (operace) (normálně prováděná při kotvení) k přečerpání nákladu surové ropy z velkého tankeru do menšího ke snížení ponoru většího tankeru a tak mu umožnit vstup do přístavu.

light filter / filtre optique / světelný (optický) filtr

An optical element such as a sheet of glass, gelatine or plastic dyed in a specific manner to absorb selectively light of certain colours. 1/10/80

Optický prvek, např. tabulka skla, želatina nebo plast, obarvený takovým způsobem, že pohlcuje výběrově světlo určité barvy.

light line / ligne d'éclairage réduit / čára zatemnění světel vozidel

A designated line forward of which vehicles are required to use blackout lights at night. 1/4/73

Stanovená čára, před níž musí vozidla v noci použít tlumené osvětlení.

limited access route / itinéraire à accès réglementé / omezená přístupová cesta

A oneway route with one or more restrictions which preclude its use by the full range of military traffic. *Related terms: double flow route; route; single flow route.* 1/1/80

Jednosměrná komunikace s jedním nebo více omezeními, která v plném rozsahu zabraňují jejímu použití pro vojenský provoz. *Příbuzné termíny: double flow route, route, single flow route.*

limit of fire¹ / limite de tir¹ / sektor palby, bezpečnostní úhel¹

The boundary marking off the area on which gun-fire can be delivered. 1/2/74

Hranice vyznačující prostor, kam může být vedena dělostřelecká palba.

limit of fire² / limite de tir² / sektor palby, bezpečnostní úhel²

Safe angular limits for firing at aerial targets. 1/2/74

Bezpečnostní úhel pro vedení palby na vzdušné cíle.

linear scale / échelle des distance / lineární měřítko

Preferred term: graphic scale. 1/2/74

Preferovaný termín: graphic scale.

line astern / formation en ligne / proud letadel

Preferred term: trail formation. 1/11/77

Preferovaný termín: trail formation.

line gauge / largeur de ligne / šířka řádku

A measurement of line width. 1/2/74

Měření šířky řádků.

line of arrival / ligne d'incidence / směr příjezdu

Preferred term: line of impact. 1/8/73

Preferovaný termín: line of impact.

line of departure¹ / ligne de départ¹ / výchozí čára¹

In land warfare, a line designated to coordinate the departure of attack elements. 1/11/85

Při bojové činnosti se jedná o výchozí čáru útočících jednotek.

line of departure² / ligne de départ² / výchozí čára²

In amphibious warfare, a suitably marked offshore coordinating line to assist assault craft to land on designated beaches at scheduled times. 1/11/85

Při obojživelné operaci vhodně označená součinnostní čára umístěná mimo pobřeží k usnadnění přistání útočných vyloďovacích plavidel na určeném místě pobřeží v plánovaném čase.

line of impact / ligne d'incidence / směr dopadu

line of arrival

A line tangent to the trajectory at the point of impact or burst. 1/3/82

Tečna k dráze střely v místě dopadu nebo rozprasku.

line of operation / ligne d'opération / směr operace

LoO

In a campaign or operation, a line linking decisive points in time and space on the path to the centre of gravity. *Related terms: campaign; centre of gravity; decisive point; operation. 1/10/01*

Čára spojující při vojenském tažení nebo operaci rozhodující body v čase a prostoru ve směru těžiště bojové činnosti. *Příbuzné termíny: campaign; centre of gravity; decisive point; operation.*

line overlap / recouvrement linéaire / překrytí

Preferred term: overlap¹. 1/3/81

Preferovaný termín: overlap¹.

line search / reconnaissance sur itinéraire / osa pátrání

Reconnaissance along a specific line of communications, such as a road, railway or waterway, to detect fleeting targets and activities in general. 1/8/79

Průzkum podél komunikací, jako jsou např. silnice, železnice nebo vodní cesty, jehož úkolem je zjistit nahodilé cíle a veškeré aktivity.

lines of communications / lignes de communications / komunikace

All the land, water, and air routes that connect an operating military force with one or more bases of operations, and along which supplies and reinforcements move. 1/6/81

Pozemní, námořní a vzdušné trasy, které spojují operující ozbrojené síly s jednou nebo více operačními základnami a podél kterých je prováděno zásobování a přísun posil. 1/6/81

link¹ / liaison² / spojení¹

In communications, a general term used to indicate the existence of communication facilities between two points. 1/11/75

Obecný termín používaný v oblasti spojení k označení existence spojovacích zařízení mezi dvěma body.

link² / bretelle / spojení²

A maritime route, other than a coastal or transit route, which links any two or more routes. 1/11/75

Námořní trasy, kromě pobřežních a tranzitních, které spojují každé dvě nebo více tras.

liquid explosive / explosif liquide / kapalná výbušina

Explosive which is fluid at normal temperatures. 1/12/77

Výbušina, která je při normální teplotě v tekutém stavu.

list of targets / liste d'objectifs / seznam cílů

Preferred term: target list. 1/7/80

Preferovaný termín: target list.

live exercise / exercice réel / cvičení s vojsky**LIVEX**

An exercise using real forces and units. 1/8/74

Cvičení za účasti reálných jednotek, útvarů a svazků.

load / charge³ / zátěž

The total weight of passengers or cargo transported. *Related terms: aircraft store; airlift requirement; airlift capability; combat load; payload¹; standard load; transport capacity.*

Celková hmotnost pasažérů nebo přepravovaného nákladu. *Příbuzné termíny: aircraft store; airlift requirement; airlift capability; combat load; payload¹; standard load; transport capacity.*

load control group / équipe de contrôle du chargement / řídicí skupina pro nakládání

Personnel who are concerned with organization and control of loading within the pick-up zone. 1/12/76

Osoby pověřené organizací a řízením nakládání v rámci nakládací zóny.

loaded weapon / arme approvisionnée / zbraň naplněná střelivem

A weapon to which the ammunition is joined, but which is not charged and remains unable to fire. *Related terms: charged weapon; uncharged weapon; unloaded weapon. 1/10/01*

Zbraň naplněná municí, avšak náboj není v nábojové komoře a zbraň tudíž není bezprostředně schopná střelby. *Příbuzné termíny: charged weapon; uncharged weapon; unloaded weapon.*

loading / chargement / nakládání

The process of putting personnel, matériel, supplies and other freight on board ships, aircraft, trains, road vehicles or other means of conveyance. Note: In French, the word chargement excludes personnel. *Related terms: allowable load; block stowage loading; combat loading; commodity loading; convoy loading; embarkation; horizontal loading; selective loading; selective unloading; unit loading; vertical loading. 1/10/92*

Proces nakládání osob, materiálu, zásob a dalšího nákladu na palubu lodi, letadla, vlaku, silničního vozidla nebo ostatních prostředků přepravy. Poznámka: ve Francii slovo náklad vylučuje osoby. *Příbuzné termíny: allowable load; block stowage loading; combat loading; commodity loading; convoy loading; embarkation; horizontal loading; selective loading; selective unloading; unit loading; vertical loading.*

loading plan / plan de chargement / plán nakládání

All of the individually prepared documents which, taken together, present in detail all instructions for the arrangement of personnel, and the loading of equipment for one or more units or other special grouping of personnel or material moving by highway, water, rail, or air transportation. *Related term: ocean manifest.* 1/2/74

Všechny jednotlivě připravené dokumenty, které ve svém souhrnu představují podrobné pokyny pro organizaci a nakládání živé síly a materiálu pro jednu nebo více jednotek nebo jiných speciálních skupin osob nebo materiálu, přesunovaných po silnici, vodě, vlakem nebo vzdušnou přepravou. *Příbuzný termín: ocean manifest.*

loading point / point de chargement / nakládací místo

A point where one aircraft can be loaded or unloaded. 1/12/76

Místo, kde může být naloženo nebo vyloženo jedno letadlo.

loading site / site de chargement / nakládací prostor

An area containing a number of loading points. 9/7/97

Prostor, který obsahuje určitý počet nakládacích míst.

load spreader / répartiteur de charges / prostředek pro rozložení zátěže

Material used to distribute the weight of a load over a given area to avoid exceeding designed stress. 1/3/73

Materiál používaný pro rozložení váhy nákladu v daném prostoru, aby nedošlo k překročení stanoveného namáhání.

local mean time / temps local moyen / místní střední čas

The time interval elapsed since the mean sun's transit of the observer's antimeridian. 1/3/73

Střední sluneční čas, vztažený k místnímu poledníku pozorovatele + 12 hodin. Časový interval, který uplynul od přesunu středu slunce k poledníku, kde je pozorovatel.

local wage rate NATO civilian employee / employé civil OTAN rémunéré au tarif local / civilní zaměstnanec NATO placený podle místního tarifu

Civilian employee who does not occupy a NATO international civilian post and who does not enjoy NATO status. 1/10/78

Civilní zaměstnanec, který nezastává mezinárodní funkci v rámci NATO a nepožívá statutu NATO.

localizer / radiophare d'alignement / radiomaják k určení polohy

A directional radio beacon which provides to an aircraft an indication of its lateral position relative to a predetermined final approach course. *Related terms: beacon; crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.* 1/11/80

Směrový radiomaják, který letadlu poskytuje údaje o jeho boční poloze vzhledem k předem stanovenému kurzu koncového přiblížení. *Příbuzné termíny: beacon; crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; meaconing; personal locator beacon; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.*

location diagram / carton de localisation / schéma kladu mapových listů

On a map or chart, a diagram shown in the margin to indicate the position of the sheet in relation to the surrounding country, or to adjoining sheets of the same or adjacent map series. *Preferred term: map index.* 1/3/73

Schéma kladu mapových listů na mapě nebo námořní mapě umístěné na okraji a znázorňující umístění daného listu ve vztahu k okolním zemím nebo k přilehlým sériím mapy. *Preferovaný termín: map index.*

lock-on / verrouillage / automatické sledování cíle

The state of a tracking system or target acquisition system which is continuously and automatically tracking a target, using one or more parameters. *Related term: track (to)*². 4/10/00

Stav sledovacího nebo vyhledávacího systému, kdy cíl je nepřetržitě a automaticky sledován s využitím jednoho nebo více parametrů. *Příbuzný termín: track (to)*².

logistic assessment / évaluation logistique / logistické zhodnocení

An evaluation of the logistic support required to conduct a military operation, compared to the actual and/or potential logistic support available for that operation. 4/10/00

Hodnocení logistického zabezpečení, které je nezbytné pro vedení vojenské operace a jehož obsahem je porovnání skutečné nebo potenciální logistické kapacity, která je dostupná pro danou operaci.

logistic assistance / aide logistique / logistická pomoc

A generic term used to denote types of assistance between and within military commands both in peace and war. *Related terms: combined logistic support; mutual aid; reallocation of resources; reallocation authority.* 1/3/73

Obecný termín, používaný k označení druhů pomoci mezi vojenskými velitelstvími a v jejich rámci, v míru i ve válce. *Příbuzné termíny: combined logistic support; mutual aid; reallocation of resources; reallocation authority.*

logistics / logistique / logistika

Log.

The science of planning and carrying out the movement and maintenance of forces. In its most comprehensive sense, the aspects of military operations which deal with:

- a. design and development, acquisition, storage, transport, distribution, maintenance, evacuation and disposition of matériel;
- b. transport of personnel;
- c. acquisition, construction, maintenance, operation, and disposition of facilities;
- d. acquisition or furnishing of services; and
- e. medical and health service support. 10/12/93

Věda o plánování a provádění přesunů a zabezpečování vojsk. V nejširším slova smyslu zabezpečuje takové úkoly v rámci vojenských operací, jako jsou:

- a. Návrh a vývoj, nákupy, skladování, dopravu, rozdělování, udržování, odsun a likvidaci materiálu.
- b. Přesuny osob.
- c. Nákupy, výstavba, udržování, činnost a likvidace zařízení.
- d. Nákupy a dodávky služeb.
- e. Zdravotnické zabezpečení.

logistic sustainment / maintien en puissance logistique / logistické udržování

The process and mechanism by which sustainability is achieved and which consists of supplying a force with consumables and replacing combat losses and non-combat attrition of equipment in order to maintain the force's combat power for the duration required to meet its objectives. *Related term: sustainability.* 2/3/07

Proces a mechanismus, prostřednictvím něhož je dosahováno udržitelnosti a který spočívá v zásobování sil spotřebním materiálem a nahrazování bojových ztrát a ztrát způsobených opotřebením bojové techniky za účelem udržení bojeschopnosti sil po celou délku požadovaného období plnění stanovených úkolů. *Příbuzný termín: sustainability.*

long-range transport aircraft / aéronef de transport à long rayon d'action / dopravní letadlo s dalekým doletem

Preferred term: transport aircraft. 1/2/74

Preferovaný termín: transport aircraft.

look / période de réceptivité / citlivost

In mine warfare, a period during which a mine circuit is receptive of an influence. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min se jedná o období, kdy okruh miny je citlivý na vlivy.

lost / non vu / nepozorovaný

In artillery and naval fire support, a spotting, of an observation used by a spotter or an observer to indicate that rounds fired by a gun or mortar were not observed. 1/2/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem způsob pozorování dopadů, kdy řídicí nebo pozorovatel hlásí, že rána vypálená z děla nebo z minometu nebyla pozorována.

low airburst / explosion nucléaire à basse altitude / nízký vzdušný výbuch

The fallout safe height of burst for a nuclear weapon which maximizes damage to or casualties on surface targets.

Related terms: airburst; high altitude burst; nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst. 1/8/76

Spadová bezpečná výška výbuchu pro jadernou zbraň, která maximalizuje poškození nebo oběti na povrchových cílech.

Příbuzné termíny: airburst; high altitude burst; nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst.

low angle / tir plongeant / malý úhel

In artillery and naval gunfire support, an order or request to obtain low-angle fire (less than 45). 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem jde o nařízení nebo vyžádání palby spodní skupinou úhlů (méně než 45 stupňů).

low-angle fire / tir plongeant / palba spodní skupinou úhlů

Fire delivered at angles of elevation below the elevation that corresponds to the maximum range of the gun and ammunition concerned. 1/11/75

Palba prováděná s náměrem menším než je náměr odpovídající maximálnímu dostřelu děla s odpovídající municí.

low-angle loft bombing / bombardement en cabré de faible amplitude / bombardování z malého úhlu odhazování

Type of loft bombing of free fall bombs wherein weapon release occurs at an angle less than 35 degrees above the horizontal. 1/3/73

Druh bombardování odhazováním pum s využitím volného pádu pum, při kterém k uvolnění z pumovnice nastává při úhlu menší než 35 stupňů nad horizontem.

low-velocity drop / largage à faible vitesse de descente / shoz při nízké rychlosti

A drop procedure in which the drop velocity does not exceed 30 feet per second. *Related terms: airdrop; air movement; free drop; release.* 1/3/73

Způsob vysazení, kdy rychlost nesmí přesahovat 30 stop za sekundu. *Příbuzné termíny: airdrop; air movement; free drop; release.*

M

Mach front / front de Mach / rázová vlna

Preferred term: Mach stem. 1/9/71

Preferovaný termín: Mach stem.

Mach stem / avant de l'onde de choc / Machova vlna Mach front

The shock front formed by the fusion of the incident and reflected shock fronts from an explosion. The term is generally used with reference to a blast wave, propagated in the air, reflected at the surface of the earth. In the ideal case, the Mach stem is perpendicular to the reflecting surface and slightly convex (forward). 1/9/71

Rázová vlna vytvořená splnutím přímých a odražených rázových vln z výbuchu. Termín je všeobecně používán ve vztahu k tlakové vlně, rozšiřující se ve vzduchu a odražené od povrchu země. V ideálním případě je Machova vlna kolmá k povrchu odrazu a nepatrně vypouklá (dopředu).

magnetic bearing / azimut magnétique / magnetický azimut

Bearing measured with reference to magnetic north. *Related terms: bearing; grid bearing; relative bearing; true bearing. 9/1/96*

Poloha měřená vzhledem k magnetickému severu. *Příbuzné termíny: bearing; grid bearing; relative bearing; true bearing.*

magnetic circuit / mine magnétique / magnetický okruh

Preferred term: magnetic mine. 1/11/75

Preferovaný termín: magnetic mine.

magnetic compass / compas magnétique / magnetický kompas

An instrument containing a freely suspended magnetic element which displays the direction of the horizontal component of the earth's magnetic field at the point of observation. 1/2/74

Přístroj, obsahující volně zavěšený magnetický prvek, který ukazuje směr vodorovné složky zemského magnetického pole v místě pozorování.

magnetic equator / équateur magnétique / magnetický rovník acclinic line

A line drawn on a map or chart connecting all points at which the magnetic inclination (dip) is zero for a specified epoch. 1/7/72

Čára na mapě nebo schématu spojující všechny body s nulovou magnetickou deklinací pro určité období.

magnetic mine / mine magnétique / mina s elektromagnetickým rozněcovačem magnetic circuit

A mine which responds to the magnetic field of a target. *Related term: mine². 1/12/76*

Mina, která reaguje na magnetické pole cíle. *Příbuzný termín: mine².*

magnetic minehunting / chasse aux mines par détecteurs magnétiques / zjišťování min magnetickými detektory

The process of using magnetic detectors to determine the presence of mines or minelike objects which may be either on or protruding from the sea-bed, or buried. 1/12/76

Způsob použití magnetických detektorů ke zjištění přítomnosti min nebo jim podobných objektů, které mají být na dně moře, vyčnívat z něho nebo být zapuštěny.

magnetic north / nord magnétique / magnetický sever

The direction indicated by the north seeking pole of a freely suspended magnetic needle, influenced only by the earth's magnetic field. *Related term: compass north. 1/3/73*

Směr na magnetický sever, který ukazuje volně zavěšená magnetická střílka, na kterou působí pouze zemské magnetické pole. *Příbuzný termín: compass north.*

main aerodrome / aérodrome principal / hlavní letiště

Aerodrome designed for permanent occupation in peacetime, also suitable for use in wartime and having sufficient operational facilities for full use of its combat potential. 1/11/94

Letiště určené pro trvalé obsazení v době míru, vyhovující rovněž v době války, neboť disponuje standardním provozním vybavením odpovídajícím plnému využití jeho válečného potenciálu.

main attack¹ / attaque principale¹ / hlavní útok¹

The principal attack or effort into which the commander throws the full weight of the offensive power at his disposal. 20/11/96

Útok nebo úder, do něhož velitel vkládá veškerou útočnou sílu, kterou má k dispozici.

main attack² / attaque principale² / hlavní útok²

An attack directed against the chief objective of the campaign, major operation or battle. 20/11/96

Útok zaměřený k dosažení hlavního cíle kampaně, operace nebo bitvy.

main convoy / convoi principal / hlavní konvoj

The convoy as a whole which sails from the convoy assembly port/anchorage to its destination. It may be supplemented by joiners or joiner convoys, and leavers or leaver convoys may break off. *Related term: convoy¹*. 4/10/00

Konvoj jako celek, který vyplouvá do místa určení z přístavu nebo z kotviště, kde byl sestaven. Může se k němu připojit další plavidlo nebo konvoj anebo se od něj mohou plavidla nebo konvoje odpojovat. *Příbuzný termín: convoy¹*.

main detonating line / cordeau maître / průběžná bleskovice

In demolition, a line of detonating cord used to transmit the detonation wave to two or more branches. 1/1/91

Bleskovice použitá při ničení k přenosu detonační vlny na dvě nebo více větví.

mainguard / réserve d'avant-garde / hlavní hlídka

Element of an advanced guard. *Related term: advanced guard*. 1/3/73

Prvek předsunuté hlídky. *Příbuzný termín: advanced guard*.

**main supply route / itinéraire principal de ravitaillement / hlavní zásobovací cesta
MSR**

The route or set of routes designated within an operational area upon which the bulk of traffic flows in support of military operations. 01/03/73

Cesta nebo síť cest určených v rámci prostoru operace, po kterých probíhá hlavní objem přepravy pro zabezpečení vojenských operací.

maintainability / maintenabilité / udržovatelnost

The ability of an item, under stated conditions of use, to be retained in or restored to a state in which it can perform its required functions, when maintenance is performed under stated conditions and using prescribed procedures and resources. (IEC) 1/3/91

Schopnost druhu materiálu zachovat si za daných podmínek použitelnost nebo možnost obnovení původního stavu, ve kterém může vykonávat požadované funkce pokud je údržba prováděna podle stanovených podmínek v souladu s používáním předepsaných postupů a prostředků. (IEC)

maintenance¹ / maintenance¹ / údržba¹

All actions taken to retain equipment in or to restore it to a specified condition, including inspection, testing, servicing, classification as to serviceability, repair, rebuilding and reclamation. *Related terms: corrective maintenance; examination*. 4/10/00

Veškerá činnost realizovaná s cílem udržet techniku ve stanoveném technickém stavu nebo ji do tohoto stavu uvést, a to včetně prohlídek, testování, údržby a třídění na provozuschopnou a vyžadující opravu, přestavbu a uvedení do původního stavu. *Příbuzné termíny: corrective maintenance; examination*.

maintenance² / maintenance² / údržba²

All supply and repair action taken to keep a force in condition to carry out its mission. 4/10/00

Veškerá činnost spojená se zásobováním a opravami k udržení schopnosti vojsk splnit úkol.

maintenance³ / maintenance³ / údržba³

The routine recurring work required to keep a facility (plant, building, structure, ground facility, utility system, or other real property) in such condition that it may be continuously utilized, at its original or designed capacity and efficiency, for its intended purpose. *Related terms: corrective maintenance; examination.* 1/3/82

Běžné opravárenské práce požadované pro udržení zařízení (závodů, budov, struktury, pozemních a pomocných zařízení) v takových podmínkách, že mohou být nepřetržitě používány ve své původní nebo upravené kapacitě a účinnosti pro předpokládaný účel. *Příbuzné termíny: corrective maintenance; examination.* 1/3/82

major nuclear power / puissance nucléaire importante / důležitá jaderná mocnost

Any nation that possesses a nuclear striking force capable of posing a serious threat to every other nation. *Related terms: military nuclear power; nuclear nation; nuclear power.* 1/7/70

Každý stát vlastní útočné jaderné síly schopné představovat vážnou hrozbu každému jinému státu. *Příbuzné termíny: military nuclear power; nuclear nation; nuclear power.*

major port / port principal / důležitý přístav

Any port with two or more berths and facilities and equipment capable of discharging 100,000 tons of cargo per month from ocean-going ships. Such ports will be designated as probable nuclear targets. 1/3/73

Každý přístav se dvěma a více kotvišti a se zařízením a vybavením schopným vyložit za měsíc ze zaoceánských lodí 100 000 tun nákladu. Takové přístavy mohou být označeny jako pravděpodobné cíle pro jaderný úder.

major water terminal / terminus maritime principal / důležitý vodní terminál

A water terminal with facilities for berthing numerous ships simultaneously at wharves and/or working anchorages, located within sheltered coastal waters adjacent to rail, highway, air and/or inland water transportation nets. It covers a relatively large area, and its scope of operation is such that it is designated as a probable nuclear target. *Related terms: alternate water terminal; port; secondary water terminal; water terminal.* 1/3/73

Vodní terminál se zařízením pro kotvení více lodí samostatně u mola nebo pracovní přístavy, umístěné v rámci chráněných pobřežních vod se spojením na železnici, silnici, vzdušnou nebo vnitrozemskou vodní dopravní síť. Je natolik rozsáhlý a jeho operační možnosti jsou tak velké, že může být označen jako pravděpodobný cíl pro jaderný úder. *Příbuzné termíny: alternate water terminal; port; secondary water terminal; water terminal.*

manoeuvre¹ / manoeuvre¹ / manévr¹

A movement to place ships or aircraft in a position of advantage over the enemy. 1/8/82

Přesun s cílem umístit lodě nebo letadla do postavení, které je výhodné vůči protivníkovi.

manoeuvre² / manoeuvre² / manévr²

A tactical exercise carried out at sea, in the air, on the ground, or on a map in imitation of war. 1/8/82

Taktické cvičení prováděné na moři, ve vzduchu, na zemi nebo na mapách s cílem imitovat činnost v bojových operacích.

manoeuvre³ / manoeuvre³ / manévr³

The operation of a ship, aircraft, or vehicle, to cause it to perform desired movements. 1/8/82

Činnost (operace) lodí, letadla nebo vozidla za účelem provedení požadovaného přesunu.

manoeuvre⁴ / manoeuvre⁴ / manévr⁴

Employment of forces on the battlefield through movement in combination with fire, or fire potential, to achieve a position of advantage in respect to the enemy in order to accomplish the mission. 1/8/82

Rozvinutí vojsk na bojišti s využitím pohybu ve spojení s palbou nebo palebnou silou k dosažení výhody nad protivníkem za účelem splnění stanoveného úkolu.

manoeuvring area / aire de manoeuvre / manévrovací prostor

That part of an aerodrome to be used for the take-off and landing of aircraft and for the surface movement of aircraft associated with take-off and landing, excluding aprons. *Related term: aircraft marshalling area.* 1/9/81

Část letiště, používaná pro vzlet a přistání letadel a pro jejich pojiždění spojené se vzletem a přistáním, s výjimkou rampy. *Příbuzný termín: aircraft marshalling area.*

man portable / portable / přenosný

Capable of being carried by one man. Specifically, the term may be used to qualify:

- a. Items designed to be carried as an integral part of individual, crew served or team equipment of the dismounted soldier in conjunction with his assigned duties. Upper weight limit: approximately 14 kilogrammes (31 pounds).
- b. In land warfare, equipment which can be carried by one man over long distance without serious degradation of the performance of his normal duties. 1/10/78

Určený k přenášení jedním mužem. Speciálně se tímto termínem označuje:

- a. Předmět určený k nesení jako nedílná součást materiálu jednotlivce, osádky nebo družstva sesednutých vojáků nezbytného pro plnění stanovených úkolů. Váha je limitována 14 kg (31 liber).
- b. Při vedení pozemního boje výzbroj, která může být nesená jedním mužem na velkou vzdálenost bez vážného snížení jeho schopnosti vykonávat svoji funkci.

manpower management / gestion du personnel / personální řízení

The means of manpower control to ensure the most efficient and economical use of available manpower. 1/11/75

Prostředky personální kontroly určené k zajištění co neúčinnějšího a neekonomičtějšího využití lidské síly.

manpower management survey / étude sur la gestion du personnel / přehled řízení personálu

Systematic evaluation of a functional area, utilizing expert knowledge, manpower scaling guides, experience and other practical considerations in determining the validity and managerial efficiency of the function's present or proposed manpower establishment. 1/11/75

Systematické vyhodnocování funkčního celku. Klade důraz na znalosti expertů, na normy využití lidské síly, na zkušenosti a na další praktické úvahy. Jeho úkolem je stanovit, zda početní stav zaměstnanců (současných nebo předpokládaných) je ve shodě s účinným řízením.

**manpower scaling guideline / guide de calcul des effectifs / příručka pro kalkulaci personálu
MSG**

Manpower management standards or guidelines which express a manpower requirement as a variable dependant upon workload encountered. 22/01/10

Příručka pro stanovování lidských zdrojů potřebných ke splnění daných pracovních úkolů.

map / carte / mapa

A graphic representation, usually on a plane surface, and at an established scale, of natural or artificial features on the surface of a part or the whole of the earth or other planetary body. The features are positioned relative to a coordinate reference system. *Related terms: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; chart; special aeronautical chart.* 1/9/71

Grafické zobrazení přírodních a umělých objektů části nebo celého povrchu planety Země nebo jiné planety v rovině, konstantním měřítku zmenšení a v definovaném geodetickém systému a kartografickém zobrazení. Prostorové vztahy mezi zobrazenými objekty udává souřadnicová síť použitého geodetického referenčního systému a kartografického zobrazení. *Příbuzné termíny: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; chart; special aeronautical chart.*

map convergence / convergence des méridiens sur la carte / sbíhavost poledníků

The angle at which one meridian is inclined to another on a map or chart. *Related terms: convergence; convergence factor; grid convergence; grid convergence factor; true convergence.* 1/4/71

Úhel sevřený poledníky, zobrazenými na mapě (není totožné s meridiánovou konvergencí – úhlem mezi poledníkem místa a severní větví kilometrové rovinné sítě). *Příbuzné termíny: convergence; convergence factor; grid convergence; grid convergence factor; true convergence.*

**map index / schéma d'assemblage (topographie) / klad listů
chart index**

Graphic key primarily designed to give the relationship between sheets of a series, their coverage, availability, and further information on the series. *Related terms: chart; location diagram; map.* 1/11/90

Grafický přehled určený především pro označení vzájemného vztahu mezi mapovými listy, jejich překryty, uložením a dalšími informacemi. *Příbuzné termíny: chart; location diagram; map.*

mapping camera / chambre aérophotogrammétrique / kamera pro mapování

Preferred term: air cartographic camera. 1/12/74

Preferovaný termín: air cartographic camera.

map reference / localisation / upřesnění podle mapy

A means of identifying a point on the surface of the earth by relating it to information appearing on a map, generally the graticule or grid. 1/8/79

Způsob identifikace polohy na povrchu země pomocí informací zobrazených na mapě, obvykle vzhledem k zeměpisné nebo rovinné souřadnicové síti dané mapy.

map reference code / code à référence cartographique / mapový kód

A code used primarily for encoding grid coordinates and other information pertaining to maps. This code may be used for other purposes where the encryption of numerals is required. 1/1/68

Kód používaný především pro zakódování souřadnicové sítě a pro další informace, které se týkají mapy. Tento kód se také může použít pro další úkoly, když se požaduje zakódování číselných údajů.

**map series / série de cartes / série map
chart series**

A group of maps or charts usually having the same scale and cartographic specifications, and with each sheet appropriately identified by producing agency as belonging to the same series. *Related terms: chart; map.* 1/8/73

Skupina map nebo námořních map, které mají obvykle stejné měřítko, obsahují stejné zeměpisné údaje a každý list mapy zachovává typové charakteristiky souboru udávané jeho výrobcem. *Příbuzné termíny: chart; map.*

**map sheet / carte² / mapový list
chart sheet**

An individual map or chart either complete in itself or part of a series. *Related term: map.* 1/9/71

Jednotlivý list mapy nebo námořní mapy daného souboru nebo součást série map. *Příbuzný termín: map.*

margin / marge / mimorámový okraj mapy

In cartography, the area of a map or chart lying outside the border. 1/8/79

V kartografii se jedná o prostor na mapě nebo námořní mapě, který leží za jejím rámečkem. Mimorámový, vnější prostor mimo obraz (tzv. zrcadlo) vlastní mapy.

**marginal data / donnée marginale / data na okraji
marginal information**

All explanatory information given in the margin of a map or chart which clarifies, defines, illustrates, and/or supplements the graphic portion of the sheet. 1/4/71

Veškeré vysvětlivky uvedené na okraji mapy nebo námořní mapy s objasněním, definováním, zobrazením a doplněním grafické části plochy.

marginal information / renseignement marginal / informace na okraji

Preferred term: marginal data. 1/4/71

Preferovaný termín: marginal data.

maritime interdiction operation / opération d'interdiction maritime / operace izolace námořního prostoru MIO

An operation conducted to enforce prohibition on the maritime movement of specified persons or material within a defined geographic area. 6/1/06

Operace prováděné s cílem zabránit určitým osobám, technice nebo námořním prostředkům v pohybu na moři v rámci určené geografické oblasti.

maritime operation / opération maritime / námořní operace

An action performed by forces on, under, or over the sea to gain or exploit control of the sea or to deny its use to the enemy. 1/3/73

Činnost prováděná vojsky nad hladinou, na hladině a pod hladinou moře s cílem získat nebo využívat kontrolu daného prostoru nebo zabránit v tom protivníkovi.

mark¹ / marquer un objectif¹ / označení cíle¹

In artillery and naval fire support:

- a. to call for fire on a specified location in order to orient the observer/spotter or to indicate targets;
- b. to report the instant of optimum light on the target produced by illumination shells. *Related terms: marker¹; shadower; trailer aircraft.* 1/2/89

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem:

- a. Žádost o provedení palby do stanoveného prostoru za účelem orientovat řídícího střelby či pozorovatele anebo označit cíl.
- b. Hlášení okamžiku optimálního osvětlení cíle osvětlovací střelou. *Příbuzné termíny: marker¹; shadower; trailer aircraft.*

mark² / marquer un objectif² / označení cíle²

Related term: mark¹.

Příbuzný termín: mark¹.

marker¹ / marqueur¹ / značka¹

A visual or electronic aid used to mark a designated point. 1/2/89

Vizuální nebo elektronická pomůcka, která se používá pro označení stanoveného bodu.

marker² / marqueur² / značka²

In land mine warfare: *Related terms: gap marker; intermediate marker; lane marker; minefield lane; minefield breaching; row marker; strip marker.* 1/2/89

Při bojové činnosti s použitím pozemních min: *Příbuzné termíny: gap marker; intermediate marker; lane marker; minefield lane; minefield breaching; row marker; strip marker.*

marker³ / bâtiment en marquage serré / značka³

In naval operations, a maritime unit which maintains an immediate offensive or obstructive capability against a specified target. *Related terms: mark^{1,2}; shadower; trailer aircraft.* 1/2/89

Při provádění námořních operací jednotka, která si udržuje bezprostřední útočnou nebo zadržovací schopnost proti určitému cíli. *Příbuzné termíny: mark^{1,2}; shadower; trailer aircraft.*

marker ship / bâtiment-jalon / orientační loď

In an amphibious operation, a ship which takes accurate station on a designated control point. It may fly identifying flags by day and show lights to seaward by night. 1/3/73

Při provádění obojživelných operací loď, která zaujímá přesné postavení na stanoveném kontrolním místě. Ve dne může vyvěsit identifikační vlajky a v noci může mít směrem k moři rozsvícena signální světla.

marking error / erreur de balisage / označení odchylky

In naval mine warfare, the distance and bearing of a marker from a target. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min vzdálenost a směr od značky k cíli.

marking fire / tir de balisage / značkovací palba

Fire placed on a target for the purpose of identification. 1/8/74

Palba vedená na cíl za účelem jeho označení.

marking panel / panneau / vytyčovací terč

A sheet of material displayed for visual communication usually between friendly units. *Related term: panel code.* 1/3/73

Tabule z libovolného materiálu určená pro vizuální komunikaci obvykle mezi vlastními jednotkami. *Příbuzný termín: panel code.*

marking team / équipe d'orienteurs-marqueurs (ou de balisage) / značkovací skupina

Personnel landed in the landing area with the task of establishing navigational aids. *Related term: pathfinder aircraft.* 1/3/73

Osoby vysazené do prostoru pro vysazení. Jejich úkolem je zřídít navigační stanoviště. *Příbuzný termín: pathfinder aircraft.*

married failure / raté de prise d'immersion / selhání uvolnění námořní miny

In naval mine warfare, a moored mine lying on the sea-bed connected to its sinker from which it has failed to release owing to defective mechanism. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o ukotvenou minu ležící na mořském dně, spojenou se závažím, od kterého se neuvolnila v důsledku poruchy mechanismu.

marshalling¹ / agencement¹ / soustředění¹

The process by which units participating in an amphibious or airborne operation, group together or assemble when feasible or move to temporary camps in the vicinity of embarkation points, complete preparations for combat or prepare for loading. *Related term: stage².* 1/3/73

Proces, při kterém se jednotky účastníci se obojživelné nebo letecké operace soustředí ve chvíli, kdy je to možné, nebo se přesunou do dočasných prostorů v blízkosti nakládacích míst, provádí přípravy k boji nebo se připravují k vylodění (vysazení). *Příbuzný termín: stage².*

marshalling² / agencement² / soustředění²

The process of assembling, holding, and organizing supplies and/or equipment, especially vehicles of transportation, for onward movement. *Related term: staging area^{1,2}.* 1/3/73

Proces shromažďování, uspořádání a organizování zásob a/nebo výzbroje, zejména dopravních prostředků, pro postup vpřed. *Příbuzný termín: staging area^{1,2}.*

mass¹ / concentration / bojová sestava vojsk¹

The concentration of combat power. 1/4/71

Soustředění bojové síly.

mass² / formation concentrée / bojová sestava vojsk²

The military formation in which units are spaced at less than the normal distances and intervals. *Related term: mass¹.* 1/4/71

Bojová sestava, ve které jsou jednotky rozmístěny v menších než normálních vzdálenostech a intervalech. *Příbuzný termín: mass¹.*

mass casualties / pertes massives / hromadné ztráty

MASCAL

Any number of casualties produced in a relatively short period of time which overwhelms the available medical and logistic support capabilities. 1/11/86

Jakékoliv množství ztrát, ke kterým dojde v poměrně krátké době a které přesahují stávající možnosti zdravotnické služby a logistiky.

master film / film original / film originál

The earliest generation of imagery (negative or positive) from which subsequent copies are produced. 1/11/75

Originál (negativu nebo pozitivu), ze kterého jsou vytvářeny následné kopie.

**master plot / schéma de surface couverte² / zákres pokrytého povrchu
sortie plot**

A portion of a map or overlay on which are drawn the outlines of the areas covered by an air photographic sortie. Latitude and longitude, map, and sortie information are shown. 1/12/74

Část mapy nebo oleáty, na které jsou nakresleny hlavní rysy oblastí, kde byl prováděn vzdušný fotografický průzkum. Jsou zde uvedeny zeměpisná šířka a délka, mapa a informace o letu.

materiel control

Preferred term: inventory control.

Preferovaný termín: inventory control.

materiel management

Preferred term: inventory control.

Preferovaný termín: inventory control.

materials handling / manutention / manipulace s materiálem

The movement of materials (raw materials, scrap, semi-finished, and finished) to, through, and from productive processes; in warehouses and storage; and in receiving and shipping areas. 1/3/73

Přemísťování materiálu (suroviny, odpad, polotovary i hotové výrobky) v rámci výrobního procesu a při výstupu z něj. Termín je používán ve skladech a skladištích a dále v prostorech přebírání a nakládání.

**maximum effective range / portée efficace maximale / maximální účinný dostřel
MER**

The maximum distance at which a weapon may be expected to be accurate and achieve the desired result. 1/7/83

Maximální vzdálenost, ve které se může předpokládat, že zbraň bude přesná a dosáhne požadovaného účinku.

maximum elevation figure / indication d'élévation maximale / údaj o maximální výšce

A figure, shown in each quadrangle bounded by ticked graticule lines on aeronautical charts, which represents the height in thousands and hundreds of feet, above mean sea level, of the highest known natural or man-made feature in that quadrangle, plus suitable factors to allow for inaccuracy and incompleteness of the topographical heighting information. 1/7/87

Číselný údaj uváděný v rámci každého čtverce vymezeného sítí na leteckých (navigačních) mapách, který vyjadřuje nadmořskou výšku v tisících a stovkách stop nejvýše známého přírodního nebo uměle vytvořeného objektu v daném čtverci, a navíc uvádí další potřebné informace počítající s nepřesností nebo neúplností této terénní výšky.

maximum landing weight / masse maximale à l'atterrissage / maximální přistávací hmotnost

The maximum gross weight due to design or operational limitations at which an aircraft is permitted to land. 1/3/73

Celková maximální hmotnost, limitovaná konstrukcí nebo provozními vlastnostmi, při které je letadlu povoleno přistání.

maximum operating depth / immersion maximale opérationnelle / maximální operační hloubka

The depth which a submarine is not to exceed during operations. This depth is determined by the submarines national naval authority. 1/9/81

Hloubka, pod kterou nesmí ponorka klesnout v průběhu operace. Tuto hloubku stanovuje národní námořní úřad.

**maximum ordinate / flèche / výška vrcholu dráhy letu střely
vertex height**

In artillery and naval fire support, the height of the highest point in the trajectory of a projectile above the horizontal plane passing through its origin. *Related term: vertex.* 1/12/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem je to výška nejvyššího bodu dráhy letu střely nad vodorovnou rovinou procházející bodem výstřelu. *Příbuzný termín: vertex.*

maximum permissible concentration / concentration maximale admissible / maximální přípustná koncentrace

Preferred term: radioactivity concentration guide 1/3/73

Preferovaný termín: radioactivity concentration guide

maximum permissible dose / dose maximale consentie / maximální přípustná dávka

That radiation dose which a military commander or other appropriate authority may prescribe as the limiting cumulative radiation dose to be received over a specific period of time by members of his command, consistent with current operational military considerations. 1/3/73

Dávka ozáření, kterou může velitel nebo jiný příslušný orgán stanovit jako mezní kumulativní dávku ozáření, kterou mohou obdržet v průběhu určitého časového období příslušníci jeho jednotky v souladu s běžnými operačními vojenskými zásadami.

maximum range / portée maximale / maximální dostřel

The greatest distance a weapon can fire without consideration of dispersion. 1/8/76

Maximální vzdálenost, na kterou může zbraň vést palbu bez ohledu na rozptyl.

maximum sustained speed / vitesse maximale de croisière / maximální cestovní rychlost

In road transport, the highest speed at which a vehicle, with its rated payload, can be driven for an extended period on a level first-class highway without sustaining damage. *Related terms: convoy speed; critical speed; declared speed; endurance speed; hypersonic; pace; pace setter; rate of march; scheduled speed; speed of advance; speed of sound; transonic.* 1/3/73

Nejvyšší rychlost, kterou smí jet vozidlo s jmenovitým zatížením po delší dobu na vozovkách první třídy, aniž dojde k jeho trvalému poškození. *Příbuzné termíny: convoy speed; critical speed; declared speed; endurance speed; hypersonic; pace; pace setter; rate of march; scheduled speed; speed of advance; speed of sound; transonic.*

maximum take-off weight / poids maximal de décollage / maximální vzletová hmotnost

The maximum gross weight due to design or operational limitations at which an aircraft is permitted to take-off. 1/3/73

Celková maximální hmotnost, se kterou je letadlu povoleno vzlétnout na základě konstrukčních nebo provozních omezení.

M-day / jour M / den M

The day on which mobilization commences or is due to commence. *Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.* 26/08/09

Den, ve kterém má být nebo je zahájena mobilizace. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; P-hour; T-day; T-hour; Y-hour.*

meaconing / transplexion / systém pro klamnou navigaci

A system of receiving radio beacon signals and rebroadcasting them on the same frequency to confuse navigation. The meaconing stations cause inaccurate bearings to be obtained by aircraft or ground stations. *Related term: beacon.* 1/3/73

System, který přijímá signály rádiového majáku a vysílá je na stejné frekvenci s cílem klamně navigace. Tyto stanice způsobují, že letadla a pozemní stanice získávají nepřesné údaje o určení polohy. *Příbuzný termín: beacon.*

mean lethal dose¹ / dose létale moyenne¹ / střední smrtelná dávka¹

The amount of nuclear irradiation of the whole body which would be fatal to 50 % of the exposed personnel in a given period. 1/7/87

Množství radioaktivního záření smrtelné pro 50 % osob, které by mu byly vystaveny za dané období.

mean lethal dose² / dose létale moyenne² / střední smrtelná dávka²

The dose of chemical agent that would kill 50 % of exposed, unprotected and untreated personnel. 1/7/87

Dávka chemické látky, která by usmrtila 50 % osob, které by jí byly vystaveny nechráněné a kterým by se nedostalo lékařského ošetření.

mean point of burst / point d'éclatement moyen / epicentrum výbuchu

Preferred term: mean point of impact. 1/8/74

Preferovaný termín: mean point of impact.

mean point of impact / point moyen des impacts / střední bod zásahu

centre of burst

mean point of burst

MPI

The point whose coordinates are the arithmetic means of the coordinates of the separate points of impact/burst of a finite number of projectiles fired or released at the same aiming point under a given set of conditions. 1/10/78

Bod, jehož souřadnice jsou aritmetickým průměrem souřadnic jednotlivých bodů dopadu/rozprasku konečného počtu střel, které byly za daných podmínek vypáleny nebo shozeny na stejný záměrný bod.

measured mile / base de vitesse / měřená míle

In maritime navigation, distance precisely measured and marked, used by a vessel to calibrate its log. 2/5/95

Přesně změřená a označená vzdálenost pro kalibraci lodního rychloměru, který se používá v námořní navigaci.

measurement and signature intelligence / renseignement mesures et signature / průzkum technických příznaků

MASINT

Scientific and technical intelligence derived from the analysis of data obtained from sensing instruments for the purpose of identifying any distinctive features associated with the source, emitter or sender, to facilitate the latter's measurement and identification. 25/9/98

Průzkum založený na analýze údajů získaných technickými prostředky průzkumu s cílem zjistit veškeré zvláštní charakteristické rysy související se zdroji, zářiči a vysílači k usnadnění jejich dalšího upřesnění a identifikace.

measuring magnifier / loupe micrométrique / zvětšovací čočka

A magnifying instrument incorporating a graticule for measuring small distances. 1/3/73

Zvětšovací přístroj, který má v ohniskové rovině umístěné lineární měřítko pro měření délek malých rozměrů.

mechanical sweep / drague mécanique / mechanické odminování

In naval mine warfare, any sweep used with the object of physically contacting the mine or its appendages. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min jakékoli odminování s cílem fyzicky kontaktovat minu nebo její příslušenství.

median incapacitating dose / dose incapacitante moyenne / střední dávka pro vyřazení

The amount or quantity of chemical agent which when introduced into the body will incapacitate 50 % of exposed, unprotected personnel. 1/8/74

Suma nebo množství chemické látky, které při vniknutí do těla zneschopní 50 % nechráněných osob, které jsou jí vystaveny.

medical intelligence / renseignement medical / zdravotnické zpravodajství

Intelligence derived from medical, bio-scientific, epidemiological, environmental and other information related to human or animal health. Note: this intelligence, being of a specific technical nature, requires medical expertise throughout its direction and processing within the intelligence cycle. 6/1/06

Zpravodajský obor založený na zpracování zdravotnických, biologických, epidemiologických, environmentálních a jiných informací vztahujících se ke zdravotnímu stavu osob a zvířat. Poznámka: protože je tento zpravodajský obor specifický, vyžaduje odborné lékařské posuzování jak v etapě základní orientace, tak při zpracování informací v průběhu celého zpravodajského cyklu.

medical officer / médecin militaire / vojenský lékař

Physician with officer rank. 1/10/84

Lékař s důstojnickou hodností.

medical preparation / mise en condition sanitaire / zdravotnická příprava

All medical and dental measures taken to ensure that military personnel retain the ability to carry out operational duties, including during and following any deployment, unimpeded by physical or psychological problems. Note: such measures include prophylactic and curative treatment, immunizations and health education. 6/1/06

Veškerá přijatá lékařská a stomatologická opatření pro zachování schopností vojáků plnit služební povinnosti tak, aby období přípravy a nasazení nebylo narušováno žádnými tělesnými či duševními obtížemi. Poznámka: tato opatření zahrnují preventivní a léčebné úkony, imunizaci, zdravotnickou výchovu a osvětu.

medium-range transport aircraft / aéronef de transport à rayon d'action moyen / dopravní letadlo středního doletu

Preferred term: transport aircraft. 1/2/74

Preferovaný termín: transport aircraft.

meeting engagement / combat de rencontre / střetný boj

A combat action that occurs when a moving force, incompletely deployed for battle, engages an enemy at an unexpected time and place. 1/8/73

Bojová činnost, ke které dojde, když přesunující se jednotka, která není plně rozvinuta k boji, nečekaně narazí na protivníka.

megaton weapon / arme mégatonnique / megatunová zbraň

A nuclear weapon, the yield of which is measured in terms of millions of tons of trinitrotoluene explosive equivalents.

Related terms: kiloton weapon; nominal weapon; subkiloton weapon. 1/3/73

Jaderná zbraň, jejíž účinek se měří v jednotkách miliónů tun trinitrotoluenu. *Příbuzné termíny: kiloton weapon, nominal weapon, subkiloton weapon.*

member nation / pays membre / členský stát

A signatory to the North Atlantic Treaty. 9/1/96

Signatářský stát Severoatlantické smlouvy.

**merchant ship / navire marchand / obchodní loď
MERSHIP**

A vessel engaged in mercantile trade except river craft, estuarial craft, or craft which operate solely within harbour limits. *Related terms: accompaniment; communication reporting gate; designated merchant ship; naval supervision of merchant ships; participating merchant ship; shipping cooperation point. 1/10/78*

Plavidlo, které je zapojeno do provozování obchodu, s výjimkou lodí říčních, které působí v ústí řek nebo lodí, které operují výhradně v hranicích přístavu. *Příbuzné termíny: accompaniment; communication reporting gate; designated merchant ship; naval supervision of merchant ships; participating merchant ship; shipping cooperation point.*

merchant shipping / marine marchande / obchodní loďstvo

In naval cooperation and guidance for shipping, the complete commercial maritime industry, including the fishing industry. *Related terms: accompaniment; merchant ship; naval cooperation and guidance for shipping; naval supervision of merchant ships; participating merchant ship; shipping cooperation point.*

V rámci spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva se jedná o komplexní pojmenování průmyslu obchodní činnosti včetně rybolovu. *Příbuzné termíny: accompaniment; merchant ship; naval cooperation and guidance for shipping; naval supervision of merchant ships; participating merchant ship; shipping cooperation point.*

merchant ship reporting and control message system / système de messages du contrôle naval / systém řízení a hlášení obchodních lodí

A world-wide message system for reporting the movements of and information relating to the control of merchant ships. 1/3/79

Celosvětový systém hlášení o pohybu obchodních lodí a informací, které se týkají jejich řízení.

message / message / zpráva

Msg

Any thought or idea expressed briefly in a plain, coded, or secret language, prepared in a form suitable for transmission by any means of communication. 1/3/73

Jakákoli úvaha nebo myšlenka vyjádřená krátce, otevřeně, kódovaně nebo šifrovaně, která je připravená ve formě vhodné pro přenos jakýmkoli spojovacími prostředky.

microform / microformat / mikrozáznam

A generic term for any form, whether film, videotape, paper or other medium, containing miniaturized or otherwise compressed images which cannot be read without special display devices. 1/6/81

Druhový název pro jakýkoliv nosič, film, video, papír nebo jiné médium, obsahující miniaturizované nebo jinak zhuštěné zobrazení, které není možné přečíst bez speciálních zobrazovacích zařízení.

midcourse guidance / guidage en vol / navádění během střední části letu

The guidance applied to a missile between termination of the launching phase and the start of the terminal phase of flight. 1/11/75

Navádění používané pro řízenou střelu mezi ukončením fáze odpálení a zahájením konečné fáze letu.

military convoy / convoi militaire / vojenský konvoj

A land or maritime convoy that is controlled and reported as a military unit. A maritime convoy can consist of any combination of merchant ships, auxiliaries or other military units. 1/3/84

Pozemní nebo námořní konvoj, který je řízen a hlášen jako vojenská jednotka. Námořní konvoj se může skládat z jakékoli kombinace obchodních lodí, pomocných plavidel nebo jiných vojenských jednotek.

military currency / monnaie de stationnement / vojenská měna

Currency prepared by a power and declared by its military commander to be legal tender for use by civilian and/or military personnel as prescribed in the areas occupied by its forces. It should be of distinctive design to distinguish it from the official currency of the countries concerned, but may be denominated in the monetary unit of either. 1/3/73

Měna připravená nejvyšší mocí a vyhlášená jejím vojenským velitelem jako zákonné platidlo v oblastech okupovaných jeho silami pro použití civilními a vojenskými osobami podle nařízení. Měla by mít charakteristický vzhled, který by ji odlišil od oficiální měny daných zemí, ale může být vyjádřena v jakékoli peněžní jednotce.

military engineering / action du génie militaire / ženíjní zabezpečení

Engineer activity, comprising both force support engineering and combat support engineering, undertaken regardless of component or service to shape the physical operating environment. 2/3/09

Ženíjní opatření zahrnující ženíjní podporu vojsk i boje, prováděná bez ohledu na druh vojska nebo složku s cílem přizpůsobit přirozené podmínky fyzickému prostředí, ve kterém je operace vedena.

military geographic documentation / documentation géographique militaire / vojenskogeografická dokumentace

Military geographic information which has been evaluated, processed, summarized and published in standardized format in order to meet a military requirement. 1/8/82

Vojenskogeografická informace, která byla vyhodnocena, zpracována, sumarizována a publikována ve standardizovaném formátu s cílem uspokojit vojenské požadavky.

military geographic information / renseignement géographique militaire / vojenskogeografická informace

Geographic information which is necessary for planning and operations. 1/8/82

Vojenskogeografické informace, které jsou nezbytné pro plánování a provádění operací.

military governor / gouverneur militaire / vojenský orgán

The military commander or other designated person who, in an occupied territory, exercises supreme authority over the civil population subject to the laws and usages of war and to any directive received from his government or his superior. 1/3/73

Vojenský velitel nebo jiná pověřená osoba, která na obsazeném území uplatňuje nejvyšší pravomoci ve vztahu k civilnímu obyvatelstvu v souladu se zákony a válečnými zvyklostmi a nařízeními vlády nebo nadřízeného úřadu. 1/3/73

**military grid / carroyage militaire / vojenská souřadnicová síť
grid**

Two sets of parallel lines intersecting at right angles and forming squares; the grid is superimposed on maps, charts, and other similar representations of the surface of the earth in an accurate and consistent manner to permit identification of ground locations with respect to other locations and the computation of direction and distance to other points. *Related terms: military grid reference system; navigational grid.* 1/3/73

Dva soubory rovnoběžných čar, které se protínají v pravých úhlech a tvoří čtverce; souřadnicová síť je položena na mapách, námořních mapách a jiných podobných zobrazeních povrchu země přesným a odpovídajícím způsobem, který umožňuje identifikaci míst na zemi vzhledem k jiným místům a výpočet směru a vzdálenosti k jiným bodům. *Příbuzné termíny: military grid reference system; navigational grid.*

**military grid reference system / système de référence de carroyage militaire / vojenský rovinný souřadnicový systém
MGRS**

A system which uses a standard-scaled grid square, based on a point of origin on a map projection of the surface of the earth in an accurate and consistent manner to permit either position referencing or the computation of direction and distance between grid positions. *Related term: military grid.* 1/3/73

Pravouhý souřadnicový systém vztažený k počátečnímu bodu mapové projekce na povrchu země a umožňující určení polohy bodů souřadnicemi nebo výpočty směrů (směrníků, azimutů) a vzdáleností mezi body souřadnicově udanými. *Příbuzný termín: military grid.*

military independent / indépendant à statut militaire / nezávislý s vojenským statutem

A merchant ship or auxiliary sailed singly but controlled and reported as a military unit. *Related term: independent.* 1/6/78

Obchodní loď nebo pomocné plavidlo, které se plaví samostatně, ale je řízeno a hlášeno jako vojenská jednotka. *Příbuzný termín: independent.*

military interoperability / interopérabilité militaire / vojenská interoperabilita

The ability of military forces to train, exercise and operate effectively together in the execution of assigned missions and tasks. *Related terms: commonality; common user item; compatibility; force interoperability; interchangeability; interoperability; standardization.* 30/6/05

Schopnost ozbrojených sil společně efektivně cvičit a působit při plnění stanovených úkolů. *Příbuzné termíny: commonality; common user item; compatibility; force interoperability; interchangeability; interoperability; standardization.*

**military load classification / classement militaire / vojenská klasifikace zatížení
classification of bridges and vehicles
MLC**

A standard system in which a route, bridge or raft is assigned class number(s) representing the load it can carry. Vehicles are also assigned number(s) indicating the minimum class of route, bridge or raft they are authorized to use. *Related term: route classification.* 1/12/79

Standardní systém, který přiřazuje cestám, mostům nebo prámům číslo třídy představující zatížení, které mohou snést. Vozidlům je také přiděleno číslo, které označuje minimální třídu cesty, mostu nebo prámu, které mohou použít. *Příbuzný termín: route classification.*

military necessity / nécessité militaire / nezbytné vojenské opatření

The principle whereby a belligerent has the right to apply any measures which are required to bring about the successful conclusion of a military operation and which are not forbidden by the laws of war. 1/3/73

Princip, při kterém válčící strana má právo použít opatření, která jsou nutná pro dovedení vojenské operace ke zdárnému konci a která nejsou zakázána válečnými zákony.

**military nuclear power / puissance nucléaire militaire / vojenská jaderná mocnost, velmoc nuclear-weapons state (tolerované)
NWS**

A nation which has nuclear weapons and the capability for their employment. *Related terms: major nuclear power; nuclear nation; nuclear power.* 1/4/71

Stát, který vlastní jaderné zbraně a je schopen je použít. *Příbuzné termíny: major nuclear power; nuclear nation; nuclear power.*

military strategy / stratégie militaire / vojenská strategie

That component of national or multinational strategy, presenting the manner in which military power should be developed and applied to achieve national objectives or those of a group of nations. 1/3/82

Součást národní nebo mezinárodní strategie, která představuje způsob, kterým je možné rozvinout vojenskou sílu a použít ji k dosažení cílů dané země nebo skupiny zemí.

military symbol / signe conventionnel militaire / vojenský symbol

A graphic sign used, usually on map, display or diagram, to represent a particular military unit, installation, activity or other item of military interest. 1/6/84

Grafický znak používaný obvykle na mapě, zobrazení nebo diagramu ke znázornění konkrétní vojenské jednotky, zařízení nebo jiného předmětu vojenského zájmu.

mine¹ / mine¹ / mina¹

In land mine warfare, an explosive munition designed to be placed under, on or near the ground or other surface area and to be actuated by the presence, proximity or contact of a person, land vehicle, aircraft or boat, including landing craft. *Related terms: acoustic circuit; acoustic mine; antenna mine; antisweeper mine; antitank mine; antiwatching device; armed mine; bottom mine; bouquet mine; chemical mine; coarse mine; contact mine; controllable mine; countermine; creeping mine; dead mine; drifting mine; drill mine; exercise filled mine; exercise mine; explosive filled mine; fitted mine; free mine; ground mine; homing mine; horizontal action mine; independent mine; inert mine; influence mine; instructional mine; jettisoned mines; magnetic mine; mine²; mine row; mine strip; mobile mine; moored mine; oscillating mine; poised mine; practice mine^{1,2}; pressure mine¹; pressure mine²; remotely delivered mine; rising mine; scatterable mine; snagline mine; watching mine.* 1/10/01

Při bojové činnosti s používáním pozemních min výbušný materiál určený k umístění pod povrch země nebo do blízkosti jiné plochy, k jehož iniciaci dojde přítomností, přiblížením se nebo přímým kontaktem osoby, vozidla, letadla nebo člunu včetně vylodovacích plavidel. *Příbuzné termíny: acoustic circuit; acoustic mine; antenna mine; antisweeper mine; antitank mine; antiwatching device; armed mine; bottom mine; bouquet mine; chemical mine; coarse mine; contact mine; controllable mine; countermine; creeping mine; dead mine; drifting mine; drill mine; exercise filled mine; exercise mine; explosive filled mine; fitted mine; free mine; ground mine; homing mine; horizontal action mine; independent mine; inert mine; influence mine; instructional mine; jettisoned mines; magnetic mine; mine²; mine row; mine strip; mobile mine; moored mine; oscillating mine; poised mine; practice mine^{1,2}; pressure mine¹; pressure mine²; remotely delivered mine; rising mine; scatterable mine; snagline mine; watching mine*

mine² / mine² / mina²

In naval mine warfare, an explosive device laid in the water with the intention of damaging or sinking ships or of deterring shipping from entering an area. The term does not include devices attached to the bottoms of ships or to harbour installations by personnel operating underwater, nor does it include devices which explode immediately on expiration of a predetermined time after laying. *Related terms: acoustic circuit; acoustic mine; antenna mine; antisweeper mine; antitank mine; antiwatching device; armed mine; bottom mine; bouquet mine; chemical mine; coarse mine; contact mine; controllable mine; countermine; creeping mine; dead mine; drifting mine; drill mine; exercise filled mine; exercise mine; explosive filled mine; fitted mine; free mine; ground mine; homing mine; horizontal action mine; independent mine; inert mine; influence mine; instructional mine; jettisoned mines; magnetic mine; mine¹; mine row; mine strip; mobile mine; moored mine; oscillating mine; poised mine; practice mine^{1,2}; pressure mine¹; pressure mine²; remotely delivered mine; rising mine; scatterable mine; snagline mine; watching mine.* 1/10/03

Při bojové činnosti s použitím námořních min výbušné zařízení uložené ve vodě s cílem poškodit nebo potopit loď, případně odradit loď od vplutí do určité oblasti. Tento termín nezahrnuje zařízení připevněná na dno lodi nebo k přistavním zařízením ovládaná potápěči, ani nezahrnuje zařízení, která explodují okamžitě po vypršení předem stanoveného času po jejich položení. *Příbuzné termíny: acoustic circuit; acoustic mine; antenna mine; antisweeper mine; antitank mine; antiwatching device; armed mine; bottom mine; bouquet mine; chemical mine; coarse mine; contact mine; controllable mine; countermine; creeping mine; dead mine; drifting mine; drill mine; exercise filled mine; exercise mine; explosive filled mine; fitted mine; free mine; ground mine; homing mine; horizontal action mine; independent mine; inert mine; influence mine; instructional mine; jettisoned mines; magnetic mine; mine¹; mine row; mine strip; mobile mine; moored mine; oscillating mine; poised mine; practice mine^{1,2}; pressure mine¹; pressure mine²; remotely delivered mine; rising mine; scatterable mine; snagline mine; watching mine.*

mineable waters / eaux susceptibles d'être minées / vody vhodné pro zaminování

Waters where naval mines of any given type may be effective against any given target. 1/11/75

Vody, ve kterých mohou být námořní miny jakéhokoli daného typu účinné proti jakémukoli danému cíli.

mine clearance / déminage² / odstranění minového pole

The process of removing all mines from a route or area. 1/2/88

Proces odstranění všech min z trasy nebo z prostoru.

mine countermeasures pouncer procedure / procédure de parachèvement du déminage / postup pro konečnou likvidaci min pouncer procedure

The delivery of explosive ordnance disposal divers, by helicopters or, occasionally, small surface vessels, to previously swept drifting mines or shallow moored mines to carry out disposal operations. *Related terms: explosive ordnance disposal; antisubmarine warfare pouncer operation.* 4/10/00

Dopravení pyrotechniků – potápěčů, a to buď vrtulníky nebo někdy také malými hladinovými plavidly, k předběžně zneškodněným plovoucím minám nebo nakrátko upoutaným minám, aby provedli jejich konečnou likvidaci. *Příbuzné termíny: explosive ordnance disposal; antisubmarine warfare pouncer operation.*

mined area / zone minée / minové pole; zaminovaný prostor

An area which is dangerous because of the presence or suspected presence of mines. 1/10/01

Prostor, který je nebezpečný z důvodu skutečné nebo pravděpodobné přítomnosti min.

mine defence / emploi défensif des mines / obrana s použitím min

The defence of a position, area, etc., by land or underwater mines. A mine defence system includes the personnel and equipment needed to plant, operate, maintain, and protect the minefields that are laid. 1/3/73

Obrana postavení nebo prostoru pozemními nebo podvodními minami. Obranný systém s využitím min zahrnuje osoby a vybavení nezbytné pro umístění, provoz, údržbu a ochranu položených minových polí.

mine disposal / déminage¹ / odminování

The process of rendering safe, neutralizing, recovering, removing or destroying mines. 9/5/00

Činnost provedená vycvičenými osobami určenými pro zneškodnění, neutralizaci, vyzvednutí, odstranění nebo zničení min.

minefield¹ / champ de mines¹ / minové pole¹

In land mine warfare, a defined area in which mines have been emplaced. *Related terms:* antisubmarine barrier; antisubmarine patrol; barrier; barrier gap; mixed minefield; nuisance minefield; phoney minefield; protective minefield¹; tactical minefield. 1/1/06

V pozemní bojové činnosti s použitím min se jedná o přesně vymezenou prostor, do kterého byly miny rozmístěny. *Příbuzné termíny:* antisubmarine barrier; antisubmarine patrol; barrier; barrier gap; mixed minefield; nuisance minefield; phoney minefield; protective minefield¹; tactical minefield.

minefield² / champ de mines² / minové pole²

In naval warfare, an area of water containing mines laid with or without a pattern. *Related terms:* antisubmarine minefield; attrition minefield; beach minefield; closure minefield; deep minefield; defensive minefield; dummy minefield; offensive minefield; phoney minefield; protective minefield². 1/5/77

Při bojové činnosti s použitím námořních min oblast vod, kde jsou miny kladeny uspořádaně nebo nahodile. *Příbuzné termíny:* antisubmarine minefield; attrition minefield; beach minefield; closure minefield; deep minefield; defensive minefield; dummy minefield; offensive minefield; phoney minefield; protective minefield².

minefield breaching / ouverture d'un champ de mines / zřizování průchodů v minovém poli

In land mine warfare, the process of clearing a lane through a minefield under tactical conditions. *Related terms:* gap marker; intermediate marker; lane marker; marker^{1,2}; minefield lane; row marker; strip marker. 1/7/88

Při bojové činnosti s použitím pozemních min proces vytváření průchodů v minovém poli v taktických podmínkách. *Příbuzné termíny:* gap marker; intermediate marker; lane marker; marker^{1,2}; minefield lane; row marker; strip marker.

minefield density / densité d'un champ de mines / hustota minového pole

In land mine warfare, the average number of mines per meter of minefield front, or the average number of mines per square meter of minefield. 1/11/85

Při bojové činnosti s použitím pozemních min průměrný počet min na metr čela minového pole, případně průměrný počet min na čtvereční metr minového pole.

minefield lane / passage à travers un champ de mines / průchod v minovém poli

In land mine warfare, a marked passage leading through a minefield, free of obstacles and not directly exposed to the effects of mines. *Related terms:* gap marker; lane marker; row marker; strip marker. 16/7/99

Při bojové činnosti s použitím pozemních min označený průchod přes minové pole, v němž nejsou překážky a není ani zamínován. *Příbuzné termíny:* gap marker; lane marker; row marker; strip marker.

minefield marking / marquage des champs de mines / vytýčení minového pole

A standardized system of marking to indicate the location and extent of a minefield. 1/3/81

Standardizovaný systém označení pro určení místa a rozsahu minového pole.

minefield record / compte rendu de mouillage de mines / záznam o minovém poli

A complete written record of all pertinent information concerning a minefield, submitted on a standard form by the officer in charge of the laying operations. 1/11/94

Úplný písemný záznam všech informací o minovém poli, který předloží ve standardizované formě velitel pověřený veškerou činností spojenou s položením minového pole.

minehunting / chasse aux mines / vyhledávání min

The employment of ships, airborne equipment and/or divers to locate and dispose of individual mines. 1/10/78

Použití lodí, leteckého zařízení a/nebo potápěčů k nalezení a likvidaci jednotlivých min.

mine row / rangée de mines / řada min

A single row of mines or clusters. *Related term:* mine strip. 1/7/72

Lineární umístění min nebo skupin min. *Příbuzný termín:* mine strip.

mine spotting / repérage à vue des mines / vyhledávání, průzkum min

In naval mine warfare, the process of visually observing a mine or minefield. 1/11/75

Při bojové činnosti s používáním námořních min proces vizuálního pozorování min nebo minového pole.

mine strip / rangée double / minový dvojřad

In land mine warfare, two parallel mine rows laid simultaneously six metres or six paces apart. *Related term: mine row.* 1/7/83

Při bojové činnosti s používáním pozemních min dvě paralelní řady min položené současně šest metrů nebo šest kroků od sebe. *Příbuzný termín: mine row.*

minesweeping / dragage des mines / hromadné odminování

The technique of searching for, or clearing mines using mechanical or explosion gear, which physically removes or destroys the mine, or produces, in the area, the influence fields necessary to actuate it. 1/3/73

Způsob vyhledávání nebo odstraňování min s použitím mechanického nebo výbušného zařízení, které fyzicky odstraňuje nebo ničí miny, případně vytváří v daném prostoru pole nezbytné pro jejich aktivaci.

mine warfare / guerre des mines / bojová činnost s použitím min

land mine warfare

MW

The strategic and tactical use of mines and their counter-measures. 1/3/73

Strategické a taktické využití min a opatření proti nim.

mine warfare chart / carte pour la guerre des mines / námořní mapa pro zakreslení min

A special naval chart, at a scale of 1:50,000 or larger (preferably 1:25,000 or larger) designed for planning and executing mine warfare operations, either based on an existing standard nautical chart, or produced to special specifications. 1/10/80

Speciální námořní mapa v měřítku 1:50 000 (nejlépe 1:25 000 nebo větším) určená pro plánování a používání min buď na základě stávající standardní námořní mapy nebo vytvořená se speciálními parametry.

mine warfare group / groupe de guerre des mines / zaminovací a odminovací jednotka, skupina

A task organization of mine warfare units for the conduct of minelaying and/or mine countermeasures in maritime operations. *Related term: dedicated mine countermeasures asset.* 1/3/81

Účelově vytvořené jednotky pro kladení min nebo k provádění opatření proti minám v průběhu námořních operací. *Příbuzný termín: dedicated mine countermeasures asset.*

minewatching / guet contre les mines / sledování min

In naval mine warfare, the mine countermeasures procedure to detect, record and, if possible, track potential minelayers and to detect, find the position of, and/or identify mines during the actual minelaying. 1/11/85

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o opatření k jejich zjištění, zaznamenání a pod. Pokud je to možné, jde o sledování pravděpodobného kladení min, dále zjištění a upřesnění polohy a identifikaci min v průběhu jejich skutečného kladení.

mine weapons / armes de guerre des mines / minový materiál a prostředky

The collective term for all weapons which may be used in mine warfare. 1/6/78

Společný název pro veškeré zbraně, které mohou být použity spolu s minami.

minimum aircraft operating surface / surface opérationnelle minimale pour les aéronefs / minimální provozní plocha pro letadla

The minimum surface on an aerodrome which is essential for the movement of aircraft. It includes the aircraft dispersal areas, the minimum operating strip and the taxiways between them. *Related term: minimum operating strip.* 1/3/82

Minimální plocha na letišti, která je nezbytná pro pohyb letadel. Zahrnuje prostor pro rozptýlení, minimální rozjezdovou dráhu a pojezděcí dráhy mezi nimi. *Příbuzný termín: minimum operating strip.*

minimum descent altitude / altitude minimale de descente / minimální nadmořská výška pro klesání

A specified altitude in a non-precision approach or circling approach below which descent may not be made without the required visual reference. *Related terms: decision altitude; decision height; minimum descent height; missed approach procedure.* 4/10/00

Nadmořská výška stanovená pro nepřesné přiblížení nebo pro let po okruhu, pod kterou nesmí být provedeno další klesání bez vizuálního kontaktu. *Příbuzné termíny: decision altitude; decision height; minimum descent height; missed approach procedure.*

minimum descent height / hauteur minimale de descente / minimální výška nad terénem pro klesání

A specified height in a non-precision approach or circling approach below which descent may not be made without the required visual reference. *Related terms: decision altitude; decision height; minimum descent altitude; missed approach procedure.* 4/10/00

Výška nad terénem stanovená pro nepřesné přiblížení nebo pro let po okruhu, pod kterou nesmí být provedeno další klesání bez vizuálního kontaktu. *Příbuzné termíny: decision altitude; decision height; minimum descent altitude; missed approach procedure.*

minimum force / force minimale / minimální síla

Force, up to and including deadly force, limited to the degree, intensity and duration necessary to achieve the objective. 1/10/01

Síla až po úroveň usmrcující síly, omezená stupněm, intenzitou a trváním, které jsou nezbytné k dosažení požadovaného cíle.

minimum nuclear safe distance / distance minimale de sécurité nucléaire / minimální bezpečná vzdálenost od jaderného výbuchu

The sum of the radius of safety and the buffer distance. 1/3/73

Součet bezpečného poloměru a nárazové vzdálenosti.

minimum nuclear warning time / temps minimal d'alerte nucléaire / minimální doba jaderné výstrahy

The sum of system reaction time and personnel reaction time. 1/3/73

Součet reakční doby systému a reakční doby živé síly.

**minimum operating strip / piste opérationnelle minimale / minimální operační pás
MOS**

A runway which meets the minimum requirements for operating assigned and/or allocated aircraft types on a particular aerodrome at maximum or combat gross weight. *Related term: minimum aircraft operating surface.* 1/3/82

Vzletová a přistávací dráha, vyhovující minimálním požadavkům na provoz určených nebo přidělených typů letadel na daném letišti při maximální nebo celkové bojové hmotnosti. *Příbuzný termín: minimum aircraft operating surface.*

minimum quality surveillance / contrôle de qualité / minimální kontrola jakosti

The minimum measures to be applied to determine and maintain the quality of bulk and packaged petroleum products in order that these products will be in a condition suitable for immediate use. 1/12/79

Minimální opatření prováděná k zajištění a udržení jakosti volně ložených a balených ropných výrobků tak, aby byly připraveny pro okamžité použití.

minimum residual radioactivity weapon / arme à radioactivité résiduelle minimum / zbraň s minimální zbytkovou radioaktivitou

A nuclear weapon designed to have optimum reduction of unwanted effects from fallout, rainout, and burst site radioactivity. *Related term: salted weapon.* 1/6/78

Jaderná zbraň vytvořená tak, aby byly optimálně sníženy nežádoucí účinky, jako je spad, radioaktivní déšť a radioaktivita v místě výbuchu. *Příbuzný termín: salted weapon.*

**minimum safe altitude / altitude minimale de sécurité / minimální bezpečná výška
safety height
MSA**

The altitude below which it is hazardous to fly owing to presence of high ground or other obstacles. *Related term: altitude.* 1/3/73

Nadmořská výška, pod níž je nebezpečné létat kvůli členitosti zemského povrchu nebo kvůli jiným překážkám. *Příbuzný termín: altitude.*

minor port / port mineur / menší přístav

A port having facilities for the discharge of cargo from coasters or lighters only. 1/3/73

Přístav, který má pouze zařízení pro vykládání nákladu z pobřežních lodí nebo z menších nákladních lodí.

misfire / raté / selhaná

The failure of a weapon, munition or other device to fire or explode as or when expected due to a fault in the firing system, initiator, propellant or other charge. 5/9/07

Porucha činnosti zbraně, munice či jiného zařízení, mající za úkol střílet nebo vybuchovat v daný okamžik a to v důsledku poruchy odpalovacího mechanismu, iniciátoru, hnací či jiné náplně.

missed approach / approche interrompue / chybné přiblížení

An approach which is not completed by landing. 1/8/79

Přiblížení, které není ukončeno přistáním.

missed approach procedure / procédure d'approche interrompue / postupy po chybném přiblížení

The procedure to be followed if the approach cannot be continued (ICAO). Note: it is carried out:

- a. during an instrument approach, at the pilot's initiative if no visual contact with the runway environment has been established at the minimum descent altitude or height, or at the decision height or altitude; or
- b. during a visual approach, at the pilot's initiative if a landing cannot be carried out safely; or
- c. whenever so directed by air traffic control. *Related terms: decision altitude, decision height; minimum descent altitude; minimum descent height.* 4/10/00

Postupy, které následují v případě, že nelze pokračovat v přiblížení na přistání (ICAO). Poznámka: Provádějí se:

- a. při přiblížení podle přístrojů na základě vlastního rozhodnutí pilota v případě, že neexistuje vizuální kontakt se vzletovou a přistávací drahou při minimální sestupové výšce nebo výšce rozhodnutí;
- b. při vizuálním přiblížení z iniciativy pilota v případě, že nemůže bezpečně přistát;
- c. vždy, pokud je to nařízeno službou řízení letového provozu. *Příbuzné termíny: decision altitude, decision height, minimum descent altitude, minimum descent height.*

missile / missile / řízená střela

A self-propelled munition whose trajectory or course is controlled while in flight. *Related terms: aerodynamic missile; air-to-air missile; air-to-surface missile; antiradiation missile; ballistic missile; sea skimmer; surface-to-air missile; surface-to-surface missile.* 26/08/09

Munice s vlastním pohonem, jejíž dráha nebo kurz jsou během letu řízeny. *Příbuzné termíny: aerodynamic missile; air-to-air missile; air-to-surface missile; antiradiation missile; ballistic missile; sea skimmer; surface-to-air missile; surface-to-surface missile.*

missile control system / système de commande de missile / řídicí systém řízené střely

A system that serves to maintain attitude stability and to correct deflections. *Related term: missile guidance system.* 1/3/73

Systém, který slouží pro udržování výškové stability a korekci odchylek. *Příbuzný termín: missile guidance system.*

missile destruct / destruction missile / zničení řízené střely (rakety)

Intentional destruction of a missile or similar vehicle for safety or other reasons. 1/3/73

Úmyslné zničení řízené střely (rakety) nebo podobného zařízení z bezpečnostních nebo jiných důvodů.

missile destruct system / système de destruction missile / systém zničení řízené střely

A system which, when operated by external command or preset internal means, destroys the missile or similar vehicle. 1/3/73

Systém, který při aktivaci vnějším příkazem nebo předem nastavenými vnitřními prostředky zničí řízenou střelu nebo podobné zařízení.

missile guidance system / système de guidage de missiles / systém navádění řízené střely

A system which evaluates flight information, correlates it with target data, determines the desired flight path of a missile and communicates the necessary commands to the missile flight control system. *Related term: missile control system.* 1/3/73

Systém, který vyhodnocuje informace o letu, srovnává je s cílovými údaji, stanoví potřebnou letovou dráhu řízené střely a předává nezbytné povely systému řízení letu. *Příbuzný termín: missile control system.*

mission¹ / mission¹ / bojový úkol, mise¹

Msn

A clear, concise statement of the task of the command and its purpose. 1/8/82

Jasně, stručně vyjádření úkolu a jeho cíle velením.

mission² / mission² / bojový úkol, mise²

Msn

One or more aircraft ordered to accomplish one particular task. *Related terms: allocation²; sortie.* 1/8/82

Jedno nebo více letadel, které mají rozkaz splnit konkrétní úkol *Příbuzné termíny: allocation²; sortie.*

mission commander / commandant de mission / velitel mise

MC

In air operations, the onboard person designated by a competent authority, who has overall responsibility for the successful completion of the mission, using assigned assets. Note: the mission commander is not necessarily the aircraft commander. *Related term: aircraft commander.*

V rámci vzdušných operací se jedná o osobu na palubě letadla, která je určena příslušným velitelem a má celkovou odpovědnost za úspěšné splnění úkolu s využitím přidělených prostředků. Poznámka: velitel odpovědný za splnění úkolu nemusí být nezbytně velitelem letadla. *Příbuzný termín: aircraft commander.*

mission-essential forces / forces essentielles à la mission / síly nezbytné pro plnění úkolu

MEF

Forces and/or assets, the lack of which would likely preclude the successful accomplishment of the commander's mission. 1/10/01

Síly a prostředky, jejichž nepřítomnost by pravděpodobně vyloučila úspěšné splnění úkolu stanoveného velitelem.

mission report / compte rendu de mission / zpráva o splnění bojového úkolu

MISREP

A standard report containing the results of a mission and significant sightings along the flight route. 1/10/80

Standardní zpráva, která obsahuje výsledky plnění úkolu a důležitá pozorování během letu.

mixed bag / macédoine / smíšený houf

In naval mine warfare, a collection of mines of various types, firing systems, sensitivities, arming delays and ship counter settings. 1/3/77

Při bojové činnosti s používáním námořních min kolekce min různého typu, odpalovacích systémů, citlivosti, zpoždění, aktivace a nastavení proti lodím.

mixed minefield / champ de mines mixte / smíšené minové pole

A minefield containing both antitank and antipersonnel mines. *Related term: minefield¹.* 1/8/73

Minové pole obsahující jak protitankové, tak protipěchotní miny. *Příbuzný termín: minefield¹.*

mobile air movements team / équipe mobile des mouvements aériens / mobilní tým pro vzdušné přesuny

An air force team trained for operational deployment on air movement/traffic section duties. 1/7/70

Skupina vzdušných sil vycvičená pro operační rozvinutí služby letového provozu a vzdušné přepravy.

mobile mine / mine autopropulsée / pohyblivá mina propelled mine

In naval mine warfare, a mine designed to be propelled to its proposed laying position by propulsion equipment like a torpedo. It sinks at the end of its run and then operates like a mine. *Related term: mine²*. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minu, která je vytvořena tak, že se do svého místa určení dostane s pomocí pohonného zařízení jako torpédo. Na konci přesunu se ponoří a funguje jako mina. *Příbuzný termín: mine²*.

mobile support group / groupe de soutien logistique naval / mobilní zabezpečovací skupina

A group which provides logistic support to ships at an anchorage; in effect, a naval base afloat although certain of its supporting elements may be located ashore. 1/3/82

Skupina, která zajišťuje logistické zabezpečení lodím v kotvišti a působí jako plovoucí námořní základna, přestože některé z jejich zabezpečovacích složek mohou být umístěny na břehu.

mobility / mobilité / mobilita, pohyblivost

A quality or capability of military forces which permits them to move from place to place while retaining the ability to fulfil their primary mission. 1/3/73

Vlastnost nebo schopnost vojenských jednotek, která jim umožňuje přemísťovat se z jednoho místa na druhé a přitom si zachovávat schopnost plnit své hlavní bojové úkoly.

mobilizable reinforcing force / force de renfort mobilisable / posily vytvářené mobilizací

In reinforcement planning, any force which is not in being and which, when mobilized, is NATO assigned, NATO earmarked or otherwise designated to strengthen NATO forces. *Related terms: augmentation force; reinforcing force*. 1/11/86

Při plánování posil veškeré síly, které neexistují mírově a které po zmobilizování jsou přiděleny, vyčleněny nebo jinak určeny k posílení vojsk NATO. *Příbuzné termíny: augmentation force; reinforcing force*.

mobilization¹ / mobilisation¹ / mobilizace¹

The act of preparing for war or other emergencies through assembling and organizing national resources. *Related term: regeneration*. 1/3/73

Činnost obsahující přípravu na válku nebo na jiné případy ohrožení pomocí shromáždění a organizování zdrojů státu. *Příbuzný termín: regeneration*.

mobilization² / mobilisation² / mobilizace²

The process by which the armed forces or part of them are brought to a state of readiness for war or other national emergency. This includes assembling and organizing personnel, supplies, and material for active military service. 1/3/73

Činnost, při které jsou ozbrojené síly nebo jejich část uvedeny do stavu pohotovosti pro případ války nebo jiného ohrožení státu. Obsahem je shromažďování a organizace osob, zásob a materiálu pro aktivní vojenskou službu.

mock-up / maquette / maketa (model)

A model, built to scale, of a machine, apparatus, or weapon, used in studying the construction of, and in testing a new development, or in teaching personnel how to operate the actual machine, apparatus, or weapon. 1/7/80

Model stroje, přístroje nebo zbraně postavený ve skutečné velikosti. Je používán pro studium konstrukce, pro testování během vývoje a při přípravě osob pro obsluhu skutečných strojů, přístrojů a zbraní.

moderate damage / dégât modéré / mírné poškození

Preferred term: nuclear damage. 1/11/75

Preferovaný termín: nuclear damage.

moderate nuclear risk / risque nucléaire modéré / mírné jaderné riziko

A degree of nuclear risk where anticipated effects are tolerable, or at worst a minor nuisance. *Related terms: degree of nuclear risk; emergency nuclear risk; negligible nuclear risk.* 1/3/73

Stupeň jaderného rizika, jehož předpokládané účinky jsou snesitelné nebo v krajním případě méně škodlivé. *Příbuzné termíny: degree of nuclear risk; emergency nuclear risk; negligible nuclear risk.*

modify / modification / změnit

In artillery, an order by the person authorized to make modifications to a fire plan. 1/8/76

Nářízení orgánu dělostřelectva oprávněného k provádění změn plánu paleb.

moment / moment / moment

In air transport, the weight of a load multiplied by its distance from a reference point in the aircraft. *Related terms: balance station zero; reference datum.* 1/7/70

Při vzdušné přepravě se jedná o váhu nákladu vynásobenou jeho vzdáleností od vztažného bodu (těžiště) v letadle. *Příbuzné termíny: balance station zero; reference datum.*

monitoring¹ / écoute de contrôle¹ / monitorování, sledování¹

The act of listening, carrying out surveillance on, and/or recording the emissions of one's own or Allied forces for the purpose of maintaining and improving procedural standards and security, or for reference, as applicable. 1/7/83

Odposlech, sledování a / nebo nahrávání vysílání vlastních nebo spojeneckých vojsk s cílem udržovat a zdokonalovat standardní postupy a utajení nebo pro odkazy, podle vhodnosti použití.

monitoring² / écoute de contrôle² / monitorování, sledování²

The act of listening, carrying out surveillance on, and/or recording of enemy emissions for intelligence purposes. 1/7/83

Odposlech, sledování anebo nahrávání vysílání protivníka pro účely získání informací.

**monitoring³ / contrôle de radioactivité / monitorování, sledování³
radiological monitoring**

The act of detecting the presence of radiation and the measurement thereof with radiation measuring instruments. 1/7/83

Zjišťování přítomnosti radiace a její měření s pomocí přístrojů pro měření radiace.

moored mine / mine à orin / ukotvená mina

A contact or influence-operated mine of positive buoyancy held below the surface by a mooring attached to a sinker or anchor on the bottom. *Related term: mine².* 1/11/75

Kontaktní nebo nekontaktní mina s kladným vztlakem, která je udržována pod hladinou pomocí ukotvení připojeného k závaží nebo kotvě na dně. *Příbuzný termín: mine².*

mopping up / nettoyage / likvidace zbytků protivníka

The liquidation of remnants of enemy resistance in an area that has been surrounded or isolated, or through which other units have passed without eliminating all active resistance. 1/3/73

Likvidace zbytků odporu protivníka v prostoru, který byl obklíčen, izolován nebo přes který jiné jednotky přešly bez potlačení veškerého aktivního odporu.

mosaic / mosaïque / soubor vzájemně slícovaných řadových leteckých měřických snímků

An assembly of overlapping photographs that have been matched to form a continuous photographic representation of a portion of the surface of the earth. *Related terms: geocoded image; image map; controlled mosaic; semi-controlled mosaic; uncontrolled mosaic.* 1/3/73

Soubor překrývajících se snímků, které byly srovnány tak, aby tvořily nepřetržitě grafické zobrazení části povrchu země. *Příbuzné termíny: geocoded image; image map, controlled mosaic; semi-controlled mosaic; uncontrolled mosaic.*

motorized unit / unité motorisée / motorizovaná jednotka

A unit equipped with complete motor transportation that enables all of its personnel, weapons, and equipment to be moved at the same time without assistance from other sources. 1/3/73

Kompletně vybavená motorizovaná jednotka, což umožňuje přesun všech osob, zbraní a materiálu současně bez pomoci z jiných zdrojů.

mounting / préparatifs en vue d'une opération / příprava operace

All preparations made in areas designated for the purpose, in anticipation of an operation. It includes the assembly in the mounting area, preparation, and maintenance within the mounting area, movement to loading points, and subsequent embarkation into ships, craft, or aircraft if applicable. 20/11/96

Veškeré přípravy prováděné v určených prostorech, kde se předpokládá operace. Zahrnuje soustředění v prostoru shromaždiště, přípravu a technické zabezpečení v tomto prostoru, přesun do nakládacích míst a následné naložení do odpovídajících lodí, vozidel nebo letadel.

movement control¹ / mouvements et transports / řízení přesunu¹

The planning, routing, scheduling and control of personnel and cargo movements over lines of communication. 1 Nov 1994

Plánování, stanovení osy přesunu, časový rozvrh a vlastní řízení přesunu vojenských kolon (proudů) a vozidel po komunikacích.

**movement control² / organisation des mouvements et transports / řízení přesunu²
movement control centre**

An organization responsible for the planning, routing, scheduling and control of personnel and cargo movements over lines of communications. 1/11/94

Organizace odpovědná za řízení přesunu po komunikacích se nazývá středisko řízení přesunu.

**movement control centre / organisation des mouvements et transports / středisko řízení přesunu
MCC**

Preferred term: movement control². 1/11/94

Preferovaný termín: movement control².

movement control officer / officier chargé du contrôle des mouvements / důstojník pro řízení přesunů

An officer of the movement control organization responsible for the executive control of movement of military personnel and cargo by all means of transport. 1/7/70

Důstojník organizace pro řízení přesunů, odpovídající za řízení přesunů vojenských osob a nákladu všemi dopravními prostředky.

movement control post / poste de contrôle des mouvements / místo řízení přesunů

The post through which the control of movement is exercised by the commander, depending on operational requirements. 1/10/80

Místo, ve kterém velitel provádí řízení přesunů podle operačních požadavků.

movement credit / crédit de mouvement / důležitost přesunu

The allocation granted to one or more vehicles in order to move over a controlled route in a fixed time according to movement instructions. 1/4/71

Přednostní právo přidělené jednomu nebo více vozidlům pro přesun po řízené trase v daném čase podle pokynů k přesunu.

movement order / ordre de mouvement / rozkaz pro přesun

An order issued by a commander covering the details for the movement of a unit, personnel and/or materiel. *Related terms: movement table; notice to move; operational readiness; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order.* 6/1/06

Rozkaz vydaný velitelem, ve kterém jsou uvedeny podrobné pokyny pro přesun jednotek, osob a techniky. *Příbuzné termíny: movement table; notice to move; operational readiness; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order.*

movement priority / priorité de mouvement / přednost přesunu

The relative precedence given to each movement requirement. 1/3/73

Relativní přednost určená každému požadavku na přesun.

movement restriction / restriction imposée à la circulation / omezení přesunu

A restriction temporarily placed on traffic into and/or out of areas to permit clearance of, or prevention of congestion. 1/3/73

Dočasné omezení provozu v daném prostoru s cílem uvolnit jej nebo zabránit dopravní zácpě.

movement table / tableau des mouvements et transports / tabulka přesunu

A table giving detailed instructions or data for a move. When necessary it will be qualified by the words road, rail, sea, air, etc., to signify the type of movement. Normally issued as an annex to a movement order or instruction. *Related terms: embarkation order; movement order; order to move.* 1/3/73

Tabulka, která uvádí podrobné pokyny nebo údaje pro přesun. V případě potřeby bude doplněna slovy silnice, železnice, námořní, vzdušný atd., které označují druh přesunu. Obvykle je vydána jako příloha rozkazu nebo směrnic pro přesun. *Příbuzné termíny: embarkation order; movement order; order to move.*

moving map display / visualisation cartographique mobile / displej s pohyblivou mapou

A display in which a symbol, representing the vehicle, remains stationary while the map or chart image moves beneath the symbol so that the display simulates the horizontal movement of the vehicle in which it is installed. Occasionally the design of the display is such that the map or chart image remains stationary while the symbol moves across a screen. *Related term: projected map display.* 1/7/85

Displej, na kterém symbol představující vozidlo zůstává nehybný, zatímco mapa nebo schéma se pod ním pohybuje, takže zobrazení simuluje horizontální pohyb vozidla v určitém prostoru. Někdy je konstrukce displeje taková, že zobrazení mapy nebo schématu zůstává nepohyblivé, zatímco symbol se pohybuje po obrazovce. *Příbuzný termín: projected map display.*

moving mine / mine mobile / pohyblivá mina

The collective description of mines, such as drifting, oscillating, creeping, mobile, rising, homing and bouquet mines. 1/3/82

Společné označení takových min jako jsou plovoucí, kmitající, postupně se pohybující, pohyblivé, stoupající, naváděné a buketové.

multi-agent munition / munition à agents multiples / vícesložková munice

A munition that, when activated, disperses two or more chemical and/or biological agents. *Related terms: binary chemical ammunition; chemical munition; munition.* 1/11/91

Munice, která při své aktivaci roptýlí dvě nebo více chemických anebo biologických bojových látek. *Příbuzné termíny: binary chemical munition, chemical munition, munition.*

multimodal / multimode / více druhů dopravy

In transport operations, a term applied to the movement of passengers and cargo by more than one method of transport. 1/7/80

Termín, který se používá při přepravě osob a nákladu více než jedním druhem přepravy.

multinational / multinational / mnohonárodní combined (tolerované)

MN

Adjective used to describe activities, operations and organizations, in which elements of more than one nation participate. *Related terms: Allied joint operation; combined joint operation; joint; multinational.* 22/01/10

Přídavné jméno používané pro popis činností, operací a organizací s účastí více než jednoho státu. *Příbuzné termíny: Allied joint operation; combined joint operation; joint; multinational.*

multinational operation

Preferred term: combined operation.

Preferovaný termín: combined operation.

multiservice / interarmées / s účastí více druhů ozbrojených sil

Preferred term: joint. 16/7/99

Preferovaný termín: joint.

multispectral imagery / représentation à spectres multiples / multispektrální zobrazení

The image of an object obtained simultaneously in a number of discrete special bands. 1/1/80

Zobrazení objektu získané současně ve více oddělených speciálních pásmech.

munition / munition / munice

A complete device charged with explosives, propellants, pyrotechnics, initiating composition or chemical, biological, radiological or nuclear material, for use in military operations, including demolitions.

Notes:

1. Certain suitably modified munitions may be used for training, ceremonial or non-operational purposes.
2. In common usage, "munitions" (plural) may be military weapons, ammunition and equipment. *Related terms: ammunition lot; binary chemical munition; explosive ordnance; fixed ammunition; multi-agent munition; semi-fixed ammunition; separate loading ammunition.* 2/3/09

Úplné zařízení naplněné výbušninami, pohonnými látkami, pyrotechnickými složemi, iniciačními složemi nebo jaderným, biologickým nebo chemickým materiálem pro použití ve vojenských operacích, včetně demolice. Jistá vhodně upravená munice může být použita pro výcvik, oslavy nebo neoperační účely. Poznámka: běžně může být použito termínu „munitions“ (množné číslo) pro vojenské zbraně, munici a výstroj. *Příbuzné termíny: ammunition lot; binary chemical munition; explosive ordnance; fixed ammunition; multi-agent munition; semi-fixed ammunition; separate loading ammunition.*

mutual aid / aide mutuelle / vzájemná pomoc

Arrangements made at government level between one nation and one or more other nations to assist each other. *Related terms: combined logistic support; logistic assistance; reallocation of resources; reallocation authority.* 1/3/73

Dohody uzavřené na vládní úrovni mezi jedním a dvěma nebo více státy pro poskytování vzájemné pomoci. *Příbuzné termíny: logistic support; logistic assistance; reallocation of resources; reallocation authority.*

mutual support / appui réciproque / vzájemná podpora

That support which units render each other against an enemy, because of their assigned tasks, their position relative to each other and to the enemy, and their inherent capabilities. *Related terms: cross-servicing; close support; support.* 1/3/73

Podpora, kterou jednotky poskytují jedna druhé proti protivníkovi s ohledem na své přidělené úkoly, na své postavení navzájem a vůči protivníkovi a s ohledem na své vnitřní možnosti. *Příbuzné termíny: cross-servicing; close support; support.*

**named area of interest / zone d'intérêt désignée / prostor zvláštní pozornosti
NAI**

A geographical area where information is gathered to satisfy specific intelligence requirements. 2/3/07

Geograficky vymezený prostor, ze kterého jsou shromažďovány informace za účelem splnění specifických zpravodajských požadavků.

national command / commandement national / národní velení

A command that is organized by, and functions under the authority of, a specific nation. It may or may not be placed under a NATO commander. *Related terms: commander; executing commander; exercise commander; national force commander; national territorial commander.* 1/3/73

Velení, které je vytvořeno a pracuje v pravomoci daného státu. Může a nemusí být podřízeno veliteli NATO. *Příbuzné termíny: commander; executing commander; exercise commander; national force commander; national territorial commander.*

national commander / commandant national / národní velitel

A national commander, territorial or functional, who is normally not in the Allied chain of command. 1/3/73

Velitel teritoriálních nebo bojových sil, který zpravidla není zařazen v systému velení NATO.

national component / contingent national / národní složka

Any national forces of one or more services under the command of a single national commander, assigned to any NATO commander. 1/3/73

Jakékoliv národní ozbrojené síly složené z jednoho nebo více druhů vojsk pod velením jednoho národního velitele, přidělené některému veliteli NATO.

national force commander / commandant des forces nationales intégrées / velitel ozbrojených sil státu

Commander of national forces assigned as separate elements of subordinate Allied commands. *Related terms: commander; executing commander; exercise commander; national command; national territorial commander.* 1/3/73

Velitel ozbrojených sil státu, přidělený jako samostatný prvek podřízený spojeneckému velení. *Příbuzné termíny: commander; executing commander; exercise commander; national command; national territorial commander.*

national forces for the defence of the NATO area / forces nationales de défense de la zone OTAN / ozbrojené síly státu předurčené pro obranu prostoru odpovědnosti NATO

Non-allocated forces whose mission involves the defence of an area within the NATO area of responsibility. *Related term: force(s).* 1/3/73

Ozbrojené síly, nezačleněné do NATO, jejichž poslání zahrnuje obranu prostoru odpovědnosti NATO. *Příbuzný termín: force(s).*

national infrastructure / infrastructure nationale / národní infrastruktura

Infrastructure provided and financed by a NATO member in its own territory solely for its own forces (including those forces assigned to or designated for NATO). *Related terms: bilateral infrastructure; common infrastructure; infrastructure.* 1/3/73

Infrastruktura, která je zřízena a financována členským státem NATO na vlastním území pouze pro vlastní ozbrojené síly (zahrnuje síly, které jsou přiděleny nebo předurčeny pro NATO). *Příbuzné termíny: bilateral infrastructure; common infrastructure; infrastructure.*

**nationality undetermined post / poste sans attribution de nationalité / národně nepředurčené místo
NU post (tolerované)**

An international military post on a peacetime establishment which has not been accepted by any nation or allocated to any specific nation although it has been validated and approved. 26/08/09

Mezinárodní vojenské místo v rámci tabulek mírových počtů, které nebylo akceptováno žádným státem nebo přiděleno žádnému konkrétnímu státu, i když bylo potvrzeno a schváleno.

**national military authority / autorité nationale militaire / vojenský orgán státu
NMA**

The government agency, such as Ministry of Defence or Service Ministry, empowered to make decisions on military matters on behalf of its country. This authority may be delegated to a military or civilian group or individual at any level appropriate for dealing with Allied commanders or their subordinates. 1/3/73

Vládní úřad (např. ministerstvo obrany nebo druhu ozbrojených sil) oprávněný přijímat rozhodnutí ve vojenských otázkách ve prospěch své země. Toto oprávnění může být dáno vojenské nebo civilní skupině nebo jednotlivci na úrovni, vhodné pro jednání se spojeneckými veliteli a jejich podřízenými.

**national shipping authority / autorité nationale chargée de la marine marchande / národní orgán pro námořní přepravu
NSA**

The organization within each Allied government responsible in time of war for the direction of its own merchant shipping. 1/12/79

Organizace, která v administrativě každé spojenecké země odpovídá v době války za řízení vlastní námořní obchodní přepravy.

national territorial commander / autorité territoriale nationale / velitel teritoriálních sil

A national commander who is responsible for the execution of purely national functions in a specific geographical area. He remains a national territorial commander regardless of any Allied status which may be assigned to him. *Related terms: commander; executing commander; exercise commander; national command; national force commander.* 1/3/73

Velitel v daném státě, odpovídající za provádění čistě národních činností v dané geografické oblasti. Zůstává velitelem teritoria státu bez ohledu na jakýkoliv spojenecký statut, který by mu mohl být přidělen. *Příbuzné termíny: commander; executing commander; exercise commander; national command; national force commander.*

NATO airspace / espace aérien OTAN / vzdušný prostor NATO

The airspace above any NATO nation and its territorial waters. 1/11/75

Vzdušný prostor nad územím a pobřežními vodami každého členského státu NATO.

NATO assigned forces / forces affectées à l'OTAN / síly přidělené NATO

Forces and/or headquarters that nations agree to place under the operational command or operational control of a NATO commander. *Related term: force(s).* 15/1/08

Ozbrojené síly a/nebo velitelství, které jsou se souhlasem států přiděleny pod operační velení nebo operační řízení velitele NATO. *Příbuzný termín: force(s).*

NATO code number / numéro de code OTAN / kódové číslo NATO

An identifying letter and number allocated to a product when it meets a specification which has been accepted under a NATO Standardization Agreement. 1/3/82

Identifikační písmeno a číslice přidělené výrobku, pokud odpovídá specifikaci, která byla přijata standardizační dohodou NATO (STANAG).

**NATO commander / commandant OTAN / velitel NATO
Allied commander**

A military commander in the NATO chain of command. 1/ 6/78

Vojenský velitel v systému velení NATO.

NATO command forces / forces sous commandement OTAN / síly pod velením NATO

Forces in being which nations have placed under the operational command or operational control of a NATO commander. *Related term: force(s).* 1/7/80

Stávající ozbrojené síly, které státy vyčlenily pod operační velení nebo operační řízení velitele NATO. *Příbuzný termín: force (s).*

NATO consultation, command and control systems / systèmes OTAN de consultation, de commandement et de contrôle / systémy konzultací, velení a řízení NATO
NC3S

Communication and information systems, sensor systems and facilities which enable NATO authorities and commands to carry out consultation, command and control. *Related terms: command and control systems; communication and information systems; communication system; information system.* 22/01/10

Komunikační a informační systémy, senzorové systémy a zařízení, které umožňují orgánům a velitelstvím NATO realizovat konzultace, velení a řízení. *Příbuzné termíny: command and control systems; communication and information systems; communication system; information system.*

NATO earmarked forces / forces réservées pour affectation à l'OTAN / ozbrojené síly vyčleněné pro NATO

Forces and/or headquarters that nations agree to place under the operational command or the operational control of a NATO commander at some future time. *Related term: force(s).* 15/1/08

Síly a/nebo velitelství, které na základě souhlasu států mají být v budoucnosti vyčleněny pod operační velení a řízení velitele NATO. *Příbuzný termín: force(s).*

NATO forces / forces de l'OTAN / síly NATO

Preferred term: force(s). 1/3/73

Preferovaný termín: force(s).

NATO intelligence subject code / répertoire analytique du renseignement de l'OTAN / kód objektů vojenského zpravodajství NATO

A numerical framework developed for indexing the subject matter of intelligence documents. In addition to the subject outline, it includes a system of alphabetical or numerical symbols for geographic areas which are used with the subject classification. 1/3/73

Soustava čísel, vytvořená pro označení objektů ve zpravodajských dokumentech. Kromě daných objektů zahrnuje pro jednotlivé geografické zóny také systém symbolů v podobě písmen a číslic, které jsou užívány při klasifikaci objektů.

NATO international civilian post / emploi civil international OTAN / mezinárodní civilní funkce v NATO

A permanent international post of NATO grade A, L, B or C authorized to be filled by a civilian whose pay and allowances are established by the North Atlantic Council and provided from the international budget. 1/11/77

Stálá mezinárodní funkce v NATO stupně A, L, B nebo C, kterou je povoleno obsazovat civilistou, jehož mzda a příjmy jsou stanoveny Radou NATO a vypláceny z mezinárodního rozpočtu.

NATO military authority / autorité militaire de l'OTAN / vojenský orgán NATO
NMA

The Military Committee, the Supreme Allied Commander Europe or the Supreme Allied Commander Transformation. 26/08/09

Vojenský výbor, vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě a vrchní velitel spojeneckých sil pro transformaci.

NATO military body / organisme militaire de l'OTAN / vojenská instituce NATO
NMB

An international military headquarters or organization covered by the terms of Article 1(b), 1(c) and 14 of the Protocol on the Status of International Military headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty (called the Paris Protocol). 26/8/09

Mezinárodní vojenské velitelství nebo organizace, na které se vztahují podmínky uvedené v článku 1 (b), 1 (c) a 14 Protokolu o statutu Mezinárodního vojenského velitelství zřízené na základě Severoatlantické smlouvy (tzv. Pařížského protokolu).

NATO off-the-shelf / OTAN sur étagère / výrobek dodávaný v rámci NATO

Pertaining to a product developed for a NATO organization and made available for authorized use, normally without modification. *Related terms: commercial off-the-shelf; government off-the-shelf.* 1/10/01

Výrobek dodávaný na základě objednávky NATO, který je k dispozici jen pro schválené použití a zpravidla bez jakýchkoliv úprav *Příbuzné termíny: commercial off-the-shelf; government off-the-shelf.*

NATO standardization agreement / accord de normalisation OTAN / standardizační dohoda NATO STANAG

A normative document, recording an agreement among several or all NATO member nations, that has been ratified at the authorized national level, to implement a standard, in whole or in part, with or without reservation. Note: NATO member nations may ratify a STANAG without implementation in their own country, if the prerequisites for the implementation are not met. *Related terms: implementation; ratification; reservation.* [Approving authority(ies): NCS]. 20/5/05

Normativní dokument, který zaznamenává dohodu mezi několika nebo mezi všemi členskými státy NATO, ke které přistoupil oprávněný orgán na národní úrovni, aby zavedl standard jako celek nebo jen jeho část, a to s výhradami nebo bez výhrad. Poznámka: členské státy NATO mohou ve své vlastní zemi přistoupit ke STANAG bez zavedení, pokud nejsou vytvořeny nezbytné předpoklady pro toto zavedení. *Příbuzné termíny: allied publication; promulgation; ratification.*

NATO strategic commander / commandant stratégique de l'OTAN / strategický velitel NATO

A commander at the highest level of the NATO military command structure. *Related terms: area of responsibility¹; command¹; component command¹; component commander¹; strategic command; Supreme Allied Commander, Europe; Supreme Allied Commander Transformation.* 30/6/05

Velitel na nejvyšším stupni vojenské struktury velení NATO. *Příbuzné termíny: area of responsibility¹; command¹; component command¹; component commander¹; strategic command; Supreme Allied Commander, Europe; Supreme Allied Commander Transformation.*

NATO warning time / délai avant attaque / doba varování v NATO

The time between recognition by a NATO strategic commander, or higher NATO authority that an attack is impending and the start of the attack. 20/7/00

Doba mezi rozpoznáním hrozby útoku velitelem strategického velitelství NATO nebo jiným vysokým orgánem NATO a okamžikem zahájením tohoto útoku.

NATO-wide exercise / exercice à l'échelle de l'OTAN / rozsáhlé cvičení NATO

An exercise involving the NATO strategic commands and the majority of subordinate commands and national defence staffs. *Related terms: embarkation order; movement order; order to move.* 9/5/00

Cvičení, kterého se zúčastňují strategická velitelství NATO s většinou podřízených velitelství a příslušných štábů členských zemí NATO. *Příbuzné termíny: embarkation order; movement order; order to move.*

nautical chart / carte hydrographique / námořní mapa

Preferred term: hydrographic chart. 1/4/71

Preferovaný termín: hydrographic chart.

nautical plotting chart / carte de tracé de route maritime / námořní zakreslovací mapa

An outline chart, devoid of hydrographic information, of a specific scale and projection, usually portraying a graticule and compass rose, designed to be ancillary to standard nautical charts, and produced either as an individual chart or a part of a coordinated series. *Related term: chart.* 1/10/84

Schéma námořní mapy specifického měřítka, bez hydrografických informací, obvykle zobrazující síť poledníků, rovnoběžek a růžici kompasu. Je určeno jako pomocný dokument standardní námořní mapy (pro vynášení plavebních tras) a vytváří se buď jako jednotlivá mapa nebo jako součást série map. *Příbuzný termín: chart.*

naval advanced logistic support site / site avancé de soutien logistique naval / předsunutá základna logistiky vojenského námořnictva NALSS

A location used as the primary transshipment point in the theatre of operations for fleet logistic support. *Related term: naval forward logistic site.* 1/12/93

Základna používaná jako hlavní překladiště lodí pro logistické zabezpečení flotily v operačním prostoru. *Příbuzný termín: naval forward logistic site.*

**naval beach group / groupement naval de plage / námořní pobřežní skupina
naval beach unit**

A permanently organized naval command, within an amphibious force, comprised of a commander, his staff, a beachmaster unit, an amphibious construction battalion, and an assault craft unit, designed to provide an administrative group from which required naval tactical components may be made available to the attack force commander and to the amphibious landing force commander to support the landing of one division (reinforced). *Related term: shore party.* 1/8/74

Trvale vytvořené námořní velitelství v rámci obojživelných sil, které je složeno z velitele, jeho štábu, jednotky velitele místa vylodění, obojživelného ženijního praporu a skupiny útočných vylodňovacích plavidel. Má za úkol zajistit týlovou skupinu, jejíž nezbytné taktické prvky mohou být dány k dispozici veliteli úderných sil a veliteli obojživelných vylodňovacích sil na zabezpečení vylodění divize (posílené). *Příbuzný termín: shore party.*

naval beach unit / section navale de plage / námořní pobřežní jednotka

Preferred term: naval beach group. 1/3/73

Preferovaný termín: naval beach group.

naval campaign / campagne navale / námořní kampaň – operace

An operation or a connected series of operations conducted essentially by naval forces including all surface, subsurface, air and amphibious troops, for the purpose of gaining, extending, or maintaining control of the sea. 1/3/73

Operace nebo navazující série operací řízené především námořními silami a zahrnující veškeré hladinové, podvodní, vzdušné a obojživelné síly s cílem získat, rozšířit nebo udržet kontrolu nad mořem.

**naval cooperation and guidance for shipping / coopération navale avec la marine marchande / spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva
NCAGS**

The provision of NATO military cooperation, guidance, advice, assistance and supervision to merchant shipping to enhance the safety of participating merchant ships and to support military operations. *Related terms: accompaniment; communication reporting gate; designated merchant ship; dispersal; emergency movement; merchant shipping; naval supervision of merchant ships; participating merchant ship; shipping cooperation point; standard route.* 2/3/07

Poskytování vojenské spolupráce, řízení, informací, pomoci a dohledu obchodním lodím prostřednictvím NATO s cílem zvýšit bezpečnost zúčastněných obchodních lodí a zabezpečit vojenské operace. *Příbuzné termíny: accompaniment; communication reporting gate; designated merchant ship; dispersal; emergency movement; merchant shipping; naval supervision of merchant ships; participating merchant ship; shipping cooperation point; standard route.*

naval fire support / appui-feu naval / palebná podpora vojenského námořnictva

In naval operations, fire support provided from warships. *Related term: fire support.* 1/11/94

Palebná podpora námořních operací, prováděná dělostřelectvem válečných lodí. *Příbuzný termín: fire support.*

naval fire liaison team / équipe de liaison d'appui naval / styčná skupina pro palebnou podporu námořním dělostřelectvem

Personnel and equipment required to coordinate and advise ground/landing forces on naval fire employment. 1/3/73

Osoby a vybavení potřebné ke koordinaci a poskytování informací pozemním a vylodňovacím silám o využití palebné podpory námořním dělostřelectvem.

naval fire operations centre / centre d'opérations d'appui naval / operační středisko pro palebnou podporu námořním dělostřelectvem

The agency established in a ship to control the execution of plans for the employment of naval fire, process requests for naval fire support, and to allot ships to forward observers. Ideally located in the same ship as the supporting arms coordination centre. 1/3/73

Orgán vytvořený na lodi za účelem řízení realizace plánů využití námořního dělostřelectva, uspokojování požadavků na palebnou podporu námořním dělostřelectvem a za účelem přidělení lodí pro předsunuté pozorovatele. Jeho ideální umístění je na stejné lodi jako Koordinační středisko palebné podpory.

naval forward logistic site / site logistique naval de l'avant / předsunutá základna logistiky vojenského námořnictva
NFLS

A location, with port and aerodrome facilities nearby, which provides logistic support to naval forces within the theatre of operations. *Related term: naval advanced logistic support site.* 1/12/93

Základna v blízkosti přístavu nebo letiště, která poskytuje logistické zabezpečení vojenskému námořnictvu působícímu v operačním prostoru. *Příbuzný termín: naval advanced logistic support site.*

naval stores / approvisionnement navals / zásoby vojenského námořnictva

Any articles or commodities used by a naval ship or station, such as equipment, consumable supplies, clothing, petroleum, oils and lubricants, medical supplies, and ammunition. 1/3/73

Jakékoliv výrobky nebo zboží používané námořními plavidly nebo zařízeními, jako jsou výzbroj, spotřební materiál, výstroj, pohonné hmoty a maziva, zdravotnický materiál a munice.

naval supervision of merchant ships / supervision navale des navires marchands / námořní dozor nad obchodními loděmi

In naval cooperation and guidance for shipping, the mandatory routing of merchant ships, control of their movements and/or convoy organization by naval authorities. *Related terms: convoy¹; designated merchant ship; merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping.*

V rámci spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva se jedná o povinný směr obchodních lodí, řízení jejich pohybu a/nebo organizací konvoje orgány námořnictva.

Příbuzné termíny: convoy¹; designated merchant ship; merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping.

naval support area / zone de soutien naval / prostor námořního zabezpečení

A sea area assigned to naval ships detailed to support an amphibious operation. *Related term: fire support area.* 1/3/73

Prostor na moři vyhrazený pro námořní lodě vyčleněné k zabezpečení obojživelných operací. *Příbuzný termín: fire support area.*

navigational grid / grille de navigation / rovinná navigační souřadnicová síť

A series of straight lines, superimposed over a conformal projection and indicating grid north, used as an aid to navigation. The interval of the grid lines is generally a multiple of 60 or 100 nautical miles. *Related terms: grid navigation; military grid.* 1/4/71

Množina přímek konstruovaných v úhlojevné (konformní) kartografické projekci, orientovaných do severního směru rovinné souřadné sítě určených jako navigační pomůcka. Vzdálenosti mezi přímkami jsou obvykle 60 až 100 násobky námořní míle. *Příbuzné termíny: grid navigation, military grid.*

navigation head / point de transbordement / přístavní překladiště

A point alongside a waterway where loads are transferred between water carriers and land carriers. It is similar in function to a railhead or truckhead. *Related terms: railhead; trans-shipment point.* 4/10/00

Místo na lodní cestě, kde jsou náklady překládány mezi pozemními a lodními dopravními prostředky. Jeho funkce je podobná železničnímu nebo kamionovému překladišti. *Příbuzné termíny: railhead; trans-shipment point.*

near miss / quasi collision / havarijní vzdálenost
airmiss

Any circumstance in flight when the degree of separation between two aircraft might constitute a hazardous situation. 1/8/82

Okolnost za letu, kdy rozestup mezi dvěma letadly by mohl vést k nebezpečné situaci.

near real time / temps quasi réel (en) / přibližně reálný čas
NRT

Pertaining to the timeliness of data or information which has been delayed by the time required for electronic communication and automatic data processing. This implies that there are no significant delays. 1/11/91

Týká se časové přímky s daty nebo informacemi, které se opozdily vlivem času potřebného pro spojení elektronickými prostředky a automatizovaným zpracováním dat. To znamená, že se nejedná o podstatné zpoždění.

neatlines / limite de coupure / okrajové čáry

The lines that bound the body of a map, usually parallels and meridians. *Related term: graticule*¹. 1/9/74

Čáry ohraničující zobrazení na mapě, obvykle rovnoběžky a poledníky. *Příbuzný termín: graticule*¹.

negative photo plane / plan du négatif / rovina fotografického negativu

The plane in which a film or plate lies at the moment of exposure. 1/7/70

Rovina, v níž se film nebo fotografická deska nachází v okamžiku expozice.

negligible nuclear risk / risque nucléaire négligeable / zanedbatelné jaderné riziko

A degree of nuclear risk where personnel are reasonably safe from a nuclear burst, with the exception of dazzle or temporary loss of night vision. *Related terms: degree of nuclear risk; emergency nuclear risk; moderate nuclear risk.* 1/7/80

Stupeň jaderného rizika, při němž jsou osoby chráněny před jaderným výbuchem s výjimkou oslnění nebo dočasné ztráty vidění v noci. *Příbuzné termíny: degree of nuclear risk; emergency nuclear risk; moderate nuclear risk.*

nerve agent / agent neurotoxique / nervově paralytická látka

A potentially lethal chemical agent which interferes with the transmission of nerve impulses. 1/11/85

Potenciálně smrtící chemická látka, která ovlivňuje přenos nervových impulsů.

net call sign / indicatif d'appel de réseau / oběžníkový volací znak

A call sign which represents all stations within a net. *Related terms: call sign; collective call sign; indefinite call sign; international call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.* 1/3/73

Volací znak pro všechny stanice v síti. *Příbuzné termíny: call sign; collective call sign; indefinite call sign; international call sign; tactical call sign; visual call sign; voice call sign.*

net sweep / drague à filet / odminovací síť

In naval mine warfare, a two-ship sweep, using a net like device, designed to collect drifting mines or scoop them up from the sea bottom. 1/8/76

Při používání námořních min odminovací zařízení v podobě sítě vlečené dvěma loděmi, určené pro sběr plovoucích min nebo pro jejich stažení z mořského dna.

net weight¹ / poids net à vide¹ / čistá hmotnost¹

Weight of a vehicle, fully equipped and serviced for operation, including the weight of the fuel, lubricants, coolant, vehicle tools and spares, but not including the weight of the crew, personal equipment and load. *Related term: gross weight*¹. 1/3/82

Hmotnost plně vybaveného vozidla, připraveného pro činnost včetně hmotnosti PHM, chladicí kapaliny, náradí a náhradních dílů, ale nezahrnující hmotnost osádky, osobní výstroje a náklad. *Příbuzný termín: gross weight*¹.

net weight² / poids net à vide² / čistá hmotnost²

Weight of a container or pallet without freight and binding. *Related term: gross weight*². 1/3/82

Hmotnost kontejneru nebo palety bez nákladu a vázacích prostředků. *Příbuzný termín: gross weight*².

neutral / neuter / neutrální

In identification, the designation given to a track, object or entity whose characteristics, behaviour, origin or nationality indicate that it is neither supporting nor opposing friendly forces. *Related terms: detection; friend; hostile; identification*²; *identification, friend-or-foe; recognition; unknown.* 1/10/03

Při identifikaci označení trasy, cíle nebo objektu, jejichž vlastnosti, chování, původ nebo národnost ukazují, že vzhledem k vlastním silám se nejedná ani o podporu, ani o nepřátelství. *Příbuzné termíny: detection; friend; hostile; identification*²; *identification, friend-or-foe; recognition; unknown.*

neutralization / neutralisation / neutralizace; deadjustice

In mine warfare, a mine is said to be neutralized when it has been rendered, by external means, incapable of firing on passage of a target, although it may remain dangerous to handle. 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím min je mina považována za umlčenou/ neutralizovanou, pokud bylo vnějším zásahem učiněno opatření, aby při průjezdu cíle nevybuchla, přestože bude dále nebezpečné s ní manipulovat.

neutralization fire / tir de neutralisation / umlčovací palba

Fire delivered to render a target temporarily ineffective or unusable. *Related terms: suppression fire³; fire.* 17/1/05

Palba vedená na cíl za účelem dočasného snížení jeho efektivnosti nebo vyřazení. *Příbuzné termíny: suppression fire³; fire.*

neutron induced activity / activité induite par les neutrons / radioaktivita vyvolaná neutrony

Radioactivity induced in the ground or an object as a result of direct irradiation by neutrons. 1/3/73

Radioaktivita vyvolaná v zemi nebo v objektu jako výsledek přímého ozáření neutrony.

nickname / nom conventionnel / přezdívka (krycí název)

Two short separate words which may be formally or informally assigned by any appropriate authority to an event, project, activity, place name, topographical feature, or item of equipment for convenience of reference but not for the security of information. 1/7/80

Dvě krátká samostatná slova, která mohou být jakýmkoli odpovědným orgánem formálně či neformálně přidělena určitému případu, projektu, činnosti, názvu místa, topografickému objektu nebo části zařízení pro zjednodušené označení, ale ne s cílem utajení informací.

night effect / effet de nuit / noční efekt

An effect mainly caused by variations in the state of polarization of reflected waves, which sometimes result in errors in direction finding bearings. The effect is most frequent at night-fall. 1/3/73

Efekt, vyvolaný převážně změnami ve stavu polarizace odražených vln, které někdy způsobí chyby při hledání směru. Tento efekt je nejčastější za soumraku.

nominal filter / filtre nominal / jmenovitý filtr

A filter capable of cutting off a nominated minimum percentage by weight of solid particles greater than a stated micron size. 1/3/79

Filtr schopný odstranit jmenovité minimální hmotnostní procento pevných částic větších než stanovená velikost v mikronech.

nominal focal length / distance focale nominale / jmenovitá ohnisková vzdálenost

An approximate value of the focal length, rounded off to some standard figure, used for the classification of lenses, mirrors, or cameras. *Related terms: calibrated focal length; equivalent focal length; focal length.* 1/4/71

Přibližná hodnota ohniskové vzdálenosti zaokrouhlená na určité standardní číslo, používaná pro klasifikaci čoček, zrcadel nebo kamer. *Příbuzné termíny: calibrated focal length; equivalent focal length; focal length.*

nominal scale / échelle nominale / jmenovité měřítko

Preferred term: principal scale. 1/4/71

Preferovaný termín: principal scale.

nominal weapon / arme de puissance nominale / jmenovitá zbraň

A nuclear weapon producing a yield of approximately 20 kilotons. *Related terms: kiloton weapon; megaton weapon; subkiloton weapon.* 1/3/73

Jaderná zbraň s účinností přibližně 20 kilotun. *Příbuzné termíny: kiloton weapon; megaton weapon; subkiloton weapon.*

non-battle casualty / perte hors combat / nebojová ztráta

A person who is not a battle casualty, but who is lost to his organization by reason of disease or injury, including persons dying from disease or injury, or by reason of being missing where the absence does not appear to be voluntary or due to enemy action or to being interned. *Related terms: battle casualty; casualty; died of wounds received in action; killed in action; wounded in action.* 1/3/73

Osoba, která nepředstavuje bojovou ztrátu, ale která je pro svoji jednotku ztracena z důvodu nemoci nebo poranění, včetně osob, které zemřely v důsledku nemoci, poranění nebo které jsou pohřešovány, pokud se jejich nepřítomnost nezdá být úmyslná nebo způsobená činností protivníka či zajetím. *Příbuzné termíny: battle casualty, died of wounds received in action, killed in action wounded in action.*

non-combatant evacuation operation / opération d'évacuation de non-combattants / evakuace nekombatantů NEO

An operation conducted to relocate designated non-combatants threatened in a foreign country to a place of safety.

Činnost prováděná s cílem přemístit na bezpečné místo označené nekombatanty ohrožené v cizí zemi.

non-deadly force / force non létale / síla bez smrtících účinků

Force not intended or likely to cause death, or serious injury resulting in death. *Related term: deadly force.* 1/10/01

Použití síly, kdy se nepředpokládá způsobení smrti nebo vážného zranění končícího smrtí. *Příbuzný termín: deadly force.*

non-disabling fire / tir d'interdiction² / palba nevyřazující z boje

Fire directed at a non-vital part of a vessel so as not to impair its seaworthiness and manoeuvrability. 1/10/01

Palba vedená do nedůležitých částí plavidla, která mu nezpůsobí omezení plavby ani ztrátu manévrovací schopnosti.

non-expendable supplies and materiel / matériel non consommable / nespotební zásoby a materiál durable materiel

Items which are not consumed in use and which retain their original identity during the period of use, such as weapons, and which normally require further accounting. 1/3/73

Předměty, které se během používání nespotebovávají a které si zachovávají svoji původní identitu po dobu užívání, jako například zbraně, a které běžně vyžadují vedení další účetní evidence.

non-governmental organization / organisation non gouvernementale / nevládní organizace NGO

A private, not for profit, voluntary organization with no governmental or intergovernmental affiliation, established for the purpose of fulfilling a range of activities, in particular development related projects or the promotion of a specific cause, and organized at local, national, regional or international level

Notes:

1. A non governmental organization does not necessarily have an official status or mandate for its existence or activities.
2. NATO may or may not support or cooperate with a given non governmental organization. *Related terms: civil military cooperation; international organization.* 26/8/09

Soukromá, nezisková, dobrovolná organizace bez vládní nebo mezivládní příslušnosti, zřízená za účelem vykonání řady činností, zejména řešení rozvojových projektů nebo podpory (prosazování) určitého případu a organizovaná na místní, národní, regionální nebo mezinárodní úrovni.

Poznámky:

1. nevládní organizace nemusí mít oficiální status nebo mandát pro svou existenci nebo činnost.
2. NATO může nebo nemusí podporovat, nebo spolupracovat s danou nevládní organizací. *Příbuzné termíny: civil military cooperation; international organization.* *Příbuzné termíny: civil-military cooperation; international organization*

non-lethal weapon / arme non létale / neletální zbraň NLW

A weapon that is explicitly designed and primarily employed to incapacitate or repel persons or to disable equipment, while minimizing fatalities, permanent injury and damage to property and the environment. 17/1/05

Jakákoliv zbraň, která je zkonstruována a použita výhradně k zneschopnění nebo zahnutí osob či vyřazení techniky, přičemž minimalizuje riziko usmrcení, zranění s trvalými následky a nežádoucí poškození majetku a životního prostředí.

non-linear approach / approche non rectiligne / lomený sestup

In approach and landing systems, a final approach in which the nominal flight path is not a straight line. 1/1/80

V systému přiblížení a přistání se jedná o takové konečné přiblížení, kdy osa sestupu není přímkou.

**non-quota post / poste hors quota / trvale nepřidělené tabulkové místo
NQ post (tolerované)**

An international post on a peacetime establishment which is open to all nations and which is filled by an individual who is selected by a defined process from among nominees from nations. 26/08/09

Mezinárodní místo v rámci tabulek mírových počtů, které je k dispozici kandidátům ze všech států, z nichž je prováděn výběr podle stanovených pravidel.

non-registered publication / publication nonenregistrée / neregistrovaná publikace

A publication which bears no register number and for which periodic accounting is not required. 1/3/71

Publikace, která nemá evidenční číslo a u které není požadována periodická kontrola.

non-sub contact chart

Preferred term: non-submarine contact chart.

Preferovaný termín: non-submarine contact chart.

**non-submarine contact chart / carte des faux échos / mapa odrazů pozadí
non-sub contact chart**

A special naval chart, at a scale of 1:100, 000 to 1:1, 000, 000, showing bathymetry, bottom characteristics, wreck data and non-submarine contact data for coastal and off-shore waters. It is designed for use in conducting submarine and antisubmarine warfare operations. *Related terms: aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; amphibious chart; chart; chart base; combat chart; fire capabilities chart; hydrographic chart; inter-chart relationship diagram; location diagram; map; map index; map series; map sheet; mine warfare chart; nautical plotting chart; special aeronautical chart.* 1/10/80

Speciální námořní mapa měřítka od 1: 100 000 do 1: 1 000 000, zobrazující hloubku, charakteristiku dna, údaje o vracích a údaje o pobřežních vodách a volném moři bez přítomnosti ponorek. Je určena pro vedení bojové činnosti ponorek a boje proti nim. *Příbuzné termíny: aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; amphibious chart; chart; chart base; combat chart; fire capabilities chart; hydrographic chart; inter-chart relationship diagram; location diagram; map; map index; map series; map sheet; mine warfare chart; nautical plotting chart; special aeronautical chart.*

normal impact effect / effet d'incidence normale / normální účinek nárazu

Preferred term: cardinal point effect. 1/3/79

Preferovaný termín: cardinal point effect.

normal lighting / éclairage normal / normální osvětlení

Lighting of vehicles as prescribed or authorized by the law of a given country without restrictions for military reasons.

Related term: reduced lighting. 1/1/80

Osvětlení vozidel předepsané nebo schválené zákony dané země bez omezení z vojenských důvodů. *Příbuzný termín: reduced lighting.*

North Atlantic Treaty area / zone du Traité de l'Atlantique Nord / oblast Severoatlantické smlouvy

In accordance with Article 6 of the North Atlantic Treaty, the area including the territory of the Parties in Europe and North America and the territory of Turkey, the Mediterranean Sea and the North Atlantic area north of the Tropic of Cancer. 1/10/01

Oblast, která podle článku 6 smlouvy o NATO zahrnuje území členských států v Evropě a Severní Americe, území Turecka, Středozemní moře a severní Atlantik severně od obratníku Raka.

northing / vers le nord / směr severní větve souřadnicové osy – orientace do severojižního směru

Northward, that is, from bottom to top, reading of grid values on a map. 1/3/73

Čtení souřadnic na mapě směrem na sever, tzn. zdola nahoru.

**notice to airmen / avis aux navigants / zpráva pro letecký personál
NOTAM**

A notice distributed by means of telecommunication containing information concerning the establishment, condition or change in any aeronautical facility, service, procedure or hazard, the timely knowledge of which is essential to personnel concerned with flight operations. (ICAO) 4/10/00

Oznámení předávané pomocí sdělovací techniky a obsahující informace, které se týkají zřízení, stavu nebo změn v jakémkoli leteckém zařízení, služeb, postupu nebo nebezpečí, jejichž včasná znalost je nezbytná pro personál zapojený do leteckého provozu. (ICAO).

**notice to move / préavis de mouvement / návěští k přesunu
NTM**

A warning order that specifies the time given to a unit or headquarters to be ready to deploy. Note: this order normally precedes an order to move and may increase or decrease the time to prepare. *Related terms: movement order; order to move; readiness; readiness time; warning order.* 1/10/03

Předběžné nařízení, které upřesňuje štábům a jednotkám dobu, kdy mají být připraveny k zahájení činnosti. Poznámka: toto nařízení obvykle předchází vydání rozkazu pro přesun a může dobu přípravy zkrátit či prodloužit. *Preferované termíny: movement order; order to move; readiness; readiness time; warning order.*

no-wind position / position sans vent / vypočtená vzdušná poloha letadla

Preferred term: air position. 1/3/73

Preferovaný termín: air position.

NQ post

Preferred term: non-quota post.

Preferovaný termín: non-quota post

nuclear airburst / explosion nucléaire aérienne / vzdušný jaderný výbuch

The explosion of a nuclear weapon in the air, at a height greater than the maximum radius of the fireball. *Related terms: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst.* 1/3/73

Výbuch jaderné zbraně ve vzduchu ve výšce větší, než je maximální poloměr její ohnivé koule. *Příbuzné termíny: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear surface burst; nuclear undergroundburst.*

nuclear bonus effects / effets nucléaires favorables non prévisibles / nepředvídaný přídavný jaderný účinek

Desirable damage or casualties produced by the effects from friendly nuclear weapons that cannot be accurately calculated in targeting as the uncertainties involved preclude depending on them for a militarily significant result. 1/7/80

Požadované maximální poškození nebo ztráty, které jsou způsobovány účinky vlastních jaderných zbraní a které nemohou být přesně stanoveny při volbě cílů, protože jejich nepředvídatelnost neumožňuje spoléhat se na ně ke stanovení vojensky důležitého výsledku.

nuclear certifiable / apte à l'homologation nucléaire / homologovatelné pro jaderné zbraně

Indicates a unit or vehicle possessing the potential of passing functional tests and inspections of all normal and emergency systems affecting the nuclear weapons. 1/11/86

Označuje jednotku nebo vozidlo, které jsou schopny obstát v provozních testech a prohlídkách všech běžných a pohotovostních systémů týkajících se jaderných zbraní.

nuclear certified / homologué nucléaire / homologované pro jaderné zbraně

Related terms: nuclear certified delivery unit; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery unit; nuclear delivery vehicle. 1/11/85

Příbuzné termíny: nuclear certified delivery unit; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery unit; nuclear delivery vehicle.

nuclear certified delivery unit / unité de vecteurs homologués nucléaire / homologovaná jednotka pro použití jaderných zbraní

Any level of organization and support elements which are capable of executing nuclear missions in accordance with appropriate bilateral arrangements and NATO directives. *Related terms: nuclear certified; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery unit; nuclear delivery vehicle.* 1/11/85

Jakákoliv úroveň organizačních a zabezpečovacích prvků, které jsou schopny plnit jaderné úkoly v souladu s odpovídajícími dvoustrannými dohodami a směrnicemi NATO. *Příbuzné termíny: nuclear certified; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery unit; nuclear delivery vehicle.*

nuclear certified delivery vehicle / vecteur homologué nucléaire / homologovaný prostředek pro použití jaderných zbraní

A delivery vehicle whose compatibility with a nuclear weapon has been certified by the applicable nuclear power through formal procedures. *Related terms: nuclear certified; nuclear certified delivery unit; nuclear delivery unit; nuclear delivery vehicle.* 1/11/85

Přepavní zařízení, u kterého byla ověřena kompatibility s jadernou zbraní aplikováním jaderné energie prostřednictvím formalizovaného postupu. *Příbuzné termíny: nuclear certified; nuclear certified delivery unit; nuclear delivery unit; nuclear delivery vehicle.*

nuclear cloud / nuage nucléaire / radioaktivní oblak

A cloud of hot gases, smoke, dust and other particulate matter from a nuclear weapon and its environment, that is carried aloft in conjunction with the rise of the fireball produced by the detonation of that weapon. 2/3/09

Oblak horkých plynů, kouře, prachu a dalších jednotlivých částic pocházejících z jaderné zbraně a z jejího okolí, který je unášen ve spojitosti se vzestupem ohnivé koule, která vzniká při jaderném výbuchu.

nuclear collateral effects / effets nucléaires subsidiaires / vedlejší účinky jaderného výbuchu

Undesired damage or casualties resulting from the detonation of friendly nuclear weapons. 9/1/96

Nežádoucí škody nebo ztráty způsobené účinky výbuchů vlastních jaderných zbraní.

nuclear column / colonne nucléaire / jaderný sloupec

A hollow cylinder of water and spray thrown up from an underwater burst of a nuclear weapon, through which the hot, high-pressure gases formed in the explosion are vented to the atmosphere. A somewhat similar column of dirt is formed in an underground explosion. 1/3/73

Dutý válec vody a vodní tříště vymrštný při podvodním výbuchu jaderné zbraně, při kterém jsou silně stlačené horké plyny vznikající při výbuchu vrženy do atmosféry. Podobný sloupec prachu se tvoří při podzemním výbuchu.

nuclear commitment / engagement nucléaire / jaderný závazek

A statement by a NATO member that specific forces have been committed or will be committed to NATO in a nuclear only or dual capable role. 1/10/84

Prohlášení členské země NATO, že vyčlenila nebo vyčlení pro NATO určité síly schopné jaderného nebo jaderného i nejaderného určení.

nuclear damage / dégât nucléaire / jaderné poškození

1. Light Damage. Damage which does not prevent the immediate use of equipment or installations for which it was intended. Some repair by the user may be required red to make full use of the equipment or installations.
2. Moderate Damage. Damage which prevents the use of equipment or installations until extensive repairs are made.
3. Severe Damage. Damage which prevents use of equipment or installations permanently. 1/3/73

1. Lehké. Poškození, které nebrání okamžitému použití výzbroje nebo zařízení k účelu, ke kterému jsou předurčeny. Pro plné využití této výzbroje a zařízení budou nutné určité opravy.
2. Střední. Poškození, které brání použití výzbroje a zařízení až do provedení rozsáhlejší opravy.
3. Těžké. Poškození, které trvale zabraňuje použití výzbroje a zařízení.

nuclear damage assessment / évaluation de dommages nucléaires / hodnocení jaderného poškození

The determination of the damage effect to the population, forces and resources resulting from actual nuclear attack. It is performed during and after an attack. The operational significance of the damage is not evaluated in this assessment. 1/7/80

Stanovení ničivých účinků na obyvatelstvo, ozbrojené síly a prostředky, které vznikly následkem jaderného útoku. Provádí se během útoku a po něm. Operační význam poškození není v tomto hodnocení zahrnut.

nuclear defence / défense nucléaire / obrana proti jaderným zbraním

The methods, plans, and procedures involved in establishing and exercising defensive measures against the effects of an attack by nuclear weapons or radiological warfare agents. It encompasses both the training for, and the implementation of, these methods, plans, and procedures. *Related term: radiological defence.* 1/3/73

Metody, plány a postupy zahrnující vytvoření a procvičení obranných opatření proti ničivým účinkům jaderných zbraní nebo radioaktivních látek. Zahrnuje jak přípravu, tak použití těchto metod, plánů a postupů. *Příbuzný termín: radiological defence.*

nuclear delivery unit / unité de vecteurs à capacité nucléaire / jednotka schopná použít jaderné zbraně

Any level of organization capable of employing a nuclear weapon system or systems when the weapon or weapons have been released by proper authority. *Related terms: nuclear certified; nuclear certified delivery unit; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery vehicle.* 1/10/84

Každý stupeň organizační struktury, který je schopen používat jaderný zbraňový systém nebo systémy, poté co odpovědný orgán vydal povolení takovou zbraň či zbraně použít. *Příbuzné termíny: nuclear certified; nuclear certified delivery unit; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery vehicle.*

nuclear delivery vehicle / vecteur à capacité nucléaire / prostředek pro použití jaderné zbraně

That portion of the weapon system which provides the means of delivery of a nuclear weapon to the target. *Related terms: nuclear certified; nuclear certified delivery unit; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery unit.* 1/10/84

Část zbraňového systému, která je prostředkem dopravy jaderné zbraně na cíl. *Příbuzné termíny: nuclear certified; nuclear certified delivery unit; nuclear certified delivery vehicle; nuclear delivery unit.*

nuclear detonation, detection and reporting system / système de détection et de compte rendu d'explosion nucléaire / systém pro zjišťování a hlášení jaderných výbuchů

A system deployed to provide surveillance coverage of critical friendly target areas, and indicate place, height of burst, yield, and ground zero of nuclear detonations. 1/3/73

Systém vytvořený pro zajištění sledování vlastních cílových prostorů a určující místo, výšku výbuchu, ničivý účinek a epicentrum jaderného výbuchu.

nuclear incident / incident nucléaire / jaderná událost (incident)

An unexpected event involving a nuclear weapon, facility, or component, but not constituting a nuclear weapon(s) accident. 1/3/73

Neočekávaná událost, týkající se jaderných zbraní, zařízení nebo prvků, která však nepředstavuje nehodu jaderných zbraní.

nuclear logistic movement / transport nucléaire / přeprava jaderných zbraní

The transport of nuclear weapons or components of nuclear weapons in connection with supply or maintenance operations. 1/3/73

Přeprava jaderných zbraní nebo jejich prvků v rámci zásobování nebo technického zabezpečení.

nuclear nation / nation nucléaire / jaderný stát

Military nuclear powers and civil nuclear powers. *Related terms: major nuclear power; military nuclear power; nuclear power.* 1/4/71

Vojenská a civilní jaderná mocnost. *Příbuzné termíny: major nuclear power; military nuclear power; nuclear power.*

nuclear power / puissance nucléaire / jaderná síla

Not to be used without appropriate modifier. *Related terms: major nuclear power; military nuclear power; nuclear nation.* 1/4/71

Nelze používat bez příslušného upřesňujícího termínu. *Příbuzné termíny: major nuclear power, military nuclear power, nuclear nation, nuclear weapons state.*

nuclear radiation / rayonnement nucléaire / radioaktivní záření

Particulate and electromagnetic radiation emitted from atomic nuclei in various nuclear processes. The important nuclear radiations, from the weapon standpoint, are alpha and beta particles, gamma rays, and neutrons. All nuclear radiations are ionizing radiations, but the reverse is not true; X-rays for example, are included among ionizing radiations, but they are not nuclear radiations since they do not originate from atomic nuclei. 1/9/71

Částicové a elektromagnetické záření vyzařované z atomových jader při různých jaderných procesech. Důležité radioaktivní záření z hlediska zbraně jsou alfa a beta částice, paprsky gama a neutrony. Každé radioaktivní záření je ionizující, ale opačně to neplatí. Např. paprsky X patří mezi ionizující záření, ale nejsou radioaktivním zářením, protože nevznikají z jádra atomu.

nuclear safety line / ligne de sécurité nucléaire / jaderná bezpečnostní čára

A line selected, if possible, to follow well-defined topographical features and used to delineate levels of protective measures, degrees of damage or risk to friendly troops, and/or prescribe limits to which the effects of friendly weapons may be permitted to extend. 1/4/71

Čára vybraná pokud možno tak, aby procházela přes dominující topografické objekty, používaná ke stanovení úrovně ochranných opatření, stupně poškození nebo ohrožení vlastních vojsk anebo ke stanovení hranice, po kterou mohou působit účinky vlastních zbraní.

nuclear strike warning / préavis d'attaque nucléaire / varování před jaderným úderem

A warning of impending friendly or suspected enemy nuclear attack. 1/8/76

Varování před nadcházejícím vlastním jaderným útokem nebo před možným jaderným útokem protivníka.

nuclear surface burst / explosion nucléaire de surface / pozemní jaderný výbuch

An explosion of a nuclear weapon at the surface of land or water; or above the surface, at a height less than the maximum radius of the fireball. *Related terms: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear airburst; nuclear underground burst.* 1/7/70

Výbuch jaderné zbraně na povrchu země, na vodní hladině nebo nad povrchem ve výšce, která je menší než maximální poloměr ohnivé koule. *Příbuzné termíny: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear airburst; nuclear underground burst.*

nuclear target response / effet sur l'objectif nucléaire / jaderný účinek na cíl

The effect on men, material, and equipment of blast, heat, light, and nuclear radiation resulting from the explosion of a nuclear weapon. 1/5/63

Účinek tlakové vlny, tepla, světla a radioaktivního záření, které vznikly při výbuchu jaderné zbraně, na osoby, materiál a vybavení.

nuclear underground burst / explosion nucléaire souterraine / podzemní jaderný výbuch

The explosion of a nuclear weapon in which the centre of the detonation lies at a point beneath the surface of the ground. *Related terms: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear airburst; nuclear surface burst.* 1/3/73

Výbuch jaderné zbraně, jehož epicentrum se nachází pod povrchem země. *Příbuzné termíny: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear airburst; nuclear surface burst.*

nuclear underwater burst / explosion nucléaire sous-marine / podvodní jaderný výbuch

The explosion of a nuclear weapon in which the centre of the detonation lies at a point beneath the surface of the water. *Related terms: nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst.* 1/3/73

Výbuch jaderné zbraně, jehož epicentrum se nachází pod vodní hladinou. *Příbuzné termíny: nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst.*

nuclear vulnerability assessment / évaluation de la vulnérabilité nucléaire / hodnocení zranitelnosti jadernou zbraní

The estimation of the probable effect on population, forces, and resources from a hypothetical nuclear attack. It is performed predominantly in the pre-attack period; however, it may be extended to the trans-attack or post-attack periods. 1/7/70

Odhad pravděpodobných účinků hypotetického jaderného úderu na osoby, ozbrojené síly a prostředky. Provádí se především před útokem, může se ovšem rozšířit i na dobu během útoku a po jeho ukončení.

**nuclear warfare / guerre nucléaire / jaderná válka
NW**

Warfare involving the employment of nuclear weapons. 1/3/73

Válka vedená s použitím jaderných zbraní.

**nuclear weapon / arme nucléaire / jaderná zbraň
atomic weapon**

A complete assembly (i. e. implosion type, gun type, or thermonuclear type), in its intended ultimate configuration which, upon completion of the prescribed arming, fusing and firing sequence, is capable of producing the intended nuclear reaction and release of energy. 1/11/83

Kompletní soubor (tzn. implozivního, dělostřeleckého nebo termojaderného typu), a to ve svém konečném uspořádání, který je po provedení stanoveného postupu adjustace, aktivace a odpálení schopen vyvolat požadovanou jadernou reakci a uvolnění energie.

nuclear weapon debris / résidu d'arme nucléaire / zbytky jaderné zbraně

The residue of a nuclear weapon after it has exploded; that is, materials used for the casing and other components of the weapon, plus unexpended plutonium or uranium, together with fission products. 1/11/83

Zbytky jaderné zbraně po explozi. Tzn. materiál použitý pro plášť a další prvky zbraně, dále nespotřebované plutonium nebo uran společně se štěpnými produkty.

nuclear weapon employment time / délai d'emploi de l'arme nucléaire / doba použití jaderné zbraně

The time required for delivery of a nuclear weapon after the decision to fire has been made. 1/3/73

Doba potřebná pro zasazení jaderné zbraně od rozhodnutí o odpálení.

nuclear weapon exercise / exercice de préparation d'une arme nucléaire / cvičení v přípravě na použití jaderných zbraní

An operation not directly related to immediate operational readiness. It includes removal of a weapon from its normal storage location, prepared for use, delivery to an employment unit, the movement in a ground training exercise to include loading aboard an aircraft or missile and return to storage. It may include any or all of the operations listed above, but does not include launching or flying operations. Typical exercises include aircraft generation exercises, ground readiness exercises, ground tactical exercises, and various categories of inspections designed to evaluate the capability of the unit to perform its prescribed mission. *Related terms: immediate operational readiness; nuclear weapon manoeuvre.* 1/3/73

Činnost, která se přímo nevztahuje k okamžité operační pohotovosti. Zahrnuje vyvezení zbraně ze skladu, přípravu k jejímu použití, dopravu k bojové jednotce, přepravu k provedení náviku odpálení včetně jejího naložení do letadla nebo připojení k nosiči a zpětné uložení do skladu. Může zahrnovat všechny nebo jen některé z výše uvedených činností kromě jejího odpálení nebo vzdušné přepravy. Typická cvičení zahrnují přípravu letadel, cvičení v uvádění do jednotlivých stupňů bojové pohotovosti a různé druhy prověrek, určené pro vyhodnocení schopnosti jednotek splnit předepsané úkoly. *Příbuzné termíny: immediate operational readiness, nuclear weapon manoeuvre.*

nuclear weapon manoeuvre / exercice d'emploi d'une arme nucléaire / cvičení k použití jaderných zbraní

An operation not directly related to immediate operational readiness. It may consist of all those operations listed for a nuclear weapon exercise and is extended to include fly-away in combat aircraft, but does not include expenditure of the weapon. Typical manoeuvres include nuclear operational readiness manoeuvres and tactical air operations. *Related terms: immediate operational readiness; nuclear weapon exercise.* 1/9/81

Činnost, která se přímo nevztahuje k operační pohotovosti. Může sestávat ze všech činností patřících do cvičení v přípravě na použití jaderných zbraní a je rozšířena o vzdušnou přepravu bojovým letadlem, ale nesmí zahrnovat odpálení zbraně. Typickými příklady jsou pohotovostní cvičení s jadernými zbraněmi a taktické vzdušné operace. *Příbuzné termíny: immediate operational readiness, nuclear weapon exercise.*

nuclear weapon(s) accident / accident d'arme(s) nucléaire(s) / nehoda jaderné zbraně

Any unplanned occurrence involving loss or destruction of, or serious damage to, nuclear weapons or their components which results in an actual or potential hazard to life or property. 1/3/73

Neplánovaná událost, která způsobí ztrátu, zničení nebo závažné poškození jaderných zbraní nebo jejich prvků, což má za následek skutečné nebo potenciální ohrožení osob nebo majetku.

**nuclear weapons state / état possédant des armes nucléaires / stát vlastnící jaderné zbraně
NWS**

Preferred term: military nuclear power. 1/4/71

Preferovaný termín: military nuclear power.

nuclear yield / puissance d'une arme nucléaire / ráže jaderné zbraně

The energy released in the detonation of a nuclear weapon, measured in terms of the kilotons or megatons of trinitrotoluene required to produce the same energy release. 1/7/70

Energie uvolněná při výbuchu jaderné zbraně měřená v kilotunách nebo megatunách TNT potřebného k uvolnění stejného množství energie.

nuisance minefield / champ de mines de harcèlement / rušivé minové pole

A minefield laid to delay and disorganize the enemy and to hinder his use of an area or route. 1/12/76

Minové pole položené ke zdržení a dezorganizování protivníka a s cílem znemožnit mu využití prostoru nebo komunikace.

numbered reference position system / positions de référence repérées / číselný hlásný systém

A system for maritime use based upon predetermined geographical positions through which a desired route is drawn. 3/8/98

Systém používaný v námořnictvu, založený na předem stanovených geografických bodech, kterými prochází zamýšlená trasa.

numbered wave / vague numérotée / číslovaná vlna

Preferred term: wave. 1/3/73

Preferovaný termín: wave.

number ... in (out) / énième pièce reprend le tir (incident de tir) / číslo ... připraveno (nepřipraveno)

In artillery, term used to indicate a change in status of weapon number. 1/8/76

V dělostřelectvu termín používaný k označení změny stavu připravenosti zbraně ke střelbě.

numerical scale / échelle / číselné měřítko

Preferred term: scale. 1/7/72

Preferovaný termín: scale.

O

objective / objectif¹ / cíl⁴

Obj

A clearly defined and attainable goal for a military operation, for example seizing a terrain feature, neutralizing an adversary's force or capability or achieving some other desired outcome, that is essential to a commander's plan and towards which the operation is directed. 6/1/06

Jednoznačně definovaný a dosažitelný cíl vojenské operace, například obsazení terénního tvaru, vyřazení sil protivníka či schopností a/nebo dosažení jiného požadovaného výsledku, který je důležitý pro plán velitele a k němuž je operace vedena.

objective area / zone de l'objectif / cílový prostor

OA

A defined geographical area within which is located an objective to be captured or reached by the military forces. This area is defined by competent authority for purposes of command and control. *Related terms: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; combat patrol; objective; offshore patrol; patrol; reconnaissance patrol; patrol.* 1/3/73

Vymezený geografický prostor, v němž je umístěn objekt, který musí vojenské síly dobýt nebo kterého musí dosáhnout. Tento prostor je stanoven odpovědným orgánem s cílem umožnit velení a řízení. *Příbuzné termíny: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; combat patrol; objective; offshore patrol; patrol; reconnaissance patrol; patrol.*

oblique air photograph / photographie aérienne oblique / šikmý letecký snímek

An air photograph taken with the camera axis directed between the horizontal and vertical planes. Commonly referred to as an "oblique".

- a. High Oblique. One in which the apparent horizon appears, and
- b. Low Oblique. One in which the apparent horizon does not appear. 1/7/70

Letecký snímek pořízený kamerou, jejíž osa je mezi horizontálou a vertikálou. Obvykle se nazývá "oblique".

- a. Perspektivní snímek s částečným obzorem. Snímek, na kterém se objevuje zřejmý horizont.
- b. Perspektivní snímek bez obzoru. Snímek, na kterém se zřejmý horizont neobjevuje.

observation helicopter / hélicoptère d'observation / pozorovací vrtulník

Helicopter used primarily for observation and reconnaissance but which may be used for other roles. 1/12/74

Vrtulník, který se používá především pro pozorování a průzkum, ale který může být použit i pro jiné účely.

observation post / poste d'observation / pozorovací stanoviště - pozorovatelná

OP

A position from which military observations are made, or fire directed and adjusted, and which possesses appropriate communications; may be airborne. 8/8/08

Stanoviště, ze kterého se provádí vojenské pozorování, řízení palby a zastřelování na cíl a které má odpovídající spojení; může být i vzdušné.

observed fire / tir observé / pozorovaná palba

Fire for which the point of impact or burst can be seen by an observer. The fire can be controlled and adjusted on the basis of observation. *Related term: fire³.* 1/3/73

Palba, při které může pozorovatel sledovat bod dopadu nebo rozprasku. Tato palba může být řízena a opravována na základě pozorování. *Příbuzný termín: fire³.*

observed fire procedure / réglage de tir par observation / zastřelení

A standardized procedure for use in adjusting indirect fire on a target. 1/3/73

Standardizovaný postup používaný při opravě nepřímé palby na cíl.

observer identification / identification de l'observateur / volací znak pozorovatele

In artillery and naval fire support, the first element of a call for fire to establish communication and to identify the observer/spotter. 1/9/74

Při provádění palební podpory pozemním a námořním dělostřelectvem první prvek zprávy při navazování spojení pro vyzvání palby za účelem zjištění totožnosti pozorovatele.

observer-target distance / distance d'observation / pozorovací dálka

The distance along an imaginary straight line from the spotter or observer to the target. 1/11/75

Vzdálenost pomyslnou přímou čarou od mířiče nebo pozorovatele k cíli.

observer-target line / ligne d'observation / pozorovací přímka

An imaginary straight line from the observer/spotter to the target. *Related terms: gun-target line; spotting line.* 1/9/74

Pomyslná spojnice od pozorovatele (návodčího) k cíli. *Příbuzné termíny: gun-target line; spotting line.*

obstruction / obstacle / překážka

Any object which rises far enough above the surrounding surface or above a specified height to create a hazard to aircraft in flight, or which rises far enough above the surrounding sea bed to create a hazard to navigation. 22/01/10

Každý objekt, který vyčnívá nad okolním terénem nebo nad určitou úrovní natolik, že představuje nebezpečí pro letící letadla, nebo který vystupuje nad okolní mořské dno natolik, že vytváří nebezpečí pro plavbu.

obstructor / obstruteur / zábrana (zařízení pro blokování)

In naval mine warfare, a device laid with the sole object of obstructing or damaging mechanical minesweeping equipment. 1/3/77

Při bojové činnosti s použitím námořních min zařízení položené s cílem výhradně bránit v použití či poškozovat mechanická odminovací zařízení.

occupation of position / occupation d'une position / zaujetí postavení

Movement into and proper organization of an area to be used as a battle position. 1/3/73

Přesun do místa a jeho vybudování tak, aby mohlo být využito jako bojové postavení.

ocean manifest / manifeste / seznam lodního nákladu

A detailed listing of the entire cargo loaded into any one ship showing all pertinent data which will readily identify such cargo and where and how the cargo is stowed. *Related term: loading plan.* 1/3/81

Podrobný seznam celého nákladu naloženého na jakoukoli loď s uvedením veškerých příslušných údajů, které snadno identifikují takový náklad i místo a způsob jeho uložení. *Příbuzný termín: loading plan.*

ocean station ship / navire stationnaire océanique / hlídková loď

A ship assigned to operate within a specified area to provide several services including search and rescue, meteorological information, navigational aid, and communication facilities. 1/3/73

Loď určená pro činnost ve stanovené oblasti k poskytování několik druhů služeb včetně pátrání a záchrany, meteorologických informací, navigační pomoci a spojovacích prostředků.

offensive counter-air operation / opération offensive contre le potentiel aérien / útočná protivzdušná operace OCA

An operation mounted to destroy, disrupt or limit enemy air power as close to its source as possible. 1/3/82

Operace ke zničení, narušení nebo omezení vzdušné síly nepřítele co nejbliže k jejich zdrojům.

offensive mine countermeasures / mesures offensives antimines / aktivní opatření proti minám

Measures intended to prevent the enemy from successfully laying mines. 1/12/76

Opatření mající za cíl zabránit protivníkovi v úspěšném kladení min.

offensive minefield / champ de mines offensif / předsunuté minové pole

In naval mine warfare, a minefield laid in enemy territorial water or waters under enemy control. *Related term: minefield².* 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o minové pole položené v teritoriálních vodách protivníka nebo vodách pod jeho kontrolou. *Příbuzný termín: minefield².*

officer conducting the exercise / officier directeur de l'exercice / důstojník řídící cvičení
OCE

The officer responsible for the conduct of an allocated part of the exercise from the Blue, Orange and Purple aspects. He will issue necessary supplementary instructions. In addition, he may be an exercise commander. 1/11/83

Důstojník odpovídající za řízení přidělené části cvičení vzhledem ke cvičícím stranám modré, oranžové a rudé. Bude vydávat nezbytná doplňková nařízení. Kromě toho může být jedním z cvičících velitelů.

officer conducting the serial / officier responsable d'une phase de l'exercice / důstojník řídící fázi cvičení
OCS

The officer designated to exercise tactical control over assigned forces for a specific exercise serial. 1/9/74

Důstojník pověřený taktickým řízením cvičení jednotek určených pro danou fázi cvičení.

officer in tactical command / officier exerçant le commandement tactique / důstojník taktického velení
OTC

In maritime usage, the senior officer present eligible to assume command, or the officer to whom he has delegated tactical command. 22/01/10

V námořní terminologii vyšší důstojník způsobilý převzít velení nebo důstojník, kterého vyšší důstojník taktickým velením pověřil.

officer scheduling the exercise / officier chargé de la mise sur pied d'un exercice / důstojník plánující cvičení
OSE

The officer who originates the exercise and the orders it to take place. He will issue basic instructions which will include the designation of exercise areas, the allocation of forces, and the necessary coordinating instructions. He will also designate the officers conducting the exercise. 1/3/73

Důstojník připravující cvičení a nařízení pro jeho provedení. Vydává základní směrnice, které budou obsahovat stanovení prostoru cvičení, rozmístění sil a nezbytné pokyny pro součinnost. Určí důstojníky pro řízení cvičení.

offset bombing / bombardement en déport / bombardování s nepřímým zaměřením

Any bombing procedure which employs a reference or aiming point other than the actual target. 1/1/73

Každý způsob bombardování, který používá jiný orientační nebo záměrný bod než skutečný cíl.

offset distance / distance de décentrement / vzdálenost od centra

In nuclear warfare, the distance the desired ground zero or actual ground zero is offset from the centre of an area target or from a point target. 1/3/73

Ve válce s použitím jaderných zbraní vzdálenost mezi plánovaným nebo skutečným epicentrem a středem cílového prostoru nebo bodového cíle.

offset point / point futur / bod nadběhu

In air interception, a point in space relative to a target's flight path toward which an interceptor is vectored and from which the final or a preliminary turn to attack heading is made. 1/9/74

Při vzdušném přepadu bod v prostoru vztahující se k letové trase na cíl, do kterého směřuje přepadový stíhací letoun a ze kterého pak provede konečnou nebo předběžnou zatáčku před útokem na cíl.

offset post / poste à reporter / nahrazené stanoviště

A post identified for elimination or disestablishment when establishing a newly authorized post. The disestablished post may be within or outside the organization receiving the new post. 1/8/76

Stanoviště určené k likvidaci nebo ke zrušení při zřizování nově schváleného stanoviště. Zrušené stanoviště může, ale nemusí náležet do organizační struktury, do níž patří nové stanoviště.

offshore patrol / patrouille du large / hlídka za pobřežními vodami

A naval defence patrol operating in the outer area of navigable coastal waters. It is a part of the naval local defence forces consisting of naval ships and aircraft and operates outside those areas assigned to the inshore patrol. *Related term: patrol.* 1/3/73

Hlídka námořní obrany, která operuje ve vnější oblasti splavných pobřežních vod. Je součástí sil lokální námořní obrany, které se skládají z lodí a letadel a působí mimo prostory přidělené pobřežní hlídce. *Příbuzný termín: patrol.*

oiler / pétrolier / tanker

A naval or merchant tanker specially equipped and rigged for replenishing other ships at sea. 1/3/73

Námořní nebo obchodní tanker speciálně vybavený a vystrojený pro doplňování paliva do jiných lodí na moři.

on call / à la demande / na vyžádání

A term used to signify that a prearranged concentration, air strike, or final protective fire may be called for. *Related terms: call for fire; on-call mission.* 1/9/71

Termín, který vyjadřuje možnost vyžádání předem připraveného soustředění, vzdušného útoku nebo ochranné palby. *Příbuzné termíny: call for fire, on-call mission.*

on-call mission / mission sur demande / vzlet na výzvu

A type of air support mission which is not requested sufficiently in advance of the desired time of execution to permit detailed planning and briefing of pilots prior to take-off. Aircraft scheduled for this type of mission are on air, ground, or carrier alert, and are armed with a prescribed load. *Related terms: close air support; immediate air support; indirect air support; preplanned air support; tactical air support.* 4/10/00

Druh úkolu letecké podpory, který není požadován s dostatečným předstihem před jeho provedením, aby bylo možné provést podrobné plánování a poučení pilotů před vzletem. Letadla plánovaná pro tento druh úkolu jsou v pohotovosti ve vzduchu, na zemi nebo na letadlové lodi a jsou vybavena předepsaným nákladem. *Příbuzné termíny: close air support; immediate air support; indirect air support; preplanned air support; tactical air support.*

on-call target / tir à la demande / vyžádaný cíl

In artillery and naval fire support, a planned target other than a scheduled target on which fire is delivered when requested. 1/8/76

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem plánovaný cíl jiný než naplánovaný cíl, na který bude vedena palba po vyžádání.

on-call wave / vague sur demande / bojová sestava na vyžádání

Preferred term: wave. 1/3/73

Preferovaný termín: wave.

one day's supply / jour de ravitaillement / jednodenní zásoba (spotřeba)

A unit or quantity of supplies adopted as a standard of measurement, used in estimating the average daily expenditure under stated conditions. It may also be expressed in terms of a factor, e. g., rounds of ammunition per weapon per day. *Related terms: combat day of supply; standard day of supply.* 1/9/71

Jednotka nebo množství zásob přijaté jako standard měření používaný při odhadu průměrné denní spotřeby za definovaných podmínek. Může být také vyjádřena jako faktor, např. počet spotřebované munice na zbraň na den. *Příbuzné termíny: standard day of supply, combat day of supply.*

one-look circuit / mise de feu à impulsion unique / okruh na jediný impuls

A mine circuit which requires actuation by a given influence once only. 1/11/75

Minový okruh, vyžadující aktivaci daným způsobem pouze jednou.

open route / itinéraire libre / otevřená trasa

A route not subject to traffic or movement control restrictions. *Related term: route.* 1/1/80

Trasa, na které nejsou žádná omezení pohybu. *Příbuzný termín: route.*

open source intelligence / renseignement de sources ouvertes / informace získané z otevřených zdrojů OSINT

Intelligence derived from publicly available information, as well as other unclassified information that has limited public distribution or access. 25/9/98

Získávání informací z veřejně dostupných zdrojů a z ostatních zdrojů neutajovaného charakteru, jež jsou omezeně publikovány či zpřístupňovány.

operation / opération / operace

Op

OP (tolerované)

A military action or the carrying out of a strategic, tactical, service, training, or administrative military mission; the process of carrying on combat, including movement, supply, attack, defence and manoeuvres needed to gain the objectives of any battle or campaign. *Related term: airborne¹. 1/3/73*

Vojenská činnost nebo provedení vojenského strategického, taktického, výcvikového, administrativního úkolu nebo poskytnutí pomoci, proces vedení boje, včetně přesunů, zásobování, útoku, obrany a manévru, které jsou nezbytné pro dosažení cílů jakékoli bitvy nebo kampaně. *Příbuzný termín: airborne¹.*

operational aircraft cross-servicing requirement / besoin opérationnel de services mutuels pour aéronefs / požadavek na vzájemnou obsluhu letadla

A military requirement, established by a NATO commander, for a designated airfield or ship to provide stage A or stage B cross-servicing to aircraft not assigned to that airfield or ship. *Related terms: aircraft cross-servicing; aircraft transient servicing. 1/11/86*

Vojenský požadavek stanovený velitelem NATO pro určené letiště nebo loď k zajištění vzájemné obsluhy stupně A nebo stupně B letadla, které není přiděleno k danému letišti nebo lodi. *Příbuzné termíny: aircraft cross-servicing; aircraft transient servicing.*

operational art / art opérationnel/ operační umění

The employment of forces to attain strategic and/or operational objectives through the design, organization, integration and conduct of strategies, campaigns, major operations and battles. *15/1/08*

Použití sil za účelem dosažení strategických a/nebo operačních cílů prostřednictvím plánování, organizace, integrace a provádění strategií, vojenských akcí, hlavních operací a bitev.

operational chain of command / chaîne de commandement opérationnel / stupně operačního velení

The chain of command established for a particular operation or series of continuing operations. *Related terms: administrative chain of command; chain of command. 1/3/73*

Stupně velení vytvořené pro konkrétní operaci nebo sérii následných operací. *Příbuzné termíny: administrative chain of command, chain of command.*

operational characteristics / caractéristiques opérationnelles / operační charakteristika

The specific military qualities required of an item of equipment to enable it to meet an agreed operational need. *Related term: technical specification. 1/8/82*

Specifické vojenské vlastnosti požadované od vybavení, které mu umožňují splnit dohodnuté požadavky operačního použití. *Příbuzný termín: technical specification.*

**operational command / commandement opérationnel / operační velení
OPCOM**

The authority granted to a commander to assign missions or tasks to subordinate commanders, to deploy units, to reassign forces, and to retain or delegate operational and/or tactical control as the commander deems necessary. Note: it does not include responsibility for administration. *Related terms: administrative control; command⁵; full command; functional command; operational control; tactical control. 1/10/01*

Pravomoc svěřená veliteli vydávat bojové úkoly nebo úkoly podřízeným velitelům, které zahrnují rozmístění jednotek, přerozdělení sil a udržení nebo předání operačního anebo taktického řízení, pokud to velitel považuje za nutné. Poznámka: nezahrnuje odpovědnost za administrativu. *Příbuzné termíny: administrative control; command⁵; full command; functional command; operational control; tactical kontrol.*

**operational control / contrôle opérationnel / operační řízení
OPCON**

The authority delegated to a commander to direct forces assigned so that the commander may accomplish specific missions or tasks which are usually limited by function, time, or location; to deploy units concerned, and to retain or assign tactical control of those units. It does not include authority to assign separate employment of components of the units concerned. Neither does it, of itself, include administrative or logistic control. *Related terms: administrative control; command¹; full command; functional command; operational command; tactical control.* 1/10/01

Pravomoc svěřená veliteli pro řízení přidělených vojsk tak, aby mohl splnit specifické bojové úkoly nebo úlohy, které jsou obvykle omezeny funkcí, časem nebo místem. Týká se rozmisťování jednotek a udržování nebo předání taktického velení těmto jednotkám. Nezahrnuje právo přidělovat zvláštní činnost prvkům těchto jednotek. Nezahrnuje samo o sobě ani administrativní, ani logistické řízení. *Příbuzné termíny: administrative control; command¹; full command; functional command; operational command; tactical control.*

operational decontamination / décontamination opérationnelle / částečná dekontaminace

Decontamination carried out by an individual and/or a unit, restricted to specific parts of operationally essential equipment, matériel and/or working areas, in order to minimize contact and transfer hazards and to sustain operations. This may include decontamination of the individual beyond the scope of immediate decontamination, as well as decontamination of mission- essential spares and limited terrain decontamination. *Related terms: decontamination; immediate decontamination; thorough decontamination.* 1/10/92

Odmoření prováděné jednotlivcem anebo jednotkou, které je omezeno jen na určité části důležité výzbroje, materiálu anebo pracovních prostorů s cílem minimalizovat riziko kontaktu a přenosu a udržet akceschopnost. Může zahrnovat odmoření jednotlivce nad rámec bezprostředního odmoření, stejně jako odmoření součástí důležitých pro splnění bojového úkolu a omezené odmoření terénu. *Příbuzné termíny: decontamination, immediate decontamination, thorough decontamination.*

**operational intelligence / renseignement opérationnel / operační zpravodajství
OPINTEL**

Intelligence required for the planning and conduct of campaigns at the operational level. *Related terms: operational level; strategic intelligence; tactical intelligence.*1/10/01

Zpravodajství požadované na operačním stupni pro plánování a vedení polních tažení. *Příbuzné termíny: operational level; strategic intelligence; tactical intelligence.*

operational interchangeability / interchangeabilité opérationnelle / provozní zaměnitelnost

Ability to substitute one item for another of different composition or origin without loss in effectiveness, accuracy, and safety of performance. 1/3/73

Schopnost zaměnit jeden předmět druhým předmětem s jiným složením bez ztráty účinnosti, přesnosti a bezpečnosti při používání.

operational level / niveau opératif / operační úroveň

The level at which campaigns and major operations are planned, conducted and sustained to accomplish strategic objectives within theatres or areas of operations. 15/1/08

Úroveň, na níž jsou vojenské akce a hlavní operace plánovány, vedeny a udržovány ke splnění strategických cílů v rámci válčiště nebo operačního prostoru.

**operational performance standard / norme de performance opérationnelle / operační norma výkonnosti
OPS**

A performance standard that an individual or unit must achieve to be able to execute a mission effectively. 1/10/03

Úroveň výkonnosti, které musí dosáhnout jednotlivec nebo jednotka k efektivnímu splnění úkolu.

operational procedures / procédures opérationnelles / operační postupy (způsoby činnosti)

The detailed methods by which headquarters and units carry out their operational tasks. 1/8/82

Podrobné metody, s pomocí kterých velitelství a jednotky plní své operační úkoly.

operational readiness / état de préparation opérationnelle / operační pohotovost

The capability of a unit/formation, ship, weapon system or equipment to perform the missions or functions for which it is organized or designed. May be used in a general sense or to express a level or degree of readiness. *Related terms: coordinated draft plan; draft plan; final plan; initial draft plan; movement order; movement table; notice to move; operation order; operation plan; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order.* 1/8/76

Schopnost jednotky, útvaru, lodi, zbraňového systému nebo výzbroje plnit úkoly nebo funkce, pro které jsou určeny nebo začleněny do organizační struktury. Může být použito v obecném smyslu slova pro vyjádření úrovně nebo stupně připravenosti. *Příbuzné termíny: coordinated draft plan; draft plan; final plan; initial draft plan; movement order; movement table; notice to move; operation order; operation plan; order to move; readiness; readiness state; readiness time; warning order.*

operational readiness evaluation / évaluation de l'état de préparation opérationnelle / hodnocení připravenosti k použití

ORE

An evaluation of the operational capability and effectiveness of a unit or any portion thereof. *Related terms: defence readiness condition; readiness state; readiness time.* 14/10/00

Hodnocení schopností a připravenosti jednotky nebo její části k efektivnímu plnění úkolů. *Příbuzné termíny: defence readiness condition; readiness state; readiness time.*

operational requirement / besoin opérationnel / operační požadavek

OR

An established need justifying the timely allocation of resources to achieve a capability to accomplish approved military or civil objectives, operations, missions or actions. 1/10/01

Určená potřeba, která opravňuje dočasné přidělení zdrojů tak, aby se dosáhlo splnění stanovených cílů vojenských nebo civilních operací, misí nebo jiných činností.

operational route / itinéraire opérationnel / operační komunikace

Land route allocated to a command for the conduct of a specific operation, derived from the corresponding basic military route network. 1/9/81

Pozemní komunikace přidělená velení k uskutečnění některé specifické činnosti. Je odvozená od odpovídající základní vojenské dopravní sítě.

operational stocks / stocks opérationnels / operační zásoby

Level of stock necessary to meet possible operational requirements over and above holdings/allowances. *Related terms: basic stocks; sustaining stocks; theatre operational stocks; stocks.* 1/8/73

Množství zásob nezbytné pro pokrytí možných operačních požadavků nad rámec trvalých zásob. *Příbuzné termíny: sustaining stocks; theatre operational stocks; stocks.*

operational training / entraînement opérationnel / operační příprava

Training that develops, maintains or improves the operational readiness of individuals or units. 1/4/74

Výcvik, který rozvíjí, udržuje nebo zlepšuje operační pohotovost jednotlivců nebo jednotek.

operation order / ordre d'opération / operační rozkaz

OPORD

A directive, usually formal, issued by a commander to subordinate commanders for the purpose of effecting the coordinated execution of an operation. *Related terms: movement order; operation plan; order to move.* 1/3/73

Nařízení, obvykle písemné, které vydává velitel podřízeným velitelům s cílem účinně splnit úkoly operace ve vzájemné součinnosti. *Příbuzné termíny: movement order; operation plan; order to move.*

operation plan / plan d'opération / operační plán**OPLAN**

A plan for a single or series of connected operations to be carried out simultaneously or in succession. It is usually based upon stated assumptions and is the form of directive employed by higher authority to permit subordinate commanders to prepare supporting plans and orders. The designation "plan" is usually used instead of "order" in preparing for operations well in advance. An operation plan may be put into effect at a prescribed time, or on signal, and then becomes the operation order. *Related terms: coordinated draft plan; draft plan; final plan; initial draft plan; operation order.* 1/3/73

Plán pro jednu nebo sérii spojených operací, které mají být provedeny současně nebo následně. Obvykle je založen na vyhlášených předpokladech a je ve formě směrnice nadřízeného, aby bylo umožněno podřízeným velitelům připravit vlastní plány a rozkazy. Označení plán se obvykle používá namísto rozkaz při předběžné přípravě operací. Operační plán může být uskutečněn v předepsaném čase nebo na základě signálu a pak se stává operačním rozkazem. *Příbuzné termíny: coordinated draft plan; draft plan; final plan; initial draft plan; operation order.*

operations security / sécurité des opérations / utajení operace**OPSEC**

The process which gives a military operation or exercise appropriate security, using passive or active means, to deny the enemy knowledge of the dispositions, capabilities and intentions of friendly forces. *Related terms: counter-intelligence; countersurveillance; electronic warfare; physical security; port security; protective security; security^{1,2,3}; tactical security.* 1/10/92

Proces, který zajišťuje vojenské operaci nebo cvičení náležitě utajení za pomoci pasivních nebo aktivních prostředků, aby se protivníkovi zabránilo zjistit rozmístění vlastních sil a prostředků, jejich schopnosti a záměry. *Příbuzné termíny: counter-intelligence; countersurveillance; electronic warfare; physical security; port security; protective security; security^{1,2,3}; tactical security.*

opportunity target / objectif inopiné / příležitostný cíl

Preferred term: target of opportunity. 1/3/73

Preferovaný termín: target of opportunity.

opposing forces / forces d'opposition / protivník**OPFOR**

Those forces used in an enemy role during NATO exercises. *Related term: force(s).* 1/7/94

Vojska, používaná při cvičeních NATO jako protivník. *Příbuzný termín: force(s).*

opposing forces commander / commandant des forces d'opposition / velitel vojsk značujících protivníka

The officer designated to exercise operational control over opposing forces for a specific period during NATO exercises. 1/7/94

Důstojník pověřený velením vojskům představujícím protivníka při cvičeních NATO pro stanovenou část cvičení.

optical axis / axe optique / optická osa

In a lens element, the straight line which passes through the centres of curvature of the lens surfaces. In an optical system, the line formed by the coinciding principal axes of the series of optical elements. 1/7/70

V čočkových prvcích přímka, která prochází středy křivosti čoček. V optickém systému přímka, vzniklá ztotožněním hlavních os soustavy optických prvků.

optical minehunting / chasse aux mines à vue / optické vyhledávání min

The use of an optical system (e. g. television or towed diver) to detect and classify mines or mine-like objects on or protruding from the sea-bed. 1/11/75

Použití optického systému (např. televize nebo taženého potápěče) pro zjištění a určení druhu min nebo objektů podobných minám na mořském dně nebo vyčnívajících z mořského dna.

optimum height / hauteur type / optimální výška

The height of an explosion which will produce the maximum effect against a given target. 1/3/73

Výška výbuchu, která vyvolá maximální účinek na daný cíl.

optimum height of burst / hauteur type d'explosion / optimální výška výbuchu

For nuclear weapons and for a particular target (or area), the height at which it is estimated a weapon of a specified energy yield will produce a certain desired effect over the maximum possible area. *Related term: height of burst.* 1/11/86

U jaderných zbraní a pro konkrétní cíl (nebo prostor) výška, ve které se očekává, že zbraň se stanoveným energetickým účinkem vytvoří určitý požadovaný efekt v maximálním možném prostoru. *Příbuzný termín: height of burst.*

orbit point / point d'orbite / bod pro vyčkávání

A geographically or electronically defined location used in stationing aircraft in flight during tactical operations when a predetermined pattern is not established. *Related term: holding point.* 1/6/84

Geograficky nebo elektronicky stanovené místo, které se používá při vyčkávání letadla za letu během taktických operací, kdy předem není stanoven obrazec pro vyčkávání. *Příbuzný termín: holding point.*

order / ordre / rozkaz

A communication, written, oral, or by signal, which conveys instructions from a superior to a subordinate. 1/3/73

Sdělení předávané písemně, ústně nebo s pomocí signálu, které přenáší úkoly od nadřízeného k podřízenému.

order of battle / ordre de bataille / bojová sestava

ORBAT

The identification, strength, command structure, and disposition of the personnel, units, and equipment of any military force. 1/3/73

Označení, bojová hodnota, struktura velení a rozmístění všech osob, jednotek a výzbroje jakékoliv vojenské organizace.

order to move / ordre de déplacement / rozkaz k zahájení přesunu

An order given by a commander to execute a movement. *Related terms: movement order; notice to move; operation order; operation plan; readiness; readiness state; readiness time; warning order.* 6/1/06

Rozkaz (povel), který vydává velitel k zahájení přesunu. *Příbuzné termíny: movement order; notice to move; operation order; operation plan; readiness; readiness state; readiness time; warning order.*

ordinary transport / transport ordinaire / běžná přeprava

In railway terminology, transport of a load whose size, weight or preparation does not entail special difficulties vis-à-vis the facilities or equipment of the railway systems to be used. *Related term: exceptional transport.* 1/11/94

V železniční terminologii jde o přepravu nákladu, jehož velikost, hmotnost nebo příprava nepředstavuje zvláštní obtížnost vzhledem k zařízení nebo vybavení železničních systémů, které mají být použity. *Příbuzný termín: exceptional transport.*

organic / organique / organický

Forming an integral part of a military organization. 1/3/81

Tvořící nedílnou součást vojenské organizace.

organizational strength / potentiel organisationnel / organizační potenciál

The number of trained personnel, facilities and the amount of materiel required to perform a unit's assigned mission. Note: the organizational strength of a unit may change in response to changing situations and mission requirements.

Počet vycvičených osob, zařízení, množství výzbroje, techniky a materiálu potřebné ke splnění úkolu stanoveného jednotce. Poznámka: Organizační potenciál dané jednotky se může měnit v závislosti na měnící se situaci a požadavcích jednotlivých úkolů.

organization of the ground / organisation du terrain / příprava terénu

The development of a defensive position by strengthening the natural defences of the terrain and by assignment of the occupying troops to specific localities. 1/3/73

Vybudování obranného postavení zesílením přírodních obranných vlastností terénu a určením jednotek, které obsadí konkrétní místa.

originating medical facility / échelon sanitaire initial / zdravotnická etapa první pomoci
OMF

A medical facility that initially transfers a patient to another medical facility. 1/3/73

Zdravotnické zařízení (služba), které poskytuje pacientům první pomoc a provádí odsun do dalšího zdravotnického zařízení.

oropesa sweep / drague mécanique divergente / odminování s pomocí kontaktního odminovacího zařízení

In naval mine warfare, a form of sweep in which a length of sweep wire is towed by a single ship, lateral displacement being caused by an otter and depth being controlled at the ship end by a kite and at the other end by a float and float wire. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o způsob odminování, při kterém je dlouhé odminovací lano vlečeno jednou lodí, přitom posun do strany je způsoben minovým odrazníkem a hloubka je kontrolována na jednom konci lodi pomocí plovoucí kotvy a na druhém konci pomocí plováku a drátu plováku.

orthomorphic projection / projection orthomorphique / úhlojevná projekce (zobrazení)

A projection in which the scale, although varying throughout the map, is the same in all directions at any point, so that very small areas are represented by correct shape and bearings are correct. 1/3/73

Kartografické zobrazení, nezkrsluje úhly, poměrně dobře zachovává tvar, ale na úkor zkreslení ploch a délek; používá se hlavně pro tvorbu vojenských topografických, navigačních, leteckých a námořních map.

orthorectification / orthorectification / ortorektifikace

In photogrammetry, the process of removing geometric distortions in an image caused by sensor tilt and terrain relief, and projecting the resulting image onto a map projection system. *Related terms: geocoded image; projection; rectification.* 14/10/02

Ve fotogrametrii je to proces odstranění geometrického zkreslení na snímku, které je způsobeno sklonem senzoru a terénním reliéfem, a zobrazení výsledného snímku do kartografického zobrazení mapy. *Příbuzné termíny: geocoded image; projection; rectification.*

oscillating mine / mine ludion / oscilující mina (karteziánský potápěč)

A mine, hydrostatically controlled, which maintains a pre-set depth below the surface of the water independently of the rise and fall of the tide. *Related term: mine².* 1/8/76

Hydrostaticky řízená mina, která se udržuje v předem nastavené hloubce pod vodou, nezávisle na stoupání nebo klesání hladiny při přílivu a odlivu. *Příbuzný termín: mine².*

other forces for NATO / autres forces pour l'OTAN / jiné síly pro NATO

OFN

Forces not assigned or earmarked for a NATO command, but which might co-operate with NATO forces or be placed under the operational command or operational control of a NATO commander in certain circumstances which should be specified. *Related term: force(s).* 1/10/80

Síly nepřidělené nebo nevyčleněné pro velení NATO, které však mohou spolupracovat s jednotkami NATO, nebo mohou být za určitých podmínek, které musí být specifikovány, podřízeny operačnímu velení a řízení v odpovědnosti velitele NATO. *Příbuzný termín: force(s).*

otter / divergent / plovák používaný k odminování (minový odrazník)

In naval mine warfare, a device which, when towed, displaces itself sideways to a predetermined distance. 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o zařízení, které je vlečeno a rozvinuje se po stranách lodi na předem určenou vzdálenost.

outline map / carte à grandes lignes / schématická mapa

A map which represents just sufficient geographic information to permit the correlation of additional data placed upon it. 1/4/71

Mapa, která obsahuje dostatek geografických informací, aby bylo možné zprostředkovat jejich vzájemný vztah s údaji, kterými bude doplněna.

outline plan / avant-projet / předběžný plán

A preliminary plan which outlines the salient features or principles of a course of action prior to the initiation of detailed planning. 1/3/73

Předběžný plán, který nastiňuje hlavní rysy nebo principy průběhu akcí před zahájením podrobného plánování.

overhead clearance / hauteur libre¹ / světlost

The minimum vertical distance between a ground or water surface and any obstruction above it. *Related term: air draught.* 4/10/00

Minimální svislá vzdálenost mezi povrchem země nebo vodní hladiny a překážkou nad ní. *Příbuzný termín: air draught.*

overlap¹ / recouvrement¹ / překrytí¹

In photography, the amount by which one photograph includes the same area covered by another, customarily expressed as a percentage. The overlap between successive air photographs on a track is called forward overlap. The overlap between photographs in adjacent parallel flight lines is called side overlap. The overlap of successive lines of a linescan is called line overlap. 1/3/81

Ve fotogrammetrii překrytí, ve kterém jeden snímek obsahuje stejnou oblast jako následující. Obvykle je vyjádřeno v procentech. Překrytí mezi následujícími leteckými snímky v ose letu se nazývá podélný překrytí. Překrytí mezi sousedními snímkovými řadami se nazývá příčný (stranový, boční) překrytí. Překrytí snímkových řad mezi dvěma na sebe navazujícími letovými osami je překrytí navazující, náletový.

overlap² / recouvrement² / překrytí²

In cartography, that portion of a map or chart which overlaps the area covered by another of the same series. 1/3/81

V kartografii ta část mapy nebo schématu, která přesahuje oblast pokrytou sousedící mapou stejné měřítkové řady.

overlap³ / recouvrement³ / překrytí³

In naval mine warfare, the width of that part of the swept path of a ship or formation which is also swept by an adjacent sweeper or formation or is re-swept on the next adjacent lap. 1/3/81

Při bojové činnosti s použitím námořních min šířka té části odminované trasy lodí nebo formace, která je také odminována sousední minolovkou nebo formací nebo opakovaně při následujícím odminování sousedního úseku.

overlap tell / transfert de recouplement / přenos překrývání

Related term: track telling. 1/8/73

Příbuzný termín: track telling.

overpressure / surpression / přetlak

The pressure resulting from the blast wave of an explosion.

Note: It is referred to as positive when it exceeds atmospheric pressure and negative during the passage of the wave when resulting pressures are less than atmospheric pressure. 1/3/73

Tlak vznikající v důsledku tlakové vlny po výbuchu.

Poznámka: Uvádí se jako kladná veličina pokud je velikost tlaku vyšší než atmosférický tlak a jako záporná veličina při přechodu vlny, kdy výsledné tlaky jsou nižší než atmosférický tlak.

overprint / surimpression / dotisk

Information printed or stamped upon a map or chart, in addition to that originally printed, to show data of importance or special use. 1/7/72

Informace s důležitými údaji, případně údaje pro speciální použití, dotisknuté nebo dorazítkované do mapy a tak doplňující původní informační obsah mapy.

overrun control / commande de prolongation de fonctionnement / řízení překročení limitu

Equipment enabling a camera to continue operating for a predetermined number of frames or seconds after normal cut-off. 1/7/70

Zařízení, které umožňuje kameře pokračovat v činnosti s předem daným počtem snímků nebo počtem sekund po obvyklém ukončení činnosti.

**overshoot / remise de gaz / nezdařené přiblížení – přerušené přiblížení – dlouhé přistání – průlet (nad vzletovou a přistávací dráhou)
go around**

A phase of flight wherein a landing approach of an aircraft is not continued to touchdown. 1/1/73

Fáze letu, kdy přiblížení letadla na přistání nepokračuje k dosednutí.

P

pace / vitesse de marche / tempo (rychlost) pochodu

For ground forces, the speed of a column or element regulated to maintain a prescribed average speed. *Related terms: pace setter; rate of march.* 1/7/83

U pozemních sil rychlost pohybu kolony nebo jednotlivého vozidla regulovaná tak, aby byla dodržena stanovená průměrná rychlost. *Příbuzné termíny: pace setter, rate of march.*

pace setter / guide / osoba, která udržuje tempo

An individual, selected by the column commander, who travels in the lead vehicle or element to regulate the column speed and establish the pace necessary to meet the required movement order. *Related term: pace.* 1/7/72

Jednotlivec vybraný velitelem kolony, který se pohybuje ve vedoucím vozidle nebo jednotce, reguluje rychlost pochodu a stanovuje tempo nezbytné pro splnění požadovaného rozkazu k přesunu. *Příbuzný termín: pace.*

packaged petroleum product / produit pétrolier conditionné / balený ropný produkt

A petroleum product, generally a lubricant, oil, grease or speciality item, normally packaged by the manufacturer and subsequently stored, transported, and issued in containers having an individual fill capacity of 250 litres or less. 1/8/82

Ropný produkt, obvykle mazivo, olej, tuk nebo speciální položky běžně balené výrobcem, které se následně skladují, dopravují a vydávají v kontejnerech o objemu 250 litrů nebo méně.

packet / rame / paket

In land convoy movements, a small number of vehicles that moves as part of a convoy. In land convoy movements, a small number of vehicles that moves as part of a convoy. 26/8/09

V rámci přesunů pozemních pochodových proudů se jedná o malý počet vozidel pohybujících se jako součást kolony vozidel.

pallet / palette / paleta

A flat base for combining stores or carrying a single item to form a unit load for handling, transportation, and storage by materials handling equipment. 1/9/71

Zařízení s plochou základnou pro ukládání ve skladech nebo pro převážení jednotlivých předmětů za účelem vytvoření jednotkového nákladu pro manipulaci, přepravu a skladování pomocí zařízení pro manipulaci s materiálem.

palletized unit load / charge palettisée / paletizovaný jednotkový náklad

Quantity of any item, packaged or unpackaged, which is arranged on a pallet in a specified manner and securely strapped or fastened thereto so that the whole is handled as a unit. *Related terms: aircraft flat pallet; binding.* 1/3/73

Množství jakéhokoli nákladu, baleného nebo volně loženého, které je uspořádáno na paletě speciálním způsobem a bezpečně převázáno nebo upevněno k paletě tak, že se s ním manipuluje jako s jedním celkem. *Příbuzné termíny: aircraft flat pallet, binding.*

panel code / code de panneaux / panelový kód surface code

A prearranged code designed for visual communications, usually between friendly units, by making use of marking panels. *Related term: marking panel.* 1/1/68

Předem stanovený kód pro vizuální komunikaci, obvykle mezi dvěma spojeneckými jednotkami s použitím vytyčovacíh terčů. *Příbuzný termín: marking panel.*

panoramic camera¹ / appareil photographique panoramique¹ / panoramatická kamera¹

In aerial photography, a camera which, through a system of moving optics or mirrors, scans a wide area of the terrain, usually from horizon to horizon. The camera may be mounted vertically or obliquely within the aircraft, to scan across or along the line of flight. 1/9/71

Při leteckém snímkování kamera, která systémem pohyblivé optiky nebo zrcadel snímá široký pás terénu, obvykle od jednoho horizontu k druhému. Kamera může být umístěna v letadle svisle nebo šikmo tak, aby mohla snímat napříč nebo podél trasy letu.

panoramic camera² / appareil photographique panoramique² / panoramatická kamera²

In ground photography, a camera which photographs a wide expanse of terrain by rotating horizontally about the vertical axis through the centre of the camera lens. 1/9/71

Při pozemním snímkování kamera, která snímá široký pás terénu horizontálním otáčením okolo vertikální osy se středem v čočce kamery.

parachute deployment height / hauteur d'ouverture de parachute / výška otevření padáku

The height above the intended impact point at which the parachute or parachutes are fully deployed. 1/3/73

Výška nad předpokládaným bodem dopadu, ve které jsou padák nebo padáky plně otevřeny.

paradrop / parachutage / vysazení padákem

Delivery by parachute of personnel or cargo from an aircraft in flight. *Related term: airborne¹.* 1/7/70

Vysazení osob nebo nákladu z letadla za letu s pomocí padáku. *Příbuzný termín: airborne¹.*

parallactic angle / angle parallactique / paralaktický úhel

Angle formed by the optical axes of two instruments, for example, a telescope and its viewfinder seeing the same object. 1/7/70

Úhel tvořený optickými osami dvou přístrojů, například teleskopu a jeho hledáčku, při pohledu na stejný objekt.

parallax / parallaxe / paralaxa

In photography, the apparent displacement of the position of an object in relation to a reference point, due to a change in the point of observation. 1/7/70

Ve fotografii zdánlivý posun objektu ve vztahu k referenčnímu bodu vlivem změny místa snímkování.

parallax difference / différence de parallaxe / paralaktický rozdíl

The difference in displacement of the top of an object in relation to its base, as measured on the two images of the object on a stereo pair of photographs. 1/7/70

Rozdíl v posunu vrcholu objektu ve vztahu k jeho základně, měřený na dvou zobrazeních tohoto objektu na dvojici stereoskopických snímků.

parallel classification / classification parallèle / průběžné třídění

In railway terminology, the classification of ordinary transport military vehicles and equipment, based on a comparative study of the main characteristics of those vehicles and equipment and of those of the ordinary flat wagons of a corresponding category onto which they can be loaded. 1/3/81

V železniční terminologii třídění běžných dopravních vojenských vozidel a zařízení založené na porovnávání hlavních parametrů těchto vozidel a zařízení s charakteristikami běžných plošinových vagonů odpovídající kategorie, na které mohou být naloženy.

**part / pièce / součást
piece part**

In logistics, an item of an assembly or sub-assembly, which is not normally further broken down. *Related terms: assembly; component; equipment; sub-assembly.* 1/3/92

V logistice předmět ze soupravy nebo podskupina, která se obvykle dále nedělí. *Příbuzné termíny: assembly; component; equipment; sub-assembly.*

partially planned movement / mouvement partiellement planifié / dílčí plán přesunu

A movement which is prepared as far as possible or as appropriate, based on data available and for which provision of movement and transport support has been arranged, adequate to the information available. Prior to the execution, this movement will be fully planned as soon as all necessary complementary information has been provided. *Related terms: ad hoc movement; fully planned movement. 1/11/90*

Přesun, který je plánován v rámci možností na základě dostupných informací a který je organizačně zabezpečen. Před provedením bude tento přesun podrobně doplňován, jakmile budou zajištěny veškeré nezbytné doplňující informace. *Příbuzné termíny: ad hoc movement, fully planned movement.*

participating merchant ship / navire marchand participant / spolupracující obchodní loď

A merchant ship taking part in a naval cooperation and guidance for shipping operation. *Related terms: merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping. 2/3/07*

Obchodní loď, účastníci se činností v rámci spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva. *Příbuzné termíny: merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping.*

pass time / durée d'écoulement / doba průjezdu

In road transport, the time that elapses between the moment when the leading vehicle of a column passes a given point and the moment when the last vehicle passes the same point. *1/7/70*

Čas při silničním přesunu, který uplyne mezi okamžikem průjezdu prvního a posledního vozidla daným místem.

passage of lines / passage de lignes / postup překračováním

An operation in which a force moves forward or rearward through another force's combat positions with the intention of moving into or out of contact with the enemy. *1/11/85*

Činnost, při které jednotka postupuje vpřed nebo vzad přes bojová postavení jiné jednotky s cílem navázat nebo přerušit dotyk s protivníkem.

passive / passif / pasivní

In surveillance, an adjective applied to actions or equipments which emit no energy capable of being detected. *1/12/76*

Při průzkumu jde o termín používaný pro činnosti nebo zařízení, které nevyzařují energii, kterou je možné zjistit (detekovat).

passive air defence / défense aérienne passive / pasivní protivzdušná obrana

Passive measures taken for the physical defence and protection of personnel, essential installations and equipment in order to minimize the effectiveness of air and/or missile attack. *Related terms: active air defence; air defence; air superiority; air supremacy; counter-air operation; defensive counter-air operation; offensive counter-air operation.*

Veškerá pasivní opatření pro fyzickou ochranu osob, důležitých prostředků a zařízení za účelem minimalizace účinků leteckého útoku nebo útoku řízených střel. *Příbuzné termíny: active air defence; air defence; air superiority; air supremacy; counter-air operation; defensive counter-air operation; offensive counter-air operation.*

passive defence / défense passive / pasivní obrana

Passive measures taken for the physical defence and protection of personnel, essential installations and equipment in order to minimize the effectiveness of hostile action. *Related term: active defence.*

Opatření pasivního charakteru prováděná za účelem fyzické obrany a ochrany osob, důležitých zařízení a vybavení s cílem minimalizovat účinnost nepřátelské činnosti. *Příbuzný termín: active defence.*

passive electronic protective measures / mesures de protection électronique passives / pasivní elektronická ochranná opatření

Undetectable measures, such as those in operating procedures and technical features of equipment, to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. *Related terms: active electronic protective measures; electronic protective measures. 20/11/96*

Nezjistitelná opatření, spočívající například v pracovních postupech a technických vlastnostech přístrojů pro zajištění efektivního využití elektromagnetického spektra vlastními silami. *Příbuzné termíny: electronic protective measures, active electronic protective measures.*

passive homing guidance / guidage passif / pasivní samonavádění

A system of homing guidance wherein the receiver in the missile utilizes radiation from the target. *Related terms: active homing guidance; homing guidance; semi-active homing guidance.* 1/1/73

Systém navádění na cíl, při kterém přijímač střely využívá vyzařování z cíle. *Příbuzné termíny: active homing guidance; homing guidance; semi-active homing guidance.*

passive mine¹ / mine passive¹ / pasivní mina¹

A mine whose anticountermining device has been operated preventing the firing mechanism from being actuated. The mine will usually remain passive for a comparatively short time. 1/11/94

Mína, jejíž dezaktivací zařízení bylo aktivováno a zabraňuje spuštění výbušného mechanismu. Tato mina obvykle zůstane pasivní na poměrně krátkou dobu.

passive mine² / mine passive² / pasivní mina²

A mine which does not emit a signal to detect the presence of a target. *Related term: active mine.* 1/11/94

Mína, která nevysílá signál za účelem zjištění cíle. *Příbuzný termín: active mine.*

passive public information policy / attitude passive en matière d'information publique / zásady pasivního informování veřejnosti

A policy which dictates that no attempts will be made to generate media/public interest in an issue or activity. However, when the passive policy is in effect, authorities must be prepared to respond to media queries about the issue or activity, or to make brief statements to avoid confusion, speculation, misunderstanding or false information that may prevail if media queries go unanswered. *Related term: active public information policy.* 1/3/91

Zásady, které nepodporují zájem veřejnosti anebo médií o určité problémy nebo aktivity. Nicméně v době, kdy je vedena pasivní politika, musí být orgány připraveny odpovídat na otázky médií, které se týkají daných problémů nebo aktivit, anebo vydávat krátká vyjádření s cílem předejít zmatku, spekulacím, nedorozuměním či nepravdivým informacím, které by mohly převažovat, pokud by otázky médií zůstaly nezodpovězeny. *Příbuzný termín: active public information policy.*

password / mot de passe / heslo

A secret word or distinctive sound used to reply to a challenge. *Related terms: challenge; countersign; reply.* 1/3/73

Tajné slovo nebo charakteristický zvuk, který je používán jako odpověď na výzvu. *Příbuzné termíny: challenge, countersign, reply.*

pathfinder aircraft / aéronef marqueur / letadlo pro přepravu předsunutých skupin

An aircraft with a specially trained crew carrying drop zone/landing zone marking teams, target markers, or navigational aids, which precedes the main force to the drop zone/landing zone or target. *Related term: marking team.* 1/8/80

Letadlo se speciálně vycvičenou posádkou, které přepravuje předsunuté naváděcí skupiny, označovače cílů nebo návodčí, které předchází hlavní síly a vyznačují prostory vysazení či přistání nebo místo cíle. *Příbuzný termín: marking team.*

pathfinder team / équipe d'orienteurs-marqueurs / předsunutá skupina pro navádění

A team dropped or air landed at an objective to establish and operate navigational aids for the purpose of guiding aircraft to drop and landing zones. 1/7/70

Skupina, která je vysazena padáky nebo přistáním letadla s cílem zřídit a obsluhovat navigační zařízení pro navádění letadel do prostoru vysazení nebo přistání.

patrol / patrouille / hlídka

A detachment of ground, sea, or air forces sent out for the purpose of gathering information or carrying out a destructive, harassing, mopping up, or security mission. *Related terms: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; combat patrol; objective; objective area; offshore patrol; reconnaissance patrol; standing patrol.* 1/7/70

Vyčleněná skupina pozemních, námořních nebo vzdušných sil, která je vyslána s cílem získat informace nebo provádět destruktivní, rušivou činnost, likvidovat zbytky protivníka nebo plnit úkoly zajištění. *Příbuzné termíny: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; combat patrol; objective; objective area; offshore patrol; reconnaissance patrol; standing patrol.*

pattern laying / pose de mines suivant schéma / systém kladení

In land mine warfare, the laying of mines in a fixed relationship to each other. 1/7/72

Při bojové činnosti s použitím pozemních min jde o systém jejich kladení v přesně stanoveném vzájemném vztahu.

payload¹ / charge utile¹/ užitečný náklad¹

In a missile or rocket, the warhead, its container and activating devices. 26/8/09

U řízených střel nebo raket se jedná o bojovou hlavici, kontejner a iniciační zařízení.

payload² / charge utile²/ užitečný náklad²

The load, in addition to its unladen weight, that a vehicle is designed to transport under specified conditions of operation.

Note: The load may include people, materiel and/or equipment. 26/8/09

Celkový náklad mimo vlastní hmotnost, pro jehož přepravu je vozidlo určeno za stanovených podmínek provozu.

Poznámka: Náklad může zahrnovat osoby, materiál a/nebo zařízení.

payload³ / charge utile / užitečný náklad³

The satellite or research vehicle of a space probe or research missile. 01/11/85

Družice nebo výzkumné vozidlo kosmické sondy nebo výzkumné rakety.

peacebuilding / consolidation de la paix / budování míru

A peace support operation employing complementary diplomatic, civil and – when necessary – military means, to address the underlying causes of conflict and the longer-term needs of the people. It requires a commitment to a long-term process and may run concurrently with other types of peace support operations. *Related terms: conflict prevention; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support operation; peace support force.* 14/10/02

Mírová operace pro řešení základních příčin konfliktu a pro dlouhodobé zabezpečení potřeb obyvatelstva, která využívá vzájemně se doplňující diplomatické, civilní a v případě nutnosti vojenské prostředky. Tato mírová operace vyžaduje závazné a dlouhodobé vynakládání úsilí a může probíhat souběžně s jinými typy mírových operací. *Příbuzné termíny: conflict prevention; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support operation; peace support force.*

peace enforcement / imposition de la paix / prosazování míru

PE

A peace support operation conducted to maintain a ceasefire or peace agreement where the level of consent and compliance is uncertain and the threat of disruption is high. The peace support force must be capable of applying credible coercive force and must apply the provisions of the ceasefire or peace agreement impartially. *Related terms: conflict prevention; peacebuilding; peacekeeping; peacemaking; peace support force; peace support operation.* 21/1/04.

Mírová operace vedená s cílem zajistit zastavení palby nebo dodržování mírové dohody v těch případech, kdy míra souladu a porozumění zúčastněných stran je nejistá a hrozba nedodržení je značná. Příslušníci mírových sil musí být schopni použít přiměřené donucovací násilí a musí nestranně prosazovat zastavení palby nebo ustanovení mírové. *Příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peacekeeping; peacemaking; peace support force; peace support operation.*

peacekeeping / maintien de la paix / udržování míru

PK

established a permissive environment where the level of consent and compliance is high, and the threat of disruption is low. The use of force by a peace support force is normally limited to self-defence. *Related terms: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacemaking; peace support operation; peace support force.* 17/1/05

Mírová operace, která následuje po uzavření dohody nebo po zastavení palby, čímž bylo nastoleno příznivé prostředí s vysokou mírou shody a porozumění a s nízkou mírou hrozby narušení tohoto stavu. Použití síly příslušníky mírových jednotek se zpravidla omezuje na vlastní obranu. *Příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacemaking; peace support operation; peace support force*

peacemaking / rétablissement de la paix / vytváření míru

A peace support operation, conducted after the initiation of a conflict to secure a ceasefire or peaceful settlement, that involves primarily diplomatic action supported, when necessary, by direct or indirect use of military assets. *Related terms: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peace support operation; peace support force.* 14/10/02

Mírová operace vedená po vzniku konfliktu s cílem dosáhnout příměří nebo mírového urovnání, k čemuž je využíváno především diplomatických aktivit, které mohou být v případě nutnosti podpořeny přímým nebo nepřímým použitím vojenských prostředků. *Příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peace support operation; peace support force.*

**peace support force / force de soutien de la paix / mírové síly
PSF**

A military force assigned to a peace support operation. *Related terms: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support operation.*

Vojenské jednotky určené do mírové operace. *Příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support operation.*

**peace support operation / opération de soutien de la paix / mírová operace
PSO**

An operation that impartially makes use of diplomatic, civil and military means, normally in pursuit of United Nations Charter purposes and principles, to restore or maintain peace. Such operations may include conflict prevention, peacemaking, peace enforcement, peacekeeping, peacebuilding and/or humanitarian operations. *Related terms: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support force.* 14/10/02

Operace, při kterých jsou nestranně používány diplomatické, civilní a vojenské prostředky, zpravidla podle zásad a principů Charty OSN, za účelem obnovení nebo udržení míru. Tyto operace mohou zahrnovat předcházení konfliktům, vytváření míru, prosazování míru, udržování míru a humanitární operace. *Příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking; peace support force.*

peace support psychological activities / activités psychologiques de soutien de la paix / psychologická činnost na podporu míru

Planned psychological activities conducted as an integral part of peace support operations, designed to create a supportive atmosphere and a willingness to cooperate among the parties in conflict and the civilian population in the area of operations, to protect the peace support force and to assist in the achievement of mission objectives. *Related terms: battlefield psychological activities; psychological operation; psychological consolidation activities; strategic psychological activities.* 4/10/00

Plánované psychologické působení prováděné jako nedílná součást operací na podporu míru, s cílem vytvořit vhodnou atmosféru a ochotu nepřátelých stran spolupracovat s civilním obyvatelstvem v prostoru vojenských operací, chránit síly podporující mír a pomáhat při dosahování stanovených cílů. *Příbuzné termíny: battlefield psychological activities; psychological operation; psychological consolidation activities; strategic psychological activities.*

peacetime complement / tableau d'effectifs du temps de paix / doplnění tabulek mírových počtů

Preferred term: peacetime establishment. 1/8/74

Preferovaný termín: peacetime establishment.

peacetime establishment / tableau d'effectifs du temps de paix / tabulky mírových počtů

peacetime complement (zastaralý)

PE

A table setting out the authorized peacetime manpower requirement for a unit, formation or headquarters. 1/8/74

Tabulky, které stanoví schválené požadavky na početní stav jednotky, útvaru nebo štábu v době míru. Také se nazývají peacetime complement.

peak overpressure / surpression de crête / maximální přetlak

The maximum value of overpressure at a given location which is generally experienced at the instant the shock (or blast) wave reaches that location. 1/7/70

Maximální hodnota přetlaku v daném místě, která obecně nastává v okamžiku, kdy tlaková vlna dosáhne tohoto místa.

pecked line / tîretés / přerušovaná čára

A symbol consisting of a line broken at regular intervals. 1/4/71

Symbol složený z čáry přerušované v pravidelných intervalech.

pencil beam / pinceau lumineux / úzký kužel světelného paprsku

A searchlight beam reduced to, or set at, its minimum width. 1/9/74

Paprsek světloometu omezený nebo nastavený na svou minimální šířku.

penetration / attaque de rupture / průlom

In land operations, a form of offensive which seeks to break through the enemy's defence and disrupt the defensive system. 1/8/82

Druh útočné činnosti v pozemních operacích, který má za cíl prolomit obranu protivníka a rozvrátit jeho obranný systém.

percentage clearance / pourcentage de déblaiement / procentuální úspěšnost odminování

In mine warfare, the estimated percentage of mines of specified characteristics which have been cleared from an area or channel. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím min odhadované procento min specifikovaných vlastností, které byly odstraněny z dané oblasti nebo pásma.

permanent echo / écho permanent / stálý odraz od pozemních nerovností

Any dense and fixed radar return caused by reflection of energy from the earth's surface. Distinguished from ground clutter by being from definable locations rather than large areas. 1/7/72

Jakýkoliv hustý a stálý radiolokační odraz způsobený odrazem energie od zemského povrchu. Liší se od jiného pozemního rušivého radiolokačního odrazu od země tím, že přichází spíše z definovatelných směrů než-li z všesměrového prostoru.

persistency / persistence / trvanlivost

In biological or chemical warfare, the characteristic of an agent which pertains to the duration of its effectiveness under determined conditions after its dispersal. 1/2/88

V bojové činnosti s použitím chemických a biologických zbraní charakteristika biologických a chemických látek, která se týká jejich účinnosti za daných podmínek po jejich rozptýlení.

**personal locator beacon / radiobalise individuelle de repérage / osobní naváděcí (vyhledávací) maják
PLB**

An emergency radio locator beacon with a two-way speech facility carried by crew members, either on their person or in their survival equipment, and capable of providing homing signals to assist search and rescue operations. *Related terms: beacon; crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.* 1/7/87

Nouzový polohový radiomaják s dvoucestným dorozumívacím zařízením pro osádky, které jej mají buď na sobě nebo ve své záchranné (nouzové) výstroji. Tento maják je schopen vydávat signály o poloze, které pomáhají při záchranných operacích. *Příbuzné termíny: beacon; crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; radio beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.*

personnel reaction time / temps de réaction du personnel / doba reakce osobami

The time required by personnel to take prescribed protective measures after receipt of a nuclear strike warning. 1/7/70

Doba potřebná k tomu, aby osoby provedly předepsaná ochranná opatření po přijetí varování před jaderným útokem.

perspective grid / réseau perspectif / rovinná souřadnicová síť v perspektivním zobrazení

A network of lines, drawn or superimposed on a photograph, to represent the perspective of a systematic network of lines on the ground or datum plane. 1/3/73

Síť čar zakreslených nebo nanesených na snímek k perspektivnímu znázornění systémové rovinné souřadnicové sítě, a to buď v úrovni terénu nebo v zobrazovací rovině (referenční ploše).

petroleum intersectional service / direction des essences inter-sections / služba PHM mezi oblastmi

An intersectional or interzonal service in a theatre of operations that operates pipelines and related facilities for the supply of bulk petroleum products to theatre Army elements and other forces as directed. 1/7/70

Služba fungující mezi oblastmi nebo zónami na válčišti, která podle nařízení provozuje produktovody a další odpovídající zařízení pro hromadnou dodávku ropných produktů pro prvky pozemních sil na bojišti a dalším vojenským součástem podle nařízení.

**phase line / ligne d'objectifs intermédiaires / koordinační čára
PL**

A line utilized for control and coordination of military operations, usually a terrain feature extending across the zone of action. *Related term: report line.* 1/8/76

Čára používaná pro řízení a koordinaci vojenských operací. Obvykle se jedná o charakteristický znak v terénu, který vede napříč prostorem činnosti. *Příbuzný termín: report line.*

phoney minefield / faux champ de mines / klamně minové pole

An area free of live mines used to simulate a minefield, or section of a minefield, with the object of deceiving the enemy. *Related terms: barrier gap; minefield^{1,2}.* 1/12/79

Prostor, kde nejsou položeny ostré miny. Používá se pro simulaci minového pole nebo jeho části s cílem oklamat protivníka. *Příbuzné termíny: barrier gap; minefield^{1,2}.*

photoflash bomb / bombe photo-éclair / fotografická záblesková puma

A bomb designed to produce a brief and intense illumination for medium altitude night photography. 1/7/70

Puma předurčená k vytvoření krátkého a intenzivního osvětlení pro noční fotografování ve středních výškách.

photoflash cartridge / cartouche photo-éclair / fotografický zábleskový náboj

A pyrotechnic cartridge designed to produce a brief and intense illumination for low altitude night photography. 1/5/73

Pyrotechnický náboj předurčený k vytvoření krátkého a intenzivního osvětlení pro noční fotografování v malých výškách.

photogrammetric control / cheminement photogrammétrique / vlícování

Control established by photogrammetric methods as distinguished from control established by ground methods. Sometimes called minor control. 1/12/74

Geodetické měření uskutečňované fotogrammetrickými metodami; vyhodnocováním měřických snímků se liší od polních měřických prací. Někdy se nazývá jako minor control.

photogrammetry / photogrammètrie / fotogrammetrie

The science or art of obtaining reliable measurements from photographic images. 1/7/70

Technologie, jejímž prostřednictvím se získávají spolehlivá měření vyhodnocováním měřických snímků.

photographic filter / filtre photographique / fotografický filtr

A layer of glass, gelatine, or other material used to modify the spectrum of the incidental light. 1/7/70

Vrstva skla, želatiny nebo jiného materiálu použitá k úpravě spektra procházejícího světla.

photographic interpretation / interprétation photographique / vyhodnocování (leteckých) snímků

Preferred term: imagery interpretation. 1/7/80

Preferovaný termín: imagery interpretation.

photographic reading / lecture photographique / vyhodnocování leteckých snímků

The simple recognition of natural or man-made features from photographs not involving imagery interpretation techniques. 1/7/80

Jednoduché rozpoznání přírodních a uměle vytvořených terénních předmětů z fotografického snímku, které není založeno na využití metod fotointerpretace.

photographic scale / échelle photographique / měřítko fotografování

The ratio of a distance measured on a photograph or mosaic to the corresponding distance on the ground, classified as follows:

- a. very large scale 1:4,999 and larger;
- b. large scale 1:5,000 to 1:9,999;
- c. medium scale 1:10,000 to 1:24,999;
- d. small scale 1:25,000 to 1:49,999;
- e. very small scale 1:50,000 and smaller. *Related terms: bar scale; conversion scale; graphic scale; principal scale; scale.* 1/3/79

Poměr vzdálenosti měřené na snímku nebo na souboru snímků a jí odpovídající vzdálenosti na povrchu země, rozdělovaný podle následujících kritérií:

- a. velmi velké měřítko 1:4 999 a větší,
- b. velké měřítko 1:5 000 až 1:9 999,
- c. střední měřítko 1:10 000 až 1:24 999,
- d. malé měřítko 1:25 000 až 1:49 999,
- e. velmi malé měřítko 1:50 000 a menší. *Příbuzné termíny: bar scale; conversion scale; graphic scale; principal scale; scale.*

photographic sortie / sortie de reconnaissance photographique / let s úkolem fotografování

Preferred term: imagery sortie. 1/8/70

Preferovaný termín: imagery sortie.

photographic strip / bande de photographies / řada leteckých snímků

Series of successive overlapping photographs taken along a selected course or direction. 1/9/69

Řada po sobě jdoucích leteckých snímků, které se překrývají a jsou pořizovány při zvoleném kurzu nebo směru.

photo interpretation key / clé d'interprétation / klíč k vyhodnocování (leteckých) snímků

Preferred term: imagery interpretation key. 1/9/69

Preferovaný termín: imagery interpretation key.

photomap / photocarte / fotomapa

A reproduction of a photograph or photomosaic upon which the grid lines, marginal data, contours, place names, boundaries, and other data may be added. *Related term: image map* 1/8/70

Reprodukce leteckého snímku nebo fotomozaiky doplněná souřadnicovou sítí, mimorámovými údaji, vrstevnicemi, zeměpisnými jmény, hranicemi a jinými údaji. *Příbuzný termín: image map.*

photo nadir / nadir de la photographie / svislý fotografický bod camera nadir

The point at which a vertical line through the perspective centre of the camera lens intersects the photo plane. 1/9/69

Bod, ve kterém svislá linie, procházející perspektivním středem čoček fotoaparátu, protíná rovinu fotografování.

physical security / sécurité physique / fyzická bezpečnost

That part of security concerned with physical measures designed to safeguard personnel, to prevent unauthorized access to equipment, installations, material and documents, and to safeguard them against espionage, sabotage, damage, and theft. 1/8/79

Ta část bezpečnosti, která se týká fyzických opatření s cílem chránit osoby, předcházet neoprávněnému přístupu k výzbroji, zařízení, materiálu a dokumentům a chránit je proti špionáži, sabotáži, poškození a krádeži.

pictorial symbolization / représentation conventionnelle / znázornění symboly

The use of symbols which convey the visual character of the features they represent. 1/8/71

Použití symbolů, které charakterizují vizuální podobu znázorňovaných objektů.

piece part / pièce / kusová součástka

Preferred term: part. 1/12/77

Preferovaný termín: part.

pillbox / emplacement de tir abrité / z odolněný palebný kryt

A small, low fortification that houses machine guns, antitank weapons, etc. A pillbox is usually made of concrete, steel, or filled sandbags. 1/7/70

Malé, nízké opevnění, ve kterém jsou umístěny kulomety, protitankové zbraně, atd. Je obvykle postaveno z betonu, oceli nebo pytlů plněných pískem.

pilot's trace / tracé du pilote / náletová trasa

A rough overlay to a map made by the pilot of a photographic reconnaissance aircraft during or immediately after a sortie. It shows the location, direction, number, and order of photographic runs made, together with the camera(s) used on each run. 1/7/70

Stručný nákres na mapě provedený pilotem letadla pro vzdušný fotografický průzkum během nebo bezprostředně po skončení letu. Zobrazuje umístění, směr, počet a pořadí provedených fotografických průletů a označení kamery použité při každém průletu.

pinpoint¹ / repère¹ / přesný bod¹

A precisely identified point, especially on the ground, that locates a very small target, a reference point for rendezvous or for other purposes; the coordinates that define this point. *Related term: datum point.* 1/7/70

Přesně identifikovatelný bod, zvláště na povrchu země, který vyznačuje velmi malý cíl, orientační bod pro setkání nebo pro jiné účely; souřadnice, které určují tento bod. *Příbuzný termín: datum point.*

pinpoint² / repère² / přesný bod²

The ground position of aircraft determined by direct observation of the ground. *Related term: datum point.* 1/7/70

Poloha letadla na zemi určená přímým pozorováním země. *Příbuzný termín: datum point.*

pinpoint photograph / photographie d'un objectif ponctuel / bodový snímek

A single photograph or a stereo pair of a specific object or target. 1/5/73

Jednotlivé snímky nebo stereoskopické dvojice snímků určitého objektu nebo cíle.

pipeline / ligne de ravitaillement / koloběh zásobování

In logistics, the channel of support or a specific portion thereof by means of which materiel or personnel flow from sources of procurement to their point of use. 1/7/70

Průběh logistického zabezpečení nebo ta část, s jejíž pomocí se materiál nebo osoby přisunují od zdrojů, odkud jsou získávány, do místa jejich využití.

pitch¹ / tangage / sklon (klopení)¹

The movement of an aircraft or ship about its transverse axis. 18/12/97

Otáčení letadla nebo lodi okolo své příčné osy.

pitch / inclinaison / sklon (klopení)²

tip

In air photography, the camera rotation about the transverse axis of the aircraft. 18/12/97

V leteckém snímkování jde o úhlové stočení kamery vzhledem k příčné ose letounu.

**pitch angle / assiette longitudinale / úhel podélného sklonu
inclination angle**

The angle between the aircraft's longitudinal axis and the horizontal plane. 1/12/79

Úhel mezi podélnou osou letadla a horizontální rovinou.

plan for landing / plan général de débarquement / plán vylodění

In amphibious operations, a collective term referring to all individually prepared naval and landing force documents which, taken together, present in detail all instructions for execution of the ship-to-shore movement. *Related terms: landing diagram; ship-to-shore movement.* 1/3/82

Při obojživelných operacích společný název pro dokumenty, které samostatně připravily námořní a vylodovací síly a které ve svém souhrnu obsahují podrobné pokyny pro vylodění na břeh. *Příbuzné termíny: landing diagram; ship-to-shore movement.*

planned maintenance / maintenance périodique / plánovaná údržba

Preventive maintenance carried out systematically according to the degree of use of the equipment. *Related terms: corrective maintenance; examination; maintenance^{1,2,3}; preventive maintenance.* 1/10/01

Preventivní systematicky prováděná údržba v souladu se stupněm opotřebení daného zařízení. *Příbuzné termíny: corrective maintenance; examination; maintenance^{1,2,3}; preventive maintenance.*

planned resupply / ravitaillement préorganisé / plánované doplnění zásob

The shipping of supplies in a regular flow as envisaged by existing preplanned schedules and organizations, which will usually include some form of planned procurement. *Related terms: early resupply; element of resupply; improvised early resupply; initial early resupply; resupply of Europe.* 1/7/70

Pravidelná přeprava zásob po moři, jak jej předpokládají stávající předem připravené plány a organizace, které obvykle zahrnují určitou formu plánovaného zásobování. *Příbuzné termíny: early resupply; element of resupply; improvised early resupply; initial early resupply; resupply of Europe.*

planned target / objectif prévú / plánovaný cíl

In artillery and naval fire support, a target on which fire is prearranged. 1/8/76

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem cíl, na který je předem plánována palba.

planning factor / facteur de planification / faktor pro plánování

A multiplier used in planning to estimate the amount and type of effort involved in a contemplated operation. Planning factors are often expressed as rates, ratios, or lengths of time. 1/11/85

Koeficient používaný při plánování, který slouží k odhadnutí druhu a množství úsilí, které vyžaduje nadcházející operace. Plánovací faktory jsou často vyjádřeny jako podíly, koeficienty nebo časové úseky.

plan range / distance horizontale / horizontální vzdálenost

In air photographic reconnaissance, the horizontal distance from the point below the aircraft to an object on the ground. 1/7/70

Při vzdušném fotografickém průzkumu horizontální vzdálenost od bodu pod letadlem k objektu na zemi.

plastic explosive / explosif plastique / plastická trhavina

Explosive which is malleable at normal temperatures. 1/12/77

Výbušina, která je při normálních teplotách tvárná.

plastic range / champ d'élasticité / deformační rozpětí (rozsah pružnosti)

The stress range in which a material will not fail when subjected to the action of a force, but will not recover completely so that a permanent deformation results when the force is removed. 1/7/70

Rozpětí tlaku, při kterém materiál neselže, pokud bude podroben působení síly, ale neobnoví úplně svůj tvar, takže po skončení působení síly zůstane trvale deformován.

plastic spray packaging / emballage par pulvérisation de matière plastique / ochranný stříkaný obal

Preferred term: cocooning. 1/9/69

Preferovaný termín: cocooning.

plastic zone / zone plastique / plastická zóna

The region beyond the rupture zone associated with crater formation resulting from an explosion in which there is no visible rupture, but in which the soil is permanently deformed and compressed to a high density. *Related term: rupture zone.* 1/7/70

Oblast mimo zónu prasklin po vytvoření kráteru v důsledku výbuchu, ve které není viditelná trhlina, ale ve které je země trvale deformována a stlačována do velké hustoty. *Příbuzný termín: rupture zone.*

plate¹ / planche / deska¹

1. In cartography:

- a. a printing plate of zinc, aluminium, or engraved copper;
- b. collective term for all "states" of an engraved map reproduced from the same engraved printing plate;
- c. all details to appear on a map or chart which will be reproduced from a single printing plate (e.g. the "blue plate" or the "contour plate"). *Related terms: diapositive; transparency.* 1/4/71

1. V zeměměřičství (kartografii):

- a. Tisková deska ze zinku, hliníku nebo ryté mědi.
- b. Souhrnný termín pro všechny tisky rytin reprodukováných ze stejné ryté tiskové desky.
- c. Všechny prvky obsahu mapy, které budou reprodukovány z tiskové desky jedné barvy (např. tisková deska modré barvy nebo tisková deska vrstevnic). *Příbuzné termíny: diapositive; transparency.*

plate² / plaque / deska²

In photography, a transparent medium, usually glass, coated with a photographic emulsion. *Related terms: diapositive; transparency.* 1/4/71

Ve fotografii průhledný materiál, obvykle sklo, pokryté fotografickou emulzí. *Příbuzné termíny: diapositive, transparency.*

platform drop / largage lourde / shoz plošin

The airdrop of loaded platforms from rear loading aircraft with roller conveyors. *Related terms: airdrop; airdrop platform.* 1/9/69

Shoz naložených plošin z letadla se zadním nakládáním s pomocí posuvného (válečkového) dopravníku. *Příbuzné termíny: airdrop, airdrop platform.*

plot¹ / schéma / schéma

Map, chart, or graph representing data of any sort. 1/7/72

Mapa, schéma (námořní mapa) s jakýmikoli údaji.

plot² / position graphique / grafická poloha

Representation on a diagram or chart of the position or course of a target in terms of angles and distances from positions; location of a position on a map or a chart. 1/7/72

Znázornění polohy nebo směru cíle na mapě nebo schématu vyjádřené úhlem a vzdálenostmi vzhledem k dané poloze. Umístění polohy na mapě.

plot³ / position visualisée / vizuální poloha

The visual display of a single location of an airborne object at a particular instant of time. 1/7/72

Vizuální zobrazení jednotlivé polohy vzdušného objektu v určitém okamžiku.

point designation grid / grille de désignation des points / souřadná síť s označením bodů

A system of lines, having no relation to the actual scale, or orientation, drawn on a map, chart, or air photograph dividing it into squares so that points can be more readily located. 1/8/73

Systém čar, které nemají žádný vztah ke skutečnému měřítku nebo orientaci. Je nakreslený na mapě nebo na leteckém snímku a rozděluje je na čtverce tak, že body je možné snadněji najít.

point of impact¹ / point d'atterrissage / místo dopadu¹

The point on the drop zone where the first parachutist or air dropped cargo item lands or is expected to land. 1/12/74

Místo v prostoru vysazení, kam dopadne nebo se očekává, že dopadne první výsadkář nebo první část nákladu shazovaného ze vzduchu.

**point of impact² / point d'impact / místo dopadu²
impact point**

The point at which a projectile, bomb, or re-entry vehicle impacts or is expected to impact. 1/12/74

Místo, v němž dopadne nebo se očekává, že dopadne střela, puma, nebo prostředek vracející se na zem

point of no return / point de non-retour / bod, z něhož není možný návrat

A point along an aircraft track beyond which its endurance will not permit return to its own or some other associated base on its own fuel supply. 1/9/69

Bod na dráze letadla, za kterým jeho dolet již neumožní návrat na vlastní základnu nebo na některou pomocnou základnu a to vzhledem k zásobě paliva.

point target / objectif ponctuel / bodový cíl

A target which requires the accurate placement of bombs or fire. 1/9/69

Cíl, který vyžaduje přesné umístění pum nebo palby.

poised mine / mine mûre / aktivovaná mina

A mine in which the ship counter setting has been run down to "one" and which is ready to detonate at the next actuation. *Related term: mine².* 1/10/78

Mina, ve které snímač počtu lodí došel k číslu „jedna“ a jež je připravena při následující aktivaci explodovat. *Příbuzný termín: mine².*

polar coordinates¹ / coordonnées polaires¹ / polární souřadnice¹

Coordinates derived from the distance and angular measurements from a fixed point (pole). 1/9/74

Souřadnice bodu vypočtené ze vzdálenosti a směrníku, vztažené k bodu danému v souřadnicích.

polar coordinates² / coordonnées polaires² / polární souřadnice²

In artillery and naval fire support, the direction, distance, and vertical correction from the observer/spotter position to the target. 1/9/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem směr, vzdálenost a svislá oprava z pozorovatelny k cíli.

polar plot / désignation en coordonnées polaires / stanovení polohy cíle – bodu pomocí polárních souřadnic

The method of locating a target or point on the map by means of polar coordinates. 1/7/72

Metoda nalezení cíle nebo bodu na mapě s pomocí polárních souřadnic.

port / port / přístav

Related terms: major port; major water terminal; minor port; secondary port; secondary water terminal; water terminal. 1/6/78

Příbuzné termíny: major port; major water terminal; minor port; secondary port; secondary water terminal; water terminal.

port capacity / capacité portuaire / kapacita přístavu

The estimated capacity of a port or an anchorage to clear cargo in 24 hours usually expressed in tons. *Related term: beach capacity.* 1/9/69

Odhadovaná schopnost přístavu nebo kotviště vyložit náklad za 24 hodin, obvykle vyjádřená v tunách. *Příbuzný termín: beach capacity.*

port evacuation of cargoes / évacuation portuaire des cargaisons / odsun materiálu z přístavu

The removal of cargoes from a threatened port to alternative storage sites. *Related term: emergency movement.* 1/7/93

Přemístění materiálu z ohroženého přístavu do jiného skladovacího místa. *Příbuzný termín: emergency movement.*

port evacuation of shipping / évacuation de port par des navires marchands / odsun lodí z přístavu

The movement of merchant ships from a threatened port for their own protection. *Related term: emergency movement* 1/7/80

Přesun obchodních lodí z ohroženého přístavu pro jejich vlastní ochranu. *Příbuzný termín: emergency movement*

**port of debarkation / port de débarquement / místo vylodění – vystoupení – vykládky
port of disembarkation**

A seaport, airport or railhead where personnel, equipment and/or stocks are unloaded from a means of transport. *Related terms: debarkation; embarkation; port of embarkation.* 4/11/05

Námořní přístav, letiště či železniční stanice, kde osoby vystupují z dopravních prostředků a/nebo je z nich vykládán materiál či zásoby. *Příbuzné termíny: debarkation; embarkation; port of embarkation.*

port of disembarkation

Preferred term: port of debarkation.

Preferovaný termín: port of debarkation.

**port of embarkation / port d'embarquement / místo nalodění – nastoupení – nakládky
POE**

A seaport, airport or railhead where personnel, equipment and/or stocks are loaded onto a means of transport. *Related terms: debarkation; embarkation; port of debarkation.* 4/11/05

Námořní přístav, letiště či železniční stanice, kde osoby nastupují do dopravních prostředků a/nebo je nakládán materiál či zásoby. *Příbuzné termíny: debarkation; embarkation; port of debarkation.*

port security / sécurité portuaire / bezpečnost přístavu

The safeguarding of vessels, harbours, ports, waterfront facilities and cargo from internal threats such as: destruction, loss, or injury from sabotage or other subversive acts; accidents; thefts; or other causes of similar nature. *Related terms: harbour defence; physical security; protective security; security²; tactical security.* 1/12/74

Zabezpečení lodí, vojenských přístavů, přístavů, pobřežních zařízení a nákladu proti vnitřnímu ohrožení, jako je zničení, ztráta nebo poškození z důvodu sabotáže nebo jiných podvratných činností, nehod, krádeží nebo jiných podobných příčin. *Příbuzné termíny: harbour defence; physical security; protective security; security²; tactical security.*

positional defence / défense ferme / poziční obrana

Preferred term: position defence. 1/10/80

Preferovaný termín: position defence.

**position defence / défense ferme / poziční obrana
positional defence**

The type of defence in which the bulk of the defending force is disposed in selected tactical localities where the decisive battle is to be fought. Principal reliance is placed on the ability of the forces in the defended localities to maintain their positions and to control the terrain between them. The reserve is used to add depth, to block, or restore the battle position by counterattack. 1/10/80

Druh obrany, při které je většina obranných sil rozmístěna ve vybraných taktických prostorech, kde bude probíhat rozhodující boj. Spoléhá se hlavně na schopnost sil v bráněných prostorech udržet zaujatá postavení a kontrolovat terén mezi nimi. Zálohy se používají pro zvětšení hloubky, pro zablokování nebo pro obnovení bojového postavení protiútokem.

positive control / contrôle intégral / jednotné řízení

In air traffic control within NATO, a method of regulation of all identified air traffic within a designated airspace, conducted with electronic means by an air traffic control agency having the authority and responsibility therein. 1/2/89

V řízení letového provozu v rámci NATO se jedná o metodu regulace veškerého identifikovaného letového provozu v rámci přiděleného vzdušného prostoru. Je zabezpečována elektronickými prostředky služby řízení letového provozu, která je k tomu oprávněna a zodpovídá za jeho provádění.

post-flight inspection / vérification après le vol / kontrola po ukončení letu

Preferred term: after-flight inspection. 1/2/73

Preferovaný termín: after-flight inspection.

post-strike damage estimation / estimation indirecte des dommages / odhad škod po provedení úderu

A revised target analysis based on new data such as actual weapon yield, burst height, and ground zero obtained by means other than direct assessment. 1/4/74

Revidovaná analýza cíle založená na nových údajích, jako jsou skutečná ráže jaderné zbraně, výška výbuchu a epicentrum, které jsou získané s pomocí jiného než přímého hodnocení.

pouncer operation / opération de renforcement de l'écran antisous-marin / odminování

Preferred term: antisubmarine warfare pouncer operation. 4/10/00

Preferovaný termín: antisubmarine warfare pouncer operation.

pouncer procedure / procédure de parachèvement du déminage / postup pro odminování

Preferred term: mine countermeasures pouncer procedure. 4/10/00

Preferovaný termín: mine countermeasures pouncer procedure.

PPI gauge¹ / gabarit PPI / ložná míra

Preferred term: international loading gauge. 1/7/85

Preferovaný termín: international loading gauge.

PPI gauge²

Preferred term: international map of the world. 1/7/85

Preferovaný termín: international map of the world.

practice mine¹ / mine d'entraînement / cvičná mina¹

In land mine warfare, an inert mine to which is fitted a fuze and a device to indicate, in a non-lethal fashion, that the fuze has been activated. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím pozemních min jde o inertní minu, ke které je připojena roznětka a zařízení, které bezpečným způsobem označuje, že nálož byla aktivována.

practice mine² / mine d'instruction / cvičná mina²

In naval mine warfare, an inert-filled mine but complete with assembly, suitable for instruction and for practice in preparation. *Related terms: drill mine; exercise mine; inert mine; instructional mine; mine².* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minu s inertní náplní, ale kompletně sestavenou, vhodnou pro výuku a výcvik v používání min. *Příbuzné termíny: drill mine; exercise mine; inert mine; instructional mine; mine².*

prearranged fire / tir préparé / předem připravená palba

Fire that is formally planned and executed against targets or target areas of known location. Such fire is usually planned well in advance and is executed at a predetermined time or during a predetermined period of time. 1/8/76

Palba, která je plánovaná v tabulce paleb a vedená proti cílům nebo cílovým plochám se známou polohou. Taková palba je obvykle plánovaná dlouho dopředu a je prováděná v předem určeném čase nebo během předem stanoveného času.

pre-assault operation / opération avant l'assaut / přípravná operace před vyloděním

In amphibious operations, an operation conducted prior to the assault, which includes amongst others: reconnaissance, mine countermeasures operations, naval fire support, bombing, underwater demolition and destruction of beach obstacles. 1/10/01

Činnosti v rámci obojživelných operací, které předcházejí vlastnímu vylodění a mimo jiné zahrnují: průzkum, odminování, námořní palebnou podporu, bombardování, ničení podvodních objektů a překážek na vylodovací pláži.

precedence / priorité / priorita, pořadí

A designation assigned to a message by the originator to indicate to communication personnel the relative order of handling and to the addressee the order in which the message is to be noted. 1/9/69

Označení, které přiděluje zprávě její zpracovatel s cílem stanovit obsluhu spojovacích prostředků relativní pořadí při zpracování a adresátovi pořadí, v kterém se má zprávě věnovat.

precession / précession / stáčení osy vůči pevnému směru, precese

Related terms: apparent precession; induced precession; real precession. 1/8/76

Příbuzný termín: apparent precession; induced precession; real precession.

precursor front / front de pression précurseur / čelo tlakové vlny

An air pressure wave which moves ahead of the main blast wave for some distance as a result of a nuclear explosion of appropriate yield and low burst height over a heat-absorbing (or dusty) surface. The pressure at the precursor front increases more gradually than in a true (or ideal) shock wave, so that the behaviour in the precursor region is said to be non-ideal. 1/8/79

Tlaková vlna, která se pohybuje v určité vzdálenosti před hlavní nárazovou vlnou v důsledku jaderného výbuchu s příslušným účinkem a nízkou výškou nad žáruvzdorným (nebo prašným) povrchem. Tlak na čele tlakové vlny narůstá pomaleji než ve skutečné (nebo ideální) nárazové vlně, takže její chování v oblasti čela tlakové vlny nebude ideální.

precursor sweeping / dragage précurseur / prvotní odminování

The sweeping of an area by relatively safe means in order to reduce the risk to mine countermeasures vessels in subsequent operations. *Related term: initial path sweeping. 1/11/75*

Odminování oblasti relativně bezpečnými prostředky s cílem snížit riziko pro lodi, které provádějí odminování v následných operacích. *Příbuzný termín: initial path sweeping.*

predicted fire / tir d'efficacité d'emblée / palba bez zastřelení (vypočítaná palba)

Fire that is delivered without adjustment. 1/1/83

Palba, která je provedena bez zastřelení.

predominant height / hauteur prédominante / převažující výška

In air reconnaissance, the height of 51 p.c. or more of the structures within an area of similar surface material. 1/11/75

Při vzdušném průzkumu výška 51 nebo více procent staveb v rámci oblasti s podobným povrchovým materiálem.

preflight inspection

Preferred term: before-flight inspection.

Preferovaný termín: before-flight inspection.

preliminary demolition target / ouvrage à destruction préliminaire / předpokládaný objekt ničení

A target, other than a reserved demolition target, which is earmarked for demolition and which can be executed immediately after preparation, provided that prior authority has been granted. *Related term: reserved demolition target. 1/3/82*

Jiný než záložní cíl pro ničení, který je označen pro ničení a který může být zničen okamžitě po přípravě za předpokladu, že k tomu bylo předem uděleno oprávnění. *Příbuzný termín: reserved demolition.*

preload loading / chargement précurseur / předběžné naložení

The loading of selected items aboard ship at one port prior to the main loading of the ship at another. 1/9/69

Naložení vybraných položek na palubu lodi v jednom přístavu před naložením hlavní části nákladu v jiném přístavu.

preparation fire / tir de préparation / přípravná palba

Fire delivered before an attack to weaken the enemy position. *Related term: fire³. 18/12/97*

Palba provedená před útokem s cílem oslabit síly protivníka. *Příbuzný termín: fire³.*

preplanned air support / appui aérien à temps / předem plánovaná letecká podpora

Air support in accordance with a programme, planned in advance of operations. *Related terms: close air support; immediate air support; indirect air support; on-call mission; tactical air support. 1/9/69*

Letecká podpora podle plánu, připraveného před provedením operace. *Příbuzné termíny: close air support; immediate air support; indirect air support; on-call mission; tactical air support.*

pre-position / prépositionner / předem rozmístit

To place military units, equipment, or supplies at or near the point of planned use or at a designated location to reduce reaction time, and to ensure timely support of a specific force during initial phases of an operation. 20/11/96

Rozmístit vojenské jednotky, výzbroj nebo zásoby do místa nebo poblíž místa jejich plánovaného použití s cílem zkrátit reakční dobu a zajistit včasnou podporu a zabezpečení určité jednotky během počáteční fáze operace.

prescribed nuclear load / dotation nucléaire / předepsaný jaderný náklad

A specified quantity of nuclear weapons to be carried by a delivery unit. The establishment and replenishment of this load after each expenditure is a command decision and is dependent upon the tactical situation, the nuclear logistical situation, and the capability of the unit to transport and utilize the load. It may vary from day to day among similar delivery units. 16/07/99

Předepsané množství jaderných zbraní, které může nést určitý nosič. Naložení a doplnění tohoto nákladu po každém spotřebování je velitelským rozhodnutím a závisí na taktické situaci, jaderné logistické situaci a schopnosti jednotky dopravit a využít náklad. U podobných nosičů se toto rozhodnutí může lišit den ode dne.

prescribed nuclear stockage / stockage nucléaire prescrit / předepsané jaderné zásoby

A specified quantity of nuclear weapons, components of nuclear weapons, and warhead test equipment to be stocked in special ammunition supply points or other logistical installations. The establishment and replenishment of this stockage is a command decision and is dependent upon the tactical situation, the allocation, the capability of the logistical support unit to store and maintain the nuclear weapons, and the nuclear logistical situation. The prescribed stockage may vary from time to time and among similar logistical support units. 1/9/69

Předepsané množství jaderných zbraní, komponentů jaderných zbraní a testovacího zařízení bojových hlavic, které musí být uloženo ve speciálních místech pro zásobování municí nebo v jiných logistických zařízeních. Zřizování a doplňování těchto zásob je v pravomoci velitele a závisí na taktické situaci, rozmístění a schopnosti jednotky logistického zabezpečení skladovat a udržovat jaderné zbraně a dále závisí na jaderné logistické situaci. Předepsané zásoby se mohou mezi různými skupinami logistického zabezpečení a v závislosti na čase odlišovat.

**press information centre / centre d'information de la presse / tiskové informační středisko
PIC**

A facility established by national headquarters/organizations to provide the media with timely and accurate information on national and Allied issues, events and operations, and to provide other support, advice and assistance including escorts for war correspondents. *Related term: Allied press information centre.* 1/11/91

Zařízení vytvořené velitelstvím vojsk státu nebo organizacemi proto, aby poskytovalo médiím včasné a přesné informace o otázkách, akcích a operacích státu a spojenců a také aby poskytovalo další zabezpečení, rady a pomoc, včetně doprovodu válečných dopisovatelů. *Příbuzný termín: Allied press information centre.*

pressure-altitude / altitude-pressure / tlak vyjádřený pomocí výšky

An atmospheric pressure expressed in terms of altitude which corresponds to that pressure in the standard atmosphere. *Related term: altitude.* 1/3/85

Atmosférický tlak vyjádřený pomocí výšky, která odpovídá tomuto tlaku ve standardní atmosféře. *Příbuzný termín: altitude.*

pressure breathing / alimentation en oxygène sous pression / přetlakové dýchání

The technique of breathing which is required when oxygen is supplied direct to an individual at a pressure higher than the ambient barometric pressure. 1/7/70

Způsob dýchání, kdy je kyslík dodáván člověku přímo pod tlakem vyšším, než je okolní barometrický tlak.

pressure front / front de choc / čelo tlakové vlny

Preferred term: shock front. 1/9/69

Preferovaný termín: shock front.

pressure mine¹ / mine à pression / kontaktní mina¹

In land mine warfare, a mine whose fuze responds to the direct pressure of a target. *Related term: mine¹.* 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím pozemních min jde o minu, jejíž rozbuška (rozněcovač) reaguje na přímý tlak objektu. *Příbuzný termín: mine¹.*

pressure mine² / mine à dépression / kontaktní mina²
pressure mine circuit

In naval mine warfare, a mine whose circuit responds to the hydrodynamic pressure field of a target. *Related term: mine².* 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minu, jejíž okruh reaguje na hydrodynamické tlakové pole objektu. *Příbuzný termín: mine².*

pressure mine circuit / circuit de mise de feu à dépression / tlakový aktivační kotouč

Preferred term: pressure mine². 1/12/76

Preferovaný termín: pressure mine².

pressure suit / vêtement de pressurisation / přetlakový oblek

a. Partial. A skin tight suit which does not completely enclose the body but which is capable of exerting pressure on the major portion of the body in order to counteract an increased intrapulmonary oxygen pressure.

b. Full. A suit which completely encloses the body and in which a gas pressure, sufficiently above ambient pressure for maintenance of function may be sustained. 1/9/69

a. Částečný. Těsně přiléhající oblek, který nezakrývá celé tělo, ale který je schopen přenášet tlak na většinu těla s cílem působit proti zvýšenému tlaku kyslíku v plicích.

b. Úplný. Oblek, který plně pokrývá tělo a ve kterém je tlak plynu dostatečně vyšší, než je okolní tlak, aby bylo možné udržet jeho funkčnost.

prevention of mutual interference¹ / prévention des interférences mutuelles / zabránění vzájemnému promíchání

Procedures designed to prevent interference between friendly forces and units. 5/9/07

Postupy, kterými se zabrání vzájemné promíchávání mezi vlastními silami a jednotkami.

prevention of mutual interference² / mesures pour éviter une interférence mutuelle¹ / předcházení vzájemnému rušení

Procedures to prevent interferences between active or between active and passive electromagnetic or acoustic sensors of friendly forces. 25/9/98

Postupy pro předcházení rušení mezi aktivními nebo mezi aktivními a pasivními elektromagnetickými nebo akustickými senzory vlastních vojsk.

prevention of mutual interference³ / mesures pour éviter une interférence mutuelle² / předcházení vzájemnému rušení

In submarine operations, a system of procedures to prevent, on the one hand, submerged collisions between friendly submarines, between submerged submarines and friendly ship towed bodies or between submerged submarines and any other underwater object, and, on the other hand, interferences with any underwater event. *Related term: submarine patrol area.* 25/9/98

Při ponorkových operacích jde o systém postupů předcházejících srážkám mezi vlastními ponořenými ponorkami, mezi ponořenými ponorkami a ponořenými tělesy vlečenými vlastními loděmi a mezi ponořenými ponorkami a jinými podvodními objekty na jedné straně a na druhé straně jde o předcházení vzájemného rušení při jakékoliv činnosti pod vodou. *Příbuzný termín: submarine patrol area.*

prevention of stripping equipment / dispositif antidémontage / zařízení zabraňující demontáži

Preferred term: antirecovery device. 1/11/75

Preferovaný termín: antirecovery device.

preventive maintenance / maintenance préventive / preventivní údržba
PM

Systematic and/or prescribed maintenance intended to reduce the probability of failure. *Related terms: corrective maintenance; examination; maintenance^{1,2,3}; planned maintenance.* 1/10/01

Systematická anebo předepsaná údržba, jejímž cílem je snížit pravděpodobnost poruchy. *Příbuzné termíny: corrective maintenance; examination; maintenance^{1,2,3}; planned maintenance.*

primed charge / charge amorcée / adjustovaná nálož

A charge ready in all aspects for ignition. *Related terms: charge¹; priming charge; shaped charge.* 1/6/78

Nálož, která je ve všech aspektech připravená k odpálení. *Příbuzné termíny: charge¹; priming charge; shaped charge.*

priming charge / charge d'amorçage / počínová nálož

An initial charge which transmits the detonation wave to the whole of the charge. *Related terms: charge¹; primed charge; shaped charge.* 1/1/91

Nálož, která přenáší rázovou vlnu na celý zbytek nálože. *Příbuzné termíny: charge¹; primed charge; shaped charge.*

principal parallel / horizontale principale / hlavní rovnoběžka

On an oblique photograph, a line parallel to the true horizon and passing through the principal point. 1/9/69

Na šikmé fotografii čára rovnoběžná se skutečným horizontem a procházející hlavním bodem.

principal plane / plan principal / hlavní rovina

A vertical plane which contains the principal point of an oblique photograph, the perspective centre of the lens and the ground nadir. 1/9/69

Svislá rovina, která obsahuje hlavní bod šikmého snímku, střed perspektivy čoček a pozemní bod pod pozorovatelem.

principal point / point principal / hlavní bod

The foot of the perpendicular to the photo plane through the perspective centre. Generally determined by intersection of the lines joining opposite collimating or fiducial marks. 1/10/69

Pata kolmice na rovinu fotografie, která vede středem perspektivy. Obvykle je určena průsečíkem čar spojujících protilehlé rámové značky.

**principal scale / échelle principale / hlavní měřítko
nominal scale**

In cartography, the scale of a reduced or generating globe representing the sphere or spheroid, defined by the fractional relation of their respective radii. *Related terms: bar scale; conversion scale; graphic scale; photographic scale; scale.* 1/8/70

V kartografii měřítko zmenšeného nebo zobecněného modelu Země představujícího kouli nebo elipsoid, které je definováno jako zlomek jeho odpovídajících poloměrů. *Příbuzný termín: bar scale; conversion scale; graphic scale; photographic scale; scale.*

principal vertical / ligne de plus grande pente / hlavní vertikála

On an oblique photograph, a line perpendicular to the true horizon and passing through the principal point. 1/9/69

Na šikmém snímku čára kolmá ke skutečnému horizontu a procházející hlavním bodem.

printing size of a map or chart / format de carte / tisková velikost mapy

The dimensions of the smallest rectangle which will contain a map or chart including all the printed material in its margin. 1/9/69

Rozměry nejmenšího pravoúhelníku, který bude obsahovat mapu včetně všech informací tištěných v mimorámových údajích.

print reference / référence d'une épreuve / tiskový odkaz

A reference to an individual print in an air photographic sortie. 1/9/69

Odkaz na jednotlivou kopii daného druhu leteckého snímku.

prior permission / autorisation préalable / předběžné povolení

Permission granted by the appropriate authority prior to the commencement of a flight or a series of flights landing in or flying over the territory of the nation concerned. 1/9/69

Povolení udělené příslušným orgánem před zahájením letu nebo sérií letů s přistáním na území dané země nebo přeletem nad jejím územím.

prisoner of war branch camp / dépôt auxiliaire de prisonniers de guerre / pomocný tábor pro válečné zajatce

A subsidiary camp under the supervision and administration of a prisoner of war camp. 1/11/77

Pomocný tábor pod dozorem a správou tábora pro válečné zajatce.

prisoner of war camp / camp de prisonniers de guerre / tábor pro válečné zajatce

A camp of a semi-permanent nature established in the communication zone or zone of interior (home country) for the internment and complete administration of prisoners of war. It may be located on, or independent of, other military installations. 1/9/69

Dočasný tábor zřízený v komunikační zóně nebo ve vnitřní zóně (domovské země) pro internaci a úplné administrativní odbavení válečných zajatců. Může být umístěn v jiných vojenských zařízeních nebo nezávisle na nich.

prisoner of war collecting point / point de rassemblement pour prisonniers de guerre / shromaždiště válečných zajatců

A designated locality in a forward battle area where prisoners are assembled pending local examination for information of immediate tactical value and subsequent evacuation. 1/9/69

Stanovené místo v přední části prostoru bojové činnosti, kde jsou zajatci shromažďováni do provedení jejich výslechů s cílem získat informace s okamžitou taktickou hodnotou a do jejich následné evakuace.

prisoner of a war compound / bloc de prisonniers de guerre / oddělená část tábora válečných zajatců

A subdivision of a prisoner of war enclosure. 1/9/69

Část ohraničeného prostoru určeného pro válečné zajatce.

prisoner of war enclosure / enclos de prisonniers de guerre / uzavřený objekt pro válečné zajatce

A subdivision of a prisoner of war camp. 1/9/69

Část tábora pro válečné zajatce.

prisoner of war personnel record / fiche d'identité de prisonniers de guerre / osobní záznam válečného zajatce

A form for recording photograph, fingerprints, and other pertinent personal data concerning the prisoner of war, including that required by the Geneva Convention. 1/9/69

Formulář pro záznam fotografie, otisků prstů a dalších případných osobních dat týkajících se válečného zajatce včetně údajů, které vyžaduje Ženevská konvence.

probability of damage / dégâts probables / pravděpodobnost poškození

The probability that damage will occur to a target expressed as a percentage or as a decimal. 1/11/68

Pravděpodobnost, že nastane poškození cíle vyjádřená v procentech nebo jako desetinné číslo.

probable error / écart probable / pravděpodobná odchylka

PE

Preferred term: horizontal error. 1/11/68

Preferovaný termín: horizontal error.

probably destroyed / probablement détruit / pravděpodobně zničen

In air operations, a damage assessment on an enemy aircraft seen to break off combat in circumstances which lead to the conclusion that it must be a loss although it is not actually seen to crash. 1/11/68

Při vzdušných operacích odhad poškození letadla protivníka, které bylo sledováno, jak přerušilo boj za okolností, které vedou k závěru, že jde o ztrátu, přestože nebylo sledováno jeho zřícení.

procedural control / contrôle aux procédures / procedurální řízení

A method of airspace control which relies on a combination of previously agreed and promulgated orders and procedures. 1/3/81

Metoda řízení letového provozu, která spočívá v kombinaci předem dohodnutých a schválených rozkazů a postupů.

procedure turn / virage conventionnel / standardní zatáčka

An aircraft manoeuvre in which a turn is made away from a designated track followed by a turn in the opposite direction, both turns being executed at a constant rate so as to permit the aircraft to intercept and proceed along the reciprocal of the designated track. 1/7/72

Manévr letadla, při kterém je provedena zatáčka od určené trati a následné zatočení do protisměru. Obě zatáčky jsou provedeny ve stálé rychlosti, což umožňuje letadlu naletět do opačného kurzu a pokračovat v něm.

processing¹ / traitement / zpracování¹

In photography, the operations necessary to produce negatives, diapositives, or prints from exposed films, plates or paper. 1/10/80

Ve fotografii činnost nezbytná pro vyhotovení negativů, diapozitivů nebo kopií z exponovaných filmů, desek nebo papíru.

processing² / exploitation / zpracování²

Preferred term: exploitation². 1/10/80

Preferovaný termín: exploitation².

production logistics / logistique de production / výrobní logistika

That part of logistics concerning the process and procedures of research, design, development, manufacture and acceptance of materiel. *Related terms: acceptance trial; consumer logistics.* 22/6/04

Část logistiky, která se zabývá procesy a postupy výzkumu, navrhování, vývoje, výroby a přejímky výzbroje, techniky a materiálu. *Příbuzné termíny: acceptance trial; consumer logistics.*

proforma / formulaire / formulář

A standard form. 1/10/84

Standardní formulář.

programme of nuclear cooperation / programme de coopération nucléaire / program jaderné spolupráce

Presidentially approved bilateral proposals for the United States to provide nuclear weapons, and specified support to user nations who desire to commit delivery units to NATO in nuclear only or dual capable roles. After presidential approval in principle, negotiations will be initiated with the user nation to develop detailed support arrangements. 1/10/84

Dvoustranné návrhy schválené prezidenty, podle kterých Spojené státy poskytnou jaderné zbraně a stanovenou podporu uživatelským zemím, které se zavazují poskytnout NATO nosiče schopné nést jaderné i konvenční zbraně. Po principiálním schválení prezidentem budou zahájena jednání s uživatelskou zemí o vytvoření podrobných podpůrných opatření.

prohibited area¹ / zone interdite¹ / zakázaný prostor¹

An airspace of defined dimensions, above the land area or territorial waters of a state, within which the flight of aircraft is prohibited. 1/6/81

Vzdušný prostor se stanovenými rozměry nad pevninou nebo pobřežními vodami státu, v němž jsou zakázány lety letadel.

prohibited area² / zone interdite² / zakázaný prostor²

An area shown on charts within which navigation and/or anchoring is prohibited except as authorized by appropriate authority. *Related terms: air surface zone; closed area; danger area; restricted area^{2,3}.* 1/6/81

Oblast vyznačená na mapách, v rámci které je zakázána plavba a/nebo kotvení, s výjimkou případů povolených příslušnými orgány. *Příbuzné termíny: air surface zone; closed area; danger area; restricted area^{2,3}.*

projected map display / carte projetée / promítnuté zobrazení mapy

The displayed image of a map or chart projected through an optical or electro-optical system on to a viewing surface. *Related term: moving map display.* 1/10/80

Zobrazení mapy nebo schématu promítnutím optickým nebo elektrooptickým systémem na projekční plochu. *Příbuzný termín: moving map display.*

projectile / projectile / střela

An object capable of being propelled by a force normally from a gun, and continuing in motion by virtue of its kinetic energy. 1/8/82

Objekt, který může být poháněn silou obvykle z děla a pokračovat v pohybu na základě své kinetické energie.

projection / projection / promítnutí

In cartography, any systematic arrangement of meridians and parallels portraying the curved surface of the sphere or spheroid upon a plane. *Related terms: georeferenced image; orthorectification.* 1/8/70

V kartografii jakékoliv systematické uspořádání poledníků a rovnoběžek zobrazující zakřivený povrch koule nebo elipsoidu do roviny. *Příbuzné termíny: georeferenced image; orthorectification.*

projection print / épreuve par projection / fotokopie

A photographic print obtained by projection of the image of a negative or a transparency on to a sensitized surface. 1/3/81

Fotografická kopie pořízená zobrazením negativu na citlivou vrstvu fotopapíru.

proofing / vérification de dépollution / kontrola po odminování

In land operations, the process following breaching, route or area clearance to further reduce the risk from mines or other explosive ordnance, improvised explosive devices and booby traps in a defined area. *Related terms: area clearance; booby trap; countermine operation; improvised explosive device; multi-agent munition; munition; semi-fixed ammunition; separate loading ammunition; unexploded explosive ordnance.* 14/10/02

Při pozemních operacích se jedná o činnost, která následuje po vytvoření průchodů v minovém poli a odminování tras nebo prostorů za účelem dalšího snížení rizika hrozícího od min nebo jiného výbušného materiálu, improvizovaných výbušných zařízení nebo nástrah v určeném prostoru. *Příbuzné termíny: area clearance; booby trap; countermine operation; improvised explosive device; multi-agent munition; munition; semi-fixed ammunition; separate loading ammunition; unexploded explosive ordnance.*

propaganda / propagande / propaganda

Any information, ideas, doctrines, or special appeals disseminated to influence the opinion, emotions, attitudes, or behaviour of any specified group in order to benefit the sponsor either directly or indirectly.

- a. Black. Propaganda which purports to emanate from a source other than the true one.
- b. Grey. Propaganda which does not specifically identify any source.
- c. White. Propaganda disseminated and acknowledged by the sponsor or by an accredited agency thereof. 1/7/70

Jakákoli informace, myšlenky, doktríny nebo zvláštní výzvy šířené se záměrem ovlivnit mínění, emoce, postoje nebo chování jakékoli určité skupiny s cílem zajistit jejímu zadavateli přímý nebo nepřímý prospěch.

- a. Černá. Vychází z jiného zdroje než skutečného.
- b. Šedá. Neidentifikuje žádný zdroj.
- c. Bílá. Rozšiřovaná a ověřená zadavatelem nebo pověřenou agenturou.

propelled mine / mine autopropulsée / mina s vlastním pohonem

Preferred term: mobile mine. 1/11/75

Preferovaný termín: mobile mine.

protected frequency / fréquence protégée / chráněná – sledovaná frekvence

A friendly frequency on which interference must be minimized. 2/5/95

Vlastní frekvence, jejíž rušení se musí minimalizovat.

protected site / site protégé / chráněné místo

A facility which is protected by the use of camouflage or concealment, selective siting, construction of facilities designed to prevent damage from fragments caused by conventional weapons, or a combination of such measures. 1/7/87

Zařízení, které je chráněné pomocí maskování nebo krytím, vybraným umístěním, konstrukcí určenou k předcházení poškození střepinami konvenčních zbraní nebo kombinací takových opatření.

protective clothing / vêtement protecteur / ochranný oděv

Clothing especially designed, fabricated, or treated to protect personnel against hazards caused by extreme changes in physical environment, dangerous working conditions, or enemy action. 1/7/70

Oděv speciálně konstruovaný, vyrobený nebo upravený pro ochranu osob proti nebezpečí, které může být vyvoláno extrémními změnami fyzického prostředí, nebezpečnými pracovními podmínkami nebo činnostmi protivníka.

protective minefield¹ / champ de mines de protection¹ / ochranné minové pole¹

In land mine warfare, a minefield employed to assist a unit in its local, close-in protection. *Related term: minefield¹.* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím pozemních min jde o minové pole položené k bezprostřední ochraně jednotky. *Příbuzný termín: minefield¹.*

protective minefield² / champ de mines de protection² / ochranné minové pole²

In naval mine warfare, a minefield laid in friendly territorial waters to protect ports, harbours, anchorages, coasts and coastal routes. *Related term: minefield².* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minové pole položené ve vlastních teritoriálních vodách s cílem chránit přístavy, vojenské přístavy, kotviště, pobřeží a pobřežní trasy. *Příbuzný termín: minefield².*

protective security / sûreté¹ / ochranná bezpečnost

The organized system of defensive measures instituted and maintained at all levels of command with the aim of achieving and maintaining security. *Related terms: counter-intelligence; operations security; physical security; security^{1,2,3}.* 1/3/81

Organizovaný systém ochranných opatření vytvořený a udržovaný na všech úrovních velení s cílem dosáhnout a udržovat utajení. *Příbuzné termíny: counter-intelligence; operations security; physical security; security^{1,2,3}.*

proximity fuze / fusée de proximité / distanční – nekontaktní zapalovač

A fuze wherein primary initiation occurs by remotely sensing the presence, distance, and/or direction of a target or its associated environment by means of a signal generated by the fuze or emitted by the target, or by detecting a disturbance of a natural field surrounding the target. *Related terms: base fuze; boresafe fuze; direct action fuze; fuze; impact action fuze; safety fuze; self-destroying fuze; shuttered fuze; time fuze.* 1/8/76

Zapalovač, jehož primární iniciace nastává dálkovým zjištěním přítomnosti, vzdálenosti anebo směru cíle nebo s ním spojeným prostředím pomocí signálu generovaného zapalovačem nebo vyzařovaného cílem, případně zjištěním rozruchu v přirozeném poli obklopujícím cíl. *Příbuzné termíny: base fuze; boresafe fuze; direct action fuze; fuze; impact action fuze; safety fuze; self-destroying fuze; shuttered fuze; time fuze.*

psychological consolidation activities / activités psychologiques de consolidation / psychologické konsolidační činnosti**PCA**

Planned psychological activities in crisis and war directed at the civilian population located in areas under friendly control in order to achieve a desired behaviour which supports the military objectives and the operational freedom of the supported commanders. *Related terms: battlefield psychological activities; peace support psychological activities; psychological operation; strategic psychological activities.* 16/7/99

Plánované psychologické aktivity v době krize a války zaměřené na civilní obyvatelstvo v prostoru pod kontrolou vlastních vojsk s cílem dosáhnout takového požadovaného chování, které zabezpečuje dané vojenské cíle a dává volnost v jednání zabezpečeným velitelům. *Příbuzné termíny: battlefield psychological activities; peace support psychological activities; psychological operation; strategic psychological activities.*

psychological media / moyens psychologiques / psychologické prostředky

The media, technical or non-technical, which establish any kind of communication with a target audience. 1/8/72

Prostředky, technické nebo netechnické, které vytvářejí jakoukoli komunikaci s posluchači, kteří jsou objektem zájmu.

psychological operation / opération psychologique / psychologická operace

PsyOp

Planned psychological activities designed to influence attitudes and behaviour affecting the achievement of political and military objectives. *Related terms: battlefield psychological activities; peace support psychological activities; psychological consolidation activities; strategic psychological activities.* 13/12/99

Plánovaná psychologická činnost zaměřená na ovlivnění postojů a chování majících vliv na dosažení politických a vojenských cílů. *Příbuzné termíny: battlefield psychological activities; peace support psychological activities; psychological consolidation activities; strategic psychological activities.*

psychological operations approach / forme d'opérations psychologiques / formy psychologických operací

The technique adopted to induce a desired reaction on the part of the target audience. 1/8/72

Technika používaná k vyvolání žádané reakce u části osob, jež jsou objektem zájmu.

psychological situation / situation psychologique / psychologická situace

The current emotional state, mental disposition or other behavioral motivation of a target audience, basically founded on its national political, social, economic, and psychological peculiarities but also subject to the influence of circumstances and events. 1/8/72

Aktuální emoční stav, mentální dispozice nebo jiná motivace chování osob, které jsou objektem zájmu, založený především na národních, politických, sociálních, ekonomických a psychologických zvláštlostech, ale také závislý na vlivu okolností a událostí.

psychological theme / thème psychologique / psychologické téma

An idea or topic on which a psychological operation is based. 1/8/72

Myšlenka nebo téma, na kterém je psychologická operace založena.

public information / information publique / veřejná informace

PI

Information which is released or published for the primary purpose of keeping the public fully informed, thereby gaining their understanding and support. 1/8/72

Informace, která je uvolněna nebo publikována s hlavním cílem plně informovat veřejnost a tím získat její pochopení a podporu.

pull-up point / point de cabré / bod výskoku při složitém druhu manévru

The point at which an aircraft must start to climb from a low-level approach in order to gain sufficient height from which to execute the attack or retirement. *Related terms: contact point²; turn-in point.* 1/8/70

Bod, ve kterém musí letadlo zahájit stoupání z přiblížení v nízké výšce tak, aby nabralo dostatečnou výšku, z níž může buď zaútočit nebo se vrátit. *Příbuzné termíny: contact point², turn-in point.*

pulsejet / pulsoréacteur / pulsní reaktivní motor

A jet-propulsion engine containing neither compressor nor turbine. Equipped with valves in the front which open and shut, it takes in air to create thrust in rapid periodic bursts rather than continuously. 1/11/68

Proudový motor neobsahující kompresor ani turbínu. Je vpředu vybaven ventily, které se otevírají a zavírají, a tím se nabírá vzduch pro vytvoření potřebného tahu spíše pomocí rychlých periodických explozí než-li ve spojitém režimu.

pulsing / impulsion / pulsování

In naval mine warfare, a method of operating magnetic and acoustic sweeps in which the sweep is energized by current which varies or is intermittent in accordance with a predetermined schedule. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o metodu provádění magnetického a akustického odminovávání, při které je elektrický proud dodáván tak, že se mění nebo střídá podle předem daného schématu.

purple commander / commandant pourpre / velitel strany rudé (purpurové, nachové)

The officer designated to exercise operational control over purple forces for a specific period during an exercise. 1/7/85

Velitel pověřený provádět během cvičení po určitou dobu operační řízení rudých (purpurových) jednotek.

purple forces / forces pourpres / síly strany rudé (purpurové, nachové)

In NATO exercises, forces used to oppose both blue and opposing forces. This term is most usually applicable to submarines and aircraft. 9/1/96

Jednotky používané při cvičení NATO jako protivník jak modrých, tak i oranžových sil. Tento termín se nejčastěji používá u ponorek a letadel.

pursuit / poursuite¹ / pronásledování

An offensive operation designed to catch or cut off a hostile force attempting to escape, with the aim of destroying it. 1/8/79

Útočná činnost zaměřená na dostižení a odříznutí vojsk nepřítele, která se pokouší uniknout, s cílem zničit je.

pyrotechnic delay / retard pyrotechnique / pyrotechnický zpožd'ovač

A pyrotechnic device added to a firing system which transmits the ignition flame after a predetermined delay. 1/6/78

Pyrotechnické zařízení přidané do odpalovacího systému, které přenáší zážehový plamen po uplynutí předem daného zpoždění.

pyrotechnics / composition pyrotechnique / pyrotechnická slož

A mixture of chemicals which, when ignited, is capable of reacting exothermically to produce light, heat, smoke, sound or gas, and may be used to introduce a delay into a firing system because of its known burning time. The term excludes propellants and explosives. 4/10/00

Směs chemických látek, která je po zažehnutí schopná exotermicky reagovat a vytvořit světlo, žár, dým, zvuk nebo plyn a může být použita pro zpoždění v odpalovacím systému, neboť doba jejího hoření je známa. Pojem označený tímto termínem neobsahuje pohonné hmoty a výbušiny.

Q

q-message / message q / zpráva q

A classified message relating to navigational dangers, navigational aids, mined areas, and searched or swept channels. 1/6/78

Utajované hlášení, které se týká nebezpečí a pomoci při navigaci, minových polí a prohledaných nebo odminovaných průchodů.

Q-ship / navire-piège / plavidlo návnada

Preferred term: decoy ship. 1/3/82

Preferovaný termín: decoy ship.

quadrant elevation / angle au niveau / kruhový náměr

The angle between the horizontal plane and the axis of the bore when the weapon is laid. 1/8/76

Úhel mezi horizontální rovinou a osou hlavně při zamíření.

quick search procedure / méthode de recherche rapide / způsob (postup) rychlého vyhledávání

A method of search done as quickly as possible by searching the entire area on the outbound leg and by using twice as many aircraft as are normally used. 1/11/68

Metoda co nejrychlejšího vyhledávání spočívající v prohledávání celé oblasti ležící mimo pásmo a s využitím dvojnásobného počtu letadel než je obvyklé.

quota post / poste permanent / tabulkové místo trvale přidělené

An international post which a particular nation has accepted to fill indefinitely. 1/11/75

Mezinárodní tabulkové místo, jehož obsazení určitý stát akceptoval na dobu neurčitou.

R

radar altimeter / altimètre radar / radiolokační výškoměr

A type of absolute altimeter which measures vertical distance to the surface below using radar technology. 1/12/93

Druh absolutního výškoměru, který měří vertikální vzdálenost k povrchu země s využitím radiolokační technologie.

radar altimetry area / zone de référence altimétrique radar / oblast činnosti radiolokačního výškoměru

A large and comparatively level terrain area with a defined elevation which can be used in determining the altitude of airborne equipment by the use of radar. 1/4/71

Rozsáhlá a poměrně rovná oblast terénu s definovaným sklonem, která může být využívána pro určení výšky letadla radiolokátorem.

radar camouflage / camouflage radar / protiradiolokační maskování

The use of radar absorbent or reflecting materials to change the radar echoing properties of a surface of an object. 1/8/73

Využití materiálu, který pohlcuje nebo odráží radiolokační vlny s cílem změnit odrazové vlastnosti povrchu objektu.

radar coverage / couverture radar / pokrytí radiolokátorem

The limits within which objects can be detected by one or more radar stations. 1/11/68

Vymezený prostor, ve kterém mohou být zjišťovány objekty jedním nebo více radiolokátory.

radar danning / navigation radar sur bouée dan / radiolokační navigace pomocí bójí

In naval mine warfare, a method of navigating by using radar to keep the required distance from a line of dan buoys. 1/11/75

Při bojovém použití námořních min jde o způsob navigace s využitím radiolokátoru tak, aby byla udržena požadovaná vzdálenost od čáry radiolokačních bójí.

radar fire / tir au radar / střelba s radiolokátorem

Gun-fire aimed at a target which is tracked by radar. *Related term: fire*³. 1/11/68

Palba dělostřelectva na cíl, který je sledován radiolokátorem. *Příbuzný termín: fire*³.

radar guard-ship / bâtiment de veille radar / hlídková loď vybavená radiolokátorem

Any ship which has been assigned the task by the officer in tactical command of maintaining the radar watch. 20/11/96

Každá loď, která byla pověřena důstojníkem velitelství taktického stupně k hlídkování s využitím radiolokátoru.

radar horizon / horizon radar / radiolokační horizont

The locus of points at which the rays from a radar antenna become tangential to the earth's surface. On the open sea this locus is horizontal but on land it varies according to the topographical features of the terrain. 1/6/78

Geometrické místo bodů, ve kterém se paprsky z radiolokační antény dotýkají povrchu země. Na otevřeném moři je toto místo horizontální, v terénu se mění podle topografických vlastností terénu.

radar netting / réseau radar / radiolokační síť

The linking of several radars to a single centre to provide integrated target information. *Related term: radar netting station*. 1/7/70

Propojení několika radiolokátorů do jednoho střediska s cílem zajistit integrovanou informaci o cílech. *Příbuzný termín: radar netting station*.

radar netting station / centre de réseau radar / stanice radiolokační sítě

A centre which can receive data from radar tracking stations and exchange this data among other radar tracking stations, thus forming a radar netting system. *Related term: radar netting*. 1/7/70

Středisko, které přijímá údaje z přehledových (vyhledávacích) radiolokátorů a předává je ostatním radiolokátorům. Tím je vytvořen systém radiolokační sítě. *Příbuzný termín: radar netting*.

radar picket / piquet radar / radiolokační hlídka

Any ship, aircraft, or vehicle, stationed at a distance from the force protected, for the purpose of increasing the radar detection range. 1/11/68

Jakákoli loď, letadlo nebo vozidlo, které je umístěné v určité vzdálenosti od chráněného objektu s cílem rozšířit oblast zjišťování pomocí radiolokátoru.

radarscope overlay / calque pour écran radar / průsvitná fólie na obrazovku radiolokátoru

A transparent overlay for placing on the radarscope for comparison and identification of radar returns. 1/9/69

Průsvitná fólie k přiložení na obrazovku radiolokátoru pro srovnání a identifikaci odražených signálů.

radarscope photography / photographie d'écran radar / fotografie obrazovky

A film record of the returns shown by a radar screen. 1/9/69

Filmový záznam odrazů zobrazených na obrazovce radiolokátoru.

radar silence / silence radar / radiolokační ticho

An imposed discipline prohibiting the transmission by radar of electromagnetic signals on some or all frequencies. 1/11/68

Nařízený stav, zakazující vysílání elektromagnetických signálů radiolokátorem na některých nebo na všech frekvencích.

radiac / radiac / radiační

An acronym derived from the words "radioactivity, detection, indication and computation" and used as an all-encompassing term to designate various types of radiological measuring instruments or equipment. (This word is normally used as an adjective). 1/3/81

Zkratkové slovo odvozené od slov radioaktivita, detekce, indikace a výpočty. Používá se jako obecný termín pro označení různých typů radiologických měřicích přístrojů nebo zařízení. (Toto slovo se obvykle používá jako přídavné jméno).

radial displacement / déformation radiale / radiální posun

On vertical photographs, the apparent "leaning out", or the apparent displacement of the top of any object having height in relation to its base. The direction of displacement is radial from the principal point on a true vertical, or from the isocentre on a vertical photograph distorted by tip or tilt. 1/11/75

U vertikálních fotografií zjevné naklánění se nebo zjevný posun horní části jakéhokoli objektu ve vztahu k jeho základně. Směr posunu je paprskovitě od hlavního bodu na skutečné vertikále nebo od izocentra na vertikální fotografii zakřivený podle náklonu nebo podle zešikmení.

radiation dose / dose d'irradiation / dávka záření

The total amount of ionizing radiation absorbed by material or tissues, expressed in centigrays. *Related terms: acute radiation dose; chronic radiation dose; radiation dose rate.* 1/7/85

Celkové množství ionizujícího záření pohlcené materiálem nebo tkání. Je vyjádřeno v jednotkách centigray. *Příbuzné termíny: acute radiation dose; chronic radiation dose; radiation dose rate.*

radiation dose rate / débit de dose de rayonnement / stupeň dávky ozáření

The radiation dose (dosage) absorbed per unit of time. *Related terms: acute radiation dose; chronic radiation dose; radiation dose.* 1/11/86

Dávka ozáření obdržaná za jednotku času. *Příbuzné termíny: acute radiation dose; chronic radiation dose; radiation dose.*

radiation exposure state / condition d'exposition aux radiations / stupeň ozáření**RES**

The condition of a unit, or exceptionally an individual, deduced from the cumulative whole body radiation dose(s) received. It is expressed as a symbol which indicates the potential for future operations and the degree of risk if exposed to additional nuclear radiation. 1/7/80

Stav jednotky nebo výjimečně jednotlivce odvozený ze souhrnu celkové dávky (dávek) záření, které tělo přijalo. Je vyjádřen jako symbol, který označuje potenciál pro budoucí operace a stupeň rizika při vystavení dalšímu jadernému záření.

radiation intensity / intensité d'irradiation / intenzita záření

The radiation dose rate at a given time and place. It may be used, coupled with a figure, to denote the radiation intensity at a given number of hours after a nuclear burst, e.g., RI-3 is the radiation intensity 3 hours after the time of burst. 1/11/68

Dávka záření v daném čase a místě. Číslo, které je součástí vyjádření intenzity záření, označuje tuto intenzitu záření za daný počet hodin po jaderném výbuchu, např. RI-3 je intenzita záření 3 hodiny po výbuchu.

radiation scattering / diffusion du rayonnement / rozptyl záření

The diversion of radiation (thermal, electromagnetic, or nuclear) from its original path as a result of interaction or collisions with atoms, molecules, or larger particles in the atmosphere or other media between the source of the radiation (e.g., a nuclear explosion) and a point at some distance away. As a result of scattering, radiation (especially gamma rays and neutrons) will be received at such a point from many directions instead of only from the direction of the source. 1/11/68

Odklon záření (tepelného, elektromagnetického nebo jaderného) z jeho původního směru v důsledku vzájemného působení nebo vlivem srážek s atomy, molekulami nebo většími částicemi v atmosféře, případně jinými médii mezi zdrojem záření (např. jaderný výbuch) a bodem v určité vzdálenosti od něho. V důsledku rozptylu bude záření (zejména gama paprsky a neutrony) přijímáno v takovém bodě z mnoha směrů namísto z jednoho směru od zdroje.

radiation sickness / maladie des rayons / nemoc z ozáření

An illness resulting from excessive exposure to ionizing radiation. The earliest symptoms are nausea, vomiting, and diarrhoea, which may be followed by loss of hair, haemorrhage, inflammation of the mouth and throat, and general loss of energy. 1/7/70

Nemoc vyvolaná přílišným vystavením organismu ionizujícímu záření. Prvními příznaky bývají nevolnost, zvracení a průjemy, které mohou být následovány vypadáváním vlasů, krvácením, zánětem úst a krku a celkovou ztrátou energie.

radiation situation map / carte de situation du rayonnement nucléaire / mapa radiační situace

A map showing the actual and/or predicted radiation situation in the area of interest. 1/11/68

Mapa, která znázorňuje skutečnou anebo předpokládanou radiační situaci v zájmové oblasti.

radioactive decay / décroissance de la radioactivité / radioaktivní rozpad

The decrease in the radiation intensity of any radioactive material with respect to time. 1/3/73

Pokles intenzity záření radioaktivního materiálu s časem.

radioactive decay curve / courbe de décroissance de la radioactivité / křivka radioaktivního rozpadu

A graph line representing the decrease of radioactivity with the passage of time. 1/3/73

Křivka, zobrazující pokles radioaktivity s časem.

radioactive decay rate / taux de décroissance de la radioactivité / rychlost radioaktivního rozpadu

The rate of disintegration of radioactive material with respect to time. 1/3/73

Rychlost rozpadu radioaktivního materiálu v čase.

radioactive fallout¹ / retombées radioactives¹ / radioaktivní spad¹

The return to the lower atmospheric layers and to earth of radioactive substances projected to high altitude. 20/11/96

Návrat radioaktivních látek, které byly vyneseny do velké výšky, do nejnižší atmosférické vrstvy a k zemi.

radioactive fallout² / retombées radioactives² / radioaktivní spad²

Contaminated particulate matter and debris absorbed into the cloud of a nuclear burst. 20/11/96

Zamožené hmotné částice a zbytky materiálu, které se dostaly do oblaku jaderného výbuchu.

**radioactivity concentration guide / barème de radioconcentration / přípustná norma kontaminace, přípustná koncentrace radioaktivních látek
maximum permissible concentration**

The amount of any specified radioisotope that is acceptable in air and water for continuous consumption. 1/11/68

Množství jakéhokoli definovaného radioizotopu, které je přijatelné ve vzduchu a ve vodě k trvalému požívání.

radio approach aids / aides radio d'approche / rádiové zařízení pro přiblížení

Equipment making use of radio to determine the position of an aircraft with considerable accuracy from the time it is in the vicinity of an aerodrome or carrier until it reaches a position from which landing can be carried out. 1/11/68

Zařízení, které využívá rádiových vln pro určení polohy letadla s dostatečnou přesností od okamžiku, kdy je v blízkosti letiště nebo letadlové lodi až do okamžiku, kdy dosáhne polohy, ze které je možné provést přistání.

radio beacon / radiophare / radiomaják

A radio transmitter which emits a distinctive, or characteristic, signal used for the determination of bearings, courses, or location. *Related terms: beacon; crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.* 1/11/68

Rádiový vysílač, který vysílá rozlišující nebo charakteristický signál, který se používá pro určení směrů, kurzů nebo polohy. *Příbuzné termíny: beacon; crash locator beacon; emergency locator beacon; fan marker beacon; localizer; meaconing; personal locator beacon; submarine locator acoustic beacon; Z-marker beacon.*

radio detection / détection radioélectrique / zjišťování pomocí rádiových paprsků

The detection of the presence of an object by radiolocation without precise determination of its position. 1/11/68

Zjišťování přítomnosti objektu rádiovým zaměřováním bez přesného určení jeho místa.

radio direction finding / radiogoniométrie / rádiové zaměřování RDF

Radiolocation in which only the direction of a station is determined by means of its emissions. 1/11/68

Rádiové zaměřování, při kterém se určuje pouze směr stanice na základě jejího vysílání.

radio fix¹ / localisation radiogoniométrique / rádiová lokalizace¹

The locating of a radio transmitter by bearings taken from two or more direction finding stations, the site of the transmitter being at the point of intersection. 1/7/83

Určení polohy rádiového vysílače s pomocí azimutů získaných ze dvou nebo více zaměřovacích stanic, kdy stanoviště vysílače je v průsečíku zjištěných směrů.

radio fix² / point radio / rádiová lokalizace²

The location of a ship or aircraft by determining the direction of radio signals coming to the ship or aircraft from two or more sending stations, the locations of which are known. 1/7/83

Určení polohy lodi nebo letadla stanovením směru rádiových signálů, které přicházejí k lodi nebo letadlu od dvou nebo více vysílacích stanic, jejichž poloha je známa.

radiological defence / défense radiologique / radiační ochrana

Defensive measures taken against the radiation hazards resulting from the employment of nuclear and radiological weapons. *Related term: nuclear defence.* 1/9/69

Ochranná opatření provedená proti nebezpečí radiace v důsledku použití jaderných nebo radiologických zbraní. *Příbuzný termín: nuclear defence.*

radiological environment / environnement radiologique / prostředí kontaminované radioaktivními látkami

Conditions found in an area resulting from the presence of a radiological hazard. 1/11/90

Podmínky zjištěné v oblasti, které vyplývají z existence radiologického nebezpečí.

radiological monitoring / contrôle de radioactivité / monitorování radiační situace

Preferred term: monitoring³. 1/6/84

Preferovaný termín: monitoring³.

radiological operation / opération radiologique / radiační operace

The employment of radioactive materials or radiation producing devices to cause casualties or restrict the use of terrain. It includes the intentional employment of fallout from nuclear weapons. 1/11/68

Použití radioaktivních materiálů nebo zařízení produkujících záření s cílem způsobit ztráty nebo omezit využití terénu. Zahrnuje úmyslné využití spadu po použití jaderných zbraní.

radiological survey / reconnaissance radiologique / radiační průzkum

The directed effort to determine the distribution and dose rates of radiation in an area. 1/9/81

Řízené úsilí směřující k určení rozložení a úrovně radiace v určité oblasti.

radio magnetic indicator / indicateur radio magnétique / radiomagnetický indikátor

An instrument which displays aircraft heading and bearing to selected radio navigation aids. 1/1/80

Přístroj, který zobrazuje směr letadla a polohu ke zvoleným rádiovým navigačním prostředkům.

radio navigation / radionavigation / rádiová navigace

Radiolocation intended for the determination of position or direction or for obstruction warning in navigation. 1/11/68

Navigace s využitím rádia s cílem určit polohu nebo směr nebo varovat před překážkami (rušením) v navigaci.

radio range finding / radiotélémetrie / rádiové měření vzdálenosti

Radiolocation in which the distance of an object is determined by means of its radio emissions, whether independent, reflected, or retransmitted on the same or other wavelength. 1/11/68

Druh zaměřování, při kterém se vzdálenost objektu určuje pomocí jeho rádiového vysílání a to nezávislého, odraženého nebo opakovaně vysílaného na stejné nebo jiné vlnové délce.

radio range station / station radiophare / směrový radiomaják

A radio navigation land station in the aeronautical radio navigation service providing radio equi-signal zones. (In certain instances a radio range station may be placed on board a ship.) 1/11/68

Pozemní stanice pro rádiovou navigaci v letecké rádiové navigační službě, která zajišťuje zóny souvislého rádiového signálu. (V některých případech může být rádiová směrová stanice umístěna na palubě lodi.)

radio recognition / identification radioélectrique / rádiová identifikace

The determination by radio means of the friendly or enemy character, or the individuality, of another. 1/11/68

Identifikace pomocí rádiových prostředků příznakem "vlastní- cizí" nebo pomocí individuálního rozlišení.

radio silence / silence radio / zákaz rádiového provozu

A condition in which all or certain radio equipment capable of radiation is kept inoperative. 1/7/80

Stav, při kterém všechna nebo některá rádiová zařízení schopná vysílat jsou udržována v nečinnosti.

radio sonobuoy / bouée radioacoustique / rádiová zvuková bóje

Preferred term: sonobuoy. 1/11/68

Preferovaný termín: sonobuoy.

radius of action / rayon d'action / akční rádius

R/A

ROA(tolerované)

The maximum distance a ship, aircraft, or vehicle can travel away from its base along a given course with normal combat load and return without refuelling, allowing for all safety and operating factors. 1/11/68

Maximální vzdálenost, kterou může loď, letadlo nebo vozidlo urazit od své základny v daném kursu s normálním bojovým nákladem a vrátit se bez doplnění paliva s ohledem na všechny bezpečnostní a provozní hodnoty.

radius of safety / rayon de sécurité / bezpečnostní vzdálenost

The horizontal distance from ground zero beyond which the weapon effects on friendly troops are acceptable. 1/11/68

Vodorovná vzdálenost od epicentra, za kterou jsou účinky zbraně na vlastní vojska přijatelné.

raid / raid / výpad

An operation, usually small scale, involving a swift penetration of hostile territory to secure information, confuse the enemy, or destroy his installations. It ends with a planned withdrawal upon completion of the assigned mission. 1/11/68

Bojová činnost, obvykle malého rozsahu, která zahrnuje rychlé proniknutí na území protivníka s cílem získat zprávy, zmást protivníka nebo zničit jeho zařízení. Končí plánovaným stažením po splnění stanoveného úkolu.

raid report / compte rendu de raid / hlášení o náletu

In air defence, one of a series of related reports that are made for the purpose of developing a plot to assist in the rapid evaluation of a tactical situation. 1/9/74

V protivzdušné obraně jedno ze série vzájemně navazujících hlášení, která se používají pro zpracování postupu k rychlému vyhodnocení taktické situace.

railhead / terminal ferroviaire / železniční přecladiště

A point on a railway where loads are transferred between trains and other means of transport. *Related terms: navigation head; trans-shipment point.* 4/10/00

Místo na železnici, kde je náklad přecládán z vlaku na vlak a na jiné dopravní prostředky. *Příbuzné termíny: navigation head; trans-shipment point.*

railway line capacity / capacité d'une ligne de chemin de fer / kapacita – propustnost – železniční tratě

The maximum number of trains which can be moved in each direction over a specified section of track in a 24 hour period. *Related term: route capacity^{1,2}.* 1/3/83

Maximální počet vlaků, které mohou projet v každém směru daného úseku tratě za 24 hodin. *Příbuzný termín: route capacity^{1,2}.*

railway loading ramp / rampe de chargement / železniční nakládací rampa

A sloping platform situated at the end or beside a track and rising to the level of the floor of the rail cars or wagons. 1/8/79

Nakloněná plošina umístěná na konci koleje nebo vedle ní a stoupající až do úrovně podlahy železničních vagónů.

rainout / pluie radioactive / radioaktivní spad – déšť

Radioactive material in the atmosphere brought down by precipitation. 1/5/63

Radioaktivní materiál v atmosféře spadávající na zem se srážkami.

ramjet / statoréacteur / náporový motor

A jet-propulsion engine containing neither compressor nor turbine which depends for its operation on the air compression accomplished by the forward motion of the engine. 1/5/63

Proudový motor, který neobsahuje kompresor ani turbínu a jeho chod závisí na tlaku vzduchu dosaženého pohybem motoru vpřed.

random minelaying / pose de mines sans schéma / náhodné kladení min

In land mine warfare, the laying of mines without regard to pattern. 1/10/78

Při bojové činnosti s použitím pozemních mi jde o kladení pozemních min bez dodržování pravidelného schématu.

range¹ / distance / dálka

The distance between any given point and an object or target. 1/8/82

Vzdálenost mezi jakýmkoli daným bodem a objektem nebo cílem.

range² / distance-limite / dolet, dojezd, dostřel

Extent or distance limiting the operation or action of something, such as the range of an aircraft, ship, or gun. 1/8/82

Rozsah nebo vzdálenost omezující provoz nebo činnost nějakého objektu, jako například letadla, lodi nebo děla.

range³ / champ de tir² / střelnice**target range**

An area reserved and normally equipped for practice in weapons delivery and/or shooting at targets. 1/8/82

Oblast vyčleněná a normálně vybavená pro výcvik v používání zbraní a/nebo střelby na cíle.

range⁴ / autonomie² / dojezd

The distance which can be covered over a hard surface by a ground vehicle, with its rated payload, using the fuel in its tank and in cans normally carried as part of the ground vehicle equipment. 1/8/82

Vzdálenost, kterou může na pevném povrchu překonat vozidlo se svým jmenovitým užitečným zatížením s pomocí paliva ve své nádrži a v kanystrech, které normálně vozí jako součást výbavy vozidla.

range marker / marqueur de distance / označení dosahu

A single calibration blip fed on to the time base of a radial display. The rotation of the time base shows the single blips as a circle on the plan position indicator scope. It may be used to measure range. 1/9/69

Jednotlivý znak na obrazovce radiolokátoru doplněný do časové základny radiální obrazovky. Otáčení časové základny ukazuje jednotlivé znaky jako kruh. Může být použit pro měření vzdálenosti.

range resolution / pouvoir séparateur en portée / rozlišovací schopnost radiolokátoru

The ability of the radar equipment to separate two reflecting objects on a similar bearing, but at different ranges from the antenna. The ability is determined primarily by the pulse length in use. 1/9/69

Schopnost radiolokátoru odlišit dva odrážející objekty ve stejném směru, ale v různých vzdálenostech od antény. Tato schopnost je určena především délkou používaného impulsu.

ranging / télémétrie / měření vzdálenosti

The process of establishing target distance. Types of ranging include echo, intermittent, manual, navigational, explosive echo, optical, radar, etc. *Related terms: adjustment of fire; spot¹.* 1/5/63

Způsob určení vzdálenosti cíle. Mezi další způsoby určování vzdálenosti patří určování ozvěnové, přerušované, manuální, navigační, ozvěnou výbuchu, optické, radiolokační atd. *Příbuzný termín: adjustment of fire; spot¹.*

rated load / charge nominale / jmenovité zatížení

The designed safe operating load for the equipment under prescribed conditions. 1/11/83

Navržené bezpečné provozní zatížení přístrojů za předepsaných podmínek.

rate of fire / cadence de tir / rychlost střelby

The number of rounds fired per weapon per minute. 1/11/68

Počet nábojů vystřelených jednou zbraní za minutu.

rate of march / vitesse de progression¹ / rychlost pochodu

The average number of miles or kilometres to be travelled in a given period of time, including all ordered halts. It is expressed in miles or kilometres in the hour. *Related term: speed of advance.* 1/9/69

Průměrný počet mil nebo kilometrů, které je třeba ujit / urazit za daný časový interval včetně všech nařízených zastávek. Je vyjádřen v mílech nebo kilometrech za hodinu. *Příbuzný termín: speed of advance.*

ratification / ratification / přistoupení (ratifikace)

In NATO standardization, the formal declaration by which a NATO member nation confirms its consent, with or without reservation, to be committed to a NATO standardization agreement. *Related terms: implementation; NATO standardization agreement; reservation.* [Approving authority(ies): NCS]. 28/1/05

V rámci *standardizace* v NATO jde o formální prohlášení, kterým členský stát NATO potvrzuje svůj souhlas s obsahem *standardizační dohody*, a to s *výhradami* nebo bez nich, a takový souhlas se stává závazkem k dohodě. *Příbuzné termíny: implementation; promulgation; reservation.*

readiness / préparation / pohotovost

Note: in English, "readiness" is a generic term covering "readiness state" and "readiness time". *Related terms: readiness state; readiness time.* 4/10/00

Poznámka: Termín „pohotovost“ je v angličtině všeobecně používaným termínem, který zahrnuje „stav pohotovosti“ a „dobu pro dosažení pohotovosti“ *Příbuzné termíny: readiness state; readiness time.*

readiness state / état de préparation² / stav pohotovosti

The measure of the capability of forces at a given point in time to execute their assigned missions. *Related terms: evaluation²; operational readiness; readiness; readiness time.* 4/10/00

Míra schopnosti sil plnit určené úkoly ve stanoveném čase. *Příbuzné termíny: evaluation²; operational readiness; readiness; readiness time.*

readiness time / délai de préparation / doba pro dosažení pohotovosti

The time within which a unit can be made ready to perform the tasks for which it has been organized, equipped and trained. This time is amplified or measured by indicators of the unit's current personnel, materiel and training state. It does not include transit time. *Related terms: evaluation²; movement order; notice to move; operational readiness; readiness; readiness state.*4/10/00

Doba, za kterou může být jednotka připravena plnit úkoly, pro které byla vytvořena, vybavena a vycvičena. Tato doba se posuzuje a určuje ukazateli aktuálního stavu osob, bojové techniky a stupně vycvičenosti jednotky. Nezahrnuje žádné přechodné období. *Příbuzné termíny: evaluation²; movement order; notice to move; operational readiness; readiness; readiness state.*

ready / prêt / připraven

The term used to indicate that a weapon(s) is loaded, aimed and prepared to fire. 1/1/73

Termín, který se používá ke sdělení, že zbraň (zbraně) je nabita, zaměřena a připravena k palbě.

ready position / position d'attente² / vyčkávací místo

In helicopter operations, a designated place where a helicopter load of troops and/or equipment waits for pick-up. 1/7/83

Při činnosti vrtulníků jde o stanovené místo, kde jednotky anebo náklad techniky vrtulníku čekají na naložení.

reallocation authority / pouvoirs de réaffectation / pravomoc k přerozdělení

The authority given to NATO commanders and normally negotiated in peacetime, to reallocate in an "emergency in war" national logistic resources controlled by the combat forces under their command, and made available by nations, in order to influence the battle logistically. *Related terms: combined logistic support; logistic assistance; mutual aid; reallocation of resources.* 1/3/84

Pravomoc svěřená velitelům NATO a obvykle projednávaná v době míru. Cílem je přerozdělit v případě válečné nouze národní logistické zdroje zpřístupněné státem a kontrolované bojovými silami pod jejich velením se záměrem logisticky zabezpečit boj. *Příbuzné termíny: combined logistic support; logistic assistance; mutual aid; reallocation of resources.*

reallocation of resources / réallocation de ressources / přerozdělení zdrojů

The provision of logistic resources by the military forces of one nation from those deemed "made available" under the terms incorporated in appropriate NATO documents, to the military forces of another nation or nations as directed by the appropriate military authority. *Related terms: combined logistic support; logistic assistance; mutual aid; reallocation authority.* 1/11/68

Poskytnutí logistických zdrojů vojenských sil jedné země vojenským silám jiných zemí pod dohledem příslušných vojenských orgánů. Tyto zdroje jsou považované za zpřístupněné podle podmínek obsažených v příslušných dokumentech NATO. *Příbuzné termíny: combined logistic support; logistic assistance; mutual aid; reallocation authority.*

real precession / précession vraie / skutečná precese**real wander**

Precession resulting from an applied torque such as friction and dynamic imbalance. *Related term: precession.* 1/8/76

Precese vyplývající z působení kroutícího momentu vyvolaného třením nebo dynamickou nevyvážeností. *Příbuzný termín: precession.*

real wander

Preferred term: real precession.

Preferovaný termín: real precession.

rear area / zone arrière / týlový prostor

RA

For any particular command, the area extending forward from its rear boundary to the rear of the area of responsibility of the next lower level of command. This area is provided primarily for the performance of combat service support functions. 1/7/83

U každého jednotlivého velitelství jde o prostor, který se rozprostírá od jeho zadní hranice dopředu až do zadní části oblasti, za kterou zodpovídá následující nižší úroveň velení. Tato oblast slouží především pro činnost zabezpečovacích jednotek.

rear echelon / échelon arrière / týlový sled

Elements of a force which are not required in the objective area. *Related term: objective area.* 1/11/68

Jednotky, které nejsou potřebné v prostoru probíhajícího boje. *Příbuzný termín: objective area.*

rear guard¹ / arrière-garde¹ / zadní hlídka¹

1. The rearmost elements of an advancing or withdrawing force. It has the following functions:

- a. To protect the rear of a column from hostile forces.
- b. During the withdrawal, to delay the enemy.
- c. During the advance, to keep supply routes open. 1/8/82

1. Prvky postupující nebo ustupující jednotky, které jsou nejvíce vzadu. Mají následující úkoly:

- a) Chránit zadní část kolony před napadením protivníkem.
- b) Během ústupu zdržovat protivníka.
- c) Během postupu udržovat průchodné zásobovací trasy.

rear guard² / arrière-garde² / zadní hlídka²

Security detachment which a moving ground force details to the rear to keep it informed and covered. 1/8/82

Zajišťovací hlídka, kterou pohybuující se pozemní jednotky ponechávají ve svém týlu k zajištění své bezpečnosti a k získávání zpráv.

receiving ship / bâtiment ravitaillé / zásobovaná loď

RECSHIP

In replenishment at sea, the ship that receives the rig(s). *Related term: delivering ship.* 4/10/00

Při doplňování na moři loď, které je dodáván materiál (zásoby). *Příbuzný termín: delivering ship.*

receptivity / réceptivité / vnímavost

The vulnerability of a target audience to particular psychological operations media. 1/1/73

Citlivost publika, které je objektem zájmu, na určité prostředky psychologických operací.

recognition / reconnaissance¹ / rozpoznávání, zjišťování

The determination of the nature or a detected person, object or phenomenon, and possibly its class or type. This may include the determination of an individual within a particular class or type. *Related terms: detection; friend; hostile; identification²; identification, friend-or-foe; neutral; unknown.* 1/2/89

Stanovení podstaty nebo identity zjištěné osoby, objektu nebo jevu. Může také zahrnovat určení jednotlivce v rámci určité třídy nebo typu. *Příbuzné termíny: detection; friend; hostile; identification²; identification, friend-or-foe; neutral; unknown.*

recognized environmental picture / situation générale de l'environnement / přehled o všeobecné situaci

REP

A complete and seamless depiction of geospatial, oceanographic and meteorological information designated for the planning and conduct of joint operations in a specific area at a specific time and which supports the unity of effort throughout the battlespace. 20/6/06

Ucelený a nepřetržitý přehled o geoprostorové, oceánografické a meteorologické situaci určený k plánování a řízení společných operací v daném prostoru a čase pro zabezpečení jednotného (společného) úsilí v celém prostoru válčiště.

recompression chamber / caisson de compression / přetlaková komora

Preferred term: hyperbaric chamber. 1/10/84

Preferovaný termín: hyperbaric chamber.

**reconnaissance / reconnaissance² / rozpoznávání, zjišťování
RECCE**

A mission undertaken to obtain, by visual observation or other detection methods, information about the activities and resources of an enemy or potential enemy, or to secure data concerning the meteorological, hydrographic, or geographic characteristics of a particular area. *Related term: air reconnaissance. 1/3/92*

Bojový úkol prováděný vizuálním pozorováním nebo jinými metodami zjišťování s cílem získat informace o činnosti a zdrojích zpráv protivníka nebo potenciálního protivníka, anebo se tím rovněž zjišťují údaje, které se týkají meteorologických, hydrologických nebo geografických charakteristik určitého prostoru. *Příbuzný termín: air reconnaissance.*

reconnaissance by fire / reconnaissance par le feu / průzkum s využitím palby

A method of reconnaissance in which fire is placed on a suspected enemy position to cause the enemy to disclose his presence by movement or return of fire. 1/11/68

Způsob provádění průzkumu, při kterém je vedena palba na předpokládané postavení protivníka s cílem přinutit ho odkrýt (prozradit) svoji přítomnost pohybem nebo opětováním palby.

**reconnaissance exploitation report / compte rendu d'exploitation de reconnaissance / průzkumové hlášení
RECCEXREP**

A standard message format used to report the results of a tactical air reconnaissance mission. Whenever possible the report should include the interpretation of sensor imagery. 1/1/83

Standardní formulář zprávy, který se používá pro hlášení výsledků bojového úkolu taktického vzdušného průzkumu. Kdykoli je to možné, měla by zpráva zahrnovat výklad zobrazení snímáče.

reconnaissance in force / reconnaissance en force / průzkum bojem

An offensive operation designed to discover and/or test the enemy's strength or to obtain other information. 1/7/80

Útočná operace s cílem zjistit anebo prověřit sílu protivníka nebo získat další informace.

reconnaissance patrol / patrouille de reconnaissance / průzkumná hlídka

For ground forces, a patrol used to gain tactical information preferably without the knowledge of the enemy. *Related terms: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; combat patrol; objective; objective area; offshore patrol; patrol; standing patrol; target². 1/3/82*

Hlídka pozemních sil používaná pro získání taktických informací, pokud možno bez vědomí protivníka. *Příbuzné termíny: air defence area; bridgehead line; combat air patrol; combat patrol; objective; objective area; offshore patrol; patrol; standing patrol; target².*

record as target / enregistrer comme objectif / zapsat jako cíl

In artillery and naval fire support, the order used to denote that the target is to be recorded for future engagement or reference. 1/1/73

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem rozkaz používaný pro označení, že cíl je třeba zaznamenat pro následnou palbu nebo jako orientační bod.

recorded / enregistré / zapsáno

In artillery and naval fire support, the response used to indicate that the action to "record as target" has been completed. 16/07/96

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem odpověď používaná pro oznámení, že činnost zapsat jako cíl byla provedena.

recovery¹ / récupération¹ / návrat, záchrana¹

In operations, contacting, protecting and extracting personnel, small groups or units, or matériel. 25/9/98

V průběhu operací se jedná o navázání styku, ochranu a vyzvednutí osob, malých skupin nebo jednotek nebo výstroje a výstroje.

recovery² / récupération² / návrat, záchrana²

In air operations, that phase of a mission which involves the return of an aircraft to a base. *Related term: salvage procedure².* 25/9/98

Ve vzdušných operacích ta fáze bojového úkolu, která zahrnuje návrat letadla na základnu. *Příbuzný termín: salvage procedure².*

recovery³ / retour / návrat, záchrana³

In naval mine warfare, salvage of a mine as nearly intact as possible to permit further investigation for intelligence and/or evaluation purposes. 25/9/98

Při bojové činnosti s použitím námořních min vyzvednutí miny, která je minimálně poškozená, což umožní její další zkoumání a / nebo hodnocení.

recovery⁴ / récupération⁴ / vyproštění a odsun

In battlefield maintenance, the extrication of an abandoned, disabled or immobilized vehicle and, if necessary, its removal to a maintenance point. 13/12/99

Při polním ošetřování jde o vyproštění zanechané, nepojízdné nebo zapadlé techniky a pokud je to nezbytné pak také její odsun do hnízda poškozené techniky.

recovery controller / contrôleur de recueil / řídící návratu

The air controller responsible for the correct execution of recovering aircraft to the appropriate terminal control agency. 1/11/75

Řídící letů, který odpovídá za správné provedení návratu letadla k příslušnému koncovému řídicímu středisku.

recovery procedure / procédé d'enlèvement / postupy při vyzvednutí

Preferred term: explosive ordnance disposal procedures. 1/8/74

Preferovaný termín: explosive ordnance disposal procedures.

rectification / redressement / rektifikace

In photogrammetry, the process whereby an image is corrected for distortions caused by sensor tilt and projected onto a map projection system. 14/10/02

Ve fotogrametrii je to proces, pomocí něhož je snímek opraven o zkreslení způsobené sklonem senzoru a překreslen do kartografického zobrazení mapy.

rectified airspeed / vitesse rectifiée / opravená vzdušná rychlost

Preferred term: calibrated airspeed. 1/1/73

Preferovaný termín: calibrated airspeed.

rectifier / redresseur / usměrňovač proudu

A device for converting alternating current into direct current. *Related term: inverter.* 1/1/83

Zařízení pro přeměnu střídavého proudu na stejnosměrný proud. *Příbuzný termín: inverter.*

redeployment aerodrome / aérodrome de redéploiement / záložní letiště

An aerodrome not occupied in its entirety in peacetime, but available immediately upon outbreak of war for use and occupation by units redeployed from their peacetime locations. It must have substantially the same standard of operational facilities as the main aerodrome. *Related terms: aerodrome; diversion aerodrome; main aerodrome.* 1/11/94

Letiště, které není v době míru zcela obsazeno, ale při zahájení války je okamžitě k dispozici. Použijí a obsazují ho jednotky, které jsou přemístěné ze svých mírových posádek. Musí mít v podstatě stejný standard provozních zařízení jako hlavní letiště. *Příbuzné termíny: aerodrome; diversion aerodrome; main aerodrome.*

reduced lighting / éclairage réduit / tlumené osvětlení

The reduction in brightness of ground vehicle lights by either reducing power or by screening in such a way that any visible light is limited in output. *Related term: normal lighting.* 1/3/82

Snížení jasnosti světel vozidla buď snížením napětí, nebo zakrytím světel tak, že jakýkoli výstup viditelného světla je omezen. *Příbuzný termín: normal lighting.*

re-entry vehicle / corps de rentrée / návratový modul (část)**RV**

That part of a space vehicle designed to re-enter the earth's atmosphere in the terminal portion of its trajectory. 1/11/68

Ta část kosmického nosiče, která je konstruována pro návrat do zemské atmosféry v konečné fázi dráhy letu.

reference box / cartouche de référence / místo na mapě vyhrazené pro její identifikaci**refer-to box**

The identification box placed in the margin of a map or chart which contains the series designation, sheet number and edition number in a readily identified form. *Related terms: compilation diagram; information box; reliability diagram.* 1/7/88

Identifikační rámeček umístěný v mimorámových údajích mapy nebo námořní mapy, který obsahuje ve snadno identifikovatelném tvaru označení série, číslo mapového listu a číslo vydání mapy. *Příbuzné termíny: compilation diagram; information box; reliability diagram.*

reference datum / plan de référence / vztažná rovina**balance station zero**

In aircraft loading, an imaginary vertical plane at or near the nose of the aircraft from which all horizontal distances are measured for balance purposes. *Related term: moment.* 9/7/97

Při nakládání letadla jde o pomyslnou vertikální rovinu na předě nebo u předě letadla, od které se měří všechny horizontální vzdálenosti pro účely vyvážení. *Příbuzný termín: moment.*

reference point / point de référence⁴ / pomocný orientační bod; referenční bod

A prominent, easily located point in the terrain. 1/8/73

Nápadný, snadno viditelný bod v terénu.

refer-to box / cartouche de référence / místo pro legendu

Preferred term: reference box. 1/1/73

Preferovaný termín: reference box

reflex sight / viseur reflex / zrcadlový zaměřovač

An optical or computing sight that reflects a reticle image (or images) onto a combining glass for superimposition on the target. 1/11/75

Optický nebo počítačový zaměřovač, který odráží nitkovitý kříž (ohniskovou destičku) do propustného skla pro promítnutí na cíl.

refuge area / zone de refuge / úniková oblast

A coastal area considered safe from enemy attack to which merchant ships may be ordered to proceed when the shipping movement policy is implemented. *Related term: safe anchorage.* 1/6/78

Pobřežní oblast, která je považována za bezpečnou před nepřátelským útokem, do níž mohou být směřovány obchodní plavidla po uvedení v platnost zásad pohybu lodí. *Příbuzný termín: safe anchorage.*

refugee / réfugié / utečenci, uprchlíci

Any person who, owing to a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable, or owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it. (UN) *Related terms: asylum seeker; evacuee; internally displaced person.* 4/10/00

Osoby, které se z důvodu reálného nebo domnělého nebezpečí přesouvají z vlastní vůle, spontánně, případně nezákonně (nebo porušují příkazy zůstat na místě), bez ohledu na to, zda se pohybují v rámci vlastní země (místní utečenci) nebo přes mezinárodní hranice (mezinárodní utečenci). *Příbuzné termíny: asylum seeker; evacuee; internally displaced person.*

regeneration / régénération / obnovení

The timely activation, in full or in part, of existing force structures and infrastructure, including the restoration of manning, equipment and stocks to designated levels. *Related terms: activate; mobilization¹.* 25/9/98

Dočasná, částečná nebo úplná aktivace stávající organizační struktury a infrastruktury vojsk, obsahující obnovení početních stavů, výzbroje a zásob na stanovenou úroveň. *Příbuzné termíny: activate; mobilization¹.*

regional reinforcing force / force de renfort régionale / regionální posily

A reinforcing force made available to a strategic commander which is further allocated by him or her to a specific regional commander. 1/10/01

Posily, které jsou dány k dispozici veliteli strategického velitelství, který je dále předá do podřízenosti příslušnému veliteli regionálního velitelství.

register / contrôle de repérage / lícování prvků mapy

In cartography, the correct position of one component of a composite map image in relation to the other components, at each stage of production. 1/1/73

V kartografii dodržování vzájemného lícování jednotlivých prvků mapy v celém procesu její tvorby.

registered matter / question enregistrée / registrovaná záležitost

Any classified matter registered, usually by number, and accounted for periodically. 1/11/68

Jakákoli záležitost s určitým stupněm utajení, která je obvykle registrovaná číslem a periodicky prověřovaná.

registered publication / publication enregistrée / registrovaná publikace

A classified publication bearing a register number as well as a long and short title, and for which periodic accounting is required. 1/11/68

Publikace s určitým stupněm utajení, která má registrační číslo stejně jako dlouhý a krátký název. Je u ní vyžadovaná periodická kontrola.

register glass / glace de repérage / záklopné sklo

In photography, a glass plate at the focal plane against which the film is pressed during exposure. 1/7/70

Ve fotografii skleněná deska v ohniskové rovině, ke které se film během expozice přitiskne.

register marks / index de repérage / registrační značky

In cartography, designated marks, such as small crosses, circles, or other patterns applied to original copy prior to reproduction to facilitate registration of plates and to indicate the relative positions of successive impressions. 1/4/71

V kartografii určené značky, například malé křížky, kroužky a jiné značky, vytvořené na originálu před jeho reprodukcí k usnadnění registrace tiskových desek a k označení relativních poloh následných dotisků.

registration fire / tir de réglage / zastřílení

Fire delivered to obtain accurate data for subsequent effective engagement of targets. *Related term: fire*³. 20/11/96

Palba vedená s cílem získat přesné údaje pro následnou účinnou palbu. *Příbuzný termín: fire*³.

registration point / point de réglage / bod zastřílení

Terrain feature or other designated point on which fire is adjusted for the purpose of obtaining corrections to firing data. 1/1/73

Místo v terénu nebo jiný označený bod, podle kterého je vedena palba s cílem získat údaje pro opravu palby.

**regulated item / article contrôlé / regulovaná položka
controlled item**

Any item whose issue to a user is subject to control by an appropriate authority for reasons that may include cost, scarcity, technical or hazardous nature, or operational significance. *Related terms: controlled item; critical item; critical supplies and matériel.* 1/11/91

Jakákoli položka, jejíž vydání uživateli je řízeno (kontrolováno) příslušným orgánem, a to například z důvodu její ceny, vzácnosti, technického stavu, nebezpečnosti nebo operačního významu. *Příbuzné termíny: controlled item; critical item; critical supplies and matériel.*

regulatory sign / panneau de signalisation / regulační znamení

A sign used by competent authority to regulate and control traffic. 1/11/68

Znamení, která používají odpovědné orgány pro regulování a řízení provozu.

reimbursable NATO military personnel / personnel militaire de l'OTAN remboursable / vojenský personál, jehož náklady hradí NATO

A category of military personnel provided by the receiving state to NATO and for which reimbursement to the nation concerned is made from the NATO international budget. 1/8/79

Kategorie vojenského personálu, stanovená přijetím státu do NATO a jehož náklady jsou hrazeny z mezinárodního rozpočtu NATO.

reinforcing / reinforcement / posílení

In artillery usage, a tactical mission in which one artillery unit augments the fire of another artillery unit. 1/3/85

U dělostřelectva se jedná o taktický úkol, při kterém jedna dělostřelecká jednotka podporuje palbu jiné dělostřelecké jednotky.

reinforcing force / force de renfort / posily

In rapid reinforcement planning, a force in being which is made available to a Major NATO Commander by nations to supplement in-place forces. *Related terms: augmentation force; mobilizable reinforcing force.* 1/11/86

Při plánování rychlého posílení jde o síly, které poskytne stát vyššímu veliteli NATO pro posílení dříve umístěných sil. *Příbuzné termíny: augmentation force, mobilizable reinforcing force.*

reinforcing nation / pays fournissant des renforts / stát poskytující posílení

A NATO nation which will send reinforcing forces to a NATO command. 1/11/86

Stát NATO, který poskytne posily velení NATO.

relateral tell / transfert par tiers interposé / boční předávání

Related term: track telling. 1/8/73

Příbuzný termín: track telling.

relative altitude / altitude relative / relativní výška

Preferred term: vertical separation. 1/8/73

Preferovaný termín: vertical separation.

relative bearing / gisement / směrový úhel

The direction expressed as a horizontal angle normally measured clockwise from the forward point of the longitudinal axis of a vehicle, aircraft or ship to an object or body. *Related terms: bearing¹; grid bearing.* 1/3/79

Směr vyjádřený jako horizontální úhel a obvykle měřený ve směru hodinových ručiček od bodu podélné osy vozidla, letadla nebo lodi k určitému objektu nebo tělesu. *Příbuzné termíny: bearing¹, grid bearing.*

relative biological effectiveness / efficacité biologique relative / relativní biologická účinnost

The ratio of the absorbed dose of gamma or X-rays of a certain energy to the absorbed dose of another ionizing radiation which produces the same biological effect. 1/8/82

Poměr absorbované dávky paprsků gama nebo X určité energie k absorbované dávce jiného ionizujícího záření, které vyvolá stejný biologický účinek.

release / largage² / uvolnění, shoz

In air armament, the intentional separation of a free-fall aircraft store, from its suspension equipment, for purposes of employment of the store. *Related terms: air movement; free drop; high-velocity drop; low-velocity drop.* 1/7/80

U letecké výzbroje záměrné oddělení zásobníku od jeho závěsného zařízení, aby byl umožněn odhoz tohoto zásobníku volným pádem. *Příbuzné termíny: air movement, free-drop, high-velocity drop, low-velocity drop.*

released / au repos / osvobozený, uvolněný

In air defence, weapons and crews which have been released from commitments and states of readiness. When so released, they are given a time at which a state of readiness will be resumed. 1/8/73

V protivzdušné obraně zbraně a osádky, které byly uvolněny ze zasazení a stavu pohotovosti. Při tomto uvolnění je jim sdělen čas, kdy budou opět uvedeny do stavu pohotovosti.

release point¹ / point de dislocation / rozchodiště**RP**

In road movements, a well-defined point on a route at which the elements composing a column return under the authority of their respective commanders, each one of these elements continuing its movement towards its own appropriate destination. 1/7/93

U silničních přesunů přesně definované místo na komunikaci, kde se prvky tvořící kolonu navrátí pod velení svých příslušných velitelů a každý z těchto prvků bude pokračovat v přesunu do vlastního místa určení.

release point² / point de largage / místo shozu**RP**

In air transport, a point on the ground directly above which the first paratroop or cargo item is airdropped. *Related term: computed air release point.* 1/7/93

Ve vzdušné přepravě místo na zemi, nad nímž byl vysazen první výsadkář nebo shozen náklad. *Příbuzný termín: computed release point.*

reliability diagram / carton documentaire / diagram spolehlivosti

In cartography, a diagram showing the dates and quality of the source material from which a map or chart has been compiled. *Related terms: compilation diagram; information box; reference box.* 1/4/71

V kartografii diagram zobrazující údaje a kvalitu zdrojového materiálu, ze kterého byla mapa vytvořena. *Příbuzné termíny: compilation diagram; information box; reference box.*

relief / relief / terénní reliéf

Inequalities of elevation and the configuration of land features on the surface of the earth which may be represented on maps or charts by contours, hypsometric tints, shading, or spot elevations. 1/4/71

Výškové nerovnosti a uspořádání tvarů zemského povrchu, které mohou být vyjádřeny na mapách pomocí vrstevnic, hypsometrickou stupnicí, stínováním nebo výškovými kótami.

relief in place / relève sur place / vystřídání**RIP**

An operation in which, by direction of higher authority, all or part of a unit is replaced in an area by the incoming unit. The responsibilities of the replaced elements for the mission and the assigned zone of operations are transferred to the incoming unit. The incoming unit continues the operation as ordered. 1/11/68

Činnost, při které je na rozkaz vyššího orgánu část jednotky nahrazena střídající jednotkou. Odpovědnost střídaných jednotek, která se týká bojového úkolu a přidělené zóny, přechází na střídající jednotku. Střídající jednotka pokračuje v činnosti podle rozkazu.

remotely delivered mine / mine posée à distance / mina umístěná na dálku

A mine delivered to the target area by air assets, or by indirect fire from a distance of more than 500 metres. Note: the exact position of the mines may not be known. *Related term: scatterable mine.* 1/10/01

Mina, která je dopravována do cílové oblasti vzdušnými prostředky nebo nepřímou dělostřeleckou palbou na vzdálenost větší než 500 metrů. Poznámka: přesná poloha miny nemusí být známa. *Příbuzný termín: scatterable mine.*

remotely piloted vehicle / véhicule téléguidé / dálkově ovládaný prostředek**RPV**

An unmanned vehicle controlled from a distant location through a communication link.

Note: It is normally designed to be recoverable.

Related terms: drone; unmanned aerial vehicle; vehicle. 22/01/10

Bezosádkový prostředek ovládaný dálkově prostřednictvím komunikačního spoje.

Poznámka: Zpravidla je určen k opakovanému použití.

Příbuzné termíny: drone; unmanned aerial vehicle; vehicle

render safe procedures / procédé de mise hors d'état de fonctionner / postupy, způsoby pro zabezpečení**RSP**

Preferred term: explosive ordnance disposal procedures. 1/8/74

Preferovaný termín: explosive ordnance disposal procedures.

rendezvous point / point de regroupement / místo přeskupení

RV

R/V (nedoporučované)

A given location at which to regroup before, during or after an operation at a specified time or in a specified situation.

Related term: assembly area². 04/11/05

Stanovené místo, ve kterém dochází k přeskupování sil před operací, během ní nebo po jejím ukončení ve stanoveném čase či v konkrétní situaci. *Příbuzný termín: assembly area².*

repeat / mêmes éléments / opakovat

In artillery and naval fire support, an order or request to fire again the same number of rounds with the same method of fire. 1/8/73

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem povel nebo žádost o opětovné vypálení stejného počtu ran stejným způsobem.

repeater-jammer / brouilleur-répéteur / rušící zesilovač

A receiver transmitter device which amplifies, multiplies and retransmits the signals received, for purposes of deception or jamming. 1/8/73

Přijímací a vysílací zařízení, které zesiluje, násobí a opět vysílá přijaté signály za účelem klamání nebo rušení.

replacement factor / taux de remplacement / faktor nahrazení

The estimated percentage of equipment or repair parts in use that will require replacement during a given period due to wearing out beyond repair, enemy action, abandonment, pilferage, and other causes except catastrophes. 1/5/63

Odhadované procento používané výzbroje a náhradních dílů, které bude nutné během daného období nahradit z důvodu neopravitelného opotřebení, činnosti protivníka, opuštění, ztrát, rozkrádání a z jiných příčin s výjimkou katastrof.

replenishment at sea / ravitaillement à la mer / doplnění na moři, zásobování na moři

underway replenishment

RAS

UR

Those operations required to make a transfer of personnel and/or supplies when at sea. *Related term: heavy replenishment at sea. 1/9/81*

Činnost nezbytná k přemístění osob anebo zásob na moři. *Příbuzný termín: heavy replenishment at sea.*

reply / réponse / odpověď

An answer to a challenge. *Related terms: challenge; countersign; password. 1/11/68*

Odpověď na výzvu. *Příbuzné termíny: challenge, countersign, password.*

reporting post / poste de détection / hláska

RP

An element of the control and reporting system used to extend the radar coverage of the control and reporting centre. It does not undertake the control of aircraft. 1/2/74

Prvek systému řízení a uvědomování, který se používá pro rozšíření radiolokačního pokrytí tohoto systému. Neprovádí řízení letadel.

report line / ligne de compte rendu / čára hlášení

A line at which troops, after having reached it, must report to their command echelon. *Related term: phase line. 1/8/74*

Čára, po jejímž dosažení se musí jednotky hlásit nadřízenému. *Příbuzný termín: phase line.*

representative downwind direction / direction virtuelle du vent / převažující směr přízemního větru

During the forecast period, the mean surface downwind direction in the hazard area towards which the cloud travels.

Related term: representative downwind speed. 1/2/88

Podle předpovědi počasí na určité období hlavní směr přízemního větru v oblasti ohrožení, ke které směřují mraky.

Příbuzný termín: representative downwind speed.

representative downwind speed / vitesse virtuelle du vent / převažující rychlost přízemního větru

The mean surface downwind speed in the hazard area during the forecast. *Related term: representative downwind direction.* 1/2/88

Převažující rychlost přízemního větru v oblasti ohrožení udávaná v předpovědi. *Příbuzný termín: representative downwind direction.*

representative fraction / échelle / číselné měřítko

Preferred term: scale. 1/8/73

Preferovaný termín: scale.

reproduction material / matériel de reproduction / reprodukční materiál

Material, generally in the form of positive or negative copies on film or glass for each colour plate, from which a map or a chart may be directly reproduced. 1/12/74

Materiál, obvykle ve formě pozitivních nebo negativních kopií na filmu nebo na skle, pro každou barevnou desku zvlášť, ze kterého je možné přímo reprodukovat mapu (soutiskem).

request modify / demande de modification / požadavek na změnu

In artillery and naval fire support, a request by any person, other than the person authorized to make modifications to a fire plan, for a modification. 1/8/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem požadavek jakékoli jiné osoby, než je osoba oprávněná provádět změny palebného plánu, na provedení jeho změny.

required military force / moyens nécessaires / požadovaná vojenská síla

The armed forces necessary to carry out a military mission over a specified period of time. 1/11/68

Ozbrojené síly nezbytné k provedení vojenského úkolu ve stanoveném časovém období.

required supply rate / taux de ravitaillement requis / požadovaná rychlost doplňování

RSR

The amount of ammunition expressed in rounds per weapon per day for those items fired by weapons, and of all other items of supply expressed in terms of appropriate unit of measure per day, estimated to sustain operations of any designated force without restriction for a specified period. 1/6/84

Množství munice vyjádřené počtem nábojů na jednu zbraň na den pro daný typ munice. Zahrnuje také veškeré další doplňované položky, jejichž množství je vyjádřeno v příslušných měrných jednotkách na den, odhadnuté pro udržení průběhu operací určené jednotky bez omezení po stanovenou dobu.

requisition / réquisition / rekvizice, úřední výzva, požadavek

An authoritative demand or request especially for personnel, supplies, or services authorized but not made available without specific request. 1/11/75

Úřední požadavek nebo žádost, který se týká zejména osob, zásob nebo služeb, které jsou armádě povoleny, ale nemá je k dispozici bez předložení konkrétního požadavku.

**rescue strop / sangle de sauvetage / záchranný pás pro zvedání vrtulníkem
horse collar**

A piece of rescue equipment which is placed around a person's chest to secure that person to a rescue line or helicopter hoist cable. 1/6/84

Část záchranné soupravy, která se umístí kolem hrudi osoby s cílem připoutat ji k záchrannému lanu nebo k navíjecímu lanu vrtulníku.

reseau / réseau / mřížka, síť

A grid system of a standard size in the image plane of a photographic system used for mensuration purposes. 1/1/80

Mřížka o standardních rozměrech umístěná v obrazové rovině fotografického systému používaná k proměřování.

reservation / réserve¹ / výhrada

In NATO standardization, a formal statement by which a member nation describes the part of a standard or standardization agreement that it will not implement or will implement only with limitations. *Related terms: implementation; NATO standardization agreement; ratification.* [Approving authority(ies): NCS]. 20/5/05

V rámci *standardizace* jde o formální prohlášení, kterým členský stát popisuje tu část standardu nebo standardizační dohody, která nebude zavedena anebo bude zavedena s nějakým omezením. *Příbuzné termíny: implementation; NATO standardization agreement; ratification.*

reserve / réserve² / záloha

A force held to counter unforeseen situations or to impact on future events. 16/7/99

Ozbrojené síly udržované pro nepředvídané situace anebo pro použití v budoucích událostech.

reserved demolition target / ouvrage à destruction réservée / objekt ničení taktického (operačního) významu

A target for demolition, the destruction of which must be controlled at a specific level of command because it plays a vital part in the tactical or strategical plan, or because of the importance of the structure itself, or because the demolition may be executed in the face of the enemy. *Related term: preliminary demolition target.* 1/7/72

Určený cíl, jehož zničení musí být řízeno na určité úrovni velení, protože má důležitou úlohu v taktickém nebo strategickém plánu nebo je důležitý sám o sobě nebo jeho ničení může probíhat při dotyku s protivníkem. *Příbuzný termín: preliminary demolition target.*

reserved route / itinéraire réservé / vyhrazená trasa

In road traffic, a specific route allocated exclusively to an authority or formation. *Related term: route.* 1/6/84

V silniční dopravě určitá trasa vyhrazená výlučně pro určitý orgán nebo jednotku. *Příbuzný termín: route.*

residual contamination / contamination résiduelle / zbytkové znečištění, zamoření

Contamination which remains after steps have been taken to remove it. These steps may consist of nothing more than allowing the contamination to decay normally. 1/3/82 /

Zamoření, které zůstává po opatřeních provedených k jeho odstranění. Tato opatření mohou obsahovat i pouhý samovolný rozpad.

residual radiation / rayonnement résiduel / zbytkové záření

Nuclear radiation caused by fallout, artificial dispersion of radioactive material, or irradiation which results from a nuclear explosion and persists longer than one minute after burst. *Related terms: contamination; induced radiation; initial radiation.* 1/10/86

Radioaktivní záření způsobené spadem, umělým rozptýlením radioaktivního materiálu nebo ozáření z jaderného výbuchu a trvá déle než jednu minutu po výbuchu. *Příbuzné termíny: contamination, induced radiation, initial radiation.*

resolution / pouvoir séparateur / rozlišení

A measurement of the smallest detail which can be distinguished by a sensor system under specific conditions. 1/3/79

Velikost nejmenšího detailu, který může senzorový systém za určitých podmínek rozlišit.

responder / répondeur / odpovídač

An electronic device used to receive an electronic challenge and display a reply thereto. *Related term: transponder.* 1/2/74

Elektronické zařízení, které se používá pro příjem elektronické výzvy a zobrazení odpovědi. *Příbuzný termín: transponder.*

rest / repos / přestávka

In artillery, a command that indicates that the unit(s) or gun(s) to which it is addressed shall not follow up fire orders during the time that the order is in force. 1/3/77

U dělostřelectva povel, který požaduje, aby jednotky nebo děla, kterým je adresován, neprováděly palebné úkoly po dobu platnosti tohoto povelu.

restart at.. / continuez sur.. / znovu pokračovat v..

In artillery, a term used to restart a fire plan after "dwell at.." or "check firing" or "cease loading" has been ordered. 1/3/77

U dělostřelectva termín, který je používán pro opětovné zahájení palby po příkazu "přerušovaně pal", "přerušit palbu" nebo "zastavit nabíjení".

restitution / restitution / náhrada, vyhodnocení

The process of determining the true planimetric position of objects whose images appear on photographs. 1/9/69

Proces určování přesné polohy objektů z jejich obrazů na fotografiích.

restitution factor / facteur de restitution / náhradní faktor

Preferred term: correlation factor. 1/4/71

Preferovaný termín: correlation factor.

restraint factor / coefficient d'arrimage / koeficient nakládání

In air transport, a factor, normally expressed in multiples of the force of gravity, which determines the required strength of lashings and tie-downs to secure a particular load. 1/9/69

Ve vzdušné přepravě faktor, obvykle vyjádřený v násobcích gravitační síly, který určuje potřebnou sílu připoutání a upevnění pro zabezpečení určitého nákladu.

restricted area¹ / zone réglementée¹ / vyhrazený prostor¹

An airspace of defined dimensions, above the land areas or territorial waters of a state, within which the flight of aircraft is restricted in accordance with certain specified conditions. *Related terms: closed area; danger area; prohibited area^{1,2}.* 1/3/82

Vzdušný prostor stanovený nad územím nebo teritoriálními vodami státu, v rámci kterého jsou lety letadel omezeny v souladu s určitými vymezeními podmínkami. *Příbuzné termíny: closed area; danger area; prohibited area^{1,2}.*

restricted area² / zone réglementée² / vyhrazený prostor²

An area in which there are special restrictive measures employed to prevent or minimize interference between friendly forces. 1/3/82

Prostor, ve kterém jsou zavedena zvláštní omezení s cílem zabránit vzájemnému narušování si činnosti vlastními vojsky nebo minimalizovat ho.

restricted area³ / zone réservée / vyhrazený prostor³

An area under military jurisdiction in which special security measures are employed to prevent unauthorized entry. *Related terms: closed area; danger area; prohibited area^{1,2}.* 1/3/82

Prostor pod vojenskou správou, ve kterém jsou zavedena zvláštní bezpečnostní opatření s cílem zabránit neoprávněnému vniknutí. *Příbuzné termíny: closed area; danger area; prohibited area^{1,2}.*

restricted dangerous air cargo / cargaison aérienne dangereuse réglementée / méně nebezpečný letecký náklad

Cargo which does not belong to the highly dangerous category but which is hazardous and requires, for transport by cargo or passenger aircraft, extra precautions in packing and handling. *Related terms: cargo; controlled dangerous air cargo; dangerous cargo; essential supply; general air cargo; immediately vital cargo; unwanted cargo; valuable cargo.* 1/7/87

Náklad, který nepatří do kategorie vysoce nebezpečných, ale který je nebezpečný a vyžaduje v rámci přepravy dopravním nebo osobním letadlem zvláštní opatření při balení a manipulaci. *Příbuzné termíny: cargo; controlled dangerous air cargo; dangerous cargo; essential supply; general air cargo; immediately vital cargo; unwanted cargo; valuable cargo.*

restricted operations area / zone d'opérations réglementée / prostor omezených operací

Airspace of defined dimensions, designated by the airspace control authority, in response to specific operational situations/requirements within which the operation of one or more airspace users is restricted. 1/3/81

Vzdušný prostor se stanovenými rozměry, který je vymezený orgány řízení vzdušného prostoru, v jeho rámci je omezena činnost jednoho nebo více uživatelů vzdušného prostoru v důsledku specifické operační situace nebo požadavků.

restrictive fire plan / plan de tir restrictif / plán omezení palby

A safety measure for friendly aircraft which establishes airspace that is reasonably safe from friendly surface delivered non-nuclear fires. 1/2/74

Bezpečnostní opatření pro vlastní letadla, pomocí kterého je vyčleňován vzdušný prostor, jenž je dostatečně bezpečný před palbou vlastních konvenčních prostředků.

resupply / réapprovisionnement / doplnění zásob

The act of replenishing stocks in order to maintain required levels of supply. *Related terms: amphibious vehicle; air cushion vehicle; drone; ground-effect machine; landing craft; remotely piloted vehicle; unmanned aerial vehicle; vehicle.* 1/7/85

Doplnění zásob s cílem udržet potřebnou úroveň zásobování. *Příbuzné termíny: amphibious vehicle; air cushion vehicle; drone; ground-effect machine; landing craft; remotely piloted vehicle; unmanned aerial vehicle; vehicle.*

resupply of Europe / ravitaillement de l'Europe / doplnění zásob v Evropě

The shipping of supplies to Europe during the period from the outbreak of war until the end of such a requirement. These supplies to exclude any material already located upon land in Europe, but to include other supplies irrespective of their origin or location. *Related terms: early resupply; element of resupply; improvised early resupply; initial early resupply; planned resupply.* 1/11/68

Námořní přeprava zásob do Evropy (prostřednictvím obchodních lodí) během období od vypuknutí války až do skončení takovéto potřeby. Tyto dodávky neobsahují materiál, který se již nachází na území Evropy, ale obsahují jiné dodávky bez ohledu na jejich místo původu nebo umístění. *Příbuzné termíny: early resupply; element of resupply; improvised early resupply; initial early resupply; planned resupply.*

reticle / réticule / nitkový kříž

A mark such as a cross or a system of lines lying in the image plane of a viewing apparatus. It may be used singly as a reference mark on certain types of monocular instruments or as one of a pair to form a floating mark as in certain types of stereoscopes. *Related term: graticule¹.* 1/11/75

Značka, například křížek nebo systém čar, ležící v obrazové rovině zobrazovacího přístroje. Může být použita samostatně jako měřická značka u určitých typů monokulárních přístrojů nebo jako jedna z dvojice tvořící měřickou značku u určitých typů stereoskopů. *Příbuzný termín: graticule¹.*

retirement / repli / ústup

An operation in which a force out of contact moves away from the enemy. 1/7/83

Činnost, při které se jednotky mimo dotyk přesunují směrem od protivníka.

retrograde shipping / transports maritimes vers l'arrière / zpětná námořní přeprava

Shipping used to return personnel, stores and equipment from a theatre of operations. 3/8/98

Zpětná námořní přeprava osob, materiálu a výzbroje z válčiště.

return load / chargement de retour / zpáteční náklad

Personnel and/or cargo to be transported by a returning carrier. 1/11/68

Osoby anebo náklad, který je třeba dopravit zpět.

reverse slope / contre-pente / odvrácený svah

Any slope which descends away from the enemy. 1/11/68

Jakýkoli svah, který klesá směrem od protivníka.

right (or left) / droite (ou gauche) / vpravo (nebo vlevo)

Preferred term: left (or right). 1/11/68

Preferovaný termín: left (or right).

riding-off / dégagement / vynucení odjezdu

The manoeuvre of an escort ship to interpose itself between an escorted unit or units and an opposing force to cause the latter to turn away. 1/10/01

Manévr doprovodné lodi, kterým se tato vřadí mezi doprovázející jednotku či jednotky a síly nepřítele a přinutí ho k odjezdu.

riot control agent / agent antiémeutes / látka používaná k potlačení nepokojů

A chemical not listed in a schedule of the 1993 Chemical Weapons Convention, which can rapidly produce irritant or disabling physical effects that disappear shortly after termination of exposure. *Related term: incapacitating agent.* 1/10/01

Chemická látka, která není uvedena v seznamu Konvence o zákazu chemických zbraní z roku 1993, jež rychle způsobuje podráždění a má další oslabující účinky, které zmizí krátce po ukončení aplikace této látky. *Příbuzný termín: incapacitating agent.*

riot control means / moyens anti-émeute / prostředky pro zvládnutí výtržností

Non-lethal means used to deter, prevent, contain or suppress riots and other violent civil disorders.

Neletální prostředky, které jsou používány k zabránění nepokojů a narušení veřejného pořádku, k jejich zvládnutí nebo případnému potlačení.

ripe / réceptive / připravený

In mine warfare, a word once used to mean "armed". *Related term: armed mine.* 1/12/76

V bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o termín, který se používá ve významu „odjištěný“. *Příbuzný termín: armed mine.*

rising mine / mine à flotteur largable / stoupající mina

In naval mine warfare, a mine having positive buoyancy which is released from a sinker by a ship influence or by a timing device. The mine may fire by contact, hydrostatic pressure or other means. *Related term: mine².* 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o minu, která má kladný vztlak a je uvolněna od své kotvy působením lodi nebo časovacího zařízení. Tato mina může vybuchnout při kontaktu, působením hydrostatického tlaku nebo jinými prostředky. *Příbuzný termín: mine².*

road block / barrage routier / silniční zátaras

A barrier or obstacle (usually covered by fire) used to block, or limit the movement of, hostile vehicles along a route. 1/11/68

Zátaras nebo překážka (obvykle krytá palbou), která je používána pro zastavení nebo omezení pohybu vozidel protivníka po komunikaci.

road clearance time / durée d'encombrement / doba uvolnění komunikace

The total time a column requires to travel over and clear a section of the road. 1/7/70

Celková doba pro přesun kolony a uvolnění části komunikace.

road hazard sign / signal de danger routier / značka nebezpečí na silnici

A sign used to indicate traffic hazards. Military hazard signs should be used in a communication zone area only in accordance with existing agreements with national authorities. 1/12/66

Značka používaná pro označení nebezpečí na silnici. Vojenské značky nebezpečí by se měly používat v komunikační zóně pouze v souladu se stávajícími dohodami s orgány daného státu.

road space / longueur de colonne / prostor na silnici

The length of roadway allocated to, and/or actually occupied by, a column on a route, expressed in miles or kilometres. *Related term: column length.* 1/11/68

Délka vozovky přidělené a/nebo aktuálně obsazené kolonou během přesunu. Je vyjádřena v mílech nebo kilometrech. *Příbuzný termín: column length.*

roamer / rapporteur de coordonnées / vymezení souřadnic

Grids constructed to common map scales used for determination of map coordinates. 1/8/73

Mřížky vytvořené k obvyklým měřítkům mapy pro vymezení souřadnic mapy

rocket / roquette / raketa

A self-propelled vehicle whose trajectory or course, while in flight, cannot be controlled. 1/8/82

Prostředek s vlastním pohonem, jehož dráha nebo kurz nemohou být za letu řízeny.

roentgen / roentgen / rentgen

A unit of exposure dose of gamma (or X-) radiation. In field dosimetry, one roentgen is essentially equal to one rad. 1/8/76

Jednotka obdržené dávky záření gama (nebo X). V polní dozimetrii jeden rentgen přibližně odpovídá jednomu radu.

role number / numéro caractéristique / klasifikace zdravotnické pomoci

In the medical field, the classification of treatment facilities according to their different capabilities. 1/7/85

Ve vojenském zdravotnictví klasifikace zdravotnických zařízení podle jejich úrovně.

roll¹ / roulis / rotace¹

The rotation of an aircraft or ship about its longitudinal axis. 1/7/72

Otáčení letadla nebo lodi okolo podélné osy.

**roll² / inclinaison latérale / rotace²
tilt**

In air photography, the camera rotation about the longitudinal axis of the aircraft. *Related term: tilt angle.* 1/7/72

Při vzdušném fotografování otáčení kamery okolo podélné osy letadla. *Příbuzný termín: tilt angle.*

roller conveyor / chemin de roulement¹ / válečkový dopravník

A material handling aid containing rollers over which cargo is moved. 1/9/69

Dopravník pro manipulaci s materiálem, který obsahuje válečky, po nichž se náklad pohybuje.

**rotational post / poste tournant / místo s rotačním obsazováním
ROT post (tolerované)**

A post on a peacetime establishment that is filled on a rotational basis by specified nations. 26/08/09

Místo v rámci tabulek mírových počtů, které je obsazováno rotací mezi určenými státy.

rotor governing mode / contrôle automatique de la vitesse de rotor / automatické řízení rychlosti rotoru

A control mode in which helicopter rotor speed is maintained automatically. 1/1/73

Řídicí režim, při kterém se rychlost rotoru vrtulníku udržuje automaticky.

ROT post

Preferred term: rotational post.

Preferred term: rotational post.

roundout / arrondi / podrovnání (při přistání)

Preferred term: flare. 1/2/74

Preferovaný termín: flare.

rounds complete / tir terminé / ukončení palby

In artillery and naval fire support, the procedural term used to indicate that all the rounds ordered at “fire for effect” have been fired. *Related term: shot.* 16/7/96

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem procedurální termín používaný pro hlášení, že v rámci vedené palby byl řádně vystřelen stanovený počet nábojů. *Příbuzný termín: shot.*

route / itinéraire / trasa, komunikace, silnice

The prescribed course to be travelled from a specific point of origin to a specific destination. *Related terms: axial route; connecting route; controlled route; despatch route; diversion³; double flow route; lateral route; limited access route; main supply route; open route; reserved route; route classification; single flow route; supervised route.* 1/11/68

Předepsaný směr, kterým je třeba se pohybovat z určitého počátečního bodu do určitého cílového bodu. *Příbuzné termíny: axial route; connecting route; controlled route; despatch route; diversion³; double flow route; lateral route; limited access route; main supply route; open route; reserved route; route classification; single flow route; supervised route.*

route capacity¹ / capacité d'itinéraire¹ / kapacita trasy – komunikace¹

The maximum traffic flow of vehicles in one direction at the most restricted point on the route. *Related term: railway line capacity.* 1/10/80

Maximální počet vozidel v jednom směru v nejvíce omezeném místě trasy. *Příbuzný termín: railway line capacity*

route capacity² / capacité d'itinéraire² / kapacita trasy – komunikace²

The maximum number of metric tons which can be moved in one direction over a particular route in one hour. It is the product of the maximum traffic flow and the average payload of the vehicles using the route. *Related term: railway line capacity.* 1/10/80

Maximální počet metrických tun, které je možné přepravit v jednom směru po určité trase za jednu hodinu. Toto číslo je dáno maximálním tokem dopravy a průměrným užitečným zatížením vozidel, které trasu používají. *Příbuzný termín: railway line capacity*

route classification / classification d'un itinéraire / klasifikace cest

Classification assigned to a route using factors of minimum width, worst route type, least bridge, raft or culvert military load classification, and obstructions to traffic flow. *Related term: route.* 1/4/71

Klasifikace přidělená trase s pomocí faktorů minimální šířky, nejhoršího typu trasy, nejmenšího mostu, můstku nebo klasifikace nosnosti pro vojenský náklad a překážek toku dopravy. *Příbuzný termín: route.*

route clearance / dépollution le long d'itinéraire / odminování cest

In land operations, the detection and if found, the identification, marking and neutralization, destruction or removal of mines or other explosive ordnance, improvised explosive devices and booby traps threatening a defined route to allow a military operation to continue with reduced risk. Note: route clearance is normally conducted by military units. 1/10/03

Při vedení pozemních operací se jedná o vyhledávání a v případě nálezu o identifikaci, označení a zneškodnění, zničení nebo odstranění min nebo jiných výbušných zařízení, improvizovaných výbušných zařízení a nástrah ohrožujících použití určité cesty, a tím umožnění vedení operace při sníženém riziku. Poznámka: odminování cest obvykle provádějí vojenské jednotky.

route reconnaissance / reconnaissance d'itinéraire / průzkum trasy – komunikace

Reconnaissance along a specific line of communications, such as road, railway or waterway, to provide new or updated information on route conditions and activities along the route. 1/12/79

Průzkum na určité komunikaci, jako je silnice, železnice nebo vodní cesta s cílem zajistit nové aktualizované informace o podmínkách na trase a o aktivitách podél této trasy.

row marker / repère d'extrémité de rangée / označení začátku a konce řady min

In land mine warfare, a natural, artificial, or specially installed marker, located at the start or finish of a mine row where mines are laid by individual rows. *Related terms: gap marker; lane marker; minefield lane; strip marker.* 1/11/94

Při bojové činnosti s použitím pozemních min se jedná o přírodní, umělou nebo speciálně instalovanou značku umístěnou na začátku a na konci tam, kde jsou miny položeny v jednotlivých řadách. *Příbuzné termíny: gap marker; lane marker; minefield lane; strip marker.*

rules of engagement / règles d'engagement / pravidla vedení bojové činnosti

ROE

Directives issued by competent military authority which specify the circumstances and limitations under which forces will initiate and/or continue combat engagement with other forces encountered. 1/1/73

Pokyny vydané příslušným vojenským orgánem, které stanovují okolnosti a omezení, za kterých budou jednotky zahajovat bojovou akci a/nebo v ní pokračovat.

rules of engagement profile / profil de règles d'engagement / pravidla bojového nasazení

A list of rules of engagement selected for a force assigned to a particular role or operation within defined time and space boundaries. 1/10/01

Souhrn stanovených pravidel bojové činnosti pro jednotky určené k plnění konkrétního úkolu ve stanoveném prostoru a čase.

run¹ / passage de prise de vues / průlet

That part of a flight of one reconnaissance aircraft during which sensor imagery is taken. 1/8/82

Ta část letu jednoho průzkumného letadla, během které je senzory snímán obraz.

run² / passage / průjezd

The transit of a sweeper-sweep combination or of a minehunter operating its equipment through a lap. This term may also be applied to a transit of any formation of sweepers. 1/8/82

Průjezd minolovky s odminovacím zařízením nebo hledače min se spuštěným zařízením během jednoho kola. Tento termín se může také použít pro průchod jakékoli formace minolovek.

running fix / point par transport de lieux géométriques / průběžné stanovení polohy

The intersection of two or more position lines, not obtained simultaneously, adjusted to a common time. 1/5/74

Průsečík dvou nebo více polohových čar, nezískaných současně, přizpůsobených společnému času.

run-up area / zone de point fixe / testovací oblast

A zone within the manoeuvring area reserved for testing aircraft engines prior to take-off. 1/7/72

Prostor vyhrazený pro zkoušení motorů letadel před startem.

runway / piste / vzletová a přistávací dráha

A defined rectangular area on an aerodrome, prepared for the landing and take-off run of aircraft along its length. 1/12/76

Stanovený pravoúhlý prostor na letišti připravený pro přistání a vzlety letadel v podélném směru.

runway visual range / portée visuelle de piste / dohlednost vzletové a přistávací dráhy

RVR

The maximum distance in the direction of take-off or landing at which the runway, or specified lights or markers delineating it, can be seen from a position above a specified point on its centre line at a height corresponding to the average eye level of pilots at touchdown. 1/7/80

Maximální vzdálenost ve směru přistání nebo vzletu, kde mohou být světla vzletové a přistávací dráhy nebo zvláštní světla vidět z polohy nad určitým bodem středové čáry ve výšce odpovídající průměrné výšce, v níž jsou oči pilota při dosednutí.

rupture zone / zone de rupture / lomová oblast

The region immediately adjacent to the crater boundary in which the stresses produced by the explosion have exceeded the ultimate strength of the medium. It is characterized by the appearance of numerous radial cracks of various sizes.

Related term: plastic zone. 1/9/69

Oblast bezprostředně sousedící s hranicí kráteru, ve které tlaky vytvořené při výbuchu přesáhly mezní sílu daného prostředí. Je charakterizována množstvím paprskovitých puklin různé velikosti. *Příbuzný termín: plastic zone.*

S

sabot / sabot / vodící segment střely

Lightweight carrier in which a subcalibre projectile is centred to permit firing the projectile in the larger calibre weapon. The carrier fills the bore of the weapon from which the projectile is fired; it is normally discarded a short distance from the muzzle. 1/6/61

Lehký nosný element, ve kterém je umístěna podkaliberní střela a který umožňuje její vystřelení ze zbraně větší ráže. Segment vyplňuje plochu vývrtu hlavně, ze které je střela vystřelena, a obvykle je odhozen v blízkosti ústí hlavně.

safe

Preferred term: state of readiness¹.

Preferovaný termín: state of readiness¹.

safe anchorage / mouillage sûr / bezpečné kotviště

An anchorage considered safe from enemy attack to which merchant ships may be ordered to proceed when the shipping movement policy is implemented. *Related term: refuge area.* 1/6/78

Kotviště pokládané za bezpečné před útokem protivníka, do kterého mohou být směřovány obchodní lodi po zavedení regulace lodní dopravy. *Příbuzné termíny: refuge area.*

safe area / zone de sécurité² / bezpečná zóna

In peace support operations, a secure area in which NATO or NATO-led forces protect designated persons and/or property. *Related term: secure area.* 29/5/02

V rámci mírových operací zajištěný prostor, ve kterém síly NATO nebo síly pod velením NATO chrání určené osoby nebo majetek. *Příbuzný termín: secure area.*

safe burst height / hauteur d'éclatement de sécurité / bezpečná výška výbuchu

The height of burst at or above which the level of fallout, or damage to ground installations is at a predetermined level acceptable to the military commander. *Related terms: optimum height of burst; height of burst.* 1/5/63

Výška výbuchu, ve které nebo nad níž je úroveň radioaktivního spadu nebo poškození pozemních objektů pro příslušného velitele přijatelná na předem stanovené úrovni. *Příbuzné termíny: optimum height of burst; height of burst.*

safe current / intensité d'autoprotection / bezpečný proud

In naval mine warfare, the maximum current that can be supplied to a sweep in a given waveform and pulse cycle which does not produce a danger area with respect to the mines being swept for. 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o maximální proud, který může být dodáván do odminovacího obvodu v daném tvaru signálu a s daným cyklem impulsů, při nichž se nevytváří nebezpečná oblast pro miny, které mají být takto odstraňovány.

safe depth / profondeur de sécurité / bezpečná hloubka

In naval mine warfare, the shallowest depth of water in which a ship will not actuate a bottom mine of the type under consideration. Safe depth is usually quoted for conditions of ship upright, calm sea and a given speed. 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o nejmenší hloubka vody, ve které loď neaktivuje dnovou minu daného typu. Bezpečná hloubka je obvykle vyjádřena za podmínek, kdy je loď v kolmé poloze k hladině na klidném moři a pluje stanovenou rychlostí.

safe distance / distance de sécurité¹ / bezpečnostní vzdálenost

In naval mine warfare, the horizontal range from the edge of the explosion damage area to the centre of the sweeper. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min horizontální vzdálenost od okraje výbuchem poškozené oblasti do místa odkud je prováděno ničení.

safe separation distance / distance de sécurité au largage / bezpečná vzdálenost pro oddělení

The minimum distance between the delivery system and the weapon beyond which the hazards associated with functioning (detonation) are acceptable. 1/3/81

Minimální vzdálenost mezi nosným systémem a vlastním odpalovacím zařízením, za kterou je míra rizika vzhledem možnému fungování (výbuch) přijatelná.

safe speed / vitesse de sécurité / bezpečná rychlost

In naval mine warfare, the speed at which a particular ship can proceed without actuating a given influence mine, at the depth under consideration, within the damage area. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o rychlost, kterou může určitá loď pokračovat bez aktivace dané nekontaktní miny, která se nachází v uvažované hloubce v ohrožené oblasti.

safe state / état de sécurité / bezpečný stav

The state in which a mine cannot function and in which it is safe to handle and transport. 9/5/00

Stav miny, při kterém mina nemůže fungovat a při němž je bezpečná pro manipulaci a dopravu.

safety and arming mechanism / mécanisme de sécurité et d'armement / bezpečnostní a pojistný mechanismus

A dual function device which prevents the unintended actuation of a main charge or propulsion unit prior to arming but allows activation thereafter upon receipt of the appropriate stimuli. 1/11/94

Zařízení s dvojitou funkcí, které zabraňuje neúmyslné iniciaci hlavní nálože nebo pohonné jednotky před odjištěním, ale dovoluje iniciaci po přijetí odpovídajícího podnětu.

safety angle / angle de sécurité / bezpečnostní úhel, úhel přestřelování

Preferred term: angle of safety. 1/11/68

Preferovaný termín: angle of safety.

safety-critical system / système critique sur le plan de la sécurité / systém s kritickou bezpečností

A system in which a failure or malfunction may cause a direct hazard to persons, the environment and/or materiel. 9/5/00

Systém, ve kterém porucha nebo závada může způsobit přímé ohrožení osob, prostředí nebo výzbroje a výstroje.

safety device / dispositif de sécurité / bezpečnostní zařízení

A device which prevents unintentional functioning. *Related terms: arming delay device; arming pin; standby state. 1/11/94*

Zařízení, které zabraňuje nežádoucímu spuštění. *Příbuzné termíny: arming delay device; arming pin; standby state.*

safety distance / distance de sécurité² / bezpečná vzdálenost mezi vozidly

In road transport, the distance between vehicles travelling in column specified by the command in light of safety requirements. 1/9/69

V silniční dopravě vzdálenost mezi vozidly jedoucími v koloně, která je určena rozkazem s ohledem na bezpečnostní požadavky.

safety fuze / mèche lente / zápalnice

Pyrotechnics contained in a flexible and weatherproof sheath burning at a constant rate, used to transmit a flame to the detonator with a predetermined delay. *Related terms: base fuze; boresafe fuze; direct action fuze; fuze; impact action fuze; proximity fuze; self-destroying fuze; shuttered fuze; time fuze. 9/1/96*

Pyrotechnická směs uzavřená v pružném a povětrnostním vlivům odolném pouzdře hořící konstantní rychlostí, používaná pro přenos plamene k rozbušce s předem stanovenou dobou zpoždění. *Příbuzné termíny: base fuze; boresafe fuze; direct action fuze; fuze; impact action fuze; proximity fuze; self-destroying fuze; shuttered fuze; time fuze.*

safety height / altitude de sécurité / bezpečná výška

Preferred term: minimum safe altitude. 1/4/71

Preferovaný termín: minimum safe altitude.

safety lane / chenal de sécurité / bezpečná dráha

Specified sea lane designated for use in transit by submarine and surface ships to prevent attack by friendly forces. 1/5/63

Určená námořní trasa, která se využívá během plavby ponorkami nebo hladinovými plavidly s cílem zabránit zásazení od vlastních sil.

safety line / marquage de sécurité / bezpečnostní čára

In land mine warfare, demarcation line for trip wire or wire-actuated mines in a minefield. It serves to protect the laying personnel. After the minefield is laid this line is neither marked on the ground nor plotted on the minefield record. 1/12/77

Při bojové činnosti s použitím pozemních min je to omezující čára pro nástražný drát miny nebo pro miny aktivované drátem v minovém poli. Slouží k ochraně osob, které miny pokládají. Po položení minového pole není tato čára označena ani na povrchu, ani není zanesena do záznamu o minovém poli.

safety pin / goupille de sécurité / pojistka

Preferred term: arming pin. 1/7/80

Preferovaný termín: arming pin.

safety wire / fil de sécurité / odjišťovací drát

A cable, wire or lanyard attached to the aircraft and routed to an expendable aircraft store to prevent arming initiation prior to store release. *Related term: arming wire. 1/7/93*

Kabel, drát nebo lano připevněné k letadlu, vedoucí k odhazovanému nákladu letadla a zabraňující odjištění tohoto nákladu před jeho uvolněním. *Příbuzný termín: arming wire.*

safety zone / zone de sécurité / prostor nebojových operací

An area (land, sea or air) reserved for non-combat operations of friendly aircraft, surface ships, submarines or ground forces. 1/3/81

Prostor (pozemní, námořní nebo vzdušný), který je vyhrazen pro nebojovou činnost vlastních letadel, hladinových plavidel nebo pozemních sil.

safe working load / charge maximum pratique / bezpečné pracovní zatížení

In sea operations, the maximum load that can be safely applied to a fitting, and normally shown on a label plate adjacent to the fitting. *Related term: static test load. 1/3/81*

Při námořních operacích maximální náklad, pro který je možné bezpečně použít příslušenství. Obvykle je uveden na štítku připojeném k příslušenství. *Příbuzný termín: static test load.*

salted weapon / arme dopée / munice se zvýšenou kontaminací; zbraň se zvýšeným účinkem radioaktivní kontaminace

A nuclear weapon which has, in addition to its normal components, certain elements or isotopes which capture neutrons at the time of the explosion and produce radioactive products over and above the usual radioactive weapon debris. *Related term: minimum residual radioactivity weapon. 1/11/68*

Jaderná zbraň, která má kromě svých obvyklých částí určité prvky nebo izotopy, které v okamžiku výbuchu zachycují neutrony a vytvářejí další radioaktivní produkty nad rámec obvyklého radioaktivního spadu. *Příbuzný termín: minimum residual radioactivity weapon.*

salvage¹ / matériel récupéré / odsouvaný materiál

Damaged, discarded, condemned or abandoned Allied or enemy matériel including ships, craft or floating equipment which is recovered for reuse. *Related terms: recovery^{1,4}; salvage²; salvage procedure¹. 1/7/88*

Poškozená, vyřazená, zanechaná nebo opuštěná vlastní nebo nepřátelská bojová technika včetně lodí, plavidel nebo plovoucích prostředků, jež je odsouvána k opětovnému použití. *Příbuzné termíny: recovery^{1,4}; salvage²; salvage procedure¹.*

salvage² / récupérer / vytěžovat neopravitelnou techniku

To remove assemblies, sub-assemblies or components from an unrepairable item of equipment for reuse. *Related term: cannibalize.* 4/10/00

Demontovat skupiny, podskupiny nebo součástky z neopravitelné techniky k opětovnému použití. *Příbuzný termín: cannibalize.*

salvage³ / récupération / vytěžení dílů

The saving or recovering of materials contained in damaged, discarded, condemned or abandoned allied or enemy equipment for reuse. *Related term: salvage procedure¹.* 25/9/98

Ušetření nebo obnova dílů, obsažených v poškozeném, vyřazeném, zrušeném nebo opuštěném vlastním či nepřátelském zařízení za účelem jeho znovuvyužití. *Příbuzný termín: salvage procedure¹.* 25/9/98

salvage procedure¹ / procédure de renflouage / způsoby – postupy záchrany¹

The recovery, evacuation, and reclamation of damaged, discarded, condemned, or abandoned Allied or enemy matériel, ships, craft, and floating equipment for reuse, repair, refabrication, or scrapping. *Related terms: recovery¹; salvage^{1,2,3}.* 1/12/74

Obnova, evakuace a regenerace materiálu vlastního nebo protivníkovy, který je poškozen, odložen, určen ke zrušení nebo opuštěn včetně lodí, plavidel a plovoucích zařízení pro opětovné použití, opravu, přepracování nebo zpracování jako odpadu (druhotné suroviny). *Příbuzné termíny: recovery¹; salvage^{1,2,3}.*

salvage procedure² / déblaiement et renflouage / způsoby – postupy záchrany²

Naval salvage operations include harbour and channel clearance, diving, hazardous towing and rescue tug services and the recovery of matériel, ships, craft, and floating equipment sunk offshore or elsewhere stranded. 1/12/74

Námořní záchranné operace, které zahrnují vyčištění přístavů a kanálů, potápění, nebezpečné vlečení, služby záchranného remorkéru a obnovu materiálu, lodí, plavidel a plovoucích zařízení potopených v pobřežních vodách nebo ponechaných kdekoli na pobřeží.

S-bend distortion / distorsion en S / zkreslení ohybu S

Preferred term: S-curve distortion. 1/1/80

Preferovaný termín: S-curve distortion.

**scale / échelle / měřítko
numerical scale
representative fraction**

The ratio or fraction between the distance on a map, chart, or photograph and the corresponding distance on the surface of the earth. *Related terms: bar scale; conversion scale; graphic scale; photographic scale; principal scale.* 1/8/73

Poměr mezi vzdáleností na plánu, mapě nebo snímku a odpovídající vzdáleností na povrchu země. *Příbuzné termíny: conversion scale; graphic scale; photographic scale; principal scale.*

scale of an exercise / ampleur d'un exercice / rozsah cvičení

The size of an exercise in terms of resources required or allocated. It may be categorized as large, medium or small, viewed in the context of NATO as a whole. *Related terms: extent of a military exercise; inter-command exercise; intra-command exercise; NATO-wide exercise.* 1/11/85

Rozsah cvičení z hlediska potřebných nebo přidělených zdrojů a prostředků. Z hlediska NATO jako celku může být rozděleno jako na velké, střední nebo malé. *Příbuzné termíny: extent of a military exercise; inter-command exercise; intra-command exercise; NATO-wide exercise.*

scaling law / loi des distances / pravidlo vzdáleností; zákon stupňování

A mathematical relationship which permits the effects of a nuclear explosion of given energy yield to be determined as a function of distance from the explosion (or from ground zero) provided the corresponding effect is known as a function of distance for a reference explosion, e.g., of 1-kiloton energy yield. 1/11/68

Matematický vztah, který dovoluje určit účinky jaderného výbuchu s daným energetickým výstupem jako funkci vzdálenosti od výbuchu (nebo od epicentra) za předpokladu, že odpovídající účinek je znám jako funkce vzdálenosti pro referenční výbuch, např. 1 kilotunový energetický výstup.

scan / balayage / celokruhový sběr vzdušné informace (skenování)

In electromagnetic or acoustic search, one complete rotation of the antenna. It may determine a time base. 1/4/71

V elektromagnetickém nebo akustickém průzkumu jedna úplná otáčka antény. Může tím určovat časovou základnu.

scan rate / fréquence de balayage / rychlost snímání

The rate at which individual scans are recorded. 1/1/80

Rychlost, s jakou jsou zaznamenávána jednotlivá snímání.

scatterable mine / mine dispersable / mina pro minování na dálku

SCATMIN

SM

In land mine warfare, a mine laid without regard to classical pattern and which is designed to be delivered by aircraft, artillery, missile, ground dispenser or by hand. Once laid, it normally has a limited life. *Related terms: mine¹; remotely delivered mine.* 1/10/01

Při bojové činnosti s použitím pozemních min jde o takovou minu, které je uložena bez ohledu na klasický model rozmístování a jenž je určena k pokládání pomocí letadel, dělostřelectva, raket, pozemních vrhačů nebo také ručně. Po uložení má zpravidla omezenou životnost. *Příbuzné termíny: mine¹; remotely delivered mine.*

schedule of targets / programme de tir à l'heure / plán cílů

In artillery and naval fire support, individual targets, groups or series of targets to be fired on, in a definite sequence according to a definite programme. 1/10/78

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o jednotlivé cíle, skupiny nebo řady cílů, na které bude vedena palba v určité posloupnosti podle určitého plánu.

scheduled fire / tir sur heure / plánovaná palba

A type of prearranged fire executed at a predetermined time. 1/8/74

Druh předem připravené palby prováděné v předem stanoveném čase.

scheduled target / tir à l'heure / plánovaný cíl

In artillery and naval fire support, a planned target on which fire is to be delivered at a specific time. 1/8/76

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem plánovaný cíl, na který má být ve stanoveném čase vedena palba.

scheduled wave / vague à l'heure / plánovaná sestava, plánovaný sled

Preferred term: wave. 1/11/68

Preferovaný termín: wave.

scramble / décollage immédiat / rozkaz k okamžitému vzletu

An order directing take-off of aircraft as quickly as possible, usually followed by mission instructions. 1/12/74

Rozkaz k co nejrychlejšímu vzletu letadel, po němž obvykle následují pokyny k bojovému úkolu.

screen¹ / protection / ochrana¹

An arrangement of ships, aircraft and/or submarines to protect a main body or convoy. *Related term: screen coordinator.* 1/3/81

Uspořádání lodí, letadel a/nebo ponorek pro zajištění ochrany hlavní části konvoje. *Příbuzný termín: screen coordinator.*

screen² / trame / autotypická síť, rastr

In cartography, a sheet of transparent film, glass or plastic carrying a "ruling" or other regularly repeated pattern which may be used in conjunction with a mask, either photographically or photomechanically, to produce areas of the pattern. *Related term: half-tone screen.* 1/3/81

V kartografii materiál z průhledného filmu, skla nebo plastické hmoty obsahující rastr nebo jiný pravidelně se opakující vzorek, který je možné použít pro vytvoření plošných vzorů spolu s maskou buď fotograficky, nebo fotomechanicky. *Příbuzný termín: half tone screen.*

screen³ / écran-rideau / zástěna

In surveillance, camouflage and concealment, any natural or artificial material, opaque to surveillance sensor(s), interposed between the sensor(s), and the object to be camouflaged or concealed. *Related term: concealment.* 1/3/81

Při organizaci pozorování se jedná o jakoukoliv přírodní nebo umělou látku používanou pro maskování a ukryvání, která je neprůhledná pro pozorovací přístroje a je umístěna mezi ně a objektem, který má být zamaskován nebo ukryt. *Příbuzný termín: concealment.*

screen⁴ / écran / ochrana²

A security element whose primary task is to observe, identify and report information, and which only fights in self-protection. *Related term: flank guard; guard.* 1/3/81

Bezpečnostní jednotka, jejímž hlavním úkolem je sledovat, identifikovat a hlásit zprávy a která vede boj pouze v sebeobraně. *Příbuzný termín: flank guard; guard.*

screen coordinator / coordonnateur d'écran / koordinátor ochrany

In naval usage, an officer appointed by the officer in tactical command to exercise specific command functions relating to the screen. *Related term: screen¹.* 1/12/76

V námořnictvu důstojník určený velitelem na taktickém stupni k plnění určitých velitelských funkcí, které se týkají ochrany. *Příbuzný termín: screen¹.*

scribing / tracé / rytí

In cartography, a method of preparing a map or chart by cutting the lines into a prepared coating. 1/4/71

V kartografii metoda tvorby obsahu mapy rytím čar do připravené rycí vrstvy.

S-curve distortion / distorsion en S / zkreslení křivky S**S-bend distortion**

The distortion in the image produced by a scanning sensor which results from the forward displacement of the sensor during the time of lateral scan. 1/1/80

Zkreslení obrazu vytvořeného snímacím senzorem, které je způsobeno dopředným pohybem senzoru během doby postranního snímání.

sea control / contrôle de l'espace maritime / kontrola námořní oblasti

The condition that exists when one has freedom of action within an area of the sea for one's own purposes for a period of time in the subsurface, surface and above water environments. *Related terms: command of the sea; sea denial.* 13/12/99

Stav, kdy existuje v dané námořní oblasti úplná volnost v činnosti pro plnění vlastních úkolů po určitou dobu v prostoru pod vodní hladinou, na ní anebo nad ní. *Příbuzné termíny: command of the sea; sea denial.*

sea denial / interdiction de l'espace maritime / omezení námořní zóny

Preventing an adversary from controlling a maritime area without being able to control that area oneself. *Related terms: command of the sea; sea control.* 13/12/99

Zabránění nepříteli ovládat mořskou oblast bez možnosti vlastní kontroly nad touto zónou. *Příbuzné termíny: command of the sea; sea control.*

sea echelon / échelon maritime / námořní sled

A portion of the assault shipping which withdraws from, or remains out of, the transport area during an amphibious landing and operates in designated areas to seaward in an on-call or unscheduled status. 1/5/63

Část útočného loďstva, která se stahuje nebo zůstává mimo oblast přepravy během obojživelné vyloďovací operace a vyčkává ve stanovených prostorech na výzvu nebo v nich působí bez předem stanoveného plánu.

sealed cabin / cabine étanche / hermeticky uzavřená kabina

The occupied space of an aircraft characterized by walls which do not allow any gaseous exchange between the ambient atmosphere and the inside atmosphere and containing its own ways of regenerating the inside atmosphere. 1/11/68

Prostor v letadle vymezený stěnami, jež neumožňují jakoukoli výměnu plynů mezi okolní a vnitřní atmosférou, který má vlastní způsoby obnovování vnitřní atmosféry.

search and rescue / recherche et sauvetage / pátrání a záchrana
SAR

The use of aircraft, surface craft, submarines, specialized rescue teams and equipment to search for and rescue personnel in distress on land or at sea. *Related term: combat search and rescue.* 1/11/68

Použití letadla, hladinového plavidla, ponorek, specializovaných záchranných týmů a zařízení pro vyhledávání a záchranu osob v nesházích na souši nebo na moři. *Příbuzný termín: combat search and rescue.*

searched channel / chenal exploré / prohledaný – volný kanál

In naval mine warfare, the whole or part of a route or a path which has been searched, swept or hunted, the width of the channel being specified. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min celá trasa nebo její část, která byla prohledána, vyčištěna nebo odminována, přičemž šířka kanálu je stanovena.

searching fire / tir de recherche / palba stupnicí

Fire distributed in depth by successive changes in the elevation of the gun. *Related term: fire³.* 1/5/63

Palba rozdělovaná do hloubky postupnými změnami náměru hlavně. *Příbuzný termín: fire³.*

search jammer / brouilleur chercheur / pátrací – vyhledávací rušič

Preferred term: automatic search jammer. 1/7/72

Preferovaný termín: automatic search jammer.

search mission / mission de recherche / pátrání

In air operations, an air reconnaissance by one or more aircraft dispatched to locate an object or objects known or suspected to be in a specific area. 1/11/68

Při vzdušných operacích provádění vzdušného průzkumu jedním nebo více letadly vyslanými k nalezení objektu nebo objektů jež jsou známy, nebo je podezření, že se nacházejí v určité oblasti.

search sweeping / dragage d'exploration / vyhledávání min a minových polí

In naval mine warfare, the operation of sweeping a sample of route or area to determine whether poised mines are present. 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o činnost, kdy je odminována část trasy nebo prostoru (vzorek) ke zjištění, zda jsou přítomny nehybně visící miny.

sea skimmer / missile à trajectoire rasante / střela – raketa pohybující se nízko nad mořem

A missile designed to transit at less than 50 feet (or 15 metres) above the surface of the sea. *Related term: missile.* 1/11/75

Řízená střela (raketa) určená pro let ve výšce menší než 50 stop (15 metrů) nad hladinou moře. *Příbuzný termín: missile.*

sea surveillance / surveillance maritime / námořní průzkum

The systematic observation of surface and sub-surface sea areas by all available and practicable means primarily for the purpose of locating, identifying and determining the movements of ships, submarines, and other vehicles, friendly and enemy, proceeding on or under the surface of the world's seas and oceans. *Related terms: sea surveillance system; surveillance.* 1/11/68

Systematické pozorování prostorů na hladině moře a pod jeho hladinou všemi dostupnými a použitelnými prostředky především pro účely zjištění, identifikace a určení pohybů lodí, ponorek a jiných prostředků, vlastních i protivníka, které se pohybují na nebo pod hladinou světových moří a oceánů. *Příbuzné termíny: sea surveillance system, surveillance.*

sea surveillance system / système de surveillance maritime / systém námořního průzkumu

A system for collecting, reporting, correlating and presenting information supporting and derived from the task of sea surveillance. *Related term: sea surveillance.* 1/11/68

Systém pro sběr, hlášení, zjišťování vztahů a předkládání informací, které vycházejí z úkolů námořního průzkumu. *Příbuzný termín: sea surveillance.*

secondary port / port secondaire / pomocný přístav

A port with one or more berths, normally at quays, which can accommodate ocean-going ships for discharge. *Related terms: major port; major water terminal; minor port; port; secondary water terminal; water terminal.* 1/11/68

Přístav s jedním nebo více kotvišti, normálně u přístavní hráze, který může přijmout zaoceánské lodě pro vyložení. *Příbuzné termíny: major port; major water terminal; minor port; port; secondary water terminal; water terminal.*

secondary water terminal / terminus maritime secondaire / pomocný námořní terminál

A coastal area with no facility for placing deep draft ships alongside a wharf. Secondary water terminals are established on beaches that desirably are adjacent to rail lines and/or good coastal highways. At secondary water terminals, shipping is unloaded at anchorages located from one to five miles offshore, and the cargo and personnel unloaded are landed in the terminal area by ship-to-shore lighters. The scope of operation is so limited that it is not designated as a probable primary nuclear target. *Related terms: major port; major water terminal; minor port; port; secondary port; water terminal.* 1/1/65

Pobřežní prostor bez zařízení pro umístění lodí s hlubokým ponorem podél přístaviště. Pomocné námořní terminály jsou zřizovány na březích, které pokud možno přiléhají k železničním tratím anebo k dobrým pobřežním vozovkám. V pomocných námořních terminálech se zásilky vykládají na kotvištích umístěných jednu až pět mil od břehu a vyložený náklad a osoby jsou v terminálové oblasti dopravovány na břeh s pomocí nákladních člunů. Rozsah činnosti je tak omezen a není určen jako možný prvořadý jaderný cíl. *Příbuzné termíny: major port; major water terminal; minor port; port; secondary port; water terminal.*

second strike capability / capacité de deuxième frappe / schopnost druhého úderu

The ability to survive a first strike with sufficient resources to deliver an effective counterblow (generally associated with nuclear weapons). 1/4/71

Schopnost přežít první úder s dostatečnými zdroji k provedení účinného protiúderu (obvykle spojeno s použitím jaderných zbraní).

section / section / sekce, skupina

Part of a NATO headquarters branch which deals with specific assigned tasks within a major functional area. *Related terms: branch; cell; division².* 1/7/88

Část složky velitelství NATO, která se zabývá speciálně přidělovanými úkoly v rámci hlavní funkční oblasti. *Příbuzné termíny: branch, cell, division².*

sector / secteur / sektor

An area designated by boundaries within which a unit operates, and for which it is responsible. *Related terms: area of influence; zone of action.* 1/7/85

Prostor vymezený hranicemi, uvnitř kterých jednotka operuje a za který odpovídá. *Příbuzné termíny: zone of action, area of influence.*

sector commander / commandant de secteur / velitel sektoru

An officer responsible for the tactical control of air defence forces and the operations of facilities within a specified sector of an air defence area. 1/10/78

Důstojník odpovídající za taktické řízení sil protivzdušné obrany a za provoz zařízení v rámci určeného sektoru protivzdušné obrany.

sector controller / contrôleur de secteur / řídicí sektoru

An officer appointed to act on behalf of a sector commander in a sector operations centre. He is responsible for operational control of all active air defences in the sector area in coordination with those of adjacent sectors. In these tasks he is subject to overall direction by the group or command controller. 1/11/68

Důstojník určený jednat jménem velitele sektoru v operačním středisku sektoru. Odpovídá za operační řízení veškeré aktivní protivzdušné obrany v sektoru v součinnosti se silami sousedních sektorů. V těchto otázkách celkově podléhá velení skupiny nebo velitelé sektoru.

sector of fire / secteur de tir / palebný sektor

A defined area which is required to be covered by the fire of individual or crew served weapons or the weapons of a unit. 1/4/71

Stanovený prostor, do kterého má být vedena palba jednotlivce nebo zbraněmi obsluhovanými osádkou nebo zbraněmi jednotky.

sector scan / balayage sectorielle / sektorový sběr informace o vzdušné situaci (sektorové skenování)

Scan in which the antenna oscillates through a selected angle. 13/12/99

Sběr informace o vzdušné situaci, při kterém se anténa periodicky pohybuje ve vymezeném úhlu.

secure / s'assurer de / zabezpečit

In an operational context, to gain possession of a position or terrain feature, with or without force, and to make such disposition as will prevent, as far as possible, its destruction or loss by enemy action. *Related term: denial measure.* 1/6/81

Z hlediska operačního získat postavení v terénu nebo v jeho důležité části s použitím síly nebo bez jejího použití a provést taková opatření, která pokud možno zabrání jeho zničení nebo ztrátě v důsledku činnosti protivníka. *Příbuzný termín: denial measure.*

secure area / zone protégée / bezpečná oblast

A designated location or area within which NATO or NATO-led forces accept a specified degree of responsibility for persons or property and may impose restrictions on movement. Note: the use of force may be authorized to establish and protect a secure area. *Related term: safe area.* 1/10/01

Určené místo nebo oblast, ve které síly NATO nebo síly pod velením NATO přebírají určitý stupeň odpovědnosti za osoby nebo majetek a kde mohou zavést omezení pohybu. Poznámka: za účelem vytvoření bezpečné oblasti a pro její ochranu může být schváleno použití síly. *Příbuzný termín: safe area.*

security¹ / sécurité¹ / bezpečnost**Sy**

The condition achieved when designated information, materiel, personnel, activities and installations are protected against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure. *Related terms: counter-intelligence; countersurveillance; operations security; protective security; security intelligence; subversion; tactical security.* 9/5/00

Stav dosažený v případě, kdy stanovené informace, materiál, osoby, aktivity a zařízení jsou chráněny proti špionáži, sabotáži, podvratným akcím a terorismu, stejně jako proti ztrátě a neoprávněnému prozrazení. *Příbuzné termíny: counter-intelligence; countersurveillance; operations security; protective security; security intelligence; subversion; tactical security.*

security² / sécurité² / bezpečnostní opatření**Sy**

The measures necessary to achieve protection against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure. *Related terms: counter-intelligence; countersurveillance; operations security; protective security; security intelligence; subversion; tactical security.* 9/5/00

Opatření nezbytná pro dosažení ochrany před špionáží, sabotáží, podvratnými akcemi a terorismem stejně jako před ztrátou a neoprávněným prozrazením. *Příbuzné termíny: counter-intelligence; countersurveillance; operations security; protective security; security intelligence; subversion; tactical security.*

security³ / sécurité³ / bezpečnostní organizace**Sy**

The organizations responsible for protecting against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure. *Related terms: counter-intelligence; countersurveillance; operations security; protective security; security intelligence; subversion; tactical security.* 9/5/00

Organizace zodpovědné za tuto ochranu před špionáží, sabotáží, podvratnými akcemi a terorismem stejně jako před ztrátou a neoprávněným prozrazením. *Příbuzné termíny: counter-intelligence; countersurveillance; operations security; protective security; security intelligence; subversion; tactical security.*

**security certificate / certificat de sécurité / 1. osvědčení; 2. osvědčení o bezpečnostní způsobilosti
certificate of security clearance**

A certificate issued by a competent national authority confirming that a person has been investigated and is eligible for access to classified material as stated in the certificate. 1/10/03

Osvědčení vydávané příslušným národním orgánem, které potvrzuje, že daná osoba byla prověřena a je způsobilá seznamovat se s utajovanými skutečnostmi do stupně utajení uvedeného v tomto osvědčení.

security classification / classification de sécurité / bezpečnostní klasifikace

A category or grade assigned to defence information or material to indicate the degree of danger to NATO/national security that would result from its unauthorized disclosure and the standard of protection required to guard against unauthorized disclosure. 1/11/68

Kategorie nebo stupeň přidělený informacím nebo materiálům obranného charakteru pro označení stupně ohrožení pro bezpečnost NATO nebo pro bezpečnost členské země v případě neoprávněného prozrazení. Představuje také standard ochrany potřebný pro střežení před neoprávněným prozrazením.

security clearance / habilitation de sécurité / bezpečnostní prověrka

An administrative determination by competent national authority that an individual is eligible, from a security standpoint, for access to classified information. 1/1/73

Administrativní rozhodnutí příslušného státního orgánu, že jednotlivec splňuje podmínky z hlediska bezpečnosti pro přístup k utajovaným informacím.

security intelligence / renseignement de sécurité / obranné zpravodajství

Intelligence on the identity, capabilities and intentions of hostile organizations or individuals who are or may be engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. *Related terms: counter-intelligence; intelligence; security*^{1,2,3}. 1/3/81

Zpravodajství o identitě, schopnostech a záměrech organizací nebo jednotlivců protivníka, kteří se zabývají nebo mohou zabývat špionáží, sabotáží, podvracením nebo terorismem. *Příbuzné termíny: counter-intelligence; intelligence; security*^{1,2,3}.

**selective identification feature / équipement d'identification sélective / zařízení pro výběrovou identifikaci
SIF**

Airborne pulse-type transponder which provides automatic selective identification of aircraft in which it is installed, to friend-or-foe identification installations, whether ground, shipboard, or airborne. 1/9/69

Palubní pulsní vysílač, který zajišťuje automatickou výběrovou identifikaci letadla v němž je instalován pro zařízení rozlišující vlastní nebo nepřátelské letadla, nalézající se na zemi, na lodi nebo ve vzduchu.

selective jamming / brouillage sélectif / výběrové rušení

Preferred term: spot jamming. 1/8/73

Preferovaný termín: spot jamming.

selective loading / chargement sélectif / výběrové nakládání

The arrangement and stowage of equipment and supplies aboard ship in a manner designed to facilitate issues to units. *Related term: selective unloading.* 1/7/80

Uspořádání a skladování výzbroje a zásob na palubě lodi takovým způsobem, který usnadňuje jejich vydávání jednotkám. *Příbuzný termín: selective unloading.*

selective unloading / déchargement sélectif / výběrové vykládání

In an amphibious operation, the controlled unloading from assault shipping, and movement ashore, of specific items of cargo at the request of the landing force commander. *Related term: selective loading.* 1/7/80

U obojživelných operací řízené vykládání určených položek nákladu z útočného plavidla a jejich přesun směrem na břeh podle pokynů velitele vylodovací jednotky. *Příbuzný termín: selective loading.*

self-deactivation / autodésactivation / samovolná deaktivace

In land mine warfare, automatically rendering a mine inoperable and therefore safe to handle by the exhaustion of a component essential to the operation of the mine. This process may be reversed by the replacement of the exhausted component, for example a battery. 1/10/03

Při bojové činnosti s použitím pozemních min se jedná o proces, kdy se mina automaticky stane nefunkční, a tedy bezpečnou pro manipulaci v důsledku opotřebení základní součásti, která je pro fungování miny podstatná. Tento stav je možno zvrátit výměnou opotřebované součásti, například baterie.

self-destroying fuze / fusée autodestructrice / autodestrukční zapalovač

A fuze designed to burst a projectile before the end of its flight. *Related term: fuze.* 1/11/68

Zapalovač určený k iniciaci střely před koncem jejího letu. *Příbuzný termín: fuze.*

self-neutralization / autoneutralisation / autoneutralizace

The rendering of a mine inoperable, but not necessarily safe to handle, by means of an automatically functioning mechanism incorporated into the mine. This process may be reversible. 1/10/03

Proces, při kterém se mina stane nefunkční pomocí zabudovaného automaticky fungujícího mechanismu, manipulace s ní však nemusí být bezpečná. Tento proces může být vratný.

self-protection depth / profondeur d'autoprotection / hloubka zajišťující vlastní ochranu

The depth of water where the aggregate danger width relative to mines affected by a mine-sweeping technique is zero. Safe depth is a particular self-protection depth. 1/8/76

Hloubka vody, ve které je celkově nulové riziko výbuchu min při daném způsobu odminování. Bezpečná hloubka je zvláštní případ této hloubky.

semi-active homing guidance / guidage semi-actif / poloaktivní samonavádění

A system of homing distance wherein the receiver in the missile utilizes radiations from the target which has been illuminated by an outside source. *Related terms: active homing guidance; homing guidance; passive homing guidance.* 1/7/72

Systém dálkového samonavádění, při kterém přijímač rakety využívá vyzařování cíle, který byl ozářen vnějším zdrojem. *Příbuzné termíny: active homing guidance; homing guidance; passive homing guidance.*

semi-controlled mosaic / mosaïque semi-contrôlée / sestava leteckých snímků

A mosaic composed of corrected or uncorrected prints laid so that major ground features match their geographical coordinates. *Related terms: mosaic; rectification.* 1/2/74

Sestava leteckých snímků vytvořená z opravených nebo neopravených fotokopií složených tak, že polohy hlavních prvků na zemském povrchu se shodují s jejich zeměpisnými souřadnicemi. *Příbuzné termíny: mosaic, rectification.*

semi-fixed ammunition / munition à douille séparée / dělelná munice

Ammunition in which the cartridge case is not permanently attached to the projectile. *Related term: munition.* 1/11/68

Munice, jejíž nábojnice není trvale spojena se střelou. *Příbuzný termín: munition.*

sensor / capteur / snímač, čidlo

An equipment which detects, and may indicate, and/or record objects and activities by means of energy or particles emitted, reflected, or modified by objects. 1/3/79

Zařízení, které zjišťuje a může označit a/nebo zaznamenat objekty a aktivity pomocí energie nebo částic vyzařovaných, odrážených nebo změněných objekty.

separate loading ammunition / munition à charge séparée / dělená munice

Ammunition in which the projectile and charge are loaded into a gun separately. *Related term: munition.* 1/11/68

Munice, u které se střela a nábojka vkládají do děla zvlášť. *Příbuzný termín: munition.*

separation zone / zone de séparation / zóna oddělení

An area between two adjacent horizontal or vertical areas into which units are not to proceed unless certain safety measures can be fulfilled. 1/11/75

Prostor mezi dvěma sousedními horizontálními nebo vertikálními prostory, do kterého jednotky nevstupují, pokud nemohou být splněna určitá bezpečnostní opatření.

sequence circuit / mise de feu à séquence / sekvenční okruh

In mine warfare, a circuit which requires actuation by a predetermined sequence of influences of predetermined magnitudes. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím min okruh, který vyžaduje spuštění předem stanoveným pořadím kroků, jejichž velikost je rovněž předem stanovena.

sequenced ejection system / système d'éjection séquentielle / systém postupné katapultáže

Related terms: command ejection system; ejection systems; independent ejection system. 1/3/81

Příbuzné termíny: command ejection system; ejection systems; independent ejection system.

serial / numéro d'ordre / série

An element or a group of elements within a series which is given a numerical or alphabetical designation for convenience in planning, scheduling, and control. 1/11/68

Prvek nebo skupina prvků v rámci sérií, kterým jsou přiřazena číselná nebo abecední označení pro usnadnění plánování, časového plánování, řízení a kontroly.

series of targets / série d'objectifs / série cílů

In artillery and naval fire support, a number of targets and/or group(s) of targets planned to support a manoeuvre phase. A series of targets may be indicated by a nickname. 1/8/76

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem určitý počet cílů a skupin cílů plánovaných k podpoře fáze manévru. Série cílů mohou být označeny krycími názvy.

service environment / environnement d'exploitation / provozní prostředí

All external conditions, whether natural or induced, to which items of matériel are likely to be subjected throughout their life cycle. 1/6/89

Vnější podmínky (přírodní nebo vyvolané), kterým jsou předměty a materiál obvykle vystaveny po dobu své životnosti.

service mine / mine réelle / ostrá mina

A mine capable of a destructive explosion. 1/12/76

Mina schopná ničivé exploze.

servicing / entretien courant / údržba

Activities and procedures related to cleaning, lubrication, replenishment, examination and minor repairs to keep equipment in operational condition. Note: In some cases, servicing may include rearming. *Related term: aircraft servicing. 5/9/07*

Aktivity a postupy, které jsou spojeny s čištěním, promazáváním, doplňováním, prověřováním a prováděním drobných oprav za účelem udržení zařízení v bojeschopném stavu. Poznámka: V některých případech tato údržba může zahrnout i nové nabití. *Příbuzný termín: aircraft servicing.*

severe damage / dégât grave / vážné poškození

Related term: nuclear damage. 1/11/75

Příbuzný termín: nuclear damage.

severely threatened coastline / littoral gravement menacé / vážně ohrožené pobřeží

A coastline already specified within the NATO area which should be evacuated under threat of nuclear attack. *Related terms: dangerously exposed waters; evacuation of dangerously exposed waters. 1/6/78*

Pobřežní pás, stanovený v rámci oblasti NATO, která by měla být evakuována při hrozbě jaderného útoku. *Příbuzné termíny: dangerously exposed waters, evacuation of dangerously exposed waters.*

shaded relief / relief par ombres portées / stínovaný reliéf

A cartographic technique that provides an apparent three-dimensional configuration of the terrain on maps and charts by the use of graded shadows that would be cast by high ground if light were shining from the northwest. Shaded relief is usually used in combination with contours. *Related term: hill shading.* 1/2/74

Kartografická technika, která poskytuje zdánlivý dojem trojrozměrného, prostorového obrazu terénu na mapách prostřednictvím odstupňované intenzity stínování vytvářeného výraznými terénními útvary při severozápadním osvětlení. Stínovaný reliéf se obvykle používá v kombinaci s vrstevnicemi / obrysy. *Příbuzný termín: hill shading.*

shadow / avion suiveur / stín

Preferred term: trailer aircraft. 1/2/74

Preferovaný termín: trailer aircraft.

shadower / navire suiveur / pronásledující loď

A maritime unit observing and (not necessarily continuously) maintaining contact with an object; shadowing may be carried out either overtly or covertly. *Related terms: trailer aircraft; marker³.* 1/2/74

Námořní jednotka, která pronásleduje a (ne nezbytně nepřetržitě) udržuje kontakt s objektem. Pronásledování může být prováděno buď otevřeně, nebo skrytě. *Příbuzné termíny: trailer aircraft, marker³.*

**shadow factor / facteur d'ombre / stínový faktor
tan alt**

A multiplication factor derived from the sun's declination, the latitude of the target and the time of photography, used in determining the heights of objects from shadow length. 1/12/74

Násobící faktor odvozený od sklonu slunce, šířky cíle a času fotografie, který je použit pro určení výšky objektu z délky stínu.

shallow fording capability / aptitude à franchir un gué peu profond / schopnost překonávat mělké vodní překážky

The characteristic of a self-propelled gun or ground vehicle equipped with built-in waterproofing, with its wheels or tracks in contact with the ground, to negotiate a water obstacle without the use of a special waterproofing kit. *Related terms: deep fording capability; wading crossing.* 1/8/73

Schopnost samohybného děla nebo vozidla s vodotěsnou korbou, jehož kola nebo pásy se pohybují po povrchu / po zemi, překonat vodní překážku bez zvláštních úprav. *Příbuzný termín: deep fording capability; wading crossing.*

shallow water / petits fonds / mělká voda

Water having a depth between 10 metres and 200 metres.

Voda, jejíž hloubka je v rozmezí 10 až 200 metrů.

shaped charge / charge formée / usměrněná nálož

A charge shaped so as to concentrate its explosive force in a particular direction. *Related term: charge¹.* 1/6/78

Nálož tvarovaná tak, že soustředí svoji výbušnou sílu určitým směrem. *Příbuzný termín: charge¹.*

shear link assembly / lien à casser / agregát se zlomovým spojem

A device designed to break at a specified mechanical load. 1/3/81

Zařízení vytvořené tak, aby se zlomilo při určité mechanické zátěži.

sheet explosive / explosif en feuille / plochá nálož

Plastic explosive provided in a sheet form. 1/1/91

Trhavina připravená ve formě listu.

shelf life / durée de conservation / skladovatelnost

The length of time during which an item of supply, subject to deterioration or having a limited life which cannot be renewed, is considered serviceable while stored. *Related term: storage life.* 1/8/82

Doba, během které se vlastnosti některých druhů zásob, které se kazí nebo mají omezenou životnost, považují při skladování za vyhovující. *Příbuzný termín: storage life.*

shell (specify) / à obus / střela (s upřesněním)

A command or request indicating the type of projectile to be used. 1/3/77

Rozkaz nebo požadavek označující druh střely, která má být použita.

**shelling report / compte rendu de bombardement / zpráva o vedení palby
SHELREP**

Any report of enemy shelling containing information on calibre, direction, time, density and area shelled. 1/11/68

Jakákoli zpráva o dělostřelecké palbě protivníka, která obsahuje informace o ráži, směru, času, hustotě a prostoru palby.

shielding¹ / écran de protection¹ / stínění

Material of suitable thickness and physical characteristics used to protect personnel from radiation during the manufacture, handling, and transportation of fissionable and radioactive materials. 1/11/68

Materiál s odpovídající tloušťkou a fyzickými vlastnostmi, který je používán pro ochranu osob proti záření během výroby, manipulace a dopravy štěpných nebo radioaktivních materiálů.

shielding² / écran de protection² / ochranný štít, zástěna, kryt

Obstructions which tend to protect personnel or materials from the effects of a nuclear explosion. 1/11/68

Překážky, které chrání osoby nebo materiál proti účinkům jaderného výbuchu.

ship counter / compteur de navires / počítadlo lodí

In naval mine warfare, a device in a mine which prevents the mine from detonating until a preset number of actuations has taken place. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o takové zařízení miny, které zabraňuje jejímu výbuchu, dokud nenastane předem určený počet podnětů.

ship influence / influence de navire / vliv lodi

In naval mine warfare, the magnetic, acoustic and pressure effects of a ship, or a minesweep simulating a ship, which is detectable by a mine or other sensing devices. 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o magnetické, akustické a tlakové vlivy lodi nebo odminovacího zařízení simulujícího loď, které může zjistit mina nebo jiné citlivé zařízení.

**shipping cooperation point / point de coopération pour la navigation commerciale / místo styku obchodních
námořních plavidel
SCP**

A location where naval cooperation and guidance for shipping staff gather and disseminate information on local merchant shipping and naval operations and provide the means to brief merchant ships on risks, routing and protective measures. *Related terms: merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping.* 02/03/07

Místo, kde v rámci spolupráce vojenského a obchodního námořnictva štáby získávají a předávají dále informace o v místě probíhajících operacích rámci spolupráce vojenského a obchodního námořnictva a poskytují prostředky pro předávání informací pro námořní obchodní loďstvo o riziku, trasách a ochranných opatřeních. *Příbuzné termíny: merchant ship; merchant shipping; naval cooperation and guidance for shipping.*

shipping lane / route maritime / trasa námořní přepravy

A term used to indicate the general flow of merchant shipping between two departure/terminal areas. 1/2/74

Termín, který se používá pro obecné označení plavby obchodních lodí mezi oblastí vyplutí a cílovou oblastí.

shipping risk area / zone de navigation à risque / oblast nebezpečná pro plavbu

In naval cooperation and guidance for shipping, a military-designated geographical area of increased or specific risk to merchant ships. 15/1/08

V rámci spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva se jedná o vojenskými orgány vymezenou geografickou oblast, představující zvláštní nebo zvýšené riziko pro obchodní plavidla.

ship-to-shore movement / mouvement navire-rivage / přesun z vody na břeh

That portion of the assault phase of an amphibious operation which includes the deployment of the landing force from the assault shipping to designated landing areas. *Related terms: landing diagram; plan for landing.* 1/11/68

Část útočné fáze obojživelné operace, která zahrnuje rozvinutí vylodovací jednotky z útočných plavidel do určených prostorů vylodění. *Příbuzné termíny: landing diagram; plan for landing.*

**shock front / front de choc / čelo rázové vlny
pressure front**

The boundary between the pressure disturbance created by an explosion (in air, water, or earth) and the ambient atmosphere, water, or earth. 1/5/63

Hranice mezi tlakovým vruchem vytvořeným při výbuchu (ve vzduchu, ve vodě nebo na zemi) a okolní atmosférou, vodou nebo zemí.

shock wave / onde de choc / nárazová vlna

The continuously propagated pressure pulse formed by the blast from an explosion in air, underwater or underground. *Related terms: blast wave; blast wave diffraction.* 1/7/80

Nepřetržitě se šířící tlakový impuls vytvořený při výbuchu nálože ve vzduchu, pod vodou nebo pod zemí. *Příbuzné termíny: blast wave; blast wave diffraction.*

shore bombardment line / ligne de tir contre la terre / pásmo bombardování pobřeží

A ground line established to delimit bombardment by friendly surface ships. 1/5/63

Čára k vymezení bombardování vlastními hladinovými plavidly.

shore line effect / effet de côte / účinek pobřeží

Preferred term: coastal refraction. 1/3/73

Preferovaný termín: coastal refraction.

**shore party / élément de plage / pobřežní jednotka
beach group**

A task organization of the landing force, formed for the purpose of facilitating the landing and movement off the beaches of troops, equipment, and supplies; for the evacuation from the beaches of casualties and prisoners of war; and for facilitating the beaching, retraction and salvaging of landing ships and craft. It comprises elements of both the naval and landing forces. *Related term: naval beach group.* 1/6/63

Úkolová jednotka vylodovacích sil vytvořená s cílem usnadnit vylodování a přesun jednotek, výzbroje a zásob z pobřeží, pro evakuaci raněných a válečných zajatců z pobřeží a pro usnadnění vytažení na břeh, odtažení a záchranu vylodovacích lodí a plavidel. Obsahuje jak jednotky námořních, tak vylodovacích sil. *Příbuzný termín: naval beach group.*

short / court / krátká (mínus)

In artillery and naval fire support, a spotting, or an observation, used by an observer to indicate that a burst(s) occurred short of the target in relation to the spotting line. 1/3/77

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem hlášení pozorovatele při řízení a sledování palby, které se užívá k oznámení, že výbuch(y) nastal(y) před cílem vzhledem k záměrné.

short distance navigational aid / aide à la navigation à courte distance / navigační pomůcka na krátkou vzdálenost

An equipment or system which provides navigational assistance to a range not exceeding 200 statute miles/320 kilometres. 1/11/68

Zařízení nebo systém, který zajišťuje navigační pomoc do vzdálenosti nepřesahující 200 mil, tj. 320 kilometrů.

**short-range transport aircraft / aéronef de transport à court rayon d'action / dopravní letadlo na krátké vzdálenosti
SRT**

Preferred term: transport aircraft. 1/2/74

Preferovaný termín: transport aircraft.

short scope buoy / bouée sans dérive / bójka s krátkým dosahem

A buoy used as a navigational reference which remains nearly vertical over its sinker. 1/11/75

Bójka používaná jako navigační / orientační bod, která zůstává téměř vertikálně nad svým závažím.

short take-off and landing aircraft / aéronef à décollage et atterrissage courts / letadlo s krátkým vzletem a přistáním

STOL aircraft (tolerované)

An aircraft capable of clearing a 15-metre (50-foot) obstacle within 450 metres (1,500 feet) of commencing take-off or, in landing, of stopping within 450 metres (1,500 feet) after passing over a 15-metre (50-foot) obstacle. *Related terms: short take-off and vertical landing aircraft; vertical or short take-off and landing aircraft; vertical take-off and landing.* 2/9/09

Letadlo schopné přeletět 15 metrů (50 stop) vysokou překážku v rozmezí 450 metrů (1500 stop) od zahájení vzletu nebo při přistání zastavit v rozmezí 450 metrů (1500 stop) po přeletu 15 metrů (50 stop) vysoké překážky. *Příbuzné termíny: short take-off and vertical landing aircraft; vertical or short take-off and landing aircraft; vertical take-off and landing.*

short take-off and vertical landing aircraft / aéronef à décollage court et atterrissage vertical / letadlo s krátkým vzletem a s kolmým přistáním

STOVL aircraft (tolerované)

A fixed-wing aircraft capable of clearing a 15-metre (50-foot) obstacle within 450 metres (1,500 feet) of commencing its take-off run and capable of landing vertically. *Related terms: short take-off and landing aircraft; vertical or short take-off and landing aircraft; vertical take-off and landing.* 2/3/09

Letadlo s pevnými křídly, které je schopné přeletět 15 metrů (50 stop) vysokou překážku v rozmezí 450 metrů (1500 stop) od zahájení vzletu a přistávat kolmo. *Příbuzné termíny: short take-off and landing aircraft; vertical or short take-off and landing aircraft; vertical take-off and landing.*

short title / titre abrégé / krátký název

A short, identifying combination of letters, and/or numbers assigned to a document or device for purposes of brevity and/or security. 1/6/61

Krátká identifikační kombinace znaků a čísel přidělená dokumentu nebo zařízení pro účely stručnosti a bezpečnosti.

shot / coup parti / vypáleno

In artillery and naval fire support, a report that indicates that a gun, or guns, have been fired. *Related term: rounds complete.* 1/2/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem sdělení, které uvádí, že jedno nebo všechna děla vystřelila. *Příbuzný termín: rounds complete.*

shuttered fuze / fusée à obturateur / bezpečnostní rozněcovač

A fuze in which inadvertent initiation of the detonator will not initiate either the booster or the burst charge. *Related term: fuze.* 1/11/68

Rozněcovač, u kterého neopatrné spuštění detonátoru nezpůsobí spuštění ani zesilovače, ani výbušné nálože. *Příbuzný termín: fuze.*

sidelay / dispositif d'alignement de marge / postranní plnění

Device on the feed board of a printing machine for controlling the lateral alignment of the printing paper. 1/12/74

Zařízení na podavači tiskárny pro kontrolu postranního plnění tiskových papírů.

side-looking airborne radar / radar aéroporté à antenne latérale / palubní radiolokátor s bočním vyzařováním SLAR

An airborne radar, viewing at right angles to the axis of the vehicle, which produces a presentation of terrain or moving targets. 1/11/68

Palubní radiolokátor sledující v kolmém směru od osy letadla, který tak vytváří obraz terénu nebo pohybujících se cílů.

side overlap / recouvrement latéral / příčný překryt

Related term: overlap¹. 1/3/81

Příbuzný termín: overlap¹

sighting angle / angle de visée / záměrný úhel

In bombing, the angle between the line-of-sight to the aiming point and the vertical. 1/11/75

Při bombardování úhel mezi záměrnou a svislou osou.

signal¹ / signal / signál¹

As applied to electronics, any transmitted electrical impulse. 1/6/65

Při použití v elektronice jakýkoli vysílaný elektrický impuls.

signal² / message conventionnel / 1., 2. signál²

Operationally, a type of message, the text of which consists of one or more letters, words, characters, signal flags, visual displays, or special sounds, with prearranged meaning and which is conveyed or transmitted by visual, acoustical, or electrical means. 1/6/65

Operační typ zprávy, jejíž text obsahuje jedno nebo více písmen, slov, znaků, praporek, vizuálních zobrazení nebo zvláštních zvuků s předem dohodnutým významem. Tento text je pak dopraven nebo přenášen vizuálními, akustickými a elektronickými prostředky.

signal area / aire à signaux / signální prostor

An area on an aerodrome used for the display of ground signals. *Related term: ground signal.* 1/7/72

Prostor na letišti používaný pro rozmístění pozemních signálních znaků. *Příbuzný termín: ground signal.*

signals centre / centre des transmissions / spojovací středisko

Preferred term: communication centre. 1/11/75

Preferovaný termín: communications centre.

signal letters / indicatif d'appel international / rozlišovací znaky

Preferred term: international call sign. 1/4/73

Preferovaný termín: international call sign.

**signals intelligence / renseignement d'origine électromagnétique / rádiový průzkum
SIGINT**

The generic term used to describe communications intelligence and electronic intelligence when there is no requirement to differentiate between these two types of intelligence, or to represent fusion of the two. 16/7/96

Generický termín užívaný k označení rádiového a radiotechnického průzkumu, když se nepožaduje rozlišení těchto dvou druhů průzkumu nebo aby se vyjádřilo jejich propojení.

signals support / renfort de transmissions / poskytnutí spojení

The provision of personnel and equipment from other forces for the establishment of a special or supplementary communication system. 1/11/68

Poskytnutí osob a zařízení od jiných jednotek s cílem vytvořit zvláštní nebo doplňkový spojovací systém.

signature equipment / équipement caractéristique / identifikační zařízení

Any item of equipment which reveals the type and nature of the unit or formation to which it belongs. 1/7/80

Jakákoli část zařízení, která ukazuje druh a charakter jednotky nebo útvaru, kterému patří.

significant track / piste significative / charakteristický znak dráhy

In air defence, tracks of aircraft or missiles which behave in an unusual manner which warrants attention and could pose a threat to a defended area. 1/4/71

V protivzdušné obraně se jedná o takové dráhy letadel nebo raket, které vykazují neobvyklé znaky, čím vydávají výstrahu a mohly by znamenat nebezpečí pro bráněný prostor.

single flow route / itinéraire à simple courant / trasa s jednosměrným proudem

A route at least one and a half lanes wide allowing the passage of a column of vehicles, and permitting isolated vehicles to pass or travel in the opposite direction at predetermined points. *Related terms: double flow route; limited access route; route.* 1/3/79

Trasa, která je široká minimálně jeden a půl dráhy, což umožňuje průjezd kolony vozidel a dovoluje na určených místech jednotlivým vozidlům projíždět i v opačném směru. *Příbuzné termíny: double flow route, limited access route, route.*

sinker / crapaud / zátěž anchor

In naval mine warfare, a heavy weight to which a buoyant mine is moored. The sinker generally houses the mooring rope drum and depth setting mechanism and for mines laid by ships, it also serves as a launching trolley. *Related term: influence release sinker.* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o těžké závaží, ke kterému je plovoucí mina připevněna. Zátěž obvykle obsahuje buben kotevního lana a mechanismus pro nastavení hloubky a u min pokládaných z lodí slouží také jako spouštěcí kladka. *Příbuzný termín: influence release sinker.*

situation map / carte de situation / situační mapa

A map showing the tactical or the administrative situation at a particular time. 1/11/68

Mapa zobrazující taktickou situaci nebo organizační zabezpečení v závislosti na čase.

situation report / compte rendu de situation / situační hlášení SITREP

A report giving the situation in the area of a reporting unit or formation. 1/11/68

Hlášení, které informuje o situaci v prostoru, kde se právě nalézá jednotka nebo útvar podávající hlášení.

skim sweeping / dragage de contrôle d'immersion / povrchové odminování

In naval mine warfare, the technique of wire sweeping to a fixed depth over deep laid moored mines to cut any shallow enough to endanger surface shipping. 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o techniku odminování ponořením drátu do pevně určené hloubky nad uloženými ukotvenými minami pod vodou s cílem zneškodnit ty miny, které jsou natolik málo ponořené, že by mohly ohrozit hladinové lodí.

slant range / distance oblique / šikmá dálka

The line of sight distance between two points, not at the same level relative to a specific datum. 1/1/80

Vzdálenost na záměrné mezi dvěma body, které nejsou ve stejné úrovni výšek vzhledem k výchozí rovině.

small ship / petit navire / malá loď

A ship of 137 metres (or 450 feet) or less in length. *Related term: large ship.* 1/11/75

Loď o délce 450 stop (137 metrů) a méně. *Příbuzný termín: large ship.*

smoke screen / écran de fumée / kouřová clona

Cloud of smoke used to mask either friendly or enemy installations or manoeuvres. 1/5/63

Oblak kouře používaný pro zamaskování zařízení nebo manévru vojsk vlastních nebo protivníka.

snagline mine / mine à ligne flottante / záchytná mina

A contact mine with a buoyant line attached to one of the horns or switches which may be caught and pulled by the hull or propellers of a ship. *Related term: mine.* 1/11/75

Kontaktní mina s plovoucím provazem přivázaným k jednomu z klaksonů nebo spínačů, který může být zachycen a tažen trupem nebo lodními šrouby lodí. *Příbuzný termín: mine.*

snake mode / contrôle de manoeuvre d'identification / hadovitý režim

A control mode in which the pursuing aircraft files a programmed weaving flight path to allow time to accomplish identification functions. 1/7/72

Kontrolní režim, při kterém stíhající letadlo sleduje naprogramovanou složitou dráhu letu, která mu poskytne čas k provádění identifikačních funkcí.

soft missile base / base de lancement pour missile non protégée / nechráněná raketová základna

A launching base that is not protected against a nuclear explosion. 1/6/64

Raketová základna, která není chráněna proti jadernému výbuchu.

solenoid sweep / drague à solénoïde / odminování solenoidem

In naval mine warfare, a magnetic sweep consisting of a horizontal axis coil wound on a floating iron tube. 1/6/78

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o magnetické odminování, které se skládá z cívky v horizontální ose navinuté na plovoucí ocelové rouře.

**sonobuoy / bouée radioacoustique / zvuková bóje
radio sonobuoy**

An acoustic device, used mainly for the detection of submarines which, when activated, transmits information by radio. 1/3/81

Akustické zařízení používané zejména pro odhalování ponorek, které po aktivaci přenáší informace rádiem.

sortie / sortie / vzlet k plnění úkolu

In air operations, an operational flight by one aircraft. *Related terms: allocation²; mission².* 1/11/68

Ve vzdušných operacích se jedná o operační let jednoho letadla. *Příbuzné termíny: allocation²; mission².*

**sortie number / numéro de sortie / číslo vzletu
sortie reference**

A reference used to identify the images taken by all the sensors during one air reconnaissance sortie. 1/9/69

Označení používané pro identifikaci zobrazení získaných všemi snímači během jednoho průzkumného vletu.

sortie plot / schéma de surface couverte / schéma plošného pokrytí

Preferred term: master plot. 1/8/79

Preferovaný termín: master plot.

sortie reference / numéro de sortie / označení bojového letu

Preferred term: sortie number. 1/9/69

Preferovaný termín: sortie number.

sorting / triage / řazení

Preferred term: triage^{1,2}. 13/12/99

Preferovaný termín: triage^{1,2}.

source / source / zdroj

In intelligence usage, a person from whom or thing from which information can be obtained. *Related terms: agency; agent.* 1/9/81

Ve zpravodajství osoba nebo věc, od které je možné získat informace. *Příbuzné termíny: agency, agent.*

spare / pièce de rechange / náhradní díl

An individual part, sub-assembly or assembly supplied for the maintenance or repair of systems or equipment. 1/12/77

Jednotlivá součástka, část soupravy nebo souprava dodané pro údržbu nebo opravu systémů nebo výzbroje.

special aeronautical chart / carte aéronautique spéciale / speciální letecká navigační mapa

A topographic chart with aeronautical information designed to meet military peacetime requirements for low level air navigation. *Related terms: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; chart; map.* 17/1/05

Topografická mapa s leteckými údaji určená pro vojenské účely v mírových podmínkách pro navigaci při létání v nízkých výškách. *Příbuzné termíny: aeronautical chart; aeronautical plotting chart; aeronautical topographic chart; chart; map.*

special air operation / opération aérienne spéciale / speciální vzdušná operace

An operation, conducted at any level of conflict, in support of unconventional warfare and clandestine, covert and psychological activities. 1/12/76

Operace, která je provedená na jakékoli úrovni konfliktu na podporu nekonvenční války, utajovaných, skrytých a psychologických aktivit.

special flight / transport aérien à la demande / speciální let

An air transport flight, other than a scheduled service, set up to move a specific load. 1/6/65

Druh vzdušné přepravy, jiné než je plánovaná, zřízená pro dopravu specifických nákladů.

special hazard / risque particulier / speciální – zvláštní riziko

In aircraft crash rescue and fire-fighting activities: fuels, materials, components or situations that could increase the risks normally associated with military aircraft accidents and could require special procedures, equipment or extinguishing agents. 1/10/84

Při záchranných a protipožárních činnostech, které jsou spojené s havárií letadla: palivo, materiál a komponenty nebo situace, které mohou zvýšit riziko obvykle spojené s vojenskými leteckými událostmi a mohou vyžadovat zvláštní postupy, zařízení nebo hasicí látky.

special job cover map / carte d'avancement des travaux photographiques / mapa pro plnění speciálního úkolu

A small-scale map used to record progress on photographic reconnaissance tasks covering very large areas. As each portion of the task is completed, the area covered is outlined on the map. 1/9/69

Mapa malého měřítka používaná pro záznamy pokračování fotografického průzkumu, který pokrývá velké oblasti. Při dokončení každé části úkolu je fotograficky pokrytá oblast na mapě zvýrazněna.

special operations / opérations spéciales / speciální operace

Military activities conducted by specially designated, organized, trained and equipped forces using operational techniques and modes of employment not standard to conventional forces. These activities are conducted across the full range of military operations independently or in coordination with operations of conventional forces to achieve political, military, psychological and economic objectives. Politico-military considerations may require clandestine, covert or discreet techniques and the acceptance of a degree of physical and political risk not associated with conventional operations. 13/12/99

Vojenská činnost prováděná speciálně určenými, organizovanými, vycvičenými a vybavenými silami, které používají operační postupy a způsoby nestandardní pro konvenční síly. Tato činnost se provádí během všech vojenských operací samostatně anebo v součinnosti s konvenčními silami k dosažení politických, vojenských, psychologických a ekonomických cílů. Politicko-vojenská hlediska mohou vyžadovat utajované a skryté způsoby činnosti a podstoupení určitého stupně fyzického a politického rizika, které není spojeno s konvenčními způsoby boje.

special reconnaissance and surveillance / reconnaissance et surveillance spéciales / speciální průzkum a sledování

Reconnaissance and surveillance activities conducted by special operations forces, which complement theatre intelligence assets and systems by obtaining strategic and/or operational information. These are human intelligence operations, conducted independently or in support of conventional operations, which may use special techniques, equipment, methods or indigenous assets. 4/10/00

Průzkum a sledování prováděné speciálními silami, které doplňují zpravodajské prostředky a systémy na válčíšti získáváním informací strategického a operačního významu. Jedná se o získávání zpráv z lidských zdrojů, uskutečňované nezávisle anebo při podpoře konvenčních operací, při kterých mohou být využívány speciální postupy, technická zařízení a metody anebo jsou využívány místní zdroje a prostředky.

spectrozonální fotografie / photographie par bandes spectrales / spektrozónální fotografie

A photographic technique whereby the natural spectral emissions of all objects are selectively filtered in order to image only those objects within a particular spectral band or zone and eliminate the unwanted background. 1/8/76

Fotografická technika, při které jsou přirozené spektrální emise všech objektů výběrově filtrovány s cílem zobrazit pouze objekty v rámci určitého spektrálního pásma nebo zóny a vyloučit nežádoucí pozadí.

speed / vitesse / rychlost

Related terms: critical speed; declared speed; endurance speed; hypersonic; maximum sustained speed; pace; pace setter; rate of march; speed of advance; speed of sound; transonic. 01/06/78

Related terms: critical speed; declared speed; endurance speed; hypersonic; maximum sustained speed; pace; pace setter; rate of march; speed of advance; speed of sound; transonic.

**speed of advance / vitesse de progression / rychlost pohybu
SOA**

In naval usage, the speed expected to be made good over the ground. *Related terms: pace; rate of march; speed. 1/1/83*

Při použití v námořnictvu očekávaná okamžitá rychlost vzhledem k pevnině. *Příbuzné termíny: pace; rate of march; speed.*

speed of sound / vitesse du son / rychlost zvuku

The speed at which sound travels in a given medium under specified conditions. The speed of sound at sea level in the International Standard Atmosphere is 1108 ft/second, 658 knots, 1215 km/hour. *Related terms: hypersonic; speed; transonic. 1/11/68*

Rychlost šíření zvuku v daném médiu za stanovených podmínek. Rychlost zvuku na úrovni hladiny moře v Mezinárodní standardní atmosféře je 1108 stop za sekundu, 658 uzlů, 1215 kilometrů za hodinu. *Příbuzné termíny: hypersonic, speed, transonic.*

spigot / tenon / čep

Preferred term: sprag. 1/9/69

Preferovaný termín: sprag.

splash¹ / arrivée / demolice, ničení, destrukce¹

In artillery and naval fire support, word transmitted to an observer or spotter five seconds before the estimated time of the impact of a salvo or round. 1/2/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem slovo předané pozorovateli pět sekund před očekávaným časem dopadu salvy nebo střely.

splash² / destruction² / demolice, ničení, destrukce²

In air interception, target destruction verified by visual or radar means. 1/2/74

V leteckém přepadu jde o zničení cíle, které je ověřeno vizuálně nebo pomocí radiolokátoru.

split cameras / appareils photographiques jumelés / fotografické přístroje s překrýváním snímků

An assembly of two cameras disposed at a fixed overlapping angle relative to each other. 1/8/70

Soustava dvou kamer, které jsou navzájem umístěny tak, aby poskytovaly překryt snímků.

split pair / couple de photographies à décalage latéral / dvojice fotografických přístrojů s překrýváním snímků

Preferred term: split vertical photography. 1/8/73

Preferovaný termín: split vertical photography.

split-up / éclatement / rozdělení

Preferred term: break-up². 1/12/74

Preferovaný termín: break-up².

**split vertical photography / verticales divisées / svisle dělená fotografie
split pair**

Photographs taken simultaneously by two cameras mounted at an angle from the vertical, one tilted to the left and one to the right, to obtain a small sidelap. 1/8/73

Fotografie pořízené současně ze dvou fotografických přístrojů zabudovaných v úhlu od svislé osy, jedna je vychýlená doleva, druhá doprava, aby se získal malý překryt.

spoiling attack / attaque préventive de harcèlement / předstihující úder

A tactical manoeuvre employed to impair seriously a hostile attack while the enemy is in the process of forming up or assembling for an attack. 1/3/82

Taktická činnost s cílem narušit útok protivníka v době, kdy se připravuje a soustřeďuje k útoku.

spot¹ / observer / pozorovat

To determine by observation, deviations of ordnance from the target for the purpose of supplying necessary information for the adjustment of fire. *Related terms: adjustment of fire; ranging.* 1/8/73

Pozorováním určit odchylku palby od cíle pro získání potřebných informací k opravě palby. *Příbuzné termíny: adjustment of fire, ranging.*

spot² / situer / zjistit přesně polohu

To place in a proper location. 1/8/73

Upřesnit vlastní umístění.

spot elevation / point coté / výška bodu

A point on a map or chart whose elevation is noted. 1/1/68

Bod na mapě nebo na námořní mapě, jehož výška byla zaznamenána.

**spot jamming / brouillage sélectif / výběrové rušení
selective jamming**

The jamming of a specific channel or frequency. *Related term: jamming.* 1/6/64

Rušení vybraného kanálu nebo frekvence. *Příbuzný termín: jamming.*

spot size / dimensions du spot / velikost bodu

The size of the electron spot on the face of the cathode ray tube. 1/6/64

Velikost bodu vytvořeného na čelní části katodové trubice svazkem elektronů.

spotting / observation du tir / pozorování palby

A process of determining by visual or electronic observation, deviations of artillery or naval fire from the target in relation to a spotting line for the purpose of supplying necessary information for the adjustment or analysis of fire. 1/8/76

Při provádění palebné podpory pozemním nebo námořním dělostřelectvem vizuální nebo elektronické upřesňování odchylky palby od cíle vzhledem k záměrné pro poskytnutí nezbytné informace pro opravu nebo analýzu palby.

spotting line / axe d'observation / osa pozorování

Any straight line to which the fall of shot of projectiles is related or fire is adjusted by an observer or a spotter. *Related terms: gun-target line; observer-target line.* 1/11/94

Jakákoli přímka, ke které pozorovatel vztahuje dopady výstřelů nebo k níž opravuje střelbu. *Příbuzné termíny: gun-target line, observer target line.*

**sprag / tenon / brzdny kolik
spigot**

A projection preventing the movement of platforms or pallets in the side guidance rails in an aircraft cabin. 1/9/69

Výstupek bránící v pohybu plošin nebo palet v bočních vodicích drážkách v kabině letadla.

spray dome / dôme d'écume / kopule vodní tříště dome

The mound of water spray thrown up into the air when the shock wave from an underwater detonation of a nuclear weapon reaches the surface. 1/12/76

Velké množství vodní tříště vymrštěné do vzduchu poté, co nárazová vlna způsobená podvodním výbuchem jaderné zbraně dosáhne hladiny.

sprocket / roue à rochets / ozubený segment

In naval mine warfare, an antisweep device included in a mine mooring to allow a sweep wire to pass through the mooring without parting the mine from its sinker. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o takové protiodminovací zařízení zabudované do ukotvení miny, které umožňuje, aby odminovací drát prošel ukotvením bez oddělení miny od závaží.

squirt / jet de repérage / kontaktní přecherčovací tryska

In air-to-air refuelling, a means of providing visual detection of a nearby aircraft. In practice this is achieved by the donor aircraft dumping fuel and/or the receiver aircraft selecting afterburners, if so equipped. 1/11/83

Při doplňování paliva za letu prostředek, který zajišťuje vizuální detekci blízkého letadla. V praxi se toho dosahuje tak, že doplňující letadlo plní palivo anebo doplňované letadlo volí přídavné spalování, pokud je jím vybaveno.

stability augmentation feature / amortisseur d'instabilité / zařízení pro zvýšení stability

In a flight control system, an automatic device which operates to augment the short term stability characteristics of an aircraft. 1/1/73

V systému řízení letů se jedná o takové automatické zařízení, které krátkodobě zvyšuje parametry stability letadla.

stable base film / film à faible retrait / stabilní film, film se stabilní bází

A particular type of film having a high stability in regard to shrinkage and stretching. 1/4/71

Specifický druh filmu, který má vysokou stabilitu s ohledem na srážení a vytahování.

staff / état-major / štáb

In a military organization, a group of military and civilian personnel assisting a commander in all his functions. *Related terms: integrated staff; joint staff.* 1/10/03

Ve vojenské organizaci jde o skupinu vojenských a civilních osob, které pomáhají veliteli při výkonu všech jeho funkcí. *Příbuzné výrazy: integrated staff; joint staff.*

stage¹ / étage / stupeň

An element of the missile or propulsion system that generally separates from the missile at burnout or cut-off. Stages are numbered chronologically in order of burning. *Related term: staging area.* 1/3/82

Prvek rakety nebo pohonného systému, který se obvykle po vyhoření nebo přerušení hoření odděluje od rakety. Stupně jsou číslovány chronologicky podle pořadí hoření. *Příbuzný termín: staging area.*

stage² / étape¹ / zabezpečení

To process, in a specified area, troops which are in transit from one locality to another. *Related term: marshalling².* 1/3/82

Proces zabezpečení jednotek v daném prostoru, které se přesunují z jednoho místa do druhého. *Příbuzný termín: marshalling².*

stage³ / étape² / interval mezi skupinami

The part of an air route from one air staging unit to the next. *Related term: staging area.* 1/3/82

Část vzdušné trasy od jedné skupiny letadel ke druhé skupině. *Příbuzný termín: staging area.*

staged crew / équipage de relève / rozmístěná posádka

Aircrew prepositioned at specific points along an air route to allow the continuous operation of the aircraft. 1/11/68

Posádka letadla rozmístěná předem ve stanovených místech podél letové trasy s cílem umožnit nepřetržitý provoz letadla.

staging area¹ / zone d'étape¹ / vyčkávací prostor¹
SA

An area located between the mounting area and the objective area through which all or part of the forces pass after mounting, for the purpose of refuelling, regrouping, training, inspection and distribution of troops and matériel. *Related terms: marshalling²; mounting; objective area.* 25/9/98

Prostor mezi nástupním a cílovým prostorem, kterým prochází většina nebo část sil po svém zformování, aby se doplnily, přeskupily, vycvičily, prověřily a přerozdělily osoby a materiál. *Příbuzné termíny: marshalling²; mounting; objective area.*

staging area² / zone d'étape² / vyčkávací prostor²
SA

A general locality established for the concentration of troop units and transient personnel between movements over lines of communications. 25/9/98

Všeobecně stanovený prostor pro soustředění bojových jednotek a dočasně přidělenou živou sílu mezi přesuny po komunikacích.

STANAG / accord de normalisation OTAN / standardizační dohoda

Preferred term: NATO standardization agreement. 1/11/68

Preferovaný termín: NATO standardization agreement.

standard day of supply / jour standard d'approvisionnement / standardní denní dávka
SDOS

The total amount of supplies required for an average day based on Standing Group NATO rates and/or on national rates as appropriate. *Related terms: combat day of supply; one day's supply.* 1/2/74

Celkové množství dodávek potřebných na průměrný den na základě norem Stálé skupiny NATO, případně národních norem. *Příbuzné termíny: combat day of supply; one day's supply.*

standardization / normalisation / standardizace

The development and implementation of concepts, doctrines, procedures and designs in order to achieve and maintain the compatibility, interchangeability or commonality which are necessary to attain the required level of interoperability, or to optimise the use of resources, in the fields of operations, materiel and administration. *Related terms: commonality; common user item; compatibility; force interoperability, interchangeability; interoperability; military interoperability.* [Approving authority(ies): NCS] 22/6/04

Tvorba a zavádění koncepcí, doktrín, postupů a modelů k dosažení a udržení slučitelnosti, zaměnitelnosti a shodnosti, které jsou nezbytné k dosažení požadované úrovně interoperability nebo pro optimalizaci využívání zdrojů, a to v oblastech operační, výzbrojné technické a administrativní. *Příbuzné termíny: commonality; common user item; compatibility; force interoperability, interchangeability; interoperability; military interoperability.*

standardized product / produit normalisé / standardizovaný produkt

A product that conforms to specifications resulting from the same or equivalent technical requirements. NATO standardized products are identified by a NATO code number. *Related terms: acceptable product; emergency substitute.* 1/8/82

Výrobek, který odpovídá specifikacím vyplývajícím ze shodných nebo ekvivalentních technických požadavků. Standardizované výrobky NATO jsou označovány kódovým číslem NATO. *Příbuzné termíny: acceptable product, emergency substitute.*

standard load / charge standard / standardní zátěž

A load conforming to predetermined dimensions, weight and balance and designated by a number or code. 4/10/00

Zátěž, která odpovídá předem stanoveným rozměrům, hmotnosti a váze a je označena číslem nebo kódem.

standard operating procedure / instructions permanentes / standardní operační postup
SOP

Preferred term: standing operating procedure. 1/6/84

Preferovaný termín: standing operating procedure.

standard parallel / parallèle de référence / nezkreslená – standardní rovnoběžka

A parallel on a map or chart along which the scale is as stated for that map or chart. 1/6/81

Rovnoběžka na mapě nebo náčrtu, jejíž měřítko odpovídá měřítku této mapy nebo náčrtu.

standard pattern / plan de pose réglementaire / standardní systém kladení

In land mine warfare, the agreed pattern to which mines are normally laid. 1/11/68

Při bojové činnosti s použitím pozemních min dohodnutý obrazec, podle něhož jsou obvykle kladeny miny.

standard route / route standard / standardní trasa

In naval cooperation and guidance for shipping, a preplanned single track connecting positions within the main shipping route. *Related term: naval cooperation and guidance for shipping.* 2/3/07

V rámci spolupráce vojenského námořnictva a obchodního loďstva se jedná o předem plánovanou polohu napojení jednocestné trasy v rámci hlavní trasy námořní dopravy. *Příbuzný termín: naval cooperation and guidance for shipping.*

standby state / état de veille / pohotovostní stav (miny)

The state of a land mine when all safety and arming delay devices have operated and the mine is awaiting an arming signal. *Related terms: arming delay device; arming pin; safety device.* 9/5/00

Stav pozemní miny, kdy veškeré zajišťovací prvky a zpoždňovací mechanismy jsou odjištěny a mina vyčkává na spouštěcí signál. *Příbuzné termíny: arming delay device; arming pin; safety device.*

stand fast / halte / palbu stav

In artillery, the order at which all action on the position ceases immediately. 1/3/82

U dělostřelectva povel k okamžitému zastavení veškeré činnosti v palebném postavení.

**standing operating procedure / instructions permanentes / stálý operační postup
standard operating procedure (tolerované)**

SOP

A set of instructions covering those features of operations which lend themselves to a definite or standardized procedure without loss of effectiveness. The procedure is applicable unless ordered otherwise. 1/6/84

Soubor instrukcí týkajících se těch vlastností operací, které tvoří přesný a standardizovaný postup, aniž by ztratily na účinnosti. Tento postup se používá, pokud není stanoveno jinak.

standing order / ordre permanent / trvale platný rozkaz

A promulgated order which remains in force until amended or cancelled. 1/11/68

Vyhlášený rozkaz, který zůstává v platnosti, dokud není doplněn nebo zrušen.

standing patrol / patrouille en attente / stálá hlídka

A patrol which will be of a strength decided by the commander allotting the task. Its task maybe recce, listening, fighting, or a combination of these. It differs from a recce, fighting, or listening patrol, in that, having taken up its allotted position, it is not free to manoeuvre in the performance of its task without permission. *Related term: patrol.* 1/5/63

Hlídka v síle, kterou určil velitel stanovující úkol. Úkolem může být průzkum, naslouchání, vedení boje nebo kombinace těchto činností. Liší se od průzkumné, bojové nebo naslouchací hlídky tím, že má přidělené stanoviště a při plnění úkolu jej bez povolení nemůže opustit. *Příbuzný termín: patrol.*

**start point / point initial³ / výchozí místo
SP**

A well defined point on a route at which a movement of vehicles begins to be under the control of the commander of this movement.

Notes:

1. It is at this point that a column is formed by the successive passing, at an appointed time, of each of its elements.
2. In addition to the principal start point of a column, there may be secondary start points for its different elements.

22/01/10

Vhodně zvolený bod na trase, ve kterém začíná být přesun vozidel řízen určeným velitelem.

Poznámky:

1. V tomto bodě se průjezdem jednotlivých součástí ve stanoveném čase formuje pochodový proud.
2. Kromě hlavního výchozího místa mohou také existovat pomocná výchozí místa pro jednotlivé součásti proudu.

state 1

Preferred term: state of readiness¹.

Preferovaný termín: state of readiness¹.

state 2

Preferred term: state of readiness².

Preferovaný termín: state of readiness².

state of readiness / état de préparation / stav pohotovosti

Preferred term: defence readiness condition. 1/3/81

Preferovaný termín: defence readiness condition.

state of readiness¹ / état de préparation non amorcé (state 1) / stav pohotovosti, stupeň 1 – zajištěný

state 1

safe

The state of a demolition target in which charges are in place. The firing circuit may be in place, but the detonators are not installed and the means of firing are not connected. *Related terms: charged demolition target; state of readiness².1/3/82*

Stav objektu určeného ke zničení, kde jsou uloženy nálože. Rovněž může být uložen zapalovací okruh, ale nejsou rozmístěny rozbušky a nejsou zapojeny prostředky pro odpálení. *Příbuzné termíny: charged demolition target; state of readiness².*

state of readiness² / état de préparation amorcé (state 2) / stav pohotovosti, stupeň 2 – odjištěný

state 2

armed

The state of a demolition target in which the demolition charges are in place, the firing and priming circuits are installed and complete, ready for immediate firing. *Related terms: charged demolition target; state of readiness¹.1/3/81*

Stav objektu určeného ke zničení, kde jsou uloženy nálože, je instalován a zkompletován odpalovací a hlavní okruh a vše je připraveno k okamžitému odpálení. *Příbuzné termíny: charged demolition target; state of readiness¹.*

state of readiness³

Preferred term: defence readiness preparation.

Preferovaný termín: defence readiness preparation.

static air temperature / température de l'air statique / stálá teplota vzduchu

The temperature at a point at rest relative to the ambient air. 1/1/80

Teplota v místě, kde je relativně stálá vůči okolnímu vzduchu.

static marking / interférence due à l'électricité statique / statická stopa

Marks on photographic negatives and other imagery caused by unwanted discharges of static electricity. 1/12/74

Stopa na negativu fotografie nebo na jiném zobrazení způsobená nežádoucím výbojem statické elektřiny.

static test load / charge d'épreuve statique / statická zatěžkávací zkouška

In sea operations, twice the safe working load. *Related term: safe working load.* 1/7/80

Při bojové činnosti na moři zatížení, které je dvakrát větší, než je pracovní zatížení. *Příbuzný termín: safe working load.*

station time / heure de fin de chargement / konec nakládání

In air transport operations, the time at which crews, passengers, and cargo are to be on board and ready for the flight. 1/9/81

Při vzdušné přepravě čas, kdy posádka, přepravované osoby a náklad mají být na palubě a připraveni ke vzletu.

stay behind force / détachement de sûreté / zajišťovací odřad

A force which is left in position to conduct a specified mission when the remainder of the force withdraws or retires from the area. 1/8/76

Část sil ponechaná v postavení k plnění určeného úkolu, když zbytek sil tento prostor opouští nebo se z něj stahuje.

stepped-up separation / séparation verticale / výškový rozestup

The vertical separation in a formation of aircraft measured from an aircraft ahead upward to the next aircraft behind or in echelon. 1/11/75

Vertikální odstup v uskupení letadel měřený od čelního letadla vzhůru k letadlu za ním následujícím nebo ve sledu.

step-up¹ / bascule / postoupení

In land operations, a procedure by which control is passed from an organization to an element of that organization which has been sent to a new location in order to maintain continuity of control during relocation(s) of that organization. 1/11/75

Při bojové činnosti pozemních vojsk postup, kdy velení přechází z nadřízeného na podřízené, protože nadřízený se přemísťuje na nové stanoviště a musí být zabezpečeno nepřetržité velení během přemísťování.

step-up² / détachement de bascule / dočasné převzetí

In land operations, the element of an organization which is sent to carry out a step-up procedure. 1/11/75

Při bojové činnosti pozemních vojsk podřízený prvek, který má realizovat dočasné převzetí velení.

stereogram / stéréogramme / stereogram

A stereoscopic set of photographs or drawings correctly oriented and mounted for stereoscopic viewing. 1/9/69

Soubor stereoskopických fotografií nebo zobrazení, které jsou správně orientované a instalované pro stereoskopické prohlížení.

stereoscopic cover / couverture stéréoscopique / stereoskopický překryt

Photographs taken with sufficient overlap to permit complete stereoscopic examinations. 1/9/69

Fotografie snímáné s dostatečným překrytem, který umožňuje úplné stereoskopické vidění.

stereoscopic model / représentation stéréoscopique / stereoskopický model

The mental impression of an area or object seen as being in three dimensions when viewed stereoscopically on photographs. 1/9/69

Subjektivní vjem oblasti nebo objektu viděných jakoby trojrozměrně při stereoskopickém prohlížení fotografií.

stereoscopic pair / couple stéréoscopique / stereoskopická dvojice, stereodvojice

Two photographs with sufficient overlap of detail to make possible stereoscopic examination of an object or an area common to both. 1/9/69

Dvojice snímků s dostatečným překrytem, který umožňuje stereoskopické zkoumání objektu nebo prostoru společného oběma snímkům.

sterilize / stérilisation / sterilizovat, vyloučit z činnosti

In naval mine warfare, to permanently render a mine incapable of firing, by means of a device (e.g. sterilizer) within the mine. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min učinit minu trvale neschopnou výbuchu s pomocí zařízení uvnitř miny (např. sterilizátoru).

sterilizer / dispositif de stérilisation / autoneutralizační zařízení

In mine warfare, a device included in mines to render the mine permanently inoperative on expiration of a predetermined time after laying. 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím min zařízení obsažené v minách, které učiní minu trvale neúčinnou po uplynutí předem stanoveného času po jejím položení.

stick / groupe de saut / výsadek

A number of paratroopers who jump from one aperture or door of an aircraft during one run over a drop zone. 1/3/82

Určitý počet výsadkářů, kteří seskočí z jednoho otvoru nebo dveří v letadle během jednoho přeletu nad prostorem vysazení.

stock control / contrôle de stock / řízení skladu

Process of maintaining inventory data on the quantity, location, and condition of supplies and equipment due-in, on-hand and due out, to determine quantities of material and equipment available and/or required for issue and to facilitate distribution and management of material. *Related term: inventory control.* 1/11/68

Proces uchovávání údajů o zásobách, množství, místě, stavu zásob a výzbroje, které mají být dodány na sklad, mají být k dispozici a mají být vydány ze skladu. Cílem je určit množství materiálu a výzbroje, které je k dispozici a/nebo které je třeba vydat, případně zajistit distribuci a hospodaření s materiálem. *Příbuzný termín: inventory control.*

stockpile to target sequence / successions des opérations depuis le dépôt jusqu'à l'objectif / pořadí kroků při dopravě ze skladiště k cíli

The order and permutations of events involved in removing a nuclear weapon from storage and assembling, testing, transporting, and delivering it on the target. 1/5/63

Pořadí a varianty událostí, ze kterých se skládá přesun jaderné zbraně ze skladu a její smontování, testování, přeprava a doprava na cíl.

stocks / stock / zásoby na skladě

The quantity of supplies and material on hand ready for use. *Related terms: basic stocks; operational stocks; sustaining stocks; theatre operational stocks.* 1/2/74

Množství zásob a materiálu, které jsou k dispozici, tzn. jsou připravené k použití. *Příbuzné termíny: basic stocks, operational stocks, sustaining stocks, theatre operational stocks.*

STOL aircraft

Preferred term: short take-off and landing aircraft.

Preferovaný termín: short take-off and landing aircraft.

stopway / prolongement d'arrêt / dráha pro zastavení

A defined rectangular area on the ground at the end of a runway in the direction of take-off designated and prepared by the competent authority as a suitable area in which an aircraft can be stopped in the case of an interrupted take-off. It must be capable of supporting aircraft of approximately 23 000 kilogrammes (50,000 lbs). 1/3/81

Vymezený prostor na zemi obdélníkového tvaru na konci rozjezdové dráhy ve směru vzletů určený a připravený odpovědnými orgány jako vhodný pro zastavení letadla v případě přerušeno vzletu. Musí být schopný unést letadlo vážící přibližně 23 000 kilogramů (50.000 liber).

storage life / durée limite de stockage / doba životnosti skladových zásob

The length of time for which an item of supply including explosives, given specific storage conditions, may be expected to remain serviceable and, if relevant, safe. *Related term: shelf life.* 1/9/81

Doba po kterou je možné očekávat, že položka zásob včetně výbušin v daných podmínkách skladování zůstane provozuschopná a bezpečná. *Příbuzný termín: shelf life.*

STOVL aircraft

Preferred term: short take-off and vertical landing aircraft.

Preferovaný termín: short take-off and vertical landing aircraft.

stowage diagram / plan d'arrimage / skladový diagram

A scaled drawing included in the loading plan of a vessel for each deck or platform showing the exact location of all cargo. 1/12/79

Nákres v daném měřítku zahrnutý v plánu nakládání lodi pro každou palubu nebo plošinu. Znázorňuje přesné umístění každého nákladu.

straggler¹ / isolé¹ opozdilec

Any personnel, vehicles, ships or aircraft which, without apparent purpose or assigned mission, become separated from their unit, column or formation. 1/12/79

Jákékoli osoby, vozidla, lodě nebo letadla, která se bez zjevného účelu nebo přiděleného úkolu oddělí od své jednotky, kolony nebo formace.

straggler² / traînard / loď, která zůstala za konvojem

A ship separated from its convoy by more than 5 nautical miles, through inability to keep up, and unable to rejoin before dark, or over 10 nautical miles from its convoy whether or not it can rejoin before dark. *Related term: romper.* 1/3/79

Loď, která se oddělila od konvoje na více než 5 námořních mil z důvodu neschopnosti udržet se v něm a nemožnosti opět se k němu připojit před setměním. Může to být i loď, která se vzdálila na více než 10 námořních mil od svého konvoje bez ohledu na to, zda se k němu může připojit před setměním nebo ne. *Příbuzný termín: romper.*

strategic aeromedical evacuation / évacuation sanitaire aérienne stratégique / strategický vzdušný zdravotnický odsun

That phase of evacuation which provides airlift for patients from overseas areas or from theatres of active operations, to the home base, to other NATO countries or to a temporary safe area. *Related term: tactical aeromedical evacuation.* 9/7/97

Ta fáze odsunu, která zabezpečuje vzdušnou přepravu pacientů ze zámořských oblastí nebo z prostorů aktivních operací na domácí základnu, do jiných zemí NATO nebo do dočasně bezpečné oblasti. *Příbuzný termín: tactical aeromedical evacuation.*

strategic air transport operations / opérations de transport aérien stratégique / operace strategické vzdušné přepravy

The carriage of passengers and cargo between theatres by means of:

- a. scheduled service;
- b. special flight;
- c. air logistic support;
- d. aeromedical evacuation. *Related terms: air transport operations; tactical air transport operations.* 1/9/69

Přeprava osob a nákladu mezi válčišti pomocí:

- a. plánovaného letu;
- b. zvláštního letu;
- c. vzdušného logistického zabezpečení;
- d. vzdušného zdravotnického odsunu. *Příbuzné termíny: air transport operations; tactical air transport operations.*

strategic air warfare / guerre aérienne stratégique / strategická vzdušná válka

Air operations designed to effect the progressive destruction and disintegration of the enemy's war-making capacity. 1/11/68

Vzdušné operace vedené s cílem způsobit postupné zničení a rozklad válečných schopností protivníka.

strategic command / commandement stratégique / strategické velitelství

SC

The command organization at the highest level of the NATO military command structure. Note: there are two strategic commands, namely, Allied Command Operations and Allied Command Transformation. *Related term: NATO strategic commander.* 30/6/05

Nejvyšší velitelství ve velitelské struktuře NATO. Poznámka: existují dvě strategická velitelství, a to velitelství spojeneckých operací a spojenecké velitelství pro transformaci. *Příbuzný termín: NATO strategic commander.*

strategic concentration / concentration stratégique / strategické soustředění

The assembly of designated forces in areas from which it is intended that operations of the assembled force shall begin so that they are best disposed to initiate the plan of campaign. 1/11/68

Shromáždění určených sil v prostorech, ze kterých mají být zahájeny operace soustředěných vojsk tak, aby byly co nejlépe rozmístěny pro zahájení plánu kampaně.

strategic concept / concept stratégique / strategická koncepce

The course of action accepted as a result of the estimate of the strategic situation. It is a statement of what is to be done in broad terms sufficiently flexible to permit its use in framing the military, diplomatic, economic, psychological and other measures which stem from it. 1/11/83

Průběh akce, který je schválený na základě hodnocení strategické situace. Je vyjádřením toho, co je třeba udělat v obecných podmínkách a natolik pružně, aby bylo možné tuto koncepci využít v rámci vojenských, diplomatických, ekonomických, psychologických a jiných opatření, které z ní vyplývají.

strategic intelligence / renseignement stratégique / strategické zpravodajství

Intelligence required for the formulation of policy, military planning and the provision of indications and warning, at the national and/or international levels. *Related terms: intelligence; operational intelligence; strategic level; tactical intelligence.* 14/10/02

Zpravodajství potřebné pro vytváření politických a vojenských plánů a pro zabezpečení výstrahy a varování na národní i na mezinárodní úrovni. *Příbuzné termíny: intelligence; operational intelligence; strategic level; tactical intelligence.*

strategic level / niveau stratégique / strategická úroveň

The level at which a nation or group of nations determines national or multinational security objectives and deploys national, including military, resources to achieve them. *Related term: strategic intelligence.* 15/1/08

Úroveň, na které stát nebo skupina států stanovuje cíle své národní, či mezinárodní bezpečnosti a pro jejich dosažení vyčleňuje své národní zdroje, včetně zdrojů vojenských. *Příbuzný termíny: strategic intelligence.*

strategic mining / minage stratégique / strategické zaminování

A long term mining campaign designed to deny the enemy the use of specific sea routes or sea areas. 01/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o dlouhodobou akci kladení min, která je vedená s cílem zabránit protivníkovi v používání určitých námořních tras nebo prostorů.

strategic mobility / mobilité stratégique / schopnost strategické přepravy (strategická mobilita)

The capability to move forces and their associated logistics in a timely and effective manner over long distances. This could be between joint operations areas, between regions, or beyond NATO's area of responsibility. 17/1/05

Schopnost přesunovat ozbrojené síly a jejich logistické zabezpečení rychle a účelně na velké vzdálenosti. Tyto přesuny se mohou uskutečnit v rámci válčiště, v rámci regionů nebo mimo prostor odpovědnosti NATO.

strategic psychological activities / activités psychologiques stratégiques / strategické psychologické aktivity SPA

Planned psychological activities in peace, crisis and war which pursue objectives to gain the support and cooperation of friendly and neutral countries and to reduce the will and the capacity of hostile or potentially hostile countries to wage war. *Related terms: battlefield psychological activities; peace support psychological activities; psychological operation; psychological consolidation activities.* 16/7/99

Plánované psychologické aktivity v době míru, krize a války, které obvykle sledují cíle získání podpory a spolupráce spojeneckých a neutrálních zemí a snížení vůle a schopnosti nepřátelských nebo potenciálně nepřátelských zemí vést válku. *Příbuzné termíny: battlefield psychological activities; peace support psychological activities; psychological operation; psychological consolidation activities.*

strategic transport aircraft / avion de transport stratégique / strategické dopravní letadlo

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo over long distances. *Related term: transport aircraft.* 1/9/69

Letadlo určené především pro přepravu osob a/nebo nákladu na velké vzdálenosti. *Příbuzný termín: transport aircraft.*

strategic warning / alerte stratégique / strategické varování

A notification that hostilities may be imminent. This notification may occur at any time prior to the initiation of hostilities. *Related term: tactical warning.* 1/10/92

Oznámení, že bezprostředně hrozí zahájení činnosti protivníka. Toto oznámení se může vyskytnout kdykoli před zahájením nepřátelských akcí. *Příbuzný termín: tactical warning.*

stream take-off / décollage en série / skupinový vzlet

Aircraft taking off in trail/column formation. 1/6/65

Letadla startující ve formaci „na řetězci“.

strength / potentiel / síla

Related terms: economic potential; unit strength. 1/7/70

Příbuzné termíny: economic potential; unit strength.

strike / action de choc / úder, nálet

An attack which is intended to inflict damage on, seize, or destroy an objective. 1/5/63

Útok, který má za úkol poškodit, zničit cíl nebo se jej zmocnit.

strike photography / photographie de contrôle d'attaque / fotografie útoku

Air photographs taken during an air strike. 1/4/71

Letecké snímky zhotovené během útoku.

strip marker / repère d'extrémité de rangée double / označení zaminovaného prostoru

In land mine warfare, a marker, natural, artificial, or specially installed, located at the start and finish of a mine strip.

Related terms: gap marker; lane marker; minefield lane; row marker. 1/3/81

Při bojové činnosti s použitím pozemních min se jedná o znak, a to buď přírodní nebo umělý anebo speciálně umístěný na začátku a na konci minového pásma. *Příbuzné termíny: gap marker; lane marker; minefield lane; row marker.*

strip plot / plot de bande photo / snímané pásmo

A portion of a map or overlay on which a number of photographs taken along a track is delineated without defining the outlines of individual prints. 1/9/69

Část mapy nebo překryvu, na kterém je zobrazen určitý počet fotografií snímaných během letu bez určení obrysů jednotlivých tisků.

strip search / reconnaissance sur axe / prohledávání pruhu

Reconnaissance along a straight line between two given reference points. 1/3/81

Průzkum podél rovné čáry (pásma) mezi dvěma danými orientačními body.

strong point / centre de résistance / opěrný bod

A key point in a defensive position, usually strongly fortified and heavily armed with automatic weapons, around which other positions are grouped for its protection. *Related term: key point.* 20/11/96

Klíčový bod obranného postavení, obvykle silně opevněný a silně vyzbrojený automatickými zbraněmi, kolem kterého jsou seskupena ostatní postavení na jeho ochranu. *Příbuzný termín: key point.*

structured message text / texte de message structuré / text zprávy se stanovenou strukturou

A message text composed of paragraphs ordered in a specified sequence, each paragraph characterized by an identifier and containing information in free form. It is designed to facilitate manual handling and processing. *Related terms: formatted message text; free form message text.* 1/7/87

Text zprávy složený z odstavců, uspořádaných do určeného pořadí, kde každý odstavec je charakterizován identifikační značkou a obsahuje informace ve volné formě. Je určen pro usnadnění ruční manipulace a zpracování. *Příbuzné termíny: formatted message text, free form message text.*

sub-assembly / sous-ensemble / dílčí soubor

In logistics, a portion of an assembly, consisting of two or more parts, that can be provisioned and replaced as an entity. *Related terms: assembly; component; equipment; part.* 1/10/92

V logistice část souboru, který se skládá ze dvou nebo více částí, které mohou být poskytnuty nebo přemístěny jako celek. *Příbuzné termíny: assembly, component, equipment, part.*

subkiloton weapon / arme subkilotonique / jaderná zbraň o ráži menší než 1 kt

A nuclear weapon producing a yield below one kiloton. *Related terms: kiloton weapon; megaton weapon; nominal weapon.* 1/5/63

Jaderná zbraň, mající účinnost nižší než 1 kt. *Příbuzné termíny: kiloton weapon, megaton weapon, nominal weapon.*

submarine action area / zone d'action de sous-marins / prostor činnosti ponorek

SAA

A waterspace management area that contains one or more friendly submarines which are the only units that may use antisubmarine weapons within that area. *Related terms: antisubmarine warfare; antisubmarine warfare free area; waterspace management.* 22/01/10

Oblast spravovaného vodního prostoru kde působí jedna nebo více vlastních ponorek, které jako jediné v této oblasti jsou oprávněny používat protiponorkové zbraně. *Příbuzné termíny: antisubmarine warfare; antisubmarine warfare free area; waterspace management.*

submarine base / base de sous-marins / ponorková základna

A base providing logistic support for submarines. 1/11/68

Základna, poskytující ponorkám logistické zabezpečení.

submarine exercise area coordinator / coordonnateur des secteurs d'exercice pour sous-marins / koordinátor prostoru pro výcvik ponorek

SEAC

An authority who publishes permanently established national submarine exercise areas and lanes which have been agreed to by the nations concerned. 1/11/83

Orgán, který zveřejňuje po dohodě se státy, jichž se to týká, stálé národní prostory a trasy vyčleněné pro výcvik ponorek.

submarine haven / zone de sécurité de sous-marins / přístav (útočiště, azyl, útulek) pro ponorky

A specified sea area for submarine operations including:

- a. a submarine sanctuary announced by the area, fleet or equivalent commander;
  - b. an area reserved for submarine operations and training in non-combat zones; and
  - c. a moving area established by a submarine notice surrounding one or more submarines in transit, extending a designated number of nautical miles ahead, astern and on each side of the planned track position of the submarine(s).
- 16/7/96

Vyčleněná námořní oblast pro činnost ponorek, která zahrnuje:

- a. kotviště ponorek, oznámené velitelem prostoru, flotily nebo velitelem odpovídajícího stupně;
- b. prostor vyčleněný pro ponorkové operace a výcvik v nebojových zónách;
- c. prostor pro plavbu ponorek oznámený ve Zprávách o ponorkách, který obklopuje jednu nebo více ponorek při přesunu a rozkládá se stanovený počet námořních mil vpředu, vzadu a po obou stranách stanovené trasy ponorky /ponorek/.

submarine locator acoustic beacon / balise acoustique de repérage de sous-marin / akustický maják pro vyhledávání ponorek

An electronic device, used by submarines in distress, for emitting a repetitive sonic pulse underwater. *Related term: beacon.* 1/2/88

Elektronické zařízení, které používají ponorky v nesnázích pro vysílání opakovaného zvukového impulsu pod vodou. *Příbuzný termín: beacon.*

**submarine movement advisory authority / autorité consultative pour les mouvements de sous-marins / poradní orgán pro plavbu ponorek
SMAA**

The authority who monitors movements of submarines and ships operating variable depth sonar or towed arrays within his area of responsibility and advises the submarine operating authorities and, if necessary, units concerned, of possible mutual interference. 1/6/84

Orgán, který sleduje plavbu ponorek a lodí používajících sonar s proměnlivou hloubkou nebo vlečné soustavy v oblasti, za kterou zodpovídá a poskytuje odpovědným orgánům za řízení ponorek nebo přímo jednotlivým osádkám těchto plavidel informace o situacích možného vzájemného střetávání.

**submarine notice / avis de mouvement des sous-marins / zpráva pro ponorku
SUBNOTE**

A message report originated by a submarine operating authority providing operational and movement instructions for submarines in peace and war, including transit and patrol area information. 1/11/83

Zpráva vydaná operačním orgánem ponorkového loďstva, který poskytuje operační směrnice a plány o plavbě pro ponorky v době míru i za války, a to včetně informací o přepravě a hlídkách.

**submarine operating authority / autorité responsable de la mise en oeuvre des sous-marins / operační velitel ponorkového loďstva
SUBOPAETH**

The naval commander exercising operational control of submarines. 1/11/83

Námořní velitel provádějící operační řízení ponorek.

**submarine patrol area / zone de patrouille de sous-marins / oblast hlídkování ponorek
SPA**

A stationary area established to allow submarine operations unimpeded by submerged mutual interference. *Related terms: prevention of mutual interference³; submarine action area; waterspace management.* 16/7/96

Vymezená oblast umožňující vzájemně nerušenou činnost ponořených ponorek. *Příbuzné termíny: prevention of mutual interference³; submarine action area; waterspace management.*

submunition / sous-munition / submunice

Any munition that, to perform its task, separates from a parent munition. *Related terms: cluster bomb unit; dispenser.* 1/11/85

Jakákoli munice, která se za účelem svého účinku odděluje od nosné munice. *Příbuzný termín: cluster bomb unit; dispenser.*

subordinate-level plan / plan d'échelon subordonné / plán podřízeného stupně

A plan developed by a subordinate command and approved by the next superior level of command once the relevant strategic command-level plan has been approved by the initiating authority. 1/10/01

Plán zpracovaný podřízeným velitelstvím a schválený nejbližším nadřízeným stupněm velení poté, co zadávající složka schválila příslušný plán strategického stupně velení.

subsidiary landing / débarquement secondaire / pomocné vylodění

In an amphibious operation, a landing usually made outside the designated landing area, the purpose of which is to support the main landing. 1/7/80

V obojživelných operacích vylodění obvykle provedená mimo určené prostory přistání, jejichž účelem je podpora hlavního vylodění.

subversion / subversion / podvratná činnost

Action designed to weaken the military, economic or political strength of a nation by undermining the morale, loyalty or reliability of its citizens. *Related terms: counter-subversion; security^{1,2,3}.* 1/3/81

Činnost prováděná s cílem oslabit vojenskou, ekonomickou nebo politickou sílu země podrytím morálky, loajality nebo spolehlivosti jejich obyvatel. *Příbuzné termíny: counter-subversion; security^{1,2,3}.*

superimposed / en superposition / navýšená palba dle vydaného nařízení

A term used in fire planning to indicate that an artillery unit is augmenting fire on a target and its fire may be lifted from that target by the authority implicit in its fire support role. 1/8/74

Termín používaný při plánování palby pro označení, že dělostřelecká jednotka povede přídatnou palbu na daný cíl a že její palba se může přenést z tohoto cíle jinam výhradně na rozkaz orgánu zajišťující palebnou podporu.

supernumerary NATO civilian personnel / personnel civil en surnombre de l'OTAN / nadpočetný civilní personál NATO

International civilian personnel, previously assigned to an international civilian post who are on extended sick leave in accordance with article 45.74 of the NATO civilian personnel regulations and who continue to enjoy NATO status. 1/3/77

Mezinárodní civilní osoby, dříve zařazené na mezinárodní civilní funkce, které jsou dlouhodobě ve stavu nemocných v souladu s článkem 45.74 předpisů NATO pro civilní osoby a jenž mají i nadále statut NATO.

supervised route / itinéraire surveillé / sledovaná trasa

In road traffic, a roadway over which limited control is exercised by means of traffic control posts, traffic patrols or both. Movement credit is required for its use by a column of vehicles or a vehicle of exceptional size or weight. *Related term: route.* 9/5/00

V silniční dopravě silnice, na níž je prováděno řízení v omezeném rozsahu pomocí stanovišť pro řízení provozu, dopravních hlídek nebo oběma způsoby. Aby mohla kolona nebo jednotlivé vozidlo s výjimečnými rozměry nebo vahou tuto silnici použít, je vyžadováno povolení. *Příbuzný termín: route.*

supplemental programmed interpretation report / compte rendu supplémentaire d'interprétation / doplňkový soubor pro programové vyhodnocení SUPIR

A standardized imagery interpretation report providing information, which has not previously been included in other reports, on significant targets covered by the mission; or when supplemental information is required. 1/9/81

Standardizovaný výkladový soubor zobrazení poskytující informace, které dříve nebyly obsaženy v jiných souborech. Jsou to informace o důležitých cílech, které jsou zahrnuty do plněného úkolu nebo v případě potřeby to jsou další doplňkové informace.

supplementary facilities / services supplémentaires / doplňkové zařízení

Facilities required at a particular location to provide a specified minimum of support for reinforcing forces, which exceed the facilities required to support in-place forces. 1/11/94

Zařízení, které je vyžadováno v určitém místě k poskytnutí minimálního zabezpečení pro posily, nad rámec zabezpečovacích zařízení pro místní síly.

supplies / ravitaillement / zásoby

All matériel and items used in the equipment, support and maintenance of military forces. *Related term: equipment.* 1/11/86

Veškerý materiál a součástky používané pro zajištění výzbroje, zásobování a oprav u vojsk. *Příbuzný termín: equipment.*

supplying ship / bâtiment ravitailleur / zásobovací loď

The ship in a replenishment unit that provides the personnel and/or supplies to be transferred. 1/9/81

Loď v zásobovací jednotce, která poskytuje mužstvo anebo zásoby, které mají být přesunuty.

supply management

Preferred term: inventory control

Preferovaný termín: inventory control

support / appui / podpora; zabezpečení

The action of a force, or portion thereof, which aids, protects, complements, or sustains any other force. *Related terms: cross-servicing; close support; mutual support.* 1/11/68

Činnost vojsk nebo jejich součástí, které pomáhají plnit hlavní úkol, chrání, doplňují nebo vytváří podmínky pro plnění úkolu jiným jednotkám. *Příbuzné termíny: cross-servicing; close support; mutual support.*

supported commander / commandant bénéficiaire / podporovaný velitel

A commander having primary responsibility for all aspects of a task assigned by a higher NATO military authority and who receives forces or other support from one or more supporting commanders. *Related term: supporting commander.* 4/10/00

Velitel, který má hlavní odpovědnost za všechny aspekty úkolu uloženého mu vyšším vojenským orgánem NATO a který přijímá jednotky a jiné formy podpory od jednoho nebo více zabezpečujících velitelů. *Příbuzný termín: supporting commander.*

**supporting arms coordination centre / centre de coordination des armes d'appui / středisko koordinace palebné podpory
SACC**

Preferred term: fire support coordination centre. 1/6/64

Preferovaný termín: fire support coordination centre.

supporting attack / attaque d'appui / útok na vedlejším směru

An offensive operation carried out in conjunction with a main attack and designed to achieve one or more of the following:

- a. deceive the enemy;
- b. destroy or pin down enemy forces which could interfere with the main attack;
- c. control ground whose occupation by the enemy will hinder the main attack; or
- d. force the enemy to commit reserves prematurely or in an indecisive area. 11/11/83

Útočná činnost prováděná v součinnosti s útokem na hlavním směru a určená k dosažení jednoho z následujících cílů:

- a. oklamat protivníka;
- b. zničit nebo připoutat síly protivníka, které by mohly bránit útoku na hlavním směru;
- c. kontrolovat území, jehož obsazení protivníkem by bránilo útoku na hlavním směru;
- d. přinutit protivníka k předčasnému zasazení záloh nebo jejich nasazení na vedlejším směru.

supporting commander / commandant en soutien / podporující velitel

A commander who provides a supported commander with forces or other support and/or who develops a supporting plan. *Related term: supported commander.* 4/10/00

Velitel, který poskytuje podporovanému veliteli vojenskou pomoc nebo jiný druh podpory anebo zpracovává plán této podpory. *Příbuzný termín: supported commander.*

supporting fire / tir d'appui / podpůrná palba

Fire delivered by supporting units to assist or protect a unit in combat. *Related terms: close supporting fire; deep supporting fire; direct supporting fire; fire³.* 1/11/68

Palba vedená podporujícími jednotkami na pomoc nebo k ochraně jednotek v boji. *Příbuzné termíny: close supporting fire; deep supporting fire; direct supporting fire; fire³.*

supporting operations / opérations d'appui / pomocné operace

In amphibious operations, those operations conducted by forces other than those assigned to the amphibious task force. They are ordered by higher authority at the request of the amphibious task force commander and normally are conducted outside the area for which the amphibious task force commander is responsible at the time of their execution. 1/3/82

Obojživelné operace prováděné jinými jednotkami než jednotkami přidělenými ke speciálním obojživelným jednotkám. Jsou nařizeny vyšším stupněm na vyžádání velitele zvláštních obojživelných sil a obvykle jsou prováděny mimo prostor, za který velitel speciálních obojživelných sil odpovídá v době jejich provádění.

suppression fire / tir de suppression / potlačovací palba

Fire that degrades the performance of a target below the level needed to fulfil its mission. Suppression is usually only effective for the duration of the fire. *Related term: neutralization fire.* 17/1/05

Palba, která snižuje účinnost cíle pod hranici požadovanou ke splnění úkolu. Potlačení je obvykle účinné pouze během vedení této palby. *Příbuzný termín: neutralization fire.*

**suppression of enemy air defences / mise hors de combat des moyens de défense aérienne ennemis / potlačení nepřátelské protivzdušné obrany
SEAD**

That activity which neutralizes, temporarily degrades or destroys enemy air defences by a destructive and/or disruptive means. 18/12/97

Činnost, která neutralizuje, ničí nebo dočasně umlčuje protivzdušnou obranu protivníka fyzickým útokem anebo elektronickými prostředky.

**Supreme Allied Commander, Europe / Commandant suprême des Forces alliées en Europe / vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě
SAUCER**

The NATO strategic commander commanding Allied Command Operations and responsible for the planning and execution of NATO operations. *Related terms: NATO strategic commander; Supreme Allied Commander Europe; transformation.* 30/6/05

Strategický velitel NATO velící spojeneckým operacím a odpovídající za plánování a provedení operací NATO. *Příbuzné termíny: NATO strategic commander; Supreme Allied Commander Europe; transformation.*

**Supreme Allied Commander Transformation / Commandant suprême allié Transformation / vrchní spojenecký velitel pro transformaci
SACT**

The NATO strategic commander commanding Allied Command Transformation and responsible for the transformation of NATO military capabilities over the full range of Alliance military missions. *Related terms: NATO strategic commander; Supreme Allied Commander, Europe; transformation.* 30/6/05

Strategický velitel NATO velící spojeneckému velitelství pro transformaci a odpovídající za transformaci vojenských schopností NATO v celém rozsahu vojenských úkolů Aliance. *Příbuzné termíny: NATO strategic commander; Supreme Allied Commander, Europe; transformation.*

surface code / code de panneaux / plošná šifra

Preferred term: panel code. 1/1/68

Preferovaný termín: panel code.

**surface-to-air missile / missile surface-air / střela země-vzduch
SAM**

A surface-launched missile for use against air targets. *Related term: missile.* 26/08/82

Střela odpálená ze země proti vzdušným cílům. *Příbuzný termín: missile.*

**surface-to-surface missile / missile surface surface / střela země-země
SSM**

A surface launched missile for use against surface targets. *Related term: missile.* 26/08/09

Střela odpálená ze země proti pozemním cílům. *Příbuzný termín: missile.*

**surface zero / point zéro / epicentrum na povrchu
SZ**

Preferred term: ground zero. 1/9/81

Preferovaný termín: ground zero.

surf zone / zone de déferlement / příbojová zóna

The sea area from where waves start to break up, to the waterline.

Pásmo v moři, od kterého se vlny začínají lámat směrem k pobřežní čáře.

surprise dosage attack / attaque à dose surprise / napadení s překvapivým dávkováním

A chemical operation which establishes on target a dosage sufficient to produce the desired casualties before the troops can mask or otherwise protect themselves. 1/11/83

Chemická operace, která vytváří v cíli dostatečnou dávku ke způsobení ztrát dříve, než si jednotky mohou nasadit masky nebo se jinak chránit.

surveillance / surveillance / pozorování, střežení, sledování

The systematic observation of aerospace, surface or subsurface areas, places, persons, or things, by visual, aural, electronic, photographic, or other means. *Related terms: air surveillance; battlefield surveillance; countersurveillance; sea surveillance.* 1/4/71

Systematické sledování vzdušného prostoru, povrchových a podpovrchových prostorů, míst, osob nebo věcí vizuálními, naslouchacími, elektronickými, fotografickými nebo jinými prostředky. *Příbuzné termíny: air surveillance, battlefield surveillance, countersurveillance, sea surveillance.*

susceptibility / susceptibilité / náchylnost

The vulnerability of a target audience to particular forms of psychological operations approach. 1/12/76

Negativní ovlivnitelnost cílové skupiny osob zvláštními formami psychologických operací.

suspension equipment / système d'emport / zařízení pro zavěšení

All aircraft devices such as racks, adapters, missile launchers, pylons, used for carriage, employment and jettison of aircraft stores. 1/3/81

Vaškerá zařízení letadla, jako jsou závěsy, adaptéry, odpalovací zařízení řízených střel, pylony, používaná pro zavěšení, nesení nebo odhazování nákladu letadla.

suspension strop / raccord d'élingue / délka podvěsného lana (u vrtulníku)

A length of webbing or wire rope between the helicopters and cargo sling. 1/9/69

Délka popruhu nebo drátěného lana mezi vrtulníkem a závěsným okem nákladu.

sustainability / soutenabilité / udržitelnost

The ability of a force to maintain the necessary level of combat power for the duration required to achieve its objectives. *Related term: logistic sustainment.* 1/2/89

Schopnost vojsk uchovat si potřebnou úroveň bojové síly po dobu nezbytnou ke splnění úkolů. *Příbuzný termín: logistic sustainment.*

sustained attrition minefield / champ de mines d'attrition entretenue / udržované minové pole

In naval mine warfare, a minefield which is replenished to maintain its danger to the enemy in the face of counter-measures. *Related term: minefield².* 1/11/75

Při bojové činnosti s použitím námořních min jde o takové minové pole, které je neustále doplňované k zachování si své nebezpečnosti vzhledem k protistojícímu nepříteli. *Příbuzný termín: minefield².*

sustained rate of fire / cadence normale de tir / udržitelná rychlost palby

Actual rate of fire that a weapon can continue to deliver for an indefinite length of time without seriously overheating. 1/8/73

Skutečná rychlost palby, kterou může vést zbraň po neupřesněnou dobu bez vážného přehřátí.

sustaining stocks / stocks d'entretien / sklady pro zabezpečení

Stocks to support the execution of approved operational plans beyond the initial predetermined period covered by basic stocks until resupply is available for support of continued operations. *Related terms: basic stocks; operational stocks; theatre operational stocks; stocks.* 1/2/88

Sklady pro zabezpečení realizace schválených operačních plánů po původním předem určeném období, které byly zabezpečeny stálými sklady, dokud nebudou k dispozici nové zásoby k zabezpečení následných operací. *Příbuzné termíny: basic stocks; operational stocks; theatre operational stocks; stocks.*

sweeper track / route du chasseur / trasa minolovky

Preferred term: hunter track. 1/11/77

Preferovaný termín: hunter track

sweep jamming / brouillage par balayage / rušení rozmítáním

A narrow band of jamming that is swept back and forth over a relatively wide operating band of frequencies. *Related terms: barrage jamming; electronic countermeasures; electronic jamming; jamming; spot jamming.* 1/8/73

Úzké pásmo rušení, které je posouváno oběma směry na poměrně širokém frekvenčním pásmu. *Příbuzné termíny: barrage jamming; electronic countermeasures; electronic jamming; jamming; spot jamming.*

swept path / intercept mécanique / odminovaná trasa

In naval mine warfare, the width of the lane swept by the mechanical sweep at all depths less than the sweep depth. 1/3/77

Při bojové činnosti s použitím námořních min šířka mechanicky odminované trasy ve všech hloubkách menších, než je hloubka odminovávání.

switch horn / antenne interrupteur / spínací tykadlo

In naval mine warfare, a switch in a mine operated by a projecting spike. *Related term: horn.* 1/8/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min spínač na mině ovládaný vyčnívajícím hrotem. *Příbuzný termín: horn.*

sympathetic detonation / détonation par influence / roznět přenosem detonace

Detonation of a charge by exploding another charge adjacent to it. 1/12/77

Výbuch nálože vyvolaný výbuchem jiné nálože v jejím sousedství.

synchronous sights

Preferred term: tachometric sights.

Preferovaný termín: tachometric sights.

**synthetic exercise / exercice synthétique / simulované cvičení
SYNEX**

An exercise in which enemy and/or friendly forces are generated, displayed and moved by electronic or other means on simulators, radar scopes or other training devices. 1/11/83

Cvičení, při kterém jsou síly protivníka anebo vlastní síly generovány, zobrazovány a přesouvány pomocí elektronických nebo jiných prostředků na simulátorech, radiolokačních obrazovkách nebo na jiných výcvikových zařízeních.

T

table of organization / tableau d'effectifs / tabulky počtů

Preferred term: establishment². 1/3/73

Preferovaný termín: establishment².

table of organization and equipment / tableau d'organisation et d'équipement / tabulky počtů osob a výzbroje TO&E

Preferred term: establishment². 1/3/73

Preferovaný termín: establishment².

taboo frequency / fréquence taboue / zakázaná frekvence

A friendly frequency on which jamming or other intentional interference is prohibited. 2/5/95

Vlastní frekvence, na které je zakázáno rušení nebo jakékoliv jiné záměrné vstupování.

tacan / tacan / tacan

An ultra-high frequency electronic air navigation system, able to provide continuous bearing and slant range to a selected station. The term is derived from tactical air navigation. 1/2/74

Elektronický letecký navigační systém pracující na ultravysoké frekvenci, schopný nepřetržitě udávat směr a šikmou dálku ke zvolené stanici. Tento termín je odvozen od termínu "tactical air navigation".

tachometric sights / viseur tachymétrique / rychlostní zaměřovač synchronous sights

Sighting systems which automatically release the bomb at the correct bombing angle by maintaining the sight line on the target, thus determining the speed relative to the target and in some cases the track through the target. *Related terms: angular velocity sights; bomb sighting system; vector sights. 1/12/76*

Zaměřovací systém, který automaticky uvolní pumu ve správném úhlu pro bombardování udržováním záměrně na cíli, následně pak určováním rychlosti vzhledem k cíli a v některých případech dráhy napříč cílem. *Příbuzné termíny: angular velocity sights; bomb sighting system; vector sights.*

tactical aeromedical evacuation / évacuation sanitaire aérienne tactique / taktický vzdušný zdravotnický odsun

That phase of evacuation which provides airlift for patients from the combat zone to points outside the combat zone, and between points within the communication zone. *Related term: strategic aeromedical evacuation. 9/7/97*

Ta fáze odsunu, která zabezpečuje vzdušnou přepravu pacientů z bojové zóny do míst mimo tuto zónu, a mezi místy uvnitř komunikační zóny. *Příbuzný termín: strategic aeromedical evacuation.*

tactical air control centre / centre de contrôle aérien tactique / středisko řízení taktického letectva TACC

The principal air operations installation (land or ship based) from which all aircraft and air warning functions of tactical air operations are controlled. *Related terms: air support operations centre; air control. 1/11/68*

Základní zařízení pro činnost letectva (pozemní nebo na lodi), odkud jsou řízena všechna letadla a předávána vzdušná výstraha během jejich činnosti. *Příbuzné termíny: air support operations centre; air control.*

tactical air control party / élément de contrôle aérien tactique / skupina řízení taktického letectva TACP

A subordinate operational component of a tactical air control system designed to provide air liaison to land forces and for the control of aircraft. 1/8/82

Podřízená operační složka v systému řízení taktického letectva, určená jako styčná skupina letectva u pozemních sil a pro řízení letadel.

tactical air control system / système de contrôle aérien tactique / systém řízení taktického letectva
TACS

The organization and equipment necessary to plan, direct, and control tactical air operations and to coordinate air operations with other Services. It is composed of control agencies and communications-electronics facilities which provide the means for centralized control and decentralized execution of missions. 1/12/74

Organizace a vybavení potřebné pro plánování, vydávání rozkazů, řízení činnosti taktického letectva a ke koordinaci jeho operací s ostatními druhy vojsk. Skládá se z řídicích prvků a elektronických spojovacích zařízení poskytujících prostředky pro centralizované řízení a decentralizované plnění úkolů.

tactical air controller / contrôleur aérien tactique / letecký návodčí

The officer in charge of all operations of the tactical air control centre. He is responsible to the tactical air commander for the control of all aircraft and air warning facilities within his area of responsibility. *Related terms: air control; air controller.* 1/11/68

Důstojník, odpovídající za veškerou činnost střediska řízení taktického letectva. Odpovídá veliteli taktického letectva za řízení všech letadel a zařízení vzdušné výstrahy v rámci prostoru své odpovědnosti. *Příbuzné termíny: air control, air controller.*

tactical air doctrine / doctrine tactique aérienne / taktická doktrína vzdušných sil

Fundamental principles designed to provide guidance for the employment of air power in tactical air operations to attain established objectives. 1/11/80

Základní principy stanovené jako návod pro využití vzdušných sil v taktických vzdušných operacích ke splnění stanovených cílů.

tactical air force / force aérienne tactique / taktické vzdušné síly

An air force charged with carrying out tactical air operations in coordination with ground or naval forces. 1/11/68

Vzdušné síly určené k provádění taktických vzdušných operací v součinnosti s pozemními silami nebo vojenským námořnictvem.

tactical air operation / opération aérienne tactique / taktická vzdušná operace

The employment of air power in coordination with ground or naval forces to:

- a. attain and maintain air superiority;
- b. prevent movement of enemy forces into and within the combat zone and to seek out and destroy these forces and their supporting installations; and
- c. assist ground or naval forces in achieving their objectives by combined and/or joint operations. 4/10/00

Použití vzdušné síly v součinnosti s pozemními silami nebo vojenským námořnictvem s následujícími cíli:

- a. vybojovat a udržet nadvládu ve vzduchu;
- b. zabránit pohybu nepřátelských sil do prostoru bojové činnosti a uvnitř něho, vyhledávat a ničit tyto síly, včetně jejich podpůrné a zabezpečovací zařízení;
- c. pomáhat pozemním nebo námořním silám v dosažení jejich cílů prostřednictvím mnohonárodních a/nebo společných operací.

tactical air support / appui aérien tactique / taktická vzdušná podpora

Air operations carried out in coordination with surface force and which directly assist land or maritime operations. *Related terms: close air support; immediate air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support.* 1/7/83

Letecké operace prováděné v koordinaci s pozemními silami, které přímo podporují pozemní nebo námořní operace. *Příbuzné termíny: close air support; immediate air support; indirect air support; on-call mission; preplanned air support.*

tactical air transport operations / opérations de transport aérien tactique / operace taktické vzdušné přepravy

The carriage of passengers and cargo within a theatre by means of:

- a. airborne operations; parachute assault, helicopterborne assault, air landing;
- b. air logistic support;
- c. special missions;
- d. aeromedical evacuation missions. *Related terms: air transport operations; strategic air transport operations.* 1/11/68

Přeprava osob a materiálu v rámci válčiště prostředky:

- a. vzdušně výsadkových operací (vysazení výsadků, vrtulníkové a přistávací výsadky);
- b. vzdušného logistického zabezpečení;
- c. pro plnění speciálních úkolů;
- d. vzdušného zdravotnického odsunu. *Příbuzné termíny: air transport operations; strategic air transport operations.*

tactical call sign / indicatif d'appel tactique / taktický volací znak

A call sign which identifies a tactical command or tactical communication facility. *Related terms: call sign; collective call sign; indefinite call sign; international call sign; net call sign; visual call sign; voice call sign.* 1/11/68

Volací znak, který identifikuje taktické velitelství nebo taktické spojovací zařízení. *Příbuzné termíny: call sign; collective call sign; indefinite call sign; international call sign; net call sign; visual call sign; voice call sign.*

tactical command / commandement tactique / taktické velení

TACOM

The authority delegated to a commander to assign tasks to forces under his command for the accomplishment of the mission assigned by higher authority. 1/9/74

Pravomoci svěřené veliteli, které ho opravňují vydávat úkoly vojskům pod jeho velením s cílem splnit bojový úkol stanovený nadřízeným.

tactical concept / concept tactique / taktická koncepce

A statement, in broad outline, which provides a common basis for future development of tactical doctrine. 1/8/76

Všeobecně vyjádřená ustanovení, která poskytují společnou základnu pro příští rozvoj taktické doktríny.

tactical control / contrôle tactique / taktické řízení

TACON

The detailed and, usually, local direction and control of movements or manoeuvres necessary to accomplish missions or tasks assigned. *Related terms: administrative control; command¹; full command; functional command; operational command; operational control.* 1/10/01

Podrobné a obvykle přímé řízení a kontrola přesunů nebo manévrů nezbytných ke splnění nařízených úkolů. *Příbuzné termíny: administrative control; command¹; full command; functional command; operational command; operational control.*

tactical intelligence / renseignement tactique / průzkumná informace taktického stupně

Intelligence required for the planning and execution of operations at the tactical level. *Related terms: combat intelligence; intelligence; operational intelligence; strategic intelligence; tactical level of war.* 1/10/01

Průzkumná informace, kterou je třeba mít k dispozici pro plánování a vedení boje na taktickém stupni. *Příbuzné termíny: operational intelligence; strategic intelligence; tactical level of war.*

tactical level / niveau tactique / taktická úroveň

The level at which activities, battles and engagements are planned and executed to accomplish military objectives assigned to tactical formations and units. 15/1/08

Úroveň, na níž jsou činnosti vojsk, boje a bojové akce plánovány a vedeny za účelem splnění vojenských cílů stanovených pro útvary a jednotky taktického stupně.

tactical loading / chargement par unité constituée / taktické nakládání

Preferred term: unit loading. 1/11/68

Preferovaný termín: unit loading.

tactical locality / zone d'intérêt tactique / zájmový prostor na taktickém stupni

An area of terrain which, because of its location or features, possesses a tactical significance in the particular circumstances existing at a particular time. 1/11/68

Prostor nebo terén, který má z důvodu svého umístění nebo vlastností taktický význam v konkrétních podmínkách a čase.

tactical minefield / champ de mines de manoeuvre / taktické minové pole

A minefield which is part of a formation obstacle plan and is laid to delay, channel or break up an enemy advance. *Related term: minefield*^{1,2}. 1/7/80

Minové pole, které je součástí plánu zatarasování a je položeno s cílem zpomalit, nasměrovat nebo zastavit postup protivníka. *Příbuzný termín: minefield*^{1,2}.

tactical mining / mouillage tactique de mines / minování na taktickém stupni

In naval mine warfare, mining designed to influence a specific operation or to counter a known or presumed tactical aim of the enemy. Implicit in tactical mining is a limited period of effectiveness of the minefield. 1/12/76

Při bojové činnosti s použitím námořních min jejich kladení s cílem ovlivnit konkrétní operaci nebo čelit známému nebo předpokládanému taktickému záměru protivníka. Z minování na taktickém stupni vyplývá omezená doba účinnosti minového pole.

tactical range / champ de tir tactique / výcvikový prostor pro bojové střelby

A range in which realistic targets are in use and a certain freedom of manoeuvre is allowed. 1/3/82

Prostor, kde se používají reálné cíle a je umožněna určitá volnost manévru.

tactical security / sûreté² / bezpečnost – utajení na taktickém stupni

In operations, the measures necessary to deny information to the enemy and to ensure that a force retains its freedom of action and is warned or protected against an unexpected encounter with the enemy or an attack. *Related terms: countersurveillance; operations security; physical security; security*^{1,2,3}. 1/11/91

Opatření nutná v průběhu boje s cílem zabránit informování protivníka a zajistit, aby si vojenské síly zachovaly volnost činnosti a byly chráněny před neočekávaným střetnutím s protivníkem nebo před jeho útokem. *Příbuzné termíny: countersurveillance; operations security; physical security; security*^{1,2,3}.

tactical sub-concept / sous-concept tactique / dílčí koncepce činnosti na taktickém stupni

A statement, in broad outline, for a specific field of military capability within a tactical concept which provides a common basis both for equipment and weapon system development and for future development of tactical doctrine. 1/1/83

Obecné ustanovení pro specifickou oblast vojenských činností, které v rámci taktické koncepce poskytuje společnou základnu jak pro rozvoj výzbroje, zbraňových systémů, tak i pro budoucí rozvoj způsobů činnosti na taktickém stupni.

tactical track / piste tactique / taktické sledování

The representation of a moving object in terms of its position, course, velocity and general characteristics. The information is usually correlated from different sources. 9/1/96

Informace o pohybuujícím se objektu z hlediska jeho polohy, směru, rychlosti a dalších všeobecně platných charakteristik. Informace jsou obvykle zpracovány a dány do souladu z různých zdrojů.

tactical transport aircraft / aéronef de transport tactique / dopravní letadlo s taktickým doletem

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo over short or medium distances. *Related terms: long-range transport aircraft; medium-range transport aircraft; short-range transport aircraft; strategic transport aircraft; transport aircraft*. 1/9/69

Letadlo určené především pro přepravu osob anebo nákladů na krátké a střední vzdálenosti. *Příbuzné termíny: long-range transport aircraft; medium-range transport aircraft; short-range transport aircraft; strategic transport aircraft; transport aircraft*.

tactical warning / alerte tactique / varování vojsk na taktickém stupni

A notification that a local enemy attack is imminent. This notification may occur at any time from the indication of a probable attack until just prior to the target being struck or engaged. *Related term: strategic warning.* 1/2/74

Oznámení, že v daném místě bezprostředně hrozí útok protivníka. Toto varování může být vyhlášeno kdykoli v době od náznaku možného útoku až do okamžiku bezprostředně před zasažením nebo napadením cíle. *Příbuzný termín: strategic warning.*

tail hook / crosse d'aéronef / ocasní hák

Preferred term: aircraft arresting hook. 1/7/94

Preferovaný termín: aircraft arresting hook.

takedown / abordage / vynucená loďní prohlídka

The insertion of specially trained forces onto a vessel to compel the master to submit to a search by a boarding party.

Vysazení speciálně vycvičených sil na plavidlo za účelem přinutit jeho kapitána ke svolení k provedení prohlídky plavidla.

tan alt / tangente h / tangenta výšky

Preferred term: shadow factor. 1/12/74

Preferovaný termín: shadow factor.

target¹ / objectif² / cíl¹

The object of a particular action, for example a geographic area, a complex, an installation, a force, equipment, an individual, a group or a system, planned for capture, exploitation, neutralization or destruction by military forces. *Related term: objective.* 6/1/06

Objekt určité činnosti – například územně vymezený prostor, komplex, zařízení, ozbrojená síla, vybavení, jednotlivec, skupina nebo systém – určený k obsazení, využití, umlčení nebo zničení vojenskou silou. *Příbuzný termín: objective.*

target² / objectif³ / cíl²

In intelligence usage, a country, area, installation, agency or person against which intelligence activities are directed. 6/1/06

Ve zpravodajství je to země, území (prostor), zařízení, organizace nebo osoba, vůči níž jsou směřovány zpravodajské aktivity.

target³ / objectif⁴ / cíl³

In artillery, an area designated and numbered for future firing. 6/1/06

U dělostřelectva vymezený a číselně označený prostor určený pro vedení palby.

target⁴ / coup au but / zásah

In artillery and naval fire support, a term indicating that the target has been hit. 6/1/06

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem termín, který udává, že cíl byl zasažen.

target acquisition / acquisition d'objectif / zjišťování cílů

The detection, identification, and location of a target in sufficient detail to permit the effective employment of weapons. *Related term: target analysis.* 1/9/71

Zjištění, identifikace a určení polohy cíle s takovou přesností, která umožní účinné použití zbraní. *Příbuzný termín: target analysis.*

target allocation / affectation des objectifs / přidělení cíle

In air defence, the process, following weapon assignment, of allocating a particular target or area to a specific surface-to-air missile unit or interceptor aircraft. 1/9/74

V protivzdušné obraně se jedná o proces následující po stanovení zbraně, při němž je jednotce s protiletadlovými řízenými střelami nebo přepadovému letounu přidělován konkrétní cíl nebo oblast.

target analysis / analyse d'objectifs / analýza cílů

An examination of potential targets to determine military importance, priority of attack, and weapons required to obtain a desired level of damage or casualties. *Related term: target acquisition.* 1/5/65

Zkoumání potenciálních cílů pro určení jejich vojenské důležitosti, priority útoku a zbraní, které jsou nezbytné k dosažení potřebné úrovně poškození nebo ztrát. *Příbuzný termín: target acquisition.*

target approach point / point d'orientation (air) / bod přiblížení k cíli

In air transport operations, a navigational check-point over which the final turn into the drop zone/landing zone is made. *Related term: initial point⁴.* 1/6/66

Při vzdušné přepravě se jedná o kontrolní navigační bod, nad nímž se provádí zatáčka na konečné přiblížení do prostoru vysazení výsadku nebo přistání. *Příbuzný termín: initial point⁴.*

target audience / audience-cible / cílová skupina

An individual or group selected for influence or attack by means of psychological operations. 1/1/73

Jednotlivec nebo skupina vybraná pro ovlivňování nebo napadení pomocí psychologických operací.

target complex / complexe d'objectifs / komplex cílů

A geographically integrated series of target concentrations. *Related term: target concentration.* 1/11/68

Koncentrace skupiny cílů v geograficky omezeném prostoru. *Příbuzný termín: target concentration.*

target concentration / concentration d'objectifs / soustředění cílů

A grouping of geographically proximate targets. *Related term: target complex.* 1/2/74

Seskupení geograficky blízkých cílů. *Příbuzný termín: target complex.*

target date / date d'exécution / datum provedení plánované činnosti

The date on which it is desired that an action be accomplished or initiated. 1/11/68

Datum, kdy se požaduje provedení nebo zahájení činnosti (akce).

target description / description de l'objectif / popis cíle

Preferred term: description of target. 1/11/75

Preferovaný termín: description of target.

target designation / désignation d'objectif / určování cíle

The act of assigning a target to a weapon system. 1/10/01

Přidělení cíle určitému zbraňovému systému.

target discrimination / discrimination des objectifs / rozlišování cílů

The ability of a surveillance or guidance system to identify or engage any one target when multiple targets are present. 1/9/69

Schopnost přehledového nebo naváděcího systému identifikovat nebo napadnout kterýkoliv cíl ze skupiny cílů.

target dossier / dossier d'objectifs / souhrn informací o cílech

A file of assembled target intelligence about a specific geographic area. 1/11/68

Souhrn shromážděných informací o cílech v dané geografické oblasti.

target folder / carnet d'objectifs / složka cílů

A folder containing target intelligence and related materials prepared for planning and executing action against a specific target. 1/11/68

Složka obsahující informace o cíli a další připravený materiál, který se týká plánování a provedení akce proti danému cíli.

target grid / grille d'objectif / souřadnicová síť cílů

Device for converting the observer's target locations and corrections with respect to the observer target line to target locations and corrections with respect to the gun target line. 1/5/63

Pomůcka pro převod souřadnic pozorovaných cílů a jejich upřesnění s respektováním záměrné cíle a opravami vzhledem k čáře dělo – cíl.

target illustration print / photographie d'objectif / snímek cílových objektů

A single contact print or enlarged portion of a selected area from a single print, providing the best available illustration of a specific installation or pin-point target. 1/9/69

Jednotlivý snímek nebo zvětšená část snímku vybraného prostoru zabezpečující nejpřesnější zobrazení určitého zařízení nebo cíle.

target information sheet / fiche de renseignements sur l'objectif / tabulka cílů

Brief description of the target, completing the "descriptive target data". It should include technical and physical characteristics, details on exact location, disposition, importance, and possible obstacles for an aircraft flying at low altitudes. 1/6/64

Krátký popis cíle, shrnující údaje o něm. Měl by obsahovat technické a fyzikální charakteristiky, podrobnosti o přesném umístění, uspořádání, důležitosti a možné překážky pro lety letadel v přízemních výškách.

targeting / choix des objectifs et des moyens de traitement / targeting

The process of selecting and prioritizing targets and matching the appropriate response to them, taking into account operational requirements and capabilities. 15/1/08

Proces výběru a stanovení priority cílů a odpovídající reakce na ně v souladu s operačními požadavky a schopnostmi.

target intelligence / renseignement sur l'objectif / průzkum cíle

Intelligence which portrays and locates the components of a target or target complex and indicates its vulnerability and relative importance. 1/5/63

Zpráva, která obsahuje a upřesňuje umístění jednotlivých částí cíle nebo celého cíle, stanoví jeho zranitelnost a relativní význam.

target list / liste d'objectifs / seznam cílů**list of targets**

A tabulation of confirmed or suspected targets maintained by any echelon for information and fire support planning purposes. 1/7/80

Tabulka potvrzených nebo předpokládaných cílů, kterou vede každý stupeň velení a která slouží k informování o cílech a k plánování palebné podpory.

target number / numéro de référence de l'objectif / číslo cíle

The reference number given to the target by the fire control unit. 1/1/63

Evidenční číslo, které cíli přidělila jednotka řízení palby.

target of opportunity / objectif inopiné / nově objevený cíl**opportunity target****TOO**

A target which appears during combat and which can be reached by ground fire, naval fire, or aircraft fire, and against which fire has not been scheduled. 1/1/68

Cíl, který se objeví během boje a jenž může být zasažen palbou pozemních, námořních nebo vzdušných prostředků a na který nebyla tato palba plánována.

target overlay / calque d'objectifs / schéma cílů

A transparent sheet which, when superimposed on a particular chart, map, drawing, tracing or other representation, depicts target locations and designations. The target overlay may also show boundaries between manoeuvre elements, objectives and friendly forward dispositions. 1/8/73

Oleáta pokud je položena na mapu, nákres nebo jiný grafický dokument, která zobrazuje umístění a označení cílů. Oleáta může také obsahovat rozhraní mezi manévrujícími jednotkami, cíli a předním okrajem vlastní sestavy.

target range / polygone / střelnice

Preferred term: range³. 1/8/82

Preferovaný termín: range³.

target signature¹ / signature d'un objectif¹ / rozlišovací znaky cíle¹

The characteristic pattern of a target displayed by detection and identification equipment. 1/6/78

Charakteristický tvar cíle zobrazený zařízením pro zjišťování a identifikaci.

target signature² / signature d'un objectif² / rozlišovací znaky cíle²

In naval mine warfare, the variation in the influence field produced by the passage of a ship or sweep. 1/6/78

Při bojové činnosti s použitím námořních min změny v působení pole vytvořené průjezdem lodi nebo odminovacího zařízení.

target status board / tableau de situation d'objectifs / nástěnná mapa – tabulka cílů

A wall chart maintained by the air intelligence division of the joint operations centre. It includes target lists, locations, priority, and status of action taken. It may also include recommended armament and fusing for destruction. 1/11/68

Nástěnná mapa vedená zpravodajským oddělením letectva ve spojeném operačním středisku. Obsahuje seznam cílů, jejich umístění, prioritu a situaci. Může také obsahovat doporučenou výzbroj a prostředky pro ničení.

target system / système d'objectifs / systém cílů

All the targets situated in a particular geographic area and functionally related. 1/11/68

Všechny cíle, které se nacházejí v daném prostoru a jsou ve vzájemném vztahu.

task force¹ / force opérationnelle¹ / úkolové uskupení¹

TF

A temporary grouping of units, under one commander, formed for the purpose of carrying out a specific operation or mission. 6/1/06

Dočasné uskupení jednotek pod velením určeného velitele, vytvořené za účelem provedení určité operace nebo splnění konkrétního úkolu.

task force² / force opérationnelle² / úkolové uskupení²

TF

A semi-permanent organization of units, under one commander, formed for the purpose of carrying out a continuing specific task. 6/1/06

Nestálá organizace jednotek pod velením stanoveného (určeného) velitele, které nemá stálou organizaci a je vytvořená za účelem plnění pokračujícího specifického úkolu.

task force³ / force opérationnelle³ / úkolové uskupení³

TF

A component of a fleet organized by the commander of a task fleet or higher authority for the accomplishment of a specific task or tasks. 6/1/06

Součást flotily organizovaná velitelem speciální flotily nebo vyšším orgánem pro splnění určitého úkolu nebo skupiny úkolů.

tasking / attribution des missions / stanovení úkolů

The process of translating the allocation into orders, and passing these orders to the units involved. Each order normally contains sufficient detailed instructions to enable the executing agency to accomplish the mission successfully. 1/10/78

Proces, kdy jsou upřesnění převedena do rozkazů a tyto rozkazy předány příslušným jednotkám. Rozkaz obvykle obsahuje dostatečně podrobné instrukce, které umožní jednotce úspěšně splnit stanovený úkol.

**tasking authority¹ / autorité responsable¹ / odborný orgán
TA**

In NATO standardization, a principal NATO committee that has the authority to task its subordinate groups to produce standardization agreements and Allied publications. Note: a tasking authority may delegate this function to a subordinate group. 1/10/03

Ve standardizaci v NATO se jedná o hlavní výbor NATO, který má pravomoc úkolovat podřízené skupiny vypracováním standardizačních dohod a spojeneckých publikací. Poznámka: odborný orgán může předat tuto pravomoc určité podřízené skupině.

**tasking authority² / autorité responsable² / orgán velení
TA**

In NATO operations, the authority of an organization or individual to task assets, resources or personnel. 1/10/03

Při operacích v rámci NATO se jedná o orgány nebo jednotlivce s pravomocí velet přiděleným silám, prostředkům nebo jednotlivcům při plnění úkolů.

tattletale / commère / předsunutá námořní jednotka

In naval operations, a unit maintaining contact with a target from a position which enables it to pass targeting information to other units. 1/10/01

Při námořních operacích jednotka, která sleduje cíl z takového místa, které jí umožňuje předávat informace o cíli jiným jednotkám.

taxiway / voie de circulation / pojezdová dráha

A defined path on a land aerodrome established for the taxiing of aircraft and intended to provide a link between one part of the aerodrome and another. [ICAO] 6/1/06

Vyznačená dráha na pozemním letišti určená k pojiždění letadel, která propojuje jednu část letiště s druhou. (ICAO)

T-day / jour T / den T

The day on which transfer of authority takes place or is due to take place. *Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-hour; Y-hour.* 26/8/09

Den, ve kterém se pravomoc předává nebo má předat. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-hour; Y-hour.*

technical analysis / analyse technique / technická analýza

In imagery interpretation, the precise description of details appearing on imagery. 1/3/82

Interpretace, přesný popis podrobností na zobrazení.

technical intelligence / renseignement technique / technické zpravodajství

Intelligence concerning foreign technological developments, and the performance and operational capabilities of foreign materiel, which have or may eventually have a practical application for military purposes. 1/8/79

Zpravodajství, zabývající se zahraničním technologickým vývojem, výkonností a operačními schopnostmi zahraničních materiálů, které mají nebo eventuálně mohou mít praktické využití pro vojenské účely.

technical material¹ / matériel technique¹ / technický materiál

In intelligence, equipment, matériel, systems and procedures, technical developments and capabilities intended for operational activities, from which intelligence may be derived. 25/9/98

V průzkumu vybavení, výzbroj a výstroj, systémy a postupy, technický rozvoj a předpokládané možnosti pro operační činnost, ze kterých mohou být získány zpravodajské informace

technical material² / matériel technique² / takticko- technická data

In signals intelligence, data concerning cryptographic systems, communication systems, procedures and methods, signal characteristics, equipment and procedures. 25/9/98

V rádiovém a radiotechnickém průzkumu data, týkající se kryptografických a spojovacích systémů, metod a postupů, charakteristik signálů, vybavení a postupů.

technical neutralization / neutralisation technique / úmyslné poškození

A technical operation to render equipment temporarily unusable. *Related terms: demolition; uncharged demolition target.* 4/10/00

Technické opatření, jehož cílem je učinit prostředek dočasně nepoužitelným. *Příbuzné termíny: demolition; uncharged demolition target.*

technical specification / spécification technique / technická specifikace

A detailed description of technical requirements stated in terms suitable to form the basis for the actual design development and production processes of an item having the qualities specified in the operational characteristics. *Related term: operational characteristics.* 1/11/68

Podrobný popis technických požadavků uvedených a vyjádřených v termínech vhodných pro vytvoření základny pro aktuální proces vývoje návrhu a výroby určitého předmětu, který má mít kvality uvedené v operačních charakteristikách. *Příbuzný termín: operational characteristics.*

telebrief / transmetteur d'ordres / zkrácená předletová příprava prováděná telefonicky

Direct telephone communications between an air controller and the crews in their aircraft on the ground. 18/12/97

Přímé telefonní spojení mezi řídícím letového provozu a piloty v jejich letadlech na zemi.

telecommunication¹ / télécommunication¹ / telekomunikace¹

Communication by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. 1/7/04

Přenos informací pomocí linkových, radiových nebo optických spojů nebo jiných elektromagnetických systémů.

telecommunication² / télécommunication² / telekomunikace²

Any transmission, emission or reception of signals representing signs, writing, images and sounds or information of any nature by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. 1/7/04

Každý přenos, vysílání nebo příjem signálů, které představují znaky, texty, obrazy nebo zvuky anebo informace libovolné povahy, realizované linkovými, radiovými, optickými nebo jinými elektromagnetickými systémy.

temporary cemetery / cimetière temporaire / dočasný hřbitov

A cemetery for the purpose of:

- a. The initial burial of the remains if the circumstances permit; or
- b. The re-burial of remains exhumed from an emergency burial. 1/6/59

Hřbitov pro účely:

- a. prvotního pohřbení ostatků, pokud to okolnosti dovolí;
- b. opětovného pohřbení ostatků exhumovaných z nouzového hrobu.

temporary civilian personnel / personnel civil temporaire / dočasné civilní osoby

Civilians engaged either to replace members of the staff who are temporarily absent or to undertake tasks, temporarily in excess of the national or international manpower ceiling. 1/11/75

Civilní osoby přijaté pro nahrazení příslušníků štábu, kteří jsou dočasně nepřítomni, nebo pro plnění úkolů, které dočasně přesahují národní nebo mezinárodní početní stavy.

terminal control area / zone de contrôle terminale / koncová řízená oblast

A control area normally established at the confluence of Air Traffic Service routes in the vicinity of one or more major aerodromes. *Related terms: airway; controlled airspace; control area; control zone.* 1/1/73

Řízená oblast obvykle vytvořená v místech, kde se sbíhají tratě leteckých provozních služeb v blízkosti jednoho nebo více větších letišť. *Příbuzné termíny: airway, controlled airspace, control area, control zone.*

terminal guidance / guidage de fin de trajectoire / koncové navedení

The guidance applied to a missile between midcourse guidance and its arrival in the vicinity of the target. 1/1/73

Navádění řízené střely od střední fáze letu po přilet do blízkosti cíle.

terminal velocity¹ / vitesse limite / mezní rychlost

Hypothetical maximum speed a body could attain along a specified flight path under given conditions of weight and thrust if diving through an unlimited distance in air of specified uniform density. 1/11/68

Předpokládaná maximální rychlost, kterou by těleso mohlo dosáhnout na definované letové dráze za daných podmínek hmotnosti a tahu, pokud by sestoupilo v neomezené vzdálenosti do vzduchu s definovanou stejnou hustotou.

terminal velocity² / vitesse terminale / dopadová rychlost

Remaining speed of a projectile at the point in its downward path where it is level with the muzzle of the weapon. 1/11/68

Zbytková rychlost střely v bodě sestupné dráhy, kde se nachází úroveň ústí (hlavně) střelné zbraně.

terrain analysis / analyse du terrain / analýza terénu

The collection, analysis, evaluation and interpretation of geographic information on the natural and man-made features of the terrain, combined with other relevant factors, to predict the effect of the terrain on military operations. 1/11/90

Sběr, analýza, vyhodnocování a interpretace geografických informací o přirozených a lidskou činností vytvořených charakteristických znacích terénu v kombinaci s dalšími důležitými faktory, které mohou ovlivnit vojenské operace z hlediska terénu.

terrain avoidance system / fonction "évitement du sol" / systém upozorňující na překážky

A system which provides the pilot or navigator of an aircraft with a situation display of the ground or obstacles which project above either a horizontal plane through the aircraft or a plane parallel to it, so that the pilot can manoeuvre the aircraft to avoid the obstruction. 1/2/74

Systém, který poskytuje pilotovi nebo navigátorovi letadla zobrazení situace terénu nebo překážek, které vyčnívají buď nad horizontální rovinu procházející letadlem, nebo nad rovinu, která je s ní souběžná, takže pilot může manévrovat, aby se překážce vyhnul.

terrain clearance system / fonction "découpe" / systém měření výšky nad terénem

A system which provides the pilot, or autopilot, of an aircraft with climb or dive signals such that the aircraft will maintain a selected height over flat ground and clear the peaks of undulating ground within the selected height in a vertical plane through the flight vector. This system differs from terrain following in that the aircraft need not descend into a valley to follow the ground contour. 1/1/73

Systém, který předává pilotovi nebo autopilotovi letadla signály ke stoupání nebo klesání tak, aby letadlo udržovalo zvolenou výšku nad rovným terénem a překonávalo vrcholky zvlněného terénu v rámci zvolené výšky ve vertikální rovině s pomocí letového vektoru. Tento systém se liší od systému kopírování terénu v tom, že letadlo nemusí klesat do údolí, aby sledovalo nerovnosti terénu.

terrain flight / vol tactique / přízemní let

Flight close to the earth's surface during which airspeed, height and/or altitude are adapted to the contours and cover of the ground in order to avoid enemy detection and fire. 1/6/84

Let v přízemní výšce, během něhož se rychlost letu a výška přizpůsobují povrchu terénu tak, aby se letadlo vyhnulo zjištění protivníkem a jeho palbě.

terrain following system / fonction "suivi du terrain" / systém kopírování terénu

A system which provides the pilot or autopilot of an aircraft with climb or dive signals such that the aircraft will maintain as closely as possible, a selected height above a ground contour in a vertical plane through the flight vector. 1/2/74

Systém, který poskytuje pilotovi nebo autopilotovi signály o stoupání nebo klesání tak, aby letadlo udržovalo ve vertikální rovině co nejtěsněji zvolenou výšku nad terénem s pomocí letového vektoru.

terrorism / terrorisme / terorismus

The unlawful use or threatened use of force or violence against individuals or property in an attempt to coerce or intimidate governments or societies to achieve political, religious or ideological objectives. 1/9/89

Nezákonné použití nebo hrozba použití síly nebo násilí proti jednotlivcům nebo majetku s cílem donutit k ústupkům nebo zastrašit vlády nebo společnost za účelem dosažení politických, náboženských nebo ideologických cílů.

test depth / immersion d'épreuve / zkušební hloubka

The depth of which the submarine is tested by actual or simulated submergence. 1/9/81

Hloubka, ve které je prověřována ponorka při skutečném nebo simulovaném ponoření.

theatre operational stocks / stocks opérationnels du théâtre / zásoby na válčišti

Operational stocks normally held in a theatre to support that theatre. *Related terms: basic stocks; operational stocks; sustaining stocks; stocks.* 1/8/73

Operační zásoby, běžně se nacházející na válčišti a určené pro jeho zabezpečení. *Příbuzné termíny: operational stocks; stocks; war reserves.*

thermal exposure / effet thermique / tepelný účinek

The total normal component of thermal radiation striking a given surface throughout the course of a detonation; expressed in calories per square centimetre and/or megajoules per square metre. 1/8/79

Celková kolmá složka tepelného vyzařování dopadající na daný povrch v průběhu výbuchu; vyjadřuje se v kaloriích na centimetr čtvereční nebo v megajoulech na metr čtvereční.

thermal imagery / imagerie thermique / tepelný obraz**TI**

Imagery produced by sensing and recording the thermal energy emitted or reflected from the objects which are imaged. 1/7/83

Zobrazení vytvořené snímáním a záznamem tepelné energie vyzařované nebo odražené od zobrazovaného objektu.

thermal radiation / rayonnement thermique¹ / tepelné záření**heat radiation (tolerované)**

The energy radiated by solids, liquids or gases in the form of electromagnetic waves as a result of their temperature. 26/8/09

Energie vyzařovaná pevnými látkami, kapalinami nebo plyny v podobě elektromagnetických vln v důsledku jejich teploty.

thermal shadow / ombre thermique / tepelný stín

The tone contrast difference of infrared linescan imagery which is caused by a thermal gradient which persists as a result of a shadow of an object which has been moved. 1/12/76

Kontrastní tón, odlišující se od obrazu infračerveného řádkového zobrazení, který je způsoben teplotním gradientem přetrvávajícím jako výsledek stínu objektu, který se přesunul.

thermal X-rays / rayonnement thermique² / tepelné paprsky x

The electromagnetic radiation, mainly in the soft (low-energy) X-ray region, emitted by the debris of a nuclear weapon by virtue of its extremely high temperature. 1/9/81

Elektromagnetické záření, především v oblasti měkkého (nízkoenergetického) záření X, vyzařované zbytky jaderné zbraně v důsledku její velmi vysoké teploty.

thermonuclear / thermonucléaire / termojaderný

An adjective referring to the process (or processes) in which very high temperatures are used to bring about the fusion of light nuclei, with the accompanying liberation of energy. 1/11/68

Přídavné jméno odkazující na proces (nebo procesy), kdy je používána velmi vysoká teplota k vyvolání syntézy lehkých jader se současným uvolněním energie.

thermonuclear weapon / arme thermonucléaire / termonukleární zbraň, vodíková zbraň**hydrogen bomb**

A weapon in which very high temperatures are used to bring about the fusion of light nuclei such as those of hydrogen isotopes (e.g., deuterium and tritium) with the accompanying release of energy. The high temperatures required are obtained by means of fission. 1/11/68

Zbraň, v níž se používají velmi vysoké teploty s cílem dosáhnout syntézy lehkých jader, jako jsou jádra izotopů vodíku (např. deutéria a tritia), s doprovodným uvolněním energie. Potřebné vysoké teploty se dosahují štěpením.

thorough decontamination / décontamination approfondie / úplné dekontaminace

Decontamination carried out by a unit, with or without external support, to reduce contamination on personnel, equipment, materiel and/or working areas to the lowest possible levels, to permit the partial or total removal of individual protective equipment and to maintain operations with minimum degradation. This may include terrain decontamination beyond the scope of operational decontamination. *Related terms: decontamination; immediate decontamination; operational decontamination.* 1/10/92

Dekontaminace prováděná jednotkou s poskytnutím vnější pomoci či bez ní za účelem snížení úrovně dekontaminace osob, zařízení, techniky a zbraní nebo pracovišť na co možná nejnižší úroveň, aby bylo možné částečně nebo úplně sejmout ochranné prostředky individuální ochrany a pokračovat v bojové činnosti s co nejmenším zdržením. To může také zahrnovat i dekontaminaci terénu v širším měřítku než je běžná bojová dekontaminace. *Příbuzné termíny: decontamination; immediate decontamination; operational decontamination.*

T-hour / heure T / hodina T

The time at which transfer of authority takes place or is due to take place. *Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; Y-hour.* 26/8/09

Hodina, kdy se předává nebo má předat pravomoc. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; Y-hour.*

threat-oriented munitions / stocks de munitions proportionnels à la menace / zásoby munice odpovídající ohrožení

In stockpile planning, munitions intended to neutralize a finite assessed threat and for which the total requirement is determined by an agreed mathematical model. *Related term: level-of-effort munitions.* 1/2/88

Plánují se jako zásoby munice určené pro neutralizaci konkrétních vyhodnocených hrozeb, u kterých se celková potřeba stanoví dohodnutým matematickým modelem. *Příbuzný termín: level-of-effort munitions.*

threshold / seuil / práh

The beginning of that portion of the runway usable for landing. 1/12/76

Začátek vzletové a přistávací dráhy používané pro přistávání.

tie down / arrimage / přivázání, připoutání lashing

The fastening or securing of a load to its carrier by use of ropes, cables or other means to prevent shifting during transport. Also used (as a noun) to describe the material employed to secure a load. 1/12/74

Upevnění nebo zajištění nákladu k jeho nosiči za použití provazů, lan nebo jiných prostředků s cílem zabránit posouvání během přepravy. Používá se také (jako podstatné jméno) k popisu materiálu používaného k zajištění nákladu.

tie down diagram / schéma d'arrimage / schéma upevnění

A drawing indicating the prescribed method of securing a particular item of cargo within a specific type of vehicle. 1/9/69

Nákres, který zobrazuje předepsanou metodu zabezpečení určité části nákladu v určitém typu vozidla.

tie down point / point d'arrimage / místo pro upevnění nákladu lashing point

An attachment point provided on or within a vehicle for securing cargo. 1/11/68

Upevňovací místo na nebo uvnitř vozidla určené k zajištění nákladu.

tie down point pattern / plan de soute / rozložení míst upevnění

The pattern of tie down points within a vehicle. 1/11/68

Rozložení míst upevnění ve vozidle.

tilt / inclinaison laterale / boční náklon

Preferred term: roll².

Preferovaný termín: roll².

tilt angle / angle d'inclinaison² / úhel náklonu

The angle between the optical axis of an air camera and the vertical at the time of exposure. *Related terms: angle of depression²; roll².* 1/3/79

Úhel mezi kolmou osou letadla a svislou rovinou země obsahující podélnou osu letadla. *Příbuzné termíny: angle of depression²; roll².*

time fuze / fusée à temps / časovací zapalovač

A fuze which contains a graduated time element to regulate the time interval after which the fuze will function. *Related term: fuze.* 1/11/68

Zapalovač, který obsahuje odstupňovaný časovací prvek, kterým se reguluje doba, po jejímž uplynutí je zapalovač iniciován. *Příbuzný termín: fuze.*

time of flight / durée de trajet / doba letu

In artillery and naval fire support, the time in seconds from the instant a weapon is fired, launched, or released from the delivery vehicle or weapons system to the instant it strikes or detonates. 1/8/76

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem doba v sekundách od okamžiku, kdy je náboj vystřelen, odpálen nebo uvolněn z mobilního odpalovacího zařízení nebo zbraňového systému až do okamžiku, kdy dopadne nebo exploduje.

**time on target¹ / heure sur l'objectif¹ / doba nad cílem, čas zahájení činnosti nad cílem¹
TOT**

Time at which aircraft are scheduled to attack or photograph a target. 1/7/87

Čas, ve kterém je plánováno, že letadlo zaútočí nebo vyfotografuje cíl.

**time on target² / heure sur l'objectif² / doba nad cílem, čas zahájení činnosti nad cílem²
TOT**

In other than air operations, the time of the first weapons effect on the target groups. 1/7/87

U jiných než vzdušných operací čas, ve kterém první střely dopadnou na skupiny cílů.

**time on target³ / heure sur l'objectif³ / doba nad cílem, čas zahájení činnosti nad cílem³
TOT**

In coordinated maritime operations, the time of arrival of the first warhead in a specified target area. 1/7/87

Ve společných námořních operacích čas příletu první bojové hlavice řízené střely do určené cílové oblasti.

time slot / créneau de temps / časový úsek

Period of time during which certain activities are governed by specific regulations. 1/3/82

Časové období, během něhož se určité činnosti řídí zvláštními nařízeními.

tip / inclinaison / sklon (klopení)

Preferred term: pitch².

Preferovaný termín: pitch².

titling strip / donnée de marquage / označení snímku

The information added to negatives and/or positives, in accordance with regulations to identify and provide reference information. 1/9/69

Informace připojená k negativům a/nebo pozitivům podle pravidel pro vyznačování a zabezpečování referenčních informací.

TNT equivalent / équivalence TNT / TNT ekvivalent

A measure of the energy released from the detonation of a nuclear weapon, or from the explosion of a given quantity of fissionable material, in terms of the amount of TNT (Trinitrotoluene) which could release the same amount of energy when exploded. 1/5/63

Množství energie uvolněné při výbuchu jaderné zbraně nebo při výbuchu daného množství štěpného materiálu, které je vyjádřeno množstvím TNT (Trinitrotoluenu), které by při svém výbuchu uvolnilo stejné množství energie.

tone / ton / tón

Each distinguishable shade variation from black to white on imagery. 1/2/74

Každá rozlišitelná změna odstínu na zobrazení od černé až po bílou.

tone down / atténuation / útlum

Preferred term: attenuation. 1/11/91

Preferovaný termín: attenuation.

topographic base / base topographique / topografická základna

Preferred term: chart base. 1/8/70

Preferovaný termín: chart base.

torpedo defence net / filet pare-torpille / síť pro zachycení torpéd

A net employed to close an inner harbour to torpedoes fired from seaward or to protect an individual ship at anchor or underway. 1/5/63

Síť používaná pro uzavření přístaviště proti torpédům vystřeleným z volného moře nebo pro ochranu jednotlivých lodí, které kotví nebo během jejich plavby.

total dosage attack / attaque à dose totale / útok s úplnou dávkou

A chemical operation which does not involve time limit within which to produce the required toxic level. 1/11/85

Chemická operace bez časového limitu, během níž se vytvoří požadovaná úroveň jedovatých látek.

total pressure / pression totale / celkový tlak

The sum of dynamic and static pressures. 1/8/79

Součet dynamického a statického tlaku.

touchdown / posé² / dosednutí, přistání

The contact, or moment of contact, of an aircraft or spacecraft with the landing surface. 1/1/73

Dotyk nebo okamžik dotyku letadla nebo kosmického prostředku s terénem.

touchdown zone¹ / zone de posé¹ / pásmo – zóna dosednutí¹

For fixed-wing aircraft, the first 3,000 feet or 1,000 metres of runway beginning at the threshold. *Related term: aerodrome.* 6/1/06

Pro letouny prvních 3 000 stop nebo 1 000 metrů přistávací dráhy, počínaje jejím prahem. *Příbuzný termín: aerodrome.*

touchdown zone² / zone de posé² / pásmo – zóna dosednutí²

For rotary-wing and vectored-thrust aircraft, the portion of the helipad or runway used for landing. *Related term: aerodrome.* 6/1/06

Pro vrtulníky a letouny s kolmým startem (směřovaným tahem) ta část přistávací plochy nebo dráhy, která se používá pro přistání. *Příbuzný termín: aerodrome.*

track¹, v. / suivre / sledovat, navádět, vyhledávat

To display or record the successive positions of a moving object. 18/2/98

Zobrazit nebo zaznamenat postupné polohy pohybujícího se objektu.

track², v. / acquérir / zachytit a sledovat

To lock on to a point of radiation and obtain guidance therefrom. *Related term: lock on.* 18/2/98

Zachytit a sledovat bod vyzařování pro využití při navádění. *Příbuzný termín: lock on.*

track³, v. / poursuivre / sledovat pohybující se cíl

To keep a gun properly aimed, or to point continuously a target-locating instrument at a moving target. 18/2/98

Udržovat dělo zaměřené ve správném směru nebo zaměřovač trvale nasměřovaný na pohybující se cíl.

track⁴, n. / **axe de passage / pás, pruh**

In air photographic reconnaissance, the prescribed ground path over which an air vehicle moves during the execution of its mission. 18/2/98

Při vzdušném fotografickém průzkumu předem stanovený pás země, nad kterým se letadlo pohybuje při plnění svého úkolu.

track⁵, n. / **trace / stopa, dráha**

A mark left on the ground by the passage or presence of a person or object. 18/2/98

Stopa zanechaná na zemi po průchodu nebo po přítomnosti osoby nebo předmětu.

track⁶, n. / **chenille / pás**

One of two endless belts on which a full-track or half-track vehicle runs. 18/2/98

Jeden ze dvou nekonečných pásů, po kterých se pohybují pásová nebo polopásová vozidla.

track⁷, n. / **route / kurs, trať**

The projection on the surface of the earth of the path of a spacecraft, aircraft or ship, the direction of which path at any point is usually expressed in degrees from North (true, magnetic, or grid). 18/2/98

Zobrazení dráhy kosmické lodi, letadla nebo lodi na povrchu země, jejichž dráha je v jakémkoli bodě vyjádřena ve stupních od severu (zeměpisného, magnetického nebo souřadnicové sítě).

track⁸, n. / **chemin de guidage / vodící lišta, kolej**

A metal part forming a path for a moving object. 18/2/98

Kovový prvek vytvářející dráhu pro pohybující se objekt.

track handover / transfert de piste(s)¹ / předání sledování

In air defence, the process of transferring the responsibility for production of a track from one track production area to another. 1/9/74

V protivzdušné obraně proces přenesení zodpovědnosti za sledování z jednoho prostoru, kde začíná dráha, do druhého.

tracking / poursuite² / sledování

Precise and continuous position-finding of targets by radar, optical, or other means. 1/1/73

Přesné a nepřetržité vyhledávání polohy cílů pomocí radiolokátoru, optických nebo jiných prostředků.

track production / production des pistes / vytváření dráhy

A function of a surveillance organization in which the active and passive radar inputs are correlated into coherent position reports, together with historical positions, identity, height, strength and direction. 1/12/74

Činnost v rámci organizace průzkumu, při které jsou aktivní a pasivní vstupy radiolokátoru slučovány do ucelené zprávy o poloze, obsahující předchozí polohu, identifikaci, výšku, sílu a směr.

**track production area / zone de production des pistes / oblast vytváření dráhy
TPA**

An area in which tracks are produced by one radar station. 1/8/73

Oblast, ve které dráhy vytváří jedna radiolokační stanice.

track symbology / symboles de piste / symbolika dráhy

Symbols used to display tracks on a data display console or other display device. 1/8/73

Symboly používané pro zobrazení drah na datovém indikačním pultu nebo na jiném zobrazovacím zařízení.

track telling / transfert de piste(s)² / předávání zpráv, přenos informací

The process of communicating air surveillance and tactical data information between command and control systems or between facilities within the systems. Telling may be classified into the following types:

- a. Back tell – The transfer of information from a higher to a lower echelon of command.
- b. Cross tell – The transfer of information between facilities at the same operational level.
- c. Forward tell – The transfer of information to a higher level of command.
- d. Overlap tell – The transfer of information to an adjacent facility concerning tracks detected in the adjacent facility's area of responsibility.
- e. Relateral tell – The relay of information between facilities through the use of a third facility. This type of telling is appropriate between automated facilities in a degraded communication environment. 1/12/74

Proces předávání informací vzdušného průzkumu a taktických dat mezi velitelskými a řídicími systémy nebo mezi zařízeními v rámci těchto systémů. Přenos se může dělit následovně:

- a. Zpětné předávání. Přenos z vyššího na nižší stupeň velení.
- b. Křížové předávání. Přenos mezi zařízeními stejné operační úrovně.
- c. Přednostní předávání. Přenos údajů na vyšší stupeň velení.
- d. Překrývající předávání. Přenos údajů na sousední zařízení, které patří do jejich odpovědnosti.
- e. Boční předávání. Přenos s využitím třetích zařízení. Typ je vhodný pro přenos mezi automatickými zařízeními v rušeném prostředí.

trafficability / aptitude à la circulation / stupeň průchodnosti terénu

Capability of terrain to bear traffic. It refers to the extent to which the terrain will permit continued movement of any and/or all types of traffic. 1/4/71

Schopnost terénu unést dopravní zatížení. Týká se rozsahu, v němž je terén schopen umožnit plynulé přesuny jednoho anebo všech druhů dopravy.

traffic control police / police de la circulation / regulační služba

Any personnel ordered by a military commander and/or by a civil authority to facilitate the movement of traffic and to prevent and/or report any breach of road traffic regulations. 4/10/00

Veškeré osoby určené vojenským velitelem anebo civilním orgánem pověřené zabezpečovat plynulost silničního provozu a zabránit porušování pravidel silničního provozu a případné porušování hlásit.

traffic density / densité du trafic / hustota provozu

The average number of vehicles that occupy one mile or one kilometre of road space, expressed in vehicles per mile or per kilometre. 1/11/68

Průměrný počet vozidel, která se vejdou na jednu míli nebo kilometr silnice, vyjádřený v počtu vozidel na jednu míli nebo kilometr.

traffic flow / débit d'itinéraire / plynulost dopravy

The total number of vehicles passing a given point in a given time. Traffic flow is expressed as vehicles per hour. 1/9/69

Celkový počet vozidel projíždějících určitým bodem v daném časovém rozmezí. Vyjádří se v počtem vozidel za hodinu.

trail / traînée de bombardement / odhoz pumy vzad

The manner in which a bomb trails behind the aircraft from which it has been released, assuming the aircraft does not change its velocity after the release of the bomb. 1/11/75

Způsob bombardování, při němž je puma odhozena za letadlo za předpokladu, že letadlo nezmění svoji rychlost po uvolnění pumy.

trailer aircraft / avion suiveur / letadla v závěsu shadow

Aircraft which are following and keeping under surveillance a designated airborne contact. *Related term: shadower.* 1/2/74

Letadla letící za sebou a udržující určený vizuální kontakt. *Příbuzný termín: shadower.*

trail formation / formation en ligne / proud letadel

A formation in which all aircraft are in single file, each directly behind the other. *Related terms: column formation; transport stream.* 1/11/77

Formace, v níž jsou všechna letadla v jednom proudu jedno za druhým. *Příbuzné termíny: column formation, transport stream.*

train path / marche / dráha vlaku

In railway terminology, the timing of a possible movement of a train along a given route. All the train paths on a given route constitute a time table. 1/3/81

V železniční terminologii se takto udává časový průběh možného přesunu vlaku na dané trati. Dráhy všech vlaků na dané trati vytvářejí jízdní řád.

transfer loader / chariot de transbordement / přepravní nakladač

A wheeled or tracked vehicle with a platform capable of vertical and horizontal adjustment used in the loading and unloading of aircraft, ships, or other vehicles. 1/11/68

Kolové nebo pásové vozidlo s rampou schopnou vertikálního nebo horizontálního přizpůsobení, které se používá při nakládání nebo vykládání letadel, lodí nebo jiných dopravních prostředků.

transfer of authority / transfert d'autorité / předání do podřízenosti TOA

Within NATO, an action by which a member nation or NATO Command gives operational command or control of designated forces to a NATO Command. 9/1/96

Proces v rámci NATO, kdy členská země nebo velitelství NATO předávají operační velení a řízení vyčleněných sil pod velení NATO.

transformation / transformation / transformace

A continuous and proactive process of developing and integrating innovative concepts, doctrines and capabilities in order to improve the effectiveness and interoperability of military forces. *Related term: Supreme Allied Commander Transformation.* 30/6/05

Trvale probíhající aktivní proces vývoje a integrace inovovaných koncepcí, doktrín a schopností pro zlepšení efektivnosti a interoperability ozbrojených sil. *Příbuzný termín: Supreme Allied Commander Transformation.*

transient / isolé² / procházející – projíždějící osoba draftee holdee

An individual awaiting orders, transport, eat., at a post or station to which he is not attached or assigned. 1/3/79

Jednotlivec čekající na rozkazy, přepravu atd. na základně nebo v posádce, k níž není dočasně ani trvale přidělen.

transit bearing / relèvement en transit / průletový směrník

A bearing determined by nothing the time at which two features on the earth's surface have the same relative bearing. 1/8/76

Směrník, který je stanoven časovým okamžikem, kdy dva objekty na zemském povrchu mají stejný relativní směrník (jsou v zákrytu).

transition altitude / altitude de transition / převodní (nadmořská) výška

The altitude at or below which the vertical position of an aircraft is controlled by reference to altitude. *Related terms: altitude; transition level.* 1/3/82

Výška, ve které nebo pod kterou je vertikální poloha letadla udávaná vzhledem k nadmořské výšce. *Příbuzné termíny: altitude, transition level.*

transition layer / couche de transition / převodní vrstva

The airspace between the transition altitude and the transition level. 1/1/73

Vzdušný prostor mezi převodní výškou a převodní hladinou.

transition level / niveau de transition / převodní hladina

The lowest flight level available for use above the transition altitude. *Related terms: altitude; transition altitude.* 1/4/71

Nejnižší letová hladina pro let nad převodní výškou. *Příbuzné termíny: altitude, transition altitude.*

transit route¹ / route de transit / tranzitní trasa¹**TR**

In air operations, a temporary air corridor of defined dimensions established in the forward area to minimize the risks to friendly aircraft from friendly air defences or surface forces. 22/6/04

Při vzdušných operacích se jedná o dočasný vzdušný koridor stanovených rozměrů, který je zřizován v předem určené oblasti za účelem minimalizace ohrožení vlastních letadel působením vlastní protivzdušné obrany nebo jednotek pozemních či námořních sil.

transit route² / route du large / tranzitní trasa²

In maritime operations, a sea route that crosses open waters normally joining two coastal routes. *Related term: transit route¹.* 22/6/04

Při námořních operacích se jedná o námořní trasu na otevřeném moři zpravidla spojující dvě trasy u pobřeží. *Příbuzný termín: transit route¹.*

transonic / transsonique / transonický

Of or pertaining to the speed of a body in a surrounding fluid when the relative speed of the fluid is subsonic in some places and supersonic in others. This is encountered when passing from subsonic to supersonic speed and vice versa. *Related term: speed of sound.* 1/8/79

Vztahuje se k rychlosti pohybu tělesa v okolním prostředí, kdy relativní rychlost tohoto prostředí je v některých místech podzvuková a jinde nadzvuková. S tímto jevem se můžeme setkat při přechodu z podzvukové rychlosti na nadzvukovou a naopak. *Příbuzný termín: speed of sound.*

transparency / épreuve transparente / promítací fólie

An image fixed on a clear base by means of a photographic, printing, chemical or other process, especially adaptable for viewing by transmitted light. *Related terms: diapozitive; plate².* 1/3/81

Obraz, vytvořený na průhledném materiálu prostřednictvím fotografického, tiskového, chemického nebo jiného procesu, přizpůsobený zejména k prohlížení promítáním. *Příbuzné termíny: diapozitive, plate².*

transponder / transpondeur / odpovídač

A receiver-transmitter which will generate a reply signal upon proper interrogation. *Related term: responder.* 1/7/83

Vysílač a přijímač, který po přijetí správného dotazu vytváří signál odpovědi. *Příbuzný termín: responder.*

transport aircraft / aéronef de transport / dopravní letadlo

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo. Transport aircraft may be classed according to range, as follows:

- Short-range – Not to exceed 1 200 nautical miles at normal cruising conditions (2222 km).
- Medium-range – Between 1 200 and 3 500 nautical miles at normal cruising conditions (2222 and 6482 km).
- Long-range – Exceeds 3 500 nautical miles at normal cruising conditions (6482 km). *Related terms: strategic transport aircraft; tactical transport aircraft.* 1/2/74

Letadlo, určené především pro přepravu osob a/nebo nákladu. Podle doletu se dělí na:

- krátkého doletu – do 1200 námořních mil při normální cestovní rychlosti (2222 km),
- středního doletu – od 1200 do 3500 námořních mil při normální cestovní rychlosti (2222 – 6482 km),
- dlouhého doletu – nad 3500 námořních mil při normální cestovní rychlosti (6482 km). *Příbuzné termíny: strategic transport aircraft, tactical transport aircraft.*

transport capacity / capacité de transport / přepravní kapacita

The number of persons, weight or volume of the load which can be carried by means of transport under given conditions. *Related term: payload⁴.* 1/9/81

Počet osob, hmotnost nebo objem nákladu, který může být za daných podmínek přepraven dopravním prostředkem. *Příbuzný termín: payload⁴.*

transport stream / courant aérien / dopravní proud

Transport aircraft flying in single file, either in formation or singly, at defined intervals. *Related terms: column formation; trail formation.* 1/3/91

Dopravní letadla letící za sebou buď ve formaci nebo jednotlivě ve stanovených odstupech. *Příbuzné termíny: column formation, trail formation.*

trans-shipment point / point de transbordement² / překladiště

A location where material is transferred between vehicles. *Related terms: navigation head; railhead.* 4/10/00

Místo, kde je materiál překládán z jednoho vozidla na jiné. *Příbuzné termíny: navigation head; railhead*

traverse¹ / pointer en direction / otočit, nastavit odměr

To turn a weapon to the right or left on its mount. 1/12/74

Otočit zbraní na podstavci doprava nebo doleva.

traverse² / cheminement graphique / polygonový pořad

A method of surveying in which lengths and directions of lines between points on the earth are obtained or from field measurements, and used in determining positions of the points. *Related term: ground control.* 1/12/74

Metoda geodetického vyměřování, při níž jsou vzdálenosti a směry spojnic mezi body na zemském povrchu získávány z katalogu nebo přímým změřením a ty jsou pak využívány ke stanovení souřadnic dalších bodů. *Příbuzný termín: ground control.*

traverse level / altitude de transit / výška přeletu

That vertical displacement above low level air defence systems, expressed both as height and altitude, at which aircraft can cross the area. 1/3/81

Vertikální vzdálenost nad systémy protivzdušné obrany malého dosahu, vyjádřená jako výška nebo nadmořská výška, ve které může letadlo přeletět dané území.

**triage¹ / triage¹ / třídění¹
sorting**

The evaluation and classification of wounded for purposes of treatment and evacuation. It consists of the immediate sorting of patients according to type and seriousness of injury, and likelihood of survival, and the establishment of priority for treatment and evacuation to assure medical care of the greatest benefit to the largest number. 1/11/77

Hodnocení a rozdělení raněných za účelem ošetření a odsunu. Skládá se z bezprostředního třídění pacientů podle druhu a závažnosti zranění, pravděpodobnosti přežití a z určení priorit ošetření a odsunu pro zabezpečení nejúčinnější lékařské péče pro největší počet raněných.

**triage² / triage² / třídění²
sorting**

In battlefield maintenance, the evaluation and classification of equipment by a maintenance unit for further action. 13/12/99

Jedná se o třídění výzbroje a zařízení během údržby prováděné v polních podmínkách za účelem jejich přidělení opravářským jednotkám pro další průběh opravy.

**triangulation station / station de triangulation / triangulační bod
trig point**

A point on the earth, the position of which is determined by triangulation. 1/2/74

Bod na zemském povrchu určený klasickou metodou triangulace.

tri-camera photography / faisceau de trois photographies / panoramatický snímek ze tří fotopřístrojů

Photography obtained by simultaneous exposure of three cameras systematically disposed in the air vehicle at fixed overlapping angles relative to each other in order to cover a wide field. *Related terms: fan camera photography; fan cameras.* 1/9/69

Fotografie získaná simultánní expozicí tří fotopřístrojů, rovnoměrně rozmístěných v letadle s pevnými úhly překrytí tak, aby pokryly široký panoramatický záběr. *Příbuzné termíny: fan camera photography, fan cameras.*

trig point

Preferred term: triangulation station.

Preferovaný termín: triangulation station.

trim size / format massicoté / upravená velikost

The size of a map or chart sheet when the excess paper outside the margin has been trimmed off after printing. 1/4/71

Velikost listu mapy nebo nákresu, kdy papír zbývající po tisku na okrajích byl odstraněn.

tropopause / tropopause / tropopauza

The transition zone between the stratosphere and the troposphere. The tropopause normally occurs at an altitude of about 25.000 to 45.000 feet (8 to 15 kilometres) in polar and temperate zones, and at 55.000 feet (20 kilometres) in the tropics. 1/11/68

Přechodová oblast mezi stratosférou a troposférou. Obvykle se vyskytuje ve výšce zhruba 25 000 – 45 000 stop (8-15 km) v polárních a mírných oblastech a ve výšce 55 000 stop (20 km) v tropech.

troposphere / troposphère / troposféra

The lower layers of atmosphere, in which the change of temperature with height is relatively large. It is the region where clouds form, convection is active, and mixing is continuous and more or less complete. 1/11/68

Nižší vrstva atmosféry, ve které je změna teploty s výškou relativně vysoká. Jde o oblast, kde se tvoří oblaka, existují vzestupné teplé proudy a promíchávání vzduchu je stále a poměrně komplexní.

true bearing / azimut géographique / azimut bearing

Bearing measured with reference to true north. *Related terms: grid bearing; magnetic bearing; relative bearing.* 9/1/96

Záměrný úhel měřený ve vztahu k zeměpisnému severu. *Příbuzné termíny: grid bearing; magnetic bearing; relative bearing.*

true convergence / convergence des méridiens sur le sphéroïde / skutečná sbíhavost poledníků

A change in the azimuth of a great circle from one meridian to another. *Related term: convergence.* 1/8/73

Změna azimutu hlavní kružnice při přechodu od jednoho poledníku ke druhému. *Příbuzný termín: convergence.*

true horizon¹ / horizon vrai / skutečný horizont¹

The boundary of a horizontal plane passing through a point of vision. 1/12/74

Hranice horizontální roviny procházející pozorovacím stanovištěm.

true horizon² / horizon théorique / skutečný horizont²

In photogrammetry, the boundary of a horizontal plane passing through the perspective centre of a lens system. 1/12/74

Ve fotogrametrii hranice horizontální roviny procházející středem perspektivy systému čoček.

true north / nord vrai ou géographique / zeměpisný sever

The direction from an observer's position to the geographic North Pole. The north direction of any geographic meridian. 1/4/71

Směr od stanoviště pozorovatele k severnímu zeměpisnému pólu. Udává jej severní směr každého zeměpisného poledníku.

trunk air route / route aérienne principale / hlavní letová trasa

An air route established for the strategic movement of military forces. 20/11/96

Určená letová trasa, po které mohou probíhat strategické přesuny vojsk.

turn and slip indicator / indicateur combiné de virage et dérapage / ukazatel otáčení a skluzu

An instrument which combines the functions of a turn and a slip indicator. 1/1/80

Kombinovaný přístroj pro indikaci otáčení a skluzu.

turnaround / rotation / obrátka

The length of time between arriving at a point and being ready to depart from that point. It is used in this sense for the loading, unloading, refuelling and re-arming, where appropriate, of vehicles, aircraft and ships. *Related term: turnaround cycle.* 1/12/77

Doba mezi příchodem do bodu a připravenosti k odchodu z tohoto bodu. V tomto smyslu se používá pro naložení, vyložení, doplnění paliva a munice podle potřeby u vozidel, letadel a lodí. *Příbuzný termín: turnaround cycle.*

turnaround cycle / temps de rotation / cyklus obrátky

A term used in conjunction with vehicles, ships and aircraft, and comprising the following: loading time at departure point; time to and from destination, unloading and loading time at destination; unloading time at returning point, planned maintenance time, and where applicable, time awaiting facilities. *Related term: turnaround.* 1/12/79

Termín používaný ve spojení s vozidly, loděmi a letadly zahrnující čas k naložení ve výchozím místě, čas do místa určení a z místa určení, čas pro vyložení a naložení v místě určení, čas pro vyložení v místě návratu, plánovaný čas na údržbu a kde je to možné, dobu čekání. *Příbuzný termín: turnaround.*

turning movement / mouvement tournant / obejití

A variation of the envelopment in which the attacking force passes around or over the enemy's principal defensive positions to secure objectives deep in the enemy's rear to force the enemy to abandon his position or divert major forces to meet the threat. *Related term: envelopment.* 1/8/76

Varianta obchvatu, při které útočící jednotky odcházejí nebo překonávají hlavní obranná postavení nepřítele s cílem obsadit důležité prostory hluboko v jeho týlu a tím donutit ho opustit svoje postavení nebo změnit směr hlavního úsilí a reagovat na vzniklé ohrožení. *Příbuzný termín: envelopment.*

turning point / point d'inflexion / bod otočení (řídící čáry)

In land mine warfare, a point on the centreline of a mine strip or row where it changes direction. 2/5/95

Při kladení minového pole bod středové čáry pásu nebo řádku min, kde tato čára mění směr.

turn-in point / point de début d'attaque / bod zahájení přechodu do zteče na cíl

The point at which an aircraft starts to turn from the approach direction to the line of attack. *Related terms: contact point²; pull-up point.* 1/11/68

Bod, ve kterém letadlo zahajuje zatáčku z příletového směru do osy zteče. *Příbuzné termíny: contact point², pull up point.*

twilight / crépuscule / soumrak

The periods of incomplete darkness following sunset and preceding sunrise. Twilight is designated as civil, nautical or astronomical, as the darker limit occurs when the centre of the sun is 6, 12 or 18, respectively, below the celestial horizon. 1/1/73

Období částečné tmy po západu slunce a před východem slunce. Soumrak je označován jako občanský, námořní nebo astronomický podle toho, jak nastává tmavší hranice, když je střed slunce 6, 12 nebo 18 stupňů pod nebeským horizontem.

two-up / par deux / po dvojicích

A formation with two elements disposed abreast; the remaining element(s) in rear. 1/5/63

Formace se dvěma prvky umístěnými vedle sebe. Zbývající prvek(y) jsou za nimi.

type of burst / type d'explosion / druh výbuchu

Related terms: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst; nuclear underwater burst. 1/7/70

Příbuzné termíny: airburst; high altitude burst; low airburst; nuclear airburst; nuclear surface burst; nuclear underground burst; nuclear underwater burst.

U

uncharged demolition target / ouvrage à destruction préparée / příprava objektu k ničení

A demolition target for which charges have been calculated, prepared, and stored in a safe place, and for which execution procedures have been established. *Related terms: demolition; technical neutralization.* 1/7/93

Objekt určený k ničení, pro který bylo množství náloživa vypočteno, připraveno a uloženo na bezpečném místě a pro který byly připraveny prováděcí pokyny. *Příbuzné termíny: demolition; technical neutralization.*

uncharged weapon / arme déchargée / vybitá zbraň

A previously charged weapon which has been returned to a loaded state. *Related terms: charged weapon; loaded weapon; unloaded weapon.* 1/10/01

Zbraň, která byla nabitá a poté navrácena do nenabitého stavu. *Příbuzné termíny: charged weapon; loaded weapon; unloaded weapon.*

unclassified matter / texte non classifié / neutajovaný dokument

Official matter which does not require the application of security safeguards but the disclosure of which may be subject to control for other reasons. *Related term: classified matter.* 1/6/63

Oficiální dokument nevyžadující realizaci bezpečnostních opatření (ochranu), ale jehož zveřejnění může být regulováno z jiných důvodů. *Příbuzný termín: classified matter.*

uncontrolled mosaic / mosaïque sommaire / hrubý obraz

A mosaic composed of uncorrected photographs, the details of which have been matched from print to print without ground control or other orientation. Accurate measurement and direction cannot be accomplished. *Related terms: mosaic; rectification.* 1/9/69

Obraz složený z neupravených fotografií (leteckých snímků), jejichž detaily byly navzájem porovnány bez pozemní kontroly nebo jiné orientace. Nemůže být provedeno přesné měření a nasměrování. *Příbuzné termíny: mosaic rectification.*

unconventional warfare / guerre non-conventionnelle / nekonvenční válka

UW

General term used to describe operations conducted for military, political or economic purposes within an area occupied by the enemy and making use of the local inhabitants and resources. 1/4/92

Obecný termín používaný k popisu operací prováděných s vojenskými, politickými a ekonomickými cíli na území obsazeném protivníkem a využívající místního obyvatelstva a zdrojů.

underslung load / charge sous élingue / zavěšený náklad

USL

In helicopter transport operations, any external load hanging under the helicopter fuselage. *Related term: hook operation.* 1/7/88

Jakýkoliv náklad zavěšený pod trupem při přepravě vrtulníky. *Příbuzný termín: hook operation.*

underwater demolition / démolition sous-marine / ničení pod vodou

The destruction or neutralization of underwater obstacles; this is normally accomplished by underwater demolition teams. 1/11/68

Zničení nebo neutralizace podvodních překážek; normálně prováděno podvodními demoličními skupinami.

underway replenishment / ravitaillement à la mer / doplňování během plavby

Preferred term: replenishment at sea. 1/9/81

Preferovaný termín: replenishment at sea.

underway replenishment force / force de ravitaillement à la mer / síly pro doplňování během plavby

A task force of fleet auxiliaries (consisting of oilers, ammunition ships, stores issue ships, etc.) adequately protected by escorts furnished by the responsible operational commander. The function of this force is to provide underway logistic support for naval forces. *Related term: force(s)*. 1/11/68

Úkolové skupení pomocných plavidel (složené z tankerů, muničních a zásobovacích plavidel), chráněné odpovídajícím ozbrojeným doprovodem, který vytvořil odpovědný velitel na operační úrovni. Úkolem tohoto skupení je poskytnout během plavby materiální zabezpečení plavidlům vojenského námořnictva. *Příbuzný termín: force(s)*.

unexploded explosive ordnance / munition explosive non explosée / nevybuchlá munice

UXO

Explosive ordnance which has been primed, fused, armed or otherwise prepared for action, and which has been fired, dropped, launched, projected or placed in such a manner as to constitute a hazard to operations, installations, personnel or material and remains unexploded either by malfunction or design or for any other cause. *Related term: demining*. 1/2/74

Munice, která byla vybavena iniciátory, zapalovači, odjištěna nebo jinak připravena k činnosti a která byla vystřelena, shozena, vypuštěna, vržena nebo umístěna takovým způsobem, že představuje nebezpečí pro vedení operací, zařízení, osoby nebo materiál a zůstává nevybuchlá kvůli selhání, konstrukci nebo z jiných důvodů. *Příbuzný termín: demining*.

unit¹ / unité¹ / jednotka¹

A military element whose structure is prescribed by a competent authority. *Related term: task force^{1,2,3}*. 9/1/96

Každý vojenský prvek, jehož organizační strukturu stanoví odpovědná nadřízená složka. *Příbuzný termín: task force^{1,2,3}*.

unit² / unité de dotation / jednotka²

unit of issue

A standard or basic quantity into which an item of supply is divided, issued, or used. 9/1/96

Standardní nebo základní množství, ve kterém jsou děleny, vydávány nebo používány položky zásob.

unit commitment status / état d'engagement d'unité / závazný status jednotky

The degree of commitment of any unit designated and categorized as a force allocated to NATO. 1/6/84

Stupeň závazku každé jednotky označené a kategorizované jako jednotka přidělená k NATO.

unit emplaning officer / officier d'embarquement de l'unité / důstojník odpovědný za nakládání jednotky

In air transport, a representative of the transported unit responsible for organizing the movement of that unit. 9/1/96

Při vzdušné přepravě zástupce přepravované jednotky, který odpovídá za organizování přesunu této jednotky.

unit equipment / dotation / výzbroj a výstroj jednotky

The equipment prescribed by the table of organization and equipment, or national equivalents pertaining to that unit. *Related term: establishment²*. 1/12/74

Výzbroj a výstroj předepsaná podle tabulek počtů nebo jejich národních ekvivalentů pro příslušnou jednotku. *Příbuzný termín: establishment²*.

unit loading / chargement par unité constituée / naložení jednotky

tactical loading

The loading of troop units with their equipment and supplies in the same vessels, ships, aircraft, or land vehicles.

Related term: embarkation. 1/11/68

Naložení jednotek, jejich výzbroje, výstroje a zásob do stejných plavidel, lodí, letadel nebo vozidel. *Příbuzný termín: embarkation*.

unit of issue / unité / jednotka vydání

Preferred term: unit². 9/1/96

Preferovaný termín: unit².

unit strength / potentiel d'une unité / potenciál jednotky

As applied to a friendly or enemy unit, relates to the number of personnel, amount of supplies, armament equipment and vehicles and the total logistic capabilities. *Related term: strength.* 1/12/70

Týká se vlastních jednotek i jednotek protivníka. Vztahuje se k početnímu stavu, množství zásob, výzbroje, vozidel a k celkovým možnostem logistiky. *Příbuzný termín: strength.*

**universal transverse Mercator grid / grille de Mercator transverse universelle / univerzální příčná Mercatorova souřadnicová síť
UTM**

A grid coordinate system based on the transverse Mercator projection, applied to maps of the earth's surface extending to 84 N and 80 S latitudes. 1/8/73

Souřadnicový systém založený na příčné Mercatorově projekci použitý pro mapy zemského povrchu mezi 84° severní šířky a 80° jižní šířky.

unknown / inconnu / neznámý

In identification, the designation given to an evaluated track, object or entity that has not been identified. *Related terms: detection; friend; hostile; identification²; identification, friend-or-foe; neutral; recognition.* 1/10/03

Při identifikaci označení trasy, cíle nebo objektu, jež byly vyhodnoceny, ale zatím nejsou identifikovány. *Příbuzné termíny: detection; friend; hostile; identification²; identification, friend-or-foe; neutral; recognition.*

unloaded weapon / arme non approvisionnée / zbraň nenaplněná střelivem

A weapon separated from its ammunition. *Related terms: charged weapon; loaded weapon; uncharged weapon.* 1/10/01

Zbraň, ve které není žádné střelivo. *Příbuzné termíny: charged weapon; loaded weapon; uncharged weapon.*

**unmanned aerial vehicle / véhicule aérien sans pilote / bezpilotní vzdušný prostředek
UAV**

A powered, aerial vehicle that does not carry a human operator, uses aerodynamic forces to provide vehicle lift, can fly autonomously or be piloted remotely, can be expendable or recoverable, and can carry a lethal or non-lethal payload. Ballistic or semi-ballistic vehicles, cruise missiles, and artillery projectiles are not considered unmanned aerial vehicles. *Related terms: drone; remotely piloted vehicle.* 30/6/05

Vzdušný prostředek s vlastním pohonem, na jehož palubě není lidský činitel a který pro svůj vztlak využívá aerodynamické síly působící na jeho křídla. Může letět samostatně anebo může být dálkově řízen, může být jednorázově použitelný anebo návratový a může nést letální či neletální náklad. Za bezpilotní vzdušné prostředky nejsou považovány balistické či polo-balistické prostředky, řízené střely s plochou dráhou letu anebo dělostřelecké střely. *Příbuzné termíny: drone; remotely piloted vehicle*

unobserved fire / tir non contrôlé / nepozorovaná palba

Fire for which points of impact or burst are not observed. *Related term: fire³.* 1/11/68

Palba, při které body dopadu nebo místa výbuchu nejsou pozorovány. *Příbuzný termín: fire³.*

unwanted cargo / cargaison non requise / nepožadovaný náklad

A cargo loaded in peacetime which is not required by the consignee country in wartime. *Related term: cargo.* 1/3/81

Náklad naložený v době míru, který příjemce (stát) v době války nepožaduje. *Příbuzný termín: cargo.*

unwarned exposed / exposé et non alerté / vystaven nebezpečí, nevarován

The vulnerability of friendly forces to nuclear weapon effects. In this condition, personnel are assumed to be standing in the open at burst time, but have dropped to a prone position by the time the blast wave arrives. They are expected to have areas of bare skin exposed to direct thermal radiation, and some personnel may suffer dazzle. *Related terms: warned exposed; warned protected.* 1/4/71

Zranitelnost vlastních vojsk účinky jaderných zbraní. V tomto případě budou osoby v době výbuchu stát v otevřeném terénu, ale lehnu si na zem v době přechodu tlakové vlny. Očekává se, že osoby budou mít místa nekryté kůže vystavena účinkům přímého tepelného záření. Některé osoby mohou být dočasně nebo i trvale oslepeny. *Příbuzné termíny: warned exposed, warned protected.*

up¹ / plus haut¹ / výše, libela více..¹

In artillery and naval fire support, a term used in a call for fire to indicate that the target is higher in altitude than the point which has been used as a reference point for the target location. 1/2/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o termín používaný při žádosti o palbu, který udává, že cíl je výše než bod, který byl použit jako referenční bod polohy cíle.

up² / plus haut² / výše, libela více..²

In artillery and naval fire support, a correction used by an observer or a spotter in time fire to indicate that an increase in height of burst is desired. 1/2/74

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem: se jedná o opravu použitou pozorovatelem nebo řídicím střelby během palby, která udává, že je nutno zvýšit výšku rozprasku.

urgent mining / mouillage des mines d'urgence / naléhavé minování

In naval mine warfare, the laying of mines with correct spacing but not in the ordered or planned positions. The mines may be laid either inside or outside the allowed area in such positions that they will hamper the movements of the enemy more than those of our own forces. 1/8/76

V bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o pokládání min s nařízenými odstupy, ale nikoliv v nařízeném pořadí či do plánovaných míst. Míny mohou být kladeny buď uvnitř nebo vně povolené oblasti v takových místech, že budou více bránit pohybu nepřátelských sil než vlastním silám.

utility helicopter / hélicoptère de manoeuvre / víceúčelový vrtulník

Multi-purpose helicopter capable of lifting troops but may be used in command and control, logistics, casualty evacuation or armed helicopter role. 1/11/83

Víceúčelový vrtulník schopný přepravovat jednotky. Může být použit pro velení a řízení, logistiku, odsun raněných nebo jako bojový vrtulník.

V

validation / validation / ověření

The confirmation of the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems to meet defined standards or criteria, through the provision of objective evidence. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. *Related terms: analysis¹; assessment; certification; evaluation¹. 2/3/07*

Potvrzení schopností a výkonnosti organizací, jednotlivců, výzbroje a techniky či systémů plnit stanovené normy či kritéria prostřednictvím poskytnutí objektivního důkazu. Poznámka: V souvislosti s ozbrojenými silami je hierarchická logická posloupnost následující: předběžné hodnocení (assessment), analýza (analysis), hodnocení (evaluation), ověření (validation) a certifikace (certification). *Příbuzné termíny: analysis¹; assessment; certification; evaluation¹.*

valuable cargo / cargaison de valeur / cenný náklad

Cargo which may be of value during a later stage of war. *Related term: cargo. 1/5/63*

Náklad, který může být cenný v pozdějším období války. *Příbuzný termín: cargo.*

variability / variabilité / proměnlivost, proměnnost, kolísavost

The manner in which the probability of damage to a specific target decreases with the distance from ground zero; or, in damage assessment, a mathematical factor introduced to average the effects of orientation, minor shielding and uncertainty of target response to the effects considered. 1/5/63

Metoda, podle které se pravděpodobnost poškození daného cíle snižuje s rostoucí vzdáleností od epicentra výbuchu; anebo matematický faktor pro posouzení poškození zavedený kvůli stanovení průměrných orientačních účinků, menšího stupně ochrany a nepředvídatelnosti reakce cíle na dané vlivy.

vectored attack / attaque téléguidée / směrovaný útok VECTAC

Attack in which a weapon carrier (air, surface, or subsurface) not holding contact on the target, is vectored to the weapon delivery point by a unit (air, surface or subsurface) which holds contact on the target. 8/8/08

Útok, při kterém nosič zbraně (vzdušný, hladinový nebo podvodní) není v kontaktu s cílem a je naváděn do místa dopravení zbraně jednotkou (vzdušnou, hladinovou nebo podvodní), která udržuje kontakt s cílem.

vector sights / viseur vectoriel / naváděcí zaměřovače

Sighting systems using the vector principle and incorporating a mechanical representation of the vectors of the bombing triangle.

- pre-set vector – A sighting system in which the values for height, airspeed and wind are set manually on the bomb sight.
- continuously set vector – A sighting system in which the values for height, airspeed and drift are automatically and continuously updated. *Related terms: angular velocity sights; bomb sighting system; tachometric sights. 1/12/76*

Zaměřovací systémy používající vektorový princip a zahrnující mechanické znázornění vektorů bombardovacího trojúhelníku.

- předem nastavený vektor – Zaměřovací systém, ve kterém se hodnoty výšky, rychlosti letadla a větru nastavují ručně na mířidlech pumy.
- nepřetržitě nastavovaný vektor – Zaměřovací systém, ve kterém jsou hodnoty výšky, rychlosti letadla a větru automaticky a průběžně aktualizovány. *Příbuzné termíny: angular velocity sights; bomb sighting system; tachometric sights.*

vehicle / véhicule / vozidlo, dopravní prostředek

A self-propelled, boosted, or towed conveyance for transporting a burden on land, sea or through air or space. *Related terms: amphibious vehicle; ground-effect machine; remotely piloted vehicle; unmanned aerial vehicle. 1/10/92*

Dopravní prostředek samohybný, s dalším motorem nebo tažený, určený pro dopravu nákladu na zemi, na moři, ve vzduchu nebo v kosmu. *Příbuzné termíny: amphibious vehicle; ground-effect machine; remotely piloted vehicle; unmanned aerial vehicle.*

vehicle distance / distance entre véhicules / vzdálenost mezi vozidly

The clearance between vehicles in a column which is measured from the rear of one vehicle to the front of the following vehicle. 1/3/82

Rozestup mezi vozidly v koloně měřený od zadní části jednoho vozidla k přední části následujícího vozidla.

verify / vérifier / ověřit

To ensure that the meaning and phraseology of the transmitted message conveys the exact intention of the originator. 1/5/63

Zajistit, aby význam a slovní vyjádření přenášené zprávy vyjadřovaly přesný záměr zpracovatele.

vertex / vertex / vrchol dráhy letu střely

In artillery and naval fire support, the highest point in the trajectory of a projectile. *Related term: maximum ordinate.* 1/11/91

Při provádění palebné podpory pozemním a námořním dělostřelectvem se jedná o nejvyšší bod dráhy letu střely. *Příbuzný termín: maximum ordinate.*

vertex height / flèche / výška vrcholu dráhy letu střely

Preferred term: maximum ordinate. 1/11/91

Preferovaný termín: maximum ordinate.

vertical air photograph / photographie aérienne verticale / svislý letecký snímek

An air photograph taken with the optical axis of the camera perpendicular to the surface of the earth. 1/9/69

Letecký snímek pořízený kamerou, jejíž optická osa je kolmá k zemskému povrchu.

vertical interval / intervalle vertical / vertikální interval – rozestup

Difference in altitude or height between two specified points or locations. 1/2/74

Rozdíl nadmořské výšky nebo výšky dvou daných bodů (míst).

vertical loading / chargement vertical / vertikální nakládání

A type of loading whereby items of like character are vertically tiered throughout the holds of a ship, so that selected items are available at any stage of the unloading. *Related term: loading.* 1/5/63

Způsob nakládání, kdy položky podobného charakteru jsou vertikálně navrstveny v lodním nákladovém prostoru tak, že vybrané položky jsou dostupné v kterémkoli stádiu vykládání. *Příbuzný termín: loading.*

vertical or short take-off and landing aircraft / aéronef à décollage et atterrissage courts ou verticaux / letadlo s kolmým vzletem a přistáním nebo s krátkým vzletem a přistáním

aircraft VSTOL (tolerované)

aircraft V/STOL (nevhodné)

An aircraft capable of executing a vertical take-off and landing, a short take-off and landing or any combination of these modes of operation. *Related terms: short take off and landing, vertical take off and landing, short take off and vertical landing aircraft.* 26/08/09

Letadlo schopné provádět kolmý vzlet a přistání, krátké vzlety a přistání nebo jakoukoli kombinaci těchto způsobů činnosti. *Příbuzné termíny: short take off and landing, vertical take off and landing, short take off and vertical landing aircraft.*

vertical replenishment / ravitaillement vertical / doplňování pomocí vrtulník

The use of a helicopter for the transfer of materiel to or from a ship. 1/3/81

Použití vrtulníku k přepravě vojenské techniky na loď nebo z lodi.

vertical scale instrument system / système d'instruments à échelles verticales / soubor přístrojů se svislou stupnicí

A system of vertical scale indicators which display flight and engine information. 1/2/74

Soubor přístrojů se svislou stupnicí zobrazující informace o letu a činnosti motoru.

**vertical separation / espacement vertical / vertikální rozestup
relative altitude**

Separation between aircraft expressed in units of vertical distance. 1/7/80

Rozestup mezi letadly vyjádřený v jednotkách vertikální vzdálenosti.

vertical situation display / présentation de situation verticale / svislý čelní displej

An electronically generated display on which information on aircraft attitude and heading, flight director commands, weapon aiming and terrain following can be presented, choice of presentation being under the control of the pilot. 1/12/79

Elektronický displej, na kterém je možné zobrazit informace o nadmořské výšce a kurzu letadla, povelch pro řízení letu, zamíření zbraní a sledování terénu. Pilot může zvolit to, co chce zobrazit.

vertical speed indicator / indicateur de vitesse verticale / ukazatel vertikální rychlosti, variometr

An instrument which displays rate of climb or descent.

a. Barometric. An instrument which displays the apparent vertical speed of the aircraft as derived from the rate of change of static pressure.

b. Instantaneous. An instrument which displays the vertical speed of the aircraft as derived from a combination of accelerometric and barometric sources. 1/11/80

Přístroj, který zobrazuje rychlost stoupání nebo klesání.

a. Barometrický. Přístroj, který zobrazuje zdánlivou vertikální rychlost letadla odvozenou od rychlosti změny statického tlaku.

b. Okamžitý. Přístroj, který zobrazuje vertikální rychlost letadla získanou z kombinace akcelerometrických a barometrických zdrojů (snímačů).

**vertical take-off and landing / décollage et atterrissage verticaux / svislý vzlet a přistání
VTOL**

The capability of an aircraft to take-off and land vertically and to transfer to or from forward motion at heights required to clear surrounding obstacles. *Related terms: short take-off and landing aircraft; short take-off and vertical landing aircraft; vertical or short take-off and landing aircraft.* 1/11/91

Schopnost letadla svisle vzlétnout, přistát a přecházet z dopředného pohybu do visu a zpět v požadované výšce s cílem vyhnout se okolním objektům. *Příbuzné termíny: short take-off and landing aircraft; short take-off and vertical landing aircraft; vertical or short take-off and landing aircraft.*

**very deep draught ship / navire à très grand tirant d'eau / loď s velmi hlubokým ponorem
VDDS**

A ship with a laden draught of 13.72 metres (45 feet) or more. 1/12/77

Naložené plavidlo s ponorem 13,72 m (45 stop) nebo více.

very shallow water / très petits fonds / velmi mělká voda

Water having a depth less than 10 metres. *Related term: very shallow water mine countermeasures.* 14/10/02

Voda, jejíž hloubka je menší než 10 metrů. *Příbuzný termín: very shallow water mine countermeasures.*

very shallow water mine countermeasures / lutte contre les mines par très petits fonds / protiminová opatření ve velmi mělkých vodách

Searching for, detecting, locating, neutralizing and/or disposing of explosive ordnance and/or obstructions in very shallow water. *Related term: very shallow water.* 14/10/02

Vyhledávání, detekce, lokalizace, deaktivace a zneškodnění výbušin nebo výbušných zátarasů ve velmi mělkých vodách. *Příbuzný termín: very shallow water.*

vesicant agent / agent vésicant / zpuchýřující látka

Preferred term: blister agent. 1/8/76

Preferovaný termín: blister agent.

vignetting / vignettage / kontrolní test barevnosti

A method of producing a band of colour or tone on a map or chart, the density of which is reduced uniformly from edge to edge. 1/2/74

Tisk barevně tónovaných pruhů na mapách a schématech pro udávání barevnosti, u kterých je sytost barvy postupně snižována od jednoho okraje mapy ke druhému.

visual call sign / indicatif d'appel visuel / vizuální znamení

A call sign provided primarily for visual signalling. *Related term: call sign.* 1/5/63

Znamení, určené pro vizuální předávání (signalizaci). *Příbuzný termín: call sign.*

visual identification / contrôle automatique pour identification à vue / vizuální identifikace

In a flight control system, a control mode in which the aircraft follows a radar target and is automatically positioned to allow visual identification. 1/1/73

Způsob činnosti v systému řízení letového provozu, kdy letadlo sleduje radiolokátorem cíl a je automaticky naváděno k dosažení vizuálního kontaktu.

**visual mine firing indicator / indicateur visuel de mise de feu / vizuální indikátor výbuchu miny
VMFI**

A device used with exercise mines to indicate that the mine would have detonated had it been poised. 1/3/81

Zařízení, které se používá u cvičných min k indikování toho, že by mina vybuchla v případě, že by byla iniciována.

vital ground / terrain vital / velmi důležité území

Ground of such importance that it must be retained or controlled for the success of the mission. 1/7/87

Území takové důležitosti, že pro úspěch bojového úkolu musí být udrženo nebo kontrolováno.

vital zone / zone vitale / velmi důležitá oblast

A designated area or installation to be defended by air defence units. 1/12/76

Určená oblast nebo zařízení, které musí být bráněny jednotkami protivzdušné obrany.

voice call sign / indicatif d'appel phonie / fónický volací znak

A call sign provided primarily for voice communications. *Related term: call sign.* 1/5/63

Volací znak, určený především pro fónické spojovací prostředky. *Příbuzný termín: call sign.*

VOR / VOR / VKV všesměrový maják

An air navigational radio aid which uses phase comparison of a ground transmitted signal to determine bearing. This term is derived from the words "very high frequency omnidirectional radio range". 1/12/76

Letecký navigační rádiový prostředek, který používá fázového srovnávání signálů vysílaných ze země k určení směru (azimutu). Tento termín je odvozen ze slov "všesměrový vysokofrekvenční radiomaják".

VSTOL aircraft

Preferred term: vertical or short take-off and landing aircraft.

Preferovan termín: vertical or short take-off and landing aircraft.

V/STOL aircraft

Preferred term: vertical or short take-off and landing aircraft.

Preferovan termín: vertical or short take-off and landing aircraft.

W

wading crossing / passage à gué / brod

Related terms: deep fording capability; shallow fording capability. 1/4/71

Příbuzný termín: deep fording capability; shallow fording capability.

waiting position / position d'attente³ / vyčkávací místo – stanoviště

Any suitable position in which naval units can be kept ready for operations at immediate notice. *Related term: laying-up position. 1/10/84*

Jakékoli vhodné postavení, ve kterém mohou být námořní jednotky udržovány v operační pohotovosti. *Příbuzný termín: laying-up position.*

walking patient / malade ambulatoire / chodící pacient

A patient not requiring a litter while in transit. 1/11/91

Pacient nevyžadující pro převoz nosítka.

war game / jeu de guerre / válečná hra

A simulation of a military operation, by whatever means, using specific rules, data, methods and procedures. 4/10/00

Simulace vojenské činnosti libovolnými prostředky s využitím specifických pravidel, dat, metod a postupů.

warhead / charge militaire / bojová hlavice

WH

That part of a missile, projectile, torpedo or any other munition, intended to inflict damage. 25/9/98

Část rakety, střely, torpéda nebo jakékoliv jiné munice, která má způsobit poškození.

warhead section / section du cône de charge / díl bojové hlavice

A completely assembled warhead including appropriate skin sections and related components. 1/5/63

Kompletně smontovaná bojová hlavice včetně pláště a příslušných částí.

warned exposed / exposé et alerté / varován, vystaven nebezpečí

The vulnerability of friendly forces to nuclear weapon effects. In this condition, personnel are assumed to be prone with all skin covered and with thermal protection at least that provided by a two-layer summer uniform. *Related terms: unwarmed exposed; warned protected. 1/4/71*

Zranitelnost vlastních vojsk účinky jaderných zbraní. V tomto případě se předpokládá, že osoby leží tváří k zemi a veškerou kůži mají zakrytou a tepelně chráněnou, což přinejmenším poskytne dvouvrstvá letní uniforma. *Příbuzné termíny: unwarmed exposed, warned protected.*

warned protected / protégé et alerté / varován, chráněn

The vulnerability of friendly forces to nuclear weapon effects. In this condition, personnel are assumed to have some protection against heat, blast, and radiation such as that afforded in closed armoured vehicles or crouched in fox holes with improvised overhead shielding. *Related terms: unwarmed exposed; warned exposed. 1/4/71*

Zranitelnost vlastních vojsk účinky jaderných zbraní. V tomto případě se předpokládá, že osoby mají určitou ochranu proti teplu, tlakové vlně a záření, kterou může poskytnout uzavřené obrněné vozidlo nebo ukrytí se v okopu s improvizovaným zastřešením. *Příbuzné termíny: unwarmed exposed, warned exposed.*

warning off / sommation de dégager / varovná výstraha

Notifying potentially hostile units that their actions are interfering with NATO or NATO-led operations and ordering them to stop forthwith. Note: normally used in naval operations. 1/10/01

Upozornění pro potenciální nepřátelské jednotky, že jejich činnost nepřijatelná pro operace prováděné NATO nebo pod jeho velením, a kterým je nařizováno jejich neprodleně ukončení. Poznámka: toto je obvykle používáno při námořních operacích.

warning order / ordre préparatoire / předběžné nařízení

A preliminary notice of an order or action which is to follow. *Related terms: movement order; notice to move; order to move.* 1/8/79

Předběžná zpráva o rozkazu nebo činnosti, která bude následovat. *Příbuzné termíny: movement order; notice to move; order to move.*

war reserve modes / modes réservés pour le temps de guerre / režim činnosti válečných rezerv WRM

Characteristics or operating procedures of equipment or systems, which are held in reserve for war or crisis. 1/12/93

Charakteristika nebo způsoby operační činnosti zařízení nebo systémů, které jsou udržovány v záloze pro případ války nebo krize.

war reserves / réserves de guerre / válečné zásoby

Stocks of material amassed in peacetime to meet the increase in military requirements consequent upon an outbreak of war. War reserves are intended to provide the interim support essential to sustain operations until resupply can be effected. *Related terms: operational stocks; theatre operational stocks.* 1/11/68

Zásoby materiálu shromážděné v době míru tak, aby odpovídaly zvýšeným vojenským požadavkům po zahájení války. Záměrem je poskytovat válečné zásoby pro dočasné zabezpečení operací, dokud nedojde k pravidelnému zásobování. *Příbuzné termíny: operational stocks, theatre operational stocks.*

watching mine / mine à orin en surface / plovoucí ukotvená mina

In naval mine warfare, a mine secured to its mooring but showing on the surface, possibly only in certain tidal conditions. *Related terms: antiwatching device; floating mine; mine².* 1/11/75

V bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o minu ukotvenou tak, že je vidět na povrchu pouze za určitých podmínek přílivu nebo odlivu. *Příbuzné termíny: antiwatching device, mine, floating mine².*

waterspace management / gestion de l'espace marin / správa vodního prostoru WSM

In naval warfare, a system of procedures for the control of antisubmarine weapons to prevent inadvertent engagement of friendly submarines. *Related terms: antisubmarine warfare free area; submarine action area.* 16/7/96

V bojové činnosti s použitím námořních min se jedná o postupy pro řízení protiponorkových zbraní, které zabráňují neúmyslnému napadení vlastních ponorek. *Příbuzné termíny: antisubmarine warfare free area; submarine action area.*

water terminal / terminus maritime / námořní koncový přístav, terminál

Related terms: alternate water terminal; major water terminal; port; secondary water terminal. 1/9/69

Příbuzné termíny: alternate water terminal; major water terminal; port; secondary water terminal.

wave / vague / vlna (sled)

In amphibious operations, a formation of forces, landing ships and craft, amphibious vehicles or aircraft, required to beach or land at about the same time. It can be classified as to type, function or order as shown:

- a. assault wave;
- b. boat wave;
- c. helicopter wave;
- d. numbered wave;
- e. on-call wave;
- f. fscheduled wave. 1/10/01

U obojživelných operací taková sestava sil, vylodovacích lodí, plavidel, obojživelných vozidel nebo letadel, u nichž je vyžadováno, aby se vylodily nebo přistály současně. Lze ji rozlišit podle druhu, funkce nebo pořadí následovně:

- a. útočný sled;
- b. sled vylodovacích člunů;
- c. sled vrtulníků;
- d. sled podle čísla (očíslovaná vlna);
- e. sled na výzvu;
- f. plánovaný sled

weapon control status / niveau de conduite du tir / stupeň operační samostatnosti zbraňového systému
WCS

The degree of freedom granted to a designated weapon system to engage targets in a given environment. *Related terms: weapons free; weapons hold; weapons tight.* 26/8/09

Stupeň operační samostatnosti poskytnutý určenému zbraňovému systému k napadení cíle v daném prostoru. *Příbuzné termíny: weapons free; weapons hold; weapons tight.*

weapon engagement zone / zone d'engagement d'arme / oblast působnosti zbraně
WEZ

In air defence, airspace of defined dimensions within which the responsibility for engagement normally rests with a particular weapon system. 1/7/83

V rámci protivzdušné obrany se jedná o přesně vymezený vzdušný prostor, kde odpovědnost za vedení boje obvykle spočívá na určitém zbraňovém systému.

weapon of mass destruction / arme de destruction massive / zbraň hromadného ničení
WMD

A weapon that is capable of a high order of destruction and of being used in such a manner as to destroy people, infrastructure or other resources on a large scale.

Zbraň s vysoce ničivými účinky, která může být použita k rozsáhlému ničení živé síly, infrastruktury nebo jiných zdrojů.

weapons assignment / affectation d'armes / přidělení zbraní

In air defence, the process by which weapons are assigned to individual air weapons controllers for use in accomplishing an assigned mission. 1/2/74

V rámci protivzdušné obrany se jedná o proces, kdy jsou zbraně přidělovány jednotlivým velitelům protivzdušné obrany pro splnění stanoveného úkolu.

weapons free / tir libre / použití zbraní bez omezení

In air defence, a weapon control order imposing a status whereby weapons systems may be fired at any target not positively recognized as friendly. *Related terms: weapons free; weapons tight.* 1/7/83

V protivzdušné obraně rozkaz obsluhám zbraní nařizující stav, kdy zbraňové systémy mohou vést palbu na každý cíl, který není pozitivně identifikován jako vlastní. *Příbuzné termíny: weapons free; weapons tight.*

weapons hold / tir prescrit / omezené použití zbraní

In air defence, a weapon control order imposing a status whereby weapons systems may only be fired in self-defence or in response to a formal order. *Related terms: weapons free; weapons tight.* 1/7/83

V protivzdušné obraně rozkaz obsluhám zbraní nařizující stav, kdy zbraňové systémy mohou vést palbu pouze v sebeobraně nebo po obdržení výslovného rozkazu. *Příbuzné termíny: weapons free, weapons tight.*

weapon(s) system / système d'arme(s) / zbraňový systém

A combination of one or more weapons with all related equipment, materials, services, personnel and means of delivery and deployment (if applicable) required for self-sufficiency. 1/11/86

Kombinace jedné nebo více zbraní s veškerým odpovídajícím vybavením, technickými prostředky, službami, osobami a prostředky dopravy a rozmístění (pokud jsou nutné) vyžadovaných pro soběstačnost.

weapons tight / tir restraint / řízené použití zbraní

In air defence, a weapon control order imposing a status whereby weapons systems may be fired only at targets recognized as hostile. *Related terms: weapons free; weapons hold.* 1/7/83

V protivzdušné obraně rozkaz obsluze zbraní, který nařizuje stav, kdy je možno vést palbu pouze na cíle rozpoznané jako cíle protivníka. *Příbuzné termíny: weapons free; weapons hold.*

weapon system employment concept / concept d'utilisation d'un système d'armes / koncepce využití zbraňového systému

A description in broad terms, based on established outline characteristics, of the application of a particular equipment or weapon system within the framework of tactical concept and future doctrines. 1/1/83

Obecný popis založený na daných celkových charakteristikách, které se týkají využití určité výzbroje nebo zbraňového systému v rámci taktické koncepce a budoucí teorie jejich použití.

weight and balance sheet / feuillet de chargement et de centrage / tabulka váhy a vyvážení

A sheet which records the distribution of weight in an aircraft and shows the centre of gravity of an aircraft at take-off and landing. 1/11/68

Tabulka, která zachycuje rozložení hmotnosti letadla a udává jeho těžiště při vzletu a přistání.

wheelbase / empattement / rozvor kol

The distance between the centres of two consecutive wheels. In the case of vehicles with more than two axles or equivalent systems, the successive wheelbases are all given in the order front to rear of the vehicle. 1/12/79

Vzdálenost mezi středy dvou po sobě následujících kol. V případě, že se jedná o vozidla s více než dvěma nápravami nebo odpovídajícími soustavami, jsou po sobě jdoucí rozvory uvedeny v pořadí zepředu dozadu.

white forces / forces blanches / vojska strany bílé

In NATO exercises, forces used as umpires. *Related term: force(s).* 9/1/96

Síly (jednotky) používané při cvičeních NATO jako rozhodčí služba. *Příbuzný termín: forces.*

whiteout / voile blanc / splývání oblohy a země

Loss of orientation with respect to the horizon caused by sun reflecting on snow and overcast sky. 1/9/69

Ztráta orientace vzhledem k horizontu, která je způsobená odrazem slunečního záření od sněhu nebo zatažené oblohy.

wild weasel / wild weasel / letadlo pro potlačení nepřátelské protivzdušné obrany

An aircraft specially modified to identify, locate, and physically suppress or destroy ground based enemy air defence systems that employ sensors radiating electromagnetic energy. 1/8/82

Letadlo speciálně upravené pro identifikaci, lokalizaci a umlčení nebo zničení pozemních systémů protivzdušné obrany protivníka, které používají snímače vyzařující elektromagnetickou energii.

wind velocity / vecteur vent / rychlost větru

The horizontal direction and speed of air motion. 1/9/74

Horizontální směr a rychlost pohybu vzduchu.

wingman / ailier / vedený pilot

A pilot flying subordinate to and in support of his designated leader; also, the aircraft flown in this role. 1/3/81

Pilot, který létá jako podřízený a jehož úkolem je podporovat velitele. Rovněž letadlo v této úloze.

withdrawal operation / désengagement / ústup

A planned operation in which a force in contact disengages from an enemy force. 1/7/83

Plánovaná operace, při které se jednotka v dotyku s protivníkem od něj odpoutává.

working anchorage / mouillage de travail / pracovní kotviště

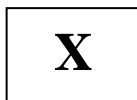
An anchorage where ships lie to load or discharge cargoes overside using coasters or lighters. *Related terms: dispersal; emergency anchorage.* 9/1/96

Kotviště, kde je náklad z lodí vykládán nebo do nich nakládán přes boky s pomocí pobřežních lodí nebo nákladních člunů. *Příbuzné termíny: dispersal; emergency anchorage.*

**wounded in action / blessé au combat / zraněn v boj
WIA**

A battle casualty other than "killed in action" who has incurred an injury due to an external agent or cause. The term encompasses all kinds of wounds and other injuries incurred in action, whether there is a piercing of the body, as in a penetrating or perforated wound, or none, as in the contused wound; all fractures, burns, blast concussions, all effects of biological and chemical warfare agents, the effects of exposure to ionizing radiation or any other destructive weapon or agent. *Related terms: battle casualty; casualty; died of wounds received in action; killed in action; non-battle casualty.* 1/11/68

Bojová ztráta vojáka jiná než "zabit v boji", který utrpěl zranění v důsledku působení všech druhů zevních příčin. Tento termín zahrnuje všechny druhy zranění a jiné úrazy utrpěné v boji bez ohledu na to, zda došlo k perforujícímu poranění těla, jako je tomu u penetrujících či perforujících zraněních či nikoliv, stejně jako zahrnuje všechny zhmožděny; dále všechny druhy zlomenin, popálenin, poranění tlakovou vlnou, všechny druhy zasažení účinky biologických a chemických bojových látek, účinky ionizujícího záření a všech ostatních ničivých zbraní nebo bojových chemických a biologických látek. *Příbuzné termíny: battle casualty; casualty; died of wounds received in action; killed in action; non-battle casualty.*

X-scale / échelle en X / souřadnice na ose x

On an oblique photograph, the scale along a line parallel to the true horizon. 1/9/69

Osa souřadné sítě na šikmém leteckém snímku (fotografii), která je orientována rovnoběžně se skutečným horizontem.

yaw¹ / lacet¹ / zatáčení, odchýlení, vybočení¹

The rotation of an aircraft, ship or missile about its vertical axis so as to cause the longitudinal axis of the aircraft, ship or missile to deviate from the flight line or heading in its horizontal plane. 1/12/74

Otáčení letadla, lodě nebo střely kolem své vertikální osy, které odchyluje podélnou osu letadla, lodi nebo střely od letové dráhy nebo kurzu v horizontální rovině.

yaw² / lacet² / zatáčení, odchýlení, vybočení²

The rotation of a camera or a photograph coordinate system about either the photograph z-axis or the exterior z-axis. 1/12/74

Stočení kamery nebo fotografického souřadného systému buď okolo osy Z snímkování nebo okolo vnější osy Z.

yaw³ / lacet³ / zatáčení, odchýlení, vybočení³

Angle between the longitudinal axis of a projectile at any moment and the tangent to the trajectory in the corresponding point of flight of the projectile. 1/12/74

Úhel mezi podélnou osou střely v libovolném okamžiku a tečnou ke dráze v odpovídajícím bodu letu střely.

Y-hour / heure Y / hodina Y

In airmobile operations, the time at which the first helicopter in the first wave departs or is due to depart the pick-up point. *Related terms: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour.* 26/8/09

V aeromobilních operacích čas, ve kterém odlétne nebo má odlétnout první vrtulník první vlny z místa vyzvednutí. *Příbuzné termíny: C-day; D-day; E-day; F-hour; G-day; G-hour; H-hour; K-day; K-hour; L-hour; M-day; P-hour; T-day; T-hour.*

Y-scale / échelle en Y / souřadnice na ose y

On an oblique photograph, the scale along the line of the principal vertical, or any other line inherent or plotted, which, on the ground, is parallel to the principal vertical. 1/7/70

Osa souřadné sítě na šikmém leteckém snímku (fotografii), která je orientována rovnoběžně se svislou rovinou letu (kolmo na skutečný horizont).

Z

zero-length launching / départ ponctuel / start s nulovou délkou rozběhu

A technique in which the first motion of the missile or aircraft removes it from the launcher. 1/11/68

Postup, kdy se při prvním pohybu řízená střela (raketa) nebo letadlo odpoutá od odpalovacího zařízení nebo vzletové a přistávací dráhy.

Z-marker beacon / radioborne Z / návěstidlo s vertikálním vyzařováním

A type of radio beacon, the emissions of which radiate in a vertical cone shaped pattern. *Related terms: beacon; cone of silence; fan marker beacon; radio beacon.* 1/4/82

Druh rádiového majáku, který vyzařuje ve tvaru vertikálního kužele. *Příbuzné termíny: beacon, cone of silence, fan marker beacon, radio beacon.*

zone of fire / zone de tir / palebný sektor

An area into which a designated ground unit or fire support asset delivers, or is prepared to deliver, fires. 4/11/05

Prostor, do něhož určitá pozemní jednotka nebo podpůrný palebný prostředek vedou palbu nebo jsou k této palbě připraveny.

Z-scale / échelle en Z / měřítko Z

On an oblique photograph, the scale used in calculating the height of an object. Also the name given to this method of height determination. 1/9/69

Měřítka, používané na šikmém leteckém snímku (fotografii) při výpočtu výšky objektu. Také se používá jako název metody určování výšky.

zulu time / heure zulu / světový čas, greenwickský čas

Greenwich Mean Time. 1/9/69

Greenwickský čas

Část 4

SEZNAM ZKRATEK

A/C AC (tolerované) aircraft letadlo	<i>système de contrôle de l'espace aérien</i> systém řízení vzdušného prostoru	ADCON administrative control <i>contrôle administratif</i> administrativní (správní) řízení
A/S area search recherche sur zone zóna pátrání	ACU aircraft control unit jednotka řízení letadel	ADGE air defence ground environment pozemní (elektronické) prostředky protivzdušné obrany
AAM air-to-air missile řízená střela vzduch-vzduch (letecká protiletadlová řízená střela)	ACV air cushion vehicle <i>aéroglisser</i> vznášedlo	ADIZ air defence identification zone <i>zone d'identification de défense aérienne</i> identifikační zóna (pásmo) PVO
AAW anti-air warfare <i>lutte antiaérienne / LAA /</i> vzdušný boj	AD¹ aerodrome <i>aérodrome</i> letišťe	ADM¹ atomic demolition munition <i>charge nucléaire statique</i> jaderná munice
AC¹ aircraft letadlo Preferovaná zkratka : A/C	AD² air defence <i>défense aérienne</i> protivzdušná obrana (PVO)	ADM² arme de destruction massive <i>weapon of mass destruction / WMD /</i> zbraně hromadného ničení
AC² ASC (tolerované) airspace control <i>contrôle de l'espace aérien</i> řízení vzdušného prostoru	ADA air defence area oblast protivzdušné obrany	ADR¹ aerodrome damage repair <i>réparation des dégâts subis par un aérodrome</i> oprava poškozeného letišťe
AC³ army corps <i>corps d'armée / CA³ /</i> armádní sbor	ADAC aéronef à décollage et atterrissage courts letadlo s krátkým vzletem a přistáním	ADR² air defence region <i>région de défense aérienne</i> region (oblast, zóna) PVO
ACA airspace control authority <i>autorité de contrôle de l'espace aérien</i> orgán pro řízení vzdušného prostoru (ve vzdušném prostoru)	ADAC/ADAV aéronef à décollage et atterrissage courts ou verticaux <i>Abréviation privilégiée: ADACV</i> <i>letadlo s krátkým vzletem a přistáním /</i> <i>tolerované; preferované: VSTOL</i> <i>(ADAC/V)</i>	AECC aeromedical evacuation control centre <i>centre de contrôle des évacuations sanitaires aériennes</i> středisko řízení vzdušného zdravotnického odsunu
ACC area control centre <i>centre de contrôle régional</i> oblastní středisko (služba) řízení	ADACV ADAC/ADAV (nedoporučené) aéronef à décollage et atterrissage courts ou verticaux letadlo se svislým/krátkým vzletem a přistáním	AECO aeromedical evacuation coordinating officer <i>officier régulateur des évacuations sanitaires aériennes</i> koordináční důstojník vzdušného zdravotnického odsunu
ACINT acoustic intelligence <i>renseignement acoustique</i> akustické (zvukoměrné) zpravodajství	ADC air defence command <i>commandement de la défense aérienne</i> velitelství PVO	AEROMEDEVAC aeromedical evacuation vzdušný zdravotnický odsun
ACP airborne command post <i>poste de commandement volant</i> vzdušné velitelské stanoviště	ADCC air defence control centre <i>centre de contrôle de défense aérienne</i> středisko řízení (velitelské stanoviště) PVO	AES aeromedical evacuation system <i>chaîne d'évacuations sanitaires aériennes</i> systém (struktura) vzdušného zdravotnického odsunu
ACS¹ aircraft cross-servicing <i>services mutuels pour aéronefs</i> vzájemné pozemní zabezpečení letadel	ADCAV aéronef à décollage court et atterrissage vertical letadlo s krátkým vzletem a svislým přistáním	AF AUF (tolerované)
ACS² airspace control system		

augmentation force
posily

AFCS
automatic flight control system
système de contrôle automatique de vol
automatický systém řízení letového provozu

AG
army group
groupe d'armées
armádní skupina

AH
attack helicopter
hélicoptère d'attaque
bitevní vrtulník

AI¹
air interception
vzdušný přepad (navádění na cíl za letu)

AI²
air interdiction
mission d'interdiction aérienne
vzdušná izolace

AIR
area of intelligence responsibility
prostor zpravodajské odpovědnosti

Alt.
altitude
altitude
nadmožská výška

AAM⁸
air-to-air missile
řízená střela vzduch-vzduch (letecká protiletadlová řízená střela)

AMA
artillery manoeuvre area
zone de manoeuvre d'artillerie
oblast manévru dělostřelectva

AML
additional military layer
couche militaire additionnelle
doplňková formace (přídavná vrstva)

ANL
arme non létale
non-lethal weapon / NLW /
neletální zbraň

AOA
amphibious objective area
zone des objectifs d'une opération amphibie

cílový prostor obojživelné operace

AOI
area of interest
zone d'intérêt / ZI /
zájmový prostor

AOO
area of operations
zone d'opérations
operační prostor (prostor operace, prostor činnosti)

AOOI
area of operational interest
zone d'intérêt opérationnel
prostor operačního zájmu

AOR
area of responsibility
zone de responsabilité
prostor odpovědnosti

APIC
Allied press information centre
centre interallié d'information de la presse
spojenecké tiskové informační středisko

AR¹
air reconnaissance
reconnaissance aérienne
vzdušný průzkum

AR²
air route
route aérienne
letová trasa (cesta)

ARA
artillery reserved area
zone réservée à l'artillerie
Zóna vyhrazená pro (činnost) dělostřelectvo(a)

ARM
antiradiation missile
missile antiradiations
řízená střela proti zdrojům záření (vyzařování) (protiradiolokační, protiradiotechnická)

AS¹
air superiority
supériorité aérienne
vzdušná nadvláda

AS²
associated support
soutien associé
sdružené (společné) zabezpečení

ASC
airspace control
řízení vzdušného prostoru

Preferred abbreviation: AC²
Preferovaná zkratka: AC²

ASM
air to surface missile
letecká protizemní řízená střela; řízená střela vzduch-povrch

ASOC
air support operations centre
centre d'opérations d'appui aérien
operační středisko letecké podpory

ASR
available supply rate
taux de ravitaillement consenti
dostupná denní dávka potravin

ASW
antisubmarine warfare
protiponorkový boj

ASWFA
antisubmarine warfare free area
prostor vyhrazený pro protiponorkový boj

AT
antiterrorism
antiterrorisme
antiterorismus

ATCC
air traffic control centre
centre du contrôle de la circulation aérienne / CCCA /
středisko řízení letového provozu

ATF
amphibious task force
force opérationnelle amphibie
obojživelné úkolové uskupení

AUF
augmentation force
Preferred abbreviation: AF
posily
Preferovaná zkratka: AF

AWSM
acoustic warfare support measures
opatření k zabezpečení bojové činnosti s využitím akustických prostředků

BC
battle casualty
perte au combat
bojové ztráty

BDA
battle damage assessment
évaluation des dommages de combat
hodnocení škod způsobených bojovou činností

BDR

⁸ Zkratka je v této části uvedena 2x (i v originálu).

battle damage repair
oprava poškození z boje

Bie

batterie
Battery / Bty /
baterie

BM

ballistic missile
missile balistique
balistická řízená střela

BPA

battlefield psychological activities
activités psychologiques du champ de bataille
psychologická činnost (operace) na bojišti

Bty

battery
Batterie / Bie /
baterie

BW

biological warfare
biologická válka (použití bojových biologických prostředků)

C/S

call sign
indicatif d'appel
volací znak

C2CS

command and control communication system
système de communication de commandement et de contrôle
systém velení, řízení a spojení (spojovací systém)

C2S

command and control system
système de commandement et de contrôle
systém velení a řízení

C2W

command and control warfare
guerre du commandement et du contrôle
informační válka

CA¹

coordinating authority
autorité de coordination
součinnostní (koordináční) pravomoc

CA²

counter-aggression
contre-agression
opatření proti agresí

CA³

corps d'armée
army corps / AC /
armádní sbor

CAA

contrôleur air avancé
forward air controller
předsunutý letecký návodčí

CAG

carrier air group
groupe aérien embarqué
letecká skupina letadlové lodi

CAO

counter-air operation
opération de supériorité aérienne
protivzdušná operace (pro vybojování vzdušné nadvlády)

CAP

combat air patrol
patrouille aérienne de combat
bojová letecká hlídka

CARP

computed air release point
point de largage calculé
vypočítaný bod shozu

CARSTRIKFOR

carrier striking force
force d'attaque de porte-avions
úderné uskupení letadlových lodí

CAS

close air support
appui aérien rapproché
přímá letecká podpora

CAT

container anchorage terminal
přístavní terminál pro kontejnery

CBU

cluster bomb unit
arme à dispersion
kazetová puma

CC¹

component command
commandement de composante
velitelství složky

CC²

component commander
commandant de composante
velitel složky

CC³

compression chamber
Preferred term: hyperbaric chamber.
přetlaková komora

CCCA

centre de contrôle de la circulation aérienne
air traffic control centre /ATCC /
středisko řízení letového provozu

CCRP

continuously-computed release point
calcul continu du point de largage
nepřetržitě vypočítávaný bod uvolnění

CCT

combat control team
skupina bojového velení

CCTA

centre de contrôle tactique Air
středisko řízení taktického letectva

CDC

centre de détection et de contrôle control and reporting centre /CRC/
středisko řízení a uvědomování

CDOS

combat day of supply
dávka spotřeby na den boje

CE

crisis establishment
tabulky počtů pro krizové situace

CEM

compatibilité électromagnétique
electromagnetic compatibility / EMC /
elektromagnetická kompatibilita (slučitelnost)

CEP

circular error probable
écart circulaire probable /ECP/
pravděpodobná kruhová odchylka

CHOP

change of operational control
changement de contrôle opérationnel
změna operačního řízení

CI

counter-intelligence
contre-ingérence
kontrazpravodajství (obrné zpravodajství)

CIC

combat information centre
centre d'information de combat
bojové informační středisko

CIMIC

civil-military cooperation
coopération civilo-militaire
vojensko-civilní spolupráce (civilněvojenská)

CIS

communication and information systems
systèmes d'information et de communication / SIC /
spojovací a informační systémy

CL

combat load
charge de combat
bojový náklad (celkové bojové zásoby)

CM

crisis management
gestion des crises
krizové řízení, krizový management

Cmdt

commandant
commander / COM /
Velitel

CME

contre-mesures électroniques
electronic countermeasures /ECM/
elektronická protiopatření

CMR

contre-mesures radar
radar countermeasures /RCM/
opatření proti činnosti radiolokátorů

CNA

computer network attack
napadení počítačových sítí

CNE

computer network exploitation
exploitation de réseau informatique
využívání počítačových sítí

COA

course of action
mode d'action
varianta činnosti, (způsob ~, plán ~)

COG

centre of gravity
centre de gravité
těžiště

COIN

contre-insurrection
counter-insurgency
protipovstalecký

COLPRO

collective chemical, biological, radiological and nuclear protection
kolektivní ochrana;
Pozn: CBRN

COM

commander
Commandant / Cmdt /
velitel

COMINT

communications intelligence
renseignement transmissions
komunikační zpravodajství

COMMZ

communication zone
zóna s komunikacemi (týlový prostor bojiště se silniční sítí)

CONOPS

concept of operations
záměr operací, bojové činnosti (koncept operace)

CONPLAN

contingency plan
plan de circonstance
plán pro nepředvídané události,; předběžný (operační) plán

COTS

commercial off-the-shelf
commercial sur étagère
volně dostupné v obchodní síti

CP¹

collection plan
plan de recherche
plán shromažďování

CP²

command post
poste de commandement / PC/
velitelské stanoviště

CP³

control point
kontrolní stanoviště,
kontrolní bod;
řídící bod

CPX

command post exercise
exercice de poste de commandement
velitelsko-štábní cvičení (VŠC) s výjezdem

CRC

control and reporting centre
centre de détection et de contrôle / CDC /
středisko řízení a uvědomování

CRD

commander's required date
datum stanovené velitelem

CRG

communication reporting gate
seuil de compte rendu
kontrolní bod pro podávání (předávání) hlášení

CRS

control and reporting system
réseau de détection et de contrôle
systém řízení a uvědomování

CS¹

close support
appui rapproché
přímá podpora

CS²

combat support
appui tactique
bojová podpora (taktická podpora, bojové zabezpečení)

CSAR

combat search and rescue
recherche et sauvetage de combat / RESCO /
pátrání a záchrana v boji

CSS

combat service support
soutien logistique du combat
logistické zabezpečení bojové činnosti

CSU

casualty staging unit
unité de transit des malades et blessés
shromaždiště raněných (pro odsun)

CT

counterterrorism
contre-terrorisme
protiteroristická opatření

CTZ

control zone
zone de contrôle
řídící zóna

Cvy

convoy
konvoj (kolona)

CZ

combat zone
zone de combat
prostor bojové činnosti (Bojová zóna)

DA¹

damage assessment
évaluation des dommages
hodnocení ztrát (poškození)

DA²

direct action
action directe
přímá akce (činnost)

DA³

défense aérienne
air defence
protivzdušná obrana

DAMCON

damage control
organisation sécurité
odstranění poškození

DF
defensive fire
tir défensif
obranná palba

DISSUB personnel
distressed submarine personnel
personnel d'un sous-marin en détresse
osoby v poškozené ponorce nebo
v ponorce ve stavu nouze

DISTAFF
directing staff
Preferred term: exercise directing staff.
Štáb pro řízení cvičení (řídící štáb),
pro řízení značkování (ředitelství
cvičení)

DMZ
demilitarized zone
zone démilitarisée
demilitarizovaná zóna (oblast)

DP
distribution point
point de distribution
výdejní místo

DS
direct support
appui direct
přímá podpora (zabezpečení)

DTG
date-time group
groupe date-heure / GDH /
skupina datum-čas

DZ
drop zone
zone de largage
prostor vysazení osob a shozu nákladu
na padácích

ECM
electronic countermeasures
contre-mesures électroniques / CME /
elektronická protiopatření
(elektronické působení)

ECP
écart circulaire probable
circular error probable / CEP /
pravděpodobná kruhová odchylka

ED
electronic deception
déception électronique
elektronické klamání

EE

emergency establishment
nouzové tabulky počtů

EJ
electronic jamming
brouillage électronique
elektronické rušení

ELINT
electronic intelligence
renseignement électronique
elektronické zpravodajství

EMC
electromagnetic compatibility
compatibilité électromagnétique / CEM /
elektromagnetická kompatibilita

EMCON
emission control
contrôle d'émission
řízení vyzařování

EM
état-major
velitelství (štáb)

EMI
electromagnetic interference
interférence électromagnétique
elektromagnetické rušení

EN
electronic neutralization
neutralisation électronique
elektronická neutralizace

EO
electro-optics
optoélectronique
optoelektronický

EOB
electronic order of battle
ordre de bataille électronique / ODBE /
bojová sestava elektronických
prostředků (elektronická situace)

EOD
explosive ordnance disposal
neutralisation des explosifs et munitions / NEM /
pyrotechnická asanace, (~činnost,
likvidace výbušného materiálu)

EOM
end of mission
konec úkolu (palbu stav)

EOR
explosive ordnance reconnaissance
reconnaissance de munition explosive
pyrotechnický průzkum (zjišťování
nevybuchlé munice)

EPM
electronic protective measures
mesures de protection électronique / MPE /
elektronická ochranná opatření
(elektronická ochrana)

ESM
electronic warfare support measures
mesures de soutien de guerre électronique / MSE /
opatření pro zabezpečení
elektronického boje (elektronické
zabezpečení)

EW¹
early warning
alerte lointaine
včasná výstraha (varování,
uvědomování)

EW²
electronic warfare
guerre électronique / GE /
elektronický boj (EB)

EX
exercice
exercice
cvičení

EXSPEC
exercise specifications
zvláštnosti (charakteristika) cvičení

EZ
extraction zone
zone de largage à faible hauteur
prostor shozu nákladu vytažením

FAC
forward air controller
contrôleur air avancé / CAA /
předsunutý letecký návodčí

FC
fire control
conduite de tir
řízení palby

FCR
fire control radar
radar de conduite de tir
radiolokátor pro řízení palby

FCS
fire control system
système de conduite de tir
systém řízení palby

FEBA
forward edge of the battle area
limite avant de la zone de bataille
přední okraj prostoru vedení boje
(obraný)

FFE fire for effect <i>tir d'efficacité</i> účinná palba	ground-controlled interception <i>interception contrôlée du sol</i> přepad řízený ze země	zóna řízení vzdušného prostoru s vysokou hustotou provozu
FIR flight information region <i>région d'information de vol</i> letová informační oblast	GDH groupe date-heure <i>date-time group / DTG /</i> skupina datum–čas (časových údajů)	HN host nation <i>pays hôte</i> hostitelská země
FIS flight information service <i>service d'information de vol</i> letová informační služba	GE guerre électronique <i>electronic warfare / EW /</i> elektronický boj (válka)	HNS host-nation support <i>soutien fourni par le pays hôte</i> zabezpečení hostitelským státem (zemí)
FLOT forward line of own troops <i>ligne avant des forces amies</i> přední okraj vlastních vojsk	GEM ground-effect machine <i>appareil à effet de sol</i> vznášedlo	HOB height of burst <i>hauteur d'explosion</i> výška výbuchu
FO forward observer předsunutý pozorovatel	GEP generic plan <i>plan générique</i> všeobecný plán	HSO heure sur l'objectif <i>time on target / TOT /</i> doba (čas) nad cílem (čas zahájení činnosti nad cílem)
FOV field of view zorný úhel	GFR gap filler radar radiolokátor pro pokrytí mezer v sestavě	HUD head-up display průhledové zobrazení; projekční zobrazení
FP force protection <i>protection des forces</i> ochrana vojsk	GIC PPI (désuet) gabarit international de chargement <i>international loading gauge / PPI gauge¹ /</i> mezinárodní ložná míra	HUMINT human intelligence <i>renseignement humain</i> agenturní průzkum (zpravodajství prováděné lidmi, zpravodajské vytěžování lidských zdrojů)
FPF final protective fire <i>tir d'arrêt</i> přehradná palba	GLO ground liaison officer styčný důstojník pozemních sil	IAP instrument approach procedure <i>procédure d'approche aux instruments</i> postupy pro přiblížení podle přístrojů
FRAGO fragmentary order <i>ordre simplifié</i> dílčí rozkaz	GOTS government off-the-shelf <i>gouvernemental sur étagère</i> vládou dodávané sériově vyráběné zařízení	IDP internally displaced person interně vysídlená osoba (běžec ve vlastní zemi)
FS fire support <i>appui-feu</i> palebná podpora	GZ SZ (tolerované) ground zero <i>point zéro / PZ /</i> epicentrum [synonymum: SZ – surfaře zero]	IED improvised explosive device <i>dispositif explosif de circonstance</i> improvizované výbušné zařízení
FSA fire support area <i>zone de tirs d'appui</i> oblast palebné podpory	HA humanitarian assistance <i>assistance humanitaire</i> humanitární pomoc	IEF in-transit evacuation facility <i>centre de transit pour évacuation sanitaire</i> tranzitní místo zdravotnického odsunu
FSC fire support coordination <i>coordination des tirs d'appui</i> řídící (koordinátor) palebné podpory	HDC helicopter direction centre <i>centre de direction des hélicoptères</i> středisko řízení činnosti vrtulníků	IFF identification, friend or foe <i>identification ami/ennemi</i> identifikace vlastní-cizí
FSCL fire support coordination line <i>ligne de coordination des feux d'appui / LCFA /</i> koordináční (součinnostní) čára palebné podpory	HIDACZ high-density airspace control zone	ILD inter-look dormant period
GCI		

mezera (časový interval) mezi impulzy
(mezisledovací neaktivní období)

ILS¹

instrument landing system
système d'atterrissage aux instruments
systém pro přistání podle přístrojů

ILS²

integrated logistic support
soutien logistique intégré
integrované logistické zabezpečení

INS

inertial navigation system
inerciální navigační systém

Int.

INTEL (tolerované)

intelligence
renseignement / Rens./
a. zpravodajství; b. zpravodajská
informace; c. zpravodajská činnost

INTEL

intelligence
Preferred abbreviation: Int.
a. zpravodajství; b. zpravodajská
informace; c. zpravodajská činnost
Preferovaná zkratka : Int.

IP

initial point
point initial
výchozí bod (~trati, orientační bod –
letectvo, kontrolní bod)

IPE

individual protective equipment
prostředky individuální ochrany

IPF

in-place force
force en place
místní síly

IPIR

initial programmed interpretation
report
compte rendu initial d'interprétation
úvodní hodnotící programová zpráva

IR

information requirements
besoins en information
požadavek na zpravodajské informace

IRLS

infrared linescan system
*analyseur infrarouge à balayage
linéaire*
infračervené řádkové snímání
(scanner)

IS

information system

système d'information
informační systém

IVC

immediately vital cargo
cargaison immédiatement vitale
spěšný (životně důležitý) náklad

J

joint staff
état-major interarmées
společný štáb

JFENGR

joint force engineer
náčelník ženijního vojska společných
sil

JOA

joint operations area
zone d'opérations interarmées
prostor společných operací (společný
operační prostor)

KIA

killed in action
tué au combat
Zabit v boji (~ akci, padl ~)

LAA

lutte antiaérienne
anti-air warfare / AAW /
protivzdušný boj (pouze PVO
u vojenského námořnictva)

LASM

lutte anti-sous-marine
protiponorkový boj

LCFA

ligne de coordination des feux d'appui
fire support coordination line / FSCL /
Koordinační čára palebné podpory

LF

landing force
force de débarquement
vyloďovací (vyloďované) síly

LIVEX

live exercise
exercice réel
cvičení s vojsky (reálné cvičení
v terénu)

Log.

logistics
logistique
logistika

LP

landing point
místo přistání (vyloďení)

LRN

lay reference number

numéro de référence de mouillage
identifikační číslo položení námořní
miny

LS

leaver section
section à détacher d'un convoi
skupina, která opouští hlavní konvoj

LSD

landing ship dock
lod' pro přepravu vyloďovacích
plavidel

LZ

landing zone
pásmo přistání (prostor vysazení)
(vyloďení)

MASCAL

mass casualties
pertes massives
hromadné ztráty

MASINT

measurement and signature intelligence
renseignement mesures et signature
měřicí a znakové zpravodajství

MC

mission commander
velitel mise

MCC

movement control centre
Preferred term: movement control².
středisko pro řízení přesunů a přepravy

MEF

mission-essential force
force essentielle à la mission
síly nezbytné pro plnění úkolu (mise)

MER

maximum effective range
portée efficace maximale
maximální účinný dosah (dostřel)

MERSHIP

merchant ship
obchodní loď

MGRS

military grid reference system
*système de référence de carroyage
militaire*
hlásný systém MGRS (Vojenský
hlásný systém (sít'))

MIO

maritime interdiction operation
opération d'interdiction maritime
námořní blokáda (izolace)

MISREP

mission report

zpráva o plnění úkolu

MLC

military load classification
classement militaire
vojenská klasifikace zatížení

MN

multinational
combined
mnohonárodní

MOS

minimum operating strip
piste opérationnelle minimale
minimální operační pás (vzletová a přistávací dráha)

MPE

mesures de protection électronique
electronic protective measures / EPM /
elektronická ochranná opatření

MSA

minimum safe altitude
altitude minimale de sécurité
minimální bezpečná výška

Msg

message
message
zpráva

MSG

manpower scaling guideline
směrnice pro využití lidských zdrojů
ve vztahu k nákladům

Msn

mission
mission
mise, posláni, úkol

MSR

main supply route
hlavní zásobovací cesta

MW

mine warfare
guerre des mines
bojová činnost s použitím min

NAI

named area of interest
zone d'intérêt désignée
prostor zvláštní pozornosti (stanovený prostor zájmu)

NALSS

naval advanced logistic support site
site avancé de soutien logistique naval
předsunutá základna logistiky pro zabezpečení vojenského námořnictva

NC3S

NATO consultation, command and control systems
systémy konzultací, velení a řízení NATO

NCAGS

naval cooperation and guidance for shipping
coopération navale avec la marine marchande
spolupráce vojenského námořnictva a směrnice pro námořní přepravu

NEM

neutralisation des explosifs et munitions
explosive ordnance disposal / EOD /
pyrotechnická asanace, (~činnost, likvidace výbušného materiálu)

NEO

non-combatant evacuation operation
opération d'évacuation de non-combattants
odsun civilních osob (nekombatantů)

NFLS

naval forward logistic site
site logistique naval de l'avant
předsunutá základna logistiky vojenského námořnictva

NGO

non governmental organization
nevládní organizace

NLW

non-lethal weapon
arme non létale /ANL /
neletální zbraň, zbraň neusmrcující živou sílu

NMA¹

national military authority
autorité nationale militaire
vojenský představitel státu

NMA²

NATO military authority
autorité militaire de l'OTAN
vojenský představitel NATO

NMB

NATO military body
vojenský orgán NATO

NOTAM

notice to airmen
avis aux navigants
zpráva pro létající personál

NOTS

OTAN off-the-shelf
OTAN sur étagère
k dispozici v rámci NATO (z civilní obchodní sítě)

NRT

near real time
temps quasi réel (en)
blízký reálnému času, (kvazi reálný čas)

NSA

national shipping authority
autorité nationale chargée de la marine marchande
orgán (ředitelství) státu pro námořní obchodní přepravu (námořní úřad)

NTM

notice to move
návěští k přesunu (předchází vlastnímu rozkazu k zahájení přesunu)

NW

nuclear warfare
guerre nucléaire
jaderná válka (prostředky)

NWS

nuclear-weapons state
Preferred term: military nuclear power
stát vlastníci jaderné zbraně

OA

objective area
zone de l'objectif
cílový prostor

Obj

objective
objectif^d
cíl, cílový (úkol, bod dopadu, účel)

OCA

offensive counter-air operation
opération offensive contre le potentiel aérien
útočná protivzdušná operace

OCE

officer conducting the exercise
officier directeur de l'exercice
řídící cvičení

OCS

officer conducting the serial
officier responsable d'une phase de l'exercice
důstojník odpovídající za jednu z fází cvičení (řídící fáze cvičení)

ODBE

ordre de bataille électronique
electronic order of battle
bojová sestava prostředků elektronického boje

OFN

other forces for NATO

autres forces pour l'OTAN
ostatní síly vyčleněné pro NATO

OMF
originating medical facility
échelon sanitaire initial
odesílající zdravotnické zařízení
(zdravotnic. etapa první pomoci)

ONG
organisation non gouvernementale
nevládní organizace

Op
OP¹ (tolerované)
operation
opération
operace

OP¹
operation
opération
operace
Preferred abbreviation: Op
Abréviation privilégiée : Op

OP²
observation post
pozorovatelná

OPCOM
operational command
operační velení

OPCON
operational control
operační řízení

OPFOR
opposing forces
forces d'opposition
protistojící síly (protivník – nepřítel)

OPINTEL
operational intelligence
renseignement opérationnel
průzkum na operační úrovni
(operačním stupni)

OPLAN
operation plan
plan d'opération
plán operace

OPORD
operation order
ordre d'opération
operační rozkaz

OPS
operational performance standard
norme de performance opérationnelle
operační norma výkonnosti

OPSEC
operations security

sécurité des opérations
utajení operací

OR
operational requirement
besoin opérationnel
operační požadavek

ORBAT
order of battle
ordre de bataille
bojová sestava

ORE
operational readiness evaluation
vyhodnocení bojové (operační)
pohotovosti

OSE
officer scheduling the exercise
officier chargé de la mise sur pied de l'exercice
důstojník odpovídající za plán cvičení
(plánující cvičení)

OSINT
open source intelligence
renseignement de source ouverte
zpravodajství z otevřených zdrojů

OTC
officer in tactical command
officier assurant le commandement tactique
velitel na taktickém stupni

PC
poste de commandement
command post / CP² /
velitelské stanoviště

PCA
psychological consolidation activities
activités psychologiques de consolidation
psychologická činnost pro konsolidaci

PE¹
peace enforcement
imposition de la paix
nastolení míru

PE²
peacetime establishment
tabulky mírových počtů (pro doplnění)

PE³
probable error
Preferred term: horizontal error
pravděpodobná chyba

PI
public information
information publique
informace pro veřejnost

PIC
press information centre
centre d'information de la presse
tiskové informační středisko

Pk
kill probability
probabilité de destruction
pravděpodobnost zničení

PK
peacekeeping
maintien de la paix
udržování míru (zachování míru)

PL
phase line
ligne d'objectifs intermédiaires
regulační čára

PLB
personal locator beacon
osobní radiomaják

PM
preventive maintenance
maintenance préventive
preventivní údržba

POE
port of embarkation
místo nalodění

PPI gauge¹
PPI (zastaralé)
international loading gauge
gabarit international de chargement
CIG
ložná míra

PROCOL
protection chimique, biologique,
radiologique et nucléaire collective
(privilégié) -
protection nucléaire, radiologique,
biologique et chimique collective
(privilégié)
kolektivní ochrana CBRN

PSF
peace support force
force de soutien de la paix
mírové síly

PSO
peace support operation
opération de soutien de la paix
operace na podporu míru

PsyOp
psychological operation
opération psychologique
psychologická operace

PZ
point zéro

ground zero
epicentrum

R/A
radius of action
rayon d'action
akční rádius (dosah, dojezd)

RA
rear area
zone arrière
týlový prostor

RAM
ravitaillage à la mer
replenishment at sea / RAS /
doplňování na moři (během plavby)

RAS
replenishment at sea
ravitaillage à la mer / RAM /
doplňování na moři (během plavby)

RDF
radio direction finding
radiogoniométrie
rádiové zaměřování, (určování směru
na rádiový zdroj)

RECCE
reconnaissance
reconnaissance / RECO /
Průzkum

RECCEXREP
reconnaissance exploitation report
*compte rendu d'exploitation de
reconnaissance*
hlášení výsledků průzkumu

RECO
reconnaissance
reconnaissance / RECCO /
průzkum

RECSHIP
receiving ship
bâtiment ravitaillé
zásobovaná loď

REP
recognized environmental picture
situation générale de l'environnement
přehled o všeobecné situaci

RES
radiation exposure state
condition d'exposition aux radiations
stupeň ozáření (stav)

RESCO
recherche et sauvetage de combat
combat search and rescue / CSAR /
pátrání a záchrana v boji

ROA

radius of action
Preferred abbreviation: R/A
akční rádius
Preferovaná zkratka : R/A

ROE
rules of engagement
règles d'engagement
pravidla vedení bojové činnosti

RP¹
release point
a. point de dislocation
b. point de largage
a. východiště k útoku,
b. bod shozu

RP²
reporting post
poste de détection
stanoviště uvědomování (hláska)

RPV
remotely piloted vehicle
véhicule téléguidé
bezpilotní prostředek (dálkově
ovládaný)

RSP
render safe procedures
*Preferred term: explosive ordnance
disposal procedures.*
postup neutralizace (postupné uvedení
do bezpečného stavu)

RSR
required supply rate
taux de ravitaillage requis
požadovaná dávka k doplnění

RV
re-entry vehicle
corps de rentrée
hlavice (návrátová část nosiče)

RVR
runway visual range
portée visuelle de piste
vizuální dohlednost na vzletové
a přistávací dráze

SA
staging area
zone d'étape
prostor soustředění (shromaždiště)

SACC
supporting arms coordination centre
*Preferred term: fire support
coordination centre.*
Středisko pro součinnost podpůrných
jednotek

SACEUR
Supreme Allied Commander, Europe

*Commandant suprême des Forces
alliées en Europe*
Vrchní velitel spojeneckých sil
v Evropě

SACT
Supreme Allied Commander
Transformation
*Commandant suprême allié
Transformation*
Vrchní spojenecký velitel pro
transformaci

SAM
surface-to-air missile
řízená střela povrch-vzduch;
řízená střela země-vzduch

SAR
search and rescue
recherche et sauvetage
Pátrání a záchrana

SC
strategic command
commandement stratégique
strategické velitelství

SCATMIN
scatterable mine
mine dispersable
mina kladená rozptýleně

SD
soutien direct
direct support / DS /
přímá podpora (zabezpečení)

SDA
secteur de défense aérienne
air defence sector
sektor PVO

SDOS
standard day of supply
jour standard d'approvisionnement
standardní denní dávka

SEAC
submarine exercise area coordinator
*coordonnateur des secteurs d'exercice
pour sous-marins*

SEAD
suppression of enemy air defences
*mise hors de combat des moyens de
défense aérienne ennemis*
potlačení protivzdušné obrany
nepřítele

SHELREP
shelling report
compte rendu de bombardement
hlášení o dělostřelecké palbě
protivníka

SIC systèmes d'information et de communication <i>communication and information systems / CIS /</i> spojovací a informační systémy	submarine patrol area <i>zone de patrouille de sous-marins</i> prostor hlídkování ponorek	taktické velení (velení na taktickém stupni)
SIF selective identification feature <i>équipement d'identification sélective</i> zařízení pro identifikaci vlastní-cizí	SRT short-range transport aircraft <i>aéronef de transport à court rayon d'action</i> dopravní letadlo pro krátké vzdálenosti	TACON tactical control <i>contrôle tactique</i> taktické řízení (řízení na taktickém stupni)
SIGINT signals intelligence <i>renseignement d'origine électromagnétique</i> signálové zpravodajství	STANAG NATO standardization agreement <i>accord de normalisation OTAN</i> standardizační dohoda NATO	TACP tactical air control party <i>élément de contrôle aérien tactique</i> skupina taktického řízení prvků vzdušných sil
SITREP situation report hlášení o situaci (situační hlášení)	SUBNOTE submarine notice <i>avis de mouvement de sous-marins</i> zpráva pro ponorky	TACS tactical air control system <i>système de contrôle aérien tactique</i> systém taktického řízení prvků vzdušných sil
SLAR side-looking airborne radar palubní (letecký) radiolokátor s bočním vyzařováním	SUBOPAATH submarine operating authority <i>autorité responsable de la mise en oeuvre des sous-marins</i> orgán odpovídající za plnění úkolů ponorkami (velitel)	TCD transport de chalands de débarquement přeprava vyloďovacích plavidel
SM scatterable mine <i>mine dispersable</i> mina položená rozptylem	SUPIR supplemental programmed interpretation report <i>compte rendu supplémentaire d'interprétation</i> doplňkový soubor pro programové vyhodnocení	TEC tableau d'effectifs du temps de crise tabulky počtů pro krizové situace
SMAA submarine movement advisory authority <i>autorité consultative pour les mouvements des sous-marins</i> poradní orgán pro plavbu ponorek	Sy security <i>sécurité</i> Bezpečnost, bezpečnostní opatření, bezpečnostní organizace	TED tableau d'effectifs et de dotation <i>establishment</i> ² tabulky počtů osob a výzbroje
SOA speed of advance <i>vitesse de progression</i> ² tempo (rychlost) postupu (plavby)	SYNEX synthetic exercise <i>exercice synthétique</i> stmelovací (komplexní) cvičení	TEP tableau des effectifs du temps de paix tabulky mírových počtů
SOP ¹ standard operating procedure <i>Preferred term: standing operating procedure.</i> standardní operační postupy	SZ ¹ surface zero <i>Preferred term: ground zero.</i> epicentrum	TEU tableau d'effectifs d'urgence nouzové tabulky počtů; (pro mimořádné situace, hotovostní)
SOP ² standing operating procedure <i>instructions permanentes</i> stálé operační postupy	SZ ² surface zéro <i>Terme privilégié : point zéro.</i> epicentrum	TF task force <i>force opérationnelle</i> úkolové skupení (uskupení)
SP start point místo zahájení	TA tasking authority <i>autorité responsable</i> odborný orgán, orgán velení, odpovědný orgán	TI thermal imagery <i>imagerie thermique</i> termovizní snímek (zobrazení)
SPA ¹ strategic psychological activities <i>activités psychologiques stratégiques</i> psychologická činnost na strategické úrovni	TACOM tactical command <i>commandement tactique</i>	TO&E table of organization and equipment <i>Preferred term: establishment</i> ² . tabulky počtů osob a výzbroje
SPA ²		TOA transfer of authority <i>transfert d'autorité</i> předání do podřízenosti
		TOO target of opportunity <i>objectif inopiné</i>

příležitostný cíl; nově zjištěný cíl,
náhle zjištěný cíl, nenadálý cíl,
neplánovaný cíl

TOT

time on target
heure sur l'objectif / HSO /
okamžik výbuchu (příletu nad cíl)
(zahájení činnosti)

TPA

track production area
zone de production des pistes
oblast tvorby dráhy

TR

transit route¹
tranzitní trasa¹

UAV

unmanned aerial vehicle
véhicule aérien sans pilote
bezpilotní vzdušný prostředek

USL

underslung load
zavěšený náklad

UTM

universal transverse Mercator grid
grille de Mercator transverse
universelle
univerzální příčná Mercatorova
souřadnicová síť

UW

unconventional warfare
guerre non conventionnelle
nekonvenční válka

UXO

unexploded explosive ordnance
munition explosive non explosée
nevybuchlá munice

VDDS

very deep draught ship
navire à très grand tirant d'eau
lod' s velmi hlubokým ponorem

VECTAC

vectored attack
směřovaný útok

VMFI

visual mine firing indicator
indicateur visuel de mise de feu
vizuální indikátor (hlásič) odpálení
miny

VOR

very high frequency omnidirectional
radio
VKV všesměrový maják

VTH

visualisation tête haute
průhledové zobrazení;
projekční zobrazení

VTOL

vertical take-off and landing
svislý vzlet a přistání

WCS

weapon control status
stupeň operační samostatnosti
zbraňového systému

WEZ

weapon engagement zone
zone d'engagement d'arme
zóna použití zbraní

WH

warhead
charge militaire
bojová hlavice

WIA

wounded in action
blésé au combat
zraněn v boji (v akci)

WMD

weapon of mass destruction
arme de destruction massive / ADM /
zbraň hromadného ničení

WRM

war reserve modes
modes réservés pour le temps de
guerre / MRG /
záložní režimy pro válku

WSM

waterspace management
gestion de l'espace marin
řízení vodního prostoru

ZDA

zone de défense aérienne
zóna PVO

ZI

zone d'intérêt
area of interest / AOI /
zájmový prostor

ZRR

zone de responsabilité du renseignement
oblast protivzdušné obrany

